

Avaleht>Teie õigused>Süüdistatavad (kriminaalmenetlused)

Süüdistatavad (kriminaalmenetlused)

Kui teid kahtlustatakse või süüdistatakse kuriteos, leiab nendelt teabelehtedelt kriminaalmenetluse ja selle eri etappide kirjelduse. Teabelehtedel selgitatakse teie õiguseid ja kohustusi igas etapis alates kohtueelsest uurimisest kuni kohtumenetlusele järgnevate etappideni. Lisaks on esitatud teave selle kohta, kuidas käsitletakse väiksemaid õigusrikkumisi, nagu liiklusnõuete rikkumised.

Kui teid kahtlustatakse või süüdistatakse kuriteos, tuleb teile tagada teatavad seadusjärgsed õigused. Te peate neid õigusi tundma ja teile tuleb täies mahus teada anda sellest, mis toimub kriminaalmenetluse eri etappide jooksul. Teabelehed hõlmavad peamisi etappe, sealhulgas selgitusi selle kohta, millised asutused toimetavad uurimisi, kuidas saada õiguslast nõu, millised on eri asutuste ja ametnike ülesanded ja õigused, milliseid tähtaegu kohaldatakse menetluse käigus ja millist abi te võite saada. Teabelehtedel kirjeldatakse ka teie kohustusi menetluse käigus.

Kuna olukord on riigiti erinev, on oluline, et te mõistaksite menetlust ning oleksite oma õigustest ja kohustustest täielikult teadlik. Jätke teabelehtedega tutvudes meelde oma kohustused ja kohaldatavad tähtajad.

Järgmised teabelehed selgitavad teile, millised on kriminaalmenetluse kõige olulisemad etapid igas liikmesriigis, millised on teie õigused ja milliseid põhilisi eeskirju te peate õiguste kasutamiseks järgima.

Riigi kohta üksikasjaliku teabe saamiseks klõpsake paremas servas selle lipukesel.

See teave ei asenda õiguslast nõu ning selle eesmärk on vaid anda juhiseid. Kui te vajate abi, võtke alati ühendust advokaadi või muu asjatundjaga, et teha kindlaks, mida teie konkreetne olukord nõuab.

Viimati uuendatud: 17/11/2021

Käesolevat lehekülge haldab Euroopa Komisjon. Sellel veebisaidil avaldatud teave ei kajasta tingimata Euroopa Komisjoni ametlikku seisukohta. Komisjon ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õigusteabe viida alt ELi veebilehtede autoriõiguste eeskirjade kohta.

Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Järgmised keeleversioonid: [fr](#) [nl](#) on juba tõlgitud.

Süüdistatavad (kriminaalmenetlused) - Belgia

Nendel teabelehtedel selgitatakse, mis juhtub, kui isikut kahtlustatakse või süüdistatakse õigusrikkumises, mida menetletakse kohtus. [Teabelehel nr 5](#) leiab teavet selliste väiksemate õigusrikkumiste kohta nagu liikluseeskirja rikkumised, mille eest on tavaliselt ette nähtud kindlaksmääratud karistus, näiteks rahaträhv.

Kui olete kuriteo ohvriks langenud, leiab kogu teabe oma õiguste kohta [siit](#).

Kriminaalmenetluse lühikirjeldus

Allpool esitatakse kriminaalmenetluse tavapärase etappide lühikirjeldus.

Eeluurimiskohtud

Eeluurimiskohtud on kohtunikekolleegium ja (apellatsiooni) eeluurimiskolleegium. Nad kontrollivad kas vahistamismäärus vastab nõuetele, teevad otsuse isiku eelvangistamise kohta, juhivad uurimist ja otsustavad, kas saata asi kohtusse, mille pädevuses on arutada juhtumi asjaolusid.

Menetlus kohtunikekolleegiumis:

tähtid kirjaga kohtukutse saatmine;

tutvumine toimikuga kohtukantseleis;

taotlus täiendavate toimingute tegemiseks enne kohtuistungit,

arutamine, kas süüdistused on piisavad, et asja saaks arutada kohtus;

eelarutelu nõupidamistubades ning väljaantava korralduse kuupäeva määramine;

asja kohtusse saatmise korralduse väljaandmine. Kui seaduses ei ole sätestatud teisti, ei ole süüdistataval mingit õigust esitada selle korralduse peale apellatsiooni.

Kriminaalkohtud

Kui teid süüdistatakse tõsisel õigusrikkumises (õigusrikkumine, mille eest karistatakse vähemalt 26 euro suuruse rahaträhvi ja/või vangistusega 8 päevast kuni 5 aastani), esitatakse teile kutse ilmuda kriminaalkohtu ette, mis teeb kindlaks, kas olete süüdi teie vastu esitatud kahtlustustes, mõistab teid õigeks või süüdi ning vajaduse korral määrab ohvritele kahjuhüvitised. Kriminaalkohus võib teile karistuseks määrata kuni 20 aasta pikkuse vangistuse juhul, kui kuritegu on seaduse alusel taandatud raskeks väärteoks.

Menetlus kriminaalkohtus:

kohtukutse kohtutäituri poolt;

tutvumine toimikuga kohtukantseleis;

asja arutamine kohtus;

kohtunik arutab asja ühe kuu jooksul;

kohtuotsuse tegemine;

apellatsiooniõigus.

Vandekohtud

Kui teid süüdistatakse kuriteos (õigusrikkumine, mille eest määratakse maksimaalselt eluaegne vanglakaristus), mõistetakse teie üle kohut vandekohtus.

Rahva seast valitud 12 vandekohtunikust koosnev vandekohus otsustab, kas olete süüdi teie vastu esitatud süüdistustes. Koos kolmest kohtunikust koosneva kohtuga otsustavad need vandekohtunikud teie süüdimõistmise korral teile määratava karistuse üle. Siiski otsustab ainult kohus kuriteoohvritele hüvitatava kahju suuruse, kui nad esitavad sellekohase nõude.

Menetlus vandekohtus:

asja kohtus arutamise korralduse annab välja eeluurimiskohus ning kohtukutse toimetab kätte kohtutäitur;

tutvumine toimikuga kohtukantseleis (tasuta koopiat saab taotluse korral);

eelistung: ärakuulatavate tunnistajate nimekirja koostamine ning vandekohtunike valimine loosi teel;

asja suuline uurimine;

süü arutamine, seejärel võimaliku karistuse arutamine ning pärast seda on arutluse all tsiviilhuvid;

edasikaebamise õigust ei ole (kaebuse võib esitada õigusküsimuse kohta).

Te leiate üksikasjaliku teabe nende menetlusetappide kohta ja teie õiguste kohta vastavatelt teabelehtedelt. See teave ei asenda advokaadiga konsulteerimist ning selle eesmärk on vaid anda juhiseid.

Euroopa Komisjoni roll

Euroopa Komisjonil ei ole liikmesriikide kriminaalmenetluses mingit osa ning komisjon ei saa teid kaebuste korral aidata. Nendelt teabelehtedelt leiate teavet selle kohta, kuidas ja kellele kaebus esitada.

Vajaliku teabe leidmiseks klõpsake alltoodud linkidel

1. Õigusnõu saamine

2. Minu õigused uurimise ajal

Vahistamine ja ülekuulamine politseis

Esialgse analüüsi toimik

Eeluurimistoimik

Erijuhtum: eelvangistus

Eeluurimise lõpetamine

3. Minu õigused kohtumenetluse ajal

4. Minu õigused pärast seda, kui kohus on langetanud otsuse

5. Liikluseeskirja rikkumised ja muud väiksemad õigusrikkumised

Viimati uuendatud: 08/05/2012

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [nl](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Järgmised keeleversioonid: [fr](#) on juba tõlgitud.

1. Õigusnõu saamine

Kui te olete kaasatud mingil viisil kriminaalmenetlusse, on sõltumatu õiguslase nõu saamine väga tähtis. Teabelehtedelt leiate teavet selle kohta, millal ja millistel tingimustel on teil õigus olla esindatud advokaadi poolt. Samuti leiate teavet selle kohta, kuidas advokaat teid aidata saab. Sellel üldisel teabelehel esitatakse teave selle kohta, kuidas leida advokaat ja kuidas kaetakse tema tasud, kui te ise maksta ei suuda.

Kuidas leida advokaat

Iga Belgia advokaat kuulub oma büroo asukoha kohturingkonna advokaatuuri. Brüsselis koosneb see kahest advokaatuurist, millest üks hõlmab prantsuskeelseid ja teine hollandikeelseid advokaate.

Belgia prantsuskeelsete ja saksakeelsete advokaaturide ühendus (*L'Ordre des barreaux francophones et germanophone* – O.B.F.G) koosneb Vallooni piirkonna advokaaturidest ja Brüsselis asuvast prantsuse advokaaturist.

Pealinna hollandi advokaatur ja flaami advokaaturid kuuluvad hollandikeelsete advokaaturide ühendusse (*Orde van de Vlaamse Balies* – O.V.B.).

Advokaatide nimekirja leiate tähestikulises järjekorras või tegevusalade kaupa telefoniraamatust või Internetist (<https://avocats.be> või <http://www.advocaat.be/>). Te võite otsida tavaliselt kriminaalkohtus kaitsmisele spetsialiseerunud advokaati, valides päringut tehes rubriigi „karistusseadus” („droit pénal” prantsuse keeles, „strafrecht” hollandi keeles).

Teile lähimat advokaati on võimalik leida ka kohtupiirkonna või ringkonna põhjal tehtava otsingu abil.

Samuti saab iga advokaatuuri sekretariaat anda teile oma advokaatide nimekirja.

Te võite ka otse e-posti, kirja või telefoni teel võtta ühendust advokaadiga, keda teile soovitati.

Kuidas toimub advokaadile tasumine

Üldjuhul maksate advokaadile teie. Teilt võidakse paluda ettemakse tegemist enne töö alustamist. Advokaaditasud ei ole seadusega kindlaks määratud.

Advokaat peab teile siiski teatama, kuidas tema tasu arvutatakse: tunnitasu alusel, mida kohaldatakse vastavalt teie kaitsmiseks kulunud ajale, või kindel summa iga teenuse eest (konsulteerimine, toimikuga tutvumine, kaebuste esitamine jne).

Sellele lisanduvad advokaadibüroo kantud kulud ning maksed kohtute haldamise osakonnale.

Kui teie sissetulek ei võimalda advokaaditasude maksmist, võite taotleda tasuta õigusabi selle ringkonna õigusabibüroost, kuhu teie advokaat kuulub. Iga ringkonna büroode nimekiri on kättesaadav Internetis:

[prantsuse keeles](#),

[hollandi keeles](#).

Kui te saate hüvitist sotsiaalhoolekandekeskusest (C.P.A.S.), vanaduspensionini, puudega isiku sissetulekutoetust, teil on peretoetust saav ülalpeetav laps, te olete sotsiaalmajas üürnik, alaealine, maksejõuetu (pankrotiotsus), vangistuses, korralduse alusel eelvangistuses viibiv isik või vaimselt haige, osutab advokaat teile abi tasuta.

Sama kohaldatakse siis, kui elate üksi ja teie kuusissetulek on väiksem kui 860 eurot või kui elate kellegagi koos ja teiega koos elavate täiskasvanute kogusissetulek väiksem kui 1104 eurot (lisaks 145,16 eurot iga ülalpeetava kohta).

Viimati uuendatud: 08/05/2012

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [nl](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Järgmised keeleversioonid: [fr](#) on juba tõlgitud.

2. Minu õigused uurimise ajal ja enne asja kohtusse saatmist

Mis on uurimise ja eeluurimise eesmärk?

Neid on vaja õigusrikkumise kohta tõendite kogumiseks ja nende tõendite kontrollimiseks, mis võivad kahtlustatava süüst vabastada või näidata, et õigusrikkumist ei ole toime pandud.

Millised on uurimise ja eeluurimise etapid? Kes toimetab iga etappi?

Politsei uurib õigusrikkumisi ja õigusrikkujaid ning kogub tõendeid.

Kui politsei kahtlustab õigusrikkumise toimepanemist, teavitab ta sellest kuninglikku prokurööri, kes otsustab:

toimiku edasiste toiminguteta lõpetada või

jätkata uurimisega ise (esialgne analüüs) või

määrata eeluurimiskohtuniku, kellel palub uurida konkreetset asjaolu, kuid mitte ühte konkreetset isikut (eeluurimine).

Kuningliku prokurööri volitused on väiksema ulatusega kui eeluurimiskohtunikul. Eeluurimiskohtunik või kuninglik prokurör juhivad uurimist ja annab politseile korraldusi täita teatavaid uurimistoiminguid (ülekuulamine, läbiotsimised, DNA-proovide võtmine jne).

Pärast eeluurimise lõppu on kaks võimalust

Toimik edastatakse teavitamise eesmärgil kuninglikule prokuröörile, kes võib:

sulgeda toimiku ilma edasiste toiminguteta;

teha ettepaneku kohtuväliseks lahendiks: prokurör loobub süüdistusest (kriminaalkohtu menetlust ei toimu), kui makstakse teatud summa (tavapärase menetlus liikluseeskirjade rikkumise korral);

teha väiksemate õigusrikkumiste korral ettepaneku lepitusmenetluseks: kohtumenetlust ei toimu, kuid õigusrikkumise toimepanija peab kannatanule hüvitist maksma ja vajaduse korral minema ravile või koolitusele;

viia kahtlustatava otse kohtusse kohtuniku ette, kes kuulab ära süüasja asjaolud;

esitada süüdistatavale kutse ilmuda süüasja arutava kohtu ette: kutse saadetakse süüdistatavale ajal, mil ta on eelvangistuses (maksimaalselt 24 tunniks) või astub kuningliku prokurööri ette, et menetlust kiirendada.

Teise võimalusena esitatakse toimik süüdistuse esitamiseks prokuratuurile, kus tehakse lõplikud avaldused. Seejärel on süüdistataval võimalik toimikut lugeda. Ta kutsutakse kohtunike kolleegiumi ette, mis pärast tutvumist eeluurimiskohtuniku saadetud uurimisaruandega, tsiviilpoolte (kannatanute) seisukohtadega, prokurööri taotlusega alustada menetlust ja kaitse vastustega võib:

kas saata toimiku tagasi eeluurimiskohtunikule täiendava uurimise teostamiseks;

või kui eeluurimine on lõpetatud:

lükata kohtuotsuse tegemine edasi, kui avalik kohtuistung võib kahjustada süüdistatavat;

teha otsuse sotsiaalkaitseasutuse siseselt, kui õigusrikkumise toime pannud isiku vaimne tasakaal oli tugevalt häiritud, mistõttu ei suutnud ta oma tegusid kontrollida sündmuste toimumise ajal, ja kui ta on endiselt sellises seisundis;

saata toimik arutamiseks asjaomasesse kohtusse (politseikohus või kriminaalkohus); kui kohus leiab, et asjaolud kuuluvad vandekohtu pädevusse, annab ta välja korralduse saata dokumendid kuninglikule peaprokuröörile, kuna süüasja saab vandekohtusse saata vaid süüdistuskolleegium.

Süüdistatava edasikaebamisõigust, mis on seotud vaid teatavate menetluslike küsimustega, saab kasutada süüdistuskolleegiumi ees.

Eeluurimise ajal võib eeluurimiskohtunik välja anda vahistamismääruse teatavatel tingimustel:

kui eksisteerivad tõsised viited süüle;

asjaolud, mille eest saab määrata vähemalt üheaastase vangistuse;

vältimatu vajadus avaliku julgeoleku huvides.

Kui kohaldatakse maksimaalne karistus ei ületa 15 aastat vangistust, võib määruse välja anda vaid siis, kui on tõsised põhjused karta, et süüdistatav põgeneb, sooritab uue õigusrikkumise või hoiab õigusemõistmisest kõrvale või et tõendid hävivad või tehakse kuritahtlik kokkulepe kolmandate isikutega.

Süüdistatav ilmub kohtunike kolleegiumi ette viie päeva jooksul pärast määruse väljastamist, seejärel igal kuul kuni eeluurimise lõpetamiseni (igal kolmandal kuul, kui kuritegu on seaduse alusel taandatud väärtteks).

Minu õigused uurimise ja eeluurimise ajal

[Vahistamine ja ülekuulamine politseis \(1\)](#)

[Esialgse analüüsi toimik \(2\)](#)

[Eeluurimistoimik \(3\)](#)

[Erijuhtum: eelvangistus \(4\)](#)

[Eeluurimise lõpetamine \(5\)](#)

[Vahistamine ja ülekuulamine politseis \(1\)](#)

Millistel tingimustel ja kui kaua võib politsei mind kinni pidada?

Teid võidakse kinni pidada kuriteo või õigusrikkumise toimepanemiselt või kohe pärast seda või kuningliku prokurööri või eeluurimiskohtuniku taotlusel, kui on tõsised viited süüle. Politsei ei tohi teid kinni pidada kauem kui 24 tundi.

Kas mind võidakse läbi otsida?

Jah, teie vahistamise ajal või kui on alust arvata, et teil on kaasas relv või ohtlik ese või kui esineb oht avalikule korrale.

Kas politsei võib siseneda minu koju?

Jah, juhul kui õigusrikkumine avastatakse toimepanemise ajal või vahetult pärast seda või teie nõusolekul.

Kas minu töökoht või auto võidakse läbi otsida?

Jah, samamoodi nagu teie kodu. Siiski on teatavad kohad puutumatud ja teised on erikaitse all: nende läbiotsimisel kohaldatakse erimenetlust (diplomaadi, parlamendiliikme töökoht, ametisaladusi hoidvate isikute töökohad jne).

Teie auto võidakse läbi otsida, kui on põhjus uskuda, et seda kasutati õigusrikkumise toimepanemiseks, tagaotsitavate isikute, süüstavate dokumentide või tõendite või avalikule korrale ohtlike esemete transportimiseks.

Kas ma võin võtta ühendust oma pere, sõbra, arsti või saatkonna esindajaga?

Arst vaatab teid läbi, kui politsei peab seda vajalikuks või kui selleks tehakse taotlus. Selles etapis otsustab politsei, kas teil lubatakse telefoni kasutada või mitte. Kui te olete alaealine, on politseil kohustus teavitada võimalikult kiiresti teie vanemaid, teie eestkostjat või isikut, kes teie eest hoolitseb, tehes seda kirjalikult või suuliselt.

Millised on minu õigused ülekuulamise ajal politseis?

Teil on õigus vaikida ja mitte teha end süüstavaid avaldusi, st mitte teha koostööd tõendite kogumisel teie vastu.

Ülekuulamise alguses teid teavitatakse, et:

te võite paluda, et kõik teile esitatud küsimused ja teie vastused dokumenteeritakse täpselt vastavalt öeldule;

te võite paluda konkreetse toimingute tegemist või ülekuulamise läbiviimist;

teie avaldusi võib kasutada kohtus tõendina.

Te võite kasutada teie valduses olevaid dokumente, tingimusel et see ei tekita ülekuulamisel viivitusi. Te võite ülekuulamise ajal või pärast seda paluda, et need dokumendid lisatakse kohtuistungile või kohtutoimikule.

Ülekuulamise lõpus antakse teile protokoll ülevõtteks, välja arvatud siis, kui palute selle endale ette lugeda. Teilt küsitakse, kas teie ütlusi tuleb parandada või kas on midagi vaja lisada.

Kui te soovite rääkida mingis muus keeles kui seda on menetluse keel, kasutatakse vandetõlgi abi, teie ütlused pannakse kirja teie keeles või palutakse teil oma ütlused ise kirja panna. Kui ülekuulamine toimub tõlgi abiga, märgitakse üles tema nimi ja pädevus.

Teid teavitatakse sellest, et ülekuulamisprotokoll koopiati on teil võimalik saada tasuta.

Kas soovitakse saada teavet karistusregistris minu kohta sisalduva teabe kohta?

Politseiteenistustel on juurdepääs keskregistrile.

Kas minu advokaat võib mind abistada?

Teie advokaat ei või teid abistada ühegi ülekuulamise ajal ja ei tohi teiega kohtuda 24-tunnise kinnipidamise jooksul.

Esialgse analüüsi toimik (2)

Uurimist toimetab kuninglik prokurör. Esialgse analüüsi etapp on inkvisitsiooniline: kinnine, kirjalik ja *ex parte*.

Mida võib kuninglik prokurör teha esialgse analüüsi etapis?

Välja arvatud õiguslike erandite korral, ei tohi esialgse analüüsi meetmed sisaldada mingit sundi ega piirata isiku õigusi ja vabadust. Vara võib arestida teatavatel tingimustel.

Kuninglik prokurör võib muu hulgas:

minna sündmuskohale;

kuulata üle kahtlustatavaid või tunnistajaid või lasta seda teha politseil;

lasta isikuid vahistada 24 tunniks (välja arvatud juhul, kui õigusrikkumine avastati selle toimepanemise ajal või kohe pärast seda);

lasta kahtlustatava nõusolekul teha DNA-analüüsi;

pidada kinni ja arestida posti (kuid seda mitte avada);

teatavatel tingimustel saada pangateavet;

korraldada läbiotsimisi, kui õigusrikkumine avastati selle toimepanemise ajal või vahetult pärast seda, või valdusi tegelikult kasutava isiku nõusolekul;

kohaldada läbiotsimisel erimeetmeid, mis võivad olla väga sekkuvad.

Mida ma saan teha, kui esialgse analüüsi meede piirab minu õigusi?

Te võite taotleda selle tühistamist, esitades taotluse koos põhjendustega ehk õiguskaitsevahendite kohaldamise taotluse, näiteks kui teie vara arestiti tõendina. Kuninglik prokurör peab oma otsuse tegema 15 päeva jooksul. Vastuse puudumise või taotluse rahuldamata jätmise korral võite esitada apellatsiooni süüdistuskolleegiumile.

Samuti võite sel juhul paluda, et kuninglik prokurör annaks arestimise ja konfiskeerimise eest vastutavale keskele asutusele volitused vara müüa või tagastada see tagatise vastu.

Kas mul on juurdepääs toimikule?

Erinevalt eeluurimissüsteemist ei ole kindlaid eeskirju toimiku osalise või täieliku edastamise kohta asjaomastele pooltele esialgse analüüsi etapis. Te võite taotleda juurdepääsu toimikule kuninglikult prokurörit, kellel on kaalutusõigus selle lubamiseks või sellest keeldumiseks.

Kas ma saan mõjutada toimiku lõpptulemust?

Ei. Kuninglik prokurör teeb ainuisikuliselt otsuse järgneva suhtes: toimiku sulgemine ilma edasiste toiminguteta, eeluurimiskohtuniku määramine, teile kutse esitamine ilmuda süüasja sisuliselt arutava kohtu ette või alternatiivsete võimaluste pakkumine süüdistuse osas kokkuleppe sõlmimiseks (kokkulepe või lepitus: kohtulikku arutamist ei toimu sel juhul, kui maksate rahatrahvi või nõustute lepituse ajal kindlaksmääratud tingimustega).

Eeluurimistoimik (3)

Eeluurimine toimub kuningliku prokuröri määratud eeluurimiskohtuniku juhtimisel ja volitusel või õigusrikkumise väidetava ohvri algatusel kriminaalasja raames esitatud kahju hüvitamise hagi alusel.

Mida saab eeluurimiskohtunik teha?

Ta võib kasutada kõiki vahendeid, mis on kättesaadavad kuninglikule prokurörile, ja olulisi sunnimeetmeid: anda välja vahistamismääruse, lasta pealt kuulata telefonikõnesid, korraldada läbiotsimisi ilma isiku nõusolekuta, kasutada veelgi ulatuslikumaid läbiotsimismeetmeid jne.

Kas eeluurimiskohtunik peab mind üle kuulama?

Ülekuulamine eeluurimiskohtuniku poolt on kohustuslik vaid siis, kui on välja antud vahistamismäärus.

Kas kohtunik peab mulle ütleva, kui menetluseks on alus?

Põhimõtteliselt peab kohtunik teile esitama süüdistuse, kui esinevad kindlad tõendid teie süü kohta. Teile esitatakse süüdistus kohe pärast ülekuulamist või hiljem kirja teel ning see annab teile õiguse taotleda juurdepääsu kriminaaltoimikule ja nõuda täiendavate uurimistoimingute tegemist.

Kas kohtunik võib minu telefonikõnesid jälgida?

Jah, täites väga spetsiifilisi õigustingimusi.

Kas ma võin läbiotsimise vastu olla?

Teie kodu võidakse läbi otsida, kui läbiotsimismääruse on allkirjastanud kohtunik ja kui läbiotsimine tehakse ajavahemikus 5.00–21.00, kui ei ole kokku lepitud teisiti.

Kas kohtunik võib mind füüsiliselt sundida DNA–proovi andma?

Jah, teatavatel tingimustel.

Mida ma saan ette võtta uurimise vastu, millega piiratakse minu õigusi?

Te võite esitada õiguskaitsevahendite kohaldamise taotluse (vt esialgne analüüs).

Kas mul on uurimise ajal toimikule juurdepääs?

Kui teile esitatakse süüdistus, kuid teid ei võeta vahi alla, võite taotleda juurdepääsu toimikule, esitades taotluse eeluurimiskohtunikule, kes võib juurdepääsu andmisest keelduda, kuid peab esitama keeldumise põhjused. Kui kohtunik ei vasta või keeldub taotluse rahuldamisest, on teil õigus esitada apellatsioon süüdistuskolleegiumile.

Kas ma võin paluda teatavate uurimistoimingute korraldamist?

Jah, olenemata sellest, kas olete vahi all või mitte. Selleks tuleb teil esitada taotlus. Eeluurimiskohtunik võib selle rahuldamata jätta, kui ta ei pea seda töö väljasegitamiseks hädavajalikuks või leiab, et see võib eeluurimist ohustada. On olemas võimalus edasikaebamiseks.

Erijuhtum: eelvangistus (4)

Kuidas peab ülekuulamine kohtuniku juures olema korraldatud?

Vahistamismääruse väljaandmisele eelnev ülekuulamine peab toimuma 24 tunni jooksul pärast kinnipidamist, vastasel juhul on vahistamismäärus kehtetu. Ülekuulamisel tuleb eelkõige käsitleda määruse väljaandmise võimalust ja sündmuse asjaolusid.

Teie advokaat ei saa juures viibida.

Kas kohtunik võib mind kohe pärast seda üle kuulata?

Te võite paluda ülekuulamise läbiviimist kiirmenetluse raames. See on ainus ülekuulamise vorm, mille juures teie advokaat võib viibida.

Millal ma võin kohtuda oma advokaadiga?

Pärast esimest ülekuulamist eeluurimiskohtuniku poolt.

Kas ma võin vaidlustada vahistamismääruse õiguspärasuse või alused?

Te ei saa esitada apellatsiooni otsuse peale, millega anti teie suhtes välja vahistamismäärus.

Viie päeva jooksul pärast vahistamismääruse väljaandmist peate ilmuma kohtunike kolleegiumi ette. Päev enne seda on teil võimalus tutvuda oma toimikuga.

Teie advokaat või teie ise võite taotleda teie vabastamist.

Ainult teie advokaat võib tõstatada küsimuse seoses määruse nõuetele mittevastavusega, kui ta esmakordselt ilmub kohtunike kolleegiumi ette (ja apellatsioonimenetluses). Kui vahistamismäärus kinnitatakse, on teil õigus esitada apellatsioon. Te peate ilmuma süüdistuskolleegiumi ette 15 päeva jooksul. Kui nendest tähtaegadest kinni ei peeta, vabastatakse teid kohe.

Kinnipidamiseks antud kinnitus kehtib ühe kuu (või kolm kuud). Te võite igal kohtuistungil vaidlustada vahistamismääruse vajalikkuse ja /või tõsised viited süüle. Toimik on teile kättesaadav kaks päeva enne igakordset kohtu ette ilmumist.

Kas ma võin vanglas viibimise ajal suhelda kolmandate isikutega?

Te võite alati suhelda oma advokaadiga.

Eeluurimiskohtunik võib teil siiski keelata suhtlemise mis tahes muude isikutega kõige rohkem kolmeks päevaks.

Millal võidakse mind vabastada?

Eeluurimiskohtuniku või teie süüasja arutava kohtu otsusega võidakse teid vabastada igal ajal. Teid võidakse vabastada teatavatel tingimustel või kautsjoni vastu.

Ma olen välisriigi kodanik. Kas ma pean uurimise ajal kohal viibima?

Vahistamismäärus võidakse välja anda, kui esineb oht õigusemõistmisest kõrvalehoidmiseks. Eeluurimiskohtunik või eeluurimiskohtud võivad teid kautsjoni vastu vabastada. Teile makstakse see rahasumma tagasi, kui te ilmute kohale menetluse kõikides etappides.

Kui teid jäetakse vabadusse, palutakse teil ilmuda kohtuistungitele ja põhimõtteliselt kohtu ette, mis arutab teie süüasja asjaolusid. Eeluurimiskohtunik võib kautsjoni vastu vabastamise tingimuseks seada kohustuse riigist mitte lahkuda. Nende tingimuste kohaldamist võib pikendada kolme kuu kaupa. Te võite need vaidlustada kohtunike kolleegiumi ees.

Uurimise lõpetamine (5)

Mida saan ma teha, kui uurimine venib?

Pärast ühte aastat võite esitada põhjendatud taotluse asja suunamiseks süüdistuskolleegiumile, mis vaatab läbi uurimise toimetamise.

Kas süüdistust saab enne kohtumenetlust muuta?

Kuninglik prokurör tutvub kohtuniku saadetud toimikuga ja täpsustab süüdistust, mille alusel hakatakse süüdistatava üle kohut mõistma. Ta võib samuti otsustada, et menetluseks puudub alus, või paluda kohtunikul korraldada teatavaid täiendavaid uurimistoiminguid. Sel ajal võib kuninglik prokurör muuta ka kuriteo klassifikatsiooni. Samuti võib seda teha kohtunike kolleegium, kes teeb otsuse süüasja kohta.

Kas ma võin ennast enne asja kohtulikku arutamist süüdistuse kõigis või osades punktides süüdi tunnistada?

Ei, teid peetakse süütuks kuni lõpliku süüdimõistmiseni kohtus, kes arutab süüasja asjaolusid.

Kuidas menetlus lõpetatakse?

Pärast eeluurimiskohtuniku raporti, kriminaalasjas kahju hüvitamise hagi esitanud isikute, prokuröri ja kaitsja ärakuulamist, otsustab kohtunike kolleegium: anda süüdistatav asjaomasesse kohtusse;

otsustada, et menetluseks puudub alus;

lükata kohtuotsuse tegemine edasi: asjaolud on kindlaks tehtud, kuid karistust ei määrata. Kohtunik kehtestab katseaja, mille jooksul võib isikul olla vaja täita teatud tingimusi;

kohaldada sotsiaalkaitse seadust (kinnisesse asutusse paigutamise).

Millised on minu õigused selles etapis?

Te võite tutvuda oma toimikuga ja kopeerida dokumente enne asja arutamist kohtunike kolleegiumi ees. Samuti võite taotleda täiendavate uurimistoimingute läbiviimist. Kui eeluurimiskohtunik sellest keeldub, on teil õigus esitada apellatsioon süüdistuskolleegiumile.

Kas ma võin edasi kaevata?

Te ei saa edasi kaevata süüasja kohtusse saatmise otsust, välja arvatud reeglite rikkumise, tegevusetuse või tühisuse aluse olemasolul, mis võib osaliselt mõjutada uurimist, tõendite kogumist või asja kohtusse saatmist, või kui esitate põhjuse kriminaalasja vastuvõetamatuse või lõpetamise kohta.

Kas mind võib süüdistada kuriteos, milles on mulle teises liikmesriigis juba süüdistus esitatud?

Põhimõtteliselt ei või.

Viimati uuendatud: 08/05/2012

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje originaalkeelset

versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Järgmised keeleversioonid: on juba tõlgitud.

3. Minu õigused kohtumenetluse ajal

Kus toimub kohtumenetlus?

Politseikohtus menetletakse kõige vähem tõsiseid asju (õigusrikkumised, mille eest karistatakse 1–25 euro suuruse rahatraviga, nt maaseadustiku rikkumised jne), ja kõiki liikluseeskirja rikkumisi (surmaga lõppenud avariid jne).

Kriminaalkolleegium menetleb õigusrikkumisi või seaduse alusel väärtegudeks taandatud kuritegusid (need, mille puhul kohaldatakse leevendavaid asjaolusid viivitamata).

Vandekohus menetleb kõige tõsisemaid kuritegusid (need, mille puhul ei ole võimalik või ei ole soovitatav leevendavaid asjaolusid kohaldada).

Kas kohtumenetlus on avalik?

Põhimõtteliselt peetakse kohtumenetlust avalikult saalis, millele on kõigil juurdepääs (pealtvaatajad, ajakirjanikud), välja arvatud siis, kui see ei ole julgeolekukaalutlustel võimalik.

Kui te olete seksuaalkuriteo (vägistamine jne) ohver, võite paluda kohtul kuulutada istung kinniseks, st lubada kohtusaali vaid kohtumenetlusega seotud isikud.

Kui kõne all on sellise õigusrikkuja kinnipidamine, kes ei vastuta oma tegude eest tõsise vaimse häire tõttu, võib ta paluda istungi kuulutamist kinniseks – sellele võib riigiprokuratuur vastu seista.

Kes arutavad kohtuasja?

Politseikohtus või kriminaalkolleegiumis arutavad asja kutselised kohtunikud. Kuid vandekohtus otsustavad 12 vandekohtunikku iseseisvalt, kas süüdistata või süüdi. Seejärel teevad nad koos kolme kohtunikuga otsuse karistuse kohta.

Kas süüdistust saab kohtumenetluse ajal muuta?

Teie süüdistuse asjaolusid võivad prokuratuur ja kohtunikud käsitleda erinevalt. Näiteks olete lõhkunud auto akna ja prokuratuur võib esitada teile süüdistuse varguskatses, kuid teie tahtsite vaid akna lõhkuda. Kohus võib seda erinevalt klassifitseerida ja leida, et tegu on kahjujuhtumiga. Kohus peab teid siiski teavitama, et teil oleks võimalik end kaitsta uutel alustel.

Mis juhtub, kui ma tunnistan ennast kohtumenetluse ajal süüdi süüdistuse mõnes või igas punktis?

Karistust ei vähendata automaatselt.

Millised on minu õigused kohtumenetluse ajal?

Kas ma pean kohtumenetluse ajal kohal viibima? Kas ma pean viibima kohal kogu kohtumenetluse vältel?

Teid võib alati esindada advokaat. Erandjuhtudel tuleb teil isiklikult kohale ilmuda, kui kohus peab seda vajalikuks ja on esitanud teile kohtukutse, mille kättetoimetamine tuleb tagada enne kohtuistungit.

Kas see saab toimuda minuga?

Kui teid või teid esindavat advokaati ei ole süüdistustele vastamiseks kohal, toimub kohtuistung ilma teieta ning teie üle langetatakse otsus tagaselja.

Kui ma elan mõnes muus liikmesriigis, kas ma saan osaleda video vahendusel?

Ei.

Kas ma saan kasutada tõlgi abi, kui ma ei mõista kohtumenetluse keelt?

Jah.

Kas mul peab olema advokaat?

Ei, välja arvatud vandekohtus.

Kas mulle võimaldatakse advokaat?

Jah, teatavatel tingimustel (vt [teabelehte nr 1](#)).

Kas ma võin advokaati vahetada?

Jah, isegi ilma põhjusi esitamata.

Kas ma saan kohtuistungil sõna võtta?

Jah.

Kas ma pean kohtumenetluse ajal sõna võtma?

See ei ole kohustuslik.

Mis on selle tagajärjed, kui ma kohtus tõtt ei räägi?

Teil on õigus mitte teha ennast süüstavaid avaldusi ja koostada oma kaitsestrateegia oma äranägemise järgi. See hõlmab ka õigust vaikida.

Millised on mu õigused seoses minu vastu esitatud tõenditega?

Kas ma võin vaidlustada minu vastu esitatud tõendid?

Jah.

Kuidas?

Te võite esitada kohtunikule kohtuistungil ajal taotluse täiendavate uurimistoimingute tegemiseks.

Miks?

Eesmärgiga näidata süüdistuse ebatõenäosust.

Mis laadi tõendeid võin ma esitada enda kaitseks?

Te võite esitada mis tahes dokumendi, taotleda teise eksperdi arvamust, uue tunnistaja ärakuulamist jne.

Kas ma võin kasutada enda kasuks kõnelevate tõendite saamiseks eradetektiivit?

Jah.

Kas sellised tõendid on vastuvõetavad?

Jah.

Kas ma võin paluda tunnistajatel enda kasuks tunnistada?

Jah.

Kas ma võin või kas minu advokaat võib esitada küsimusi teistele tunnistajatele?

Jah, seda võib teha kas politsei või kohtuniku kaudu.

Kas ma võin või kas minu advokaat võib nende sõnad kahtluse alla seada?

Jah.

Kas arvesse võetakse minu kohta karistusregistris sisalduvat teavet?

Jah.

Millist liiki teavet?

Eelnevad süüdimõistvad otsused.

Millistel tingimustel? Millises etapis?

Nende tõttu võidakse maksimaalset karistust kahekordistada ja need võivad takistada meetmete võtmist teie kasuks.

Kas teises liikmesriigis tehtud varasemaid süüdimõistvaid otsuseid võetakse arvesse?

Jah, need võidakse edastada kohtunikule.

Mis juhtub kohtumenetluse lõpus?

Millised on kohtumenetluse võimalikud tulemused?

Menetlus võidakse kuulutada vastuvõetamatuks, kui ei ole järgitud olulist eeskirja. Siiski on võimalik alustada uut kohtumenetlust;

teid võidakse õigeks mõista, kui ei ole piisavalt tõendeid teie süü tõendamiseks väljaspool põhjendatud kahtlust;

teid võidakse süüdi mõista.

Süüdimõistmise korral on kohtunikul viis võimalust, olenevalt õigusrikkumise laadist ja teie varasematest karistustest:

määrata vabadusekaotuslik karistus;

anda korraldus teha üldkasulikke tööd: teha ühiskonna heaks aasta jooksul tasuta tööd, vastasel juhul määratakse vanglakaristus või rahatrahv;

määrata rahatrahv;

otsus süüdimõistva otsuse täitmise peatamise või kohtuotsuse tegemise edasilükkamise kohta teatavatel tingimustel või tingimusteta (täiendavate õigusrikkumiste mittesooritamine, koolituse läbimine, teatavate piirkondade külastamisest hoidumine jne) 1–5 aasta jooksul; tavaline süüditunnistamine.

Milline on kuriteoohvri roll kohtumenetluse ajal?

Kuriteoohver võib võtta sõna temaga seotud asjaolude kohta ja nõuda rahalist hüvitist.

Kuidas?

Suuliselt või esitades kirjaliku nõude.

Millises etapis?

Kohtuistungil kohe pärast seda, kui kohtunik on teid küsitlenud.

Täiendava teabe saamiseks vaadake teabelehti [kuriteoohvri õiguste](#) kohta.

Seonduvad lingid

[Kohtute aadressid](#)

[Föderaalsete õigusteenistuste veebisait](#)

[Vanglate aadressid](#)

Viimati uuendatud: 08/05/2012

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [nl](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Järgmised keeleversioonid: [fr](#) on juba tõlgitud.

4. Minu õigused pärast seda, kui kohus on langetanud otsuse

Kas ma võin edasi kaevata?

Kas ma võin esitada apellatsiooni kohtuotsuse/menetluse käigus karistuse kohta tehtud määruse peale?

Teie puudumisel või kui teid ei esinda advokaat, tehakse otsus tagaselja. Eksisteerib spetsiaalne kaebeõigus – taotlus kohtuotsuse tühistamiseks –, mis on alati kättesaadav. Samuti on võimalik esitada apellatsioon.

Kui kohtuotsus tehti teie juuresolekul, on otsus tehtud mõlema osapoolte kohalolekul. Kaebeõigus on edasikaebamisvõimalus, mida saab kasutada vaid siis, kui otsuse on teinud kohus. Edasikaebamisvõimalust ei ole seega apellatsioonikohtu ja vandekohtu otsuste puhul.

Kuidas? Kellele?

Kui teid hoitakse vahi all, võib kohtuotsuse vaidlustamise tühistamise taotluse ja apellatsiooni esitada vanglas asuvale kohtu kantseleile. Kui olete vabaduses, esitatakse kohtuotsuse tühistamise taotlus kohtuteenistuja abiga, kuid apellatsioon tuleb esitada selle kohtu kantseleile, kes otsuse tegi.

Millised on tähtajad?

Apellatsioon tuleb esitada 15 päeva jooksul.

Kohtuotsuse tühistamise taotluse tähtaega hakatakse lugema päevast, mis järgneb päevale, millal süüdistatav sai otsusest kirjalikult teada (kättetoimetamine).

Apellatsiooni esitamise tähtaega hakatakse lugema päevast, mis järgneb kohtuistungile, kus otsus langetati.

Millised on apellatsiooni alused?

Mittenõustumine kindlaksmääratud asjaoludega või õiguslikud alused.

Mis juhtub, kui ma esitan apellatsiooni?

Mis juhtub, kui ma olen apellatsiooni esitamise ajal vanglas?

Kui apellatsioon on seotud selle juhtumiga, mille eest teid kinni peetakse, ja teile on määratud vabadusekaotus, jääte kuni uue otsuse tegemiseni vanglasse. Uue menetluse ajal võib esitada taotluse ajutiseks vabastamiseks kautsjoni vastu.

Kui teid peetakse kinni teises asjas, ei mõjuta apellatsioon teie vanglas viibimist.

Kui kaua võtab aega apellatsiooni läbivaatamine?

Kui olete vabaduses, hakatakse kohtuotsuse tühistamise taotlust arutama 15 päeva jooksul pärast taotluse esitamist, või kui olete kinni peetud, siis kolme päeva jooksul. Apellatsioon lahendatakse 60 päeva jooksul pärast selle esitamist.

Kas ma võin apellatsioonimenetluses esitada uusi tõendeid?

Jah.

Milliseid eeskirju kohaldatakse?

Kohaldatakse samu eeskirju, mida esimese kohtuniku ees (vt [teabelehte nr 3](#)).

Mis toimub apellatsiooni arutamisel?

Kõigepealt kontrollib kohtunik, kas apellatsioon esitati õigeaegselt, ja seejärel otsustab ta uuesti esitatud asjaolude ja määratava karistuse üle.

Milline võib olla kohtu otsus?

Mis juhtub, kui apellatsioon rahuldatakse või kui seda ei rahuldata?

Kui kohtuotsuse tühistamise taotlus või apellatsioon rahuldatakse, võib asi lõppeda kahel viisil:

menetlus kuulutatakse vastuvõetamatuks või teid mõistetakse õigeks, mis tähendab, et teid lastakse kohe vabadusse, kui teid hoitakse vahi all; määratakse väiksem karistus.

Kui apellatsiooni ei rahuldata:

kui esitasite taotluse kohtuotsuse tühistamiseks, jäetakse süüdimõistev otsus muutmata, kuid seda ei suurendata;

kui esitasite apellatsiooni, jäetakse süüdimõistev otsus muutmata või seda suurendatakse.

Kas on võimalik esitada apellatsioon kõrgema kohtu / muu kohtu otsuse peale?

Apellatsiooni on võimalik esitada apellatsioonikohtule kohtuotsuse tühistamise taotluse kohta tehtud kohtuotsuse peale. Apellatsiooni kohta tehtud otsuse peale võib 15 päeva jooksul esitada kassatsioonikohtule kassatsioonikaebuse, esitades avalduse apellatsioonikohtu kantseleisse. See ei lükka süüdimõistva kohtuotsuse täitmist edasi.

Millistel tingimustel?

Kassatsioonikaebus on õigustatud vaid seaduse või menetluse rikkumise korral.

Kas ma saan hüvitist, kui esimene otsus oli vale?

Jah, kui teid selle juhtumiga seoses kinni peeti.

Millises summas?

Sellises ulatuses, millega hüvitatakse kinnipidamise tulemusel kantud kahjud.

Kuidas?

Selleks tuleb esitada kirjalik taotlus föderaalsete õiguskaitseametitele.

Kui minu apellatsioon rahuldab, siis kas süüdimõistev kohtuotsus jääb minu karistusregistri andmetesse?

Ei.

Millal muutub süüdimõistev kohtuotsus lõplikuks?

Kui 15 päeva jooksul pärast tagaselja tehtud süüdimõistva kohtuotsuse teatavakstegemist ei ole esitatud taotlust kohtuotsuse tühistamiseks.

Kui teie ega prokuratuur ei ole esitanud apellatsiooni 25 päeva jooksul pärast süüdimõistva otsuse tegemist.

Ma olen teise liikmesriigi kodanik – kas mind võidakse pärast Belgias toimunud kohtumenetlust riigist välja saata?

Jah.

Kas väljasaatmine toimub automaatselt?

Ei, kõikide juhtumite korral on selleks vaja Belgia ja teise liikmesriigi nõusolekut.

Millistel tingimustel?

Juhtum nr 1: Belgias määratud ja edasikaebamisele mittekuuluva vähemalt 6-kuulise vangistuse jõustamiseks teie päritoluriigis (vt ka [Õiguse A ja O](#));

a) teie nõusolekul, vaid siis, kui teil on Belgia elamisluba. Vt [Euroopa konventsioon](#);

b) ilma teie nõusolekuta, kui teil ei ole või enam ei ole Belgia elamisluba (vt [Euroopa konventsioon](#)) või kui teie suhtes on Belgias välja antud **Euroopa vahistamismäärus** koos tagatisega, et teid saadetakse teie päritoluriiki.

Juhtum nr 2: ilma teie nõusolekuta, et teie üle saaks mõista kohut teie päritoluriigis, tuginedes **Euroopa vahistamismäärusele**, mille andis välja liikmesriik, mille kodanik te olete. Kui te peate oma karistuse ikkagi Belgias ära kandma, võidakse oodata ära teie karistuse lõpp enne teie väljasaatmist teie liikmesriiki või määrata teile tingimisi karistus, et teie üle saaks kohut mõista teie liikmesriigis tingimusel, et naasete oma Belgia karistuse kandmiseks Belgiasse. Kui teie alaline elukoht on Belgias, võite paluda, et Belgia annaks teid välja tingimusel, et teid saadetakse välisriigis määratud karistuse kandmiseks tagasi Belgiasse.

Juhtum nr 3: ilma teie nõusolekuta, et te saaksite kanda oma päritoluriigis karistust, mis on määratud **Euroopa vahistamismääruse** alusel, mille on välja andnud liikmesriik, mille kodanik te olete. Kui peate oma karistuse ikkagi Belgias ära kandma, siis antakse teid teie päritoluriigile välja alles pärast karistusaja lõppu. Kui teie alaline elukoht on Belgias, võite paluda, et Belgia keelduks määruse täitmisest, et võimaldada teil kanda oma karistus oma päritoluriigi asemel Belgias.

Kas ma võin esitada apellatsiooni minu väljasaatmisotsuse peale?

Jah, välja arvatud juhul, kui teile on antud võimalus vabatahtlikult välismaale asuda.

Seoses naasmisega, et kanda Belgias määratud karistus oma päritoluriigis (juhtum nr 1), võib 60 päeva jooksul esitada taotlused **Riiginõukogule** kohtuotsuse tühistamiseks ja peatamiseks ja ka **kiireloomuliste taotluste** kohtunikule kohtuliku kontrolli tegemiseks.

Seoses teie päritoluriigi välja antud Euroopa vahistamismääruse täitmisega (juhtumid nr 2 ja 3) teeb **kiireloomuliste taotluste** kohtunik esialgse kontrolli ja läbivaatuse 15 päeva jooksul pärast vahistamist **kohtunike kolleegiumi** poolt. **Apellatsiooni** võib esitada **süüdistuskolleegiumile** 24 tunni jooksul pärast kohtunike kolleegiumi tehtud otsust (vt [teabelehte nr 3](#)). Selle otsuse võib omakorda edasi kaevata kassatsioonikohtule 24 tunni jooksul pärast süüdistuskolleegiumi tehtud otsust.

Kui mind mõistetakse Belgias süüdi, siis kas seoses selle sama kuriteoga saab minu üle taas kohut mõista?

Ei.

Süüdistuse esitamist või süüdimõistmist käsitlev teave

Kas teave minu süüdimõistmise ja sellega seotud süüdistuste kohta kantakse minu karistusregistri andmetesse?

Jah.

Kuidas ja kus seda teavet hoitakse?

Seda hoitakse karistusregistri andmebaasis, mida haldab föderaalne õiguskaitseamet.

Kui kaua seda teavet hoitakse?

Süüdimõistmisi koos politsei määratud karistusega (1–7 päeva vangistust, 1–25 euro suurune rahatravh, 20–45 tundi üldkasulikku tööd) ei märgita karistusregistri väljavõttele pärast kolme aastat.

Teised süüdimõistmised jäävad sinna alatiseks. Neid on siiski võimalik lasta sealt kustutada rehabilitatsioonimenetluse abil.

Kas seda teavet võib hoida ilma minu nõusolekuta?

Jah.

Kas ma võin esitada vastuväiteid selle teabe hoidmise suhtes?

Ei.

Kellel on juurdepääs minu andmetele?

Kohtu- ja politseiasutustel on piiramatu juurdepääs.

Karistusregistri andmeid ei tohi segamini ajada karistusregistri andmete väljavõttega, mida taotleavad mõned riigiasutused või teatavad isikud (tööandja jne) ja millele ei märgita kõiki karistusregistri andmeid. Näiteks lihtsamaid süüditunnistamisi, kuni 6 kuu pikkuseid vangistusi ja kuni 500 euro suuruseid rahatravhe või sellised rahatravhe, mis on määratud liikluseeskirja rikkumise eest, kui juhiluba ei ole ära võetud kauemaks kui 3 aastaks, ei kanta karistusregistri väljavõttele pärast 3 aastat ja 25 päeva alates süüdimõistva otsuse tegemisest. Lisaks ei märgita kunagi väljavõttele tingimisi karistust, olgu see siis tavaline või katseajaga.

Viimati uuendatud: 08/05/2012

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [nl](#) originaalkeelset

versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Järgmised keeleversioonid: [fr](#) on juba tõlgitud.

5. Väiksemad õigusrikkumised

Kuidas käsitletakse väiksemaid liikluseeskirjade rikkumisi?

Kui kohalik politsei avastab liikluseeskirja rikkumise, võivad nad saata rikkumises osalenud sõiduki omanikule ankeedi, et saada teada, kes juhtis sõidukit sündmuse toimumise ajal. Kuninglik prokurör võib teile seejärel pakkuda võimalust vältida kriminaalmenetlust, kui te maksate pangaülekandega rahasumma käibemaksuasutustele, kinnistusregistri ja kinnisvaraosakonnale.

Määratud summa maksmine tähendab, et teid ei kutsuta politseikohtu ette ja seega on tasumisele kuuluv trahvisumma väiksem ja teil ei tule tasuda täiendavaid kohtukuluid.

Maksimisega nõustumine viitab siiski sellele, et tunnistate oma viga ja võtate vastutuse seoses kõigi kannatanutega, kui teie rikkumine põhjustas kahju teisele kasutajale.

Kes tegeleb selliste õigusrikkumistega?

Ettepanekuid sellisteks kokkulepeteks teevad asjaomased politsei süüdistusasutused. Maksuameti kriminaaltrahvide osakond kannab hoolt tehtud maksete raamatupidamisarvestuse eest ja teavitab nendest prokuröri.

Menetlus?

Kavandatud kokkulepe saadetakse tähtselt kirjaga või politseiniku väljastatud teatisega õigusrikkumise toime pannud isikule. Maksetähtaeg võib olla 15 päeva kuni 3 kuud või erandjuhtudel isegi kuni 6 kuud.

Karistused?

Kui te ei maksa või keeldute kavandatud kokkuleppest, kutsub prokurör teid kui õigusrikkujat politseikohtu ette, et mõista teid süüdi ja määrata teile seaduse kohaselt mõistetud karistus (rahaträhv, vangistus, juhtimisõiguse ära võtmine).

Kas nendes õigusrikkumistes võidakse süüdistada muude liikmesriikide kodanikke?

Jah.

Kuidas?

Õigusrikkumise avastanud politseinik teeb ettepaneku kokkuleppe saavutamiseks.

Kui sellest keeldutakse, võib ta nõuda seaduses sätestatud minimaalse rahaträhvi viivitamatut maksmist. Vastasel juhul kuulub asjaomane sõiduk kohe konfiskeerimisele.

Kui sellise kokkuleppega ei nõustuta, võidakse ette makstud summa hüvitada või arvata pärast politseikohtu tehtud otsust maha maksmisele kuuluvatest summadest.

Kuidas käsitletakse muid väiksemaid õigusrikkumisi?

Antisotsiaalse käitumise küsimustega (parkimistasude maksmine, avalik puhtus) tegelevad piirkondlikud ametid. Juhul kui te rahaträhvi ei maksa, võidakse teile esitada süüdistus kohaliku rahukohtuniku ees.

Sotsiaal- ja maksuküsimustes, seoses turvalisuse tagamisega jalgpallimatšide ajal ning rongi ja muu ühistranspordiga reisimise küsimustes on konkreetsetele asutustele on antud volitused võtta vastu rahaträhve. Tsiviilkohtus on kättesaadavad arvukad õiguskaitsevahendid.

Kas need õigusrikkumised kantakse minu karistusregistri andmetesse?

Liiklusnõuete rikkumised kantakse karistusregistri andmetesse. Haldustrahve ja jalgpalliseadusega seotud trahve ei kanta karistusregistri andmetesse.

Viimati uuendatud: 08/05/2012

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Süüdistatavad (kriminaalmenetlused) - Bulgaaria

Nendel teabelehtedel selgitatakse, mis juhtub, kui isikut kahtlustatakse või süüdistatakse kuriteos, mida menetletakse kohtus. Teabeleht nr 5 sisaldab teavet selliste liiklusnõuete rikkumiste kohta, mille puhul kohaldatakse tavaliselt kindlaksmääratud karistust, näiteks rahaträhvi.

Kui olete kuriteo ohvriks langenud, leiata kogu teabe oma õiguste kohta [siit](#).

Kriminaalmenetluse lühikirjeldus

Bulgaarias koosneb kriminaalmenetlus kahest etapist – kohtueelsest menetlusest ja kohtumenetlusest.

Kohtueelse menetluse eesmärk on koguda eeluurimise käigus tõendeid, mis kas kinnitaksid oletusi, et isik on pannud toime teatava kuriteo, või lükkaksid need ümber. Uurimist viivad läbi eeluurimiskohtunikud või politseiuurijad prokuratuuri juhtimisel. Eesmärk on süüdistus ette valmistada ning aidata prokuröri otsustada, kas esitada isiku vastu süüdistus ja seda kohtus põhjendada või menetlus lõpetada.

Kohtumenetluse alguses esitab prokurör kohtus isiku vastu süüdistuse kuriteos, mille see isik on toime pannud. Kohtumenetluses osalevad vastaspoolde ning prokuröri, süüdistataval ja tema kaitsjal on võrdsed menetlusõigused. Kohus uurib prokuröri esitatud tõendeid, kuid võib poolte taotlusel või kohtu enda algatusel koguda ja uurida uusi tõendeid, mis aitaksid tõde välja selgitada.

Kohtumenetluse lõpus tehakse kas süüdimõistev kohtuotsus, millega mõistetakse ka süüdistatavale karistus, või õigeksmõistev kohtuotsus.

Üksikasjalikku teavet menetluse kõikide etappide ja oma õiguste kohta leiata teabelehtedelt. See teave ei asenda õiguslast nõu ning selle eesmärk on vaid anda juhiseid.

Euroopa Komisjoni roll

Euroopa Komisjonil ei ole liikmesriikide kriminaalmenetluses mingit osa ning komisjon ei saa teid kaebuste korral aidata. Nendel teabelehtedel esitatakse teave selle kohta, kuidas ja kellele kaebus esitada.

Vajaliku teabe leidmiseks klikkige alltoodud linkidel

 1. Õiguslaste nõu saamine

 2. Minu õigused kuriteo uurimise ajal

Uurimine (sh süüdistuse esitamine ja ülekuulamine)

Vahistamine (sh Euroopa vahistamismäärus)

Esimene kohtuistung

Kinnipidamine või vabastamine

Prokuröri ettevalmistused kriminaalasja arutamiseks kohtus

Kaitsja ettevalmistused kriminaalasja arutamiseks kohtus

Kriminaalmenetlusest kõrvalehoidumise vältimise meetmed

Bulgaariast lahkumise keeld

 3. Minu õigused kohtumenetluse ajal

Kaitstud tunnistaja ülekuulamine

[4. Minu õigused pärast kohtumenetlust](#)

[5. Väiksemad liiklusõuete rikkumised](#)

Seonduvad lingid

[Kriminaalmenetluse seadustik](#)

Viimati uuendatud: 20/07/2022

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

1. Õiguslase nõu saamine

Kui te olete kaasatud mingil viisil kriminaalmenetlusse, on sõltumatu õiguslase nõu saamine väga tähtis. Teabelehtedelt leiate teavet selle kohta, millal ja millistel tingimustel on teil õigus olla esindatud advokaadi poolt. Lisaks leiate nendelt teavet selle kohta, mida advokaat teie heaks teeb. Sellel üldisel teabelehel esitatakse teave selle kohta, kuidas leida advokaat ja kuidas kaetakse tema tasud, kui te ise maksta ei suuda.

Advokaadi leidmine

Kui te arvate, et teil on vaja advokaati, kuid ei tea ühtegi, võite valida advokaadi oma elukohajärgse piirkonna ringkonnakohtus töötavate advokaatide hulgast. Te võite leida Bulgaaria 27 advokaatuuri kontaktandmed ka [Kõrgema Advokatuuri nõukogu](#) veebisaidilt. Vahistamise korral on teil õigus kohtuda advokaadiga teie vahi alla võtmise hetkest. Kuna pärast vahistamist on teil samuti õigus võtta ühendust sugulase või sõbraga, võite neil paluda teile advokaat palgata.

Advokaadile tasumine

Kui te valite endale advokaadi, tasute talle teenuste eest teie ja advokaadi vahel sõlmitud kirjaliku lepingu alusel.

Kui te soovite, et teid esindaks advokaat, kuid ei saa endale advokaati lubada, ja kui see on õigusemõistmise huvides nõutav, on teil õigus tasuta õigusabile. Seda võidakse anda kas teie taotlusel või seadusest tulenevalt, kui kaitse olemasolu on nõutav. Menetluse etapist olenevalt (vt [teabelehte nr 1](#)) teeb sellekohase otsuse kas prokurör (kohtueelse menetluse ajal) või kohus (kohtumenetluse ajal) pärast teie varalise seisundi hindamist.

Kui teil on vaja õiguslase nõu, saadab prokurör või kohus oma otsuse viivitamata vastava advokatuuri nõukogule, et see määraks teile advokaadi. Võtke teadmiseks, et süüdimõistmise korral peate teile määratud advokaadile makstud tasu hüvitama.

Seonduvad lingid

[Advokatuuri seadus](#)

[Õigusabi seadus](#)

[Kriminaalmenetluse seadustik](#)

[Riiklik õigusteenistuse amet](#)

[Kõrgem Advokatuuri nõukogu](#)

Viimati uuendatud: 20/07/2022

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

2. Minu õigused kuriteo uurimise ajal (enne kohtumenetluse algust)

Mis on eeluurimise eesmärk?

Uurimise käigus kogutakse tõendeid, et tõendada või lükata ümber oletus, et isik on kuriteo toime pannud. Uurimise aluseks võib olla uurimisasutustele esitatud kaebus toime pandud kuriteo kohta või uurimisasutuste käsutuses olev teave, mis annab alust oletada kuriteo toimepanemist. Kui politsei tabab isiku kuriteo toimepanemiselt, võib ka see asjaolu tingida uurimise alustamise.

Tavaliselt viib kogu uurimise läbi politsei. Mõnel juhul tegelevad sellega eeluurimiskohtunikud või prokurörid. Eeluurimist võib juhtida ja kontrollida üksnes prokurör.

Millised on kohtueelse menetluse etapid?

Uurimine (sealhulgas süüdistuse esitamine ja ülekuulamine)

Uurimisasutused püüavad koguda tõendeid, mis tõendavad kuriteo toimepanemist või lükkavad selle ümber. Kui nad koguvad piisavalt tõendeid kahtluse kinnituseks, et konkreetne isik on kuriteo toime pannud, peab uurimist toimetav ametnik seda isikut kirjalikult teavitama. Asjaomane isik peab teatele alla kirjutama. Kohe pärast seda kuulatakse süüdistatava üle.

Vahistamine

Kui politsei leiab tõendeid, mis annavad alust arvata, et isik on kuriteo toime pannud, võib politsei selle isiku vahistada ja teda kuni 24 tundi kinni pidada.

Ainult prokurör võib teha otsuse kinnipidamise pikendamise kohta, kuid see aeg ei või olla pikem kui 72 tundi. Vastasel korral tuleb kinnipeetud isik vabastada. Politsei poolt kinnipidamise eesmärk on teha kindlaks, kas isikule tuleks esitada süüdistus. Prokuratuuri poolt kinnipidamise eesmärk on tagada süüdistatava esimene kohtusse ilmumine.

Esimene kohtuistung

Prokurör otsustab, milliseid [kriminaalmenetlusest kõrvalehoidumise vältimise meetmeid](#) tuleks süüdistatava suhtes kohaldada. Kui prokurör otsustab, et [kriminaalmenetlusest kõrvalehoidumise vältimise meetmena](#) tuleks kohaldada kinnipidamist või koduaresti, esitab prokurör kohtule sellekohase taotluse ning tagab süüdistatava kohtusse ilmumise.

Kinnipidamine või vabastamine

Kui süüdistatav tuuakse kohtu ette, saab ainult kohus otsustada, kas [kriminaalmenetlusest kõrvalehoidumise vältimise meetmena](#) kohaldatakse kinnipidamist või koduaresti või kas kinnipeetud isik tuleb vabastada.

Prokuröri ettevalmistused kriminaalasja arutamiseks

Kui uurimine on lõpule viidud, saadab uurimist toimetav ametnik kogutud tõendid prokurörile. Prokurör uurib tõendeid ja otsustab, kas kuriteo toimepanekut on tõendatud väljaspool põhjendatud kahtlust. Ainult siis saab prokurör kriminaalasja kohtusse saata. Vastasel korral lõpetab prokurör kriminaalmenetluse.

Kaitsja ettevalmistused kriminaalasja arutamiseks

Kui süüdistatavat ja tema kaitsjat on süüdistusest teavitatud, võivad nad esitada tõendeid süüdistatava kaitseks. Pärast uurimise lõppu peab uurimist toimetav ametnik süüdistatava ja tema kaitseadvokaadi taotlusel tegema kõik kogutud tõendid neile kättesaadavaks ning andma neile piisavalt aega tõenditega tutvumiseks.

Minu õigused uurimise ajal

Palun võtke teadmiseks, et „vahistamine“, „esimene kohtuistung“ ja „kinnipidamine“ ei ole menetlusetappidena vajalikud, vaid võimalikud. Klõkkides alltoodud linkidel, saate rohkem teavet oma õiguste kohta igal menetlusetapil.

[Uurimine \(sh süüdistuse esitamine ja ülekuulamine\) \(1\)](#)

[Vahistamine \(sh Euroopa vahistamismäärus\) \(2\)](#)

[Esimene kohtuistung \(3\)](#)

[Kinnipidamine või vabastamine \(4\)](#)

[Prokuröri ettevalmistused kriminaalasja arutamiseks \(5\)](#)

[Kaitsja ettevalmistused kriminaalasja arutamiseks \(6\)](#)

[Kriminaalmenetlusest kõrvalehoidumise vältimise meetmed \(7\)](#)

[Bulgaariast lahkumise keeld \(8\)](#)

[Uurimine \(sh süüdistuse esitamine ja ülekuulamine\) \(1\)](#)

Mida mulle öeldakse toimuva kohta?

Kui teie vastu on leitud piisavalt tõendeid, kutsub uurimist toimetav ametnik teid kohale ja teatab teile kirjalikult, millises kuriteos ta teid süüdistab. Kohe pärast seda peab ametnik teile teatama, millised on teie õigused uurimise ajal. Te allkirjastate dokumendi, kus öeldakse, et teid on teie õigustest teavitatud.

Kas mul on võimalik kasutada tõlki, kui ma seda keelt ei valda?

Jah. Te võite keelduda alla kirjutamast dokumendile, milles teid teavitatakse süüdistusest, kui teile ei ole tõlgi kasutamist võimaldatud. Tõlk abistab teid kogu uurimise jooksul. Te ei pea tõlgile maksma.

Millises etapis saan ma rääkida advokaadiga?

Kui uurimist toimetav ametnik kutsub teid süüdistuse esitamisele, peab ta teile ütlema, et te võite kohale ilmuda koos advokaadiga. Uurimist toimetav ametnik peab andma teile piisavalt aega advokaadiga kontakteerumiseks. Olukorrad, mille puhul kaitsja on nõutav, on määratud kindlaks [kriminaalmenetluse seadustikus](#).

Advokaadi valimise ja tasuta õigusalasale nõu saamise kohta leiate teavet [siit](#). Teil on õigus näha oma advokaati ja temaga rääkida privaatsealt. Kui te keelt ei oska, on teil võimalus kasutada tõlgi abi.

Kas minult küsitakse teavet? Kas ma peaksin teavet andma?

Niipea kui teile on süüdistusest teatatud, kuulab uurimist toimetav ametnik teid üle. Te võite süüdistusega seoses kas kõnelda või vaikida. Te võite selgitusi anda ka hiljem igal ajal uurimise käigus.

Mis juhtub, kui ma ütlen midagi, mis kahjustab minu kriminaalasja?

Teie ülestunnistus võib teile kaasa tuua kergema karistuse. Vaikimine ei saa teie olukorda halvemaks muuta. Kohus ei saa teid süüdi mõista ainult teie ülestunnistuse põhjal.

Ma olen pärit teisest riigist. Kas ma pean uurimise ajal kohal viibima?

Kahtlustatava ja süüdistatavana peaksite olema uurimisasutustele kättesaadav. Selleks võidakse teie suhtes kohaldada [kriminaalmenetlusest kõrvalehoidumise vältimise meetmed](#). Uurimist võib toimetada teie riigis mitteviibimise korral, kui:

teie elukoht ei ole teada,

teid ei saa kohale kutsuda muul põhjusel,

kui te pärast kutse saamist kohale ei ilmunud ja/või esitasite mitteilmumiseks mõjuvad põhjused.

Nendel juhtudel määratakse teile kaitsja [siin](#) kirjeldatud menetluse kohaselt.

Teid võidakse üle kuulata videolingi kaudu, kui te ei viibi riigis ja kui see ei takista uurimist. Sellise ülekuulamise puhul on teil samad õigused kui sellel teabelehel eespool kirjeldatud.

Kas mind võidakse saata tagasi minu kodumaale?

Jah, kuid see toimub [kriminaalmenetluse seadustikus](#) sätestatud tingimustel. Teil läheb vaja advokaadi abi.

Kas mind hoitakse vahi all või vabastatakse?

Teid võidakse vahi all hoida. Täpsema teabe saamiseks vaadake osi [Esimene kohtuistung \(3\)](#) ja [Kinnipidamine või vabastamine \(4\)](#).

Kas ma võin uurimise ajal riigist lahkuda?

Võite, kui teid ei hoita vahi all, kuid te peate uurimisasutust sellest teavitama. Kui nende arvates on oht, et te tahate uurimisest kõrvale hoiduda, võidakse teie suhtes kohaldada [riigist lahkumise keeldu](#).

Kas minult tahetakse sõrmejälgi, DNA-proovi (nt juukse-, süljeproov) või muid kehavedelikke?

Teilt võidakse selliseid proove küsida, kui neid ei ole võimalik saada muul moel. Te peate need andma. Keeldumise korral võetakse need kohtu loal jõuga.

Kui proovide võtmine nõuab teie kehasse tungimist, viib selle läbi arst. Teil on õigus paluda uurimist toimetavalt ametnikult teavet protseduuri kohta.

Kas isiku läbivaatus on lubatud?

Uurimist toimetav ametnik võib tõendite kogumiseks või uurimist takistada või teie põgenemisele kaasa aidata võivate esemete äravõtmiseks taotleda isiku läbivaatust. Läbivaatuseks peab olema kas kohtu määrus või kohtu hilisem nõusolek. Teil on õigus näha nii läbivaatuse protokollid kui ka kohtuotsust.

Kas minu kodu, töökoht, auto jne võidakse läbi otsida?

Vaadake eelmisele küsimusele antud vastust.

Kas ma võin end kõigis süüdistuse punktides või mõnes neist süüdi tunnistada enne asja kohtulikku arutamist?

Te võite end süüdi tunnistada esimesel ülekuulamisel pärast seda, kui olete ära kuulanud, milles teid süüdistatakse. Ülestunnistamise ja teie sellega seotud õiguste kohta vaadake sellel teabelehel eespool esitatud teavet.

Kas süüdistust saab enne asja kohtulikku arutamist muuta?

Kui saadakse uusi tõendeid, võidakse süüdistust muuta. Teid tuleb kõigist uutest süüdistustest koheselt teavitada ja nendega seoses üle kuulata.

Kas mind võib süüdistada kuriteos, milles on mulle teises liikmesriigis juba süüdistus esitatud?

Jah, kui kehtiva rahvusvaheline lepinguga, mille osaline Bulgaaria on, ei ole ette nähtud teisiti.

Kas soovitakse saada teavet karistusregistris minu kohta sisalduva teabe kohta?

Jah, olenemata teie soovist.

[Vahistamine \(sh Euroopa vahistamismäärus\) \(2\)](#)

Mida mulle öeldakse toimuva kohta?

Vahistamise (politsei poolt kinnipidamise) korralduse annab politseiametnik. Teid ei tohi vahi all hoida rohkem kui 24 tundi. Kinnipidamise alused esitatakse vahistamismääruses. Teil on õigus nende alustega tutvuda, näha vahistamismäärust ja sellele alla kirjutada. Politsei peaks teid viivitamata vabastama, kui kinnipidamiseks enam alust ei ole.

Kas mul on võimalik kasutada tõlki, kui ma seda keelt ei valda?

Kui te keelt ei valda, on teil õigus oma vahistamise alused kohe teada saada. Teile võimaldatakse tasuta tõlgi abi.

Millises etapis saan ma rääkida advokaadiga?

Te võid võtta advokaadiga ühendust vahistamise hetkest alates. Täpsemat teavet leiate [siit](#).

Kas minult küsitakse teavet? Kas ma peaksin teavet andma?

Teilt võidakse küsida teavet seoses kinnipidamisega. Te võite teavet anda, aga ei pea seda tegema.

Mis juhtub, kui ma ütlen midagi, mis kahjustab minu kriminaalasja

Selles etapis ei käsitata teie antud teavet tõendina. Seepärast ei saa seda teie vastu kasutada. Tõendina saab kasutada ainult teavet, mis te andsite ülekuulamise ajal pärast seda, kui teile öeldi, milles teid süüdistatakse. Täpsemat teavet leiate osast [Uurimine \(sh süüdistuse esitamine ja ülekuulamine\)](#) (1).

Kas ma võin pereliikme või sõbraga ühendust võtta?

Võite küll. Politseinik peab teie vahistamisest koheselt teatama teie poolt nimetatud isikule.

Kas ma võin vajaduse korral kohtuda arstiga?

Teil on õigus arstiabile, kui te seda vajate. Politsei kutsub teile arsti.

Kas ma võin ühendust võtta oma riigi saatkonnaga, kui ma olen pärit teisest riigist?

Te saate võtta ühendust oma riigi konsulaadiga. Kinnipidamist teostav ametiasutus peaks teid sellest õigusest koheselt teavitama.

Kas isiku läbivaatus on lubatud?

Pärast vahistamist toimub teie isiku läbivaatus. Kohus peab hiljem kiitma heaks teie läbivaatuse tulemusena leitud isiklike asjade kasutamise tõenditena. Teil on õigus läbivaatuse protokolliga tutvuda.

Kas ma võin edasi kaevata?

Te saate kohtule kaebuse esitamisega seada kahtluse alla politsei poolt kinnipidamise seaduslikkuse. Kohus teeb teie kaebuse kohta otsuse kohe.

Mis juhtub, kui mind vahistatakse Euroopa vahistamismääruse alusel?

Kui liikmesriik teeb teie kohta [Euroopa vahistamismääruse](#), võidakse teid teises liikmesriigis kinni pidada ja pärast kohtuistungit vahistamismääruse teinud riigile välja anda. Kohtuistungil ajal on teil õigus advokaadile ja tõlgile, kui teil peaks neid vaja minema.

Esimene kohtuistung (3)

Miks esimene kohtuistung toimub?

Kui teile on tutvustatud teie kui kahtlustatava vastu esitatud süüdistusi, võib prokurör taotleda teie suhtes eelvangistuse või koduaresti kohaldamist [kriminaalmenetlusest kõrvalehoidumise vältimise meetmena](#). Mõlema nimetatud meetme kohaldamise otsustab kohus prokurööri ettepaneku alusel. Kuna selle meetme kohaldamine ei ole võimalik teie puudumise korral, tuleb teid tuua kohtu ette, kes meetme kasutamise kohta otsuse teeb.

Millised on erinevate isikute ülesanded?

Prokurööri ülesanne on tagada, et te ilmute kohtusse. Kui politsei on teid kinni pidanud, võib prokurör kinnipidamise aega pikendada, kui mitte rohkem kui 72 tunniks. Selle kinnipidamise ainus eesmärk on tagada teie ilmumine kohtusse nende 72 tunni jooksul. Kohus kuulab teid ära, uurib kogutud tõendeid ning langetab vastavalt õigusnormidele otsuse teie kinnipidamise või vabastamise kohta.

Mida mulle öeldakse toimuva kohta?

Teil on õigus saada prokuröriilt teada, miks teid kinni peeti ja kunas teid kohtu ette viiakse.

Kas mul on võimalik kasutada tõlki, kui ma seda keelt ei valda?

Kui te keelt ei valda, saate kohtuistungil tasuta kasutada tõlgi teenuseid.

Millises etapis saan ma rääkida advokaadiga?

Te võite advokaadiga ühendust võtta enne esimest kohtuistungit. Advokaadi valimise ja tasuta õiguslase nõu saamise kohta leiate teavet [siit](#).

Kas minult küsitakse teavet? Kas ma peaksin teavet andma?

Kohus palub teil kinnitada teie isikuandmeid. Teil on õigus kohtus sõna võtta küsimuses, kas teid tuleks kinni pidada või vabastada. Teie advokaat annab teile nõu selle kohta, mida öelda.

Mis juhtub, kui ma ütlen midagi, mis kahjustab minu kriminaalasja?

Selles etapis ei käsitata teie antud teavet tõendina. Seepärast ei saa teie öeldut kasutada teie vastu.

Kas mulle antakse teavet minu vastu kogutud tõendite kohta?

Nii teil kui ka teie advokaadil on õigus näha tõendeid, millele tuginedes on prokurör taotlenud teie kinnipidamist. Teil on enne kohtuistungit piisavalt aega tõendite uurimiseks.

Kas soovitakse saada teavet karistusregistris minu kohta sisalduva teabe kohta?

Kohus palub näha teie karistusregistri teavet olenemata teie tahtest.

Kinnipidamine või vabastamine (4)

Mida mulle öeldakse toimuva kohta?

Pärast seda, kui kohus on kogutud materjalid läbi vaadanud ja kuulanud ära prokurööri, saate samal kohtuistungil koos oma advokaadiga teada kohtu otsuse. Esimesel istungil võib kohus:

otsustada teie suhtes kohaldatava [kriminaalmenetlusest kõrvalehoidumise vältimise meetme](#) – eelvangistus või koduarest;

otsustada kergema [kriminaalmenetlusest kõrvalehoidumise vältimise meetme](#) kasuks ja teid vabastada;

vabastada teid [kriminaalmenetlusest kõrvalehoidumise vältimise meetmeid](#) kohaldamata.

Sellel istungil ei langeta kohus otsust selle kohta, kui hästi on teie vastu esitatud süüdistus põhjendatud.

Kas ma võin pereliikme või sõbraga ühendust võtta?

Kui kohus annab korralduse teie vahi alla võtmiseks, teatatakse sellest kohe teie perekonnale.

Kas ma võin vajaduse korral kohtuda arstiga?

Vahialusena on teil õigus arstiabile, kui te seda vajate.

Kas ma võin ühendust võtta oma riigi saatkonnaga, kui ma olen pärit teisest riigist?

Kui teid on kinni peetud, annab kohus korralduse teatada sellest koheselt Bulgaaria välisministeeriumile, kes võtab seejärel ühendust teie riigi konsulaarasutusega.

Kas ma võin edasi kaevata?

Te võite esitada teie kinnipidamist või vabastamist käsitleva kohtuotsuse peale kaebuse kolme päeva jooksul otsuse tegemisest. Apellatsioonikohus vaatab teie kaebuse läbi seitsme päeva jooksul esimese astme otsuse väljakuulutamisest. Apellatsioonikohtu otsus on lõplik.

Prokurööri ettevalmistused kriminaalasja arutamiseks (5)

Mis on selle menetusetapi eesmärk?

See etapp saabub pärast uurimise lõpuleviimist (uurimise kohta leiate rohkem teavet [siit](#)). Selles etapis uurib prokurör kogutud tõendeid ja otsustab, kas kuriteo toimepanekut on tõendatud väljaspool igasugust kahtlust. Ainult siis saab kriminaalasja kohtusse arutamiseks saata.

Kellel on juhtiv roll?

Prokuröri. Selles etapis otsustab prokurör, kas saata asi kohtusse. Samuti võib prokurör kohtueelse menetluse lõpetada, kui see on seaduses sätestatud. Sellisel juhul asja kohtusse arutamiseks ei saadeta. Peale selle võib prokurör kohtueelse menetluse peatada, kui seadus seda võimaldab. Kui peatamise aluseks olnud põhjuseid enam ei eksisteeri, menetlust jätkatakse. Kui prokurör tuvastab, et kahtlustatav või süüdistatav ei ole uurimismaterjaliga nõuetekohaselt tutvunud, võib ta vea parandamiseks saata asja tagasi uurimist toimetavale ametnikule või ise vea parandada.

Kuidas ma tean, mis parajasti toimub?

Kui teie vastu esitatud süüdistus on saadetud kohtule, saadab kohus teile süüdistusakti koopia. Kui prokurör lõpetab või peatab menetluse, saadab ta teile sellekohase otsuse koopia.

Kas ma saan edasi kaevata?

Te saate prokuröri tehtud lõpetamisotsuse peale esitada kohtule kaebuse seitsme päeva jooksul otsuse koopia saamisest. Esimese astme kohus vaatab kaebuse läbi seitsme päeva jooksul kaebuse esitamisest. Kohtu otsuse peale saab esitada kaebuse apellatsioonikohtule, kes teeb lõpliku otsuse. Samuti saate esitada kohtule kaebuse prokuröri tehtud peatamisotsuse peale. Sellisel juhul on kohtu otsus lõplik.

Kas ma saan mingit täiendavat teavet?

Kui prokurör tuvastab, et te ei ole uurimismaterjalidega nõuetekohaselt tutvunud, ning saadab asja vigade parandamiseks tagasi uurimist toimetavale ametnikule või parandab vead ise, on teil õigus nende edasiste toimingute kohta teavet saada.

Kaitsja ettevalmistused kriminaalasja arutamiseks (6)

Mis on selle menetlusetapi eesmärk?

Selles etapis on teil ja teie advokaadil võimalus pärast uurimise lõpuleviimist tutvuda kõigi uurimise käigus kogutud tõenditega, sealhulgas teie kasuks kõneleva materjaliga. Nii saate teada, millised tõendid toetavad prokuröri kohtus teie vastu süüdistuste esitamisel. See aitab teil ja teie advokaadil valmistada ette teie kaitset kohtuistungiks.

Kuidas ma tean, mis parajasti toimub?

Kui uurimine on lõpule viidud ning kui teie seda taotlete või teie advokaat seda taotleb, annab uurimist toimetav ametnik enne kogutud materjalide prokuröridele edastamist teile ja teie advokaadile teada, kus, mis kuupäeval ja kellaajal on teil võimalik tõenditega tutvuda. Teil ja teie advokaadil on õigus saada selleks piisavalt aega.

Kas mul on võimalik kasutada tõlki, kui ma seda keelt ei valda?

Kui te keelt ei valda, peaksite tõenditega tutvuma tõlgi juuresolekul. Te ei pea tõlke eest tasu maksma.

Kas minult küsitakse teavet? Kas ma peaksin teavet andma?

Selles etapis teid üle ei kuulata ning te ei pea juhtumi kohta mingit teavet andma.

Millist teavet mulle antakse?

Te võite näha kõiki kogutud tõendeid ja lugeda kõiki tunnistajate ütlusi. Teie advokaat selgitab teile kogutud tõendite tähendust.

Millised on minu õigused pärast tõenditega tutvumist?

Advokaadi abiga võite paluda uusi tõendeid ja esitada märkusi või vastuväiteid uurimisega seotud toimingute kohta. Uurimist toimetav ametnik registreerib teie taotlused, märkused ja vastuväited, kuid prokurör otsustab, kas need on põhjendatud.

Mis juhtub, kui minu taotlused, märkused ja vastuväited on põhjendatud?

Prokurör annab uurimist toimetavale ametnikule korralduse võtta uurimisega seoses täiendavaid meetmeid. Teil on seni kirjeldatud menetluse kohaselt õigus saada teavet selliste meetmete ja uute tõendite kohta, kui neid on.

Kriminaalmenetlusest kõrvalehoidumise vältimise meetmed (7)

Teie suhtes võidakse kohaldada sunnimeetmeid, kui tõendite põhjal on põhjendatud alust arvata, et te olete pannud toime kuriteo, milles teid süüdistatakse. Meetmete eesmärk on vältida teie pakkuminekut, uute õigusrikkumiste toimepanekut või võimaliku karistuse jõustamise takistamist.

Kriminaalmenetlusest kõrvalehoidumise vältimise meetmed on:

allkirja elukohast mittelahkumise kohta – te võtate endale kohustuse mitte lahkuda oma elukohast ilma pädeva asutuse loata;

kautsjon – te maksate teatava summa rahas või tagatistena. Kui te hoidute kriminaalmenetlusest kõrvale, siis see summa arvatakse riigitulusesse ning teie suhtes kohaldatakse rangemaid meetmeid;

koduarest – teil on keelatud oma kodust loata lahkuda;

eelvangistus – teid hoitakse sunniviisiliselt isolatsioonis.

Isikut hoitakse vahi all politseiruumides või vanglas.

Teil on õigus allkirja vastu teada saada, millist kriminaalmenetlusest kõrvalehoidumise vältimise meetet teie suhtes kohaldatakse. Allkirja elukohast mittelahkumise kohta ja kautsjonit kohaldab prokurör. Koduaresti ja eelvangistuse kohaldamise otsustab kohus prokuröri taotlusel. Meede sõltub süüdistuse raskusastmest, tõenditest ja teie isikust. Nende tegurite põhjal võidakse otsustada selliseid ennetavaid meetmeid teie suhtes mitte kohaldada.

Teie puudumisel ei saa teie suhtes kriminaalmenetlusest kõrvalehoidumise vältimise meetet kohaldada. Kohus peab arvesse võtma kõiki teie esitatud taotlusi eelvangistuse ja koduaresti asendamiseks kergema meetmega.

Politsei poolt kuni 72 tunniks vahi alla võtmine ja kinnipidamine, milleks on korralduse andnud prokurör, on ettevalmistavad meetmed ning need ei ole seaduses sätestatud kriminaalmenetlusest kõrvalehoidumise vältimise meetmed.

Bulgaariast lahkumise keeld (8)

Kui teid süüdistatakse kuriteos, mille eest on karistusena ette nähtud üle viieaastane vangistus, võib prokurör keelata teil Bulgaariast ilma tema loata lahkuda. Piirikontrollipunktile teatatakse koheselt sellest keelust. Meetme eesmärk on hoida ära teie uurimisest kõrvalehoidumine.

Teie võite või teie advokaat võib taotleda prokuröri teie ühekordset riigist lahkumise lubamist kindlaksmääratud ajaks. Prokurör vastab kolme päeva jooksul alates teie taotluse saamise kuupäevast. Kui taotlus lükatakse tagasi, on teil õigus see kohtus vaidlustada. Kohus vaatab teie taotluse läbi ilma istungit korraldamata. Kohus võib kinnitada prokuröri keeldumist või lubada teil riigist kindlaksmääratud ajaks lahkuda. Kohtu otsus on lõplik.

Samuti võite teie ise või võib teie advokaat taotleda kohtult Bulgaariast lahkumise keelu täielikku tühistamist. Kohus teeb seda, kui ta leiab, et puudub teie välismaale pakku minemise oht.

Eespool nimetatud kohtumenetluses ei võeta arvesse teie vastu esitatud süüdistuse aluseid.

Seonduvad lingid

[Kriminaalmenetluse seadustik](#)

[Siseministeriumi seadus](#)

[Väljaandmist ja Euroopa vahistamismäärust käsitlev seadus](#)

[Siseministeriumi seaduse jõustamist käsitlevad õigusnormid](#)

Viimati uuendatud: 20/07/2022

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

3. Minu õigused kohtumenetluse ajal

Kus ja kuidas kohtumenetlus toimub?

[Kriminaalmenetluse seadustikus](#) on sätestatud, kas teie asja arutab esimese astme kohtuna ringkonna- või piirkondlik kohus. Täpsema teabe saamiseks kohtute kohta külastage [Kõrgema Justiitsnõukogu](#) veebisaiti.

Kohtumenetlus on üldjuhul avalik. On siiski võimalik, et kogu kohtumenetlus toimub või üksikud istungid toimuvad kinniste uste taga. Seda tehakse riigisaladuse ja kõlbluse kaitseks või kaitstud tunnistaja isiku varjamiseks.

Süüdistuse raskusest olenevalt arutab asja kas üks kohtunik või kohtunikust ja kahest kohtukaasistujast koosnev kohtukoosseis. Kõige raskemaid kuritegusid arutab kahest kohtunikust ja kolmest kohtukaasistujast koosnev kohtukoosseis. Kohtunikul ja kohtukaasistujatel on menetluses võrdne hääleõigus.

Kas süüdistust saab kohtumenetluse ajal muuta?

See on võimalik, kui kohtumenetluse ajal ilmnevad süüdistust toetavad uued faktilised asjaolud, millest uurimisasutused seni teadlikud ei olnud. Uusi süüdistusi saab siiski esitada üksnes järgmistel juhtudel:

alguses süüdistuses kirjeldatud faktilisi asjaolusid on vaja palju muuta;

ka muudatusi tegemata on uued süüdistused seotud raskema astme kuriteoga.

Uue süüdistuse korral võite paluda aega, et selleks ette valmistada enne asja kohtuliku arutamise jätkumist.

Kui te ennast mingis punktis süüdi tunnistate, võite saada kergema karistuse. Kuid kohus ei saa teha otsust ainult teie ülestunnistuse põhjal.

Millised on minu õigused kohtumenetluse ajal?

Kuid teid süüdistatakse kuriteos, mille eest on ette nähtud rohkem kui viie aasta pikkune vangistus, peate kohtumenetlusest osa võtma. Kui te olete pärit mõnest teisest riigist ja teie kohalviibimine on kohustuslik, võidakse kohtuistungit pidada ilma teieta [siin](#) täpsustatud tingimustel. Nendel juhtudel määratakse teile kaitsja [siin](#) kirjeldatud menetluse kohaselt.

Üldjuhul ei ole kohtumenetluses videolingi kaudu osalemine lubatud. Kui kohus leiab, et see ei kahjusta õigusemõistmist, võib kohus teid videolingi kaudu üksnes üle kuulata – ja seda ainult sellisel juhul, kui te ei viibi Bulgaarias. Osalemiskohustus tähendab, et te peate kogu kohtumenetluse ajal isiklikul kohal viibima. Kui teie osalemine ei ole kohustuslik, on teil õigus kohal viibida. Kui te keelt ei valda, saate kohtumenetluse ajal tasuta kasutada tõlgi teenuseid.

[Kriminaalmenetluse seadustikus](#) on täpsustatud, millistel juhtudel peab teil olema kaitsja. Advokaadi valimise ja tasuta õigusabi saamise õiguse kohta leiate teavet [siit](#). Te võite advokaati vahetada. Kinnipidamise korral võite kohtuda ja vestelda oma advokaadiga privaatsetl. Kui te keelt ei oska, on teil võimalus kasutada tõlgi abi.

Te võite kohtumenetluse ajal sõna võtta, kuid te ei pruugi seda teha. Kui te ka ütlete midagi, mis ei vasta tõele, ei ole sellel teie jaoks mingeid kahjulikke tagajärgi. Kuid te peate oma isikuandmeid kinnitama.

Millised on minu õigused seoses minu vastu esitatud tõenditega?

Te võite teie vastu esitatud tõendid vaidlustada. Te võite väita, et tõend ei ole vastuvõetav, sest see ei ole saadud seaduslikul viisil, või tõend ei ole süüdistuse jaoks asjakohane, kuigi on vastuvõetav. Tavaliselt vaidlustatakse tõendid kohtumenetluse lõpus, kui advokaat esitab kaitsevaidete. Tõendite vastuvõetavuse võib ka kohtumenetluse ajal vaidlustada.

Teil on õigus küsida seaduse kohaselt vastuvõetavaid tõendeid, mis räägivad teie kasuks. Te võite taotleda kaitse esitatud tunnistajate küsitlemist. Te võite nõuda tõendite esitamist igal ajal kohtumenetluse ajal. Eradetektiiviga abiga saadud tõendid on vastuvõetavad, kui need on kogutud seaduslikult. Teie advokaat saab hinnata nende väärtust.

Teie ja teie advokaat võite prokuröri tunnistajatele esitada mis tahes küsimusi nende juuresolekul. [Kaitstud tunnistajate](#) küsitlemise menetlus on spetsiifilisem. Te võite tunnistajate poolt teie vastu antud ütlusi vaidlustada. Tavaliselt vaidlustatakse ütlusi kohtumenetluse lõpus, kui advokaat esitab kaitsevaidete.

Kas arvesse võetakse minu kohta karistusregistris sisalduvat teavet?

Kohus kogub teavet teie varasemate kuriteos süüdimõistmistele kohta olenemata sellest, kas teie sellega nõustute või ei. Kuid teid mõistetakse süüdi ja teid on ka varem kuriteos süüdi mõistatud, võib see tuua kaasa rangema karistuse. Teave peab olema esitatud kohtumenetluse lõpu seisuga. Varasemaid süüdimõistmisi teises liikmesriigis võetakse arvesse, kui Bulgaaria kohus on neid eelnevalt tunnistanud.

Mis juhtub kohtumenetluse lõpus?

Kui kohus otsustab, et süüdistus on tõendatud väljaspool põhjendatud kahtlust, mõistab kohus teid süüdi ja karistab teid vastavalt seadusele. Vastasel korral mõistab kohus teid õigeks.

Võimalikud karistused:

eluaegne vangistus – karistuse asendamise õigusega või õiguseta: see määratakse kõige raskemate kuritegude eest. Eluaegset vangistust, mis on määratud ilma karistuse asendamise õigusega, ei või asendada tähtajalise vangistusega; tähtajaline vangistus – maksimaalselt 20 aastat või erandina kuni 30 aastat. Karistust kantakse vanglas;

tähtajaline katseaeg – hõlmab kontrolli- ja mõjutamise meetmeid ilma teilt vabadust võtmata. Selliseks meetmeks võib olla üldkasulik töö;

konfiskeerimine – teie vara või osa sellest võetakse teilt jõuga ära;

rahatrahv – te peate tasuma kindlaksmääratud rahasumma;

teataval ametikohal või teatava elukutse esindajana töötamise õiguse, autasude või sõjaliste tiitlite saamise õiguse äravõtmine kindlaksmääratud ajaks;

avalikustamine – teie karistus tehakse avalikuks asjakohasel viisil.

Milline on kannatanu roll kohtumenetluse käigus?

Erasüüdistajana kinnitab kannatanu prokuröri esitatud süüdistusi ja palub teid süüdi mõista. Tsiviilhagejana soovib kannatanu teilt karistusena kuriteoga põhjustatud kahju väljamõistmist. Kannatanu esitab kohtumenetluse alguses hagiavalduse ning osaleb hageja ja tunnistajana, kui kohus seda otsustab.

Kaitstud tunnistaja küsitlemine

Ütluste andmine võib ohustada tunnistaja või tema pereliikmete ja sõprade elu või tervist. Kui kohus on veendunud, et oht on reaalne, võtab ta tunnistaja taotlusel või nõusolekul meetmeid tunnistaja julgeoleku kiireloomuliseks tagamiseks. Selliseks meetmeks võib olla ohus oleva tunnistaja isikuandmete mitteavaldamine.

Kui anonüümne kaitstud tunnistaja peab tunnistusi andma, küsitleb kohus teda kohtumenetluse poolte juuresolekuta. Kohtul on seadusest tulenev kohustus võtta tarvitusele kõik võimalikud ettevaatusabinõud tunnistaja identiteedi varjamiseks. Pärast küsitlemist edastab kohus teile ja teie advokaadile tunnistaja ütluste allkirjastamata ära kirja. Teil ja teie advokaadil on võimalik tunnistajale kirjalikult küsimusi esitada.

Seonduvad lingid

<https://www.lex.bg/bg/laws/ldoc/2135512224> [Kriminaalmenetluse seadustik](#)

<https://www.lex.bg/bg/laws/ldoc/1589654529> Karistusseadustik
<https://www.lex.bg/bg/laws/ldoc/2135560660> Kohtute seadus
<http://www.vss.justice.bg/bg/vlast/1.htm> Kõrgem Justiitsnõukogu

Viimati uuendatud: 20/07/2022

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

4. Minu õigused pärast seda, kui kohus langetab otsuse

Kas ma võin edasi kaevata?

Kui kohus teid süüdi või õigeks mõistab, teeb kohus otsuse, mis tehakse teile teatavaks kohtumenetluse lõpus. [Kriminaalmenetluse seadustikus](#) on sätestatud, millal võib kohus kriminaalasja arutamise lõpetada ilma kohtuotsust langetamata. Sellisel juhul annab kohus kriminaalasja lõpetamise määruse. Te võite nii kohtuotsuse kui ka kohtu määruse edasi kaevata.

Apellatsioon tuleb esitada kirjalikult ja te peate selle allkirjastama. See esitatakse appellatsioonikohtule esimese astme kohtu kaudu. Kui esimese astme kohtuks on ringkonnakohus, on appellatsioonikohtuks piirkondlik kohus. Piirkondliku kohtu määruste ja otsuste peale saab edasi kaevata appellatsioonikohtule. Rohkem teavet kohtute kohta leiate [Kõrgema Justiitsnõukogu](#) veebisaidilt. Kohtuotsuse peale saab appellatsiooni esitada 15 päeva jooksul alates otsuse väljakuulutamisest. Kriminaalasja lõpetamise määruse peale saab appellatsiooni esitada 7 päeva jooksul pärast määruse teatavakstegemist.

Apellatsioonis võite vaidlustada kohtu järeldusi seoses põhjendatuse tunnistatud asjaoludega, asjakohaste õigusnormide kohaldamist ja ebaõiglast karistust. Kaebuste arvust ja sisust olenemata otsustab appellatsioonikohtus, kas kohtuotsus tervikuna on korrektne või ei.

Mis juhtub siis, kui ma esitan appellatsiooni?

Pärast teie appellatsiooni saamist saadab esimese astme kohus selle koopia prokuröridele ja teistele kohtumenetluse pooltele. Sama kohus edastab asja koos oma otsuse põhjendustega ja koos appellatsiooniga appellatsioonikohtule. Kui kohus on [kohtumenetlusest kõrvalehoidumise vältimise meetmena](#) andnud korralduse teie vahi all hoidmiseks, ei too appellatsiooni esitamine kaasa teie automaatset vabastamist. Kuid te võite taotleda appellatsioonikohtult selle meetme asendamist leebema meetmega. Kohus teeb otsuse teie appellatsiooni kohta eraldi istungil.

Apellatsioonikohtu istungi kuupäeva määramiseks ei ole ajalisi piiranguid. See sõltub sellest, millal valmistatakse ette kohtuotsuse põhjendused, ning appellatsioonikohtu töökoormusest.

Te võite esitada appellatsioonikohtule uusi tõendeid, sest see kohus saab tuvastada uusi asjaolusid. Ka siin kehtivad samad tõendamisreeglid, mis esimese astme kohtu puhul.

Mis toimub appellatsiooni arutamisel?

Te võite istungil kohal viibida, kuid te ei pea seda tegema. Teie ja teie advokaat võite teha suulisi avaldusi appellatsioonis esitatud kaebuste kohta. Teised kohalviibivad pooled võivad öelda, mida nad appellatsioonist arvavad.

Apellatsioonikohtus võib:

otsustada kohtuotsuse tühistada ja saata kohtuasja prokuröridele või esimese astme kohtule uuesti arutamiseks;

tühistada esimese astme kohtu otsuse ja teha uue otsuse;

otsustada kohtuotsust muuta ja määrata kergema karistuse;

otsustada kohtuotsuse tühistada ja kriminaalmenetluse lõpetada;

kriminaalmenetluse peatada [kriminaalmenetluse seadustikus](#) sätestatud juhtudel;

otsustada esimese astme kohtu otsuse jõusse jätta.

Mis juhtub, kui appellatsioon rahuldatakse / appellatsiooni ei rahuldata?

Kui te ei ole appellatsioonikohtu otsusega rahul, võite esitada kaebuse Kõrgemale Kassatsioonikohtule. Kui appellatsioonikohtuks on piirkondlik kohus, võite esitada kaebuse Kõrgemale Kassatsioonikohtule ainult siis, kui piirkondlik kohus on teinud uue otsuse.

Kõrgem Kassatsioonikohtus ei tuvasta uusi asjaolusid ja seega ei saa talle uusi tõendeid esitada. Kõrgem Kassatsioonikohtus saab ainult öelda, kas õigusnorme on kohaldatud õigesti ja kas määratud karistus on õiglane. Kõrgem Kassatsioonikohtus arutab ainult appellatsioonis esitatud kaebusi.

Teil on õigus saada hüvitist ainult juhul, kui teie kohtuotsus tühistatakse ja appellatsioonikohtus teeb uue õigeksmõistva otsuse. Täpsema teabe saamiseks vaadake erikompensatsiooni käsitlevat seadust [siit](#). Kui appellatsioonimenetluse tulemusel jäetakse süüdimõistev otsus jõusse, kantakse see teie kohta karistusregistrisse, isegi kui karistust vähendatakse. Õigeksmõistvat kohtuotsust karistusregistrisse ei kanta.

Kui te olete ära kasutanud kõik edasikaebamise võimalused appellatsioonikohtus ja Kõrgemas Kassatsioonikohtus, ei ole edasikaebamine rohkem võimalik. Kohtuotsus on lõplik, kui selle peale kaebust ei esitata või kui kaebus esitatakse pärast appellatsioonitajaja möödumist või kui Kõrgem Kassatsioonikohtus on oma otsuse välja kuulutanud.

Olen pärit teisest liikmesriigist. Kas mind võidakse pärast kohtumenetlust saata tagasi sellesse liikmesriiki?

Teid võidakse tagasi saata. Mõnel juhul võib see toimuda vastu teie tahtmist. Teie üleviimine ei toimu automaatselt pärast karistuse jõustumist. Tuleb järgida [kriminaalmenetluse seadustikus](#) üksikasjalikult kirjeldatud menetlust. Teil on vaja õiguslast nõu.

Kui mind mõistetakse süüdi, siis kas selle sama rikkumisega seoses saab minu üle taas kohut mõista?

Seadus ei luba teie üle teist korda kohut mõista kuriteo eest, milles teid on juba süüdi mõistetud. See keeld kehtib ka juhul, kui teid on teises liikmesriigis juba süüdi mõistetud.

Teave süüdistuste/süüdimõistmistele kohta

Teie vastu esitatud süüdistuste kohta säilitatakse teavet politseiregistris. Kui teid on õigeks mõistetud, võite taotleda politseilt selle teabe kustutamist.

Süüdimõistmist käsitlev teave kantakse teie kohta karistusregistrisse. Seda peab vastav piirkonnakohus. Kui te sündisite väljaspool Bulgaariat, säilitab teie karistusregistri andmeid justiitsministeerium.

Karistusregistri andmeid ei kustutata enne teie 100-aastaseks saamist. Siis võetakse see mikrofilmile ja hävitatakse. Karistusregistri andmete säilitamiseks teie nõusolekut ei küsita. Teil ei ole ka õigust esitada nende andmete säilitamise suhtes vastuväiteid.

Seonduvad lingid

[Kriminaalmenetluse seadustik](#)

[Seadus, mis käsitleb riigi ja kohaliku omavalitsuse vastutust kodanikele tekitatud kahju eest](#)

[26. veebruari 2008. aasta määrus nr 8, mis käsitleb karistusregistri ülesandeid ja töökorraldust](#)

Viimati uuendatud: 20/07/2022

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

5. Väiksemad liiklusnõuete rikkumised

Kuidas käsitletakse väiksemaid liiklusnõuete rikkumisi?

Kiiruse ületamisega, parkimisega jmt seotud väiksemaid liiklusnõuete rikkumisi käsitletakse haldusrikkumistena. Neid käsitletakse halduskorras. Võimalikuks karistuseks võib olla kas rahatrahv või mootorsõiduki juhtimisõiguse äravõtmine kindlaksmääratud ajaks. Raskemate rikkumiste korral võib määrata mõlemad karistused.

Rikkumisi avastab ja nende eest määrab karistusi liikluspolitsei. Te võite enda kohta tehtud halduskaristuse otsuse vaidlustada asjakohases ringkonnakohtus 7 päeva jooksul alates otsuse teile kättetoimetamisest. Teil on õigus lasta end kaitsta advokaadil. Kuni 50 Bulgaaria leevi suurused rahatrahvid edasikaebamisele ei kuulu.

Ringkonnakohtus võib karistuse jõusse jätta või selle tühistada. Te võite esitada asjakohasele halduskohtule apellatsiooni ringkonnakohtu otsuse peale.

Halduskohtu otsus on lõplik. Rohkem teavet kohtute kohta leiате [Kõrgema Justiitsnõukogu](#) veebisaidilt.

Sama menetlust kohaldatakse teiste liikmesriikide kodanike toime pandud rikkumiste puhul.

Kas need rikkumised kajastuvad minu karistusregistri andmetes?

Need rikkumised ei kajastu teie karistusregistri andmetes.

Seonduvad lingid

[Haldusrikkumiste ja -karistuste seadus](#)

[Liikluseeskiri](#)

[Liikluseeskirja jõustamise kord](#)

Viimati uuendatud: 20/07/2022

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Süüdistatavad (kriminaalmenetlused) - Tšehhi

Nendel teabelehtedel selgitatakse, mis juhtub, kui isikut kahtlustatakse või süüdistatakse kuriteos.

Tšehhi põhiseaduse kohaselt võib teie suhtes karistust kohaldada ainult kooskõlas õigusega ja asjakohaste õigusaktidega ettenähtud korras. Need õigusaktid on [karistusseadustik](#), [alaealiste mõjutusvahendite seadus](#), ja [kriminaalmenetluse seadustik](#), milles sätestatakse kriminaalmenetluse reeglid, sh teie õiguste kasutamise ja jõustamise eritingimused).

Kui olete kuriteo ohvriks langenud, leiате kogu teabe oma õiguste kohta [siit](#).

Kriminaalmenetluse lühikirjeldus

Alljärgnev on ülevaade kriminaalmenetluse tavapäraest etappidest.

1. Eelmenetlus

Tegemist on kriminaalmenetluse esimese etapiga, mis koosneb kahest osast:

vastutavate asutuste toimingud enne süüdistuse esitamist ehk hindamine ja

uurimine: kriminaalmenetluse osa alates süüdistuse esitamise hetkest kuni süüdistuse esitamiseni või muul viisil uurimise lõpetamiseni.

2. Süüdistuse kohtueelne arutamine

Süüdistuse kohtueelse arutamise käigus hindab kohus, kas kohtuasi on eelmenetluse käigus piisavalt selgelt koostatud ning kas süüdistus annab piisava aluse menetluse jätkamiseks. Samuti määrab kohus kindlaks, kas ta on pädev asjas otsust tegema.

3. Kohtumenetlus ise (kohtulik arutelu)

See on kriminaalmenetluse tähtsaim etapp. Selle käigus hinnatakse tõendeid ja langetatakse otsus. Selles etapis küsitatakse kohtus süüdistatavaid, tunnistajaid ja kannatanuid. Kohtumenetlus on avalik ja suuline ning viiakse läbi tšehhi keeles. Kui te tšehhi keelt ei räägi, on teil õigus tõlgile.

4. Apellatsioonimenetlus

Süüdistataval, tema perekonnaliikmetel, advokaadil, prokurööril ja kannatanul on õigus kaheksa päeva jooksul otsus edasi kaevata. Kui esitatakse apellatsioon, vaatab apellatsioonikohtus esimese astme kohtu otsuse üle.

Euroopa Komisjoni roll

Euroopa Komisjonil ei ole liikmesriikides läbi viidavas kriminaalmenetluses mingit osa ning komisjon ei saa teid kaebuste korral aidata. Nendel teabelehtedel esitatakse teave selle kohta, kuidas ja kellele kaebus esitada.

Vajaliku teabe leidmiseks klikkige alltoodud linkidel

[1 - Minu õigused uurimise etapis](#)

[2 - Minu õigused kohtumenetluse ajal](#)

[3 - Minu õigused pärast kohtumenetluse lõppu](#)

Seonduvad lingid

[Tšehhi Vabariigi justiitsministeerium](#)

[Tšehhi Vabariigi siseministeerium](#)

[Tšehhi Vabariigi advokatuur](#)

[Teave inimõiguste kohta](#)

Viimati uuendatud: 21/03/2023

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

1. Minu õigused uurimise etapis

A. Kas uurimist mõjutab asjaolu, et olen välisriigi kodanik?

Õiguskaitseasutuste jurisdiktsiooni alla ei kuulu üksnes sellised isikud, kellel on seaduse või rahvusvahelise õiguse alusel privileegid ja immuuniteedid.

Asjaolu, et olete välisriigi kodanik, seega iseenesest uurimist ei mõjuta.

Kui õiguskaitseasutus ei nõua teie kohalolekut konkreetse ülesande täitmiseks (eelkõige tunnistaja ütluste andmiseks), ei ole teie kohalolek uurimise ajal üldjuhul vajalik, välja arvatud juhul, kui te ise soovite uurimise ajal kohal viibida. Peate siiski hoidma ühendust õiguskaitseasutustega ja märkima aadressi, kust saate kätte dokumendid.

Kui aga kriminaalmenetlus algatatakse tahtliku kuriteo eest, mille eest võidakse karistada üle kaheaastase vangistusega, või hooletuse tõttu toime pandud kuriteo eest, mille eest võidakse karistada üle kolme aasta pikkuse vangistusega, võib kohus – või ettevalmistavas menetluses prokuröri taotlusel kohtunik –

kehtestada piirangu, mis seisneb välisriiki reisimise keelus, kui see on vajalik, et saavutada kriminaalmenetluse eesmärk. Piirangu tühistab kolleegiumi eesistuja või ettevalmistavas menetluses omal algatusel prokurör, kui selle kehtestamise põhjused enam ei kehti. Kui selline piirang on kehtestatud, on teil õigus igal ajal nõuda selle tühistamist. Piirang võidakse teie suhtes kehtestada ka kohtueelse eelvangistuse asenduseks.

Kui te ei oska piisavalt tšehhi keelt, on teil õigus lasta teatavad olulised dokumendid (nt kriminaalmenetluse alustamise määrus, süüdistus, kohtuotsus) ning menetlus õiguskaitseasutustes tõlkida teie kodakondsusjärgsesse keelde või mõnda teise keelde, mida te valdate. Ka nõupidamisel kaitsjaga kriminaalmenetluse ajal või otseselt sellega seoses saate kasutada tõlgi abi, kui seda taotlete.

B. Millised on uurimise etapid?

Etappide asemel peaksime rääkima uurimise liikidest, kuna kriminaalmenetluse seadustikus eristatakse lihtsustatud eelmenetlust, tavalist uurimist ja laiendatud uurimist.

Uurimisetapile eelneb aga läbivaatamisetapp, mille eesmärk on kontrollida ja tuvastada, kas kuritegu on toime pandud või mitte, ning teha kindlaks selle toimepanija. Selles etapis ei ole isikut, kelle suhtes kriminaalmenetlust läbi viiakse, veel ametlikult määratud, kuid isikutel, keda üle kuulatakse, on õigus saada õigusabi kaitsjalt. Kui teid selles etapis kahtlustatavana küsitletakse (st kahtlustatakse, et olete toime pannud kuriteo), on teil õigus vaikida – sellest õigusest tuleb teid eelnevalt teavitada.

Uurimise ajal on isikul, kelle suhtes kriminaalmenetlust läbi viiakse, juba ametlik staatus ja õigus kaitsja abile. Selle etapi eesmärk on koguda ja dokumenteerida tõendeid süüdistuse esitamiseks ja kohtumenetluse läbiviimiseks. See hõlmab näiteks tunnistajate ütluste võtmist, mõne punkti uurimist, eksperdiarvamuste esitamist ja muid toiminguid.

Seejuures otsib politseiasutus nii süüstavaid kui ka kaitsvaid tõendeid.

Lihtsustatud eelmenetlus

Lihtsustatud eelmenetlust kasutatakse kergemate kuritegude korral (esimeses kohtuastmes ringkonnakohtu menetletavad kuriteod, mille eest karistatakse kuni viie aasta pikkuse vangistusega) ning see on üldjuhul kiire ja vähem ametlik. Kui seda protsessi ei takista mõni muu tegur (nt on alust kinnipidamiseks), võib see aset leida, tingimusel et teid tabati teolt või kohe pärast seda või

kuriteokaebuse või mõne muu süüdistuse esitamise avalduse läbivaatamise käigus on leitud asjaolusid, mis muul juhul õigustavad kriminaalmenetluse algatamist, ning on ette näha, et teid antakse kohtu alla kahe nädala jooksul alates kuupäevast, mil politseiasutus teavitab teid teost, mille toimepanemises teid kahtlustatakse, ja sellest, milliseks kuriteoks seda tegu konkreetselt peetakse.

Lihtsustatud eelmenetlus algab kahtlustusest teatamisega esimese ülekuulamise ajal.

Lihtsustatud eelmenetluses on teil samad õigused nagu süüdistataval, sealhulgas õigus kaitsjale. Teie õiguste puhul seisneb peamine erinevus tavauurimisest selles, et lihtsustatud eelmenetlust ei algatata ametliku kriminaalmenetluse algatamise määrusega (mida võite kaebusega vaidlustada) ning Lihtsustatud eelmenetluse lõpus ei ole teil õigust tutvuda kriminaaltoimikuga ja esitada täiendavaid tõendeid; see ei piira aga teie õigust esitada kohtumenetluse käigus täiendavaid tõendeid või tutvuda kriminaaltoimikuga (välja arvatud juhul, kui politseiasutus kaalukatel põhjustel teile seda keelab).

Kui lihtsustatud eelmenetlus ei lõpe muul viisil, lõpeb see karistuse määramise ettepanekuga (põhimõtteliselt lihtsustatud süüdistus ilma põhjendusega). Ettepaneku esitab kohtule prokurör.

Tavauurimine

Seda liiki uurimine algab teie suhtes kriminaalmenetluse algatamise määruse kättetoimetamisega. Teil on õigus see määrus kaebusega vaidlustada. Teil on uurimise käigus õigus kaitsjale. Erinevalt lihtsustatud eelmenetlusest viiakse raskemate kuritegude korral läbi uurimine (tavauurimine toimub siiski ka juhul, kui lihtsustatud eelmenetluse toimetamisele on takistusi või kui seda ei viida lõpule ettenähtud tähtaja jooksul) ning menetlus on lihtsustatud eelmenetlusest pikem ja formaalsem. Nagu juba nimetatud, on teil ja teie kaitsjal õigus tutvuda kriminaaltoimikuga ja esitada uurimise lõpus täiendavaid tõendeid. Kui uurimist ei lõpetata teisiti, lõpeb see süüdistuse esitamisega; süüdistuse esitab kohtule prokurör. Erinevalt karistuse määramise ettepanekust sisaldab kriminaalsüüdistus põhjendusi.

Laiendatud uurimine

Laiendatud uurimist kasutatakse kõige raskemate kuritegude korral, mida menetletakse esimese astme pädevas piirkondlikus kohtus (st kuriteod, mis on kriminaalseadustiku kohaselt karistatavad vähemalt viieaastase vangistusega, kui need on karistatavad erakorralise karistusega, või teatavad loetletud kuriteod). Seda liiki uurimine on eeldatavasti kõige pikem ning seetõttu kogutakse tõendeid rohkem kui tavauurimises. See on ainus aspekt, mille poolest laiendatud uurimine erineb tavauurimisest. Laiendatud uurimine algab kriminaalmenetluse algatamise määrusega ja lõpeb kriminaalsüüdistuse esitamisega, kui ei ole kokku lepitud teisiti.

i. Tõendite kogumise etapp / uurijate volitused

Kriminaalmenetluse selle etapi viib läbi politseiasutus prokuröri järelevalve all, kes võib anda politseiasutusele siduvaid juhiseid, osaleda toimingutes, saata kriminaalasja politseiasutusele tagasi koos juhistega selle täiendamiseks, tühistada asutuse ebaseaduslikud või põhjendamatud otsused ja meetmed jne. Teil on õigus paluda prokuröri politseiasutuse võetud meetmed läbi vaadata (v.a juhul, kui tegemist on otsusega, mille kohta on teil õigus esitada kaebus). Mõningaid toiminguid võib eelmenetluses teha ainult prokurör (nt eelmenetluse lõpetamine) või prokuröri eelneval nõusolekul (nt vara arestimine, välja arvatud juhul, kui on vaja võtta kiireloomulisi meetmeid). Kõige tõsisemate põhiõiguste ja -vabaduste rikkumise üle otsustab kohtunik (nt eelvangistus, vahistamis- või läbiotsimismääruse väljaandmine ja pealtkuulamine).

ii. Kinnipidamine politsei poolt

Kui teid on juba süüdistatud ja on olemas alus eelvangistuseks, võib politseiasutus teid kinni pidada. Politsei peab siiski viivitamata teavitama prokuröri kinnipidamisest ja esitama prokurörile kirjalikud dokumendid, mida viimane vajab vajaduse korral eelvangistuse taotluse esitamiseks. Taotlus tuleb esitada nii, et teid oleks võimalik kohtule üle anda 48 tunni jooksul pärast kinnipidamist; vastasel juhul tuleb teid vabastada.

Kui teid ei ole veel süüdistatud, kuid teid kahtlustatakse kuriteo toimepanemises, ja kui on olemas mõni põhjus teie eelvangistusse võtmiseks, võib politseiasutus teid kiireloomulistel juhtudel kinni pidada, isegi kui teie kriminaalmenetlus ei ole veel alanud (nt kui teile ei ole võimalik kätte toimetada kriminaalmenetluse alustamise määrust). Kinnipidamiseks on sellistel juhtudel vaja prokuröri eelnevat nõusolekut. Ilma sellise nõusolekuta on kinnipidamine võimalik ainult siis, kui asi on kiireloomuline ja eelnevat nõusolekut ei ole võimalik saada. Teid küsitleb teid kinni pidanud politseiasutus. Teil on õigus nõuda, et ülekuulamise viibiks teie valitud kaitsja (kui kaitsja on kättesaadav) ning teil on õigus konsulteerida kaitsjaga ilma kolmanda isiku kohalolekuta. Teil on õigus sellele, et teie kinnipidamisest teavitataks selle riigi konsulaaresindust, mille kodanik te olete.

Politseiasutus vabastab teid viivitamata, kui kuriteo toimepanemise kahtlus on hajutatud. Kui teid ei vabastata, esitab politseiasutus prokurörile protokollid teie ülekuulamise kohta (sh kriminaalmenetluse alustamise määruse ja täiendavad tõendid), et prokurör saaks vajaduse korral esitada eelvangistuse taotluse. Politseiasutus peab esitama selle taotluse nii, et teid saaks kohtule üle anda hiljemalt 48 tundi pärast teie kinnipidamist; vastasel juhul tuleb teid vabastada. Kui on alust teie vahi alla võtmiseks ja te hoidute kriminaalmenetlusest kõrvale, võib kohtunik välja anda vahistamismääruse. Kui politsei teid vahistab, on teil kinnipeetavaga sarnased õigused. Politseiasutus peab teid kohtusse tooma 24 tunni jooksul pärast vahistamist. Kohtunik kuulab teid ära ja teeb otsuse eelvangistuse kohta. Teile tuleb otsusest teatada 24 tunni jooksul pärast teie

kohtusse toomist. Teil on õigus nõuda, et ärakuulamise juures viibiks teie kaitsja, kui kaitsja on kohtu otsuse tegemiseks ette nähtud tähtaja jooksul kättesaadav.

iii. Ülekuulamine

Enne kui teid esimest korda kostjana küsitletakse, peavad õiguskaitseasutused tegema kindlaks teie isiku, selgitama süüdistuse sisu ning teavitama teid teie õigustest ning valesüüdistuse ja laimamise kriminaalsetest tagajärgedest. Kui pooleliolev menetlus on seotud kuriteoga, mille suhtes on võimalik pidada läbirääkimisi süü ja karistust käsitleva kokkuleppe üle, tuleb teid teavitada ka sellest, et te võite eelmenetluses pidada prokuröriga läbirääkimisi süü ja karistuse määramise kokkuleppe üle (kokkuleppe sõltub kohtu heakskiidust), ning sellise kokkuleppe üle peetavate läbirääkimiste tagajärgedest.

Teid ei tohi ülekuulamise ajal mingil viisil ütluste andmiseks või ülestunnistuse saamiseks survestada. Ülekuulamise käigus tuleb teile anda võimalus esitada süüdistuse kohta üksikasjalikke märkusi, eelkõige esitada terviklik avaldus süüdistuse aluseks olevate asjaolude kohta, teatada asjaoludest, mis süüdistust leevendavad või lubavad selle ümber lükata, ning esitada tõendeid selliste asjaolude kohta. Selle avalduse täiendamiseks või ebatäielikkuse, mitmeti mõistetavuse ja vasturääkivuste kõrvaldamiseks võib esitada küsimusi. Küsimused tuleb küsida selgelt ja arusaadavalt, esitamata eksitavaid ja valesid asjaolusid ning suunamata, milline peaks vastus olema.

Ülekuulamisprotokoll tuleb teile esitada, et saaksite seda lugeda, või teie soovi korral teile ette lugeda (kui ülekuulamine toimub videokonverentsi teel, loetakse protokoll teile ette). Teil on õigus nõuda protokollit täiendamist või sinna paranduste tegemist vastavalt teie avaldusele.

iv. Vahi alla võtmine

Teid võib vahi alla võtta ainult juhul, kui teile on kuriteo eest süüdistus esitatud. Kohtunik otsustab, kas teid hoitakse eelvangistuses või mitte.

Vahi alla võtmise põhjused on järgmised:

põhjendatud mure, et te põgenete või varjate ennast, et vältida kriminaalmenetlust või karistamist;

põhjendatud mure, et te takistate uurimist, näiteks õhutades tunnistajaid andma valeütlusi, või

põhjendatud mure selle pärast, et te kordate kuritegu, milles teid süüdistatakse, et viite lõpule kuriteo, mille toimepanemist olete alustanud, või panete toime kuriteo, mida olete ette valmistanud või ähvardanud toime panna.

Kui eelvangistuseks puudub alus, ei võta kohus teid vahi alla; kui alust enam ei eksisteeri, teid vabastatakse. Teid tuleb vabastada ka seadusega ettenähtud maksimaalse eelvangistusperioodi lõppemisel. Kui eelvangistust taotletakse tunnistajate võimaliku mõjutamise vältimiseks, on see ajavahemik kolm kuud (seda piirangut siiski ei kohaldata, kui on kindlaks tehtud, et olete juba takistanud kriminaalmenetluse seisukohast oluliste asjaolude selgitamist). Sõltuvalt selle kuriteo raskusastmest, milles teid süüdistatakse, võib eelvangistus kesta kokku üks kuni neli aastat. Siiski on ainult üks kolmandik eespool nimetatud ajavahemikust ette nähtud kohtueelse menetluse jaoks ja kaks kolmandikku on ette nähtud kohtumenetluse jaoks.

Kohus peab teie vahi all pidamise põhjused aeg-ajalt läbi vaatama ja eelvangistust alati teatava aja möödudes vajaduse korral pikendama. Teil on ka õigus taotleda enda vabastamist vahi alt. Eelvangistuse võib asendada meetmega, mis ei ole seotud vabadusekaotusega (vangistusega), nt teatava rahasumma hoiule võtmisega (kautsjon), kriminaalhooldusametniku järelevalvega, nõudega viibida kindlaksmääratud aja jooksul teatavas eluruumis jne. Teil on õigus taotleda, et kohus asendaks eelvangistuse mõne sellise meetmega.

C. Millised õigused on mul uurimise ajal?

Oma kaitseõiguse kasutamisel on teil õigus

saada õiguskaitseasutustelt teavet oma õiguste kohta ja neid õigusi täiel määral kasutada;

kommenteerida teie vastu esitatud süüdistust ja esitatud tõendeid;

keelduda ütluste andmisest;

tutvuda toimikutega, teha toimikutest väljavõtteid ja märkmeid ning teha omal kulul failidest või nende osadest koopiaid (seda õigust võidakse uurimise ajal mõjuvatel põhjustel piirata);

esitada enda kaitseks tõendeid;

teha ettepanekuid ja taotlusi;

esitada apellatsioonkaebusi;

kasutada õiguskaitseasutustes oma emakeelt või muud keelt, mida te valdate, kui kinnitate, et te ei valda tšehhi keelt;

valida endale kaitsja (kui te ise kaitsjat ei vali, võib seda teha mõni teie pereliige või keegi teine);

paluda, et teile määrataks kaitsja tasuta või vähendatud tasu eest, kui teil puuduvad piisavad vahendid oma kaitse eest tasumiseks;

rääkida oma kaitsjaga ilma kolmanda isiku kohalolekuta;

paluda, et teid kuulatakse üle kaitsja juuresolekul ja et teie kaitsja osaleks eelmenetluses.

I. Kas mul on õigus kasutada tõlki ja lasta dokumente tõlkida? Mill määral?

Kui teatate, et te ei valda tšehhi keelt, on teil õigus kasutada õiguskaitseasutustega suhtlemisel oma emakeelt või keelt, mida te väidate end valdavalt.

Kui menetluse käigus on vaja tõlkida dokumendi, tunnistajate ütluste või mõne muu menetlustoimingu sisu või kui teatate, et te ei valda tšehhi keelt, määratakse tõlk, kes tõlgib teile kriminaalmenetluse toiminguid. Teie taotluse korral võib määratud tõlk tõlkida ka teie konsulteerimist kaitsjaga, kui

konsulteerimine on otseselt seotud menetlustoimingutega; tõlk võib tõlkida ka nõupidamist menetlustoimingute käigus.

Sellisel juhul peavad õiguskaitseasutused esitama seaduses määratletud dokumentide (nt kriminaalmenetluse algatamise määrus, eelvangistuse määrus, meditsiini-asutusse jälgimisele paigutamise määrus, süüdistus, kokkulepe süü ja karistuse kohta ning selle heakskiitmise taotlus, karistuse määramise

ettepanek, otsus kriminaalmenetluse tingimusliku lõpetamise kohta jne) kirjaliku tõlke, välja arvatud juhul, kui te sellest õigusest loobute. Kui teid on

vahistatud või kinni peetud, saate ka teie õigusi käsitleva teatise kirjaliku tõlke. Teil on õigus paluda õiguskaitseasutusel lisaks tõlkida kirjalikult või suuliselt

mis tahes muid dokumente, mis on teie kaitseõiguse kasutamise seisukohast olulised.

ii. Kas mul on õigus saada teavet ja tutvuda toimikuga?

Läbivaatamisetapis on teil õigus tutvuda kriminaaltoimikuga, kui see on vajalik teie õiguste kasutamiseks; selleks on vaja üksnes politseiasutuse heakskiitu. Kui teid süüdistatakse kuriteo toimepanemises, on teil õigus tutvuda kriminaaltoimikuga, teha toimikust väljavõtteid ja märkmeid ning teha oma kulul koopiaid toimikust või selle osadest.

Siiski võib prokurör või politseiasutus olulistel põhjustel keelata teil toimikuga tutvuda ja kasutada eelmenetluses muid eespool nimetatud õigusi. Teile ei saa neid õigusi keelata pärast seda, kui teid on teavitatud toimikuga tutvumise võimalusest, ning süüd ja karistust käsitleva kokkuleppe üle peetavatel läbirääkimistel. Teile ei saa keelata juurdepääsu kriminaalmenetluse algatamise määrusele ja teil on õigus tutvuda toimiku nende osadega, mis on seotud eelvangistuse otsuse tegemisega.

iii. Kas mul on õigus kaitsjale ja õigus teavitada oma olukorrast kolmandat isikut?

Kui teid süüdistatakse kuriteo toimepanemises, on teil õigus kaitsjale. Kui te ise kaitsjat ei vali, võib mõni teie pereliige valida teile kaitsja või võite end ise kaitsta. Teatavatel juhtudel peab teil siiski olema kaitsja (seda nimetatakse kohustuslikuks kaitseks); sellisel juhul määrab kohtunik teile kaitsja, välja arvatud juhul, kui te kindlaksmääratud tähtaja jooksul valite kaitsja ise. Teil peab eelmenetluses juba olema kaitsja järgmistel juhtudel:

kui viibite eelvangistuses või kannate vanglakaristust või kui teie suhtes kohaldatakse ennetusmeedet, mis on seotud vabadusekaotusega, või kui olete meditsiiniuasutuses jälgimisel;

kui teie õigus- ja teovõime on piiratud (nt vaimse tervise häire tõttu);

tagaotsitava vastu algatatud menetluses (kui olete põgenenud ja menetlus toimub teie puudumisel);

kui menetlus on seotud kuriteoga, mille eest võidakse karistada üle viieaastase vabadusekaotusega;

kui prokurör peab seda vajalikuks, sest teie praegust olukorda arvesse võttes kahtleb ta, kas te olete võimeline end nõuetekohaselt kaitsma;

kui olete alaealine õigusrikkuja (15–18aastane).

Menetlustes, mis on seotud kuriteoga, mille eest võidakse karistada üle viieaastase vangistusega, võite loobuda õigusest kaitsjale, välja arvatud juhul, kui kuriteo eest võidakse määrata erakorraline karistus (eluaegne karistus või üle 20 aasta ja kuni 30 aasta pikkune vangistus).

Kui teid on kinni peetud või olete eelvangistuses, on teil õigus sellele, et olukorrast teavitataks selle riigi konsulaaresindust, mille kodanik te olete, ning samuti pereliiget või mis tahes muud teie määratud füüsilist isikut. Teil on õigus suhelda konsulaaresindusega; kui teil ei ole piisavalt raha, saate seda teha tasuta.

Teid tuleb sellest teavitada.

iv. Kas mul on õigus saada õigusabi?

Läbivaatamisetapis, st enne kriminaalmenetluse (uurimise) alustamist, on teil õigus saada ülekuulamise ajal (selgituste esitamine) kaitsjalt tasuta õigusabi.

Kui teid on kuriteos süüdistatud, on teil õigus kaitsjale, kes peab teile andma vajalikku õigusabi. Teil on õigus valida kaitsja; kui te kaitsjat ei vali, määratakse teile kaitsja, kui kaitse on kohustuslik. Kui teil ei ole kaitsja tasu maksmiseks piisavalt raha, võite paluda kohtunikul teha otsus, et teil on õigus kaitsjale tasuta või vähendatud tasu eest.

v. Mida on oluline teada seoses järgmisega.

a. Süütuse presumptsioon

Süütuse presumptsiooni kohaldatakse kriminaalmenetluses nelja põhimõttena:

teie süü tuleb tõendada; kuni teie süü ei ole tõendatud, tuleb teid pidada süütuks;

kui teie süü suhtes on kahtlusi, tuleks juhtum otsustada teie kasuks;

teid ei saa nimetada süüdiolavaks enne, kui teie süü on lõpliku süüdimõistva kohtuotsusega välja kuulutatud;

kriminaalmenetluse ajal võib teie õigusi piirata ainult rangelt vajalikul määral.

b. Õigus vaikida ja õigus ennast mitte süüstada

Te ei ole kohustatud kriminaalmenetluses ütlusi andma ning teid ei tohi mingil viisil sundida ütlusi andma või üles tunnustama. Samuti ei ole te kohustatud esitama tõendeid enda vastu. Õiguskaitseasutused ei saa teid trahvida, kui keeldute andmast neile süüstavat dokumenti või muid tõendeid.

c. Tõendamiskohustus

Õiguskaitseasutused peavad sama üksikasjalikkusega selgitama nii süüstavaid kui ka kaitsvaid asjaolusid. Prokurör peab kohtus teie süüd tõendama. Te ei pea tõendama oma süütust. See ei takista teil siiski kasutamast oma õigust esitada fakte ja tõendeid enda kaitsmiseks.

vi. Kas lastele on ette nähtud erikaitsemeetmed?

Kui olete toime pannud süüteo, millel on kuriteo tunnused, ja olete alla 15aastane laps, ei võeta teid süüteo eest kriminaalvastutusele ning teie suhtes võidakse rehabilitatsioonimeetmeid kohaldada üksnes tsiviilkohtumenetluses alaealiste erikohtus. Sellises menetluses peab teil olema advokaat, kelle kulud tasub riik, välja arvatud juhul, kui riik otsustab erilistel põhjustel, et teie või teie perekond peaks tasuma osa advokaaditasust ise.

Kui olete kuriteo toime pannud noore õigusrikkujana (15–18aastaselt), kohaldatakse üldjuhul eriseadusena (*lex specialis*) alaealiste õiguse seadust. Teie toime pandud süütegude uurimisel ja seisukohtade ärakuulamisel peavad õiguskaitseasutused võtma arvesse teie vanust, tervist ning vaimset ja moraalselt küpsust, et võimalikult vähe ohustada teie edasist arengut. Seadusega kaitstakse teie isikuandmeid ja privaatsust ning kohtuistung ei ole avalik, kui te ei soovi üldsuse kohalviibimist, ning kohtuotsuse avaldamise korral ei lisata teie nime ja muud isikut tõendavat teavet (nt elukoha aadress). Teil on õigus kaitsjale alates esimesest teie suhtes kriminaalmenetluses tehtud toimingust (st alates läbivaatamisetapist). Teie vanemaid või eestkostjat, pädevat laste sotsiaal- ja õiguskaitseasutust ning kriminaalhooldus- ja vahendusteenistust teavitatakse viivitamata teie suhtes kriminaalmenetluse algatamisest ning teie kinnipidamisest, vahistamisest või eelvangistusest. Õiguskaitseasutused teevad koostööd laste sotsiaal- ja õiguskaitseasutusega, kriminaalhooldus- ja vahendusteenistusega ning lastekaitsega tegelevate ühenduste ja institutsioonidega.

vii. Kas haavatavatele kahtlusalustele on ette nähtud erikaitsemeetmed?

Kui kohus – ja eelmenetluses prokurör – peavad seda vajalikuks (eelkõige seetõttu, et tal on kahtlusi teie võimes end nõuetekohaselt kaitsta teie füüsilise või vaimse seisundi tõttu), määrab ta teile alates kriminaalmenetluse algusest kaitsja.

Kurtide või pimekurtide puhul reguleeritakse suhtlusviisi seadusega nr 155/1998 kurtide ja pimekurtide isikute sidesüsteemide kohta. Kriminaalmenetluses on teil õigus tõlkele enda valitud sidesüsteemis.

Kui teie õigus- ja teovõime on piiratud, esindab teid kriminaalmenetluses eestkostja, tavaliselt pereliige, tingimusel et tema huvid ei ole vastuolus teie huvidega.

D. Milliseid seaduses sätestatud tähtaegu uurimise ajal kohaldatakse?

Õiguskaitseasutused peavad kriminaalasjad kiiresti, ilma tarbetute viivitusteta läbi vaatama; eelvangistust nõudvad asjad ja asjad, kus vara on arestitud, kuulatakse ära võimalikult kiiresti, kui see on arestitud vara väärtust ja laadi arvestades vajalik.

Läbivaatusetapi (enne kriminaalsüüdistust) peab politseiasutus lõpetama

küsimustes, mis kuuluvad ühest kohtunikust koosneva kohtu pädevusse ilma lihtsustatud eelmenetlusega, kahe kuu jooksul;

ringkonnakohtu pädevusse kuuluvates muudes asjades kolme kuu jooksul;

esimese astme kohtuna tegutseva piirkonnakohtu pädevusse kuuluvates asjades kuue kuu jooksul.

Põhjendatud taotluse korral võib prokurör tähtaega ka korduvalt pikendada.

Lihtsustatud eelmenetlus tuleb lõpule viia kahe nädala jooksul alates kuupäevast, mil politseiasutus teavitas teid teost, mille toimepanemises teid

kahtlustatakse, ja sellest, milliseks konkreetseks kuriteoks tegu loetakse. Kui lihtsustatud eelmenetlust ei lõpetata ettenähtud tähtaja jooksul, võib prokurör tähtaega pikendada kuni kümne päeva võrra või kuni 30 päeva võrra, kui peetakse läbirääkimisi süüd ja karistust käsitleva kokkuleppe üle.

Politseiasutus peab lõpetama standarduurimise

kahe kuu jooksul alates kriminaalmenetluse alustamisest, kui asi kuulub ainupädeva kohtu pädevusse;

kolme kuu jooksul alates kriminaalmenetluse alustamisest, kui tegemist on muu küsimusega, mis kuulub ringkonnakohtu pädevusse.

Põhjendatud taotluse korral võib prokurör tähtaega ka korduvalt pikendada. Seejärel peab prokurör järelevalve osana juhtumi vähemalt kord kuus läbi vaatama.

Laiendatud uurimine tuleb lõpetada kuue kuu jooksul alates kriminaalmenetluse alustamisest. Põhjendatud taotluse korral võib prokurör tähtaega ka korduvalt pikendada. Seejärel peab prokurör järelevalve osana juhtumi vähemalt kord kuus läbi vaatama.

Teatavatele toimingutele on kriminaalmenetluse seadustikus sätestatud täiendavad konkreetsete õiguslikud tähtajad (kohus peab tegema otsuse eelvangistuse kohta 48 tunni jooksul alates teie kinnipidamisest või 24 tunni jooksul alates teie vahistamisest, samuti on määratletud eelvangistuse maksimaalne kestus, eelvangistuse põhjenduse kohustusliku läbivaatamise tähtaeg jne).

E. Mis on kohtueelne menetlus (sealhulgas alternatiiv eelvangistusele ja võimalik üleviimine päritoluriiki – Euroopa järelevalvekorraldus)?

Kohtueelne menetlus on kriminaalmenetluse esimene etapp. Selle etapi eesmärk on teha kindlaks, kas kahtlus, et olete toime pannud kuriteo, on põhjendatud määral, mis võimaldab esitada kohtusse süüdistuse. Selles etapis tuleb leida ja hankida süüstavad tõendid, samuti muud tõendid, mis lükkavad teie süü ümber.

Kohtueelse menetluse eesmärk on eelkõige

luua alus otsuse tegemiseks selle kohta, kas süüdistus tuleks esitada ja asja tuleks arutada kohtus või kas edasisest kriminaalmenetlusest tuleks loobuda; teha kindlaks kõik kuriteo, selle toimepanija või karistuse või ennetusmeetme kohta otsuse tegemisega seotud asjaolud ning teha otsus ohvri õiguse kohta saada kahjuhüvitist ja tagada vajalikud tõendid;

teha kindlaks kuritegeliku tegevuse põhjused ning võimaldavad või hõlbustavad asjaolud.

Kui esineb üks eelvangistuse alustest, võib eelvangistuse üle otsustav kohtunik jätta teid vahi alla võtmata või teid vabastada, kui ta kohaldab üht järgmistest asendusmeetmetest:

kui erihuviga kodanikuühendus või usaldusväärne isik annab garantii teie tulevase käitumise ja asjaolu kohta, et te ilmute kohtusse, prokuröri ette või politseiametisse, kui seda nõutakse, ning et te teatate alati eelnevalt oma lahkumisest viibimiskohast, ning eelvangistuse üle otsustav asutus peab garantiid piisavaks, võttes arvesse kostja isiklikku staatust ja juhtumi laadi, ning nõustub sellega;

te lubate kirjalikult, et elate seaduskuulekat elu, eelkõige hoidute kuritegelikust tegevusest, ilmute kohtusse, prokuröri ette või vajaduse korral politseiasutusse, teatate alati eelnevalt oma lahkumisest viibimiskohast ning täidate teile pandud kohustusi ja piiranguid, ning eelvangistuse üle otsustav asutus peab teie lubadust piisavaks ja nõustub sellega;

kui teie üle teeb järelevalvet kriminaalhooldusametnik;

kui teie suhtes on kehtestatud mõni ajutine meede;

kui kohtunik nõustub kautsjoniga (kindlaksmääratud rahasumma); kautsjonit ei saa siiski vastu võtta, kui teid süüdistatakse teatavates rasketes kuritegudes.

Eelvangistuse asendamisel ühe sellise meetmega võib eelvangistuse üle otsustav asutus otsustada rakendada teie suhtes elektroonilist järelevalvet, et kontrollida, kas täidate meetmega seotud kohustusi, kasutades selleks elektroonilist jalavõru, tingimusel et lubate osutada vajalikku abi. Samuti võib eelvangistuse üle otsustav asutus kehtestada piiranguid, mis keelavad teil välismaale reisida.

Kui olete mõne ELi liikmesriigi kodanik või ELi liikmesriigiga muul viisil seotud, on teil õigus (vastavalt nõukogu 23. oktoobri 2009. aasta raamotsusele 2009/829/JSK Euroopa Liidu liikmesriikides vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta järelevalvemeetmete rakendamise otsuste kui kohtueelse kinnipidamisega seotud alternatiivse võimaluse suhtes, mis on üle võetud seadusega nr 104/2013 rahvusvahelise õiguslase koostöö kohta kriminaalasjades) taotleda luba täita meedet, millega asendatakse eelvangistus teie alalise elukoha riigis või mõnes muus teie nimetatud liikmesriigis (viimase nõusolekul). Selliste asendusmeetmete täitmist peab olema võimalik kontrollida või peab asjaomases liikmesriigis olema võimalik muul viisil järelevalvet tagada. Kui te ei täida kehtestatud asendusmeedet, saadetakse teid tagasi Tšehhi.

Viimati uuendatud: 21/03/2023

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

2. Minu õigused kohtumenetluse ajal

A. Kus kohtumenetlus toimub?

Sõltuvalt kuriteo raskusastmest toimub kohtumenetlus kas ringkonnakohtus või piirkonnakohtus, mille tööpiirkonnas kuritegu toime pandi. Kui kuriteo toimumiskohta ei ole võimalik kindlaks teha või kui see pandi toime välismaal, toimub menetlus kohtus, mille tööpiirkonnas te elate, töötate või viibite; kui neid kohti ei ole võimalik kindlaks määrata või kui need asuvad väljaspool Tšehhi territooriumi, viib menetluse läbi kohus, kelle tööpiirkonnas kuritegu avastati (tuvastati).

B. Kas süüdistus saab muutuda? Kui jah, siis kas mul on õigus saada selle kohta teavet?

Kohtuliku arutelu ainus eesmärk on otsustada, milline tegu või akt on süüdistuse alus. Kui süüdistus on esitatud, ei saa prokurör seda muuta; selle saab ainult tagasi võtta.

Kui kohtumenetluse tulemused näitavad, et juhtumi asjaolud on oluliselt muutunud või kui kohtuasja selgitamiseks on vaja täiendavat uurimist või kui selgub, et olete toime pannud mõne muu teo, mis kujutab endast kuritegu, ja prokurör nõuab asja tagasisaatmist ühise kohtuistungijärgse vajaduse tõttu, suunab kohus asja tagasi kohtueelsesse menetlusse. Seejärel esitab prokurör uue süüdistuse, mis kajastab toimunud muutusi. Uus süüdistus toimetatakse teile ja teie kaitsjale alati kätte hiljemalt koos kohtukutsega või sellest teatamise ajal. Süüdistuse ärakiri toimetatakse teile kätte koos kolleegiumi eesistuja lisatud teavitusega teie õiguse kohta esitada määratud tähtaja jooksul märkusi süüdistuses esitatud asjaolude kohta, eelkõige järgmise kohta:

kas te leiate, et olete süüdistuses osutatud teo või tegude toimepanemises süütu või süüdi ja mis põhjustel;

kas soovite sõlmida prokuröriaga kokkuleppe süü ja karistuse kohta või kas soovite end kohtulikult arutelul süüdi tunnustada;

kas nõustute teo kirjelduse ja selle õigusliku kvalifikatsiooni ning kavandatava karistuse või ennetusmeetme ning milliseid asjaolusid peate vaidlustamatuks.

Kolleegiumi eesistuja teavitab teid ka selliste avalduste tagajärgedest ning sellest, et ka teie kaitsja võib esitada teie eest avaldusi süüdistuse kohta, välja arvatud ülestunnistus või süüditunnistamine.

Samuti kutsub eesistuja teid üles teavitama kohut õigel ajal taotlusest koguda kohtulikult arutelul täiendavaid tõendeid ning osutama asjaoludele, mida tuleb nende tõenditega selgitada.

Teo või akti õiguslik kvalifikatsioon, mis on märgitud süüdistuses, ei ole kohtu suhtes siiski siduv ning kohus võib kvalifitseerida teo mõneks muuks (kergemaks või raskemaks) kuriteoks või järeldada, et tegu ei ole kuriteo, vaid pigem vääriteoga. Kui kohus leiab, et tegu on kuriteoga, mille eest karistatakse rangemalt kui kuriteo puhul, mille eest süüdistus esitati, peab kohus teid muudatusest teavitama ja tagama, et teil on võimalus oma kaitses muudatusele reageerida ning et teil on piisavalt aega oma kaitset muuta.

C. Millised õigused on mul kohtuistungil ajal?

Teil on õigus

saada õiguskaitsesutustelt teavet oma õiguste kohta ja neid õigusi täiel määral kasutada;

tegu üles tunnustada, tunnustada end süüdi või esitada ettepanek süüdi ja karistust käsitleva kokkuleppe sõlmimiseks enne tõendite kogumist;

esitada märkusi teie vastu esitatud süüdistuste kohta;

keelduda ütluste andmisest;

tutvuda toimikutega, teha toimikutest väljavõtteid ja märkmeid ning teha omal kulul failidest või nende osadest koopiaid;

osaleda asjaga seotud kohtulikul arutelul ja avalikel kohtuistungitel;
teha lõplik avaldus kohtulikul arutelul ja apellatsioonkaebuse avalikul istungil;
saada viimane sõna kohtulikul arutelul;
esitada enda kaitseks fakte ja tõendeid;
kommenteerida iga kogutud tõendit ja esitada vastuväiteid tõendite kogumise viisi kohta;
esitada küsimusi ärakuulatavatele isikutele;
esitada taotlusi ja ettepanekuid (seoses tõendite kogumise ja otsuse tegemise viisiga);
kasutada nii tavapäraseid (apellatsioonkaebus, kaebused, vastuväited) kui ka erakorralisi õiguskaitsvahendeid (kassatsioonkaebus, teistmisavaldused) või teha ettepanek esitada kaebus seaduse rikkumise kohta;
valida kaitsja (kui te ise kaitsjat ei vali, võib teie jaoks valida kaitsja nt pereliige) ja küsida kaitsjalt nõu ka õiguskaitseseasutuse enda toimingute ajal;
rääkida oma kaitsjaga ilma kolmanda isiku kohalolekuta;
nõuda, et teid küsitletakse kaitsja juuresolekul ja et teie kaitsja osaleks kriminaalmenetluse igas toimingus;
kasutada õiguskaitseseasutustes oma emakeelt või muud keelt, mida te valdate, kui kinnitate, et te ei valda tšehhi keelt.

i. Kas ma pean kohtusse ilmuma? Millistel tingimustel ma võin kohtust puududa?

Kohtulik arutelu saab teie puudumisel toimuda ainult juhul, kui kohus leiab, et asja saab usaldusväärselt lahendada ja kriminaalmenetluse eesmärki saavutada isegi teie puudumisel, ning teile on süüdistus nõuetekohaselt kätte toimetatud ning teid on nõuetekohaselt ja õigel ajal kutsutud kohtulikule arutelule ja õiguskaitseseasutus on teid juba küsitlenud seoses süüdistuse aluseks oleva teoga, järgitud on kriminaalmenetluse alustamist käsitlevat õigusnormi ning teid on teavitatud võimalusest tutvuda toimikuga ja teha ettepanekuid uurimise täiendamiseks. Kohtukutse peab sisaldama teavitust kohtulikul arutelul mitteoalemise tagajärgede kohta. Seega võib kohtulik arutelu toimuda teie puudumisel, kuid mitte juhul, kui olete vahi all; kannate vabadusekaotuslikku karistust; tegemist on kuriteoga, mille eest karistatakse üle viieaastase vangistusega. Kui isegi sellistel juhtudel ei pea te kohtulikul arutelul kohal viibima, kui taotlete kohtult sõnaselgelt, et kohtulik arutelu korraldataks teie puudumisel, välja arvatud juhul, kui kohus peab teie isiklikku kohalviibimist vajalikuks. Kohustusliku kaitse korral ei saa kohtulikku arutelu läbi viia ilma teie kaitsja kohalolekuta.

ii. Kas mul on õigus kasutada tõlki ja lasta dokumente tõlkida? Mil määral?

Kui teatate, et te ei valda tšehhi keelt, on teil õigus kasutada õiguskaitseseasutustega suhtlemisel oma emakeelt või keelt, mida te väidate end valdavalt. Kui menetluses on vaja tõlkida dokumendi, ütluste või mõne muu menetlustoimingu sisu või kui teatate, et te ei valda tšehhi keelt, määratakse tõlk, kes tõlgib teile kriminaalmenetluse toiminguid. Teie taotluse korral võib määratud tõlk tõlkida ka teie konsulteerimist kaitsjaga, kui konsulteerimine on otseselt seotud menetlustoimingutega; tõlk võib tõlkida ka nõupidamist menetlustoimingute käigus. Sellisel juhul peavad õiguskaitseseasutused esitama seaduses määratletud dokumentide kirjaliku tõlke (nt eelotsus, kohtuotsus, kohtuotsus käskmenetluses, apellatsioonotsus jne); võite sellest tõlke kasutamise õigusest loobuda. Teil on õigus paluda õiguskaitseseasutusel lisaks tõlkida mis tahes muid dokumente, mis on teie kaitseõiguse kasutamise seisukohast olulised.

iii. Kas mul on õigus kaitsjale?

Kui teid süüdistatakse kuriteo toimepanemises, on teil õigus kaitsjale. Kui te ise kaitsjat ei vali, võib mõni teie pereliige valida teile kaitsja või võite end ise kaitsta. Teatavatel juhtudel peab teil siiski olema kaitsja (seda nimetatakse kohustuslikuks kaitseks); sellisel juhul määrab kohtunik teile kaitsja, välja arvatud juhul, kui te kindlaksmääratud tähtaja jooksul valite ise kaitsja. Järgmistel juhtudel peab teil kohtumenetluses olema kaitsja, kuni otsus, millega menetlus lõpeb, muutub lõplikuks: kui viibite eelvangistuses või kannate vanglakaristust või kui teie suhtes kohaldatakse ennetusmeedet, mis on seotud vabadusekaotusega, või kui olete meditsiinasutuses jälgimisel; kui teie õigus- ja teovõime on piiratud (nt vaimse tervise häire tõttu); tagaotsitava vastu algatatud menetluses (kui olete põgenenud ja menetlus toimub teie puudumisel); kui menetlus on seotud kuriteoga, mille eest võidakse karistada üle viieaastase vabadusekaotusega; kui kohus peab seda vajalikuks, sest teie praegust olukorda arvesse võttes kahtleb kohus, kas te olete võimeline end nõuetekohaselt kaitsema; kui olete alaealine õigusrikkuja (15–18aastane); kohtulikul arutelul, kui olete kinni peetud; menetlustes, mis käsitlevad ennetava kinnipidamise määramist või tingimuste muutmist või kohtuekspertiisi tingimuste määramist või muutmist, välja arvatud institutsiooniline alkoholisõltuvuse kohtuekspertiis. Täitemenetluses, kus kohus teeb otsuse avalikul kohtuistungil, peab teil olema kaitsja, kui teie õigus- ja teovõime on piiratud; olete vahi all; teie võime end nõuetekohaselt kaitsta on kahtluse all. Erakorraliste õiguskaitseseahenditega seotud menetlustes (õigusrikkumisega seotud kaebused, kassatsioonkaebused, teistmisavaldused) peab teil olema kaitsja: kui viibite eelvangistuses või kannate vanglakaristust või kui teie suhtes kohaldatakse ennetusmeedet, mis on seotud vabadusekaotusega, või kui olete meditsiinasutuses jälgimisel; teie õigus- ja teovõime on piiratud; kui menetlus on seotud kuriteoga, mille eest võidakse karistada üle viieaastase vabadusekaotusega; teie võime end nõuetekohaselt kaitsta on kahtluse all. Menetlustes, mis on seotud kuriteoga, mille eest võidakse karistada üle viieaastase vangistusega, võite loobuda õigusest kaitsjale, välja arvatud juhul, kui kuriteo eest võidakse määrata erakorraline karistus (eluaegne karistus või üle 20 aasta ja kuni 30 aasta pikkune vangistus). Samuti võite loobuda oma õigusest kaitsjale, kui teid peetakse kinni ja toimub kohtulik arutelu.

iv. Millised muud menetlusõigused peaksid olema teada (nt kahtlustatavate esitamine kohtus)?

Kõik istuvad oma kohtadel kogu kohtuliku arutelu vältel. Küsimusi saab küsida ja avaldusi teha ainult kolleegiumi eesistuja (ainukohtuniku) nõusolekul; te peate kohtuniku poole pöördudes seisma, isegi kõige lühemate kõnede puhul (eesistuja võib siiski lubada isikutel, kelle vanus või tervislik seisund seda nõuab, jääda nii oma kõne kui ka ütluste andmise ajal istuma). Kolleegiumi eesistuja (ainukohtuniku) annab kõigile kohalviibijatele korralduse kohtuotsuse

resolutsiooni ärakuulamiseks tõusta. Tšehhi keeles peavad nii kohtuametnikud kui ka teised kohalviibijad üksteist kõnetades nimetama vastava isiku ametikohta või rolli, lisades selle ette kõnetlussõna *pane/pani/slečno* (härra/proua/preili) (nt kolleegiumi eesistuja, kohtukaasistuja, kaitsja, advokaadi/arsti, prokuröri, eksperdi või tunnistaja poole pöördudes vastavalt *pane předsedo, pane přisedící, pane doktore, paní státní zástupkyně, pane znalče, pane svědku* jne). Kohtusaalis ei ole lubatud kolleegiumi eesistuja (ainukohtuniku) nõusolekuta sõna võtta ega süüa, juua või suitsetada, sh vaheajal. Kohtusaalis viibivad isikud peavad hoiduma kõigest, mis võiks häirida kohtuistungil kulgu või väärikust, sealhulgas ärakuulamise rahulolu või rahulolematuse väljendamisest kohtuistungil käigu, tunnistajate ütluste või tehtud otsuste jne üle. Kõik seadmed (eriti mobiiltelefonid) tuleks samuti välja lülitada, kui need võivad häirida kohtuistungil kulgu või väärikust.

Plitte või helisid võib edastada ning kohtuistungil ajal võib visuaalseid salvestisi teha ainult kolleegiumi eesistuja (ainukohtuniku) eelneval nõusolekul. Helisalvestisi võib teha kolleegiumi eesistuja või ainukohtuniku teadmisel; kui nende tegemise viis võib häirida kohtuistungil kulgu või väärikust, võib kolleegiumi eesistuja või ainukohtuniku salvestamise keelata.

Relvad ei ole kohtusaalis lubatud.

D. Võimalikud karistused

koduarest;

üldkasulik töö;

vara konfiskeerimine;

trahv;

asja konfiskeerimine;

tegevuse keelamine;

loomapidamise või -kasvatuse keelamine;

elamiskeeld;

spordi-, kultuuri- ja muudel üritustel osalemise keeld;

aunimetuste või auhindade äravõtmine;

sõjaväelise auastme äravõtmine;

väljasaatmine.

Ennetusmeetmed on ennetavat laadi meetmed, mida saab erinevalt karistustest kohaldada karistatavate tegude eest ka isikute suhtes, keda ei saa vaimuhaiguse või alaealisuse tõttu kriminaalvastutusele võtta. Ennetusmeetmeid võib rakendada kas eraldi või lisaks karistusele, kui kõik seaduses sätestatud tingimused on täidetud. Kaitsemeetmete hulka kuuluvad:

kohtueksperitiis;

ennetav kinnipidamine;

asjade konfiskeerimine;

vara osaline konfiskeerimine;

alaealisele kohaldatav sotsiaalprogramm.

Viimati uuendatud: 21/03/2023

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

3. Minu õigused pärast kohtumenetluse lõppu

A. Kas mul on õigus kohtuotsus edasi kaevata?

Jah, võite esimese astme kohtu otsuse edasi kaevata; apellatsioonkaebusel on peatav toime. Kohtuotsuse, millega kohus on heaks kiitnud kokkuleppe süü ja karistuse kohta, võib edasi kaevata ainult juhul, kui otsus ei ole kooskõlas kokkuleppega, mille prokurör on kohtule heakskiitmiseks esitanud.

Oma apellatsioonkaebuses võite väita, et teid otseselt puudutavad resolutsiooni osad on ebaõiged, välja arvatud juhul, kui see puudutab süü kohta tehtud kohtuotsust niivõrd, kui võrd kohus on teie süüväitega nõustunud. Edasikaebus tuleb esitada vaidlustatud kohtuotsuse teinud kohtule kaheksa päeva jooksul alates kohtuotsuse kättetoimetamisest.

B. Milliseid muid õiguskaitsevahendeid ma saan kasutada?

Kriminaalmenetluses võite kasutada tavapäraseid õiguskaitsevahendeid (apellatsioonkaebus, kaebused, vastuväited) ja erakorralisi õiguskaitsevahendeid (kassatsioonkaebus, teistmisavaldused) ning teha ettepaneku esitada kaebus seaduse rikkumise kohta.

Kaebus on õiguskaitsevahend kohtuotsuse (resolutsiooni) vastu ja see tuleb esitada vaidlustatud kohtumääruse (resolutsiooni) teinud asutusele kolme päeva jooksul alates viimaselt teate saamisest. Kohtu (ja prokuröri) määruseid (resolutsioone) saab kaebusega vaidlustada ainult seadusega ette nähtud juhtudel. Kohtumääruse (resolutsiooni) võib vaidlustada resolutsiooni mõnes osas tehtud vea või kohtumäärusele (resolutsioonile) eelnenud menetlust reguleeriva sätte rikkumise tõttu, kui rikkumine võis viia mõnes resolutsiooni punktis veani. Kaebusel on peatav toime vaid siis, kui see on seaduses sõnaselgelt ette nähtud.

Võite esitada käskmenetluses tehtud otsuse peale vastuväite otsuse teinud kohtule kuni kaheksa päeva jooksul pärast otsuse kättetoimetamist. Kui käskmenetluses tehtud otsuse peale on kindlaksmääratud tähtaja jooksul esitatud vastuväide, tühistatakse otsus automaatselt ja ainukohtunik määrab asja arutamise.

Kassatsioonkaebuse (tšehhi keeles *dovolání*) võib esitada ainult teise astme kohtu tehtud lõpliku otsuse (*in rem*) peale, kui see on seadusega lubatud. Võite esitada kassatsioonkaebuse põhjendusel, et kohtuotsuse resolutsiooni teatud osa, mis teid otseselt puudutab, on vale, kuid ainult juhul, kui esineb üks seaduses ette nähtud kassatsioonkaebuse alustest. Sellise taotluse peate alati esitada kaitsja – oma advokaadi – vahendusel. Kaebus tuleb esitada otsuse (*in rem*) teinud esimese astme kohtule kahe kuu jooksul alates hagiavalduses vaidlustatud otsuse kättetoimetamisest. Kassatsioonkaebusel ei ole peatavat toimet, kui ülemkohus ei otsusta teisiti.

Samuti on teil õigus esitada teistmisavaldus. Üldiselt on lõpliku kohtuotsuse või käskmenetluses tehtud kohtuotsusega lõppenud menetluse teistmine lubatud, kui selguvad asjaolud või tõendid, millest kohus ei olnud varem teadlik, ning need asjaolud või tõendid – kas üksi või koos juba teada olevate faktide ja tõenditega – võivad õigustada teistsugust otsust süü kohta või kui algselt määratud karistus oleks ilmselgelt ebaproportsionaalne kariteo laadi ja raskusega või teie isiklike, perekondlike või rahaliste või muude asjaoludega või kui karistuse liik ei vasta karistuse eesmärgile. Lõpliku kohtuotsuse või käskmenetluses tehtud otsusega lõppenud menetluse teistmisavalduse vaatab läbi ja lahendab esialgse otsuse teinud kohus. Seaduses ei ole sätestatud tähtaega teistmisavalduse esitamiseks teie kasuks.

Lisaks võite teha ettepaneku esitada kaebus seaduse rikkumise kohta; seda erakorralist õiguskaitsevahendit saab siiski kasutada ainult justiitsminister ja tema ülesanne on otsustada, kas selline kaebus esitatakse või mitte. Kaebuse seaduse rikkumise kohta võib esitada mis tahes lõpliku kohtuotsuse (v.a kõrgeima kohtu otsused) või prokuröri mis tahes otsuse peale, kui otsus on seadusega vastuolus või tehtud puuduliku menetluse alusel. Seaduses ei ole sellise kaebuse esitamise tähtaega ette nähtud.

C. Millised tagajärjed on süüdimõistmisel?

Täitemenetlus algab siis, kui kuriteos süüdimõistmine on jõustunud; selles etapis pööratakse karistus või ennetusmeede täitmisele ja tehakse sellega seotud toimingud.

Kui teid on lõpliku kohtuotsusega kuriteos süüdi mõistetud, ei saa teid sama kuriteo eest uuesti kohtu alla anda (isegi mitte teises liikmesriigis), välja arvatud juhul, kui läbivaatamine on lubatud.

Süüdimõistev kohtuotsus kantakse karistusregistrisse ja see on karistusregistri väljavõttel näha kuni süüdimõistmise aegumiseni. See võib mõjutada teie võimet tegutseda teataval kutsealal, saada teavat luba või litsentsi, relvaluba jne.

Kui teie süüdimõistmine on aegunud, käsitatakse teid nii, nagu ei oleks teid kunagi süüdi mõistetud. Õiguskaitseasutustel ja mõnel muul asutusel on siiski juurdepääs karistusregistri arhiivile; teie kohta tehtud süüdimõistva kohtuotsuse andmed jäävad arhiivi ka pärast süüdimõistmise aegumist.

I. Süüteo registreerimine karistusregistris

Kui süüdimõistev kohtuotsus muutub lõplikuks, tehakse karistusregistrisse kanne süüdimõistvate kohtuotsuste ja muude kriminaalmenetlusega seotud asjaolude kohta. Sellist teavet säilitatakse 100 aastat alates teie sündikuupäevast, olenemata sellest, kas olete sellega nõus või mitte. Kui süüdimõistmine on aegunud, ei kajastu andmed selle kohta enam teie karistusregistri väljavõttes, ent karistusregistri arhiivi jäävad need alles, nagu on kirjeldatud eespool. Süüdimõistev kohtuotsus aegub karistusregistri sätetud tähtaja jooksul, mis sõltub süüdimõistva kohtuotsuse tõsidusest. Tähtaeg ulatub ühest viieteistkümnelt aastani alates karistuse kandmise kuupäevast; mõne karistuse puhul loetakse pärast selle kandmist, et teid ei ole üldse süüdi mõistetud. Kui olete teise ELi liikmesriigi kodanik, tehakse teie süüdimõistvat kohtuotsust käsitlev teave kättesaadavaks selle ELi liikmesriigi pädevale asutusele, mille kodanik te olete.

v. Karistuse täideviimine, kinnipeetavate üleandmine, karistusest tingimisi vabastamine ja asenduskaristused

Kui süüdimõistev kohtuotsus on jõustunud, annab koja esimees korralduse see täitmisele pöörata.

Kui teile on määratud tingimusteta vabadusekaotuslik karistus, saadab esimees karistuse täideviimise korralduse asjaomasele vanglale, ning kui teid ei ole kinni peetud, palutakse teil ettenähtud tähtaja jooksul vanglasse tulla. Kui püüate karistusest kõrvale hoida, võib Tšehhi politsei teid vanglasse transportida. Kui seadusest tulenevad tingimused on täidetud, võib kohus otsustada karistuse kättetoimetamise edasi lükata, muuta karistuse kandmise viisi, peatada karistuse kandmise, teha otsuse teie tingimisi vabastamise kohta jne. Samuti võib kohus loobuda vangistusest või selle ülejäänud osast, kui teid antakse välja välisriigile või saadetakse riigist välja.

Sarnast menetlust kohaldatakse juhul, kui teile on kohtu poolt määratud ravi või ennetav kinnipidamine, st kui kohtuotsus, mille alusel toimub kohtu poolt määratud ravi või ennetav kinnipidamine, on muutunud täitmisele pööratavaks, saadab koja esimees otsuse kohta täitekorralduse asjaomasele meditsiinasutusele või asjaomasele ennetavale kinnipidamisasutusele, kus ennetusmeedet rakendatakse, ning palub teil ilmuda sellesse asutusse. Kui püüate ennetusmeetmest kõrvale hoida, võib Tšehhi politsei teid vanglasse transportida.

Kui seaduses või rahvusvahelises lepingus sätestatud tingimused on täidetud, võidakse teid tingimusteta vabadusekaotusliku karistuse kandmiseks või ennetusmeetme kohaldamiseks üle anda teie koduriigile või muule riigile, kui te seda taotlete ja asjaomane riik sellega nõustub. Süüdimõistva kohtuotsusega võib määrata ka asenduskaristuse. Asenduskaristuseks võib lugeda mis tahes karistuse, mis ei hõlma kohest vangistust. Teid võidakse määrata kriminaalhooldusametniku järelevalve alla, et jälgida teile pandud kohustuste täitmist ning aidata teil kogukonda tagasi pöörduda ja elada seaduskuulekat elu. Kui teie suhtes on kehtestatud järelevalve, peate

tegema kriminaalhooldusametnikuga tema määratud viisil koostööd

ja rakendama kriminaalhoolduskava;

ilmuma kriminaalhooldusametniku ette tema määratud ajal;

teavitama kriminaalhooldusametnikku oma asukohast, töökohast ja elatusvahenditest, kohtu kehtestatud piirangutest ja kohustustest ning muudest olulistest asjaoludest, mis on seotud kriminaalhooldusametniku järelevalvega;

lubama kriminaalhooldusametnikul siseneda oma eluruumi.

Kui teile on kohtuotsusega pandud põhjendatud kohustus läbida asjakohane sotsiaalkoolitus- ja ümberõppeprogramm või läbida asjakohane psühholoogiline nõustamisprogramm, võidakse teid kaasata katseaja ja ühiskonnaga taasliitumise programmi. Teid võidakse sellisesse programmi kaasata ka juhul, kui te vastate programmi pakkuja kehtestatud kaasamiskriteeriumidele, ilma kohtu kehtestatud programmi läbimise kohustuseta; sellisel juhul võidakse kriminaalhooldusametnikuga sõlmida järelevalvetingimustel programmis osalemise kokkulepe ja lisada see kokkulepe kriminaalhoolduskavasse. Kui programmi rakendatakse vanglakaristuse osana, võib teie osalemise kokku leppida Tšehhi vanglateenistuse spetsialistiga.

Võite kanda osa neist asenduskaristustest ka oma koduriigis või muus riigis, millega teil on sidemed, tingimusel et rahvusvahelises lepingus sätestatud seadusjärgsed tingimused on täidetud ning selliste karistuste täideviimist on võimalik jälgida või muul viisil kontrollida. Selle võimaluse ulatus on erinev sõltuvalt sellest, kas asjaomane riik on ELi liikmesriik või ELi-väliline riik (viimasel juhul on võimalused piiratumad).

Viimati uuendatud: 21/03/2023

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Süüdistatavad (kriminaalmenetlused) - Taani

Nendel teabelehtedel selgitatakse, mis juhtub, kui isikut kahtlustatakse või süüdistatakse kuriteos, mida menetletakse kohtus. **Teabeleht nr 5** sisaldab teavet väiksemate liiklusnõuete rikkumiste kohta, mille puhul kohaldatakse tavaliselt kindlaksmääratud karistust, näiteks rahaträhvi.

Kui te olete kuriteo ohvriks langenud, leiate kogu teabe oma õiguste kohta [siit](#).

Kriminaalmenetluse lühikirjeldus

Allpool esitatakse kriminaalmenetluse tavapäraste etappide lühikirjeldus.

Politsei uurib kõiki kriminaalasju. See hõlmab ka kahtlustatavate, kannatanute ja tunnistajate ülekuulamist.

Kui politsei kahtlustab, et te olete toime pannud kuriteo, esitatakse teile süüdistus. Kui teile on esitatud süüdistus, on teil teatavad põhiõigused, näiteks õigus saada õiguslast nõu raskete juhtumite puhul.

Teie vahistamise üle otsustab politsei.

Kui te olete toime pannud raske kuriteo, võidakse teid pärast kohtuasja esitamist kohtunikule jätta kriminaalasja uurimise ajaks eelvangistusse.

Kui eeluurimine on lõpetatud, edastatakse kriminaalasi prokuratuuri, kus otsustatakse, kas süüdistustest tuleks loobuda või peaks asja andma kohtusse.

Kui prokuratuur otsustab asja edasi menetleda, võidakse seda teha kindlasummalise trahvinõude teatisega, süüdistusaktiga või kohtukutsega juhiste saamiseks.

Kriminaalasju menetlevad piirkonna kohtud kui esimese astme kohtud. Kohtunike arv sõltub asja raskusastmest ja sellest, kas te tunnistate end süüdi või mitte.

Kohtuotsuse vastu võib tavaliselt esitada apellatsiooni ringkonna kohtule. Te võite nõuda kas oma kriminaalasja uuestiarutamist või esitada apellatsiooni karistuse peale.

Teil on õigus saada hüvitist ebaseadusliku kinnipidamise eest, kui teie vastu esitatud kriminaalasjast loobutakse või kui teid mõistetakse õigeks.

Karistuse kandmist käsitlevatele küsimustele vastab Taani vanglate ja kriminaalhooldusteenistus.

Üksikasjalikku teavet kriminaalmenetluse kõikide etappide ja teie õiguste kohta leiate teabelehtedelt. See teave ei asenda õiguslast nõu ning selle eesmärk on vaid anda juhiseid.

Kriminaalmenetlust, sealhulgas eeluurimist, prokuröri poolt kohtumenetluse ettevalmistamist ja kohtumenetlust käsitlevad eeskirjad on sätestatud Taani õigusemõistmise korralduse seaduses.

Gröönimaal ja Fääri saartel kehtivad erieeskirjad.

Lissaboni lepingu kohaselt on Taani loobunud koostööst ELiga justiits- ja siseküsimustes ega osale sellest tulenevalt selles koostöös nii, nagu seda teevad teised liikmesriigid. Sellepärast peate igal konkreetsel juhul uurima, kas konkreetset ELi õigusakti Taanis kohaldatakse.

Euroopa Komisjoni roll

Euroopa Komisjonil ei ole liikmesriikide kriminaalmenetluses mingit osa ning komisjon ei saa teid kaebuste korral aidata. Nendelt teabelehtedelt saate teada, kuhu ja kuidas kaebus esitada.

Vajaliku teabe leidmiseks klõpsake alltoodud linkidel

[1. Õiguslaste nõu saamine](#)

[2. Minu õigused kuriteo uurimise ajal](#)

Esialgne süüdistus, sealhulgas ülekuulamine

Vahistamine (sealhulgas Euroopa vahistamismäärus)

Eelistung ja eelvangistus

Piiravad meetmed

Otsus teie vastu süüdistuse esitamise või sellest loobumise kohta

Kaitsja ettevalmistused kriminaalasja arutamiseks kohtus

[3. Minu õigused kohtumenetluse ajal](#)

[4. Minu õigused pärast kohtumenetlust](#)

[5. Väiksemad õigusrikkumised](#)

Seonduvad lingid

[Taani õiguskord](#)

[Õigusaktide terviktekstide andmebaas](#)

[Taani advokaadi leidmine](#)

[Teave karistuse kandmise kohta](#)

Viimati uuendatud: 13/08/2019

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

1. Õiguslaste nõu saamine

Kui te olete kaasatud mingil viisil kriminaalmenetlusesse, on õiguslaste nõu saamine väga tähtis. Teabelehtedelt leiate teavet selle kohta, millal ja millistel tingimustel on teil õigus olla esindatud advokaadi poolt. Lisaks leiate nendelt teavet selle kohta, mida advokaat teie heaks teeb. Sellel üldisel teabelehel esitatakse teave selle kohta, kuidas leida advokaat ja kuidas kaetakse tema tasud, kui te ise tema teenuste eest maksta ei suuda.

Advokaadi leidmine

Teil on õigus olla esindatud enda valitud advokaadi poolt. Advokaadil peab olema õigus esineda Taani kohtutes. Taani advokaatide nimekirja leiate [siit](#). Sellelt veebisaidilt saate ühtlasi teada, kas advokaat on spetsialiseerunud kriminaalõigusele, maksuõigusele või mõnele muule õigusvaldkonnale, mis on teie juhtumi puhul asjakohane.

Taanis on justiitsminister määranud iga kohtu juurde rühma kohalikke advokaate, kellel on konkreetne kogemus kriminaalasjade menetlemisel. Need advokaadid on sõltumatud ja neil on oma eraõigusbürood. Kohus võib anda teile nende advokaatide nimekirja. Kui te ei nõua konkreetset advokaati, määratakse teie asjaga tegelemiseks üks advokaat sellest nimekirjast, kui õigusesindaja määramine on kohustuslik. Näiteks juhul, kui politsei kohaldab teie suhtes eelvangistust.

Advokaadile tasumine

Kui kohus on teile määranud advokaadi, makstakse talle tavaliselt riiklikest vahenditest. Kohus määrab oma otsuses kindlaks ka advokaadi tasu. Tasu kindlaksmääramisel lähtub kohus määradest, mida kohaldatakse selliste kriminaalasjade puhul, kus kahtlustatavale või süüdistatavale on õigusesindaja määratud, olenemata sellest, kas te valisite advokaadi ise või ei.

Lisaks otsustab kohus, kes lõppkokkuvõttes advokaadi tasu maksab. Kui teid mõistetakse süüdi, siis tavaliselt peate teie maksuma riigiasutustele (Taani riigile) advokaadi tasu. Riik püüab teilt välja mõista niipalju, kui te olete võimeline maksma.

Kui teid mõistetakse õigeks või kui kohtuotsus on märkimisväärselt leebem võrreldes prokuröri poolt nõutuga, näeb kohus tavaliselt ette, et ametiasutus peab maksuma advokaadi tasud ja kulud. Samuti võib kohus otsustada lasta ametiasutustel maksta osa advokaadi tasudest ja kuludest. Nii võib juhtuda siis, kui kohtulik arutamine toimus asjatult teist olenemata põhjustel.

Te võite kahe nädala jooksul alates otsuse tegemisest esitada ringkonna kohtule apellatsiooni advokaaditasu suurusel käsitleva otsuse peale ja otsuse peale, millega määrati kindlaks, kes peab lõppkokkuvõttes advokaadile tasuma.

Kriminaalmenetluse puhul ei ole võimalik taotleda tasuta õigusabi ning selline õigusabi ei ole tavaliselt kaetud õigusabikindlustusega.

Seonduvad lingid

[Taani õigusemõistmise korralduse seaduse 66. peatükk](#)

[Taani advokaatide nimekirja](#)

Viimati uuendatud: 13/08/2019

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

2. Minu õigused kuriteo uurimise ajal ja enne kohtumenetluse algust

Millised on eeluurimise etapid?

Kriminaalasu uurib politsei. Tavaliselt hakkab politsei asja uurima sellepärast, et neid on teavitatud, et isik on langenud vägivalla või varguse ohvriks, või sellepärast, et politsei või ka kodanik on tabanud isiku kuriteo sooritamiseks.

Esialgne süüdistus

Kõigepealt püüab politsei kindlaks teha, kas kuritegu on toime pandud ning kas on üks kindlakstehtav kahtlustatav või mitu kindlakstehtavat kahtlustatavat, kellele võidakse esitada süüdistus kuriteo toimepanemises. Seoses sellega soovib politsei tavaliselt kahtlustatava üle kuulata.

Vahistamine

Politsei võib kahtlustatava kinni pidada.

Eelistung ja eelvangistus (sealhulgas Euroopa vahistamismäärus)

Kui politsei soovib kahtlustatava kinni pidada, et mitte ohustada eeluurimist, või mingil muul põhjusel, tuleb kahtlustatav viia kohtu ette 24 tunni jooksul alates tema vahistamisest, nii et asja saaks anda kohtunikule arutamiseks.

Piiravad meetmed

Lisaks kahtlustatava ja võimalike tunnistajate ülekuulamisele võib politsei saada uurimise käigus teavet selliste piiravate meetmete abil, nagu näiteks läbiotsimised, elektroonilise side jälgimine, telefoni pealtkuulamine jne. Enamiku piiravaid meetmeid peab enne nende kasutamist heaks kiitma kohus.

Otsus kahtlustatava vastu süüdistuse esitamise või sellest loobumise kohta

Eeluurimise eesmärk on saada teavet, mis võimaldab prokuröri otsustada, kas esitada kahtlustatava vastu süüdistus või sellest loobuda. Kui ei ole piisavalt tõendeid, mis kinnitaksid, et kahtlustatav on kuriteo toime pannud, loobub prokurör süüdistuse esitamisest.

Kohalikul tasandil kuuluvad politsei ja prokuratuur samasse juhtimissüsteemi. Seega on prokuratuur sageli kaasatud kriminaalasu varases etapis, sealhulgas eeluurimise kavandamise etapis.

Kaitsja ettevalmistused kriminaalasu arutamiseks kohtus

Täiendavat teavet õiguse kohta olla teavitatud eeluurimisest ja õiguse kohta seda uurimist mõjutada leiate [siit](#).

Minu õigused kuriteo uurimise ajal

Täiendava teabe saamiseks oma õiguste kohta igas kriminaalasu menetlemise etapis klõikige ühel järgnevatel linkidest.

[Esialgne süüdistus, sealhulgas ülekuulamine \(1\)](#)

[Vahistamine \(2\)](#)

[Eelistung ja eelvangistus \(sealhulgas Euroopa vahistamismäärus\) \(3\)](#)

[Piiravad meetmed, sealhulgas läbiotsimised \(4\)](#)

[Otsus kahtlustatava vastu süüdistuse esitamise või sellest loobumise kohta \(5\)](#)

[Kaitsja ettevalmistused kriminaalasu arutamiseks kohtus \(6\)](#)

[Esialgne süüdistus, sealhulgas ülekuulamine \(1\)](#)

Miks mulle esitatakse süüdistus?

Teile esitatakse süüdistus, sest politseil on kindel alus arvata, et te olete toime pannud kuriteo ning uurimise käigus keskendutakse edaspidi teile ja mitte mõnele teisele isikule.

Mida tähendab süüdistuse esitamine?

See tähendab, et teile öeldakse, millise kuriteo toimepanemises politsei teid süüdistab. Politsei peab teile ütleva, millise õigusnormi rikkumises teid süüdistatakse. Teil on õigus olla eeluurimise käiguga kursis oma advokaadi vahendusel ning raskete kuritegude korral on teil õigus kohtu määratud advokaadile.

Miks tahab politsei mind üle kuulata?

Politsei soovib teid üle kuulata, et teha kindlaks, kas vastavad tõele nende kahtlused, et te olete toime pannud kuriteo. Politsei kasutab teie ütlusi edaspidi eeluurimise käigus. Hiljem kasutab prokurör teie ütlusi selleks, et otsustada, kas kriminaalasu tuleks kohtus menetleda kui asja, milles te olete end süüdi tunnistanud.

Kus ja millal võib politsei mind üle kuulata?

Puuduvad konkreetsed reeglid selle kohta, kus ja millal politsei teid üle kuulata võib. Ülekuulamine tuleb läbi viia nii, et teie õigusi põhjendamatult ei rikuta. Üldjuhul ei tohi politsei teiega ühendust võtta teie töökohal. Tavaliselt hakkab politsei küsimusi esitama kuriteopaigal. Paljudel juhtudel palub politsei teil tulla politseijaoskonda põhjalikumaks ülekuulamiseks.

Mis saab siis, kui ma ei räägi kohalikku keelt?

Kui te ei räägi kohalikku keelt, on teil õigus kasutada tõlgi abi, kes suudab tõlkida teie keelde ja teie keelest. Politsei hoolitseb tõlgi tagamise eest ning te ei pea ütleva enne tõlgi saabumist midagi.

Kas ma pean politseile ütlusi andma?

Te peate ütleva politseile oma nime, aadressi ja sünniaja. Midagi muud te ütleva ei pea. Te ei pea rääkima tõtt. Politsei peab teid enne ülekuulamist neist õigustest teavitama. See, kas teie kriminaalasu puhul on politseile ütluste andmine kasulik või mitte, sõltub teie kriminaalasjast ja esitatud süüdistuste raskusastmest. Kui te ei ole kindel, kas te peaksite küsimusele vastama, tuleks teil nõu küsida oma advokaadilt.

Kas mul on võimalus rääkida advokaadiga?

Enne seda, kui te otsustate, kas nõustuda politseipoolse ülekuulamisega, on teil õigus rääkida enda valitud advokaadiga. Kui te ei tea ühtegi advokaati, leiab advokaadi teile politsei.

Teie advokaadil on õigus viibida ülekuulamisel, kuid ta ei tohi anda teile nõu, kuidas konkreetsetele küsimustele vastata.

Kas ma saan kontrollida, et politsei on minu ütlustest õigesti aru saanud?

Politsei peab teie ütlused kirja panema. Te võite raportit lugeda või paluda selle endale ette lugeda ja siis seda kommenteerida. Teie otsustada on, kas te kirjutate raportile alla. Paljud advokaadid soovivad teil seda mitte teha juhul, kui te keelt ei oska.

Mis juhtub, kui ma ütlen midagi, mis kahjustab minu kriminaalasu?

Kui te olete öelnud midagi, mis kahjustab teie kriminaalasu, võib politsei kasutada seda teavet oma eeluurimises. Üldiselt ei ole politseiraport tõend ning ainuüksi seda ei saa kohtumenetluse käigus teie vastu kasutada. Prokurör võib esitada küsimusi raporti üksikasjade kohta. Oma ütluste muutmise võib kahjustada teie usaldusväarsust.

Vahistamine (2)

Miks mind vahistatakse?

Teid võidakse vahistada, kui politseil on alust kahtlustada, et te olete pannud toime kuriteo, ning kui vahistamine on vajalik selleks, et takistada teil muude kuritegude toimepanemist, tagada teie kohalolek või see, et te ei räägiks teistega. Teid võidakse vahistada ka teise ELi liikmesriigi tehtud [Euroopa vahistamismääruse](#) alusel.

Kas politsei võib mind vahistada mis tahes liiki kriminaalasja puhul?

Teid ei vahistata, kui see oleks ebaproportsionaalne selle rikkumise raskusastmega, milles teid süüdistatakse. Näiteks on teie vahistamine väga ebatõenäoline, kui teid kahtlustatakse õigusrikkumises, mille eest ette nähtud maksimaalne karistus on väike rahaträhv.

Kus vahistamine toimub?

Vahistamine toimub tavaliselt kohalikus politseijaoskonnas. Tavaliselt hoitakse teid arestikambris, kuni politsei saab teid üle kuulata (vt [Esialgne süüdistus, sealhulgas ülekuulamine \(1\)](#)).

Kas ma võin vajaduse korral kohtuda arstiga?

Kui te olete haige, vigastatud või alkoholi või uimastite tõsise mõju all, on teil õigus kohtuda arstiga. Te peaksite politseid teavitama vajadusest kohtuda arstiga ka siis, kui teil on vaja eriravimeid.

Kas ma võin ühendust võtta advokaadiga?

Kui teid on vahistatud, on teil õigus võtta ühendust enda valitud advokaadiga enne seda, kui te otsustate, kas te tahate nõustuda politseipoolse ülekuulamisega. Teatavatel juhtudel ei pea politsei lubama teil kasutada konkreetse advokaadi teenuseid. Selle otsuse peale võib esitada kaebuse kohtule. Nii politsei kui ka teie advokaat peavad teile selgitama, et teil on õigus saada kohtu määratud advokaat, ning seda, kes tema teenuste kasutamise eest maksab.

Kas ma võin ühendust võtta oma riigi saatkonnaga, kui ma olen pärit teisest riigist?

Kui te olete välisriigi kodanik, on teil õigus ühendust võtta oma riigi saatkonnaga. Politsei saab teid selles aidata.

Kas ma võin ühendust võtta oma perekonnaga?

Teil on õigus teavitada oma perekonda või tööandjat sellest, et teid on vahistatud. Politsei võib keelduda teie soovist nendega ühendust võtta, kui neil on alust arvata, et selline ühendusevõtmine võib kriminaalasja uurimist segada. Politsei võib otsustada teavitada teie perekonda ise.

Kui kaua võib mind vahi all hoida?

Teid peab vabastama niipea, kui teie vahistamise aluseks olnud põhjused enam ei kehti. Kui teid ei ole vabastatud 24 tunni jooksul, tuleb teid viia kohtu ette (eelistung), et kohtunik saaks otsustada, kas teid tuleks vabastada, kas teie vahistamist tuleks pikendada (seda on lubatud teha kokku maksimaalselt 3 x 24 tunniks) või kas teid tuleks jätta eelvangistusse ([Eelistung ja eelvangistus \(3\)](#)).

Millal tohib vahi all hoida kauem kui 24 tundi?

Kui eelistungil kriminaalasja arutanud kohtunik leiab, et esitatud tõendid on ebapiisavad selleks, et teha otsus teie suhtes eelvangistuse kohaldamise kohta, võidakse teie vahistamist pikendada maksimaalselt 3 x 24 tunniks alates sellest, kui esimene kohtuistung lõppes.

Eelistung ja eelvangistus (3)

Miks minu suhtes kohaldatakse eelvangistust?

Teie suhtes kohaldatakse eelvangistust, sest politseil on alust arvata, et teid on vaja kinni pidada mõnda aega või senikaua, kuni uurimine on pooleli. Samuti võidakse teie suhtes kohaldada eelvangistust eesmärgiga tagada, et te olete kättesaadav väljasaatmiseks teise liikmesriiki [Euroopa vahistamismääruse](#) alusel.

Kes otsustab selle üle, kas minu suhtes kohaldatakse eelvangistust?

Kohtunik otsustab, kas teie suhtes eelvangistuse kohaldamise tingimused on täidetud. Enne kui kohtunik otsustab, kas teid tuleks vastavalt politsei nõudmisele määrata eelvangistusse, toimub istung (eelistung). Selle istungi jooksul esitab prokurör politsei arvamuse kriminaalasjast ning ka teil on võimalus esitada oma seisukoht. Kohtunik otsustab teie suhtes eelvangistuse kohaldamise üle, mitte aga teie süü või süütuse üle.

Kas minu suhtes võib eelvangistust kohaldada mis tahes liiki kriminaalasja puhul?

Teie suhtes võidakse eelvangistust kohaldada järgmistel tingimustel:

politsei peab suutma selgitada, miks nad kahtlustavad teid selle kuriteo toimepanekus, mille eest on karistuseks ette nähtud 18 kuu pikkune või pikem vangistus;

võimalik karistus peab olema pikem kui 30 päeva vangistus;

politsei peab suutma kohtunikule põhjendada, et teie vahi alla jätmise uurimise lõpuni on tähtis ühel järgmistest põhjustest:

politsei arvab, et te tahate karistuse kandmisest kõrvale hoiduda;

on alust arvata, et te jätkate sama liiki kuritegude toimepanemist;

on alust arvata, et te takistate uurimist, kui teid vabastatakse;

kuritegu on nii raske, et teie vabastamine enne kohtuistungit ohustaks teisi.

Harvadel juhtudel võib teil õnnestuda eelvangistust vältida, kuigi tingimused selleks on täidetud. Seda nimelt juhul, kui vangistus oleks teie isikliku olukorra tõttu äärmiselt koormav. On tähtis, et te teavitaksite sellisest olukorrast oma advokaati.

Kus toimub eelistung?

Eelistung toimub kohalikus kohtus. Tavaliselt hoitakse teid kohtusaali sisenemiseni arestikambris.

Kas ma pean eelistungil ütlusi andma?

Te ei pea andma ütlusi ega rääkima tõtt. See, kas teie kriminaalasja puhul on kohtus ütluste andmine kasulik või mitte, sõltub teie kriminaalasja laadist ja esitatud süüdistuste raskusastmest. Et kindlaks teha, kas tunnistuste andmine on teie huvides, peaksite konsulteerima oma advokaadiga.

Kas mul on võimalus rääkida advokaadiga?

Kohus määrab teile advokaadi, kes teid kohtus esindab. Kui te ei soovi kasutada konkreetset advokaati, määrab kohus teile sel päeval ametikohustusi täitva advokaadi. Täiendavat teavet leiate [teabelehel nr 1](#).

Teil on õigus arutada kriminaalasja enne istungit oma advokaadiga. Kui te ei räägi advokaadiga sama keelt, on teil õigus kasutada tõlgi abi. Teie advokaat kaitseb teie huve istungi ajal ning võib esitada teile küsimusi.

Kas ma saan kontrollida, et kohus on minu ütlustest õigesti aru saanud?

Kohtunik kannab teie tunnistuse olulised osad kohtuprotokollis. Teie ütlused loetakse ette eesmärgiga tagada, et sellest on õigesti aru saadud.

Mis juhtub, kui ma ütlen midagi, mis kahjustab minu kriminaalasja?

Teie poolt kohtus antud tunnistusi võidakse kasutada kriminaalasjas tõenditena.

Kui kaua tohib mind eelvangistuses hoida?

Kohtunik otsustab istungil, kas teid tuleks vabastada või tuleks teie suhtes kohaldada eelvangistust. Mõnel juhul võib kohtunik otsustada, et teie vahi alla hoidmist pikendatakse 3 x 24 tunni võrra (vt [Vahistamine \(2\)](#)).

Kui teid vangistatakse, määrab kohus vangistuse maksimaalseks kestvuseks neli nädalat. See tähendab, et teid tuleb enne nelja nädala möödumist vabastada või peate taas kohtuniku ette jõudma, et tagada, et tingimused vangistuse jätkumiseks oleks täidetud. Puudub maksimaalne aeg, mille jooksul teid võidakse eelvangistuses hoida. See sõltub kriminaalasja laadist.

Teid peab vabastama niipea, kui teie vahistamise põhjused enam ei kehti.

Mis on üksikvangistus?

Mõnikord võib politsei nõuda, et teid hoitaks üksikvangistuses, nii et teil puuduks võimalus teiste vangidega suhelda. Te võite teistele inimestele ainult kirjutada või helistada politsei järelevalve all. Kohtunik otsustab, kas teie suhtes peaks kohaldama üksikvangistust.

Kas ma võin esitada apellatsiooni eelvangistust ja üksikvangistust käsitleva otsuse peale?

Te võite esitada ringkonnakohtule apellatsiooni eelvangistust või üksikvangistust käsitleva otsuse peale. Tavaliselt saab oma apellatsiooni esitamise soovi väljendada kohtuistungil, kus teie kriminaalasja arutatakse.

Kas ma saan eelvangistust vältida, kui ma loovutan oma passi või maksan kautsjoni?

Karistusseadustiku kohaselt on teil võimalik pääseda kinnipidamisest, kui te loovutate oma passi või maksate kautsjoni. Praktikas juhtub seda siiski harva.

Piiravad meetmed (4)

Uurimise ajal võib politsei teabe hankimiseks kasutada erinevaid piiravaid meetmeid, millest mõnda on kirjeldatud allpool.

Kas politseil on õigus võtta mu sõrmejäljed ja mind pildistada?

Politseil on õigus võtta teie sõrmejäljed ja teid pildistada järgmistel tingimustel:

teid kahtlustatakse kuriteo toimepanemises ja meede on eeluurimiseks vajalik;

politseil on alust kahtlustada, et te olete toime pannud kuriteo, mille eest on karistuseks ette nähtud 18 kuu pikkune või pikem vangistus.

Kas politseil on lubatud võtta minult DNA- või vereproov?

Politseil on õigus võtta teilt DNA- või vereproov järgmistel tingimustel:

on alust kahtlustada, et te olete toime pannud kuriteo, mille eest on karistuseks ette nähtud 18 kuu pikkune või pikem vangistus, ning meedet peetakse uurimise seisukohast väga oluliseks;

vereproovi tohib võtta siis, kui alkoholi või uimastite tarvitamisel on oma osa kuriteos, milles teid kahtlustatakse.

Kas politseil on lubatud mind ja minu rõivaid läbi otsida?

Politsei võib otsida läbi teie pealiskõivad samadel tingimustel, mida kohaldatakse pildistamise suhtes.

Kas politseil on lubatud kontrollida minu mobiiltelefoni ja otsida läbi minu auto?

Politsei võib kontrollida teie mobiiltelefoni eesmärgiga saada teada teie telefoninumber ja teie telefoni IMEI-kood ning samuti võib politsei läbi otsida teie auto järgmistel tingimustel:

politseil on alust kahtlustada, et te olete toime pannud kohtulikult menetletava õigusrikkumise;

läbiotsimist peetakse uurimise seisukohast väga oluliseks.

Kas politseil on lubatud läbi otsida minu kodu?

Politseil on õigus läbi otsida teie kodu järgmistel tingimustel:

politseil on alust kahtlustada, et te olete toime pannud kohtulikult menetletava õigusrikkumise;

läbiotsimist peetakse uurimise seisukohast väga oluliseks;

õigusrikkumisega võib kaasneda vangistus;

politsei suudab tõendada, et nad leiavad tõenäoliselt kuriteoga seotud asitõendeid või esemeid, mille politsei peaks muudel põhjustel konfiskeerima.

Kes otsustab piirava meetme kasutamise üle?

Kohus otsustab, kas teie kodu tohib läbi otsida. Kui on põhjust karta, et asitõendid võivad kaduda, kui läbiotsimine ei toimu viivitamata, võib politsei läbiotsimise korraldada läbiotsimismääruseta. Läbiotsimise küsimuses tuleb pöörduda kohtu poole 24 tunni jooksul alates selle korraldamisest. Kui te annate oma kodu läbiotsimiseks kirjaliku nõusoleku, võib politsei langetada otsuse teie kodu läbi otsida.

Politsei otsustab, kas võtta teie sõrmejäljed, DNA- ja vereproov ning teid pildistada. Samuti on politseil õigus kontrollida teie mobiiltelefoni, otsida läbi teie auto jne.

Kas ma võin esitada kaebuse?

Kui te soovite esitada kaebuse politsei korraldatud eeluurimise peale, võite selle esitada kohtule.

Kohtu otsuste peale, mis käsitlevad läbiotsimisi ja uurimise kavandamist, võib esitada apellatsiooni ringkonnakohtule kahe nädala jooksul alates kohtuotsuse tegemisest.

Kas ma võin nõuda, et politsei hävitaks võetud sõrmejäljed, DNA-näidised ja vereanalüüsi tulemused?

Kui prokurör loobub kriminaalasjast või kui teid mõistetakse õigeks, peab politsei hävitama teie pildi. Politsei võib jätta alles teie sõrmejäljed ja DNA-proovi, kuid peab need hävitama pärast teatava aja möödumist.

Kas ma võin nõuda hüvitist?

Kui teid on kinni peetud, vangistuses hoitud või kui teie suhtes on kohaldatud piiravaid meetmeid ning kui pärast seda ilmneb, et kinnipidamine, vangistus või piiravad meetmed olid alusetud, on teil üldjuhul õigus saada hüvitist. Riigiprokuratuuri juhataja annab igal aastal välja teatise määrade kohta, mida tuleb kasutada sellise hüvitise summa kindlaksmääramisel.

Otsus teie vastu süüdistuse esitamise või sellest loobumise kohta (5)

Kui politsei on eeluurimise lõpetanud, edastatakse teie kriminaalasi prokuratuurile, kus otsustatakse edasise tegevuse üle.

Kas ma võin enne kohtuistungit tunnistada end süüdi kõigis süüdistustes või neist mõnes?

Kui te olete eeluurimise jooksul tunnistanud, et olete süüdi kõige raskemas teie vastu esitatud süüdistuses, püüab prokurör menetleda kriminaalasja lihtmenetluse korras.

Mis on süüdistusakt?

Süüdistusakt on asja kohtuliku arutamise aluseks. Süüdistusaktis tuleb täpsustada õigusnormid, mille rikkumises teid süüdistatakse, ning lisaks peab akt sisaldama kirjeldust selle kohta, kuidas te õigusrikkumise või õigusrikkumised toime panite. Kirjeldus peab olema nii täpne, et te saaksite ette valmistada enda kaitsmiseks.

Kas mind võidakse süüdistada muudes õigusrikkumistes peale nende, milles politsei mind süüdistab?

Süüdistusakti koostab prokuratuur. Kui prokuratuuril on võrreldes politseiga kriminaalasjast teistsugune arvamus, võib süüdistusakt sisaldada uusi või teisi punkte.

Kas süüdistusakti võib lisada uusi punkte?

Prokurör peab püüdma koguda süüdistusakti kõik teie vastu esitatud süüdistused, et nende suhtes oleks võimalik langeta ühine otsus. Seepärast võib süüdistusakt sisaldada uusi punkte, kui teid on süüdistatud mitmes õigusrikkumises. Erieeskirju kohaldatakse siis, kui teid on antud Taanile välja [Euroopa vahistamismääruse](#) või väljaandmislepingu alusel. Kui teile esitatakse süüdistus uutes rikkumistes, peaksite nende osas nõu pidama oma advokaadiga.

Kas süüdistusakti saab muuta?

Süüdistusakti võib muuta või sellesse võib lisada uusi punkte, kui koostatakse ja esitatakse uus süüdistusakt. Seda saab teha kuni kohtumenetluse alguse kuupäevani.

Kui kriminaalasja menetlev prokurör leiab, et karistus õigusrikkumise eest peaks olema karmim süüdistusaktis nõutud karistusest, on seda võimalik muuta ainult juhul, kui riigiprokuratuur on süüdistusakti tehtava muudatusega nõus. Süüdistusakti muutmiseks tuleb teid teavitada kahe kuu jooksul.

Kui kohtumenetlus on alanud, on süüdistusakti võimalik teha vaid minimaalseid muudatusi. Muudatuste lubamise otsustab kohus.

Kas mind võib süüdistada kuriteos, milles on mulle teises liikmesriigis juba süüdistus esitatud?

Ei saa välistada, et teid võib süüdistada kuriteos, milles on teile teises liikmesriigis juba süüdistus esitatud. Teid ei saa siiski süüdi mõista, kui teile on teises riigis kuriteo eest juba karistus määratud või kui teid on seal õigeks mõistetud.

Kas ma saan teavet minu vastu kutsutud tunnistajate kohta?

Prokurör peab koos süüdistusaktiga kohtule esitama tõendite nimekirja, milles on esitatud tunnistajate nimed. Teie advokaat saab sellest nimekirjast koopia. Tavaliselt on teil õigus teada tunnistajate isikuid.

Kaitsja ettevalmistused kriminaalasja arutamiseks kohtus (6)

Mille alusel on minu ja minu advokaadil võimalik ette valmistada minu kaitse?

Tavaliselt saab teie advokaat koopiad kõikidest raportitest, mille politsei on uurimise käigus koostanud. Teil on üldiselt õigus nende materjalidega tutvuda. Teie advokaat tohib teile anda ainult materjalide koopia, kui politsei on tal seda teha lubanud.

Kas mul on õigus tutvuda kõikide politsei koostatud materjalidega?

Politsei võib nõuda, et teie advokaat ei annaks teile teatavat teavet kriminaalasjaga seotud materjalide kohta, kui seda peetakse vajalikuks välisriikide huvide kaitseks või tõendite esitamiseks. Sellise korralduse võib anda ainult väga tõsiste juhtumite korral ning see kehtib ainult seni, kuni te olete kohtus ütlusi andnud.

Kes otsustab selle üle, kas ma saan tutvuda kõikide materjalidega?

Politsei esitab materjalid ja otsustab, kas kõigi materjalide või osade materjalide suhtes tuleks väljastada keeld. Politsei otsuse peale saab esitada kohtule apellatsiooni ning siis langetab otsuse kohus.

Kas ma võin osaleda kõikidel kriminaalasjaga seotud kohtuistungitel?

Üldjuhul on teil õigus viibida kõikidel kohtuistungitel, kus kohus otsustab, kas teid tuleks hoida edasi eelvangistuses, või kus enne kohtumenetlust küsitletakse kaasosalisi või tunnistajaid.

Kui politsei seda nõuab, võib kohus otsustada, et te ei tohi kohtuistungitel osaleda. Sellisel juhul on teil õigus saada teavet selle kohta, mis istungil toimus. Kohus võib otsustada, et te ei tohi seda teavet saada. Teil on õigus saada teavet, mis juhtus istungil, millel te osaleda ei saanud. Teil on õigus saada teavet hiljemalt pärast seda, kui olete kohtus ütlusi andnud.

Kas minu advokaat võib osaleda kõikidel kriminaalasjaga seotud kohtuistungitel?

Teie advokaadil on õigus osaleda kõikidel kriminaalasjaga seotud kohtuistungitel. See kehtib ka istungite kohta, kus kohus otsustab, kas lubada pealtkuulamiseseadmete kasutamist või telefonide pealtkuulamist, läbiotsimist või muude piiravate meetmete võtmist, mille puhul on vajalik kohtu eelnev nõusolek.

Kas minu advokaat võib osaleda uurimises?

Teie advokaati tuleb teavitada eeluurimisest ning tal on õigus osaleda eeluurimise selles osas, mida võidakse kasutada teie vastu esitatud kriminaalasjas tõendina. Näideteks on äratundmiseks esitamise toimingus osalemine, uurimiseksperiment jne.

Kas minu advokaat võib asja ise uurida?

Tavaliselt palub teie advokaat politseil viia läbi täiendav uurimine, kui te arvate, et politseil ei ole õnnestunud saada teavet, mis võiks teid aidata. Kui politsei keeldub sellisest uurimisest, võidakse asi esitada kohtule ning kohus võib nõuda, et politsei viiks läbi täiendava uurimise.

Samuti võib teie advokaat otsustada ise asja uurida. Praktikast juhtub seda siiski harva. Kui teie advokaat uurib kriminaalasja ise, ei tohi ta takistada politsei uurimist, ning tema poolt läbiviidav uurimine peab vastama advokaatide suhtes kohaldatavale eetikakoodeksile.

Kas minu advokaat võib kutsuda tunnistajaid kohtusse tunnistama?

Teie advokaat võib paluda, et kohtusse kutsutakse tunnistama teatud tunnistajad. Kui prokurör on nende tunnistajate kasutamise vastu, otsustab kohus, kas asjaomase tunnistaja ärakuulamine on vajalik.

Seonduvad lingid

[Taani õigusemõistmise korralduse seadus](#)

[Taani keske DNA-registri moodustamise seadus](#)

[Riigiprokuratuuri direktor](#)

[Taanis väljaandmiseseadus](#)

Viimati uuendatud: 13/08/2019

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

3 - Minu õigused kohtumenetluse ajal

Kus kohtumenetlus toimub?

Kohtumenetlus toimub kohalikus linnakohtus ja see istung on avalik. Kui te olete end süüdi tunnistanud õigusrikkumises või õigusrikkumistes, milles teid süüdistatakse, palub prokurör kasutada menetlust, mis tugineb süü omaksvõtmisele. Sellisel juhul koosneb kohus ainult ühest kutselisest kohtunikust. Sama kehtib siis, kui karistuseks nõutakse ainult rahatrahvi.

Kui te ei ole end süüdi tunnistanud, osalevad kohtulikul arutamisel ka kohtukaasistujad ning siis koosneb kohus ühest kutselisest kohtunikust ja kahest kohtukaasistujast.

Kui prokurör nõuab karistuseks nelja-aastast või pikemat vangistust, mõistavad kohut vandekohtunikud. Siis koosneb kohus kolmest kutselisest kohtunikust ja kuuest vandekohtunikust. Erandiks on uimastitega seotud kuritegusid ja majanduskuritegusid käsitlevad kriminaalasjad. Neid arutavad kutselised kohtunikud ja kohtukaasistujad olenemata nõutavast karistusest.

Kas süüdistust saab kohtumenetluse ajal muuta?

Kui te olete end kohtuasjas süüdi tunnistanud, võidakse kokku leppida, et süüdistusi kohandatakse vastavalt kuriteole, milles te end süüdi tunnistasite. Niipea, kui teie üle on hakatud kohut mõistma, tohib süüdistust muuta ainult minimaalselt määral. Teie nõusolekuta ei tohi teile esitada täiendavaid süüdistusi.

Millised on minu õigused kohtumenetluse ajal?

Te peate olema kohal kogu kohtumenetluse jooksul. Kohus võib lubada teil kohtulikult arutamisel lahkuda, kui te olete oma tunnistuse andnud.

Kui teil on kohtuistungist teavitatud, kuid te ei ilmu istungile mõjuva põhjuseta, võib kohus otsustada, et tunnistajaid küsitletakse teie kohalolekuta. Kohus võib langetada otsuse teie eemalviibimisel, kui prokurör on nõudnud kuni kuuekuulist vangistust ning te olete andnud oma nõusoleku, et kohtumenetluse võib lõpetada. Kui teie määratakse tingimusteta karistuseks kuni kolmekuuline vangistus, võidakse kohtumenetlus lõpetada isegi teie nõusolekuta.

Alates 1. novembrist 2009 on võimalik osaleda kohtumenetluses videolingi kaudu, kui maksimaalne nõutav karistus on rahaträhv või kuni üheaastane vangistus. Kõik kohtud ei ole siiski paigaldanud seadmeid, mis on vajalikud selle võimaluse kasutamiseks.

Kui te ei räägi ega mõista kohtus kasutatavat keelt, on teil õigus kogu kohtumenetluse jooksul kasutada tõlgi abi. Tõlk abistab teid ka siis, kui te peate rääkima oma advokaadiga kohtuistungil ajal.

Kui teil veel ei ole advokaati, siis kohus määrab teile advokaadi, kui te ei tunnista end süüdi teie vastu esitatud süüdistustes ning kui nõutud karistus ei ole pelgalt rahaträhv. Kui te tunnistate end süüdi kriminaalasjas, mille eest prokurör nõuab karistuseks vangistust, määrab kohus teile soovi korral advokaadi. Kui te ei nõustu oma advokaadiga või soovite mingil muul põhjusel saada uut advokaati, siis tavaliselt teile seda ka võimaldatakse.

Kohtumenetluse jooksul ei pea te vastama ühelegi küsimusele ega rääkima tõtt. Teid ei saa karistada selle eest, kui annate kohtumenetluse jooksul valetunnistusi. Teie advokaat saab teid nõustada, kas teie huvides on anda kriminaalasjas ütlusi.

Millised on minu õigused seoses minu vastu esitatud tõenditega?

Kirjalike tõendite kasutamine kohtumenetluse käigus on üksikasjalikult reguleeritud seadusega. Muudel juhtudel reeglid peaaegu puuduvad ning teil on õigus esitada mis tahes liiki tõendeid. Teie ja teie advokaat võite vaidlustada tunnistajate või tõendite vastuvõetavuse. Seda eelkõige juhul, kui need tunnistajad või tõendid ei ole teie kriminaalasja puhul asjakohased või kui tõendid on saadud ebaseaduslikult. Kohus otsustab, kas ta lubab kasutada teie poolt vaidlustatud tunnistajaid või tõendeid. Enamikul juhtudel ei peeta ebaseaduslikult saadud tõendeid kohtus vastuvõetavateks. Kohus otsustab kõnealuste tõendite kaalukuse üle pärast muude tõendite läbivaatamist.

Te võite paluda kutsuda kohtulikule arutamisele teatavaid tunnistajaid või esitada teatavaid tõendeid enda kaitseks. Näiteks võib selliseks tõendiks olla reisijate nimekiri, mis tõendab, et te ei viibinud kuriteopaigas kuriteo toimepanemise ajal. Kui prokurör ei pea teatavat tõendit asjakohaseks, otsustab asjakohasuse üle kohus.

Tunnistaja kutsunud pool küsitleb tunnistajat esimesena. Pärast seda on teisel poolel võimalus tunnistajat risküsitleda. Kohtuotsuse langetamisel hindab kohus kohtumenetluse ajal tunnistaja antud ütluste kindlust ja usaldusväärsust.

Kas arvesse võetakse minu kohta karistusregistris sisalduvat teavet?

Teavet eelmiste süüdimõistmistega kohta võetakse arvesse juhul, kui õigusrikkumise asjaoludest järeldub, et tegemist on korduva rikkumisega. Harvadel juhtudel võib eelmise kuriteo toimepanemisega seotud tegutsemisviisi kaasa tuua raskendavad või kergendavad asjaolud arutatava kohtuasja raames. Kui teid on varem samasuguses õigusrikkumises süüdi mõistetud või kui te panite õigusrikkumise toime katseajal pärast tingimisi karistuse määramist või tingimisi vabastamist, mõjutab see tavaliselt teie karistuse pikkust.

Tavaliselt ei tehta järelepärimisi mis tahes varasemate süüdimõistmistega kohta teistes liikmesriikides.

Mis juhtub kohtumenetluse lõpus?

Kohtumenetluse lõpus teeb kohus otsuse. Tulemuseks võib olla:

- õigeksmõistmine;
- rahaträhvi määramine;
- tingimisi karistus, milleks võib olla ka korraldus minna ravile või teha üldkasulikke tööd;
- tingimusteta vangistus.

Tingimisi karistuse korral määrab kohus tavaliselt vangistuse, mida te ei pea kandma, kui te ei pane katseajal – mis on tavaliselt üks või kaks aastat – toime uut õigusrikkumist. Katseaja tingimustena võib kohus nõuda, et te jääksite kriminaalhooldusametniku järelevalve alla, läheksite alkoholismi ravile, saaksite psühhiaatrilist ravi ja/või teeksite kohtu poolt kindlaks määratud arvu tunde tasuta üldkasulikke tööd.

Alaealiste õigusrikkujate (alla 18-aastased õigusrikkujad) jaoks on eraldi karistused.

Milline on kannatanu roll kohtumenetluse ajal?

Kannatanut käsitletakse tunnistajana, nagu kõiki teisi tunnistajaid. Teatavatel juhtudel on kannatanul õigus kasutada advokaati, kelle on eraldi määratud kohus, ja/või nõuda kohtumenetluse käigus kahju hüvitamist, tingimusel et kahjunõue on lihtne ja korralikult dokumenteeritud ning et kahju hüvitamise määramine kohtu poolt ei takista kohtuasja sisulist arutamist.

Seonduvad lingid

 [Taani õigusemõistmise korralduse seadus](#)

Viimati uuendatud: 13/08/2019

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumentis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

4. Minu õigused pärast seda, kui kohus on langetanud otsuse

Kas ma võin edasi kaevata?

Kohus langetab otsuse kohtuistungil. Lahendi, kohtuotsuse või karistuse peale võib esitada apellatsiooni ringkonna kohtule. Te võite paluda kas enda õigeksmõistmist või karistuse vähendamist. Kui te arvate, et teie kohtuasja menetlemisel esimese astme kohtus tehti tõsisid vigu, võite nõuda, et teie kriminaalasi saadetaks tagasi esimese astme kohtusse, et selle üle mõistaksid seal kohut teised kohtunikud.

Lahendi, kohtuotsuse või karistuse peale võite esitada suulise apellatsiooni sellel kohtuistungil, kus otsus välja kuulutatakse. Samuti võite esitada kirjaliku apellatsiooni esimese astme kohtule või prokuratuurile. Apellatsioon tuleb esitada kahe nädala jooksul. Kui teil on advokaat, siis tavaliselt tegeleb tema apellatsiooniga seotud praktiliste küsimustega. Kui teie karistuseks on rahaträhv summas 3000 Taani krooni või vähem, on teil otsuse peale apellatsiooni esitamiseks vaja luba Taani apellatsioonilubade nõukogult. Taotlus tuleb nõukogule esitada kahe nädala jooksul alates otsuse langetamisest.

Mis juhtub siis, kui ma esitan apellatsiooni?

Kui te esitate kohtuotsuse peale apellatsiooni, arutatakse kohtuasja ringkonna kohtus. Ka see kohtuistung on avalik. Puuduvad ajalised piirangud selles osas, millal ringkonnakohtus peab kohtuasja arutama.

Kui teie suhtes on kohaldatud eelvangistust, peab ringkonnakohtus arutama teie kriminaalasja enne teisi. Samuti peab ringkonnakohtus otsustama, kas te peaksite jääma apellatsioonimenetluse ja selle ajal eelvangistusse.

Kui te nõuate õigeksmõistmist, siis ringkonnakohus menetleb teie kriminaalasja uuesti. Sellisel juhul on teil õigus esitada uusi tõendeid. Peaksite oma advokaadiga võimalikult kiiresti nõu pidama, kas apellatsioonimenetluse käigus tuleks esitada uusi tõendeid. Alates sellest, kui prokurör on avaldanud, millistele tõenditele ta kavatab ringkonnakohtu menetluses toetuda, on teie advokaadil tavaliselt aega 14 päeva teie tõendite avaldamiseks. Selle 14-päevase ajapiirangu suhtes võib olla võimalik taotleda erandit.

Kui teie apellatsiooni eesmärk on oma karistust vähendada, arutab ringkonnakohus ainult karistust. Sellisel juhul ei esita kohtumenetluse pooled ringkonnakohtule ühtegi tõendit, kuid teie advokaat võib paluda, et kohus hangiks täiendavat teavet teie isikliku olukorra kohta, mis on asjakohane karistuse määramiseks või maalt väljasaatmise küsimuses.

Mis toimub apellatsiooni arutamisel?

Kui te nõuate õigeksmõistmist, siis menetleb teie kriminaalasja ringkonnakohus. Praktikas loeb ringkonnakohus kõigepealt ette teie ja tunnistajate poolt esimese astme kohtu menetluse ajal antud ütlused. Kui aga teie ja teie advokaat ei ole sellega nõus, võidakse ütlused uuesti anda.

Kui teie apellatsiooni eesmärk on vähendada oma karistust, võtab ringkonnakohus arvesse esimese astme kohtu esitatud tõendeid ning langetab karistuse üle otsuse nende alusel.

Ringkonnakohus teeb oma otsuse teatavaks kohtuistungil. Ringkonnakohus võib otsustada jätta esimese astme kohtu otsuse jõusse, suurendada või vähendada karistust või mõista teid õigeks. Kui teid mõistetakse õigeks või kui karistust vähendatakse, makstakse apellatsiooni esitamise kulud riiklikest vahenditest. Seda tehakse ka siis, kui kohtuotsuse peale esitas apellatsiooni prokurör ning ringkonnakohus vaid kinnitab esimese astme kohtu otsust. Kõikidel muudel juhtudel palutakse tõenäoliselt teil tasuda apellatsioonimenetlusega kaasnenud kulud.

Mis juhtub, kui apellatsioon rahuldatakse / apellatsiooni ei rahuldata?

Ringkonnakohtu otsus on ülimalt esimese astme kohtu otsuse suhtes ning on üldjuhul lõplik ja edasikaebamisele ei kuulu. Erandkorras võib kriminaalasja anda ülemkohtusse, kui selleks on loa andnud apellatsioonilubade nõukogu. Selline luba antakse tavaliselt ainult siis, kui tegemist on põhimõttelise küsimusega ja seega pretsedenti loova kriminaalasjaga, või muudel eripõhjustel. Nõukogu annab loa ülemkohtusse pöördumiseks vaid vähestes kriminaalasjade puhul. Teie advokaat saab teile nõu anda, millised on teie võimalused sellise loa saamiseks.

Kui teid mõistetakse õigeks ja kui eeluurimise käigus kasutati selliseid piiravaid meetmeid, nagu vahistamine, kinnipidamine või läbiotsimine, on teil õigus nõuda kahju hüvitamist. Kahjunõue tuleb esitada kirjalikult piirkonna prokurörile hiljemalt kahe kuu jooksul pärast kohtuotsuse tegemist. Tavaliselt tegeleb teie advokaat kahjunõude esitamisega seotud praktiliste küsimustega. Ärge unustage teavitamast oma advokaati, kuidas teie riigis teiega ühendust saab võtta.

Olen pärit teisest liikmesriigist. Kas mind võidakse pärast kohtuistungit sinna tagasi saata?

Üldjuhul võib teid saata teise liikmesriiki karistust kandma. Tavaliselt tehakse seda ainult siis, kui te avaldate soovi, et te tahate kanda karistust oma riigis. Te peate saatma Taani justiitsministeeriumile taotluse karistuse kandmiseks oma riigis.

Kui mind mõistetakse süüdi, siis kas selle sama kuriteoga seoses saab minu üle taas kohut mõista?

Taanis ei saa teie üle sama kuriteoga seoses kaks korda kohut mõista. Sama põhimõtte kehtib ka teistes Euroopa riikides. Kuna karistussätted võivad riigiti olla erinevad, peate küsima selle kohta teavet riigilt, kes võib samuti kuritegu menetlema hakata.

Teave süüdistuse/süüdimõistmise kohta

Kui otsus kriminaalasjas on langetatud, edastatakse see kesksele karistusregistrile. Taani karistusseadustiku rikkumisi käsitlevad otsused lisatakse otsuseid käsitlevasse registriossa. Muude õigusaktide rikkumisi käsitlevad otsused registreeritakse siis, kui teile määratakse vangistus või otsusega jäetakse teid ilma teatavatest õigustest. Otsuse registreerimisel märgitakse eraldi ära otsuse langetanud kohtu nimi, kohtuotsuse kuupäev, rikutud õigusnormid ja karistus. Kehtivad teatavad piirangud selles osas, millised otsused lisatakse karistusregistrisse, mille andmeid võib teie isiklikuks kasutamiseks avaldada. Andmeid säilitatakse elektroonselt ning andmete kustutamine sõltub karistuse raskusastmest. Teil on õigus esitada kaebus registreerimis- või kustutamise vigade peale, kuid mitte otsuse registreerimise peale. Kaebused registreerimise peale tuleb esitada Taani riiklikule politseikomissariaadile, mis haldab karistusregistri andmeid.

Seonduvad lingid

[Taani õigusemõistmise korralduse seadus](#)

[Täitekorraldus isikuandmete töötlemise kohta keskses kuriteoregistris](#)

Viimati uuendatud: 13/08/2019

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

5. Väiksemad õigusrikkumised

Kuidas käsitletakse väiksemaid liiklusnõuete rikkumisi?

Kui teid peatab liikluspolitsei, kes kontrollib liiklusnõuete järgimist, võite te süü kas omaks võtta või seda mitte tunnustada. Politsei peab teile esitama süüdistuse rikkumises, mille te nende arvates toime panite. Teil on kahtlustatava ja süüdistatava õigused ning te ei pea andma politseile ütlusi.

Tavaliselt on liiklusnõuete rikkumise eest karistuseks rahaträhv. Liiklusnõuete rikkumisi käsitletakse samamoodi, nagu kõiki teisi õigusrikkumisi, mille eest on karistuseks ette nähtud rahaträhv. Politsei saadab teile rahaträhvi nõude. Kui te selle tasute, tähendab see süüdistusega nõustumist. Kui te nõuet ei tasu, edastatakse asi kohtusse. Teid kutsutakse asja kohtulikule arutamisele, kus võib esitada tõendeid rikkumise kohta.

Riigiprokuratuuri juhataja on välja andnud [liiklusnõuete rikkumiste eest määratavate karistuste kataloogi](#), kust te võite kontrollida, kas teile määratud rahaträhv vastab teie poolt toime pandud rikkumise puhul tavaliselt määratud rahaträhvidele.

[Liikluseaduse](#) kohaselt on politseil õigus teie sõiduk konfiskeerida, kui te ei ole Taani elanik ning teie auto on registreeritud muus riigis kui Taanis. Sõiduki võib konfiskeerida kuni rahaträhvi tasumiseni või kuni rahaträhvi tasumine on tagatud. Kui te ei nõustu, et olete toime pannud liiklusnõuete rikkumise, peate teatavatel juhtudel andma tagatise seoses rahaträhvi tasumisega ning paluma asja kohtulikku arutamist. Politsei kasutab autode konfiskeerimise õigust sageli.

Skandinaavia riikidest pärit sõidukite ja autojuhtide suhtes kehtivad erinormid.

Kuidas käsitletakse parkimisrikkumisi?

Parkimispiiranguid ei jõusta tavaliselt politsei, vaid kohaliku omavalitsuse või eraettevõtja heaks töötavad liikluskorraldajad. Ebaseadusliku parkimise korral määratakse teile parkimisträhv. Kviitung selle kohta asetatakse teie autole.

Kui te kohtute liikluskorraldajaga enne seda, kui ta dokumenteerib parkimisrikkumise, võite esitada oma vastuväited otse talle. Liikluskorraldaja võib otsustada jätta rikkumise dokumenteerimata või lisada märkuse teie vastuväidete kohta. Kui teile määratakse parkimisträhv, peavad kviitungile olema lisatud juhised, kuidas teil on võimalik rahaträhvi peale kaebus esitada. Keskne kaebuste lahendamise organ puudub.

Parkimisträhve nõutakse sisse sarnaselt muudele tsiviilnõuetele. See tähendab, et kui te ei maksa rahaträhvi, edastatakse nõue trahvi sissenõudmist korraldavale asutusele teie riigis.

Kas selline rikkumine märgitakse minu karistusregistrisse?

Tavaliselt ei sisalda teie karistusregister teavet rahatrahvide kohta. Küll aga leiavad karistusregistris kajastamist kriminaalõigusrikkumiste eest määratud rahatrahvid.

Parkimistrahve ei käsitata kriminaalkaristusena ning seepärast ei kanta neid teie karistusregistrisse.

Viimati uuendatud: 13/08/2019

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [de](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Süüdistatavad (kriminaalmenetlused) - Saksamaa

Nendel teabelehtedel selgitatakse, mis juhtub siis, kui teid kahtlustatakse kuriteo toimepanemises.

Teabe saamiseks liiklusnõuete rikkumiste kohta, mis on karistatavad üksnes rahatrahviga, vaadake [teabelehte nr 6](#).

Kui te olete kuriteo ohvriks langenud, leiate üksikasjalikke selgitusi oma õiguste kohta [siit](#).

Lühiülevaade kriminaalmenetlusest

See osa sisaldab lühiülevaadet kriminaalmenetluse etappidest.

Kriminaalmenetlus koosneb kolmest etapist: eeluurimine, vahemenetlus ja põhi- ehk kohtumenetlus (sealhulgas apellatsioonid ja jõustamine).

Eeluurimine: süüdistuse ettevalmistamise eest vastutavad asutused (prokuratuur või politsei) algatavad teie vastu uurimise, kui teid kahtlustatakse kuriteo toimepanemises. Eeluurimise eesmärk on teha kindlaks, kas teie vastu esitatud kahtlustustel on alust. Eeluurimine võib hõlmata erinevaid toiminguid, sealhulgas teie kodu läbiotsimist. Kui eeluurimine on lõpule viidud, siis otsustab prokurör, kas lõpetada menetlus kahtlustuste aluse puudumise tõttu või esitada teie vastu süüdistus.

[Vahemenetlus](#): selle menetlusetapi eesmärk on anda kohtule võimalus hinnata süüdistust ja otsustada, kas jätkata menetlust või mitte. Kui kohus leiab, et süüdimõistmiseks on tõenäoliselt piisavalt tõendeid, algatab ta põhimenetluse.

Põhimenetlus (kohtumenetlus): selles etapis valmistab kohus ette kohtumenetluse ja viib selle läbi. Kohus kontrollib süüdistust suulise menetluse käigus, kasutades olemasolevaid tõendeid (tunnistajad, dokumendid jne). Samuti antakse teile võimalus esitada kohtule oma versioon sündmustest ja märkused esitatud väidete kohta. Kui süüdistus leiab kinnitust, mõistetakse teid süüdi. Vastasel korral mõistetakse teid õigeks. Te võite esitada kohtuotsuse peale apellatsiooni teatava tähtaja jooksul. Apellatsioonimenetluses korratakse põhimenetlust kõrgema astme kohtus. Läbivaatuskaebuste korral kontrollitakse ainult kohtuotsuse õiguspärasust.

Selleks on olemas erinevad võimalused: Peamised võimalused on [lihtmenetlus](#), [menetluse peatamine](#) ja [kiirmenetlus](#).

Üksikasjalikum teavet kriminaalmenetluse eri etappide ja teie õiguste kohta leiate teabelehtedelt. See teave ei asenda õigusalast nõu ning selle eesmärk on vaid anda juhiseid.

Euroopa Komisjoni roll

Euroopa Komisjonil ei ole liikmesriikide kriminaalmenetluses mingit osa ning komisjon ei saa teid kaebuste korral aidata.

Vajaliku teabe saamiseks klõikige alltoodud linkidel.

[1. Selgitused](#)

[2. Õiguslase nõu saamine](#)

[3. Minu õigused eeluurimise ajal](#)

Ülekuulamine

Isiku kindlakstegemine / isiku läbivaatus

Läbiotsimine/konfiskeerimine/pealtkuulamine

Vahistamine

Eelvangistus

Süüdistuse esitamine

[4. Minu õigused kohtumenetluse ajal](#)

[5. Minu õigused pärast seda, kui kohus on langetanud otsuse](#)

[6. Liiklusnõuete rikkumised ja väiksemad õigusrikkumised](#)

Seonduvad lingid

[Kriminaalmenetluse seadustik](#) ([inglise keeles](#))

Viimati uuendatud: 30/08/2019

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

1. Selgitused

[Menetluse peatamine \(1\)](#)

[Lihtmenetlus \(2\)](#)

[Kiirmenetlus \(3\)](#)

[Ametlik kaitsja \(4\)](#)

[Teave uurimise/süüdistuste/süüdimõistmise kohta \(5\)](#)

[Apellatsiooni esitamine eeluurimise ajal \(6\)](#)

Menetluse peatamine (1)

Menetluse võib iga ajal peatada. Seda võib teha kas prokurör või pärast kohtumenetluse algust kohus. Menetluse peatamiseks on erinevaid võimalusi.

Peamised kasutatavad võimalused on järgmised:

Menetluse võib peatada ajutiselt, näiteks juhul, kui te ei viibi kohal pikema aja jooksul. Menetluse võib peatada ka siis, kui uurimisega ei ole võimalik koguda piisavalt tõendeid süüdistuse esitamiseks. Prokurör võib siiski menetlust igal ajal uuesti alustada (enne seaduses sätestatud tähtaegade möödumist), näiteks juhul, kui saadakse uusi tõendeid.

Menetluse võib ka lõpetada. Seda võib teha väärtegade puhul, kui süü ei ole suur ja puudub avalik menetlushuvi. Menetluse võib peatada ka juhul, kui on täidetud teatavad tingimused, näiteks kui te maksate ära rahatrahvi või täidate korralduse, näiteks osalete liiklusohutuse kursusel.

Lihtmenetlus (2)

Väiksemate õigusrikkumiste puhul võib prokurör eeluurimise lõpus taotleda kohtult kirjalikult süüdistuse esitamise asemel lihtmenetluse kohaldamist. Lihtmenetluse korras võib süüdimõistva otsuse teha, kui kohus leiab, et asjas on kogutud piisavalt tõendeid. Lihtmenetluse otsuses esitatakse lühikokkuvõtte õigusrikkumisest ja määratakse konkreetne karistus. Kui te apellatsiooni ei esita, jõustub see lõpliku kohtuotsusena. Lihtmenetluse otsusele on piiratud õiguslikud tagajärjed. Tavaliselt on karistuseks rahaträhv. Samuti võib karistuseks olla juhtimisõiguse äravõtmine. Kui teil on kaitsja, võidakse teile samuti määrata kuni üheaastane vabadusekaotus katseajaga.

Kui te esitate apellatsiooni, siis on teil kaks võimalust:

Rahaträhvi korral võite vaidlustada üksnes rahaträhvi arutamisel kasutatud päevamäära suuruse. Kui te saavutate prokuröriga kokkuleppe, võib kohus langetada otsuse kirjalikult ilma asja kohtuliku arutamiseta.

Kui te apellatsiooni ei piiritle, saadetakse asi kohtusse. Te ei pea isiklikult kohale ilmuma. Teid võib esindada advokaat. Ka tunnistajad ei pea isiklikult kohale ilmuma. Teie nõusolekul võidakse ette lugeda tunnistajate ülekuulamise protokollid, kui te viibite kohtuistungil.

Lõpus langetab kohus otsuse. Kohus ei pea määrama sama karistust, mis määrati lihtmenetluse korras. Ta võib määrata rangema karistuse seaduses ette nähtud karistusmäärade piires.

Kiirmenetlus (3)

Üheselt mõistetavatel juhtudel, kui on kogutud kindlad tõendid, võib prokurör taotleda kohtult ka kiirmenetluse kohaldamist. Seda tehakse tavaliselt näiteks siis, kui te ei ela Saksamaal, ning kui on piisavalt alust arvata, et te ei saa ilmuda kohtusse hilisemaks kohtuistungiks.

Kui prokurör sellise taotluse esitab, toimub kohtumõistmine teie üle kas koheselt või lühikese aja jooksul. Sellisel juhul ei ole kohtumenetluse alustamiseks vaja otsust, nagu süüdistuse esitamise puhul. Kiirmenetluse korral jäetakse vahemenetlus vahele.

Kiirmenetluse puhul võidakse tagasi lükata taotlused koguda tõendeid lihtsustatud tingimustel.

Samuti on piiratud karistusmäärade kohaldamine. Kohus võib määrata ainult rahaträhvi või kuni üheaastase vanglakaristuse. Samuti võidakse tühistada teie juhtimisõigus.

Ametlik kaitsja (4)

Kui teid kahtlustatakse kuriteo toimepanemises, kui eeldatav karistus suurem kui üheaastane vangistus, kui teid hoitakse eelvangistuses või kui te ei saa end muudel põhjustel ise kaitsta, on kohus kohustatud määrama teile kaitsja, kui teil kaitsjat veel ei ole. [Kiirmenetluse](#) korral määratakse teile ametlik kaitsja, kui eeldatav karistus on rohkem kui kuus kuud. Kohustus määrata ametlik kaitsja ei sõltu teie rahalisest seisust.

Kohus otsustab, milline kaitseadvokaat määrata. Kohus peab siiski laskma teil valida oma kaitseadvokaadi ja edastada tema nimi kohtule. Kui te oma advokaati ei vali, teeb seda teie eest kohus.

Ametlikku kaitsjat saab vahetada ainult erandjuhu. Te võite määrata ka teise advokaadi, kelle te ise olete valinud. Sellisel juhul astub ametlik kaitsja tagasi.

Kui te valite oma advokaadi, peate kulud ise tasuma, välja arvatud juhul, kui teid mõistetakse õigeks – sellisel juhul peab maksma riik.

Teave uurimise/süüdistuste/süüdimõistmise kohta (5)

Millist teavet hoitakse?

Politsei hoiab oma andmebaasis uurimise ajal kogutud teavet.

Prokuratuur säilitab samuti andmeid uurimise ajal ja pärast seda. Uurimise ajal kogutud teavet hoitakse ka prokuratuuri riiklikus keskreistris. Õigusaktides on kindlaks määratud konkreetset tähtsust, pärast mida tuleb teave kustutada.

Kriminaalkaristuste andmeid hoitakse [keskses föderaalses karistusregistris](#). Teil ei ole andmete säilitamise küsimuses sõnaõigust. Süüdimõistvad kohtuotsused kustutatakse pärast kindlaksmääratud tähtsust mõõdumist, kui uusi süüdimõistvaid kohtuotsuseid ei ole lisandunud. See tähtaeg sõltub karistusest.

Milliseid andmeid võetakse kriminaalmenetluses arvesse ja millal?

Politsei ja prokurör võivad kasutada oma andmebaasides sisalduvaid andmeid igal ajal. Teil ei ole juurdepääsu [kesksele föderaalsele karistusregistrile](#).

Põhimenetlust ette valmistades taotleb kohus karistusregistri andmete väljavõtte.

Kas eeluurimise andmetel on mingi osa?

Kui on andmeid varasematest uurimistest, peab prokurör neid arvesse võtma, kui ta kontrollib näiteks võimalust menetlus kriminaalmenetluse seadustiku artiklite 153 ja 153a alusel peatada.

Kas need andmed mängivad rolli karistuse määramisel?

Õigusaktide kohaselt on põhimenetluse ajal lubatud arvesse võtta keskreistrisse kantud varasemaid karistusi. Kui varasemad süüdimõistmised on kindlaks tehtud, võib neil olla negatiivne mõju määratavale karistusele. Neid andmeid, mida hoiab ainult kas prokurör või politsei, ei või karistuse määramisel arvesse võtta.

Kuidas saan ma teada, millist teavet minu kohta säilitatakse, ning mida saan ma sellega seoses ette võtta?

Te saate teada, millist teavet teie kohta säilitatakse, kui esitate vastava taotluse sellele ametkonnale, kes andmed salvestas.

Te võite taotleda andmed salvestanud ametkonnalt andmete kustutamist. Kui nad sellest keelduvad, võite lasta kohtul selle otsuse läbi vaadata.

Lisateave

Lisateavet keskse karistusregistri kohta leiate [keskset föderaalset karistusregistrit käsitlevalt veebisaidilt](#). Andmete säilitamine prokuröri poolt on reguleeritud kriminaalmenetluse seadustiku artikliga 483 ja sellele järgnevatel artiklitel. Keskset karistusregistrit käsitletakse [kriminaalmenetluse seadustiku](#) artikli 492 lõikes 1. Täpsustavad andmed on esitatud [määruses](#), millega reguleeritakse politseiandmete säilitamist vastavalt [seadusele, mis käsitleb föderaalset kriminaalpolitseiametit](#), ja liidumaade erinevates politseivaldkonna õigusaktides.

Apellatsiooni esitamine eeluurimise ajal (6)

Teil on õigus esitada apellatsioon eeluurimistoimingute peale. Te võite esitada politseikaebuse või apellatsiooni küsimuse arutamiseks kohtus.

Te võite esitada apellatsiooni kohtuotsuse peale.

Kui politsei või prokurör on võtnud meetmeid ilma määruseta, võite esitada kohtule taotluse selle õiguspärasuse tagasiulatuvaks kontrollimiseks. Kui teil on vastuväiteid konfiskeerimise suhtes, siis esitatakse see automaatselt kohtule arutamiseks, ilma et te peaksite selle kohta taotlust esitama.

Viimati uuendatud: 30/08/2019

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

2. Õiguslase nõu saamine

Kui te olete kaasatud mingil viisil kriminaalmenetlusesse, võib sõltumatu õiguslase nõu saamine teile kasuks tulla. Nendelt teabelehtedelt leiate teavet selle kohta, millal ja millistel tingimustel on teil õigus olla esindatud advokaadi poolt. Teile selgitatakse, kuidas leida advokaat ja kuidas talle tasuda, kui te ei saa seda endale lubada.

Kuidas leida advokaat

Kui te saate teada, et teie suhtes on alustatud eeluurimist, võite otsida kriminaalasi spetsialiseerunud advokaati interneti teel. Kõigil Saksamaal registreeritud advokaatidel on õigus toimida kaitsjana. Kui vajadus on kiireloomuline ning teid ähvardab vahistamine või teie ruumide läbiotsimine, võite leida kaitsja ööpäevaringselt [kriminaalõiguse advokaatide infoliini](#) kaudu. Kui teil on vaja konkreetse keeleoskusega või kindlas asukohas tegutsevat advokaati, võite pöörduda [kriminaalõiguse advokaatide infoliini](#) poole. See on Saksamaa juristide assotsiatsiooni (*Deutsches Anwaltverein*) kriminaalõiguse osakonna veebisait. Samuti võite otsida üles piirkondliku advokatuuri. Alates 1. jaanuarist 2010 on olemas piirkondlikud nimekirjad advokaatidest, kes tegutsevad [kohtu määratud kaitsjatena](#). Teavet selle kohta, kust neid nimekirju saada ja kuidas neid kasutada, leiate kohalikust advokatuurist (sealhulgas [siit](#)).

Kui teid on kinni peetud või te olete [eelvangistuses](#), siis ei ole teil juurdepääsu sellele teabele. Politsei on kohustatud andma teile advokaatide nimekirja või telefoninumbrite loetelu, kui te seda taotlete. Ka politsei teab [infoliinide](#) numbreid. Kui politsei ei võimalda teil advokaadiga ühendust võtta, peate sellest kohtule teada andma kohe, kui teid sinna viiakse. Ka kohtutel on nimekirjad advokaatidest, kes on valmis toimima [kohtu määratud kaitsjatena](#).

Kes tasub õigusalse nõu eest?

Kui teid mõistetakse õigeks, **peab** riik tasuma advokaadi kulud. Kui menetlus [peatatakse](#) eeluurimise etapis või kui teid mõistetakse süüdi, peate advokaadi kulud tasuma teie.

Isegi juhul, kui teie sissetulek on väike või teil ei ole sissetulekut, puudub teil põhiõigus saada riigilt rahalist toetust kriminaalmenetluse raames. Te võite üksnes taotleda abi õigusalse nõu saamiseks oma jaoskonnakohtult (*Amtsgericht*). Vt [õiguslane nõu](#).

Ametlikud (kohtu määratud) kaitsjad on erandiks sellest reeglist. Vt [kohtu määratud kaitsjad](#). Algselt tasub advokaadile riik, kuid ametlikule kaitsjale seadusega ette nähtud tasud on väiksemad advokaadi tavatasudest. Kui teid mõistetakse süüdi, peate veendumata, et ametliku kaitsja tasude eest esitatakse teile menetluse lõpus arve. Kui teid mõistetakse süüdi, peate hüvitama riigile õiguskulud ning lisaks peate juhul, kui te olete maksejõuline, tasuma advokaadile summa, mida ta oleks saanud, kui teda ei oleks määratud ametlikuks kaitsjaks.

Viimati uuendatud: 30/08/2019

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

3 - Minu õigused kohtueelse uurimise ajal

Sellel teabelehel käsitletakse uurimismenetlust, mille alguses toimetavad süüdistuse ettevalmistamise eest vastutavad asutused eeluurimist ning mille lõpus koostab prokurör süüdistuse või peatab menetluse.

Millised on eeluurimise etapid?

Süüdistuse ettevalmistamise eest vastutavad asutused (kelleks võib olla kas prokuratuur või politsei) algatavad teie vastu uurimise, kui teid kahtlustatakse õigusrikkumises. Uurimise eesmärk on teha kindlaks, kas teie kahtlustamiseks on alust. Nimetatud asutused peavad samuti tegema kindlaks mis tahes leevendavad asjaolud. Kui prokurör leiab, et teie kahtlustamiseks on alust, esitab ta teile süüdistuse (või taotleb [lihtmenetluse](#) kohaldamist).

Politsei ja prokuratuur võivad toimetada erinevat liiki uurimistoiminguid. Millised need toimingud on ja millal neid toimetatakse, sõltub menetletavast asjast. Näiteks võidakse teid vahistada vahetult pärast õigusrikkumise toimepanemist. [Vahistamisele](#) võib järgneda [eelvangistus](#).

Te võite isegi tagasiulatuvalt esitada kohtule apellatsiooni mis tahes uurimistoimingu peale, mis kahjustas teie kohtuasja.

Samuti võivad süüdistuse ettevalmistamise eest vastutavad asutused otsida teavet teie suhtes toimetatud varasemate uurimiste ja teie varasemate süüdimõistmistega kohta. Täpsemat teavet selle kohta leiate [siit](#).

Minu õigused uurimise ajal

Teil on õigus advokaadile kogu uurimismenetluse jooksul. Täiendavat teavet advokaadi leidmise ja sellega seonduvate kulude kohta leiate [siit](#). Kui te ei räägi saksa keelt, võite taotleda tõlgi abi oma kaitsjaga kohtumiseks.

Teil ei ole õigust tutvuda toimikuga. Teile võidakse siiski avaldada dokumentide väljavõtteid, kui see ei kahjusta uurimise huve või kolmandate isikute õigusi. Kui uurimine on lõpule viidud, antakse teie kaitsjale juurdepääs dokumentidele. Enne seda antakse juurdepääs üksnes siis, kui see ei ohusta uurimist.

Kui teie vastu toimetatakse mis tahes järgnevat uurimistoiminguid, siis teavet oma õiguste kohta seoses nende toimingutega leiate järgmistest osadest:

Ülekuulamine (1)

Isiku kindlakstegemine / isiku läbivaatus (2)

Läbiotsimine/konfiskeerimine/pealtkuulamine (3)

Vahistamine (4)

Eelvangistus (5)

Süüdistuse esitamine (6)

Kuidas mõjutab uurimist/uurimismenetlust asjaolu, et ma olen välisriigi kodanik?

Üldjuhul on teil õigus eeluurimismenetluse ajal Saksamaalt lahkuda. Te ei tohi Saksamaalt lahkuda, kui teid vahistati [vahistamismääruse](#) alusel või kui teid on kautsjoni vastu vabastatud tingimusel, et te ei tohi kohtu loata oma elukohast lahkuda.

Kui te teate, et teie suhtes on algatatud uurimine, peaksite te tagama, et prokurör ja kohus saavad teiega ühendust võtta.

Te võite uurimise ajal alati võtta ühendust oma riigi konsulaadiga.

Ülekuulamine (1)

Kuid teid kahtlustatakse õigusrikkumises, kuulavad politsei ja prokurör teid üle ja küsitlevad teid seoses süüdistusega. Mõnel juhul – kui prokurör seda soovib – võib teid üle kuulata ka kohtunik.

Mida ma peaksin tegema, kui mind on kutsunud ülekuulamisele?

Kui prokurör või kohus on kutsunud teid ülekuulamisele, peate te kohale ilmuma. Kui te kutsele ei vasta, võidakse teie suhtes kohaldada sundtoomist. Te ei pea kohale minema, kui teid kutsub ülekuulamisele politsei.

Mida mulle enne ülekuulamist räägitakse?

Enne ülekuulamist öeldakse teile, millises õigusrikkumises teid süüdistatakse ning millist õigusnormi te olete arvatavasti rikkunud. Teile tuleks samuti öelda, et teil on õigus vaikida ning et te võite enne ülekuulamist pidada nõu advokaadiga ja taotleda mis tahes süüst vabastavate tõendite esitamist.

Kas mul on võimalik kasutada tõlki, kui ma ei räägi menetluse keelt?

Kui teie saksa keele oskus ei ole piisavalt hea, võimaldatakse teil kasutada tõlki. See on teile tasuta. Tõlk viibib kogu ülekuulamise juures ning tõlgib suuliselt teile esitatud küsimused, teie vastused ja ülekuulamise kirjaliku protokollid.

Kas ma võin rääkida advokaadiga?

Kahtlustatavana võite rääkida [kaitseadvokaadiga](#) eraviisiliselt või tõlgi vahendusel. Kui teid kuulab üle prokurör või kohtunik, võib teie kaitsja juures viibida, kuid politseiülekuulamise ajal teil see õigus puudub.

Kas mind kuulatakse üle? Kas ma peaksin teavet andma?

Enne uurimise lõppu peab politsei või prokurör teid üle kuulama, kui menetlust ei ole peatatud. Kui asi on lihtne, võidakse teid kuulata üle kirjalikult. Kuid isegi (kirjaliku) ülekuulamise puhul peate te esitama oma isikuandmed. Nendeks on teie eesnimed, perekonnanimi, sünnijärgne nimi, sünniaeg ja -koht, perekonnaseis, töökoht, aadress ja rahvus.

Teil puudub siiski kohustus kommenteerida süüdistust või teha avaldusi asja kohta. Mida ja kui palju te ütlete, sõltub teist ning sellest, mida on soovitanud teie advokaat, kui teil viimane olemas on.

Mis juhtub, kui ma ütlen midagi, mis kahjustab minu asja?

Kõik, mida te ütlete ülekuulamise ajal, salvestatakse või pannakse kirja. Kui te ütlete midagi, mis kahjustab teie asja, saab sellest teada ka kohus, kes arutab asja pärast seda, kui teile on esitatud süüdistus. Kohus võib otsuse tegemisel võtta arvesse kõike teie poolt varem öeldut isegi juhul, kui te kohtus vaikite või kui te soovite hiljem oma ütlused tagasi võtta.

Kas mulle öeldakse ülekuulamise ajal, millises järgus on uurimine?

Prokurör otsustab, kas anda teile teavet uurimise seisu kohta. Kuid prokurör ei tohi teile anda eksitavat teavet.

Milliseid meetodeid ei tohi kasutada?

Teid ei tohi ülekuulamise ajal väärkohelda ega muul moel füüsiliselt mõjutada. Keegi ei tohi teid ähvardada ega lubada teile midagi, mis ei ole seadusega lubatud. Mis tahes ütlusi, mida te nendel tingimustel annate, ei saa arvesse võtta ka isegi teie nõusolekul.

Lisateave

Kahtlustatavate ülekuulamise suhtes kohaldatavad eeskirjad on sätestatud [kriminaalmenetluse seadustiku](#) artiklites 136, 136a ja 163a.

Isiku kindlakstegemine / isiku läbivaatus / vereproovid jne (2)

Üksikasjalikku teavet oma õiguste kohta seoses nende meetmetega leiate [siit](#).

Mida hõlmab isiku kindlakstegemise menetlus? Millal seda läbi viiakse?

Isiku kindlakstegemise eesmärk on võimaldada selgitada välja teie süü või süütus mis tahes järgnevat kriminaalmenetlustes. Selleks võidakse teid pildistada, võtta teie sõrme- või peopesajäljed või panna kirja kõik eritunnused, näiteks tätoveeringud.

Kohtud, prokurör või politsei võivad algatada isiku kindlakstegemise menetluse. Menetlust toimetab üldjuhul politsei.

Isiku kindlakstegemise menetluse võib läbi viia sunniviisiliselt. See tähendab, et politsei või teid näiteks sõrmejälgede võtmiseks kinni hoida ja füüsiliselt teie käsivart ja sõrmi sirgu hoida.

Kas isiku kindlakstegemise menetlust võib läbi viia juhul, kui see ei ole vajalik (nt kui on selge, et mina olen õigusrikkumise toimepanija)?

Isiku kindlakstegemise menetluse võib läbi viia ka tulevase kriminaalmenetlusi silmas pidades; teisisõnu, isiku kindlakstegemise menetlust ei pruugi olla vaja käimasoleva menetluse jaoks, kuid seda võib olla vaja muude tulevaste menetluste jaoks teie identifitseerimisandmete ettevalmistamiseks. See tähendab, et peab olema alus arvata, et te võite olla ka tulevaste kriminaalmenetluste subjekt.

Kas isiku läbivaatus on lubatud?

Isiku läbivaatuseks võib korralduse anda eesmärgiga teha kindlaks asjaolud, mis on kriminaalmenetluse jaoks olulised.

Politsei toimetatava lihtsa läbivaatuse korral uuritakse teid läbi, et teha kindlaks, kas teie kehaõõnsustes on võõrkehi. Kui selline läbivaatus valmistab teie jaoks piinlikkust, võib selle läbi viia teiega samast soost isik või arst. Enne läbivaatust tuleb teid teavitada sellest, et läbivaatuse juures võib viibida isik, keda te usaldate, ning et teil on õigus valida, millisest soost isik teid vajaduse korral läbi vaatab. Te peate sellise läbivaatuse välja kannatama, kuid keegi ei saa teid sundida selles aktiivselt osalema.

Kas minult võidakse võtta vereproove, muid kehavedelikke või DNA-proove (nt juukse- või süljeproove)?

Vere- ja muid proove võib võtta näiteks selleks, et kontrollida alkoholisaldust teie veres või et võrrelda teie DNA-d kuriteopaigalt leitud DNAGA. Neid proove võib võtta ainult arst, mitte politsei. Kui neid proove kriminaalmenetluses enam vaja ei ole, tuleb need hävitada. Kuid teie DNA-profili võib failis säilitada, kui on alust arvata, et tulevikus võidakse teie vastu algatada menetlus raskes kuriteos.

Kui te isiku läbivaatuse või DNA-proovi võtmisega ei nõustu, annab kohus selleks määruse. Otsese ohu korral, s.t kui tegemist on kiireloomulise asjaga, on prokuröri ja politseiil õigus seda teha. Proovid võidakse võtta ka sunniviisiliselt.

Lisateave

Isiku kindlakstegemise menetlus on reguleeritud kriminaalmenetluse seadustiku artikliga 81b, isiku läbivaatus ja vereproovide võtmine artiklitega 81a ja 81d ning DNA-proovid artiklitega 81e, 81f ja 81g.

Läbiotsimine / konfiskeerimine / pealtkuulamine (3)

Üksikasjalikku teavet oma õiguste kohta seoses nende meetmetega leiate [siit](#).

Kas minu kodu, kontor, auto jne võidakse läbi otsida?

Kui teid kahtlustatakse kuriteo toimepanemises, võivad prokurör ja politsei teie kodu ja muud ruumid, sealhulgas teie auto läbi otsida, kui nad loodavad leida seal tõendeid või kui neil on vaja teid vahistada.

Läbiotsimismääruse peab tegema kohus. Ainult otsese ohu korral, s.t kui tegemist on kiireloomulise asjaga, on läbiotsimismäärus lubatud teha prokuröri või politseiil.

Te võite läbiotsimise juures viibida. Samuti võib läbiotsimise juures viibida teie kaitseadvokaat. Kui kohtunikul või prokuröriil ei ole võimalik läbiotsimise juures viibida, tuleb menetlustoimingusse võimaluse korral kaasata kaks kohaliku omavalitsuse ametnikku (*Gemeindebeamte*). Te ei pea siiski nende kohalolekut nõudma. Kui läbiotsimine on lõppenud, tuleb teile teie nõudmisel esitada dokument, milles kirjeldatakse läbiotsimise põhjuseid ja õigusrikkumist, milles teid süüdistatakse.

Kas minu vara võidakse konfiskeerida?

Süüdistuse ettevalmistamise eest vastutavad asutused võivad võtta teile kuuluvaid esemeid, kui neil on kaalu tõenditena. Kui te neid vabatahtlikult üle ei anna, võidakse need konfiskeerida. Vara konfiskeerimiseks peab olema kohtu määrus. Ainult otsese ohu korral, s.t kui tegemist on kiireloomulise asjaga, võib sellise määruse teha prokurör või politsei. Te võite taotleda kohtumäärust igal ajal, isegi pärast läbiotsimise lõppu.

Kui läbiotsimise käigus on esemeid võetud või konfiskeeritud, on teil õigus saada taotluse korral nende esemete loetelu.

Kas minult võidakse juhiluba ära võtta?

Ainult kohus võib teie juhiloo täielikult tühistada, kui on põhjendatud alust arvata, et liiklusnõuete rikkumisega seoses määratud karistuse raames tühistaks ta selle niikuinii. Seda meedet kohaldatakse tavaliselt juhul, kui te olete pannud toime liiklusnõuete rikkumise, mis näitas, et te ei sobi sõidukit juhtima. Teie juhtimisõiguse ajutine äravõtmine kohtu poolt on kinnituseks teie juhiloo konfiskeerimisest. Otsese ohu korral võib politsei või prokurör teie juhiloo konfiskeerida, kui teie juhtimisõiguse tühistamiseks on kiireloomulisi põhjuseid.

Kas pealtkuulamine on lubatud?

Igat liiki suhtlust (nt telefonikõned) või teie kodus toimuvaid vestlusi võib pealt kuulata ja salvestada rangetel õiguslikel tingimustel, kuid peab olema raske või väga raske kuriteo kahtlus. Mõlema meetme jaoks on vaja kohtu määrust. Pealtkuulamiseks võib korralduse teha ka prokurör otsese ohu või asja kiireloomulisuse korral. Teid tuleb hiljem teavitada tehtud pealtkuulamistoimingutest.

Lisateave

Läbiotsimine ja konfiskeerimine on reguleeritud [kriminaalmenetluse seadustiku](#) artiklitega 102 jj ja 94 jj, juhtimisõiguse ajutine peatamine (juhiloa konfiskeerimine) on reguleeritud artikliga 111a ning ülekuulamine artiklitega 100a jj.

Vahistamine (4)

Prokurör ja politsei võivad teid vahi alla võtta, kui teid seostatakse kuriteopaigaga või kui teid on süüdi mõistetud ja on alust arvata, et te võite püüda põgeneda. Prokurör võib teid vahi alla võtta ka juhul, kui on täidetud tingimused, mis on vajalikud vahistamismääruse tegemiseks otsese ohu või asja kiireloomulisuse korral. See oleks õigustatud näiteks juhul, kui on põhjendatud alust kahtlustada teid kuriteos ning on konkreetsed alused [vahistamiseks](#). Kui teid vahistatakse, siis võib määrus juba olla tehtud või prokurör võib olla seda taotlenud ja oodatakse, kuni kohtunik määruse teeb.

Kinnipidamist kaalutakse ka siis, kui on vaja toimetada eraldi uurimistoimingud, näiteks [ülekuulamine](#) või [isiku läbivaatus](#).

Kas mulle öeldakse, miks mind on kinni peetud?

Teile öeldakse alati kinnipidamise põhjus. Kui on tehtud määrus, tuleb see teile anda teie kinnipidamisel.

Kui kaua võib mind kinni pidada?

Kui te olete kinni peetud tehtud või taotletud vahistamismääruse alusel, kohaldatakse teie kinnipidamise suhtes [ajapiiranguid](#).

Kui teid on kinni peetud küsitlemiseks, tuleb see läbi viia kohe ning teid tuleb pärast seda vabastada. Ajapiirang sõltub igast konkreetses juhtumist. Igal juhul ei tohi teid kinni pidada kauem kui kinnipidamisele järgneva päeva lõpuni.

Kui teid on kinni peetud ning selgub, et teile on varem määratud vabaduskaotuslik karistus, mida te ei ole veel kandnud, võidakse teid kinnipidamise lõpus vahistada.

Kas ma võin kellegagi ühendust võtta?

Kinnipeetuna on teil õigus igal ajal taotleda enda valitud kaitsjat. Te võite teavitada oma pereliiget või usaldusalust, kui see ei kahjusta uurimise eesmärki. Te võite samuti paluda oma riigi konsulaadi teavitamist.

Kas ma võin vajaduse korral kohtuda arstiga?

Te võite paluda, et teid vaataks läbi teie valitud arst.

Mis on Euroopa vahistamismäärus ja mida ma saan selle vastu ette võtta?

Euroopa vahistamismääruse eesmärk on kinni pidada ja anda üle isik, keda otsitakse ELis kohtumõistmise või vanglakaristuse või muu vabaduskaotusliku karistuse jõustamise eesmärgil. Kui teie kohta on tehtud Euroopa vahistamismäärus, võib teid kinni pidada mis tahes liikmesriigis ning teid võib anda üle määruse teinud liikmesriigile.

Kui teid on Saksamaal Euroopa vahistamismääruse alusel kinni peetud, viiakse teid esmalt kohaliku Saksamaa kohtusse, kus te saate esitada apellatsiooni võimaliku väljasaatmise vastu. Selle kohta langetab otsuse apellatsioonikohus.

Teil on õigus õigusesindajale menetluse igas etapis.

Kui te väljasaatmisega nõustute, saadetakse teid kohe riigist välja (lihtsustatud väljasaatmismenetlus). Teid teavitatakse ka sellest, kui teil ei võimaldata nn erireegli kasutamist. Kui te seda teete, võidakse teie üle kohut mõista muu menetluse alusel, mis ei ole hõlmatud Euroopa vahistamismäärusega. Kui te olete lihtsustatud väljasaatmismenetlusega nõustunud ning/või loobunud nn erireegli kohaldamisest, ei saa te kokkuleppes enam taganeda.

Kui te väljasaatmisega ei nõustu, teeb apellatsioonikohus 60 päeva jooksul otsuse väljasaatmise õiguspärasuse kohta. Apellatsioonioõigus puudub.

Täiendavat teavet leiate [siit](#) ja [siit](#).

Eelvangistus (5)

Millal tuleb mulle teatada vahistamismäärusest?

Kui teid on vahistamismääruse alusel kinni peetud, tuleb see teile anda [vahistamise](#) ajal. Kui teie suhtes kohaldatakse ajutist vahistamist, peate ilmuma kohtusse hiljemalt vahistamise päeval. Kui kohus teeb seejärel vahistamismääruse, teeb ta selle teile teatavaks. Kui kohus vahistamismäärust ei tee, lastakse teid vabaks.

Millal võib minu suhtes kohaldada eelvangistust?

Teie suhtes võidakse kohaldada eelvangistust, kui on põhjendatud alust teid kahtlustada ning on põhjused teid kinni pidada. Nende põhjuste hulka võivad kuuluda rasked kuriteod, põgenemine, põgenemisoht, korduva õigusrikkumise toimepanemise oht, õigusrikkumise uurimisest kõrvalehoidumise oht (näiteks tõendite hävitamise või tunnistajate mõjutamisega). Teid võidakse käsitleda kui tõenäoliselt põgenevat isikut, kui teil ei ole alalist elukohta, püsivat töökohta või tihedat sotsiaalvõrgustikku.

Mida saan ma eelvangistusmääruse suhtes ette võtta?

Te võite esitada eelvangistusmääruse peale apellatsiooni järgmise astme kohtule. Samuti võite esitada apellatsiooni asemel läbivaatamistoetluse (*Haftprüfung*). Sellist läbivaatamist teostab määruse teinud kohus. Kuid kui te esitate läbivaatamistoetluse, siis ei saa te apellatsiooni esitada.

Kui kaua tuleb mind eelvangistuses hoida?

Teid võib eelvangistuses hoida kuni kriminaalmenetluse lõpuni. See võib lõppeda varem, kui määrus tühistatakse või kui teid vabastatakse kautsjoni vastu.

Kui teid vabastatakse kautsjoni vastu, võidakse teilt nõuda rahasumma jätmist tagatiseks või korrapärast politseisse ilmumist.

Teid võidakse eelvangistuses hoida üle kuue kuu ainult konkreetsel tingimustel, mille peavad kindlaks määrama prokurör ja kohus *ex officio* (s.t kui on erilisi raskusi, uurimine on erakordselt laiapõhjaline või kui on muid olulisi põhjuseid).

Mida mulle minu vahi all hoidmise kohta öeldakse?

Kui teid vahistatakse, tuleb teid teile mõistetavas keeles teavitada, et:

te peate kohtu ette ilmuma kas kohe või hiljemalt ühe päeva jooksul vahistamisest;

teil on õigus väljendada oma seisukohta seoses süüdistusega või asja kohta mitte midagi öelda;

teil on õigus esitada tõendeid, mis teid süüst vabastavad, ning te võite asja kohta vaikida;

te võite igal ajal konsulteerida enda valitud advokaadiga, seda isegi enne vahi alla võtmist;

teil on õigus lasta end enda valitud arstil läbi vaadata ning

te võite teavitada sugulast või mõnda teist isikut, kui see ei kahjusta uurimise eesmärki.

Teile tuleb öelda, et te võite taotleda tasuta tõlketeenust ning lasta teavitada oma riigi konsulaati, kes võib teiega sidet pidada. Peale selle tuleb teile kohtuistungil ajal teatada kõik teid süüstavad asjaolud. Teil tuleb lubada kahtlustuseks ja vahistamiseks alust andvad põhjused ümber lükata ning esitada asjaolusid enda kaitseks. Lisaks tuleb teile teatada teie õigusest vahistamine vaidlustada ja esitada selle peale apellatsioon.

Kas mul võib kinnipidamise ajal olla külalisi, kas ma võin kirju saada, kanda isiklikke rõivaid jne?

Üldjuhul lubatakse teil eelvangistuses olles kirju saada. Kuid teie suhtes võib kohaldada teatavaid piiranguid. Näiteks võidakse nõuda, et te küsiksite luba külalastajate vastuvõtmiseks ja sidevahendite kasutamiseks. Võidakse kehtestada nõue teie suhtluse jälgimiseks ning mis tahes kirjade või pakkide

kontrollimiseks või nõue, et te peate küsima luba selliste esemete vastuvõtmiseks külastuse ajal. Te võite nende tingimuste suhtes vastuväiteid esitada. Kuid teisest küljest puuduvad piirangud suulisele või kirjalikule suhtlusele teie ja advokaadi vahel. Eelvangistust käsitlevad õigusnormid on liidumaade lõikes erinevad.

Süüdistuse esitamine (6)

Kui teie vastu algatatud uurimine annab piisavalt alust teile süüdistuse esitamiseks, koostab prokurör süüdistusakti või taotleb [lihtmenetluse](#) korras karistuse määramist asjakohases kohtus. Kui prokurör seda ei tee, siis teid vabastatakse. Süüdistusaktis esitab prokurör kokkuvõtte sellest, milles teid süüdistatakse, milliseid õigusnorme te olete rikkunud ning millised on tõendid.

Mida see tähendab, kui kohus saadab mulle süüdistusakti?

See tähendab, et kohus otsustab vahemenetluse käigus, kas algatada teie vastu kohtumenetlus. Teile öeldakse seda süüdistusaktis. Samuti palutakse selles, et te teataksite kindlaksmääratud ajaks, kas tuleks arvesse võtta täiendavaid süüst vabastavaid tõendeid või kas teil on mingeid vastuväiteid menetluse alustamise suhtes.

Süüdistust käsitletakse erinevalt kiirmenetluse raames. Täpsemat teavet leiate [siit](#).

Mida saan ma teha, kui ma ei saa süüdistusest aru, sest ma ei räägi saksa keelt?

Kui süüdistus esitatakse teile keeles, mida te ei mõista, siis võite taotleda selle tasuta tõlkimist ja uuesti esitamist.

Mida saan ma teha, kui ma leiän, et süüdistus on vale?

Kohus annab teile kindla aja, mille jooksul saate esitada põhjendused selle kohta, miks te leiaste, et süüdistus on vale. Samuti võite taotleda selliste tõendite arvessevõtmist, mis teie arvates teid süüst vabastavad.

Kas kohus võib süüdistuse tagasi lükata?

Kui kohus usub, et tõenäoliselt teid süüdistuse alusel süüdi ei mõisteta (näiteks kui kohus usub, et tõendid selleks ei ole piisavad), ei saada ta asja kohtusse arutamiseks. Prokurör võib selle otsuse peale kohe apellatsioonile esitada.

Kas süüdistust saab enne kohtumenetlust muuta?

Prokurör võib süüdistuse tagasi võtta või seda muuta igal ajal enne seda, kui kohus võtab asja menetlusse. Prokurör võib samuti esitada uusi tõendeid igal ajal kogu kriminaalmenetluse kestel.

Kas mind võib süüdistada kuriteos, milles on mulle teises liikmesriigis juba süüdistus esitatud?

Kui teile on esitatud süüdistus teises liikmesriigis, siis ei ole välistatud, et teile võidakse esitada süüdistus ka Saksamaal. Teile ei saa teistkordselt süüdistust esitada, kui teid on sama õigusrikkumise eest juba süüdi mõistetud.

Kas mulle teatakse minu vastu ütlusi andvatest tunnistajatest ja minu vastu esitatud tõenditest?

Süüdistusaktis loetleb prokurör süüdistust toetavad tõendid. Teie kaitseadvokaat saab õiguse toimikuga tutvuda hiljemalt eeluurimise lõpus ja enne teie vastu süüdistuse esitamist. Teil endal on õigus saada teavet ja üksikuid koopiaid dokumentidest.

Viimati uuendatud: 30/08/2019

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumentis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

4. Minu õigused kohtumenetluse ajal

Prokurör saadab süüdistusakti kohtule, kes otsustab vahemenetluse käigus, kas alustada kohtumenetlust, s.t asja kohtuliikku arutamist.

Kui kohus on nõus asja kohtuliku arutamisega, alustatakse põhimenetlust. See võib kesta ühest päevast mitme päevani. Samuti on võimalus käsitleda süüdistust [kiirmenetluse](#) korra kohaselt, kuid selle suhtes kehtivad teatavad reeglid.

Kuidas kohtumenetlus jätkub?

Kõigepealt teeb kohus kindlaks kõik kohalolijad (prokurörid, teie ja teie kaitsja (olemasolu korral), tunnistajad ja eksperdid). Seejärel palutakse tunnistajatel oodata väljaspool kohtusaali.

Teil palutakse esitada oma isikuandmed. Te peate ütlema kohtule oma nime, aadressi, sünnikoha, perekonnaseisu ja töökoha. Te ei pea ütlema, kui palju te teenite.

Seejärel loetakse ette süüdistus.

Teile antakse võimalus esitada oma arvamus süüdistuse kohta. Te ei pea midagi ütlema, kui te seda ei soovi. Kohus ei tohi teha mingeid järeldusi teie kahjuks lähtuvalt asjaolust, et te otsustasite vaikida. Pärast seda esitatakse tõendid, s.t kuulatakse ära tunnistajate ütlused, ekspertide arvamus ja/või loetakse ette dokumendid.

Lõpetuseks esinevad prokurör ja teie kaitsja (olemasolu korral) kokkuvõttega esitatud tõendite tulemustest ning teevad ettepaneku teie süüdi- või õigeksmõistmise kohta.

Teile jääb lõppsõna.

Seejärel langetab kohus otsuse ja esitab selle põhjendused.

Kus kohtumenetlus toimub?

Kohtumenetlus toimub samas kohas, kus prokurör süüdistuse esitas; selle kohta on erieeskirjad. Sageli toimub kohtumenetlus selle piirkonna kohtus, kus õigusrikkumine toime pandi.

See, kas menetlus toimub jaoskonnakohtus, liidumaa kohtus või liidumaa apellatsioonikohtus, sõltub karistusest, mida võib kõnealuse õigusrikkumise eest määrata. Kui eeldatav karistus on rahatrühv või kuni kaheaastane vangistus, siis langetab otsuse jaoskonnakohtus. Kui eeldatav karistus on kahe- kuni nelja-aastane vangistus, langetab otsuse kolmeliikmeline jaoskonnakohtu kolleegium, kuhu kuuluvad üks kohtunik ja kaks kohtukaasistajat. Kui eeldatav karistus on üle nelja-aastane vangistus, langetab kohtuasjas otsuse liidumaa kohus kahest või kolmest kohtunikust ja kahest kohtukaasistajast koosneva kolleegiumina. Riikliku julgeoleku küsimusi arutab kolmest kohtunikust koosnev liidumaa apellatsioonikohtus.

Kas kohtumenetlus on avalik?

Põhimenetlus on avalik. Kinniste uste taga arutatakse kohtuasja üksnes erandjuhtudel, näiteks tunnistajate kaitse eesmärgil.

Kas põhimenetluse ajal võib süüdistust muuta?

Prokuratuuri koostatud süüdistust saab muuta üksnes väga vähesel määral ja kohtu ettepanekul. Uusi süüdistuspunkte saab lisada ainult põhimenetluse ajal täiendava süüdistuse esitamisega. Kuid neid uusi süüdistuspunkte arutatakse üksnes juhul, kui teie ja kohus sellega nõus olete.

Mis juhtub, kui ma tunnistan ennast põhimenetluse ajal süüdi süüdistuse mõnes või igas punktis?

Ülestunnistus ei lõpeta menetlust. Kohus võib siiski otsustada osa tõendeid kuulamata jätta, kui ta leiab, et teie ülestunnistus on usaldusväärne, s.t kui seda toetavad juba kuuludud tõendid. Ülestunnistuse puhul võib kohus vähendada karistuse määra. Mõnel juhul võib teie ülestunnistus olla osa [menetluskokkulepeest](#). See mõjutab karistust, kui mitte seda, kas teid mõistetaks õigeks või süüdi.

Millised on minu õigused põhimenetluse ajal?

Te peate põhimenetluse ajal kohal viibima. Kui teid ei ole kohalviibimiskohustusest vabastatud ning te siiski kohale ei ilmu, siis põhimenetlus peatatakse ja võidakse teha määrus teie vahistamiseks. Erandiks on olukord, kui põhimenetlus on osa [lihtmenetlusest](#).

Kui te menetluse keelt piisavalt hästi ei oska, võimaldab kohus kasutada tõlgi teenuseid, kes tõlgib kogu põhimenetluse ja kohtumenetluse ajal esitatud väited.

Te võite määrata advokaadi end kaitsma. Mõnel juhul on kaitsja olemasolu kohustuslik. Kui te advokaati ei vali, määrab kohus teile [ametliku kaitsja](#).

Millised on minu õigused seoses minu vastu esitatud tõenditega?

Kui teie vastu esitatakse tõendeid, võite nende kohta teha avalduse. Te võite esitada vastuväiteid mis tahes tõendite kohta, mis on teie arvates alusetult esitatud.

Samuti võite taotleda täiendavate tõendite esitamist. Te võite esitada ka omapoolseid tõendeid, kuid teil ei ole politseiga samaväärseid õiguseid. Näiteks, te ei või telefone pealt kuulata ega esitada salvestusi tõenditena.

Te võite paluda tunnistajatel ütlusi anda ja esitada need ütlused kohtule. Kuid te peate meeles pidama, et tunnistajad on kohustatud kohtus tõtt rääkima.

Tunnistajaid küsitakse esmalt kohus ja seejärel prokurör. Seejärel saate õiguse tunnistajaid küsitleda teie koos oma advokaadiga.

Üldjuhul loetakse ette [karistusregistris](#) teie kohta olevate andmete väljavõte. Kui teid on juba süüdi mõistetud kuriteo eest, mis sarnaneb käimasoleva menetlusega seotud kuriteoga, võidakse ette lugeda ka eelmine süüdimõistev otsus. Karistusregister ei sisalda andmeid varasemate süüdimõistmiste kohta, mis on tehtud teistes liikmesriikides. Kuid kui kohus on saanud teavet muude varasemate süüdimõistmiste kohta, võib ta võtta seda teavet arvesse käimasoleva põhimenetluse raames.

Mis juhtub põhimenetluse lõpus?

Põhimenetlus võib lõppeda kas süüdi- või [õigeksmõistmisega](#).

Enamikul juhtudel lõpeb põhimenetlus süüdimõistmisega. Kohus võib teid süüdi või õigeks mõista, sõltuvalt olemasolevatest tõenditest. Karistuseks võib määrata rahaträhvi või vangistuse. Seaduses sätestatud konkreetsetel juhtudel võidakse kohaldada ka selliseid meetmeid nagu psühhiaatriline sundravi, võõrutusravi või ennetav kinnipidamine. Veel üks võimalus on teie juhiloa tühistamine. Täiendava karistusena võib määrata mootorsõiduki juhtimise keelu.

[Rahaträhvi](#) suurus arvutatakse teatava arvu päevamäärade alusel (nt 50 päevamäär, mille suurus on 15 eurot). Päevamäär on alati 1/30 teie kuusissetulekust. Te võite rahaträhvi tasuda üldkasuliku tööga. Kui te trahvi ära ei maksa või seda tööga ei hüvita, vangistatakse teid iga päevamäär kohta üheks päevaks. Kui teile määratakse rahaträhv summas kuni 180 päevamäär, võib karistuse määrata tingimisi. See tähendab, et teile antakse hoiatus ning te peate trahvi maksuma üksnes juhul, kui te panete pärast karistuse määramist toime uue õigusrikkumise või rikute mis tahes muid kohtu korraldusi.

Samuti võib tingimisi määrata kuni kaheaastase vanglakaristuse. Kui te katseaja tingimusi ei täida, siis viiakse karistus täide.

Süüdimõistvale otsusele võib lisada muid meetmeid ja täiendavaid karistusi.

Milline on kuriteoohvri roll põhimenetluses?

Enamikul juhtudel on kuriteoohver oluline tunnistaja ning teda küsitatakse kui tunnistajat.

Teatavate kuritegude ohvriks langenud võivad põhimenetluses aktiivselt osaleda, kui neil lubatakse menetlusse astuda. Kuriteoohver, kes on kaashageja, võib esitada küsimusi või taotleda ise tõendeid või volitada oma advokaati (olemasolu korral) seda tegema. Põhimenetluse lõpus esitab kuriteoohver või tema advokaat lõppavalduse, milles taotleb konkreetse karistuse määramist.

Lisateave

Põhimenetlus on reguleeritud [kriminaalmenetluse seadustiku](#) ja [Saksamaa kohtute seadusega](#).

Viimati uuendatud: 30/08/2019

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

5. Minu õigused pärast seda, kui kohus on langetanud otsuse

Kui kohus mõistab teid süüdi, võite esitada karistuse peale apellatsiooni. Teil puudub apellatsioonioigus, kui teid mõistetakse õigeks; seda isegi juhul, kui te ei nõustu õigeksmõistmise alustega. Kohus peab teid teie õigustest teavitama.

Jaoskonnakohtu otsuste peale on võimalik esitada kahte liiki kaebusi: apellatsioon või läbivaatamistaotlus. Te võite taotleda otsuste läbivaatamist ainult liidumaa kohtutelt.

Kas mul on õigus esitada apellatsioon?

Kohe pärast seda, kui kohus on otsuse langetanud, võite teie või võib teie advokaat teatada kohtule, et te esitate apellatsiooni. Te võite esitada apellatsiooni ka kuni üks nädal pärast karistuse määramist. Te võite esitada apellatsiooni kas kirjalikult või paluda kohtu kantseleil teha ametliku kande selle kohta, et te esitate apellatsiooni. Te võite esitada apellatsiooni isegi juhul, kui karistus põhines kokkuleppemenetlusel.

Te võite esitada apellatsiooni kas süüdimõistmise peale või määratud karistuse peale.

Kui te esitate apellatsiooni, siis peate oma apellatsiooni põhjendada.

Läbivaatamist tuleb põhjendada ühe kuu jooksul pärast seda, kui on koostatud kohtuotsuse kirjalik põhistus. Selleks on teil vaja advokaadi abi, sest te ise ei või läbivaatamist põhjendada.

Mis juhtub siis, kui ma esitan apellatsiooni?

Kui te esitate apellatsiooni karistuse peale, siis karistuse täitmine peatatakse ja seda ei jõustata. See tähendab, et te ei pea esialgu trahvi maksuma või karistust kandma. Kuid kui te olete eelvangistuses, siis teid ei vabastata. Selleks et teid eelvangistusest vabastataks, peab kohus tühistama eelvangistuse kohaldamise määruse või vabastama teid vahi alt.

Puuduvad tähtajad selle kohta, millal teie apellatsioon tuleb läbi vaadata. Kuid kehtib üldine nõue, et asja arutamine peab toimuma võimalikult kiiresti.

Apellatsioonimenetluses korraldab põhimenetlust liidumaa kohtus. Apellatsioonikohus otsustab ise selle üle, millised tõendid on olulised. Need võivad olla samad tõendid, mida kasutas esimese astme kohus. Kuid need tõendid võivad ka erineda. Te võite esitada ka taotluse uute tõendite arvessevõtmiseks.

Läbivaatamise korral uusi tõendeid ei esitata ning kontrollitakse ainult kohtuotsuse ja menetluse õiguspärasust.

Mis juhtub apellatsioonimenetluse raames?

Liidumaa kohtus järgitakse apellatsioonimenetluse puhul sama menetluskorda nagu jaoskonnakohtu menetluse puhul. Kohus langetab oma otsuse. See on erinev üksnes juhul, kui teie apellatsioon on esitatud karistuse enda peale. Sellisel juhul kaalub kohus üksnes neid tõendeid, mis on olulised karistuse määramiseks, nt neid, mis on seotud teie teo motiividega ja isiklike suhetega.

Apellatsioonimenetluses võib otsuse teha ka suulise menetluseta.

Mis juhtub, kui minu apellatsioon rahuldatakse või kui seda ei rahuldata?

Kui teie apellatsioon rahuldatakse, siis menetluse lõpus teid kas mõistetakse õigeks või teie karistust vähendatakse. Kui teid õigeks ei mõisteta, võite taotleda kohtuotsuse läbivaatamist.

Kui läbivaatamine laheneb teie kasuks, siis on kaks võimalust: apellatsioonikohus võib teatavatel tingimustel teha uue otsuse ning teid näiteks õigeks mõista.

Muul juhul võib ta apelleeritava otsuse tühistada ja saata asja tagasi madalama astme kohtusse.

Tühistatud karistust ei tohi karistusregistrisse kanda.

Karistus on lõplik, kui ükski menetluse pool – teie, prokurör ega ükski kaashageja – ei esita apellatsiooni kindlaksmääratud tähtaja jooksul.

Ma olen pärit teisest liikmesriigist. Kas mind võidakse pärast põhimenetlust kodumaale saata?

ELi kodanikuna saab teid Saksamaalt välja saata üksnes erandlikel tingimustel. Need tingimused on reguleeritud vaba liikumist käsitlevate Euroopa õigusnormidega. Kui te tunnete muret seoses väljasaatmisega, võite konsulteerida advokaadiga.

Kui mind on süüdi mõistetud, siis kas minu üle saab sama õigusrikkumise eest uuesti kohut mõista?

Põhimõtteliselt ei saa teie üle sama õigusrikkumise eest teist korda kohut mõista. Küsimus, kas karistus on tegelikult sama õigusrikkumise eest, hõlmab keerukaid õiguslikke nüansse.

Viimati uuendatud: 30/08/2019

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

6. Liiklusõuete rikkumised ja väiksemad õigusrikkumised

Kuidas käsitletakse liiklusõuete rikkumisi?

Väiksemaid liiklusõuete rikkumisi, nagu piirkiiruse ületamine, käsitlevad haldusasutused. Sellised õigusrikkumised ei ole kriminaalkorras karistatavad, vaid hoopis väärteod. Kuritegudena käsitletakse eelkõige raskeid liiklusõuete rikkumisi, eriti kui seatakse ohtu või saavad viga liiklejad.

Väiksemate liiklusõuete rikkumiste puhul toimub vahendamine haldusasutuste kaudu. Menetluse käigus võite esitada oma kirjalikud seisukohad.

Väiksemate õigusrikkumiste puhul (nt parkimiskorra rikkumised) esitatakse teile esmalt hoiatus ja antakse võimalus maksta hoiatustrahvi, mille suurus võib olla kuni 35 eurot. Kui te selle ära maksate, siis loetakse asi lõpetatuks. Kui te hoiatustrahvi ei maksa ning haldusasutustel on alust teie süüdi uskuda, võivad nad väljastada trahvinõude, milles nõutakse teilt trahvi maksmist. Trahvinõue võib hõlmata ka juhtimisõiguse äravõtmist. Trahvisumma ja keelu kestus on sätestatud [☞ karistuste loetelus](#).

Te võite esitada apellatsiooni trahvinõude peale. Prokurör saadab asja kohtusse. Menetlus sarnaneb [☞ teabelehel nr 4](#) kirjeldatud menetlusega. Kohus võib teha ka otsuse mitte alustada kohtumenetlust, kui teie ja prokurör selle vastu ei ole. Te võite esitada liidumaa kohtule apellatsiooni kohtuotsuse või menetluse käigus tehtud otsuse peale. See õiguskaitsevahend on kättesaadav ainult teatavatel tingimustel ning kui rahatrahv on suurem kui 250 eurot või asja eesmärk on luua pretsedent.

Kas sellistes õigusrikkumistes mõistetakse kohut ka teiste liikmesriikide kodanike üle? Kui jah, siis kuidas?

Sellistes õigusrikkumistes mõistetakse kohut ka teiste liikmesriikide kodanike üle. Kui te panete toime sõiduki juhtimisega seotud õigusrikkumise, võidakse teilt nõuda hoiatustrahvi või tagatise tasumist kohapeal. Seda summat võetakse arvesse menetluse lõpus kindlaksmääratava trahvisumma puhul. Kui teid liiklusõuete rikkumise ajal ei peatata, võidakse teile esitada süüdistus, kui teie riik jagab Saksamaaga sõidukite andmebaasi. Saksamaa liitub kogu ELi hõlmava karistuste jõustamise süsteemiga eeldatavasti 2010. aasta sügisel. See tähendab, et Saksamaal määratud rahatrahve saab sisse nõuda ka teie kodumaal.

Kas need rikkumised kajastuvad minu karistusregistri andmetes?

Väiksemaid liiklusõuete rikkumisi ei kajastata [☞ keskses föderaalses karistusregistris](#), kuid need kantakse [☞ liiklusõuete rikkumiste registrisse](#).

Liiklusõuete rikkumisi kajastav keskregister sisaldab nende isikute andmeid, kes on rikkunud Saksamaal liiklusõudeid ning kellel on Saksamaa või muu riigi juhiluba. Andmed salvestatakse selliste õigusrikkumiste kohta, mille eest määratakse karistuseks vähemalt 40 euro suurune trahv. Rikkumise raskusastmest sõltuvalt registreeritakse ka teatav arv [☞ trahvipunkte](#). Saksamaa juhtidelt võetakse juhiluba, kui nad koguvad 18 punkti või rohkem. Teiste riikide juhid jäävad ilma õigusest juhtida Saksamaal mootorsõidukit.

Lisateave

Liiklusõuete rikkumisi ja asjakohaseid menetlusi käsitletakse [☞ liiklusseaduses](#), [☞ liikluseeskirjas](#) ja lihtmenetlust käsitlevates õigusnormides.

Viimati uuendatud: 30/08/2019

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Süüdistatavad (kriminaalmenetlused) - Eesti

Nendel teabelehtedel selgitatakse, mis juhtub, kui teid kahtlustatakse või süüdistatakse kuriteos, mida menetletakse kohtus. [☞ Teabeleht nr 5](#) sisaldab teavet väiksemate liiklusõuete rikkumiste kohta, mille puhul kohaldatakse tavaliselt rahatrahvi.

Kui te olete kuriteo ohvriks langenud, leiage kogu teabe oma õiguste kohta [siit](#).

Kriminaalmenetluse lühikirjeldus

Allpool esitatakse lühikirjeldus kriminaalmenetluse tavapärastest etappidest.

Kriminaalmenetluse alustamine

Kohtueelne menetlus ehk uurimine

Juurdepääsu andmine kriminaaltoimikule ja taotluste lahendamine

Süüdistuse esitamine

Kohtueelne menetlus kohtus

Kohtulik arutamine

Kohtuotsus

Apellatsiooni- ja kassatsioonimenetlus (teise ja kolmanda astme kohtus)

Kohtuotsuse täitmine

Üksikasjalikku teavet menetluse kõikide etappide ja oma õiguste kohta leiage teabelehtedelt. See teave ei asenda õigusalast nõu ning selle eesmärk on vaid anda juhiseid.

Euroopa Komisjoni roll

Euroopa Komisjonil ei ole liikmesriikide kriminaalmenetluses mingit osa ning komisjon ei saa teid kaebuste korral aidata. Nendel teabelehtedel esitatakse teave selle kohta, kuidas ja kellele kaebus esitada.

Vajaliku teabe leidmiseks klikkige alltoodud linkidel

[☞ 1. Õigusalase nõu saamine](#)

[☞ 2. Minu õigused kuriteo uurimise ajal](#)

Kriminaalmenetluse alustamine

Kinnipidamine ja vahistamine

Ülekuulamine ja tõendite kogumine

Juurdepääsu andmine kriminaaltoimikule, taotluste lahendamine ja süüdistuse esitamine

Täiendav teave mitteresidentidele

[3. Minu õigused kohtumenetluse ajal](#)

[4. Minu õigused pärast kohtumenetlust](#)

[5. Liiklusõuete rikkumised](#)

Seonduvad lingid

[Ülevaade Eesti kriminaalmenetlusest inglise keeles](#)

Viimati uuendatud: 05/10/2021

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastada tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Õiguslase nõu saamine

Kui te olete kaasatud mingil viisil kriminaalmenetlusesse, on sõltumatu õiguslase nõu saamine väga tähtis. Teabelehtedelt leiate teavet selle kohta, millal ja millistel tingimustel on teil õigus olla esindatud kaitsja poolt. Lisaks leiate nendelt teavet selle kohta, mida kaitsja teie heaks teeb. Sellel üldisel teabelehel esitatakse teave selle kohta, kuidas leida kaitsja ja kuidas kaetakse tema tasud, kui te ise maksta ei suuda.

Kas mul peab olema kaitsja?

Kaitsja osavõtt kohtueelsest menetlusest kohustuslik alates kriminaaltoimiku tutvustamisest (vt [teabelehte nr 2](#)) kriminaalmenetluse seadustiku § 223 lõikes 3 sätestatud korras, välja arvatud juhul, kui menetletakse teise astme kuritegu, prokurör peab võimalikuks kriminaalasja lahendada lühimenetluses, sealhulgas kiirmenetluse vormis toimetatavas lühimenetluses, kahtlustatavat on kirjalikult allkirja vastu teavitatud õigusest saada kaitsja abi, kaitsja saamise tingimustest ja kaitsja taotlemata jätmise tagajärgedest, ent kahtlustatav ei ole kaitsja osalemist taotlenud ning prokuröri või kohtuniku hinnangul ei ole kaitsja osalemine õigusemõistmise huvides vajalik.

Kaitsja osavõtt kogu kriminaalmenetlusest on kohustuslik, kui:

te olite kuriteo toimepanemise ajal alaealine;

te ei saa end füüsilise või vaimse puude tõttu ise kaitsta või kui teie kaitsmine on sellise puude tõttu raskendatud;

teid kahtlustatakse kuriteos, mille eest võib mõista eluaegse vangistuse;

teie huvid on vastuolus teise, kaitsjat omava isiku huvidega;

te olete olnud vahi all vähemalt neli kuud.

Kaitsja osavõtt kohtumenetlusest on kohustuslik, välja arvatud kokkuleppemenetluses, sealhulgas kriminaalmenetluse seadustiku §-des 239-250 sätestatud korras kiirmenetluse vormis toimetatavas kokkuleppemenetluses, kui kahtlustatav või süüdistatav ei ole esitanud taotlust kaitsja osalemiseks kohtumenetluses ning kaitsja osalemine ei ole menetleja hinnangul õigusemõistmise huvides vajalik; samuti teise astme kuriteo menetlemisel lühimenetluses, sealhulgas kriminaalmenetluse seadustiku §-des 233-238 sätestatud korras kiirmenetluse vormis toimetatavas lühimenetluses, kui süüdistatav on kaitsjast loobunud ja kaitsja osalemine ei ole menetleja hinnangul õigusemõistmise huvides vajalik.

Kaitsja leidmine

Teil on õigus valida endale ise kaitsja, kes on nõus teid lepingu alusel esindama. Advokaatide nimed ja kontaktandmed leiate [Eesti Advokatuuri](#) veebisaidilt.

Kui teil ei ole lepingulist kaitsjat või kui teie kaitsja ei saa teid esindada, on teil õigus taotleda endale kaitsja määramist. Sellisel juhul määrab teile kaitsja Eesti Advokatuur.

Teie majanduslik olukord ei mõjuta teie õigust saada Eesti Advokatuuri määratud kaitsja. Kaitsja määramist taotledes ei pea te avaldama andmeid oma rahalise olukorra kohta.

Kui te tahate, et teile määraks kaitsja Eesti Advokatuur, peate esitama vastava taotluse uurimisasutusele, prokuratuurile või kohtule.

Teatavatel juhtudel on kaitsja osavõtt kohustuslik. Kui te ei ole sellisel puhul endale ise kaitsjat valinud, määrab kaitsja teile uurimisasutus, prokuratuur või kohus. Te ei pea kaitsjat taotlema.

Kaitsjale tasumine

Te peate enda valitud kaitsjale teenuste eest tasuma. Kaitsjale tasu ja selle maksmise tingimused määratakse kindlaks kliendilepingus.

Kui te ei taha kaitsjat ise palgata, on teil õigus kasutada riigi määratud kaitsja abi. Eesti Advokatuuri määratud kaitsja eest tasub riik. Teie ei pea kaitsjale tasuma. Kui kohus mõistab teid süüdi, olete kohustatud riigile kaitsjatasu hüvitama.

Kas ma saan kaitsjat vahetada?

Teil on õigus enda valitud kaitsjat vahetada. Kui teile määrati kaitsja, on teil õigus kaitsjat vahetada, kui algselt määratud kaitsja ja uus kaitsja sellega nõustuvad. Kui teile määratud kaitsja on olnud ebakompetentne või hooletu, on teil õigus esitada kohtule taotlus kõnealuse kaitsja taandamiseks ja uue kaitsja määramiseks Eesti Advokatuuri poolt.

Seonduvad lingid:

[Eesti Advokatuur](#)

Viimati uuendatud: 05/10/2021

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastada tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Minu õigused kuriteo uurimise ajal

Kriminaalmenetlus koosneb kahest etapist: kohtueelsest menetlusest ehk uurimisest ja kohtumenetlusest. Kriminaalmenetluse võib lõpetada ka ilma et asi kohtusse jõuaks (nt kui uurimise käigus tehakse kindlaks, et kuritegu toime ei pandud). Kuriteos saab teid süüdi mõista ainult kohtus.

Mis on kohtueelse menetluse eesmärk?

Kohtueelse menetluse eesmärk on teha kindlaks, kas kuritegu pandi toime ja millised olid kuriteo asjaolud. Uurimise ajal kogutakse tõendeid väidetava kuriteo kohta, tehakse kindlaks asjaolud ning võetakse vastu otsus, kas teile süüdistuse esitamine on piisavalt tõendatud.

Millised on eeluurimise etapid?

Kriminaalmenetluse alustamine

Kriminaalmenetlust alustab uurimisasutus (politsei või mõni muu selleks pädev riigiasutus) või prokuratuur. Kriminaalmenetlust alustatakse, kui politsei või prokuratuur on saanud teavet väidetava kuriteo kohta.

Kinnipidamine ja vahistamine

Kui uurimisasutusel on alust kahtlustada, et te olete kuriteo toime pannud, võib teid kahtlustatavana kuni 48 tundi kinni pidada. Kinnipidamise korral peab uurimisasutus teid viivitamata üle kuulama.

Kui uurimise ajal selgub, et teie kinnipidamine on alusetu, tuleb teid vabastada. Kui prokuratuur on veendunud, et teid tuleb kinni pidada kauem selleks, et te ei hoiduks uurimisest kõrvale või ei paneks toime uusi kuritegusid, peab ta taotlema kohtult määrust teie vahistamiseks.

Sellisel juhul viiakse teid kohtuniku ette 48 tunni jooksul alates teie kinnipidamise hetkest. Kohtunik otsustab, kas vahistamine on asjakohane. Kui kohtunik leiab, et vahistamiseks alust ei ole, vabastatakse teid kinnipidamiselt.

Ülekuulamine ja tõendite kogumine

Uurimise eesmärk on koguda kuriteo asjaolusid selgitavaid tõendeid. Sel eesmärgil kuulatakse üle kahtlustatav, kannatanu ja tunnistajad, kogutakse tõendeid, viiakse läbi kohtuekspertiise ning tehakse jälitustoiminguid. Kõik tõendite kogumise toimingud tuleb dokumenteerida kooskõlas seadusega. Teile süüdistuse esitamiseks võib kasutada üksnes seaduslikke ja õiguspäraselt kogutud tõendeid.

Juurdepääsu andmine kriminaaltoimikule, taotluste lahendamine ja süüdistuse esitamine

Menetluse käigus koostatakse kriminaaltoimik, mis sisaldab üksikasju kohtueelse menetluse ja tõendite kohta. Teil on õigus enne kriminaaltoimiku tutvustamist taotleda juurdepääsu tõenditele, mis on olulised teie vastu esitatud kahtlustuse sisu täpsustamiseks, kui see on vajalik õiglase menetluse ja kaitse ettevalmistamise tagamiseks. Tõenditele juurdepääsu võimaldamise otsustab prokuratuur. Prokuratuur võib määrusega keelduda tõenditele juurdepääsu võimaldamisest, kui see võib oluliselt kahjustada teise isiku õigusi või kui see võib kahjustada kriminaalmenetlust. Juurdepääs kogutud tõenditele tagatakse hiljemalt pärast seda, kui kohtueelne menetlus on lõpule viidud. Siis annab prokuratuur kaitsjale kriminaaltoimiku koopia. Teie kaitsja tutvustab teile kogutud tõendeid ja teie vastu esitatud süüdistuse alust.

Teil ja teie kaitsjal on õigus esitada prokuratuurile taotlusi (nt täiendavate tõendite toimumise lisamiseks, kriminaalmenetluse lõpetamiseks jne). Prokuratuur peab nende taotluste kohta otsuse tegema. Kui prokuratuur taotlust ei rahulda, võite esitada sama taotluse kohtumenetluse ajal ka kohtule.

Kui pärast seda, kui toimikut on teile tutvustatud ja teie taotluste kohta on otsused tehtud, leiab prokurör, et teie vastu süüdistuse esitamiseks on piisavalt tõendeid, koostab ta süüdistusakti.

See on dokument, mis sisaldab kuriteo asjaolusid ja milles esitatakse süüdistust kinnitavad tõendid. Prokurör tutvustab süüdistusakti kaitsjale ja saadab selle kohtule. Süüdistusakti alusel alustab kohtunik kohtumenetlust.

Minu õigused uurimise ajal

Kriminaalmenetluse alustamine

Kinnipidamine ja vahistamine

Ülekuulamine ja tõendite kogumine

Juurdepääsu andmine kriminaaltoimikule, taotluste lahendamine ja süüdistuse esitamine

Täiendav teave mitteresidentidele

Kriminaalmenetluse alustamine

Miks alustatakse kriminaalmenetlust?

Kriminaalmenetlust alustatakse, sest uurimisasutus on saanud teavet, mis annab alust arvata, et toime võib olla pandud kuritegu. See teave võib põhineda mõne inimese kaebusel või sellise asjaolu tuvastamisel, mis annab alust kahtlustada kuriteo toimepanekut.

Kriminaalmenetluse eesmärk on teha kindlaks, kas kuritegu on toime pandud, ning kui see leiab kinnitust, siis kas on piisavalt tõendeid kahtlustatavale süüdistuse esitamiseks.

Kes toimetab eeluurimist?

Kriminaalmenetlust juhib [prokuratuur](#) ning eeluurimist toimetab uurimisasutus vastavalt prokuratuuri juhistele. Üldiselt toimetab uurimist [politsei](#).

Uurimist võivad toimetada ka [kaitsepolitsei](#), [maksu- ja tolliamet](#), [keskkonnainspeksioon](#), [justiitsministeeriumi vanglate osakond ja vangla](#), sõjaväepolitsei ja [konkurentsiamet](#).

Uurimisasutused võivad teatavaid menetlustoiminguid teha ainult kas prokuratuuri või kohtu loal.

Kuidas ma saan teada kriminaalmenetluse alustamisest?

Kriminaalmenetlus algab esimese menetlustoiminguga. Kui teid kahtlustatakse kuriteo toimepanemises, saate kriminaalmenetluse alustamisest üldjuhul teada siis, kui teid kahtlustatavana kinni peetakse või kui teid kutsutakse uurija juurde ülekuulamisele.

Miks mind võidakse kahtlustada kuriteo toimepanemises?

Teid võidakse käsitada kahtlustatavana, kui uurimisasutusel on piisavalt alust arvata, et te olete kuriteo toime pannud. Nendeks alusteks võivad olla erinevad põhjused, näiteks:

teid tabati kuriteo toimepanemiselt või vahetult pärast seda;

kuriteo pealtnägija või kannatanu osutab teile kui kuriteo toimepanijale;

kuriteojäljed või muud andmed viitavad teile kui kuriteo toimepannud isikule.

Millised on minu õigused kahtlustatavana?

Kahtlustatavana on teil järgmised peamised õigused:

õigus teada kahtlustuse sisu ja anda selle kohta ütlusi või keelduda ütluste andmisest;

õigus teada, et teie ütlusi võidakse kasutada teie vastu;

õigus tõlgi abile;

õigus kaitsja abile;

õigus kohtuda kaitsjaga teiste isikute juuresolekuta;

õigus olla üle kuulatud, osaleda vastastamisel, ütluste seostamisel olustikuga ja teie äratundmiseks esitamisel kaitsja juuresolekul;

õigus osaleda teid käsitleva vahistamisaotluse arutamisel kohtus;

õigus esitada tõendeid;

õigus esitada taotlusi ja kaebusi;

Õigus tutvuda menetlustoimingu protokolliga ning teha menetlustoimingu tingimuste, käigu ja tulemuste ning protokolliga avaldusi, mis protokollitakse;

anda nõusolek kokkuleppemenetluse kohaldamiseks, osaleda kokkuleppemenetluse läbirääkimistel, teha ettepanekuid kohaldamisele kuuluva karistusliigi ja -määra kohta ning sõlmida või sõlmimata jätta kokkuleppemenetluse kokkulepe.

Millised on minu kohustused?

Te olete kohustatud:

ilmuma kohale uurimisasutuse, prokuratuuri või kohtu kutsel;

osaleda menetlustoimingu ning alluma uurimisasutuse, prokuratuuri ja kohtu korraldustele.

Mida mulle öeldakse toimuva menetluse kohta?

Kui te olete kahtlustatav, peab uurimisasutus teile selgitama teie õigusi ja kohustusi. Teil palutakse kirjutada alla kirjalikule protokollile ning seda tehes kinnitate, et teile on teie õigusi ja kohustusi selgitatud.

Pärast seda öeldakse teile, milles teid kahtlustatakse. See tähendab, et teile esitatakse lühikirjeldus kuriteost, mille toimepanemises teid kahtlustatakse. Teile esitatakse ka seadusesätteid, mille alusel klassifitseeritakse teie kuriteona. Teil on õigus enne kriminaaltoimiku tutvustamist taotleda juurdepääsu tõenditele, mis on olulised teie vastu esitatud kahtlustuse sisu täpsustamiseks, kui see on vajalik õiglase menetluse ja kaitse ettevalmistamise tagamiseks. Samuti on teil õigus taotleda juurdepääsu tõenditele, mis on olulised vahistamisaotluse põhjendatuse arutamiseks ning kinnipidamise ja vahistamise vaidlustamiseks kohtus. Tõenditele juurdepääsu võimaldamise otsustab prokuratuur. Prokuratuur võib määrusega keelduda tõenditele juurdepääsu võimaldamisest, kui see võib oluliselt kahjustada teise isiku õigusi või kui see võib kahjustada kriminaalmenetlust. Enne kohtueelse menetluse lõpule viimist ei ole uurimisasutus ega prokuratuur kohustatud andma teile rohkem teavet. Pärast kohtueelse menetluse lõpule viimist annab prokurör teie kaitsjale kriminaaltoimiku koopia.

Millal saan ma rääkida oma kaitsjaga?

Sellest hetkest alates, kui teid on tunnistatud kahtlustatavaks kriminaalmenetluse raames, on teil õigus kohtuda ja rääkida oma kaitsjaga. Teil on õigus rääkida oma kaitsjaga enne seda, kui uurimisasutus alustab teie ülekuulamist.

Kinnipidamine ja vahistamine

Millistel asjaoludel võib mind kinni pidada?

Teid võib kahtlustatavana kinni pidada, kui:

teid tabatakse kuriteo toimepanemiselt või vahetult pärast seda;
kuriteo pealtnägija või kannatanu osutab teile kui kuriteo toimepanijale;
kuriteoga seotud tõendid viitavad teile kui võimalikule kuriteo toimepannud isikule.

Samuti võib teid kinni pidada, kui uurimisasutusel on muud teavet, mis viitab teile kui kahtlustatavale, ning:

te püüate põgeneda;
teie isik ei ole kindlaks tehtud;
uurimisasutus on seisukohal, et te võite jätkuvalt kuritegusid toime panna, hoiduda kriminaalmenetlusest või seda mõnel muul viisil takistada.
Teid võib kinni pidada ja vahistada teisele riigile loovutamise või teise riiki väljaandmise eesmärgil (vt [Ülekuulamine ja tõendite kogumine](#)).

Kes võib mind kinni pidada?

Uurimisasutusel on õigus teid kinni pidada. Kui teid tabatakse kuriteo toimepanemiselt või vahetult pärast seda põgenemiskatselt, võib teid politseisse kinnipidamiseks toimetada igaüks.

Kuidas ma saan teada, miks mind kinni peeti ja mis juhtub edaspidi?

Teie kinnipidamise ajal peab uurimisasutuse ametnik teatama teile kinnipidamise aluse ning selgitama teile teie õigusi ja kohustusi. Ametnik koostab kinnipidamise kohta protokoll, mis sisaldab teie kinnipidamise õiguslikku alust ja selle kuriteo asjaolusid, mille toimepanemises teid kahtlustatakse. Teil on õigus esitada taotlusi ja nõuda nende kandmist kinnipidamise protokoll.

Ma ei oska kohalikku keelt. Kuidas ma toimuvast aru saan?

Uurimisasutus peab teavitama teid viivitamata teile mõistetavas keeles ja teile mõistetaval viisil teie kinnipidamise alustest ja teie õigustest. Uurimisasutus peab tagama teile tõlgi, kui te seda vajate. Samuti tagatakse teie või teie kaitsja taotlusel tõlgi abi kaitsjaga kohtumisel, mis on otseselt seotud teie suhtes läbiviidava menetlustoimingu, esitatava taotluse või kaebusega. Kui menetleja leiab, et selliseks kohtumiseks ei ole tõlgi abi vajalik, vormistab ta keeldumise määrusega. Kui te ei valda eesti keelt, edastatakse teile järgmised dokumendid tõlgituna teie emakeelde või keelde, mida te valdate:

kahtlustatavana kinnipidamise protokoll;

vahistamismäärus;

Euroopa vahistamismäärus;

süüdistusakt;

kohtuotsuse tekst.

Lisaks nimetatud dokumentidele, võite ise või kaitsja vahendusel esitada põhjendatud taotluse kriminaalasjas kahtlustuse või süüdistuse sisu arusaamise või menetluse õigluse tagamise seisukohast olulise dokumendi tõlkimiseks emakeelde või keelde, mida te valdate. Kui menetleja leiab, et dokumentide tõlkimise taotlus ei ole põhjendatud, vormistab ta keeldumise määrusega.

Süüdistusakti ja kohtuotsuse tekst tõlgitakse kirjalikult. Ülejäänud dokumentide kirjaliku tõlke asemel võib need tõlkida suuliselt või teha nendest suulise kokkuvõtte, kui sellega ei mõjutata menetluse õiglust.

Kas ma saan teatada kinnipidamisest oma lähedastele?

Teil on õigus teatada kinnipidamisest omal valikul vähemalt ühele oma lähedasele. Teatamine toimub uurimisasutuse kaudu. See tähendab, et teil on õigus paluda teate edastamist teie valitud isikule. Seda teeb uurimisasutus.

Kui uurimisasutus leiab, et teie valitud isikule teie kinnipidamisest teatamine võib kahjustada kriminaalmenetlust, võib uurimisasutus teatamisest keelduda.

Prokuratuur peab selliseks keeldumiseks loa andma.

Kui kaua võib mind kinni pidada?

Teid võib kinni pidada kuni 48 tundi. Kui kohus ei ole 48 tunni jooksul pärast teie kinnipidamist teinud teie kohta vahistamismäärust, peab uurimisasutus teid viivitamatult vabastama.

Millistel asjaoludel võib mind vahistada?

Teid võib vahistada prokuratuuri taotlusel, kui on alust arvata, et te võite kriminaalmenetlusest kõrvale hoiduda või uusi kuritegusid toime panna.

Vahistamiseks saab loa anda ainult kohtunik.

Kuidas tehakse otsus minu vahistamise kohta?

Uurimisasutus toimetab teid kohtuniku ette, kes peab tegema määruse teie vahistamiseks. Kohtuniku juurde kutsutakse samuti prokurör ning teie taotlusel ka teie kaitsja. Kohtunik tutvub kriminaaltoimikuga ning küsitleb teid vahistamise põhjendatuse kindlaks tegemiseks. Pärast menetlusosaliste kuulamist kohus kas rahuldab vahistamisaotluse või lükkab selle tagasi. Kui vahistamisaotlust ei rahuldata, tuleb teid vabastada.

Kui kaua võin ma olla vahistatud?

Kohtueelse menetluse etapis ei või te olla vahistatud teise astme kuritegude puhul kokku üle nelja kuu ja esimese astme kuritegude puhul kokku üle kuue kuu. Erandlikel asjaoludel võib seda tähtaega pikendada. Prokuratuuri vahistamisaotluse võib kohus rahuldada kuni kaheks kuuks, seda on võimalik hilisemas menetluses pikendada vastavalt nelja või kuue kuuni. Alaealist võib kohtueelsel menetlusel vahi all hoida maksimaalselt kaks kuud. Kui vahistamise alus ära langeb, tuleb teid viivitamatult vabastada.

Kas mind võib vabastada kautsjoni vastu?

Teil on õigus taotleda vahistamise asendamist kautsjoniga. Selleks peate esitama kohtule taotluse. Teid toimetatakse kohtuniku ette, kes langetab otsuse kautsjonitaotluse üle. Kohtunik peab kuulama ära teie ja teie taotlusel ka teie kaitsja arvamuse.

Kui kohtunik taotluse rahuldab, vabastatakse teid vahi alt pärast seda, kui kautsjoni summa on laekunud kohtu kontole.

Kas mul on õigus minu vahistamismäärus vaidlustada?

Teil on õigus vahistamismäärus vaidlustada. Selleks peate teie või peab teie kaitsja esitama algse vahistamismääruse teinud kohtu kaudu ringkonnakohtule kirjaliku kaebuse. Kaebus tuleb esitada kümne päeva jooksul vahistamismäärusest teada saamisest.

Ülekuulamine ja tõendite kogumine

Mis on ülekuulamise ja tõendite kogumise eesmärk?

Ülekuulamise ja tõendite kogumise eesmärk on selgitada välja ja panna kirja väidetava kuriteo asjaolud, et neid oleks võimalik kohtus kontrollida.

Uurimisasutus ja prokuratuur on kohustatud koguma nii teavet, mis viitab teie osalusele kuriteos, kui ka teavet, mis kõneleb teie kasuks. Te ei pea oma süütust tõestama.

Kas minult küsitakse teavet?

Kui teid kahtlustatakse kuriteos, peab uurimisasutus teid viivitamata üle kuulama.

Kas ma pean uurimisasutusele teavet andma?

Te ei pea uurimisasutusele teavet andma või vastama teile esitatud küsimustele. Teil on õigus vaikida. Vaikimist ei saa mingil juhul tõlgendada süü omaksvõtmisena. Teid ei saa sundida andma ütlusi iseenda või oma lähedaste vastu.

Kuidas ülekuulamine toimub?

Ülekuulamise alguses tuleb teile öelda, et teil on õigus keelduda ütluste andmisest ning et teie ütlusi võidakse kasutada teie vastu. Kõigepealt tutvustatakse teile kahtlustuse sisu ning seejärel küsitakse teilt, kas te panite toime kuriteo, milles teid kahtlustatakse.

Teile antakse võimalus öelda, mida te uuritava kuriteo kohta teate. Samuti esitatakse teile küsimusi. Koostatakse kirjalik ülekuulamisprotokoll. Enne protokollil allkirjastamist on teil õigus see läbi lugeda. Teil on õigus lasta oma märkused protokollil lisada.

Mis juhtub, kui ma ütlen midagi, mis kahjustab minu kriminaalasja?

Teie ütlusi võidakse kasutada tõendina teie vastu.

Kas ma võin ennast enne kohtumenetlust süüdistuse kõigis või osades punktides süüdi tunnistada?

Te võite ülekuulamise ajal süü osaliselt või täielikult omaks võtta. Teil on samuti õigus teha seda igal ajal pärast ülekuulamist ka sellisel juhul, kui te ülekuulamisel oma süüd eitasite.

Kui te end süüdi tunnistate, siis sellega kriminaalmenetlus ei lõpe. Uurimisasutus peab siiski selgitama välja kuriteo asjaolud ja neid tõendama. Süü ülestunnistamine ei too automaatselt kaasa süüdimõistvat kohtuotsust.

Kas mul on õigus oma ülestunnistus hiljem tagasi võtta?

Kui te tunnistasite oma süüd, on teil õigus oma varasemaid ütlusi muuta ja eitada oma süüd hiljem kriminaalmenetluse või kohtumenetluse käigus. Kuid sellisel juhul võidakse teie varasem ülestunnistus esitada kohtule ning seda võidakse kasutada tõendina teie vastu. Kui muud tõendid teie süüd kinnitavad, võib kohus teie ütlusi nende muutmise tõttu ebausaldusväärseks pidada.

Kas ma saan teavet tunnistajate kohta, kes minu vastu tunnistavad?

Eeluurimise ajal ei ole uurimisasutus kohustatud andma teile teavet selle kohta, millised tunnistajad on teie vastu ütlusi andnud ja mida nad on öelnud.

Üldjuhul saate te teavet tunnistajate ja nende ütluste kohta alles siis, kui teile antakse uurimise lõpus juurdepääs kriminaaltoimikule (vt [Juurdepääsu andmine kriminaaltoimikule, taotluste rahuldamine ja süüdistuse esitamine](#)). Enne kriminaaltoimiku tutvustamist on teil õigus taotleda juurdepääsu tõenditele, mis on olulised teie vastu esitatud kahtlustuse sisu täpsustamiseks, kui see on vajalik õiglase menetluse ja kaitse ettevalmistamise tagamiseks. Samuti on teil õigus taotleda juurdepääsu tõenditele, mis on olulised vahistamistaotluse põhjendatuse arutamiseks ning kinnipidamise ja vahistamise vaidlustamiseks kohtus. Tõenditele juurdepääsu võimaldamise otsustab prokuratuur.

Kas esitatakse küsimusi minu varasemate õigusrikkumiste kohta?

Teilt võidakse küsida teie varasemate õigusrikkumiste kohta, kuid te võite selle teabe andmisest keelduda. Uurimisasutusel on õigus erinevate registrite põhjal kindlaks teha, kas te olete varem kuriteos karistatud. Andmed kõigi varem toime pandud kuritegude kohta lisatakse süüdistusaktile.

Kas mind võib läbi otsida?

Uurimisasutusel on õigus teha teie isiku läbivaatus, et leida kuriteojälgi, selgitada välja teie keha iseärasused ning leida muud eeluurimise jaoks olulist teavet.

Kas minult võib küsida sõrmejälgi ning kas minult võetakse DNA-proove (nt juuksed, sülg) või muid kehavedelikke?

Uurimisasutusel on õigus võtta teilt ekspertiisimaterjali ja proove, sealhulgas sõrmejälgi ja DNA analüüsiks bioloogilist materjali.

Proovide andmisest keeldumise korral on uurimisasutusel õigus kasutada sundi. Kui te keeldute proovide andmisest ja seda tehakse sunniga või kui proovide võtmine riivab teie keha puutumatus, siis saab seda teha üksnes uurimisasutuse määrase alusel.

Kas minu kodu, äriruumid, auto jne võidakse läbi otsida?

Kuriteo kohta tõendite või muude kriminaalasja lahendamiseks vajalike esemete leidmiseks võidakse läbi otsida teie kodu, äriruumid, auto jne. Prokuratuur või kohus peab tegema läbiotsimismääruse. Kui läbiotsimiseks on kiireloomuline vajadus, on see lubatud ka uurimisasutuse määrase alusel.

Isikule, kelle juures läbiotsimist toimetatakse, tuleb näidata läbiotsimismäärust ning tal palutakse määruuses märgitud objekt välja anda. Kui kõnealust objekti välja ei anta või on alust arvata, et seda tehti vaid osaliselt, viivad uurimisasutuse ametnikud läbi läbiotsimise.

Kas ma võin kaebuse esitada, kui minu õigusi rikutakse?

Kui teie õigusi rikutakse, on teil õigus kaevata uurimisasutuse tegevuse peale ning esitada vastav kaebus [prokuratuurile](#). Kui kaebus on seotud prokuratuuri tegevusega, võib selle esitada [riigiprokuratuurile](#). Kaebus vaadatakse läbi 30 päeva jooksul. Teile saadetakse otsuse koopia. Kui te ei nõustu riigiprokuratuuri otsusega, on teil õigus esitada kümne päeva jooksul kaebus kohtule.

Juurdepääsu andmine kriminaaltoimikule, taotluste lahendamine ja süüdistuse esitamine

Mis eesmärgil antakse juurdepääs kriminaaltoimikule?

Kriminaaltoimikusse lisatakse kõik eeluurimise ajal kogutud tõendid ja vajadusel kohtueelse menetluse kokkuvõte, milles kirjeldatakse kuriteo asjaolusid.

Teie kui kahtlustatava juurdepääs kriminaaltoimikule on vajalik selleks, et te oleksite teadlik teie vastu esitatud kahtlustusest ning süüdistusest ja selle põhjendustest. Juurdepääs kriminaaltoimikule tagab õiglase menetluse ja võimaldab ette valmistada kaitset.

Millal saan ma kriminaaltoimikuga tutvuda?

Kui te olete tunnistanud kahtlustatavaks, on teil õigus igal ajal taotleda juurdepääsu tõenditele, mis on olulised teie vastu esitatud kahtlustuse sisu täpsustamiseks, kui see on vajalik õiglase menetluse ja kaitse ettevalmistamise tagamiseks. Samuti on teil õigus taotleda juurdepääsu tõenditele, mis on olulised vahistamistaotluse põhjendatuse arutamiseks ning kinnipidamise ja vahistamise vaidlustamiseks kohtus. Tõenditele juurdepääsu võimaldamise otsustab prokuratuur. Prokuratuur võib määruisega keelduda tõenditele juurdepääsu võimaldamisest, kui see võib oluliselt kahjustada teise isiku õigusi või kui see võib kahjustada kriminaalmenetlust.

Prokuratuur on igal juhul kohustatud tutvustama kriminaaltoimikut teie kaitsjale pärast kohtueelse menetluse lõpuleviimist.

Kuidas antakse juurdepääs kriminaaltoimikule?

Sellest hetkest, kui kriminaaltoimik pärast kohtueelse menetluse lõpule viimist teile kättesaadavaks tehakse, peab teil olema kaitsja (vt [teabelehte nr 1](#)).

Prokuratuur annab kriminaaltoimiku koopia teie kaitsjale. Teie kaitsja tutvustab teile kriminaaltoimiku sisu.

Kui palju aega on mul kriminaaltoimikuga tutvumiseks?

Toimikuga tutvumiseks ei ole konkreetset tähtaega kindlaks määratud. Kui prokuratuur leiab, et toimikuga tutvumisega viivitatakse, võib ta sellise tähtaja kindlaks määrata. Prokuratuur peab andma piisavalt aega, et te saaksite tegelikult kasutada oma õigust ennast kaitsta.

Mis on taotluste esitamise eesmärk?

Kogu kriminaalmenetluse vältel on teil ja teie kaitsjal õigus esitada prokuratuurile taotlusi. Taotluste esitamisega tagatakse kuriteo uurimise põhjalikkus ja erapooletus.

Teil on õigus taotleda:

täiendavate uurimistoimingute tegemist;

teie esitatud uute tõendite toimikusse lisamist;

kriminaalasja seisukohalt ebaolulise materjali toimikust väljajätmist jne.

Teil on samuti õigus taotleda, et prokuratuur lõpetaks kriminaalmenetluse, kui teie arvates ei ole selle jätkamine põhjendatud. Peale selle on teil õigus taotleda asja käsitlemist seaduses sätestatud lihtmenetluse korras (nt kokkuleppemenetluses) ilma tavapärase täiemahulise kohtumenetlusega.

Kuidas taotlusi esitada?

Kuigi taotlusi võib esitada kogu kriminaalmenetluse vältel, on erikord taotluste esitamiseks pärast kriminaaltoimikuga tutvumist. Teil ja teie kaitsjal on kriminaaltoimiku tutvustamisest alates kümne päeva jooksul õigus esitada prokuratuurile taotlusi. Kui kriminaalasi on mahukas ja keeruline, võib prokuratuur seda tähtaega pikendada.

Kuidas toimub taotluste lahendamine?

Prokuratuur vaatab taotlused läbi kümne päeva jooksul. Kui prokuratuur taotlust ei rahulda, vormistatakse määrus, mille koopia edastatakse teile. Kui teie taotlust menetluse selles etapis ei rahuldata, võite selle kohtumenetluse ajal uuesti esitada.

Millal esitatakse süüdistus?

Pärast seda, kui te olete kriminaaltoimikuga tutvunud ja prokuratuur on teinud otsuse teie taotluste kohta, esitatakse teile süüdistus, kui prokuratuur on veendunud, et teie vastu on piisavalt tõendeid kohtumenetluse alustamiseks.

Kuidas süüdistus esitatakse?

Prokuratuur koostab süüdistusakti. Süüdistusakt on dokument, mis sisaldab süüdistuse aluseks olevaid tehioolusid ja süüdistust kinnitavaid tõendeid.

Prokuratuur edastab süüdistusakti teile ja teie kaitsjale ning saadab selle kohtusse.

Kas süüdistust saab enne kohtumenetlust muuta?

Kohus saab asja arutada üksnes süüdistusaktile tuginedes. Prokuratuur saab süüdistust muuta või täiendada, kuid sellisel juhul tuleb esitada uus süüdistusakt.

Minu üle on sama süüdistuse alusel teises riigis juba kohut mõistetud. Mis saab sellisel juhul?

Kui teid on sama süüdistuse alusel teises riigis süüdi või õigeks mõistetud, ei saa teile sama kuriteoga seoses uuesti süüdistust esitada. Sellises olukorras tuleb menetlus lõpetada teile kuriteos süüdistust esitamata.

Kas minu kriminaalasja saab lahendada kokkuleppe korras?

Pärast kriminaaltoimikuga tutvumist on teil õigus taotleda prokuratuurilt kokkuleppemenetluse läbirääkimiste alustamist. Kui prokuratuur sellega nõustub, alustatakse teie ja teie kaitsjaga läbirääkimisi selle kuriteo õiguslikus kvalifikatsioonis, milles teid süüdistatakse, ja karistuses kokkuleppele jõudmiseks.

Kui te jõuate läbirääkimiste tulemusena kokkuleppele, vormistatakse see kirjalikult ja esitatakse kohtule kinnitamiseks. Kui kohus kokkuleppe kinnitab, mõistetakse teid kuriteos süüdi teie sõlmitud kokkuleppe tingimustel.

Täiendav teave mitteresidentidele

Mis on Euroopa vahistamismäärus?

Euroopa vahistamismäärus on taotlus, mille Euroopa Liidu liikmesriigi asutus esitab teisele Euroopa Liidu liikmesriigile konkreetse isiku kinnipidamiseks, vahistamiseks ja taotluse teinud riigile loovutamiseks, et viimati nimetatud riik saaks kriminaalmenetlust jätkata või kohtuotsuse täitmisele pöörata.

Millised on minu õigused, kui mind on Euroopa vahistamismääruse alusel kinni peetud?

Kinnipidamisel tuleb teile selgitada kinnipidamise aluseid ning teile tuleb teatada, et te võite nõustuda teisele liikmesriigile loovutamiselega. Kui te nõustute loovutamiselega, ei saa te oma otsust hiljem muuta. Kinnipidamisest alates on teil õigus saada tasuta õigusabi ja kasutada tõlgi abi.

Kuidas otsustatakse minu loovutamine teisele liikmesriigile?

Loovutamise või sellest keeldumise üle otsustab kohus. Kohtuistungil osalete teie, samuti osalevad sellel teie kaitsja ja prokurör. Kohus peab kuulama ära teie arvamuse loovutamise kohta. Kohus teeb määruse loovutamise või sellest keeldumise kohta. Teil on õigus vaidlustada kohtu määrus ringkonnakohtus kolme päeva jooksul alates määruse kättesaamisest. Ringkonnakohtus vaatab kaebuse läbi kümne päeva jooksul ning tema otsus on lõplik.

Kui kiiresti otsustatakse minu loovutamine teisele liikmesriigile?

Kui te nõustusite loovutamiselega, tuleb kohtuistung korraldada viie päeva jooksul, arvates Euroopa vahistamismääruse kohtusse saabumisest. Kui te loovutamiselega ei nõustunud, tuleb kohtuistung korraldada kümne päeva jooksul Euroopa vahistamismääruse kohtusse saabumisest arvates. Kohus teeb loovutamise kohta määruse viivitamata pärast isiku loovutamiseks korraldatud kohtuistungit. Erandjuhtudel võib seda tähtaega pikendada 30 päeva võrra. Loovutamismenetluses tehtud loovutamismääruse või loovutamise keeldumise määruse peale võib esitada määruskaebuse ringkonnakohtusse kolme päeva jooksul määruse kättesaamisest arvates. Te võite kaebeõigusest loobuda, tehes selle kohta kirjaliku avalduse. Sellisel juhul jõustub kohtumäärus kaebeõigusest loobumise päeval. Määruskaebus vaadatakse ringkonnakohtus kirjalikus menetluses läbi kümne päeva jooksul arvates asja saabumisest ringkonnakohtusse. Ringkonnakohtu otsus on lõplik. Kui kohtu määrus teie loovutamise kohta on jõustunud, tuleb teid saata taotluse esitanud riiki kümne päeva jooksul. Kui üleandmist takistavad asjaolud, mis ei olene täitvast ega taotlevast riigist, antakse teid üle kümne päeva jooksul alates uuest kokkulepitud tähtpäevast. Üleandmise võib ajutiselt edasi lükata, kui on piisav alus arvata, et määruse täideviimine võib ohustada teie elu või tervist. Euroopa vahistamismäärus täidetakse kohe pärast eelnimetatud põhjuse äralangemist ja teid loovutatakse kümne päeva jooksul alates uuest kokkulepitud tähtpäevast. Kui teid selle aja jooksul riigist välja ei saadeta, siis tuleb teid vabastada.

Millistel asjaoludel võib mind teisele riigile välja anda?

Kui teine riik on alustanud teie suhtes kriminaalmenetlust ja koostanud vahistamismääruse või kui kõnealuse riigi kohus on teid vangi mõistnud, võib see riik taotleda teie kinnipidamist ja väljaandmist. Samuti võidakse taotleda teie kinnipidamist ja väljaandmist väljaandmistaoitluse, eelarestipalve (USA puhul) või Interpoli tagaotsimisipalve alusel. Kui Eesti on saanud teiselt riigilt väljaandmistaoitluse, eelarestipalve või vahistamistaoitluse Interpoli kaudu, võidakse teid kinni pidada ja väljaandmismenetluse ajal vahi all hoida. Väljaandmismenetluse ajal võib teid vahi all hoida kuni üks aasta. Vahi all pidamise üheaastast tähtaega võib eeluurimiskohtunik riigi peaprokuröri taotlusel pikendada ainult erandlikel asjaoludel. Kohus otsustab, kas väljaandmine on lubatav.

Kas ma võin vahistamise korral võtta ühendust oma riigi saatkonnaga?

Kui te olete välisriigi kodanik, saadetakse teie vahistamismääruse koopia välisministeeriumile, kes teatab teie vahistamisest teie kodumaa saatkonnale või konsulaaresindusele. Teil on õigus taotleda kohtumist oma riigi konsulaarametnikuga.

Kas mul on võimalik kasutada tõlki, kui ma kohalikku keelt ei valda?

Uurimisasutus ja prokuratuur peavad tagama, et te saate kasutada tõlgi abi. Tõlk peab viibima kõigi menetlustoimingute juures, milles te osalete. Tõlk on kohustatud tõlkima menetlustoiminguga seotud kogu teabe täpselt ja täies mahus. Samuti tagatakse teie või teie kaitsja taotlusel tõlgi abi kaitsjaga kohtumisel, mis on otseselt seotud teie suhtes läbiviidava menetlustoimingu, esitatava taotluse või kaebusega. Kui menetleja leiab, et tõlgi abi ei ole vajalik, vormistab ta keeldumise määrusega. Kui te ei valda eesti keelt, edastatakse teile järgmised dokumendid tõlgituna teie emakeelde või keelde, mida te valdate: kahtlustatavana kinnipidamise protokoll;

vahistamismäärus;

Euroopa vahistamismäärus;

süüdistusakt;

kohtuotsuse tekst.

Lisaks nimetatud dokumentidele, võite ise või kaitsja vahendusel esitada põhjendatud taotluse kriminaalasjas kahtlustuse või süüdistuse sisu arusaamise või menetluse õigluse tagamise seisukohast olulise dokumendi tõlkimiseks emakeelde või keelde, mida te valdate. Kui menetleja leiab, et dokumentide tõlkimise taotlus ei ole põhjendatud, vormistab ta keeldumise määrusega.

Süüdistusakti ja kohtuotsuse tekst tõlgitakse kirjalikult. Ülejäänud dokumentide kirjaliku tõlke asemel võib need tõlkida suuliselt või teha nendest suulise kokkuvõtte, kui sellega ei mõjutata menetluse õiglust.

Kas ma pean kriminaalmenetluse ajal riigis viibima? Kas ma võin riigist lahkuda?

Te ei pea kriminaalmenetluse ajal riigis viibima ning võite riigist lahkuda, kuid olete kohustatud ilmuma nõudmise korral uurimisasutusse, et see asutus saaks menetlustoimingu läbi viia. Uurimisasutus võib teil keelata lahkuda elukohast uurimisasutuse loata.

Kui teile on kohaldatud elukohast lahkumise keeldu ning te soovite lahkuda elukohast kauemaks kui kolmeks ööpäevaks, on teil vaja menetleja eelnevat luba. Kui te ei ilmu kohale uurimisasutuse kutsel või rikute elukohast lahkumise keeldu, siis võidakse teid trahvida või kohaldada raskemat tõkendit (näiteks vahistamine).

Kas mind võib üle kuulata teises riigis telekommunikatsioonivahendite, näiteks videolingi abil?

Uurimisasutus võib teid reaalajas toimiva videolingi kaudu välisriigis üle kuulata. Selline ülekuulamine on võimalik ainult teie nõusolekul.

Seonduvad lingid

Kriminaalmenetluse seadustik (Code of Criminal Procedure) - [inglise](#) ja [eesti keeles](#)

Viimati uuendatud: 05/10/2021

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Minu õigused kohtumenetluse ajal

Kus toimub kohtumenetlus?

Kõiki kriminaalasju arutatakse [maakohtutes](#). Üldjuhul teeb otsuse üks kohtunik. Esimese astme kuritegude kriminaalasju arutab eesistujast ja kahest rahvakohtunikust koosnev kohtukoosseis.

Kas kohtumenetlus on avalik?

Kohtumenetlus on avalik.

Kohus võib kuulutada kohtumenetluse osaliselt või täielikult kinniseks:

riigi- või ärisaladuse kaitseks;

kõlbluse, perekonna- või eraelu kaitseks;

alaealise või kannatanu huvides;

õigusemõistmise huvides, sealhulgas juhul, kui kohtuistungil avalikkus võib ohustada kohtu või kohtumenetluse poole või tunnistaja julgeolekut.

Kas süüdistust saab kohtumenetluse ajal muuta?

Enne kohtuliku arutamise lõppu võib prokuratuur teie vastu esitatud süüdistust muuta või täiendada. Süüdistuse muudatused ja täiendused esitatakse teile ja teie kaitsjale. Süüdistuse muutmise korral on teil ja teie kaitsjal õigus taotleda kohtuliku arutamise edasilükkamist, et teil oleks võimalik kaitse ette valmistada.

Mis juhtub, kui ma tunnistan ennast kohtumenetluse ajal süüdi süüdistuse mõnes või igas punktis?

Teie ülestunnistust käsitatakse kriminaalasjas ühe tõendina. Kui te ennast süüdi tunnistate, peab prokuratuur siiski teie süüd muude tõenditega tõestama.

Kas ma pean kohtumenetlusel kohal viibima? Kas kohut saab pidada ilma minuta?

Süüdistatava osavõtt kohtumenetlusest on kohustuslik. Erandkorras võib kriminaalasja arutada teie osavõtuta järgmistel juhtudel:

kui te rikkusite kohtuistungit korda ega täitnud kohtuniku korraldust ning teid on selle tulemusena kohtusaalist eemaldatud;

kui on küllaldane alus arvata, et te viibite väljaspool Eesti Vabariiki ja hoiate kohtumenetlusest kõrvale ning asja kohtulik arutamine on võimalik ilma teieta;

kui pärast kohtuistungil ülekuulamist olete viinud end sellisesse seisundisse, et te ei suuda enam osaleda kohtulikult arutamisel, ning asja kohtulik arutamine on võimalik ilma teieta;

kui teie kohtusse toimetamine on raskendatud ja olete nõustunud kohtulikult arutamisest osavõtuga audiovisuaalses vormis;

kui olete esitanud kohtule põhjendatud taotluse arutada asja teie osavõtuta ja kohus on veendunud, et teie õigusi on võimalik kaitsta teie osavõtuta kohtulikult arutamisest, ning teie puudumine kohtuistungilt ei ole vastuolus avalike huvidega;

Kui isiku vahetu ülekuulamine on raskendatud või ebamõistlikult koormav või kui kaugülekuulamine on vajalik isiku huvide kaitseks võib menetleja korraldada kaugülekuulamise.

Kas ma saan osaleda videokonverentsi kaudu, kui ma elan teises riigis?

Kohus võib lubada teil osaleda kohtulikult arutamisel videokonverentsi kaudu, kui teie ilmumine kohtusse on raskendatud.

Kas mulle võimaldatakse tõlget, kui ma ei saa toimuvast aru?

Kui te ei mõista kohtumenetluse keelt, peab kohus tagama teile kohtumenetluse ajaks tõlgi.

Kas mul peab olema kaitsja? Kas mulle võimaldatakse kaitsja?

Teil peab olema kaitsja ja kui te ise endale kaitsjat ei valinud, määrab teile kaitsja Eesti Advokatuur (vt [teabelehte nr 1](#)).

Kas ma saan kohtumenetluse ajal sõna võtta? Kas ma pean kohtumenetluse ajal sõna võtma?

Teil on õigus kohtumenetluse ajal sõna võtta ja avaldada oma arvamust kohtuasja kõigi asjaolude kohta. Te ei pea kohtumenetluse ajal sõna võtma ning teil on õigus vaikida.

Mis juhtub, kui ma kohtus tõtt ei räägi?

Kui te tõtt ei räägi, ei saa teid selle eest karistada. Valeütluste andmise korral võidakse teie kogu ütlust (sealhulgas ka tõest osa) käsitada ebausaldusväärseks. Sellisel juhul ei käsitata teie ütlust tõendina.

Kas ma võin minu vastu esitatud tõendid vaidlustada?

Teil on õigus esitada vastuväiteid kohtus teie vastu esitatud tõenditele. Tõendid ei ole kohtus lubatavad, kui need saadi õigusvastaselt. Teil on õigus seada kahtluse alla nii tõendite usaldusväärsus kui ka nende õiguslik lubatavus.

Teie ja teie kaitsja võite tõendid vaidlustada suuliselt ja kirjalikult menetluse igas etapis kuni kohtuliku arutamise lõpuni.

Milliseid tõendeid võin ma omalt poolt esitada?

Teil on õigus esitada kohtus mis tahes tõendeid, mis on kriminaalasja jaoks asjakohased.

Milliseid tingimusi minu tõendite suhtes kohaldatakse?

Uute tõendite esitamiseks tuleb üldjuhul esitada taotlus pärast kriminaaltoimikuga tutvumist või vähemalt kolm tööpäeva enne eelistungit. Kuid uusi tõendeid on võimalik esitada ka kohtumenetluse ajal, kui objektiivsetel põhjustel ei olnud neid võimalik esitada varem.

Kas ma võin kasutada tõendite kogumiseks eradetektiivi?

Teil on õigus kasutada tõendite saamiseks eradetektiivi. Eradetektiivi tegevus ei ole kriminaalmenetluses reguleeritud ning eradetektiivil puudub pädevus menetlustoimingute läbiviimiseks.

Kas ma võin paluda tunnistajatel enda kasuks tunnistada?

Teil on õigus lasta kutsuda kohtusse inimesi, kellel on teie kriminaalasja lahendamiseks vajalikku olulist teavet.

Kas ma võin või kas minu kaitsja võib esitada küsimusi teistele tunnistajatele? Kas mina võin või kas minu kaitsja võib nende ütlused kahtluse alla seada?

Teil ja teie kaitsjal on õigus esitada küsimusi kõigile tunnistajatele. Teil on õigus avaldada oma arvamust tunnistaja ütluste asjakohasuse ja tõepärasuse kohta. Teil on õigus esitada tõendeid, mis tõendavad tunnistaja ütluste tõe mittevastavust või seavad kahtluse alla nende usaldusväärsuse.

Kas arvesse võetakse teavet minu varasemate õigusrikkumiste kohta?

Arvesse võidakse võtta üksnes sellist teavet teie varasemate õigusrikkumiste kohta, mis on kantud [karistusregistrisse](#) ning mida ei ole teie karistusandmetest kustutatud (karistusandmed kustutatakse 1 – 15 aasta jooksul pärast karistuse kandmist sõltuvalt õigusrikkumise raskusastmest).

Samuti võidakse arvesse võtta teistest riikidest saadud teavet teie varasemate karistuste kohta. Selleks et teie karistatust saaks kohtus arvesse võtta, peab see olema esitatud süüdistusaktis. Teatavate kuritegude puhul võib sarnase kuriteo varasem toimepanek tuua kaasa rangema karistuse määramise.

Millised on kohtumenetluse võimalikud tulemused?

Pärast asja kohtuliku arutamist mõistab kohus teid kas õigeks või süüdi. Teid mõistetakse õigeks, kui kohtumenetluse ajal ei tõendata kuriteo toimepanekut või seda, et teie olete selle toimepanemises süüdi. Teid mõistetakse õigeks ka juhul, kui prokuratuur loobub süüdistusest. Teid mõistetakse süüdi, kui kohtus tõendatakse, et kuriteo panite süüliselt toime teie.

Süüdimõistmise korral määrab kohus teile karistuse vastavalt seadusele. Võimalikud karistused on:

rahaline karistus, mille määr võib olla 30–500 teie keskmist päevasissetulekut;

vangistus 30 päevast 20 aastani või eluaegne vangistus.

Teie nõusolekul võib kohus teatud juhtudel asendada vangistuse üldkasuliku tööga.

Teataval juhul võib kohus otsustada määrata teile katseaja. Sellisel juhul ei pea te algset karistust kandma või kannate ainult osa sellest, kui te ei pane katseajal toime uut kuritegu. Olenevalt asjaoludest võib katseaja pikkus olla kuus kuud kuni viis aastat.

Lisaks põhikaristusele võib kohus määrata lisakaristuse, näiteks keelata teil tegeleda teataval tegevusalal või teid Eestist välja saata. Samuti võib konfiskeerida igasuguse vara, mis on seotud kuritegevusega.

Milline on kannatanu roll kohtumenetluse ajal?

Kannatanul on õigus osaleda kohtumenetluses, anda ütlusi ja esitada tõendeid, nõuda kuriteoga põhjustatud kahju hüvitamist ja avaldada arvamust prokuratuuri poolt teile taotletava karistuse kohta.

Seonduvad lingid

Kriminaalmenetluse seadustik (Code of Criminal Procedure) - [inglise](#) ja [eesti keeles](#)

Karistusseadustik (Penal Code) - [inglise](#) ja [eesti keeles](#)

Viimati uuendatud: 05/10/2021

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Minu õigused pärast kohtumenetlust

Kas ma võin kohtuotsuse edasi kaevata?

Teil on õigus kohtuotsuse peale apellatsioon esitada. Te võite esitada apellatsiooni nii süüdimõistmise kui ka karistuse peale. Teil on õigus esitada apellatsioon kogu kohtuotsuse või selle osa peale.

Kuidas ma apellatsiooni esitan?

Kui kohus teeb algselt resolutiivotsuse, tuleb apellatsioonioiguse kasutamise soovist teavitada otsuse teinud kohut kirjalikult seitsme päeva jooksul alates kohtuotsuse resolutiivosa kuulutamisest. Teavituse saamise järgselt koostab kohus viieteistkümnepäeva jooksul tervikotsuse. Tervikotsuse koostamise tähtaega võib kohus määrusega pikendada. Kui kohus otsuse koostamise tähtaega pikendab, siis kohus teavitab Teid sellest. Tervikotsuse kättesaamisest alates hakkab kulgema viieteistkümnepäeva pikkune tähtaeg, mille jooksul tuleb esitada kirjalik apellatsioon ringkonnakohtusse. Apellatsiooni võite Te esitada ise, seda võib teha Teie kaitsja ja samuti on Teil õigus esitada kaitsjaga ühine apellatsioon.

Kui kohus teeb kohe tervikotsuse, siis apellatsioonioiguse kasutamise teadet ei esitata ja kohtuotsuse avalikult teatavaks tegemisest hakkab kulgema viieteistkümnepäeva pikkune apellatsioonitähhtaeg. Selle tähtaja jooksul tuleb esitada kirjalikult koostatud apellatsioon ringkonnakohtusse.

Kui Te ei realiseeri apellatsioonioigust tähtaegselt, jätab ringkonnakohtus Teie apellatsiooni läbi vaatamata. Kui Teil esinesid mõjuvad põhjused apellatsioonitähhtaega mööda laskmiseks, on Teil võimalik esitada ringkonnakohtule taotlus apellatsioonitähhtaega ennistamiseks.

Kohtuotsuse teinud kohus edastab kriminaaltoimiku [ringkonnakohtusse](#).

Mis juhtub siis, kui ma esitan apellatsiooni?

Kui Te esitate apellatsiooni, ei jõustata algselt kohtuotsust kuni kaebemenetluse lõpuni. Kui Teie suhtes on kohaldatud enne kohtuotsuse jõustumist tõkendina vahistamist, on võimalik ringkonnakohtus vaidlustada Teile kohaldatud tõkendit. Ringkonnakohtus võib kohaldatud tõkendit muuta, tühistada, ent jätta ka kohaldatud tõkendit muutmata. Tõkendit on võimalik kohaldada kuni kohtuotsuse jõustumiseni. Kohtuotsuse jõustumisel tõkendit õiguslik mõju katkeb ja tõkend tühistatakse. Kui Teid karistati vangistusega, siis kohtuotsuse jõustumisel asendub vahistamine vangistusega.

Apellatsiooni läbivaatamiseks ei ole seaduses tähtaega kindlaks määratud, kuid seda tuleb teha mõistliku aja jooksul.

Kas ma võin apellatsioonimenetluses esitada uusi tõendeid? Millistel tingimustel?

Teil on õigus esitada apellatsioonimenetluse raames uusi tõendeid, kui on olemas objektiivsed põhjused, miks te ei esitanud neid tõendeid varem.

Mis toimub apellatsiooni arutamisel kohtus?

Ringkonnakohus vaatab kriminaalasi läbi kirjalikus menetluses. Suulises menetluses vaadatakse kriminaalasi läbi Teie või teise apellatsioonimenetluse poole taotlusel või siis kui seda peab vajalikuks ringkonnakohus. Ringkonnakohtus arutatakse ainult apellatsioonis esitatud väiteid. Kui Te kohtusse ei ilmu, võib ringkonnakohus arutada apellatsiooni Teie osavõtuta. Pärast apellatsiooni arutamist võib ringkonnakohus:

jätta esimese astme kohtu otsuse muutmata ja apellatsiooni rahuldamata;

muuta või täpsustada esimese astme kohtu otsust;

tühistada esimese astme kohtu otsuse ja teha uue otsuse;

tühistada esimese astme kohtu otsuse ja lõpetada kriminaalmenetluse;

tühistada esimese astme kohtu otsuse ja saata kriminaalasi uuesti arutada esimese astme kohtule.

Kas mul on võimalik uuesti apelleerida, kui esimene apellatsioon tulemust ei anna?

Ringkonnakohtu otsuse peale on võimalik esitada kassatsioon [Riigikohtule](#). Kassatsiooni saab esitada ainult advokaadi vahendusel.

Kui Te soovite esitada kassatsiooni, peate Te kirjalikult teatama sellest ringkonnakohtule seitsme päeva jooksul pärast apellatsiooni kohta tehtud resolutsioonivõtmise kuulutamist või kantselei kaudu teatavaks tegemisest

Kassatsiooniteadet ei esitata, kui ringkonnakohus koostab koheselt tervikotsuse. Tervikotsuse kuulutamise või kantselei kaudu teatavaks tegemise järgselt tuleb kassatsioon esitada 30 päeva jooksul alates päevast, mil Teil oli võimalik tutvuda ringkonnakohtu tehtud tervikotsusega. Kassatsioon esitatakse Riigikohtule .

Riigikohtul on õigus otsustada kassatsiooni menetluse võtmise üle. Kui Riigikohus keeldub kassatsiooni menetluse võtmisest, ei pea ta oma otsustust põhjendama.

Millal on süüdimõistev otsus lõplik?

Süüdimõistev kohtuotsus muutub lõplikuks kohtuotsuse jõustumisega. See juhtub siis, kui apellatsiooni või kassatsiooni esitamiseks ette nähtud tähtaeg on möödunud. Kassatsiooni korral jõustub kohtuotsus siis, kui Riigikohus keeldub kassatsiooni menetluse võtmisest või on teinud otsuse.

Kui minu kaebus ringkonnakohtu või Riigikohtu poolt rahuldatakse, siis kas süüdimõistmisest jääb jälg?

Teie süüdimõistmine kantakse karistusregistrisse alles pärast kohtuotsuse jõustumist. Kui ringkonnakohus või Riigikohus tühistab Teie kohta tehtud süüdimõistva kohtuotsuse, siis seda süüdimõistmist karistusregistrisse ei kanta.

Kas ma saan hüvitist, kui esimene otsus oli vale?

Teil on õigus taotleda hüvitist Teilt vabaduse võtmise, elukohast lahkumise keelu, ametist kõrvaldamise, vara arestimise või äravõtmise või ebamõisliku menetlusajaga tekitatud kahju eest, kui kriminaalmenetlus Teie suhtes ei lõppenud süüdimõistmisega. Samuti on Teil õigus taotleda hüvitist juhul, kui Teie õigusi on süülise menetlusõiguse rikkumisega kahjustatud. Kahju hüvitamiseks tuleb esitada kirjalik taotlus kohtueelses menetluses prokuratuurile või kohtumenetluses maakohule enne kohtuliku uurimise lõpetamist. Kui maakohus on teinud süüdimõistva otsuse ja jätnud kahju hüvitamata, saab selle vaidlustada apellatsioonimenetluses. Peale selle on Teil õigus taotleda riigilt kaitsjale makstud tasu hüvitamist.

Ma olen pärit teisest riigist. Kas mind võidakse pärast kohtumenetlust saata tagasi sellesse liikmesriiki?

Kui Te olete välisriigi kodanik, kes elab Eestis seaduslikult, ning Teid on mõistetud süüdi tahtlikus kuriteos ja Teile on määratud vanglakaristus, võib kohus lisakaristusena otsustada Teid Eestist välja saata, keelates Teil Eestisse siseneda kuni kümneks aastaks. Kuna Eestist väljasaatmine on samuti karistus, on Teil õigus selle peale apellatsioon esitada.

Kui Teil ei ole Eestis elamise õigust, toimub Teie väljasaatmine riigist automaatselt ja selleks ei ole vaja kohtuotsust. Teil on õigus vaidlustada oma väljasaatmine, esitades kaebuse [halduskohtule](#). Asjaolu, et Te olete oma väljasaatmise vaidlustanud, ei anna alust seda kohtumenetluse ajaks edasi lükata.

Mind mõisteti süüdi. Kas minu üle saab sama süüdistuse alusel uuesti kohut mõista?

Kui Teid mõisteti süüdi, siis ei saa Teie üle sama süüdistuse alusel uuesti kohut mõista.

Kas teave minu süüdimõistmise kohta kantakse karistusregistrisse ja kuidas seda teavet säilitatakse?

Teave Teie süüdimõistmise kohta kantakse [karistusregistrisse](#). Registrit peab [Justiitsministeerium](#) ning seda haldab [Registrite ja Infosüsteemide Keskus](#). Registrisse kantud ning kehtivad andmed on avalikud, välja arvatud seaduses sätestatud juhtudel.

Teavet võib edastada välisriikide riigiasutustele, kui see on lubatud rahvusvaheliste lepingute kohaselt. Teie karistusandmeid hoitakse ilma teie nõusolekuta. Andmed kustutatakse pärast seaduses sätestatud säilitamistähtaega (1 – 15 aastat alates karistuse ärakandmisest sõltuvalt õigusrikkumise raskusastmest).

Seonduvad lingid

Kriminaalmenetluse seadustik (Code of Criminal Procedure) - [inglise](#) ja [eesti keeles](#)

Karistusregistri seadus (Criminal Records Database Act) - [inglise](#) ja [eesti keeles](#)

Süüteomenetluses tekitatud kahju hüvitamise seadus (Compensation for Damage Caused in Offence Proceedings Act) - [inglise](#) ja [eesti keeles](#)

Väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seadus (Obligation to Leave and Prohibition on Entry Act) - [inglise](#) ja [eesti keeles](#)

Viimati uuendatud: 05/10/2021

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Liiklusnõuete rikkumised

Kuidas käsitletakse väiksemaid liiklusnõuete rikkumisi?

Karistused suurima lubatud sõidukiiruse ületamise ning parkimiskorra ja muude liiklusnõuete rikkumise eest määratakse väärteomenetluses.

Asjaomaseid väärtegevusi menetleb [politsei](#) kas rikkumise tuvastamise kohas või politseijaoskonnas.

Puudub kohustus karistada teid kohapeal. Selle asemel võidakse teile esitada suuline hoiatus või määrata hoiustrahv.

Hoiustrahvi suurus sõltub rikkumise iseloomust. Kirjalikus hoiatamismenetluses kohaldatakse hoiustrahvi järgmiselt:

suurima lubatud sõidukiiruse ületamise korral määratakse hoiustrahv, mille suurus eurodes saadakse lubatud sõidukiirust ületanud kilomeetrite arvu korrutamisel arvuga 3;

sõiduki parkimise eest selleks keelatud kohas või liikluskorraldusvahendiga ettenähtud parkimiskorda või -viisi rikkudes või ristmikul seismisega teiste liiklejate võimaliku takistamise või ühissõidukiraja lubamatu kasutamise eest määratakse hoiustrahv suurusega 20 eurot;

käesoleva paragrahvi punktis 2 kirjeldatud teo eest viisil, mis on ohtlik teistele liiklejatele või häirib oluliselt liiklust, määratakse hoiustrahv suurusega 40 eurot;

keelava fooritule ajal ristmikule või jalakäijate ülekäigurajale sõitmise eest määratakse hoiustrahv suurusega 40 eurot;

käesoleva paragrahvi punktis 4 kirjeldatud teo eest viisil, mis on ohtlik teistele liiklejatele või häirib oluliselt liiklust, määratakse hoiustrahv suurusega 190 eurot;

tehnõuetele vastavuse kontrolli mitteläbinud mootorsõiduki juhtimise korral määratakse hoiustrahv suurusega 80 eurot;

liikluskindlustuse seaduse alusel kindlustuskohustusega hõlmatud sellise sõiduki liikluses kasutamise korral, millel ei ole kohustuslikku liikluskindlustust või automaatset liikluskindlustust, määratakse hoiatustrahv suurusega 80 eurot.

Samuti on võimalik, et kohapeal tehakse otsus kiirmenetluses ning määratakse rahatrahv kuni 400 eurot. Kiirmenetlust saab viia läbi ainult teie nõusolekul. Isiku ütlused väärteo toimepanemise kohta võib heli- ja videosalvestada.

Kui te ei nõustu politsei seisukohtadega väidetava rikkumise kohta, on teil õigus kiirmenetlusest keelduda. Sellisel juhul koostab politsei kohapeal dokumendid rikkumise kohta, kuid karistust kohe ei määrata.

Dokumendid edastatakse politseijaoskonda, mille ametnikud peavad koguma tõendeid rikkumise kohta. Kui teid kuulatakse üle, on teil õigus vaikida. Teil on õigus tõlgi juuresviibimisele. Kui teil on kaitsja, on tal õigus ülekuulamise juures viibida. Teil on õigus tutvuda väärteomenetluse raames kogutud materjalidega ja esitada süüdistuse suhtes vastuväiteid.

Te võite esitada oma vastuväited 15 päeva jooksul alates väärteoprotokolliga saamisest. Teile öeldakse, millal on teil võimalik saada politseilt väärteo kohta tehtud otsuse koopia. Koopia saamiseks peate teie või peab teie kaitsja minema politseijaoskonda. Menetlusala isiku nõusolekul võib kohtuväline menetleja saata valminud lahendi koopia menetlusala isiku antud e-posti aadressil või teavitada menetlusala isikut valminud lahendist e-toimiku süsteemi kaudu.

Liiklusväärteo eest karistatakse maksimaalselt 1200 euro suuruse trahviga. Liiklusnõuete tõsiste rikkumiste korral võidakse teie suhtes kohaldada aresti kuni 30 päevaks. Otsuse aresti kohaldamiseks saab teha ainult kohus. Samuti võidakse teilt võtta juhtimisõigus kuni kaheks aastaks. Kõige raskemad liiklusnõuete rikkumised on karistatavad kuriteona, sel juhul viiakse läbi kriminaalmenetlus.

Kui te politsei otsusega ei nõustu, on teil õigus esitada kaebus [maakohtule](#). Te peate esitama kaebuse 15 päeva jooksul alates otsuse kättesaadavaks tegemisest.

Liiklusnõuete rikkumiste eest võib karistusi määrata ka Euroopa Liidu teiste liikmesriikide kodanikele.

Kui te ületate suurimat lubatud sõidukiirust ning selle registreerib kiirkaamera, määratakse hoiatustrahv sõiduki omanikule või registreeritud kasutajale. Hoiatustrahvi maksimummäär on 190 eurot. Trahviteade saadetakse teile postiga. Kui te trahviteatega ei nõustu, on teil õigus teade vaidlustada 30 päeva jooksul selle saamisest. Kaebus tuleks esitada trahviteate saatnud politseijaoskonnale. Füüsilisest isikust mootorsõiduki eest vastutav isik peab juhul, kui ta vaidlustab trahviteate põhjusel, et mootorsõidukit kasutas teine isik, märkima kaebuses trahviteates märgitud ajal mootorsõidukit kasutanud isiku ees- ja perekonnanime ning elukoha aadressi, juhiloa numbri ning sünniaja või isikukoodi.

Kas väärteod kajastuvad minu karistusregistri andmetes?

Liiklusnõuete rikkumised kantakse karistusregistrisse, välja arvatud teave hoiatustrahvide kohta. Karistusandmed kustutatakse registrist ja kantakse üle arhiivi, kui väärteo eest mõistetud või määratud rahatrahvi tasumisest, aresti kandmisest, üldkasuliku töö sooritamise või põhikaristusena juhtimisõiguse äravõtmisest on möödunud üks aasta;

Seonduvad lingid

Liiklusseadus (Traffic Act) - [inglise](#) ja [eesti keeles](#)

Väärteomenetluse seadustik (Code of Misdemeanour Procedure) - [inglise](#) ja [eesti keeles](#)

Viimati uuendatud: 05/10/2021

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

(NEW) 1 - Minu õigused uurimise ajal

A. Kas uurimist mõjutab see, et ma olen välisriigi kodanik?

B. Millised on uurimise etapid?

i. Tõendite kogumise etapp / uurijate volitused

ii. Kahtlustatavana kinnipidamine

iii. Küsitlemine

iv. Eelvangistus

C. Millised õigused on mul uurimise ajal?

i. Kas mul on õigus kasutada tõlki ja lasta dokumente tõlkida?

ii. Kas mul on õigus saada teavet ja tutvuda toimikuga?

iii. Kas mul on õigus kaitsjale ja õigus teavitada kolmandat isikut oma olukorrast?

iv. Kas mul on õigus saada tasuta õigusabi?

v. Mida on oluline teada seoses järgmisega:

a. süütuse presumptsioon;

b. õigus vaikida ja õigus ennast mitte süüstada;

c. tõendamiskohustus?

vi. Millised on laste menetluslikud eritagatised?

vii. Millised on haavatavate kahtlustatavate menetluslikud eritagatised?

D. Millised on seaduses sätestatud tähtajad uurimise ajal?

E. Milliseid ettevalmistusi tehakse kohtueelse menetluse ajal, kaasa arvatud eelvangistuse alternatiivid ja võimalus kinnipeetava üleviimiseks päritoluriiki (Euroopa järelevalvekorraldus)?

Viimati uuendatud: 05/10/2021

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

(NEW) 2 - Minu õigused kohtumenetluse ajal

A. Kus toimub kohtumenetlus?

B. Kas süüdistust saab muuta? Kui see on võimalik, siis millised on minu õigused saada selle kohta teavet?

C. Millised õigused on mul kohtuistungil ajal?

i. Kas ma pean kohtus kohal olema? Millistel tingimustel võin ma jätta kohtusse ilmumata?

ii. Kas mul on õigus kasutada tõlki ja lasta dokumente tõlkida?

iii. Kas mul on õigus kaitsjale?

iv. Millistest muudest menetlusõigustest ma peaksin olema teadlik? (nt kahtlustatavate ilmumine kohtusse)

D. Võimalikud karistused

Viimati uuendatud: 05/10/2021

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

(NEW) 3 - Minu õigused pärast kohtumenetlust

A. Kas mul on õigus kohtuotsus edasi kaevata?

B. Milliseid muid õiguskaitsevahendeid ma võin kasutada?

C. Millised on karistuse määramise tagajärjed?

i. Karistusregister

v. Karistuse täideviimine, kinnipeetavate üleviimine, kriminaalhooldus ja alternatiivsed karistused

Viimati uuendatud: 05/10/2021

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Järgmised keeleversioonid: [en](#) on juba tõlgitud.

Süüdistatavad (kriminaalmenetlused) - Iirimaa

Nendel teabelehtedel selgitatakse, mis juhtub, kui isikut kahtlustatakse või süüdistatakse kuriteos, mida menetletakse kohtus. [Teabeleht nr 5](#) sisaldab teavet väiksemate liiklusnõuete rikkumiste kohta, mille puhul kohaldatakse tavaliselt kindlaksmääratud karistust, näiteks rahaträhvi.

Kui te olete kuriteo ohvriks langenud, leiate kogu teabe oma õiguste kohta [siit](#).

Kriminaalmenetluse lühikirjeldus

[Iirimaa politseiteenistus](#) (*An Garda Síochána*) on hulk volitusi isiku kinnipidamiseks ja läbiotsimiseks ning samuti volitused sellise isiku vahistamiseks, keda kahtlustatakse õigusrikkumise toimepanemises või kelle puhul on alust kahtlustada, et see isik on panemas toime õigusrikkumist, mille eest võib ta vahistada.

Kui politsei on teid vahi alla võtnud, selgitab politseinik teile teie õigusi, mille hulka kuulub õigus rääkida õigusnõustajaga ja arstiga ning õigus nõuda vajaduse korral tõlgi kohalolekut. Laste vahi all hoidmist reguleerivad erisätted, milles nähakse ette, et ülekuulamiste juures peab viibima nõuetekohane täiskasvanu.

Selles etapis võidakse teilt paluda nõusolekut DNA-proovide ja sõrmejälgede võtmiseks, teie pildistamiseks ja/või äratundmiseks esitamise toimingus osalemiseks.

Uurimise käigus võib politseiametnik esitada teile süüdistuse õigusrikkumises. Seda võib teha süüdistusakti kujul või siis esitatakse teile kohtukutse, et te ilmuksite konkreetsel kuupäeval kohtusse. Politsei saadab uurimise üksikasju sisaldava toimiku [riigiprokuratuuri direktorile](#), kes otsustab riigi nimel asja menetlemise üle.

Teid võidakse vabastada viivitamata politseijaoskonnas määratud kaitsjoni vastu, kusjuures te olete kohustatud ilmuma kohtusse, või siis peate taotlema [piirkonnakohtult](#) kaitsjoni määramist hilisemas etapis.

Väiksemaid õigusrikkumisi, mida tuntakse väärtegedena, menetleb piirkonnakohus. Raskemaid õigusrikkumisi ehk siis nõ kuritegusid arutavad kohtunik ja vandemehed.

Kogu kriminaalmenetluse jooksul eeldatakse alati, et te olete süütu seni, kuni on tõestatud vastupidine.

Teil on õigus saada õigusalast nõu. Kui te ei suuda enda esindamise eest maksta, võite taotleda [õigusabi](#).

Teid mõistetakse süüdi siis, kui on väljaspool põhjendatud kahtlust leitud, et te olete süüdi õigusrikkumises. Kui teid mõistetakse süüdi piirkonnakohtus, on teil õigus esitada apellatsioon süüdimõistva otsuse või määratud karistuse peale. Kui teid mõistetakse õigeks, on juhtum sellega lõpetatud ning edasisi meetmeid teie vastu võtta ei saa.

Kui vandemehed mõistavad teid süüdi kuriteos, siis puudub automaatne õigus apellatsiooni esitamiseks ning te peaksite edasise suhtes konsulteerima oma õigusnõustajaga.

Üksikasjalikku teavet menetluse kõikide etappide ja oma õiguste kohta leiате teabelehtedelt. See teave ei asenda õiguslast nõu ning selle eesmärk on vaid anda juhiseid.

Euroopa Komisjoni roll

Euroopa Komisjonil ei ole liikmesriikide kriminaalmenetluses mingit osa ning komisjon ei saa teid kaebuste korral aidata. Nendel teabelehtedel esitatakse teave selle kohta, kuidas ja kellele kaebus esitada.

Vajaliku teabe leidmiseks klõpsake alltoodud linkidel

[1. Õiguslaste nõu saamine](#)

[2. Minu õigused eeluurimise ajal](#)

Vahistamine

Ülekuulamine ja politseiuurimine

Läbiotsimised

Esimene kohtuistung

Ettevalmistused kriminaalaja arutamiseks kohtus või kohtueelne menetlus enda süüditunnistamise korral

[3. Minu õigused kohtumenetluse ajal](#)

[4. Minu õigused pärast seda, kui kohus on langetanud otsuse](#)

[5. Liiklusõuete rikkumised](#)

Viimati uuendatud: 18/01/2024

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [en](#) originaalkeelset

versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

1. Õiguslaste nõu saamine

Kui te olete kaasatud mingil viisil kriminaalmenetlusse, on sõltumatu õiguslaste nõu saamine väga tähtis. Teabelehtedelt leiате teavet selle kohta, millal ja millistel tingimustel on teil õigus olla esindatud advokaadi poolt. Lisaks leiате nendelt teavet selle kohta, mida advokaat teie jaoks teeb. Sellel üldisel teabelehel esitatakse teave selle kohta, kuidas leida advokaat ja kuidas kaetakse tema tasud, kui te ise maksta ei suuda.

Advokaadi leidmine

Kui teid hoitakse vahi all ja te vajate advokaati, on politseil õigusnõustajate nimekiri, kes on valmis kiiresti tulema ja teiega kohtuma, et anda teile nõu.

Sellesse nimekirja kuuluvad isikud, kes teadaolevalt saavad politseijaoskonda tulla ööpäevaringselt.

Kui teid ei hoita vahi all, kuid vajate siiski kriminaalvaldkonna advokaadi nõuannet, võite ühendust võtta [lirimaa õigusliiduga](#), kes annab teile kriminaalkaitse pakkumisega tegelevate õigusnõustajate nimed. Nad ei tohi ühtegi õigusbürood soovitada.

Parem võimalus sellele valdkonnale spetsialiseerunud advokaadi leidmiseks on lähtuda soovituselt, kui te teate inimesi, kes on varem sarnases olukorras olnud. Ühe võimalusena võite otsida ka internetist, sest paljudel õigusbüroodel on tänapäeval veebisaidid, millelt saab teavet selle kohta, millises valdkonnas nad kõige tugevamad on.

Advokaadile tasumine

lirimaa on kehtestatud õigusabisüsteem, mille raames saab pakkuda advokaadi teenuseid isikule, keda kahtlustatakse või süüdistatakse õigusrikkumises, ning see teenus on isikule teataval tingimustel tasuta.

Kui teid peetakse politseijaoskonnas kinni eesmärgiga kuulata teid üle seoses õigusrikkumisega ning te ei tööta või on teie sissetulek väike, on teil tõenäoliselt õigus kasutada advokaadi teenuseid tasuta, täites selleks [politseijaoskonnas õigusabi saamise taotluse](#). Oma advokaadi saamiseks peate te allkirjastama taotluse, mis sisaldab kinnitust, et te teenite alla lubatud piiri, st vähem kui 20 316 eurot, või saate sotsiaaltoetusi. Muid pabereid ei ole vaja täita.

Kui teid süüdistatakse õigusrikkumises, on teil õigus esitada selles kohtus, milles teie asja menetletakse, kohtunikule taotlus õigusabi saamiseks. Seda nimetatakse [tasuta õigusabi saamise sertifikaadiks](#). Teie õigusnõustaja aitab teil kohtule taotlust esitada. Kui teil ei ole õigusnõustajat, pakub kohtunik teile sageli ise õigusabi kasutamise võimalust ja valib teile õigusnõustaja. Kui teid süüdistatakse raskes õigusrikkumises ja teil puudub töökoht, antakse teile tõenäoliselt õigusabi. Kui teil on töökoht, võite te täita vormi, esitades selles oma sissetuleku ja väljaminekud.

Seonduvad lingid

[1. Õigusabi kriminaalajasades](https://www.legalaidboard.ie) <https://www.legalaidboard.ie>

[lirimaa õigusliit](#)

Viimati uuendatud: 18/01/2024

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [en](#) originaalkeelset

versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

2. Minu õigused eeluurimise ajal

Mis on eeluurimise eesmärk?

Eeluurimise eesmärk on reageerida, kui isik on esitanud kaebuse kuriteo kohta või kui politsei kahtlustab kriminaalõiguse rikkumist, ning teha kindlaks õigusrikkuja või -rikkujad. Tavaliselt on nii, et isik annab juhtumist teada ning politsei reageerib, algatades eeluurimise eesmärgiga teha kindlaks, kas kriminaalõigust on tegelikult rikutud ning kui see on nii, siis uurib politsei asja edasi.

Kes toimetab eeluurimist?

Peaaegu alati kuulub kuriteo uurimise läbiviimise õigus [lirimaa politseiteenistusele](#) (*An Garda Síochána*). Riigiprokuratuuri õigusnõustajad (riigiprokuratuuri direktori alluvuses) – isikud, kes esitavad lirimaa riigi nimel enamiku süüdistustest – võivad anda politseile õiguslaste suuniseid, kuidas eeluurimist kõige paremini läbi viia.

Millised on eeluurimise etapid?

Eeluurimise esimeses etapis esitab isik kaebuse või avastab politseinik (*garda*) oletatava kuriteo toimepanemise. Politsei (*Garda*) teeb kindlaks, kas teavitatud juhtumi näol on tegemist kuriteoga ning kui see on nii, asub politsei õigusrikkumist uurima.

Selles etapis otsustab politsei, kas oletatav õigusrikkumine on raske või mitte. Raske õigusrikkumine tähendab mis tahes õigusrikkumist, mille eest on teoreetiliselt võimalik määrata vähemalt viieaastane vangistus. Kui õigusrikkumine kuulub sellesse kategooriasse, võib politsei selle uurimisel kasutada oma õigust teid vahistada ja politseijaoskonnas kinni pidada ning selle kinnipidamise jooksul teid üle kuulata. Õigust vahistada, kinni pidada ja üle kuulata käsitletakse sellel teabelehel edaspidi.

Kui õigusrikkumine ei ole raske, on politsei õigused piiratumad. Tavaliselt on politseil õigus uurida oletatavat kuritegu, kuid tal puudub õigus teid vahistada ja ülekuulamiseks kinni pidada. Politsei tohib teid vahistada ainult süüdistuse esitamiseks seoses oletatava õigusrikkumisega. Kui teid ei vahistata kergema õigusrikkumise eest, siis tavaliselt palutakse teil ilmuda kohtusse kohtumenetluse alustamiseks.

Eeluurimise kolmandas etapis kogutakse teavet, mida võidakse hiljem kohtumenetluse käigus kasutada tõenditena. Teavet võib koguda väga erineval viisil ning politsei õigused sellise teabe kogumisel sõltuvad oletatava kuriteo laadist. Õigus teid vahistada ja üle kuulata annab politseile ka piiratud õiguse koguda teilt kohtumeditsiinilisi tõendeid ja muul kujul esinevaid võimalikke tõendeid, mida sellel teabelehel ka käsitletakse.

Selle üle, kas esitada teile süüdistus ja milles teid süüdistada, otsustab politsei ise või teeb politsei seda [riigiprokuratuuri](#) suuniste alusel. Otsuse menetleda raskeid või kergemat laadi õigusrikkumisi langetab sageli politsei. Kui kuritegu on ebatavaline või ilmselgelt rasket laadi või selline, mille puhul on menetlemisel vaja riigiprokuratuuri abi, siis palub politsei tavaliselt riigiprokuratuurilt suuniseid.

Minu õigused uurimise ajal

Täpsema teabe saamiseks teie õiguste kohta uurimise erinevate etappide ajal klikkige allolevatel linkidel.

[Minu õigused vahistamise korral \(1\)](#)

[Ülekuulamine ja politseiuurimine \(2\)](#)

[Läbiotsimised \(3\)](#)

[Esimene kohtuistung \(4\)](#)

[Ettevalmistused kriminaalaja arutamiseks kohtus \(5\)](#)

Minu õigused vahistamise korral? (1)

Kui õigusrikkumine on raske, on politseil õigus [teid vahistada ja ülekuulamise eesmärgil kinni pidada](#). See tähendab, et politsei võtab teid vahi alla ning teil ei ole seadusliku vahi all viibimise aja jooksul õigust lahkuda.

Kas politseil peab olema kohtumäärus minu vahistamiseks?

Ei. Politseil ei pea tingimata olema kohtumäärust teie vahistamiseks, kui teid kahtlustatakse uuritava õigusrikkumise toimepanemises.

Kus võib politsei mind vahistada?

Politsei võib teid vahistada teie kodus või avalikus kohas. Teie vahistamiseks peab politseil olema vaid põhjendatud kahtlus, et te olete õigusrikkumise toime pannud.

Kas mulle tuleb öelda minu vahistamise põhjus?

Jah. Politsei peab teile ütleva teie vahistamise põhjuse.

Kas politsei võib minu vahistamisel kasutada jõudu?

Jah. Politsei võib kasutada teie vahistamiseks mõistlikku jõudu.

Kui teid on vahistatud...

Teid viiakse politseijaoskonda ülekuulamiseks või süüdistuse esitamiseks. Politseijaoskonnas viibides on teie õigused seadusega kaitstud ning teie õiguste tagamise eest vastutab politseijaoskonnas vastutav ametnik. See, kui kaua võib teid politseijaoskonnas hoida, sõltub õigusnormidest, mille alusel politsei teid kinni pidas. Täiendava teabe saamiseks oma õiguste kohta pöörduge [lirimaa kodanikuõiguste nõukogu poole](#).

Ülekuulamine ja politseiuurimine (2)

Kas mind teavitatakse minu õigustest?

Jah. Kui teid peetakse kinni nende õigusnormide alusel, teavitatakse teid õigustest, mis teil on vahi all hoidmise ajal. Seda tehakse kirjalikult ning kui te ei mõista inglise keelt, tuleb see teatis tõlkida teile arusaadavasse keelde.

Kas ma võin teavitada oma riigi saatkonda?

Jah. Kui te ei ole Iirimaa kodanik, on teil õigus nõuda, et teie saatkonda või konsulaati teavitataks teie vahistamisest.

Ma olen pärit teisest riigist. Kas ma pean olema eeluurimise ajal Iirimaa?

Mitte tingimata. Kui teile ei esitata pärast vahi all hoidmise lõppu süüdistust, võite vabalt lahkuda ja reisisida. Kui Iiri riik soovib esitada teile süüdistuse hiljem, siis te võite selleks vabatahtlikult naasta või vaidlustada väljaandmise oma koduriigis. Kui teile esitatakse kinnipidamise lõpus süüdistus, tuleb teid viia pädeva kohtu ette. Seejärel otsustab kohtunik teile kautsjoni määramise üle.

Kas mul võimaldatakse rääkida õigusnõustajaga?

Jah. Teil on õigus rääkida advokaadiga teiste isikute juuresolekuta. Kui te ei tea ühtegi advokaati, siis aitab vastutav ametnik teil leida advokaadi politseijaoskonnas olevast nimekirjast. (Vt ka [teabelehte nr 2](#)).

Millal ma saan rääkida advokaadiga?

Kui te soovite rääkida advokaadiga, ei tohiks teid üle kuulata enne teie advokaadi saabumist ning tema saabumisel tuleks teil viivitamata lubada temaga kohtuda.

Kas minu advokaat võib viibida minu ülekuulamisel?

Ei. Kuid teil on õigus paluda ülekuulamise ajal täiendavat õiguslast nõu, kui teil tekivad küsimused, milles te nõu vajate.

Mis saab siis, kui ma ei saa endale advokaati lubada?

Kui teie rahalised vahendid on piiratud, võib teil olla õigus kasutada advokaadi teenuseid nii, et selle eest tasutakse Iirimaa tasuta õigusabi süsteemi kaudu (vt [teabelehte nr 1](#)). Alati on siiski soovitatav küsida õiguslast nõu ning teie rahaliste vahendite küsimust võite oma advokaadiga arutada protsessi hilisemas etapis.

Kui kaua võib mind kinnipidamise ajal üle kuulata ja kuidas seda tehakse?

Korraga võib teid üle kuulata kuni 4 tundi. See peab toimuma õiglasel viisil. Ülekuulamine tuleb videosalvestada, välja arvatud juhul, kui see ei ole võimalik. Teil on õigus saada selle videosalvestise koopia üksnes juhul, kui teile esitatakse süüdistus ja kohus teeb määruse selle andmiseks teie õigusnõustajale. Ülekuulamise juures peab alati olema kaks politseinikku.

Kas ma pean küsimustele vastama?

Ei. Te võite [vaikida](#) kogu ülekuulamise jooksul, kuid te peaksite teadma, et kui te seda teete, võidakse seda teatavatel tingimustel kasutada tõendina teie vastu hilisema kohtumenetluse käigus. Kui te keeldute vastamast teatavatele küsimustele, võidakse seda keeldumist kasutada koos muude tõenditega teie vastu teie süü tõestamiseks.

Kui minult küsitakse teavet, siis kas ma peaksin seda andma?

Teil on kohustus esitada oma isikuandmed, et politsei saaks tuvastada teie isiku. Enne mis tahes täiendava teabe andmist peaksite konsulteerima õigusnõustajaga. Kui teid on vahistatud ülekuulamise eesmärgil, siis kahtlustatakse teid raskes kuriteos ning mis tahes teie poolt antavat teavet võib hilisema kohtumenetluse käigus kasutada tõendina teie vastu.

Mis juhtub, kui ma ütlen midagi, mis kahjustab minu kriminaalasja?

Teil on õigus mitte teha ennast süüstavaid avaldusi. Kui teie vastused kahjustavad teie kriminaalasja, teavitab õigusnõustaja teid selle tagajärgedest. Tavaliselt on tagajärjeks see, et teie poolt öeldu muutub tõendiks teie vastu.

Kas ma pean andma sõrmejälgi ja lubama end pildistada?

Jah. Kui teid on seadusest tulenevate volituste alusel kinni peetud, võidakse teilt sunniviisiliselt võtta teie sõrmejäljed ja nõuda, et laseksite ennast pildistada. Nii sõrmejälgede võtmise kui ka pildistamise takistamine on kuritegu.

Kas politsei võib minu sõrmejälgi igavesti alles hoida?

Jah. Kuid te võite või teie õigusnõustaja võib saata politseile kirja ning paluda, et kogutud materjalid hävitataks, kui teile ei esitata süüdistust või kui teid mõisteti kohtus õigeks.

Kas ma pean andma DNA-proovi või muid kehavedelike proove?

Kui teid peetakse kinni seadusest tulenevate volituste alusel, peab politseil olema vanemametniku luba, et võtta teilt selliseid isiklike proove, nagu DNA-proov, sülje- ja küünteproov, teie künte all oleva materjali proov või suu limaskestast proov. Politseil ei ole õigust võtta teilt jalajälgi, proove suguorganite piirkonnast või kehaõõnsustest ilma loata, välja arvatud teie nõusolekul.

Kas minu kodu, äriruumid, auto või muu vara võidakse läbi otsida?

Jah. [Lirimaa põhiseaduses](#) ning [Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonis](#) on sätestatud, et austada tuleb teie füüsilist puutumatust ja privaatsust, kuid need õigused on piiratud. Politsei võib läbi otsida teie kodu teie nõusolekul või ka teie nõusolekuta, kui on olemas läbiotsimismäärus või kui teie valdustesse sisenetakse teie otsimiseks vahistamise eesmärgil. Täiendava teabe saamiseks läbiotsimiste kohta vt osa [Läbiotsimised \(3\)](#).

Kas ma võin esitada kaebuse minu õiguste rikkumise kohta?

Kui teie õigusi on rikutud, peaksite sellest teavitama oma õigusnõustajaid ning nad annavad teile nõu, kuidas ja millal selliseid rikkumisi vaidlustada.

Kes on vastutav ametnik?

Vastutav ametnik on politseinik, kes vastutab teie heaolu ja õiguste kaitsmise eest. Igas politseijaoskonnas peab kohal olema üks selline isik. Kui teil tekib mis tahes probleeme vahi all hoidmise ajal, peaksite paluma võimalust rääkida vastutava ametnikuga.

Kas ma võin rääkida oma perekonnaga?

Teil on õigus paluda oma sugulase teavitamist sellest, et teid peetakse kinni, kuid teile ei pea andma võimalust sugulastega rääkida.

Mis juhtub siis, kui ma ei tunne end hästi, ning millised on minu õigused seoses puhkuse ja toitlustamisega?

Teil on õigus saada arstiabi, kui te seda vajate, ning teil on õigus nõuetekohastele puhkeperioodidele ja toitlustamisele kinnipidamise jooksul.

Kas minu vahi all hoidmise aja üle peetakse arvestust?

Andmed teie politseis vahi all hoidmise aja kohta salvestatakse ning teil või teie advokaadil on õigus saada sellest dokumentidest koopia.

Mis juhtub siis, kui ma ei räägi või ei mõista inglise keelt?

Teil on õigus tõlgile, kes osutab teile tõlketeenust. Teie peaksite või teie õigusnõustaja peaks nõudma, et teie vahelisi erakonsultatsioone tõlkiv tõlk ei oleks see sama isik, kes tõlgib teile küsimusi ja vastuseid politseis ülekuulamisel. Tõlk peaks olema kättesaadav, kui teie õigusnõustaja või politsei soovivad teiega suhelda.

Kui kaua võib mind kinni pidada?

Teie kinnipidamise kestus sõltub teie kinnipidamise aluseks olevatest õigusnormidest. Lirimaa õigusnormide kohaselt võib teid kinni pidada kuni 7 päeva.

Läbiotsimised (3)

Kas mulle peab ütlema, miks minu vara läbi otsitakse?

Te võite küsida ja teile tuleks öelda, miks ja milliste õigusnormide alusel läbiotsimine toimub. Kui teie vara otsitakse läbi, on teil õigus saada hiljem mis tahes läbiotsimismääruse koopia.

Kuidas võib politsei läbiotsimise teostada?

Politsei ei tohi läbiotsimisel teid alandada.

Kas politsei võib midagi endaga kaasa viia?

Jah. Politsei võib konfiskeerida mis tahes eseme, mille puhul on alust arvata, et seda saab kasutada tõendina. Samuti on politseil õigus viia kaasa mis tahes esemeid, mida ei ole küll läbiotsimismääruses nimetatud, kuid mis võivad olla tõendiks mõne muu kuriteo toimepanemise kohta.

Kas ma võin jääda oma valdustesse, kui politsei teostab läbiotsimist?

Jah. Teil ei ole lubatud mingil viisil takistada seaduslikku läbiotsimist, kuid te võite seda jälgida.

Kas minu isik võidakse läbi otsida?

Jah. Kui politseil on alust arvata, et te olete toime pannud kuriteo, võidakse teid läbi otsida teie loata.

Kas politsei peab mind kõigepealt vahistama?

Ei. Teid võidakse läbi otsida enne vahistamist.

Kas mind tuleb teavitada läbiotsimise põhjustest?

Jah. Politsei peab ütlema teile läbiotsimise põhjused ja volitused, millele teie läbiotsimisel tuginetakse.

Kas minu keha võidakse läbi otsida?

Jah. Teie keha tohib läbi otsida ainult siis, kui see on vajalik. See peaks aset leidma politseijaoskonna eraldatud alal ja teid mitteahistaval viisil. Võimaluse korral peaks sellise läbiotsimise teostama arst.

Kas mind otsib läbi samast soost isik?

Kui läbiotsimise käigus ei piirdata vaid rõivaste läbiotsimisega, peaks teid läbi otsima samast soost isik.

Esimene kohtuistung (4)

Kas mind hoitakse vahi all või vabastatakse?

Teid võidakse hoida vahi all, kui teid viiakse politseijaoskonnast kohtusse ja kohus keeldub teie kautsjoni määramast.

Kas ma võin esitada taotluse kautsjoni määramiseks?

Enamikul juhtudel on teil õigus [taotleda kautsjoni määramist](#) esimesel kohtuistungil [piirkonakohtus](#) (madalama astme kohus). Teatavatel tingimustel (näiteks mõrvasüüdistuse korral) peate te esitama taotluse kõrgemale kohtule ning peate seetõttu enne selle taotluse esitamist mõnda aega vahi all olema. Teil on õigus kasutada õigusnõustaja abi ning sõltuvalt teie sissetulekust tasutakse selle esindamise eest tasuta õigusabi korras.

Kas mulle võib öelda, miks politsei on kautsjoni määramise vastu?

Jah. Teid tuleb eelnevalt teavitada põhjustest, miks politsei on teile kaitsjoni määramise vastu. Teil on õigus kaitsjonile, kuid tegemist ei ole vääramatu õigusega. Kaitsjoni määramisest võib keelduda, kui kohtunik arvab, et kaitsjoni määramisel ei pruugi te kohtuistungile ilmuda või te võite kaitsjoni vastu vabastamise ajal suhelda tunnistajatega või panna toime täiendavaid raskeid õigusrikkumisi.

Kas mulle võidakse määrata tingimuslik kaitsjon?

Jah. Teile võidakse kaitsjon määrata teatavatel tingimustel. Näiteks võidakse nõuda, et te loovutaksite oma passi, jääksite Iirimaa territooriumile kohtuistungit oodates ning ilmuksite korrapäraselt politseijaoskonda, et kinnitada nende tingimuste järgimist. Samuti võib kohus nõuda raha deposiiti kandmist või näha ette pere liikme või sõbra Iirimaa asuva pangakonto külmutamise eesmärgiga tagada, et te järgite kaitsjoni tingimusi.

Ettevalmistused kriminaalasja arutamiseks kohtus või kohtueelne menetlus enda süüditunnistamise korral (5)

Kas ma võin ennast enne kohtumenetlust süüdistuse kõigis või osades punktides süüdi tunnustada?

Jah. Teie asi edastatakse kohtusse ainult siis, kui te ei tunnista end süüdi. Kui te tunnistate end süüdi, siis kohtumenetlust ei toimu, kuid korraldatakse arutelu karistuse määramiseks.

Mis seal juhtub?

Kui te ei soovi kohtumenetlust, nõustute teile esitatud süüdistustega ühes või mitmes õigusrikkumises. Iirimaa ei ole seaduses ette nähtud süü omaksvõtmisega seotud kokkulepete sõlmimist, kuid praktikas võib riigiprokuratuur nõustuda, et kui te võtate omaks mõningad süüdistused, siis ta loobub ülejäänutest. Kui te tunnistate end süüdi, määratakse teile karistus hiljem ning teid võidakse enne karistuse määramise arutelu hoida vahi all, kuid seda ei pea tegema.

Mis juhtub karistuse määramise arutelul?

Kui õigusrikkumise eest ei ole ette nähtud kohustuslikku vangistust (näiteks mõrva korral on ette nähtud eluaegne vangistus), on teil õigus karistuse määramise arutelule ning teie õigusesindajal on õigus pöörduda kohtu poole seoses teie osalusega kuriteos ja teie isikliku olukorraga.

Kas süüdistust saab enne asja kohtulikku arutamist muuta?

Jah. Riigiprokuratuur võib lisada süüdistusele täiendavaid punkte kuni kohtumenetluse kuupäevani ja sel kuupäeval. Samuti on riigiprokuratuuril õigus selle kuupäevani süüdistusest loobuda. Neil on õigus kuni kohtumenetluse kuupäevani ja sel kuupäeval esitada täiendavaid tõendeid. Riigiprokuratuur peab järgima õiglaseid menetlusi ega tohi varjata tema valduses olevaid tõendeid või avaldada materjale, mis on olulised teie ja teie õigusnõustajate jaoks.

Kas mind võib süüdistada kuriteos, milles on mulle teises liikmesriigis juba süüdistus esitatud?

Kui teile on esitatud süüdistus ja teie üle on mõistetud kohut ühes liikmesriigis, ei saa teid samas õigusrikkumises süüdistada teises liikmesriigis. Kuid kui teile on ühes liikmesriigis esitatud süüdistus, kuid see on tagasi võetud, võib teile esitada Iirimaa süüdistuse selles õigusrikkumises.

Kas mulle antakse teavet minu vastu kogutud tõendite kohta?

Jah. Teile peab andma dokumendid (nn tõendite kogu), mis sisaldab teie vastu kogutud tõendeid. Lisaks tuleb teile avaldada materjalid, mis on kogutud eeluurimise käigus teie poolt väidetavalt toime pandud kuriteo kohta, kuid mida prokurör ei katvatse kasutada.

Kas ma saan teavet tunnistajate kohta, kes minu vastu tunnistavad?

Jah. Teil on õigus saada teatavat piiratud teavet nende tunnistajate kohta, kes teie vastu tunnistavad. Teil on õigus teada, kas karistusregistris sisaldub nende kohta mingeid andmeid. Teil on õigus küsida neilt kohtumenetluse jooksul teavet. Seda võib teha teie advokaat neid risküsitledes või võivad seda teha teie õigusnõustajad eraviisilise uurimise kaudu.

Teil ei ole õigus saada kõiki tunnistaja isikuandmeid. Te ei tohi suhelda tunnistajaga viisil, mida võib käsitada katsena teda hirmutada, ega takistada õigusemõistmist. Sellise käitumise tulemusel võidakse teie kaitsjon tühistada või esitada teile täiendavad ja eraldiseisvad süüdistused.

Millal mulle antakse minu nn tõendite kogu?

Kui teie üle mõistetakse kohut raske kuriteos süüdistatuna, tuleks tõendite kogu anda teile 42 päeva jooksul alates süüdistuse esitamise kuupäevast. Kohtul on õigus pikendada seda ajavahemikku, mille jooksul peab riik teile need dokumendid andma.

Mis mulle antakse?

Teile antakse selline tõendite kogu, milles sisalduvatele dokumentidele süüdistaja teie vastu esitatud süüdistustes tugineb. Tõendite kogu ei sisalda kõiki süüdistaja poolt kasutatavaid materjale ning tal on õigus kuni kohtumenetluseni ja selle jooksul esitada täiendavaid tõendeid. Tõendid, millele süüdistaja saab teie süüdimõistmiseks tugineda, peavad enamasti olema esitatud kohtus vande all olevate tunnistajate poolt suuliselt.

Kuidas ma saan oma tõendite kogu?

Te saate oma tõendite kogu kohtus, kus selle annab teie üle politseinik. Täiendavad tõendid esitab teile tavaliselt teie õigusnõustaja oma kontoris või kohtus.

Kas soovitakse saada teavet karistusregistris minu kohta sisalduva teabe kohta?

Jah. Politseil on õigus otsida teavet teie varasema käitumise kohta, et läbi viia uurimist ja langetada otsus selle kohta, kas süüdistuse esitamise korral võiks teile määrata kaitsjoni. Kui teid on mõistetud süüdi, võidakse osutada ka teie karistusregistri andmetele, et kohtunik võiks või kohtuniku võiksid määrata asjakohase karistuse. Kasutada võib ka andmeid välismaal süüdimõistmise kohta.

Kas on olemas teatavad piirangud, millal võib politsei viidata minu varasemale käitumisele?

Jah. Politsei võib viidata teie varasemale käitumisele teie kohtumenetluse jooksul, välja arvatud juhul, kui teie õigusnõustajad näitavad teie iseloomu ja käitumist risküsitluse ajal või kohtule esitatud tõendite abil.

Seonduvad lingid

 [Täiendav teave läbiotsimise, kinnipidamise ja süüdistuse esitamisega seotud õiguste kohta](#)

 [Täiendav teave politsei rolli kohta](#) <https://www.garda.ie>

[Riigiprokuratuuri õigusnõustajad ja direktori kantsleil](#) <https://www.dppireland.ie>

 [Täiendav teave õigusaktide kohta](#)

 <https://www.irishstatutebook.ie> [Kriminaalkohtu seadus \(1984; isikute kohtlemine politseijaoskonnas\), 1987. aasta eeskirjad](#)

 [Iirimaa kodanikuõiguste nõukogu](#)

Viimati uuendatud: 18/01/2024

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje originaalkeelset

versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti

tõlgivad.

3 - Minu õigused kohtumenetluse ajal

Mis juhtub enne minu asja kohtulikku arutamist?

Enne teie asja kohtulikku arutamist otsustab kohtunik teile kaitsjoni määramise üle. Tavaliselt on teil õigus saada kaitsjoni vastu vabaks. Sellest võidakse keelduda, kui te tõenäoliselt kohtumenetlusele ei ilmu, kui te olete püüdnud või proovite ähvardada tunnistajat või kui on tõenäoline, et te panete toime uue raske kuriteo.

Kui te soovite kohtus kasutada alibit (st kutsuda tunnistaja, kes ütleb, et te olite temaga kuriteo toimepanemise hetkel), käsib kohtunik teil anda [prokuröride](#) teada, kes see isik on.

Teil on õigus teada enne kohtumenetlust, milles teid süüdistatakse. Teie soovi korral tuleb teile esitada teie vastu kogutud tõendid.

Kus kohtumenetlus toimub?

Teile edastatakse selle kohtu nimi ja asukoht, kus teie asja kohtulik arutamine toimub. Kõikide kohtute eest vastutab [Iirimaa kohtute amet](#), kes saab teid aidada selle kohtu leidmisel.

Väiksemaid õigusrikkumisi arutatakse piirkonnakohtutes, kus asjade üle langetavad otsuseid kohtunikud ainuisikuliselt. Raskemaid õigusrikkumisi arutatakse ringkonnakohtutes või keskkriminaalkohtutes, kus otsuse langetavad vandemehed.

Kohtuistungid on avalikud. Kuid kui süüdistatav on laps või kui tegemist on seksuaalkuriteoga seotud asjaga, on kohtuistungid kinnised.

Kas süüdistust saab kohtumenetluse ajal muuta?

Enamikel juhtudel ei saa süüdistust kohtumenetluse ajal muuta. Teatavaid süüdistusi on võimalik siiski muuta, kui see on seadusega lubatud. Näiteks, ohtlikku juhtimist käsitleva süüdistuse võib asendada hooletut juhtimist käsitleva kergema süüdistusega, kui kohtunik leiab, et te juhtisite sõidukit hooletult, kuid mitte ohtlikult.

Kui te tunnistate end kõikides süüdistuse punktides kohtumenetluse ajal süüdi, otsustab kohtunik seejärel, milline karistus määrata. Selle otsuse langetamiseks kaalub kohtunik, kui raske on kuritegu ja milline on teie isiklik olukord. See, et te tunnistasite end süüdi, peaks olema kergendav asjaolu.

Te võite end süüdi tunnistada ka vaid osades süüdistuse punktides ja väita oma süütust ülejäänud punktide puhul. Kohtunik või vandemehed langetavad otsuse neis punktides, mille te olete vaidlustanud. Seejärel määratakse teile karistus süüdistuse neis punktides, milles te end süüdi tunnistasite, ning neis punktides, milles teid süüdi mõisteti.

Millised on minu õigused kohtumenetluse ajal?

Enamiku juhtumite puhul peate te kohtumenetluse ajal kohal viibima. Kui te kohtusse ei ilmu, võib kohtunik teha määruse teie vahistamiseks ja lasta tuua teid kohtusse vahi all. Mõnikord võib kohtumenetlus jätkuda ka teie kohalolekuta ning teid võidakse süüdi mõista ka juhul, kui te kohal ei viibi.

Kui te ei saa tulla kohtusse õnnetuse või haiguse tõttu, peaksite sellest teavitama oma õigusnõustajat ja andma talle arstitõendi, mis selgitaks teie puudumist. Teil on õigus kasutada tõlgi abi, kui te ei saa toimuvast aru. Kui te olete kurt, on teil õigus tõlkele viipekeelde.

Soovi korral on teil õigus kaitsta end kohtumenetluse käigus ise. Kui te ei saa endale õigusnõustajat lubada, võidakse ta teile määrata [kriminaalasjades antava õiguslase abi kava](#) alusel sõltuvalt sellest, kui tõsine on süüdistus. Teil on õigus õigusnõustajat ise valida. Kui te ei tea ühtegi õigusnõustajat, võib kohtunik teile nõustaja valida. Kui te ei ole oma õigusnõustajaga rahul, on teil õigus teda vahetada.

Te võite kohtumenetluse käigus soovi korral sõna võtta, kuid te ei pea seda tegema. Vande all ütluste andmisel valetamine on kuritegu.

Millised on minu õigused seoses minu vastu esitatud tõenditega?

Te võite vaidlustada teie vastu esitatud tõendid, kui need saadi ebaseaduslikult. Näiteks kui politsei sisenes teie majja läbiotsimismääruseta, siis ei lubata tavaliselt kasutada neid tõendeid, mis saadi sellisel majas viibides.

Samuti võite te asitõendid kahtluse alla seada, esitades tunnistajatele küsimusi eesmärgiga näidata, et nad valetavad või eksivad. Lisaks võite te paluda tunnistajaid, et nad esitaksid tõendeid, mis on teie kaitsmiseks asjakohased või näitavad, et prokuröri tunnistajad valetavad või eksivad.

Te võite palgata enda kasuks tõendite saamiseks eradetektiivi. Tõendid on lubatavad, kui need saadi seaduslikul teel.

Kas arvesse võetakse minu kohta karistusregistris sisalduvat teavet?

[Tavaliselt](#) ei saa kohtumenetluses arvesse võtta tõendeid teie varasemate süüdimõistmiste kohta.

Kuid kui kohtunikud kaaluvad, millist karistust teile määrata, võivad nad varasemaid süüdimõistmisi arvesse võtta. Samuti võidakse arvesse võtta kõiki varasemaid süüdimõistmisi teistes liikmesriikides.

Mis juhtub kohtumenetluse lõpus?

Kui teid mõistetakse õigeks, on kohtumenetlus läbi ja te olete vaba.

Kui teid mõistetakse süüdi või te tunnistate end süüdi, otsustab kohtunik, milline karistus teile määrata. On võimalik, et te peate tasuma rahatrahvi või kandma [vanglakaristust](#). Kohtunik võib määrata karistuse tingimisi, kui te ei pane toime täiendavaid kuritegusid.

Kohtunik võib paluda, et [kriminaaljärelevalve teenistus](#) kirjutaks enne karistuse määramist teie kohta aruande. Teenistuse ametnikud ütlevad kohtunikule, kas kriminaaljärelevalve on sobiv vahend, et käsitleda mis tahes probleeme, mis põhjustavad teie kriminaalset käitumist.

Taotluse korral võib kriminaaljärelevalve teenistus anda kohtunikule teada, kas te olete võimeline tegema üldkasulikku tööd. Seejärel võib kohtunik otsustada, et vanglakaristuse kandmise asemel peate te tegema kuni 240 tundi tasuta tööd.

Milline on kuriteoohvri roll kohtumenetluse ajal?

Kuriteoohver on kohtumenetluse kaasatud kui prokuröri tunnistaja. Ta annab tunnistusi selle kohta, mida ta nägi seoses teile esitatud süüdistusega.

Kui teid mõistetakse süüdi või te tunnistate end süüdi, võtab kohtunik arvesse kuriteo mõju ohvrile.

Seonduvad lingid

[Iirimaa õigusaktide andmebaas](#)

[Iirimaa ja Ühendkuningriigi kohtuotsuste andmebaas](#)

Viimati uuendatud: 18/01/2024

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [en](#) originaalkeelset

versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

4 - Minu õigused pärast seda, kui kohus on langetanud otsuse

Kas ma võin edasi kaevata?

Te võite esitada apellatsiooni mis tahes süüdimõistva kohtuotsuse või määratud karistuse peale. [Apellatsiooni esitamise viis](#) sõltub sellest, milline kohus teie asja arutas. Piirkonnakohtu otsuse peale esitatud apellatsiooni arutab ringkonnakohus. Ringkonnakohtu või [keskkriminaalkohtu](#) otsuste peale esitatud apellatsioone arutab [kriminaalapellatsioonikohus](#).

Kui te soovite esitada apellatsiooni piirkonnakohtu otsuse peale, peate edastama prokuröridele 14 päeva jooksul taotluse. Samuti peate te 14 päeva jooksul esitama selle piirkonna kohtu sekretärile taotluse ja teatise kättetoimetamise kohta. Kui te soovite esitada apellatsiooni ringkonnakohtu või keskkriminaalkohtu otsuse peale, peate te taotlema asja arutanud kohtunikult 3 päeva jooksul pärast süüdimõistmist luba apellatsiooni esitamiseks. Seejärel

peate te esitama kriminaalapellatsioonikohtu kohtusekretärile taotluse 7 päeva jooksul, kui luba apellatsiooni esitamiseks ei antud, ja 14 päeva jooksul, kui luba anti. Tavaliselt teeb teie advokaat kõik selle ära teie eest.

Kui te esitate apellatsiooni piirkonnakohtu otsuse peale, on teil õigus nõuda, et teie asja arutataks täies mahus uuesti. Samuti on teil õigus esitada apellatsioon teile määratud karistuse peale. Kui te esitate apellatsiooni ringkonnakohtu või keskkriminaalkohtu otsuse peale, võite esitada apellatsiooni õigusküsimuste põhjal või juhul, kui teie asja kohtulik arutamine ei olnud teie arvates rahuldav. Samuti võite te esitada apellatsioon teile määratud karistuse peale.

Mis juhtub siis, kui ma esitan apellatsiooni?

Kui te esitate apellatsiooni piirkonnakohtu otsuse peale, siis karistuse kohaldamine peatatakse, kuni teie apellatsiooni on arutatud. Selleks peate te sõlmima siduva kokkuleppe, milles võidakse nõuda, et te peate maksta teatava rahasumma. Kui te viibite piirkonnakohtu otsuse peale apellatsiooni esitamise ajal vangistuses, on teil õigus vangistusest vabaneda, kui te olete esitanud kaebuse ja sõlminud siduva kokkuleppe. Kui teie suhtes kohaldatakse vangistust ja te soovite esitada apellatsiooni, annab vajalikud vormid teile vangla juhtkond.

Kui te esitate apellatsiooni piirkonnakohtu otsuse peale, võib apellatsiooni arutamine toimuda alles mitme kuu pärast. Kui te esitate apellatsiooni ringkonnakohtu või keskkriminaalkohtu otsuse peale, võib enne apellatsiooni arutamist kuluda märkimisväärselt rohkem aega.

Kui te esitate apellatsiooni piirkonnakohtu otsuse peale, on teil õigus esitada uusi tõendeid ja õigusargumente. Kui te esitate apellatsiooni ringkonnakohtu või keskkriminaalkohtu otsuse peale, ei ole teil tavaliselt õigus esitada uusi tõendeid ning te võite seda teha vaid erandjuhtudel.

Mis toimub apellatsiooni arutamisel?

Kui te esitate apellatsiooni piirkonnakohtu otsuse peale, on teil õigus nõuda, et teie juhtumit arutataks täies mahus uuesti. Kui te esitate apellatsiooni ringkonnakohtu või keskkriminaalkohtu otsuse peale, võite teie või võib teie advokaat öelda kohtule, miks te arvate, et teie suhtes langetatud otsus tuleks tühistada, või miks on teie arvates määratud karistus põhimõtteliselt vale.

Mis juhtub, kui apellatsioon rahuldatakse / apellatsiooni ei rahuldata?

Kui teie apellatsioon rahuldatakse, on juhtum lõpetatud ja teil puuduvad sellega seoses täiendavad kohustused. Kui apellatsiooni ei rahuldata, kinnitab apellatsioonikohus teie suhtes langetatud otsuse paikapidavust. Kui apellatsioonikohus leiab, et karistus on põhimõtteliselt vale, võib ta esialgset karistust suurendada või vähendada.

Kui teie apellatsiooni on arutatud, puudub täiendava apellatsiooni esitamise õigus. Kuid kriminaalapellatsioonikohus võib lubada teil esitada apellatsiooni ülemkohtule, kui tegemist on suurt avalikku huvi pakkuva õigusküsimusega.

Puuduvad üldsätted, mis näeksid ette õiguse saada hüvitist, kui teie apellatsioon rahuldatakse. Kui te esitate kriminaalapellatsioonikohtule apellatsiooni süüdimõistva otsuse peale, võite te saada hüvitist juhul, kui teie suhtes on õigust vääralt kohaldatud. Selline olukord tekib, kui kriminaalapellatsioonikohus tühistab süüdimõistva otsuse ning kinnitab, et uued asjaolud näitavad, et õigust on vääralt kohaldatud. Seda juhtub väga harva. Kui kriminaalapellatsioonikohus kinnitab, et õigust on vääralt kohaldatud, võite te esitada [Eesti justiitsministrile](#) taotluse hüvitise saamiseks.

Süüdimõistev otsus kantakse karistusregistri andmetesse siis, kui kohtunik on teid õigusrikkumises süüdi tunnistanud.

Süüdimõistev otsus on lõplik, kui teid on süüdi mõistetud või kui te olete end süüdi tunnistanud. Teil on siiski õigus esitada apellatsioon. Kui teie apellatsioon rahuldatakse, ei tohiks teie karistusregistri andmetes sisalduda mingeid andmeid süüdimõistmise kohta.

Ma olen pärit teisest liikmesriigist. Kas mind võidakse pärast kohtumenetlust saata tagasi sellesse liikmesriiki?

Kui teid mõistetakse süüdi kuriteos, ei saa kohus teid tagasi saata teie riiki. Kuid kohus võib esitada justiitsministrile soovitus teie riigist väljasaatmise kohta. Samuti võib kohus määrata teile karistuse tingimisi või loobuda karistuse kohaldamisest osaliselt, tingimusel et te lahkute riigist. See ei tähenda, et teid saadetakse riigist välja, kuid kui te riigist ei lahku, kohaldatakse teie suhtes vangistust. Kui te olete vangis, võite te esitada justiitsministrile taotluse, et teid viidaks ülejäänud karistuse kandmiseks lirimaalt teise liikmesriiki.

Kui mind mõistetakse süüdi, siis kas selle sama rikkumisega seoses saab minu üle taas kohut mõista?

Kui teid mõistetakse süüdi, ei saa teie üle seoses selle sama rikkumisega taas kohut mõista. Kui teid on süüdi mõistetud teises liikmesriigis, ei saa teie üle seoses selle sama rikkumisega lirimaal taas kohut mõista.

Teave süüdistuse/süüdimõistmise kohta

Teie karistusregistri andmed sisaldavad teavet kõikide teie suhtes langetatud süüdimõistvate otsuste kohta. Kui te olete täiskasvanu, haldab seda teavet põrsvalt riiklik politseiteenus. Politsei võib säilitada ka muid teie kohta käivaid andmeid. Kui teie kohta käivad andmed on ebatäpsed, on teil õigus nõuda nende parandamist või kustutamist. Seda teavet võite te küsida [Eesti politsei keskandmebüroost](#) (*Garda Central Vetting Unit*). Kui politsei ei võimalda teile juurdepääsu neile andmetele või ei paranda ebatäpsset teavet, on teil õigus esitada taotlus [Eesti andmekaitsevolinikule](#).

Seonduvad lingid

[Eesti lirimaa kohtud](#)

[Eesti Kodanike teavitamise amet](#)

[Eesti Andmekaitsevolinik](#)

Viimati uuendatud: 18/01/2024

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [en](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

5. Liiklusnõuete rikkumised ja muud väiksemad õigusrikkumised

Kuidas käsitletakse väiksemad liiklusnõuete rikkumisi?

Väiksemate õigusrikkumiste, näiteks kiiruseületamise, juhtimise ajal mobiiltelefoni kasutamise või ebaseadusliku parkimise korral väljastatakse tavaliselt kindlasummaline trahvinõue, mille te peate kindla aja jooksul tasuma posti teel. Asi edastatakse kohtusse vaid juhul, kui te nõuet ei tasu. Mõnikord antakse trahvinõude kviitung teile kohe pärast rikkumist ja mõnikord saadetakse see teile koju.

Mõne kindlasummalise trahvinõudega kaasneb trahvipunktide lisamine teie juhiloale ning kui te kogute 3 aasta jooksul kokku 12 trahvipunkti, keelatakse teil sõiduki juhtimine lirimaal. Kui te tasute kindlasummalise trahvinõude, lisatakse teie juhiloale vähem punkte kui siis, kui asi edastatakse kohtusse ja teid mõistetakse süüdi. Euroopa Liit tegeleb praegu projektiga, mille eesmärk on ühtlustada liikmesriikide juhilubadega seotud andmed.

Liiklusnõuete rikkumistega tegeleb peaaegu alati tavapolitsei. Pidage meeles, et lirimaal peab sõidukijuhil juhiluba kaasas olema ning nõudmise korral peab ta selle politseinikule esitama.

Kui te olete teise liikmesriigi kodanik ja elate lirimaal, koheldakse teid kogu protsessi jooksul lirimaa kodanikuna.

Kui teie asi edastatakse kohtusse, arutab seda kohalikus piirkonnakohtus (madalaima astme kohus) üks kohtunik ilma vandemeesteta. Kui te ei ole tulemusega rahul, on teil õigus esitada kas süüdimõistmist või karistust käsitleva otsuse peale apellatsioon kõrgema astme kohtule (vt [teabelehte nr 4](#)).

Kas need rikkumised kajastuvad minu karistusregistri andmetes?

Kõik liiklusnõuete rikkumised kantakse politsei hallatavatesse elektroonilistesse andmetesse. Väga kergeid juhtumeid, näiteks kiiruseületamist ei käsitleta üldiselt kriminaalõigusrikkumistena. Kuid kui teile esitatakse süüdistus raskemas õigusrikkumises, näiteks ohtlikus juhtimises, sõiduki joobes juhtimises või kindlustuseta juhtimises, lisatakse süüdimõistvad otsused teie karistusregistri andmetele. Selliseid õigusrikkumisi käsitletakse vastavalt [teabelehel nr 4](#) kirjeldatud menetlusele. Kui teid süüdistatakse sellises õigusrikkumises, peaksite te kiiresti otsima õiguslast nõu.

Kuidas käsitletakse muid väiksemaid õigusrikkumisi?

Kõige tavapärasemad väiksemad õigusrikkumised on kiiruseületamine ja juhtimise ajal mobiiltelefoni kasutamine. Mitme muu õigusrikkumise, näiteks ühissõidukile ette nähtud rajal liiklemise eest võidakse määrata [kindlasummaline trahvinõue](#), kuid nende puhul ei lisata trahvipunkte. Kui te ei arvesta sõidukijuhtimise ajal teiste liiklejatega ja sellega kaasneb hooletu juhtimine, määratakse teile rahatrahv ja lisatakse karistuspunktid.

Asi edastatakse kohtusse vaid juhul, kui te kindlasummalist trahvinõuet ei tasu. Nagu eespool kirjeldatud, menetleb seda asja piirkonnakohtus. Teil on alati õigus esitada piirkonnakohtu määrupeale kaebus vastavalt eespool kirjeldatule.

Viimati uuendatud: 18/01/2024

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Süüdistatavad (kriminaalmenetlused) - Kreeka

Nendel teabelehtedel selgitatakse, mis juhtub, kui isikut kahtlustatakse või süüdistatakse kuriteos, mida menetletakse kohtus.

Kriminaalmenetluse lühikirjeldus

Uurimine / kriminaalmenetluse algatamine

Menetluse see osa algab prokuröri teavitamisega kuriteo võimalikust toimepanemisest. Menetlus jätkub kriminaalmenetluse algatamisega ja lõpeb kas süüdistusakti saatmisega kohtusse või süüdistusest loobumisega.

Selle etapi eesmärk on juhtumit võimalikult põhjalikult uurida, et teha kindlaks, kas on olemas kaalukad tõendid selle kohta, et kahtlustatav on toime pannud kuriteo ja kas pädev kohus saab algatada tema suhtes kohtumenetluse või mitte.

Kohtulik arutamine

Selles etapis menetletakse asja kohtus, kuni kohus langetab otsuse ja teeb selle teatavaks.

Õiguskaitsevahendid

Need on õiguslikud vahendid, mida isikud saavad kasutada kriminaalkohtu lahendi vaidlustamiseks.

Need vahendid on:

apellatsioonkaebus, mille eesmärk on vaidlustatavat lahendit muuta või see tühistada kas faktilistel või õiguslikel alustel;

teistmine ja vaidlustatava lahendi osaline või täielik tühistamine õiguslikel alustel.

Üksikasjalikumat teavet menetluse kõikide etappide ja oma õiguste kohta leiata järgmistelt teabelehtedelt. See teave ei asenda õigusnõu ning selle eesmärk on vaid anda üldjuhtnõude.

Kui te olete langenud kuriteo ohvriks, leiata kogu teabe oma õiguste kohta [siit](#).

Euroopa Komisjoni roll

Euroopa Komisjon ei osale liikmesriikides algatatud kriminaalmenetlustes ega saa teid kaebuse esitamisel aidata. Nendel teabelehtedel esitatakse teave selle kohta, kuidas ja kellele kaebus esitada.

Vajaliku teabe leidmiseks klõpsake järgmistel linkidel

[1 – Minu õigused kuriteo uurimise ajal](#)

[2 – Minu õigused kohtumenetluse ajal](#)

[3 – Minu õigused pärast kohtumenetlust](#)

Viimati uuendatud: 29/02/2024

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

1 - Minu õigused uurimise ajal

A. Kas uurimist mõjutab see, et ma olen välisriigi kodanik?

Ei. Kõigil Kreeka territooriumil viibivatel isikutel on õigus oma elu, au ja vabaduse täielikule kaitsele, ilma diskrimineerimiseta rahvuse, rassi, keele, usutunnistuse või poliitiliste veendumuste alusel.

B. Millised on uurimise etapid?

i. Tõendite kogumise etapp / uurijate volitused

Eeluurimise eesmärk on koguda vajalikke tõendeid, et otsustada, kas tuleks algatada kriminaalmenetlus.

ii. Kahtlustatavana kinnipidamine

Iga kuriteolt tabatud ja vahistatud või vahistamismääruse alusel vahistatud isik tuleb tuua pädeva eeluurimiskohtuniku ette hiljemalt 24 tunni jooksul pärast vahistamist. Kui vahistamine toimus mujal kui eeluurimiskohtuniku asukohas, tuleb isik tuua kohtu ette tema kohaletoomiseks hädavajaliku aja jooksul.

Eeluurimiskohtunik peab kolme päeva jooksul pärast vahistatud isiku kohtu ette toomist kas vahistatu vabastama või väljastama vangistamismääruse. Seda tähtaega võib kohtu ette toodud isiku taotlusel pikendada kahe päeva võrra.

iii. Küsitlemine

Põhiuurimise eesmärk on koguda tõendeid, mis on vajalikud kuriteo toimepanemise kindlakstegemiseks ja otsustamiseks selle üle, kas isik tuleb selle kuriteo eest kohtu alla anda või mitte.

iv. Eelvangistus

Ajutine kinnipidamine on lubatud ainult juhul, kui süüdistatavale on esitatud süüdistus kuriteo eest ja tal puudub riigis teadaolev elukoht või kui ta on teinud ettevalmistusi põgenemiseks või kui ta on varem kohtust kõrvale hoidnud või olnud tagaotsitav või on tunnistatud süüdi kinnipidamiskohast põgenemises või elukohapiirangute rikkumises ning neid asjaolusid arvesse võttes on selge, et ta kavatseb põgeneda, või kui tema suhtes tehtud varasemate lõplike süüdimõistvate kohtuotsuste tõttu samaste kuritegude eest peetakse väga tõenäoliseks, et ta võib vabastamise korral uusi kuritegusid toime panna. Kui süütegu, milles isikut süüdistatakse, on seaduse järgi karistatav eluaegse vangistusega või kuni 15-aastase vangistusega või kui ta on süütegu toime pannud

korduvalt või kuritegeliku või terroristliku organisatsiooni koosseisus või kui kannatanute arv on suur, võib kohaldada eelvangistust ka juhul, kui teo eripära arvestades on väga tõenäoline, et kõnealune isik paneb vabastamise korral toime uusi kuritegusid. Ainuüksi teo õiguslik raskus ei õigusta ajutist kinnipidamist.

C. Millised õigused on mul uurimise ajal?

i. Kas mul on õigus kasutada tõlki ja lasta dokumente tõlkida?

Kahtlustataval või süüdistataval, kes ei räägi kreeka keelt või ei mõista seda piisavalt hästi, on õigus suulisele tõlkele ja kõigi oluliste menetluskirjalikele dokumentidele kirjalikule tõlkele.

ii. Kas mul on õigus saada teavet ja tutvuda toimikuga?

Niipea, kui süüdistatav on kutsutud kohtusse, et end kaitsta, peab eeluurimiskohtunik teda teavitama süüdistusakti sisust ja uurimisdokumentidest. Süüdistataval või tema kaitsjal on ka õigus tutvuda süüdistusakti ja uurimisdokumentidega. Süüdistusakti ja uurimisdokumentide ärakirju võib anda süüdistatavale tema kirjaliku taotluse korral ja tema kulul.

iii. Kas mul on õigus kaitsjale ja õigus teavitada kolmandat isikut oma olukorrast?

Süüdistataval on õigus kasutada kaitsjat ka tunnistajate või teiste süüdistatavate riskisüstitlustel. Ühelgi juhul ei tohi süüdistataval keelata oma kaitsjaga suhelda. Nende suhtlus on rangelt konfidentsiaalne.

iv. Kas mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Kahtlustataval või süüdistataval on vastavalt asjakohastele õigusnormidele õigus tasuta õigusabile, sealhulgas õigusnõustamisele ja abile ning esindamisele kohtus.

v. Mida on oluline teada seoses järgmisega:

a. Süütuse presumptsioon

Kahtlustatavat ja süüdistatavat peetakse süütuks seni, kuni tema süü ei ole seaduse kohaselt tõendatud.

b. Õigus vaikida ja õigus ennast mitte süüstada

Kahtlustataval ja süüdistataval on õigus vaikida ja õigus ennast mitte süüstada. Seda õigust ei saa teostada asjaomase kahtlustatava või süüdistatava vastu.

c. Tõendamiskohustus

Süüdistatav ei ole kohustatud esitama tõendeid asjaolude kohta, millele ta oma kaitseks tugineb. Kohtunikud ja prokurörid on kohustatud hoolikalt uurima kõiki süüdistatava esitatud asjaolusid või tõendeid, kui see aitab välja selgitada tõde. Mis tahes kahtlust kahtlustatava või süüdistatava süüdiolukus tõlgendatakse tema kasuks.

vi. Millised on laste menetluslikud eritagatised?

Alaealisel, kes on langenud teatava isiku- või seksuaalvabaduse vastase kuriteo ohvriks, on õigus viibida kõigi uurimistoimingute juures ja tutvuda kõigi kohtuasja materjalidega, isegi kui ta ei ilmu kohtusse süüdistust toetama.

vii. Millised on haavatavate kahtlustatavate menetluslikud eritagatised?

Haavatavaid isikuid teavitatakse nende õigustest, võttes nõuetekohaselt arvesse nende erivajadusi. Neid teavitatakse alati nendest õigustest loobumise tagajärgedest.

D. Millised tähtajad on kriminaaluurimisele sätestatud seadusega?

Õõna käsitatakse ajavahemikul 1. oktoobrist kuni 31. märtsini aega 20.00–6.00 ja ajavahemikul 1. aprillist kuni 30. septembrini aega 21.00–5.00.

E. Milliseid ettevalmistusi tehakse kohtueelse menetluse ajal, kaasa arvatud eelvangistuse alternatiivid ja võimalus kinnipeetava üleviimiseks päritoluriiki (Euroopa järelevalvekorraldus)?

Võidakse määrata koduarest elektroonilise valve all. See tähendab, et süüdistataval keelatakse lahkuda eeluurimiskohtuniku määramisega täpsustatud hoonest või hoonekompleksist, mis on tema tõendatud viibimis- või elukoht.

Viimati uuendatud: 29/02/2024

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

2 - Minu õigused kohtumenetluse ajal

A. Kus toimub kohtumenetlus?

Kohtumenetlus toimub territoriaalse pädevusega kohtu ruumides. Suure ohu puhul avalikule korrale võib kohtuistung toimumiskohta muuta.

B. Kas süüdistust saab kohtumenetluse ajal muuta? Kui see on võimalik, siis millised on minu õigused saada selle kohta teavet?

Süüdistust muuta ei saa. Süüdistataval või tema kaitsjal on õigus tutvuda süüdistusakti ja uurimisdokumentidega.

C. Millised õigused on mul kohtuistungil ajal?

i. Kas ma pean kohtumenetluse ajal kohtuistungile isiklikult ja võib määrata enda kaitsmiseks advokaadi?

Nii väärteo- kui ka kriminaalmenetluses peab süüdistatav ilmuma kohtuistungile isiklikult ja võib määrata enda kaitsmiseks advokaadi.

ii. Kas mul on õigus kasutada tõlki ja lasta dokumente tõlkida?

Kui kriminaalmenetluse mis tahes etapis kuulatakse ära kahtlustatavat, süüdistatavat või tunnistajat, kes ei räägi kreeka keelt või ei mõista seda piisavalt hästi, tuleb viivitamata tagada suuline tõlge. Vajaduse korral on süüdistatava ja tema kaitsja vahelises suhtluses võimalik kasutada suulist tõlget kriminaalmenetluse kõikides etappides.

iii. Kas mul on õigus kaitsjale?

Kriminaalmenetluses peab kohtu eesistuja määrama kaitsja neile süüdistatavatele, kellel see puudub. Alaealiste asjade kohtunik peab tegema sama juhul, kui alaealist süüdistatakse teos, mis oleks täisealise isiku puhul kuritegu. Süüdistatav ei tohi keelduda kohtu eesistuja määratud kaitsja(te)st. Kui talle on määratud rohkem kui üks kaitsja, võib ta siiski esitada põhjendatud taotluse, milles palub kohtul tühistada ainult ühe kaitsja määramine, misjärel jätkavad tema kaitsmist teised kaitsjad.

iv. Millistest muudest menetlusõigustest ma peaksin teadlik olema? (Nt kahtlustatavate ilmumine kohtusse.)

Kui puudub tunnistaja ei saa kohtusse ilmuda, loetakse tema kohtueelses etapis vande all antud tunnistus kohtus ette, tingimusel et süüdistatav või teda esindav kaitsja on andnud selleks sõnaselge nõusoleku, mis kantakse protokollile.

D. Võimalikud karistused

Vangistus on ajutine. Erandjuhtudel, kui see on seadusega sõnaselgelt ette nähtud, on see eluaegne. Ajutine vangistus ei tohi kesta üle viieteistkümne aasta ega alla viie aasta. Vabadusekaotuslik karistus ei tohi kesta üle viie aasta ega alla kümne päeva. Kui ei ole sätestatud teisiti, ei tohi üldkasulik töö kesta üle 720 tunni ega alla 100 tunni. Rahaline karistus ei tohi olla suurem kui: a) 90 trahviühikut, kui karistus on ainus põhikaristus või kui see määratakse koos üldkasuliku tööga; b) 180 trahviühikut, kui karistus määratakse koos vabadusekaotusega, ja c) 360 trahviühikut, kui karistus määratakse kumulatiivselt koos vabadusekaotusega. Kui erisätetes ei ole sätestatud teisiti, ei tohi üks trahviühik olla väiksem kui 1 euro ega suurem kui 100 eurot.

Viimati uuendatud: 29/02/2024

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

3 - Minu õigused pärast kohtumenetlust

A. Kas ma võin kohtuotsuse edasi kaevata?

Jah, kui üheliikmeline väärteloasju arutav kohus on määranud üle 2 kuu pikkuse vangistuse või kolmeliikmeline väärteloasju arutav kohus üle 4 kuu pikkuse vangistuse või segakohus vähemalt 2 aasta pikkuse vangistuse või kui ühe- või kolmeliikmeline alaealiste asjade kohus on määranud vangistuse spetsiaalses alaealiste kinnipidamisasutuses või parandus- või ravimeetmed.

B. Milliseid muid õiguskaitsevahendeid ma võin kasutada?

Lõpliku kohtuotsusega süüdimõistetud isik saab 15 päeva jooksul taotleda menetluse tühistamist, kui tal ei ole vääramatu jõu tõttu või muudel pöördumatutel põhjustel olnud võimalik kohtule õigel ajal teatada kohtuistungile ilmumise ületamatust takistusest ja taotleda kohtuistungile edasilükkamist. Samuti saab süüdistatava taotleda kohtulahendi tühistamist, kui tema asukoht oli süüdimõistmise ajal teadmata, kuid oli teada talle kohtukutse kätetoimetamise ajal.

C. Millised on karistuse määramise tagajärjed?

i. Karistusregister

Kõik lõplikud süüdimõistvad kohtuotsused kantakse karistusregistrisse. Kõik karistused kantakse karistusregistri sellesse versiooni, mis on mõeldud õigusasutustele kasutamiseks, samal ajal kui kuni 6 kuu pikkuseid vanglakaristusi ei kanta registri sellesse versiooni, mis on kättesaadav üldiseks kasutamiseks kolme aasta pärast, kuni 5 aasta pikkuseid karistusi ei kanta registri sellesse versiooni, mis on kättesaadav üldiseks kasutamiseks kaheksa aasta pärast, ja üle 5 aasta pikkuseid karistusi ei kanta versiooni, mis on kättesaadav üldiseks kasutamiseks 20 aasta pärast. Andmed kustutatakse, kui isik saab 80-aastaseks või viis aastat pärast tingimisi vabastamise perioodi lõppu.

ii. Karistuse täideviimine, kinnipeetavate üleviimine, kriminaalhooldus ja alternatiivsed karistused

Kui isikule mõistetakse alla 3 aasta pikkune vangistus, määrab kohus karistusest tingimisi vabastamise 1–3 aastaks, välja arvatud juhul, kui kohus leiab konkreetselt põhjendatud juhtudel, et vangistus on hädavajalik, et vältida süüdimõistetud isiku poolset uute süütegude toimepanemist. Kreeka võib tunnustada ja täita teises Euroopa Liidu liikmesriigis tehtud kohtuotsuseid, millega määratakse vabadusekaotuslik karistus või vabadust piirav karistus, ning ta võib taotleda Kreeka siseriikliku kohtu samalaadse otsuse tunnustamist ja täitmist teises Euroopa Liidu liikmesriigis. Süüdimõistetud isik peab asuma otsuse teinud riigis või otsust täitvas riigis. Tuleb kontrollida topeltkaristatavust, välja arvatud teatavate raskete kuritegude puhul, mille eest karistatakse otsuse teinud riigis kuni 3 aasta pikkuse vabadusekaotusega.

Viimati uuendatud: 29/02/2024

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Süüdistatavad (kriminaalmenetlused) - Hispaania

Nendel teabelehtedel selgitatakse, mis juhtub, kui isikut kahtlustatakse või süüdistatakse õigusrikkumises, mida menetletakse kohtus.

Hispaania põhiseaduses tunnustatakse inimväärikust, inimeste vääramatuid õigusi, isiksuse vaba arengut ning õigusnormide ja teiste isikute õiguste austamist.

Põhiseaduses on sätestatud inimeste põhiõigused ja -vabadused, mis tuginevad [inimõiguste ülddeklaratsioonile](#) ning inimõigusi käsitlevatele rahvusvahelistele lepingutele ja kokkulepetele, mille Hispaania on ratifitseerinud.

Hispaania põhiseaduses sisalduvaid üldiseid põhiõigusi on siseriiklikes õigusaktides edasi arendatud.

Uurimiselise isiku / süüdistatava õigused kriminaalmenetluses on konkreetselt sätestatud Hispaania kriminaalmenetluse seadustikus (*Ley de Enjuiciamiento Criminal*), milles:

kasutatakse terminit „uurimiselise isik“ (*investigado*), et osutada isikule, kes on uurimise all tema seose tõttu kuriteoga;

kasutatakse terminit „süüdistatav“ (*encausado*), et osutada üldiselt isikule, kellele õigusasutus esitab pärast juhtumi uurimise lõpuleviimist ametliku süüdistuse konkreetse kuriteo toimepanemises osalemises;

kasutatakse jätkuvalt hispaaniakeelseid termineid *acusado* [üldjuhul isik, kelle vastu on esitatud süüdistus suulisel menetluses] ja *procesado* [üldjuhul isik, kelle vastu on esitatud süüdistus konkreetset liiki kriminaalmenetluses], mida mõlemat võib tõlkida kui „süüdistatav“ ja kasutada menetluse asjakohastes etappides termini *encausado* sünonüümidena.

Kui olete kuriteo ohvriks langenud, leiata üksikasjaliku teabe oma õiguste kohta [siit](#).

Kriminaalmenetluse lühikirjeldus

Alustamine

Menetlus algatatakse, kui

esitatakse kaebus pädevale asutusele (politsei, prokuratuur või valvekohus);

kaebuse esitab mis tahes isik, olenemata sellest, kas ta on asjaomase kuriteo ohver või mitte;

esitatakse avaldus politseile;

eeluurimiskohtunik algatab menetluse omal algatusel.

Uurimisetapp

Kui algatatakse kriminaalmenetlus, algab kohtuliku eeluurimise etapp, milles võetakse meetmeid kohtumenetluseks valmistumiseks, uurides ja tõendades võimalike kuritegude toimepanemist, võttes seejuures arvesse kõiki asjaolusid, mis võivad mõjutada kuritegude liigust ja toimepanijate süüd ning isikute ja nende rahaliste kohustuste kinnitamist.

Uurimise lõpp

Kohtuliku eeluurimise lõpuleviimisel võivad olla järgmised tulemused:

menetluse lõpetamine ja sulgemine, kui puuduvad tõendid kuriteo toimepanemise kohta või kui kuriteo toimepanija pole teada;

menetluse jätkamine, alustades niinimetatud vaheetappi, mille eesmärk on teha kindlaks, kas uurimine on lõpule viidud ja kas süüdistuse esitamine on asjakohane;

kui vajaduse korral on esitatud asjakohane süüdistusakt ja kaitsevõited, esitatakse pooltele kohtukutse.

Kohtumenetlus

Kohtumenetlus, mis on (mõne erandiga) avalik, toimub sellise kohtuniku või kohtu ees, kes ei viinud läbi uurimist, ning lõpeb kohtuotsusega, mis võib olla: kohtuotsus süüdistatava kahjuks;

kohtuotsus süüdistatava kasuks.

Mõlemal juhul võib kumbki pool esitada kohtuotsuse peale apellatsioonkaebuse kõrgema astme kohtule.

Teabelehed

Üksikasjalikku teavet menetluse kõikide etappide ja oma õiguste kohta leiате teabelehtedelt. See teave ei asenda õiguslast nõu ning selle eesmärk on vaid anda juhiseid.

Euroopa Komisjoni roll

Euroopa Komisjonil ei ole liikmesriikide kriminaalmenetluses mingit osa ning komisjon ei saa teid kaebuste korral aidata. Käesolevatel teabelehtedel esitatakse teave selle kohta, kuidas ja kellele kaebus esitada.

Vajaliku teabe leidmiseks klõpsake allpool esitatud linkidel

[1 - Minu õigused uurimise ajal](#)

[2 - Minu õigused kohtumenetluse ajal](#)

[3 - Minu õigused pärast kohtumenetlust](#)

Viimati uuendatud: 17/01/2024

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

1 - Minu õigused uurimise ajal

Kas uurimist mõjutab see, et ma olen välisriigi kodanik?

Asjaolu, et uurimisalune isik on välisriigi kodanik, ei mõjuta üldiselt kriminaaluurimist. Välisriigi kodanikel on samad õigused nagu uurimiselustel Hispaania kodanikel ning neil on ka teatavad erioigused, näiteks õigus saada tasuta abi tõlgilt, kui välisriigi kodanik ei mõista või ei räägi hispaania keelt või menetluse ametlikku keelt. Juhul kui välisriigi kodanik kriminaaluurimise raames kinni peetakse, on tal igal ajal õigus lasta teavitada oma riigi konsulaaresindust oma vabadusekaotusest ja kinnipidamiskohast ning õigus lasta oma riigi konsulaarasutustel end külastada, õigus nendega vestelda ja kirju vahetada.

Asjaolu, et uurimisalune isik on välisriigi kodanik, võidakse võtta arvesse, kui otsustatakse tema konkreetse olukorra (eelvangistus) üle kriminaalmenetluse käigus ning õigusi vähem piiravate muude meetmete võtmise üle, nagu passi äravõtmine või riigi territooriumilt lahkumise keeld.

Millised on uurimise etapid?

Kriminaaluurimise eesmärk on koguda tõendeid võimaliku kuriteo toimepanemise kohta ja teha kindlaks kuriteo väidetavad toimepanijad.

Eristada võib kahte etappi:

politsei: politsei uurib teadaolevaid asjaolusid, mis võivad kujutada endast kuritegu. Selleks võtab politsei ühendust isikutega, kes on eeldatavasti teataval viisil sündmustes osalenud, otsib tõendusmaterjale, tunnistajaid jne;

kohus (kohtueelne etapp): kui politsei leiab märke kuritegelikust tegevusest ja tuvastab väidetavalt vastutavad isikud, esitab ta raporti eeluurimiskohtunikule, kes algatab vastava kriminaalmenetluse ja teeb vajaduse korral asjakohased toimingud (uurimiseluste isikute ja tunnistajate küsitlemine, juhtumiga seotud dokumentide hankimine, valdustesse sisenemine ja läbiotsimine, ainete analüüs jne).

Kui kuriteo toimepanemise kohta ei leita tõendeid või kui kuriteo toimepanija ei ole teada, siis juhtum lõpetatakse ja suletakse.

Kui kuriteo toimepanemise kohta leitakse tõendeid, tehakse korraldused menetluse jätkamiseks, alustades nn vaheetappi, mille eesmärk on teha kindlaks, kas uurimine on lõpule viidud ja kas süüdistuse esitamine on asjakohane.

Kui vajaduse korral on esitatud asjakohane süüdistusakt ja kaitsevääited, esitatakse pooltele kohtukutse.

Hispaania prokuratuuri (*Ministerio Fiscal*) tuleb hoida kriminaaluurimisega kursis ja prokuratuur võib nõuda, et eeluurimiskohtunik (*Juez de Instrucción*) teeks mis tahes uurimistoimingud, mida prokuratuur peab asjakohaseks. Kui prokuratuur leiab, et kuriteo toimepanemise või toimepanijate kohta pole piisavalt tõendeid, võib ta nõuda, et juhtumi menetlemine lõpetataks. Kui ta aga leiab, et isiku suhtes toime pandud kuriteo kohta on piisavalt tõendeid, esitab ta pärast uurimise lõppu vastava süüdistusakti.

Tõendite kogumise etapp / uurijate volitused

Kriminaalpolitsei (*Policia Judicial*) teeb vajalikud uurimistoimingud, et teha kindlaks, kas seadust on rikutud, koguda asjakohaseid tõendeid ja tuvastada kuriteo toimepanijad. Nende toimingute tegemist kontrollib eeluurimiskohtunik, kes peab igal juhul andma loa kõigi selliste uurimistoimingute tegemiseks, mis kujutavad endast põhiõiguste rikkumist (koju sisenemine ja kodu läbiotsimine, side pealtkuulamine jne). Hispaania prokuratuuri (*Ministerio Fiscal*) tuleb hoida kriminaaluurimisega kursis ja ta võib nõuda, et eeluurimiskohtunik teeks mis tahes uurimistoimingud, mida prokuratuur peab asjakohaseks.

Kahtlustatavana kinnipidamine

Üldjuhul ei tohi kinnipidamine kesta kauem, kui on tingimata vajalik juhtumi uurimiseks asjaolude väljaselgitamise eesmärgil, ja mitte mingil juhul kauem kui 72 tundi, mis on maksimaalne aeg, pärast mida tuleb kinnipeetav vabastada või kohtule üle anda.

Kinnipidamiseks võib korralduse anda politsei ning politseiametnikud peavad seda tegema õigusnormides sätestatud juhtudel. Selle korralduse võib anda ka Hispaania prokuratuur või eeluurimiskohtunik otse. Erandjuhtudel võivad kahtlustatava kinni pidada eraisikud, kes peavad kinnipeetava viivitamata üle andma kohtule.

Kinnipidamine peab toimuma viisil, mis kahjustab kinnipeetava isikut, mainet ja vara võimalikult vähe; isikud, kes annavad kinnipidamiskorralduse, ja isikud, kes vastutavad selle täitmise eest, peavad tagama, et kinnipeetava põhiseaduslikku õigust aule, eraelu puutumatusse ja isiklikule mainele austatakse nõuetekohaselt.

Pärast seda, kui politsei on juhtumit asjaolude väljaselgitamise eesmärgil uurinud, ületamata seadusega ette nähtud 72tunnist ajavahemikku, vabastatakse kinnipeetav või antakse ta üle kohtule.

Küsitlemine

Uurimiselust isikut teavitatakse tema õigustest ja tal palutakse anda ütlused uuritavate asjaolude kohta. Uurimisalune isik võib soovi korral vaikida ja jätta ütlused andmata või otsustada mis tahes esitatud küsimustele mitte vastata või anda teada, et ta annab ütlusi ainult kohtuniku ees.

Uurimisalune isik võib endale vabalt kaitsja määrata; kui ta seda ei tee, abistab teda ametlikult määratud kaitsja. Samuti on tal õigus enne ütluste andmist oma kaitsjaga privaatsetl kohtuda.

Kui uurimisalune isik on välisriigi kodanik ja ta ei mõista või ei räägi hispaania keelt või menetluse ametlikku keelt, on kurt või kuulmiskahjustusega või kui tal on keeleprobleeme, on tal õigus saada tasuta abi tõlgilt.

Uurimiselust isikul on õigus mitte anda ütlusi enda vastu.

Samuti võib uurimisalune isik kohe alguses tunnistada end süüdi kõigis kuritegudes või mõnes kuriteos, milles teda süüdistatakse. See ei hoiä ära uurimise jätkumist ega kohtumenetlust. Olenevalt karistuse ja kuriteo liigist võib aga toimuda kiirmenetlus. Neil juhtudel võib uurimiselust isikut esindav kaitsja jõuda Hispaania prokuratuuriga kokkuleppele, et süüdistus esitatakse, aga karistust vähendatakse.

Eelvangistus

Eelvangistuse võib määrata Hispaania prokuratuuri ja/või prokuratuuri mis tahes liikmete taotluse alusel üksnes juhul, kui eeluurimiskohtunik peab seda asjakohaseks.

Igal juhul peavad olema täidetud selle suhtes kehtivad õigusnõuded ja meetmel peab olema õigustatud eesmärk (ohvri kaitsmine ja/või põgenemise, õigusrikkumise kordumise või tõendite hävitamise või varjamise ohu kõrvaldamine).

Millised õigused on mul uurimise ajal?

Iga inimene, keda süüdistatakse karistatavas kuriteos, võib kasutada oma õigust kaitsjale, kes osaleb menetluses niipea, kui talle on süüdistatavast teada antud, ning seepärast antakse süüdistatavale arusaadavas ja kergesti mõistetavas keeles teavet järgmiste õiguste kohta.

Õigus saada teavet tegude kohta, milles teda süüdistatakse, ning oluliste muutuste kohta uurimise esemes ja süüdistustes.

Õigus tutvuda menetlusdokumentidega aegsasti, et tagada kaitseõigus, ja igal juhul enne ütluste võtmist.

Õigus osaleda kriminaalmenetluses oma kaitseõiguse teostamiseks kooskõlas õigusnormidega.

Õigus määrata endale vabalt kaitsja (võttes arvesse Hispaania kriminaalmenetluse seaduses loetletud erandeid).

Õigus taotleda tasuta õigusabi ning teavet selle taotlemise korra ja tasuta õigusabi saamise tingimuste kohta.

Õigus tasuta kirjalikule ja suulisele tõlkele kooskõlas Hispaania kriminaalmenetluse seadusega.

Õigus soovida korraldada ja ütlusi mitte anda ning jätta mis tahes esitatud küsimustele vastamata.

Õigus mitte anda ütlusi enda vastu ja õigus ennast mitte süüstada.

Kas mul on õigus kasutada tõlki ja lasta dokumente tõlkida?

Iga uurimisel isikut teavitatakse viivitamata kirjalikult ühemõttelises, kergesti mõistetavas ning talle arusaadavas keeles tegudest, mille toimepanemises teda süüdistatakse, ning tema õigustest, eelkõige õigusest saada tõlgilt tasuta abi, kui tegemist on välisriigi kodanikuga, kes ei mõista või ei räägi hispaania keelt või menetluse ametlikku keelt, kurdi või kuulumiskahjustusega isikuga või mis tahes muu isikuga, kellel on keeleprobleeme.

Uurimisetapis kujutab see õigus endast õigust kasutada sellise tõlgi abi, kes kasutab keelt, millest uurimisel isik aru saab, kõigis menetlustes, milles isik peab osalema, kaasa arvatud küsitlemisel politseis või Hispaania prokuratuuris ja kõigil kohtuistungitel, ning õigust kasutada tõlki oma kaitsjaga toimuvates vestlustes, mis on otseselt seotud isiku hilisema küsitlemise või temalt ütluste võtmisega või mis on vajalikud apellatsioonkaebuse või muude menetluslike taotluste esitamiseks.

Kas mul on õigus saada teavet ja tutvuda toimikuga?

Üldiselt on teil õigus saada teavet tegude kohta, milles teid süüdistatakse, ning mis tahes oluliste muutuste kohta uurimise esemes ja süüdistustes. Samuti on teil õigus tutvuda menetlusdokumentidega aegsasti, et tagada kaitseõigus, ja igal juhul enne ütluste võtmist, võttes arvesse õigusnormides kehtestatud erandeid.

Kui teid on kinni peetud, teavitatakse teid ka kinnipidamise põhjustest ja teie õigustest (eelkõige õigusest tutvuda menetlusdokumentide nende osadega, mis on olulised kinnipidamise või vabadusekaotuse õiguspärasuse vaidlustamiseks).

Kas mul on õigus kaitsjale ja õigus teavitada kolmandat isikut oma olukorrast?

Teil on õigus endale vabalt kaitsja määrata (võttes arvesse Hispaania kriminaalmenetluse seaduses sätestatud erandeid) ja saada põhjendamatu viivitusega selle kaitsja abi. Kaitseõigus hõlmab õigusabi, mida annab kaitsja, kelle võite vabalt määrata, või kui te kaitsjat ise ei määrata, siis ametlikult määratud kaitsja, kellega võite privaatset suhelda ja kohtuda, sealhulgas enne oma ütluste andmist politseis, Hispaania prokuratuuris või kohtus (võttes arvesse seaduses sätestatud erandeid), ning kes on kohal kõigi teie ütluste andmise ajal, samuti tuvastamise, tunnistajatega vastastamise ja sündmuste rekonstrueerimise menetluste ajal.

Kui teid on kinni peetud, on teil igal ajal õigus lasta ilma põhjendamatu viivitusega teavitada oma pereliiget või muud enda valitud isikut oma vabadusekaotusest ja kinnipidamiskohast. Välisriigi kodanikel on õigus lasta eelmainitud asjaoludest teavitada oma riigi konsulaaresindust.

Samuti on teil õigus suhelda telefoni teel ilma põhjendamatu viivitusega teie valitud kolmanda isikuga; välisriigi kodanikel on õigus lasta end külastada oma riigi konsulaarasutustel, õigus nendega vestelda ja kirju vahetada.

Kas mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Teil on õigus saada tasuta õigusabi, kui olete Hispaania kodanik või välisriigi kodanik, kes elab seaduslikult Hispaanias, ja kui tõendate õigusnormides sätestatud tingimustel, et teil ei ole kohtuasja jaoks piisavalt vahendeid.

Õigus tasuta õigusabile hõlmab õigusnõustajate ja kaitsjate tasude sissenõudumise loobumist juhul, kui nende osalemine on õigusnormide kohaselt kohustuslik, ja ka juhul, kui see pole kohustuslik, aga kohtunik või kohus nõuab nende osalemist sõnaselgelt, et tagada menetluses poolte võrdne kohtlemine. Kaitsja abi saab kinnipeetav või vahistatu, kes ei ole endale kaitsjat määranud, mis tahes politseitoimingu puhul, mis ei tulene käimasolevast kohtumenetlusest, või kui ta ilmub esimest korda kohtusse, sealhulgas kui ta teeb seda õigusabi kaudu. Soolise vägivalda, terrorismi ja inimkaubanduse ohvrite ning alaealiste või intellektipuude või psüühikahäirega inimeste puhul hõlmab tasuta õigusabi tasuta nõustamist ja juhendamist vahetult enne kaebuse esitamist.

v. Mida on oluline teada seoses järgmisega:

süütuse presumptsioon

Süütuse presumptsioon on kriminaalmenetluses iga uurimisel isiku või süüdistatava õigus sellele, et teda koheldaks süütuna, kuni teda pole lõpliku kohtuotsusega süüdi mõistetud.

Süütuse presumptsioonil on kaks aspekti: see on reegliks isikute kohtlemisel ja reegliks kohtuotsuse tegemisel. Kohtlemisega seotud reeglina tähendab see, et uurimisel isikut tuleb kohelda süütuna, kuni lõpliku kohtuotsusega süüdimõistmine pole tõendanud vastupidist. Kohtuotsuse tegemisega seotud reeglina mõjutab süütuse presumptsioon tõendite hindamist, sest kriminaalmenetluses peab kohtunik kõigepealt eeldama, et uurimisel isik on süütu, mis tähendab, et kui prokuratuur ei tõenda täielikult oma süüdistust uurimisel isiku vastu, muutub ajutiselt eeldatud süütus lõplikuks;

õigus vaikida ja õigus ennast mitte süüstada

Uurimisel isiku õigus vaikida ja õigus ennast mitte süüstada on põhiõigus, mida ta võib kasutada, ilma et sellega kaasneks talle mingeid negatiivseid tagajärgi.

Süüdistatava vaikimine ei saa prokuratuuri piisavate tõendite puudumise korral tõendeid asendada. See tähendab, et olenemata süüdistatava ütlustest peab prokuratuur tõendama, et kuriteo toimepanemise kohta on tõendeid. Kui tõendid on olemas, siis juhul, kui pärast prokuratuuri tõenditega tutvumist ei vasta süüdistatav küsimustele või ei anna piisavaid süüst vabastavaid selgitusi, võib tema vaikimist pidada süü kinnituseks. Seepärast on oluline, et süüdistatav oleks enne oma ütluste andmist teadlik prokuratuuri tõenditest.

Kui prokuratuuril pole süüdistatava vastu piisavalt tõendeid, ei tohi prokuratuur tema vaikimist puuduvate tõendite asemel tõendina kasutada;

tõendamiskohustus

Materiaalne tõendamiskohustus lasub täielikult prokuratuuril, mitte süüdistataval. Süütuse presumptsiooni tõttu on tõendamiskohustus prokuratuuril, kes vastutab üksi kuriteosüüdistuse aluseks olevate asjaolude tõendamise eest (see vastutus ei lasu kunagi süüdistataval). Samuti peab see tõendamisprotsess olema piisav, et tagada kohtule tõendid nii karistatava teo kui ka selle teo toimepanemises süüdistatava isiku kriminaalvastutuse kohta.

Millised on laste menetluslikud eritagatised?

Kui uurimislaine isik on alaealine, korraldab kohtuliku eeluurimise kriminaalmenetluse raames Hispaania alaealiste prokuratuur (*Fiscalía de Menores*) ja kohtumenetluse korraldab Hispaania alaealiste asjade kohus (*Juzgado de Menores*), kuna sellel kohtul on eripädevus, mis on reguleeritud 12. jaanuari 2000. aasta alusseadusega 5/2000 alaealiste kriminaalvastutuse kohta. Selles seaduses on sätestatud, et 14–18aastastel alaealistel on kriminaalvastutus, aga nende suhtes kohaldatakse eriomast õiguskorda. Seega kui alaealine peetakse kinni, antakse ta üle prokuratuuri alaealiste osakonnale (*Secciones de Menores de la Fiscalía*) ning vanema hooldus- või eestkostetõigusega isikuid või tema *de facto* eestkostjat teavitatakse kinnipidamisest ja kinnipidamiskohast kohe, kui on tehtud kindlaks, et tegemist on alaealisega.

Kui alaealine on välisriigi kodanik, teavitatakse kinnipidamisest tema riigi konsulaati.

Millised on haavatavate kahtlustatavate menetlusliikud eritagatised?

Haavatavate kahtlustatavate suhtes kehtivaid tagatise ei ole praegu süsteemselt Hispaania õigusaktidesse lisatud ja ehkki need on ette nähtud kriminaalmenetluse seadustiku eelnõus, ei ole see seadustik veel jõustunud.

Seega on haavatavate kahtlustatavate menetlusliikud eritagatised, nagu arusaadava ja kergesti mõistetava keele kasutamine kriminaalmenetluses, õigus tõlgi tasuta abile kurtide või kuulmiskahjustusega isikute, muude keeleprobleemidega isikute puhul jne, sätestatud Hispaania õigusaktides juhuslikul viisil.

Millised on seaduses sätestatud tähtajad uurimise ajal?

Eeluurimine toimub kuni 12 kuu jooksul alates juhtumi menetlemise algusest.

Kui enne selle ajavahemiku lõppu tehakse kindlaks, et uurimise lõpuleviimine pole võimalik, võib kohtunik omal algatusel või ühe poole taotluse alusel ning pärast pooltega konsulteerimist pikendada uurimist kuni kuue kuu pikkuste järjestikuste ajavahemike kaupa.

Need pikendused kehtestatakse määрусega, milles esitatakse põhjendatud selgitused tegurite kohta, mis takistasid uurimise lõpuleviimist tähtaja jooksul, ning konkreetsed vajalikud toimingud ja nende asjakohasus uurimise seisukohast. Vajaduse korral võidakse väljastada ka põhjendatud otsus pikendusest keeldumise kohta.

Milliseid ettevalmistusi tehakse kohtueelse menetluse ajal, kaasa arvatud eelvangistuse alternatiivid ja võimalus kinnipeetava üleviimiseks päritoluriiki (Euroopa järelevalvekorraldus)?

Konkreetselt Euroopa järelevalvekorraldus võimaldab kohtumenetlust ootaval kahtlustataval või süüdistataval vältida eelvangistust, kui selle asemel kohaldatakse ajutist vabastamist tema elukohariigis. Euroopa järelevalvekorraldus antakse välja, et tagada Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 18 sätestatud kodakondsuse alusel diskrimineerimise keelu põhimõtte järgimine, kuna see võimaldab kohelda võrdsest ELi kodanikke, keda kahtlustatakse kuriteo toimepanemises muus liikmesriigis kui nende elukohariik, võttes seejuures arvesse nende konkreetset olukorda kohtumenetlust oodates.

Viimati uuendatud: 17/01/2024

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

2 - Minu õigused kohtumenetluse ajal

Kus toimub kohtumenetlus?

Kohtumenetlus toimub pädevas kohtus, mis määratakse üldiselt kindlaks kuriteo raskuse ja selle toimepanemise kohta alusel. Kohtumenetlust juhtiv kohtunik ja uurimisetappi juhtinud kohtunik on erinevad, et tagada õigus õiglasele kohtumenetlusele.

Kas süüdistust saab muuta? Kui see on võimalik, siis millised on minu õigused saada selle kohta teavet?

Jah, pärast tõendite kogumist võib prokuratuur muuta nende tegude karistusõiguslikku liigitust, mille toimepanemises teid süüdistatakse, tingimusel et asjaolud jäävad samaks ja uusi fakte ei esitata, nii et kõik uue süüteo elemendid on alge süüteoga hõlmatud. Sellistel juhtudel võib kaitse taotleda kohtuistungil edasilükkamist, et esitada uued tõendid, tagamaks asjakohase kaitse.

Millised õigused on mul kohtuistungil ajal?

Teil on õigus saada teavet süüdistuse kohta, õigus kaitsele ja õigusabile, õigus enda kohta mitte ütlusi anda ja ennast mitte süüstada, õigus jätta mis tahes esitatud küsimustele vastamata ja õigus süütuse presumptsioonile. Samuti on teil õigus kohtumenetluse lõpus viimasena sõna saada.

Kas ma pean kohtus kohal olema? Millistel tingimustel võin ma jätta kohtusse ilmumata?

Hispaania õiguse kohaselt on süüdistatava kohalolek kohtumenetluse toimimiseks vajalik. See tuleneb õigusest tõhusale õiguskaitsele (hoides seega ära piisava kaitse puudumise) ja õigusest nõuetekohasele kohtumenetlusele (sealhulgas õigusest olla ära kuulatud).

Te peate kohtumenetluses osalema, et oma süütust kaitsta, aga kohtumenetlus võib toimuda ka ilma teie kohaolekuta, kui vaatamata seaduslikule kohtusse kutsumisele te ei ilmu kohale ja teil ei ole puudumiseks mõjuvat põhjust ning kui taotletav karistus ei ületa kaheaastast vangistust või muud liiki karistuse korral kuut aastat. Äkiline haigestumine oleks mõjuv põhjus puudumiseks ja sel juhul lükatakse kohtuistung edasi.

Kas mul on õigus kasutada tõlki ja lasta dokumente tõlkida?

Teil on õigus tasuta kirjalikule ja suulisele tõlkele. Teil on õigus kasutada tõlki, kui te ei räägi hispaania keelt või kohtumenetluse toimumise koha ametlikku keelt. Samuti on teil õigus lasta kirjalikult tõlkida selliseid dokumente, mis on olulised teie kaitseõiguse kasutamise tagamiseks.

Kas mul on õigus kaitsejale?

Jah, teil on õigus lasta end abistada kaitsejale, kelle võite ise vabalt määrata või kes määratakse teile ametlikult, kui te kaitset ise ei määrata. Teil on õigus selle kaitsejaga privaatselt suhelda ja kohtuda. Üksnes väärtedega korral ei ole õigusabi vajalik.

Millistest muudest menetlusõigustest ma peaksin olema teadlik? (nt kahtlustatavate ilmumine kohtusse)

Peaksite olema teadlik, et teil on õigus kasutada mis tahes tõendeid, mida peate vajalikuks enda kaitsmiseks (tunnistajad, eksperdid, dokumentide ja salvestiste esitamine jne), tingimusel et kohtunik või kohus tunnistab need vastuvõetavaks. Teil on õigus avalikule kohtuistungile, välja arvatud juhul, kui kohtunik või kohus otsustab kooskõlas õigusnormidega julgeoleku või avaliku korra huvides teisiti, et tagada asjaomaste poolte põhiõiguste piisav kaitse ning eelkõige ohvrite ja nende pereliikmete õigus eraelu puutumatusele. Kohtumenetluse alguses on teil ka õigus nõustuda kõigi või osa süüdistustega ning te võite jõuda prokuratuuriga kokkuleppele, millega kaasneb väiksem karistus.

Võimalikud karistused

Kohtumenetluse lõpus teeb kohtunik või kohus otsuse kõigi kohtumenetluses arutatud küsimuste kohta, mõistes süüdistatava süüdi või õigeks kõigis juhtumi raames arutatud kuritegudes. Kohtuotsus võidakse kohtumenetluse etapis teha ka suuliselt ja see tuleb seejärel hilisemas etapis kirjalikult esitada. Kui pärast kohtuotsuse avaldamist väljendavad pooled oma kavatsust jätta otsus edasi kaebamata, kuulutab kohus kohtuotsuse lõplikuks.

Kui teid mõistetakse kuriteos süüdi, võib kohtunik või kohus kohtuotsusega määrata karistuse, mis on kooskõlas selle konkreetse kuriteoga, minemata kaugemale kõige karmimast prokuratuuri taotletud karistusest.

Viimati uuendatud: 17/01/2024

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

3 - Minu õigused pärast kohtumenetlust

Kas mul on õigus kohtuotsus edasi kaevata?

Jah, kriminaalajades tehtud kohtuotsuseid on alati võimalik edasi kaevata. Kõigi kohtuotsuste peale võib apellatsioonimenetluse (*recurso de apelación*) kaudu esitada kõrgema astme kohtule apellatsioonkaebuse. Lisaks võib kõrgema astme kohtu otsuse apellatsioonkaebuse kohta edasi kaevata Hispaania kõrgeimasse kohtusse (*Tribunal Supremo*) kassatsioonkaebusega (*recurso de casación*) muudel alustel, olenevalt algsest menetlusest, mille tulemusel kohtuotsus tehti. Erandina saab väärtemenetluses tehtud kohtuotsuseid edasi kaevata üksnes apellatsioonimenetluse kaudu [nende peale ei saa esitada kassatsioonkaebust].

Edasikaebamise tähtjad olenevad kasutatud menetlusest ja need arvutatakse alates kohtuotsuse teatavaks tegemise kuupäevast. Näiteks tava- ja lihtmenetluste ning vandekohtu ees toimivate menetluste puhul on tähtaeg kümme päeva. Kiirmenetluste ja väärtemenetluste puhul on tähtaeg viis päeva. Kassatsioonkaebuse esitamisest tuleb teatada viie päeva jooksul. Järgnev tähtaeg selle kaebuse esitamiseks on 15, 20 või 30 päeva olenevalt territooriumist, kus asub kohus, kes tegi vaidlustatud kohtuotsuse.

Milliseid muid õiguskaitsevahendeid ma võin kasutada?

Kui teid on süüdi mõistetud tagaseljaotsusega (juhtudel, kui selline kohtumenetlus on õiguslikult võimalik), on teil isegi pärast edasikaebamise tähtaja möödumist õigus see kohtuotsus edasi kaevata samadel alustel nagu apellatsioonkaebuse korral, kusjuures kümnepäevast tähtaega arvutatakse alates kuupäevast, mil te kohtuotsusest teada saite.

Isegi kui süüdimõistetv kohtuotsus on lõplik, võite teataval juhul taotleda selle tühistamist ja uue kohtuotsuse tegemist lõpliku kohtuotsuse läbivaatamise korras (*recurso de revisión de sentencias firmes*) (näiteks kui süüdimõistetv kohtuotsus põhines dokumendil või tunnistusel, mis hiljem tunnistati vääraks, või kui samas kuriteos on süüdi mõistetud kaks isikut, kellest vaid üks oleks saanud olla kuriteo toimepanija, või kui Euroopa Inimõiguste Kohus teeb süüdimõistetud isiku suhtes soodsa otsuse).

Igal juhul, kui kõik kõrgematesse kohtutesse edasikaebamise võimalused on ära kasutatud ja leiate, et mis tahes põhiõigusi on rikutud, võite kaevata otsuse edasi konstitutsioonikohtusse (*Tribunal Constitucional*), esitades põhiõiguste ja -vabaduste rikkumise kaebuse (*recurso de amparo*). Kui kõik riigisisised õiguskaitsevahendid on ära kasutatud, võite pöörduda ka Euroopa Inimõiguste Kohtusse.

Millised on karistuse määramise tagajärjed?

Sõltuvalt toimepandud kuriteost võidakse määrata eri liiki karistusi: vabadusekaotuslikud karistused (nt vangistus või pidev jälgitavus), vabadusekaotuseta karistused (nt sõidukijuhtimise keeld või üldkasulik töö, alati teie nõusoleku alusel) ja trahvid (peate maksma teatava rahasumma). Kui tekkis kahju, võidakse teilt lisaks kuriteo eest määratud karistuse kandmisele nõuda ka kahjuhüvitise maksmist (kuriteost tulenev tsiviilvastutus, mille tõttu teilt võidakse samas kriminaalmenetluses nõuda kahju hüvitamist). Kui jätate trahvi maksmata, võidakse see karistus asendada vabadusekaotusliku karistuse või üldkasuliku tööga.

Karistusregister

Süüdimõistmine tähendab, et teie karistusandmed kajastatakse üksikasjalikult Hispaania karistusregistris (*Registro de Antecedentes Penales*).

Karistusregistri andmete olemasolu võidakse arvesse võtta, see võib uue kuriteo toimepanemise korral teie karistust karmistada või takistada teid määratud karistust kandes hüvesid saamast (näiteks vangistusest tingimisi vabastamise võimaluse puudumine). Kui olete määratud karistuse ära kandnud ja möödunud on kindlaksmääratud aeg, kustutatakse need karistusandmed ja nendega ei kaasne teile enam negatiivseid tagajärgi. See aeg erineb olenevalt kuriteo liigist ja raskusest, ulatudes kuuest kuust väärtegade puhul kümne aastani kõige raskemate karistuste puhul.

Karistuse täideviimine, kinnipeetavate üleviimine, kriminaalhooldus ja alternatiivsed karistused

Kui kohtuotsus on muutunud lõplikuks, kuna edasikaebamise võimalused on ära kasutatud või kuna edasikaebamise tähtaeg on möödunud, ilma et kaebust oleks esitatud, tuleb kohtuotsus täitmisele pöörata, mis tähendab, et määratud karistused tuleb ära kanda. Kui karistust ei kanta vabatahtlikult, määrab kohtunik vajalikud meetmed selle täideviimiseks (näiteks annab politseile korralduse teid üles leida ja vangistamise eesmärgil vahistada või määrab teie vara arestimise trahvi maksmiseks).

Karistusest tingimisi vabastamine: kui karistus oli vabadusekaotuslik karistus (vangistus või pidev jälgitavus konkreetset kohas, näiteks teie kodu) ja puuduvad karistusandmed teie toime pandud sarnaste kuritegude kohta ning vangistuse kestus ei ületa konkreetset aega, tavaliselt kahte aastat, võib kohtunik otsustada määrata karistusest tingimisi vabastamise, mis tähendab, et te ei pea vanglasse minema, tingimusel et te ei pane kindlaksmääratud aja jooksul toime uut kuritegu. Kui panete selle aja jooksul toime uue kuriteo, võidakse nõuda, et te kannaksite ära karistuse, mille kandmisest teid varem tingimisi vabastati, ja ka uue kuriteo eest määratud karistuse. Kui te ei pane karistusest tingimisi vabastamise perioodil toime ühtegi kuritegu, käsitatakse teie algset karistust kantuna ja pärast teatava õigusnormides sätestatud aja möödumist võidakse teie karistusandmed kustutada.

Mõnikord võib kohtunik teie vabadusekaotuslikust karistusest tingimisi vabastamise suhtes kohaldada muid tingimusi, mida te peate täitma (näiteks uimastisõltlaste rehabilitatsioonikursustel osalemine või teatavate kohtade külastamise või teatavatele isikutele lähenemise keeld).

Alternatiivsed karistused: kui teile määratud karistus on vähem kui kolme kuu pikkune vangistus, võib kohtunik igal juhul asendada vangistuse muu, vähem koormava karistusega (rahatrahv, üldkasulik töö või jälgitavus 24 tundi päevas).

Kui olete välisriigi kodanik ning määratud karistus oli enam kui ühe ja kuni viie aasta pikkune vangistus, võib kohtunik määrata selle karistuse asendamise teie väljasaatmisega riigi territooriumilt koos kindlaksmääratud arvu aastate jooksul riiki sisenemise keeluga. Kui vangistuse pikkus on enam kui viis aastat, peate enne väljasaatmist kandma ära osa kohtuniku määratud karistusest ja seejärel võidakse teid välja saata.

Kinnipeetavate üleviimine: kui teile on määratud vangistus, on teil õigus kanda see teie perekonna eluaseme lähedal asuvas vanglas, välja arvatud juhul, kui kehtivad erandlikud põhjused. Samuti, kui olete Euroopa Liidu kodanik, võidakse teid üle viia teie riiki, et kannaksite karistuse seal. Kui olete kolmanda riigi kodanik, sõltub üleviimine sellest, kas see on võimalike rahvusvaheliste lepingute kohaselt lubatud.

Kriminaalhooldus: mõningate eriti raskete kuritegude toimepanemise korral võidakse lisaks kuriteo eest ette nähtud karistusele kohaldada süüdimõistetv suhtes kohtulikku järelevalvet, mis tähendab, et ta peab täitma kohtuniku ettenähtud nõudeid (üldjuhul pärast seda, kui süüdimõistetv pärast vangistuse kandmist vabastatakse). Nõuded on väga erinevad ja valitud nõue sõltub toimepandud kuriteo raskusest ja liigist (nt ravi saamine või seksuaalhariduse programmis osalemine või teatavatele isikutele lähenemise ja nendega suhtlemise keeld). Selliste kohustuste täitmata jätmisega võib kaasneda muude meetmete kehtestamine ning raskete või korduvate rikkumiste korral võidakse teid süüdistada uues kuriteos, kuna te ei järginud kohtu kehtestatud nõudeid. Kriminaalhooldus erineb vangistusest tingimisi vabastamisest, millele teil oleks õigus juhul, kui teile on määratud vangistus, olete juba kandnud osa sellest karistusest ja olete seni käitunud eeskujulikult. Sellistel juhtudel võidakse ülejäänud vangistus tingimisi kohaldamata jätta ja isik võidakse vabastada, nõudes, et ta järgib kõiki kohtuniku kehtestatud nõudeid.

Viimati uuendatud: 17/01/2024

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Süüdistatavad (kriminaalmenetlused) - Prantsusmaa

Nendel teabelehtedel selgitatakse, mis juhtub, kui isikut kahtlustatakse või süüdistatakse õigusrikkumises, mida menetletakse kohtus. Teavet väiksemate õigusrikkumiste, näiteks liiklusnõuete rikkumise kohta, mille puhul kohaldatakse tavaliselt kindlasummalist karistust, näiteks rahaträhvi, leiab [teabeleht nr 5](#).

Kui te olete kuriteo ohvriks langenud, leiab te oma õiguste kohta [siit](#).

Üldteave

Prantsusmaal on nelja liiki kohtuid, kes on pädevad juhtumeid arutama:

Politseikohtus (*Tribunal de police*)

Selles kohtus, mis käsitleb peamiselt viiendasse kategooriasse kuuluvaid väiksemaid õigusrikkumisi (nt eeskirjade rikkumised, mille eest on ette nähtud konkreetne karistus), langetab otsuseid üks kohtunik. Apellatsiooni võib esitada appellatsioonikohtule (*Chambre des appels correctionnels*), kuid seda ainult teatavate juhtumite puhul.

Kohalik või kogukonnakohtus (*Jurisdiction de proximité*)

Selles kohtus, mis käsitleb esimesse nelja kategooriasse kuuluvaid väiksemaid õigusrikkumisi, langetab otsuseid üks kohtunik.

Apellatsiooni saab esitada samadel alustel, nagu politseikohtu otsuste peale esitatavate appellatsioonide puhul.

Väiksemaid õigusrikkumisi käsitlev paranduskohtus (*Tribunal correctionnel*)

Selles kohtus, mis arutab peamiselt kuriteona mitteklassifitseeritud õigusrikkumisi (*délits*), on tavaliselt kolm kohtunikku. Kuriteod on määratletud kui kriminaalõigusrikkumised, mis on Prantsusmaa õigusaktide kohaselt karistatavad üle 10 aasta pikkuse vangistusega).

Asja võib anda selle piirkonna kohtusse, kus rikkumine toime pandi, või kus süüdistatav elab või kus süüdistatavad elavad või kus süüdistatav vahistati.

Esimese astme kohtu otsuste peale võib appellatsiooni esitada appellatsioonikohtule (*Chambre des appels correctionnels*).

Kõige raskemaid õigusrikkumisi arutav vandekohtus (*Cour d'assises*)

See kohtus on pädev arutama täiskasvanute toimepandud kuritegusid, mis ei kuulu erikohtu pädevusse.

Kohtuasju arutavad kolm kutselist kohtunikku ja juhuliselt Prantsusmaa kodanike hulgast valitud üheksa kohtukaasistajat.

Süüdimõistva otsuse peale võivad prokuratuur ja süüdimõistetud isikud esitada appellatsiooni 12 kohtukaasistujast ja kolmest kutselisest kohtunikust koosnevale kõige raskemaid õigusrikkumisi käsitlevale vandekohtule (*Cour d'assises*). Süüdistatav ja prokurör võivad nimetatud kohtu otsuse peale appellatsiooni esitada olenemata sellest, kas tehtud otsusega mõisteti isik süüdi või õigeks. Kohtuasjas tsiviilhagejana osalev isik (*partie civile*) võib esitada appellatsiooni ainult seoses kohtu poolt määratud kahjutasu või intressidega.

Kriminaalmenetluse lühikirjeldus

Allpool esitatakse kriminaalmenetluse tavapäraste etappide lühikirjeldus.

Uurimine

Uurimist toimetab politsei või sandarmeeria ning selle eesmärk on teha kindlaks õigusrikkumise toimepanemine, koguda tõendeid ja otsida õigusrikkujaid.

Uurimine toimub prokuröri järelevalve all. Uurimine toimub alati siis, kui menetlust alustas prokurör.

On olemas kahte liiki uurimist: hiljuti toimepandud õigusrikkumise uurimine (*enquête de flagrance*) ja eeluurimine (*enquête préliminaire*), mille viib läbi *ex officio* kriminaalpolitsei ametnik või mida toimetatakse prokuröri juhtimisel.

Uurimine on alati salajane ja *ex parte* (st süüdistatavat ei kuulata ära).

Kohtueelne uurimine

Uurimist toimetava kohtuniku poolt läbiviidava uurimise eesmärk on koguda tõendeid õigusrikkumise toimepanemise kohta ja otsida toimepanijaid. Selle käigus tehakse kindlaks, kas on piisavalt tõendeid õigusrikkuja kohtu alla andmiseks. Kohtueelse uurimise käigus valmistatakse juhtum ette kohtulikuks arutamiseks. Uurimine on salajane, kuid menetluse pooltel on juurdepääs menetlustoimikule ning teataval tingimustel võivad nad esitada taotlusi uurimistoimingute läbiviimiseks.

Kohtulik arutamine

Kohtuliku arutamise etapis kuulatakse pooled nõuetekohaselt ära avaliku suulise menetluse raames. Kohtunike arutelu tulemusel langetatakse otsus, mille suhtes kohaldatakse õiguskaitsvahendeid.

Teabelehtedelt leiab teavet kõikide menetlusetappide ja oma õiguste kohta. See teave ei asenda õigusala nõu ning selle eesmärk on vaid anda juhiseid.

Euroopa Komisjoni roll

Euroopa Komisjonil ei ole liikmesriikide kriminaalmenetluses mingit osa ning komisjon ei saa teid kaebuste korral aidata. Nendelt teabelehtedelt leiab teavet selle kohta, kuidas ja kellele kaebus esitada.

Vajaliku teabe leidmiseks klikkige alltoodud linkidel.

[1. Õigusnõu saamine](#)

[2. Minu õigused kohtueelse uurimise ajal](#)

Minu õigused, kui politsei on mind vahi alla võtnud

Minu õigused esimesel ülekuulamisel

Mulle süüdistuse esitamine ning õigusesindajaga tunnistaja staatus (*témoïn assisté*)

Kohtueelse uurimise lõpetamine

Euroopa vahistamismäärus

Kaitsja ettevalmistused kriminaalasja arutamiseks

[3. Minu õigused kohtumenetluse ajal](#)

[4. Minu õigused pärast kohtumenetlust](#)

[5. Liiklusnõuete rikkumised ja muud väiksemad õigusrikkumised](#)

Seonduvad lingid

[Teie õigused](#)

Viimati uuendatud: 06/12/2021

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

1. Õigusnõu saamine

Kui te olete kaasatud mingil viisil kriminaalmenetlusse, on sõltumatu õigusala nõu saamine väga tähtis. Teabelehtedelt leiab teavet selle kohta, millal ja millistel tingimustel on teil õigus olla esindatud advokaadi poolt. Samuti leiab teavet selle kohta, kuidas advokaat teid aidata saab. Sellel üldisel teabelehel esitatakse teave selle kohta, kuidas leida advokaat ja kuidas kaetakse tema tasud, kui te ise maksta ei suuda.

Advokaadi leidmine

Advokaadi kasutamine on soovitatav, kuid mitte kohustuslik, välja arvatud Prantsusmaa õigusaktide kohaselt kuriteona määratletud juhtumite korral. Õigus advokaati valida on aluspõhimõte.

Te võite valida teile tuttava advokaadi või paluda, et advokaat teile määrataks.

Te võite valida advokaadi kellegi soovitusel, kui mõni teie tuttav on advokaat või kui sõber või sugulane soovib teile mõnda advokaati.

Te võite tutvuda teie elukohas tegutsevate advokaatide nimekirjaga kas oma linna esimese astme kohtus (*Tribunal d'instance*), erinevates linnavalitsustes või teie elukohale lähimas advokatuuris.

Samuti võite advokaadi leida telefoniraamatu või interneti vahendusel.

Mitmel veebisaidil on esitatud advokaatide nimekirjad spetsialiseerumisvaldkondade kaupa:

 [Conseil National des Barreaux](#) (riiklik advokatuur)

 [Ordre des Avocats du Barreau de Paris](#) (Pariisi advokatuur)

 [Ministère de la Justice](#) (justiitsministeerium)

Paljudel advokatuuridel on kontaktpunktid ka kohtutes, linnavalitsustes või õiguskeskustes (*Maisons de justice et du Droit*).

Kui teid hoitakse vahi all, on teil advokaadi valimiseks mitu erinevat võimalust.

Advokaatide nimekirjad on seatud üles kinnipidamiskeskustes.

Vanglates töötavad ühendused võivad anda teile nõu ja aidata teil advokaati valida (rahvusvaheline vanglate vaatluskeskus, vanglakülastajate liit jne).

Teie päritoluriigi konsulaarteenistused võivad aidata teil valida advokaati.

Samuti võite paluda, et teie piirkonna advokatuuri president nimetaks teid abistava advokaadi.

Advokaadile tasumine

Kui te võtate advokaadi, peate tema teenuste eest tasuma. Advokaaditasud määratakse vabas vormis kindlaks teievahelise lepinguga.

Te võite allkirjastada tasu käsitleva lepingu advokaadiga, kellel on õigus nõuda, et te tasusite tema tasu juhtumiga tegelemise ajaks deponiitkontole.

Kuid kui teie rahalised vahendid jäävad alla teatava künnise, võib teil olla võimalik taotleda teatavatel tingimustel [tasuta õigusabi](#).

Sõltuvalt teie sissetulekust võib riik seetõttu katta kõik kohtu määratud advokaadi tasud või osa neist. Kui teil ei ole õigus saada tasuta õigusabi, siis saab kohtu määratud advokaadist teie valitud advokaat ning seejärel peate te tasud advokaadiga kokku leppima.

Kui teil on õigus saada tasuta õigusabi ainult osaliselt, peate ülejäänud summa advokaadile ise tasuma.

Viimati uuendatud: 06/12/2021

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

2. Minu õigused kohtueelse uurimise ajal

Mis on kriminaalasja uurimise ja kohtueelse uurimise eesmärk?

Kriminaalasja uurimine (*enquête judiciaire*) hõlmab kogu uurimist, mida toimetab kriminaalpolitsei kohtuniku järelevalve all õigusrikkumise toimepanemise suhtes.

Kriminaalasja uurimine võib toimuda eraldi kohtueelsest uurimisest ning hõlmab õigusrikkumise tuvastamist, tõendite kogumist ja õigusrikkujate otsimist.

Eristatakse kiiruurimist (*enquête de flagrance*) ja eeluurimist (*enquête préliminaire*). Esimene neist toimub siis, kui kuritegu parajasti sooritatakse või on just sooritatud, ning selle käigus on politseil õigus võtta mõjusaid sunnimeetmeid. Eeluurimine toimub muudel juhtudel. Selle käigus algselt võetud leebemad sunnimeetmed on nüüd hiljuti vastuvõetud õigusaktide tõttu üha sarnasemad kiiruurimise raames võetavatele meetmetele.

Keerulisemate juhtumite puhul võib uurimise läbi viia ka kohtueelse uurimise osana ning siis järgitakse uurimise käigus uurimist toimetava kohtuniku juhtnõore. Kohtueelse uurimisel on konkreetsem eesmärk. Nimelt soovitakse teha kindlaks, kas on piisavalt tõendeid õigusrikkuja kohtu alla andmiseks ning vajaduse korral asja kohtulikuks arutamiseks ette valmistamiseks.

See on kohustuslik ainult kriminaalasjade puhul.

Millised on kriminaalasja uurimise ja kohtueelse uurimise etapid?

Kiiruurimine (*enquête de flagrance*) võib alata siis, kui õigusrikkumist just pannakse toime või see on äsja toime pandud või kui isikut kahtlustatakse õigusrikkumises osalemises. See uurimine kestab 8 päeva ning riigiprokurör võib seda aega teatavatel tingimustel pikendada maksimaalselt 8 päeva võrra.

Kiiruurimise jooksul võib kriminaalpolitsei ametnik eelkõige külastada kuriteopaika, tuvastada asjaolusid, konfiskeerida tõendeid tõe väljaselgitamiseks, otsida läbi nende isikute eluasemeid, kes on tõenäoliselt õigusrikkumises osalenud või kelle valduses on sündmustega seotud dokumente või teavet, küsitleda isikuid, kes suudavad tõenäoliselt anda teavet asjaolude kohta, või võtta kõik õigusrikkumises osalemises kahtlustatavad isikud vahi alla.

Eeluurimise käigus nõustab kriminaalpolitsei ametnik prokuröri, kui tõenäoline õigusrikkuja on tuvastatud.

Kohtueelse uurimise käigus uurib kohtunik süüstavaid ja õigustavaid asjaolusid ning teeb tõe väljaselgitamiseks kõik tema arvates vajaliku. Ta võib tegutseda *ex officio* või prokuröri või poolte taotlusel (nt sündmuskoha vaatlus, ülekuulamine, läbiotsimised jne). Kohtunik peab taotlustest keeldumist põhjendama ning tema otsuse peale on võimalik esitada apellatsioon.

Õigusabitaotluste (*commissions rogatoires*) puhul võib uurimist toimetav kohtunik delegeerida neid ülesandeid täitma kriminaalpolitsei ametniku.

Kui uurimist toimetav kohtunik leiab, et kohtueelne uurimine on lõppenud, teavitab ta sellest samaaegselt pooli ja nende advokaate. Seejärel on prokuröri ja pooltel isikule süüdistuse esitamise korral üks kuu või vastasel juhul kolm kuud, et edastada uurimist toimetavale kohtunikule märkused või põhjendatud taotlused.

Selle tähtaja möödumisel on prokuröri 10 päeva (kui isik, kellele süüdistus esitati, on vahi all) või üks kuu (muudel juhtudel), et esitada saadud teabe kohta uurimist toimetavale kohtunikule oma argumendid või täiendavad märkused.

Seejärel teeb uurimist toimetav kohtunik määruse:

süüdistustest loobuda, kui ta leiab, et talle esitatud asjaolud ei kujuta endast kuritegu, kuriteona mitteklassifitseeritud õigusrikkumist (*délit*; väiksem õigusrikkumine, mida ei käsitata kuriteona Prantsusmaa õigusaktide alusel) või väiksemat õigusrikkumist või kui õigusrikkumise toimepanija ei ole teada või kui selle isiku vastu ei ole piisavalt tõendeid; või

edastada asi kohtule arutamiseks (kuriteona mitteklassifitseeritud õigusrikkumiste ja väiksemate õigusrikkumiste puhul) või koostada süüdistusakt (kriminaalasjade puhul), kui on piisavalt tõendeid süüdistatava õigusrikkumises süüdistamiseks.

Minu õigused uurimise ja kohtueelse uurimise ajal

[Minu õigused vahi all olles \(1\)](#)

[Minu õigused esimesel ülekuulamisel \(2\)](#)

[Mulle süüdistuse esitamine ning õigusesindajaga tunnistaja staatus \(*témoins assistés*\) \(3\)](#)

[Kohtueelse uurimise lõpetamine \(4\)](#)

[Euroopa vahistamismäärus \(5\)](#)

[Kaitsja ettevalmistused kriminaalaja arutamiseks \(6\)](#)

Minu õigused vahi all olles (1)

Kui teid kahtlustatakse õigusrikkumises, võib kriminaalpolitsei ametnik teid vahi alla võtta. Ta peab sellest viivitamata teavitama vastavalt vajadusele prokuröri või uurimist toimetavat kohtunikku.

Tavaõiguse rikkumise puhul ei tohi teid kinni pidada üle 24 tunni, kusjuures kinnipidamisperioodi võib pikendada veel 24 tunni võrra kas prokurör seoses uurimisega või uurimist toimetavat kohtunik seoses kohtueelse menetlusega.

Seoses vahi all hoidmisega on olemas siiski ka erandid. Alaealisega seotud õigusrikkumise või organiseeritud kuritegevuse, uimastikaubanduse või terrorismi puhul on kinnipidamisaeg pikem. Peale selle on alaealisi puudutavate asjade puhul isiku vahi alla võtmise ja vahi all hoidmise perioodi pikendamise võimalused palju rangemalt reguleeritud.

Kui vahi all hoidmisega seotud ajapiiranguid ei järgita, võidakse ebaseaduslikuks tunnistada nii see meede kui ka kõik sellel meetmel põhinevad järgnevad toimingud.

Mida mulle öeldakse vahi all hoidmise tingimuste kohta?

Vahi all hoitava isikul on põhiõigused. Teid tuleb viivitamata teavitada selle õigusrikkumise laadist, millega uurimine on seotud, vahi all hoidmise kestusest ja teie õigustest. See teave tuleb esitada teile mõistetavas keeles. Seetõttu võite te kasutada tasuta tõlgi teenuseid.

Teavitamist ja nende õiguste kasutamist käsitlevad andmed säilitatakse.

Õigus teavitada lähedast

Teil on õigus teavitada mõnda lähedast (isikut, kellega te tavapäraselt koos elate, sugulast, venda või õde või tööandjat), kellega võtab telefoni teel ühendust kriminaalpolitsei ametnik 3 tunni jooksul alates teie vahi alla võtmisest.

Õigus kohtuda arstiga

Teil on õigus nõuda arstlikku läbivaatust iga 24-tunnise vahi all oleku perioodi jooksul. Arsti valib kriminaalpolitsei ametnik või prokurör.

Õigus paluda võimalust konsulteerida advokaadiga

Te võite paluda võimalust konsulteerida advokaadiga, kusjuures kohtumine võib kesta maksimaalselt 30 minutit. See vestlus on konfidentsiaalne. Advokaat võib esitada kirjalikke märkusi, mis lisatakse toimikusse.

Te võite advokaadi ise valida, kui te teate mõnda advokaati, või te võite paluda, et prokuratuuri esimees määraks *ex officio* teile advokaadi (kohtu määratud advokaat).

Kui teid võetakse vahi alla tavaõiguse rikkumise tõttu, võite konsulteerida advokaadiga kohe, kui teid on vahi alla võetud, ning kui seda perioodi pikendatakse, siis ka pikendatud perioodi alguses.

Kuid kui teid võetakse vahi alla alaealise, organiseeritud kuritegevuse, uimastikaubanduse või terrorismiga seotud õigusrikkumise tõttu, ei ole teil õigus konsulteerida advokaadiga enne 48 või 72 tunni möödumist.

Kriminaalpolitsei ametniku kohustused loetakse täidetuks, kui ta on teinud kõik endast oleneva, et võtta ühendust advokaadiga.

Õigus vaikida

Sellest õigusest kriminaalpolitsei ametnik teid ei teavita, kuid sellest olenemata on teil õigus vaikida ja mitte teha ennast süüstavaid avaldusi.

Õigus nõuda oma riigi konsulaadi teavitamist vahistamisest

Mis juhtub siis, kui ma ei nõustu sellega, kuidas minu ütlused on kirja pandud?

Te võite keelduda oma ütlusi sisaldavale protokollile alla kirjutamast.

Mis võib juhtuda vahi all hoidmise lõpus?

Sõltuvalt olukorrast võib prokurör või uurimist toimetavat kohtunik lõpetada vahi all hoidmise igal ajal. Teid võidakse vabastada või kui teid on vahi alla võetud uurimise käigus, siis viia uurimist toimetava kohtuniku ette eesmärgiga alustada kohtueelset uurimist või kuriteona mitteklassifitseeritud õigusrikkumisi käsitleva paranduskohtu (*tribunal correctionnel*) ette.

Kui on algatatud kohtueelne uurimine, viiakse läbi esimene ülekuulamine ning teile võidakse esitada süüdistus või anda õigusesindajaga tunnistaja staatus (*témoins assistés*; st te ei ole mitte lihtsalt tunnistaja, vaid teataval määral kahtlustatav; seega on teil õigused, mis tavalisel tunnistajal puuduvad). Kui teile esitatakse süüdistus, võidakse teid vabastada, tingimusel et te järgite teatavaid õiguslikke piiranguid, või jätta vahi alla.

Kuid teid viiakse väiksemaid õigusrikkumisi arutava kriminaalkohtu ette, võib see kohus langetada otsuse viivitamata, kui ta seda teha saab, või anda teile aega, et valmistuda enda kaitsmiseks, kui te seda nõuate. Sellisel juhul langetatakse otsus, kas paigutada teid eelvangistusse või teid vabastada, tingimusel et te järgite teatavaid õiguslikke piiranguid.

Kas mul palutakse anda sõrmejäljed, DNA-proov või muid kehavedelikke? Millised on minu õigused?

Kui te olete tunnistaja või kahtlustatav kriminaalmenetluses, võidakse teilt prokuröri loal võtta kehaväliseid proove (nt süljeproov teie geneetilise sõrmejälje analüüsimiseks) ja läbi viia teie isiku tuvastamiseks vajalikud menetlused (nt sõrmejälgede või peopesa kujutiste võtmine või teie pildistamine).

Te võite keelduda, kuid kui eespool nimetatud toimingud tehakse seaduslikel alustel, võib neist keeldumine tähendada teataval tingimustel õigusrikkumist, mille eest võib karistada üheaastase vangistuse ja 15 000 euro suuruse rahaträhviga.

Kas minu isik võidakse läbi vaadata?

Üldiselt võib kriminaalpolitsei ametnik läbi viia turvakontrolli (rõivaste läbipatsutamine) eesmärgiga teha kindlaks, et teil ei ole ühtegi eset, mis ohustaks teid või teisi isikuid.

Turvakaalutlustel või uurimise huvides võib kriminaalpolitsei ametnik nõuda isiku läbivaatust, mis hõlmab täielikku või osalist lahtiriiumist. Teie kehaõõnsusi tohib läbi otsida ainult arst.

Neid toiminguid võib teha ainult teiega samast soost kriminaalpolitsei ametnik.

Kõik isiklikud asjad kirjutatakse üles ja tagastatakse teile vahi all hoidmise lõpus teie vabastamisel.

Kas minu kodu, kontor, auto jne võidakse läbi otsida?

Läbiotsimine võib toimuda ainult ajavahemikul 6.00–21.00. Kuid enne 21.00 algav läbiotsimine võib kesta terve öö.

Kohtuniku järelevalve all on lubatud erandid organiseeritud kuritegevuse, terrorismi, inimkaubanduse ja uimastikaubanduse korral.

Läbi võib otsida mis tahes elukoha, kust võidakse leida esemeid, mis võivad aidata kaasa tõe väljaselgitamisele.

Selleks võib olla teie kodu või mõne teise isiku kodu, kust on tõenäoliselt võimalik leida õigusrikkumisega seotud esemeid.

Elukoht tähendab kohta, kus isik peamiselt elab, aga ka sellist kohta, mida isikul on õigus kodus nimetada, olenemata sellest, kas ta seal elab või mitte.

Sellest tulenevalt käsitatakse elukohana erinevaid elupaiku (nt hotellituba) ja kõrvalhooneid.

Kohtunikul on õigus tõlgendada elukoha tähendust. See tähendab, et kuigi põhimõtteliselt ei käsitata sõidukit elukohana, siis ei kehti see juhul, kui selles sõidukis elatakse.

Kas ma võin esitada apellatsiooni?

Eespool nimetatud korra mittejärgimine tähendab kaitseõiguste rikkumist ning selle tulemusel võib läbiotsimise ja konfiskeerimise tunnistada ebaseaduslikuks.

Eeluurimine: minu õigused esimesel ülekuulamisel (2)

Esimesel ülekuulamisel küsitletakse teid seoses teie vastu esitatud süüdistustega.

Pärast teie isiku kontrollimist tuleb uurimist toimetav kohtunik teile meelde talle arutamiseks edastatud asjaolud ja nende õigusliku klassifikatsiooni.

Uurimist toimetav kohtunik teavitab teid teie õigustest:

teil on õigus kasutada vandetõlgi abi;

teil on õigus kasutada advokaadi abi (kelle te valite ise või kelle määrab teile kohus).

Te võite sel ülekuulamisel osaleda koos oma advokaadiga ning siis küsitletakse teid viivitamata. Vastasel juhul on uurimist toimetav kohtunik kohustatud teid taas kord teavitama teie õigusest saada õiguslast nõu, mida vajaduse korral pakub kohtu määratud advokaat.

Kui te otsustate kasutada advokaadi abi, saab advokaat tutvuda toimikuga ja konsulteerida teiega teataval tingimustel.

Teil on õigus vaikida.

Kui tegevus, millega seoses on teie vastu algatatud menetlus, kujutab endast kuritegu, peate läbima audiovisuaalse riskküsitluse.

Kas ma võin ennast enne kohtumenetlust süüdistuse kõrgis või osades punktides süüdi tunnustada?

Te võite süüdistuse või osa sellest omaks võtta. See on strateegiline samm ja seda tuleks arutada advokaadiga.

Kas süüdistust saab enne kohtumenetlust muuta?

Teid süüstavate ja õigustavate tõendite kohtueelse uurimise jooksul võib muuta uurimist toimetavale kohtunikule edastatud tegude klassifikatsiooni (klassifitseerides kuriteo ümber kuriteona mitteklassifitseeritud õigusrikkumiseks või vastupidi).

Kui kohtueelse uurimise käigus tuvastatakse uusi õigusrikkumisi, võib kohtunik neid prokuröri taotlusel uurida.

Kas mind saab süüdistada õigusrikkumises, millega seoses on minu suhtes juba teises liikmesriigis menetlus algatatud?

Kui teises liikmesriigis on teie suhtes algatatud menetlust, kuid otsust ei ole veel tehtud, võidakse teid sellega seoses Prantsusmaal üle kuulata.

Ning vastupidi – kui teie suhtes on teises liikmesriigis selle menetluse raames otsus langetatud, ei tohi teid *non bis in idem* (teie üle ei saa sama asja puhul kaks korda kohut mõista) põhimõtet lähtuvalt samas asjas süüdistada ega teie üle kohut mõista.

Kas mulle öeldakse, millised tunnustajad on minu vastu ütlusi andnud ning milliseid tõendeid on minu vastu olemas?

Poolte nõuetekohase ärakuulamise põhimõtet lähtuvalt teavitatakse teid tõenditest (tunnistajate ütlused, olulised tõendid), nii et te saate enda kaitsmiseks ette valmistada parimal võimalikul viisil ja esitada oma seisukohad.

Need tõendid on esitatud toimikus, mille koopia te saate oma advokaadi kaudu pärast seda, kui kohtunik on selleks loa andnud.

Teie ja teie advokaat ei tohi neid dokumente levitada kolmandatele isikutele. Vastasel korral rikute te kohtueelse uurimise salastatuse nõuet.

Kas soovitakse saada teavet karistusregistris minu kohta sisalduva teabe kohta?

Kohtueelse uurimise toimik peab kindlasti sisaldama kokkuvõtet teie varasematest süüdimõistmistest või avaldust süüdimõistmiste puudumise kohta.

Ma olen teise riigi kodanik. Kas ma pean kohtueelse uurimise ajal kohal viibima?

Kui teid vabastatakse tingimusel, et peate järgima teatavaid õiguslikke piiranguid, võidakse teie suhtes kehtestada kohustused, mille kohaselt ei tohi te lahkuda kohtueelse uurimise jooksul Prantsusmaa territooriumilt.

Mulle süüdistuse esitamine ning õigusesindajaga tunnistaja staatus (*témoïn assisté*)

Pärast esimest ülekuulamist annab uurimist toimetav kohtunik teada, kas teile esitatakse süüdistus või antakse teile õigusesindajaga tunnistaja staatus (*témoïn assisté*).

Süüdistuse esitamine tähendab, et teie vastu on olemas tõsised või ühesed tõendid, mis lubavad arvata, et te olete osalenud õigusrikkumise toimepanemises. Te olete kriminaalmenetluse üks pool, kusjuures õigusesindajaga tunnistajana te seda ei ole.

Vastupidi – õigusesindajaga tunnistaja staatus tähendab, et on olemas mõningad tõendid, kuid neist ei piisa teile süüdistuse esitamiseks. Olenemata sellest, et õigusesindajaga tunnistaja ei ole kriminaalmenetluse pool, on tal juurdepääs toimikule, kaitseõigused ning õigus taotleda, et uurimist toimetav kohtunik teeks teatavad toimingud.

Nendel kahel olukorral on erinevad õiguslikud tagajärjed. Vaid selle isiku, kellele on esitatud süüdistus, saab kohtuniku põhjendatud otsuse alusel vabastada tingimusel, et ta järgib teatavaid õiguslikke piiranguid (seda nimetatakse kohtuliku järelevalve alla jätmiseks (*contrôle judiciaire*) ja see tähendab, et isik ei tohi lahkuda Prantsusmaa territooriumilt) või vahi alla jätta ning ainult selle isiku saab anda kohtu alla.

Seejärel võite taotleda tingimisi vabastamist.

Kui teil on õigusesindajaga tunnistaja staatus, võib teile esitada süüdistuse menetluse mis tahes etapis.

Millised on kohtuliku järelevalve (*contrôle judiciaire*) alla jätmise tingimused?

Kui teile võidakse määrata vangistus või rangem karistus, võidakse teid vabastada tingimusel, et te järgite teatavaid õiguslikke piiranguid.

Nende piirangute kehtestamine on põhjendatud asja kohtueelse uurimisega (nt vajadus takistada teie põgenemist välismaale) või need võidakse esitada julgeolekumeetmena (nt keeld kohtuda kannatanuga). Enamik kohtuliku järelevalvega seoses võetud meetmeid on ette nähtud selleks, et takistada õigusrikkuja põgenemist.

Selle meetme kohaldamine võidakse peatada igal ajal uurimist toimetava kohtuniku otsusega, prokuröri korraldusega või teie taotlusel.

Kui te sellise taotluse esitate, peab uurimist toimetav kohtunik langetama otsuse 5 päeva jooksul.

Kui te püüate õiguslikest piirangutest kõrvale hiilida, ähvardab teid eelvangistusse paigutamise oht.

Peale selle võite te vaidlustada korralduse, millega teid kohtuliku järelevalve alla määrati, esitades apellatsiooni teise astme kohtu läbivaatavale kojale (*Chambre de l'instruction*).

Millised on eelvangistuse kohaldamise tingimused?

Eelvangistuse kohaldamiseks peab teid ähvardama teatava raskusastmega karistus, st vähemalt 3-aastane vangistus.

Eelvangistuseks võib korralduse anda ainult siis, kui see on ainus võimalus tõe väljaselgitamiseks vajalike tõendite või oluliste tõendusmaterjalide säilitamiseks; tunnistajatele või kannatanutele ja nende perekondadele surve avaldamise vältimiseks; süüdistatava ja teiste õigusrikkujate või kaasosaliste vahelise ebasobiva konsulteerimise vältimiseks; süüdistatava kaitsmiseks; selle tagamiseks, et isik jääks kohtuorganite käsutusse; õigusrikkumise lõpetamiseks või korduva õigusrikkumise takistamiseks; ning kriminaalasjade puhul õigusrikkumise raskusastmest tuleneva erakorralise ja pideva avaliku korra rikkumise lõpetamiseks.

Te võite teie suhtes eelvangistuse kohaldamise määruse vaidlustada 10 päeva jooksul alates selle teatavakstegemisest, esitades avalduse selle karistusastutuse juhile, kus teid hoitakse või selle kohtu sekretärile, kus otsus langetati.

Kohtueelse uurimise lõpetamine (4)

Kohtueelse uurimise lõppedes võib kohtunik langetada erinevad otsused:

Süüdistusest loobumine

Kohtunik võib otsustada süüdistusest loobuda, sest ta ei ole kogunud teie vastu piisavalt tõendeid. Süüdistusest loobumine võib olla täielik või osaline. Osalise süüdistusest loobumise korral annab uurimist toimetav kohtunik korralduse edastada asi kohtule arutamiseks või karistuse määramiseks ülejäänud süüdistustes.

Kui otsustatakse loobuda kõikidest süüdistustest ja teie suhtes kohaldatakse sel hetkel eelvangistust, siis teid vabastatakse ja teile tagastatakse teilt konfiskeeritud esemed.

Teil on õigus algatada menetlus hüvitise saamiseks.

Pidage siiski meeles, et tsiviilhageja saab esitada selle korralduse peale apellatsiooni 10 päeva jooksul alates sellest, mil otsuse teinud kohtu sekretär hagejat otsusest teavitab.

Asja edastamine kohtule arutamiseks

Kui kohtunik leiab, et tal on teie vastu piisavalt tõendeid, võib ta otsustada anda teid kohtu alla.

Kui te viibsite vabaduses tingimusel, et järgite teatavaid õiguslikke piiranguid, või kui teie suhtes kohaldatakse eelvangistust, siis see otsus lõpetab nende meetmete kohaldamise.

Kohtunik võib siiski otsustada täiendava konkreetseid põhjendusi sisaldava korraldusega need meetmed jösse jätta maksimaalselt 2 kuuks. Kui selle perioodi möödudes ei ole teid viidud pädeva kohtu ette, siis teid vabastatakse.

Kohtunik võib vaid erandkorras ette näha, et perioodi pikendatakse kaks korda 2 kuu võrra, väljastades selleks korralduse, milles selgitatakse, miks on asja üle võimatu kohut mõista 2 kuu jooksul. Kui 6 kuu möödudes ei ole kohtuotsust tehtud, siis teid vabastatakse.

Teil ei ole võimalik kasutada selle korralduse vastu õiguskaitsevahendeid, välja arvatud juhul, kui te leiate, et kuriteona mitteklassifitseeritud õigusrikkumisi arutavale paranduskohtule (*tribunal correctionnel*) saadetud kohtuasjad kujutavad endast kuritegu (mitte aga kuriteona mitteklassifitseeritud õigusrikkumist), mille puhul oleks tulnud esitada süüdistusakt kõige raskemaid õigusrikkumisi arutavale vandekohtule (*Cour d'assises*). Seda õiguskaitsevahendit saavad kasutada tsiviilhagejad.

Süüdistusakt

Süüdistusakti võib koostada uurimist toimetav kohtunik seoses kuritegudega.

Kui hetkel, mil kohtunik süüdistusakti koostab, viibite te vabaduses tingimusel, et järgite teatavaid õiguslikke piiranguid, siis see meede jääb kehtima.

Teil kui süüdistuse saanud isikul on õigus esitada selle akti peale edasikaebus.

Euroopa vahistamismäärus (5)

Euroopa vahistamismäärus on menetlus, mille eesmärk on asendada liikmesriikide vaheline väljasaatmismenetlus.

Tegemist on Euroopa Liidu liikmesriigi õigusasutuse taotlusega, mille eesmärk on isik vahistada ja loovutada teisele liikmesriigile kriminaalmenetluse jätkamiseks või jõustunud kohtuotsusega mõistetud karistuse täideviimiseks või ennetavaks kinnipidamiseks.

Iga liikmesriik võib tagaotsitava isiku suhtes kohaldada vajalikke ja proportsionaalseid sunnimeetmeid.

Kui tagaotsitav vahistatakse, on tal õigus saada teada vahistamismääruse sisu ning kasutada advokaadi ja tõlgi abi.

Igal juhul võib vahistamismäärust täitev õigusasutus otsustada, kas isikut peetakse kinni või ta vabastatakse teatavatel tingimustel.

Sõltuvalt otsusest kuulab vahistamismäärust täitev õigusasutus asjaomase isiku ära. Kõnealune asutus peab tegema lõpliku otsuse Euroopa

vahistamismääruse jõustamise kohta hiljemalt 60 päeva jooksul pärast vahistamist. Seejärel peab vahistamismäärust täitev õigusasutus teavitama

vahistamismääruse teinud õigusasutust oma otsusest. Kuid kui esitatud teave ei ole piisav, võib vahistamismäärust täitev õigusasutus küsida määruse teinud asutuselt täiendavat teavet.

Aeg, mil isikut peeti kinni seoses Euroopa vahistamismäärusega, tuleb maha arvata kogu sellest ajast, mis isikule vabaduskaotusena määrati.

Kaitsja ettevalmistused kriminaalasja arutamiseks (6)

Teie suhted advokaadiga põhinevad vastastikusel usaldusel. Ta on teie usaldusalune. Seoses sellega on teie advokaadil ametisaladuse hoidmise kohustus.

Seetõttu peaks teil olema võimalik temalt küsida kõiki teile muret valmistavaid küsimusi ja kõiki vajalikke selgitusi, et vältida arusaamatusi.

Esimesel kohtumisel andke advokaadile kõik teie asjaga seotud dokumendid ja kogu teave, et ta saaks ette valmistada teie kaitsmiseks parimal võimalikul viisil.

Arutage kõiki küsimusi, mis teil on. Eelkõige küsimusi, mis puudutavad menetluse käiku või menetluse liigist lähtuvalt valitavat strateegiat või siis küsimusi, mida teie asja arutav kohtunik võib teilt tõenäoliselt küsida.

Kindlasti küsige teavet menetluse tulemuste, võimalike karistuste ja valikute kohta.

Viimati uuendatud: 06/12/2021

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

3. Minu õigused kohtumenetluse ajal

Kui te olete täisealine, võtate omaks teie vastu esitatud süüdistused ning teie õigusrikkumine on karistatav rahatrahvi või maksimaalselt viieaastase vangistusega, võite kasutada menetlust „*comparution immédiate sur reconnaissance préalable de culpabilité*” (kohene kohtusseilumumine süü eelneva tunnistamisega). Advokaadi kasutamine on kohustuslik. See kiirmenetlus võimaldab teil saada kergemat karistust.

Kus kohtumenetlus toimub?

Kohtualluvuse ulatus sõltub õigusrikkumise laadist ja kohtu territoriaalsest pädevusest. Väiksemate õigusrikkumiste puhul on pädev selle piirkonna politseikohus või kohalik kohus, kus õigusrikkumine toime pandi või kus te elate.

Kuriteona mitteklassifitseeritud õigusrikkumiste (*délits*) korral on pädev selle piirkonna väiksemaid õigusrikkumisi arutav paranduskohus (*tribunal correctionnel*), kus õigusrikkumine toime pandi või kus te elate või kus teid vahistati.

Kuritegude korral on pädev selle piirkonna kõige raskemaid õigusrikkumisi käsitlev vandekohus (*Cour d'assises*), kus õigusrikkumine toime pandi või kus te elate või kus teid vahistati.

Kriminaalkohtumenetlused on suulised ja avalikud. Erandina peab kohtumenetlus toimuma suletud uste taga alaealistega seotud kuritegude puhul või kui seda nõuab kuriteoohver kohtumenetluste puhul, mis käsitlevad vägistamist, piinamist ja julma käitumist koos seksuaalse väärkohtlemisega.

Kuriteona mitteklassifitseeritud õigusrikkumiste ja väiksemate õigusrikkumiste puhul võib otsuse langetada üks kutseline kohtunik või teevad seda mitu kohtunikku, samas kui kõige raskemaid õigusrikkumisi arutav vandekohus koosneb 9 kohtukaasistujast ja kolmest kutselisest kohtunikust ning langetab otsused kaheksa inimese kvalifitseeritud häälteenamusele tuginedes.

Kas süüdistust saab kohtumenetluse ajal muuta?

Kohtule edastatakse menetluse algatamist käsitlevas dokumendis kirjeldatud süüdistused ning kohus ei tohi arvesse võtta muid süüdistusi.

Kohtul on siiski õigus kohtuliku arutamise käigus ümber klassifitseerida talle arutamiseks esitatud teod, tingimusel et teile on antud võimalus esitada oma märkused uute süüdistuste kohta. Kui selle ümberklassifitseerimisega kaasneb uute asjaolude esitamine, peate te olema nõus ilmuma vabatahtlikult süüdistustele vastamiseks.

Prantsusmaal ei ole menetlust enda süüdi tunnistamiseks. Vaid mõne õigusrikkumise puhul on võimalik taotleda kiirmenetluse kasutamist (kohene kohtusseilummine süü eelneva tunnistamisega) enne mis tahes kohtmenetlust. Kohtunikud kontrollivad ja hindavad kohtumenetluse jooksul kõiki teie ülestunnistusi nagu kõiki teisi tõendeid.

Millised on minu õigused kohtumenetluse ajal?

Te peate viibima kohal kogu kohtumenetluse jooksul. Kui teil ei ole puudumiseks mõjuvat põhjust, mõistetakse teie üle kohut ka teie puudumisel, välja arvatud juhul, kui kohus nõustub lükkama istungi edasi teie tagasitulekuni. Kuid kohus ei pea sellist taotlust rahuldama. Kui kohal on teie advokaat, siis võib teda ära kuulata ja ta võib teid esindada. Prantsusmaa õigusaktides sätestatud kuritegusid hõlmavate kohtuasjade puhul võidakse teha määrus teie vahistamiseks.

Prantsusmaal on lubatud videokonverentsi kasutada ainult tunnistajate, tsiviilhagejate ja ekspertide ärakuulamiseks.

Kui te ei mõista kohtus kasutatavat keelt, määratakse teile tõlk.

Kuritegusid käsitlevate kohtuasjade puhul on advokaadi kasutamine kohustuslik. Vabatahtlik on see vaid kuriteona mitteklassifitseeritud õigusrikkumiste ja väiksemate õigusrikkumiste puhul. Kohtumenetluse ajal on teil võimalik advokaati vahetada.

Kohtumenetluse ajal antakse teile võimalus sõna võtta. Teil on siiski õigus vaikida kogu kohtumenetluse jooksul. See võib mõjutada kohtunike otsust.

Teid ei saa süüdi mõista vaid seetõttu, et te valetasite kohtuistungil. Samas võib valetamine siiski mõjutada kohtuotsust. Peale selle võib see kahjustada teie advokaadi strateegiat.

Millised on minu õigused seoses minu vastu esitatud tõenditega?

Kõik kohtuasja tõendid tuleb esitada täielikuks argumentatsiooniks mõlemale poolele, et teil oleks võimalik nende üle väidelda. Prantsusmaa kriminaalõiguse alusel on lubatud iga liiki tõendid ning neid võib alati esitada. Seega võite te esitada kõik teile vajalikud tõendid, sealhulgas eradetektivi kogutud tõendid. Ainus nõue on, et kõik tõendid peavad olema saadud seaduslikul teel.

Te võite taotleda tunnistajate ärakuulamist. Te võite esitada kohtuistungil tunnistajatele ise või oma advokaadi kaudu küsimusi ning vaidlustada nende ütlused mis tahes viisil.

Kas arvesse võetakse minu kohta karistusregistris sisalduvat teavet?

Kohtunikud tutvuvad teie kohta karistusregistris sisalduva teabega. See teave on kogu menetluse vältel toimikus kättesaadav. Pädeval kohtuorganil, kellele kohtuasi arutamiseks edastatakse, on õigus küsida teiselt liikmesriigilt teie karistusregistri andmete väljavõtet.

Mis juhtub kohtumenetluse lõpus?

Kohtumenetluse tulemust arutatakse eelnevalt teie advokaadiga, tingimusel et te olete teda täiel määral teavitanud oma olukorrast. Kohtumenetluse tulemusel teid vabastatakse või mõistetakse õigeks või süüdi.

Süüdimõistmise korral on võimalikud järgmised karistused:

Vabadusekaotus:

kuritegude puhul eluaegne vangistus või tähtajaline vangistus. Viimasel juhul on karistusseadustikus kehtestatud vangistuse maksimaalseks pikkuseks 10–30 aastat;

kuriteona mitteklassifitseeritud õigusrikkumiste puhul on vangistuse maksimaalne pikkus 10 aastat.

Vabadusekaotust hõlmavad karistused võib juhul, kui tegemist ei ole kohustusliku vangistusega, asendada näiteks tingimisi vabastamisega, päevase vabastamise või armuandmisega.

Muud karistused:

igal juhul võib iga rikkumise puhul kohaldada rahatrahvi kindlaksmääratud summas;

kuriteona mitteklassifitseeritud õigusrikkumiste puhul võidakse ette näha heastamine, st teile võidakse määrata karistuseks kuriteoohvri kantud kahju heastamine;

lisaks võib kohaldada täiendavaid karistusi, näiteks üldkasulik töö (teie nõusolekul), teatavate õiguste äravõtmine (juhiluba jne), vara konfiskeerimine, äritegevuse lõpetamine, kodanikuõiguste äravõtmine (hääleõigus jne) või tšekkide väljastamise keeld. Peale selle võib ette näha väljasaatmise Prantsusmaa territooriumilt (kui te olete välismaalane) või Prantsusmaa territooriumi osadelt.

Milline on kuriteoohvri roll kohtumenetluse ajal?

Kuriteoohver võib viibida kohtumenetluse juures või olla menetluses esindatud. Kui kuriteoohver seda ei tee, leitakse, et ta on oma õigustest loobunud. Ohver võib algatada menetluse. Ohvri või tema advokaadi kohalolu kohtumenetluse jooksul tagab ohvri huvide kaitsmise ning annab võimaluse nõuda kantud kahju heastamist.

Viimati uuendatud: 06/12/2021

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

4. Minu õigused pärast kohtumenetlust

Kas ma võin esitada apellatsiooni?

Väiksemate õigusrikkumiste puhul võite esitada apellatsiooni politseikohtu ja kohalike kohtute teatavate otsuste peale apellatsioonikohtu kriminaalasjade kojale (*Chambre des appels correctionnels*) 10 päeva jooksul alates nende otsuste teatavakstegemisest.

Kuriteona mitteklassifitseeritud õigusrikkumiste (*déliits*) puhul võite esitada apellatsiooni väiksemaid õigusrikkumisi arutava paranduskohtu (*tribunal correctionnel*) otsuste peale apellatsioonikohtu kriminaalasjade kojale (*Chambre des appels correctionnels*) 10 päeva jooksul alates nende otsuste teatavakstegemisest.

Kuritegude puhul võite esitada apellatsiooni kõige raskemaid õigusrikkumisi arutava kohtu (*Cour d'Assises*) otsuste peale teisele samalaadsele kohtule (*Cour d'Assises*) 10 päeva jooksul alates kohtuotsuse teatavakstegemisest.

Te võite esitada apellatsiooni kas kriminaalmenetluse tulemusel tehtud kohtuotsuse (karistus) peale või tsiviilmenetluse tulemusel tehtud kohtuotsuse (kuriteoohvrile hüvitatav kahju ja intressid) peale.

Samuti võite esitada apellatsiooni kassatsioonikohtu kriminaalasjade kojale kõrgema kohtu poolt apellatsiooni suhtes langetatud otsuste peale ja kõrgeima kohtu otsuste peale 5 päeva jooksul alates kuupäevast, mil vaidlustatud otsus teatavaks tehti.

Kassatsioonikohus langetab ülemkohtuna kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul otsuse apellatsiooni vastuvõetavuse kohta. Positiivse otsuse korral saab kassatsioonikohus otsustada ainult õiguse kohaldamise üle ega käsitle seega juhtumi asjaolusid.

Kaebus tuleb esitada selle kohtu sekretärile, mis tegi vaidlustatud otsuse, või kui teid peetakse kinni, siis karistusasutuse juhatajale.

Igal juhul on äärmiselt oluline, et te allkirjastaksite apellatsioonkaebuse.

Mis juhtub siis, kui ma esitan apellatsiooni?

Apellatsiooni esitamiseks ja apellatsioonikohtu menetluseks ettenähtud ajal või kassatsioonkaebuse esitamiseks ja kassatsioonikohtu menetluseks ettenähtud ajal on vaidlustatud otsuse jõustamine põhimõtteliselt peatatud.

Kuid kui teile on määratud selline karistus, mis hõlmab vabadusekaotust, ja teid on seejärel kinni peetud, ei anna apellatsiooni esitamine vaidlustatud otsuse peale alust teid uue otsuse langetamiseni kinnipidamisest vabastada.

Kui kohus, millele te kaebuse esitasite, on selle registreerinud, tuleb mõistliku aja jooksul korraldada kohtulik arutamine.

Mis juhtub kohtuliku arutamise käigus apellatsioonikohtus või kassatsioonikohtus?

Kuna kriminaalmenetlus on suuline, on teil võimalik apellatsiooni arutamise ajal esitada uusi tõendeid, mille kohta mõlemad pooled esitavad täieliku argumentatsiooni.

Apellatsiooni üle otsustades võib apellatsioonikohus (*Chambre des appels correctionnels*) või kõige raskemaid õigusrikkumisi arutav vandekohus (*Cour d' Assises*) kinnitada või tühistada vaidlustatud otsuse.

Vaid teatavatel juhtudel, eelkõige kui prokurör on esitanud sisulise apellatsiooni või apellatsiooni õigusküsimuse põhjal, on võimalik, et apellatsioonimenetluse tulemusel võidakse teile määrata raskem karistus võrreldes esialgse karistusega ning suurendada tsiviilhageja (kuriteoohvri) nõutud kahju- või intressisummasid.

Kassatsioonikohus, kes otsustab õiguse kohaldamise üle, võib ümber lükata ja tühistada vaidlustatud otsuse ning suunata kohtuasja tagasi apellatsioonikohtusse või siis seda mitte teha.

Kohtuotsus muutub lõplikuks alles siis, kui möödunud on olemasolevate õiguskaitsevahendite kasutamiseks ette nähtud tähtajad.

Kui esialgse kohtuotsuse peale esitatud apellatsiooni tulemusel mõistetakse teid apellatsioonikohtu lõpliku otsusega õigeks või vabastatakse süüst, võite te teatavatel tingimustel taotleda meelevaldse kinnipidamise tõttu teile tekkinud materiaalse kahju ja kannatuste täielikku heastamist.

Teid teavitatakse süüst vabastamist või õigeksmõistmist käsitlevast otsusest teatamisel teie õigustest saada hüvitist.

Seoses sellega on teil alates süüst vabastamist või õigeksmõistmist käsitlevast otsusest teatamisest aega 6 kuud, et esitada taotlus selle apellatsioonikohtu esimesele esimehele, kelle kohtualluvuses otsus välja kuulutati.

Esimene esimees teeb hüvitistaotluse kohta põhjendusi sisaldava otsuse, mis tehakse teatavaks pärast avalikku istungit, mille jooksul teil on õigus taotleda enda ärakuulamist isiklikult või advokaadi kaudu.

Apellatsioonikohtu esimese esimehe otsuse peale võib 10 päeva jooksul pärast sellest teavitamist esitada apellatsiooni riiklikule organile, mis tegeleb alusetu kinnipidamise hüvitamise taotlustega (*Commission Nationale de réparation des detentions*).

Nimetatud organ langetab otsuseid sõltumatult ja selle otsuste peale ei saa esitada apellatsiooni.

Määratud hüvitise maksab riik.

Millised andmed sisalduvad karistusregisris?

Kui apellatsiooni- või kassatsioonikohtule esitatud apellatsiooni tulemusel mõisteti teile lõpliku otsusega karistus, lisatakse see süüdimõistmine teie päritoluriigi õigusorgani hallatavas karistusregisris teie kohta sisalduvatele andmetele.

Olen teise liikmesriigi kodanik. Kas mind võidakse pärast kohtumenetlust saata tagasi sellesse liikmesriiki?

21. märtsi 1983. aasta kohtulikul karistatud isikute üleandmise Euroopa konventsiooni kohaselt võib teie saatmist teie päritoluriiki nõuda see riik või Prantsusmaa kui karistust määrav riik.

Kuid päritoluriiki saab teid saata siiski vaid teie eelneval vabatahtlikul ja teadlikul nõusolekul, mis tähendab, et teid tuleb täiel määral ja täpselt teavitada päritoluriiki saatmise tagajärgedest.

Lisaks võite teie ise nõuda vabatahtlikku saatmist oma päritoluriiki. Kui erinevad tingimused on täidetud, võidakse teie taotlus rahuldada.

Kui mind mõistetakse süüdi, siis kas selle sama teoga seoses saab minu üle taas kohut mõista?

Prantsusmaal kriminaalõiguses kehtib põhimõte *non bis in idem*. See tähendab, et juhul, kui ühes liikmesriigis on teie üle kohut mõistetud ja teid on lõpliku kohtuotsusega süüdi tunnistatud, siis ei tohi teises liikmesriigis teie üle sama teo eest kohut mõista või teid samas õigusrikkumises süüdi mõista.

Viimati uuendatud: 06/12/2021

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

5. Liiklusnõuete rikkumised ja muud väiksemad õigusrikkumised

Prantsusmaal käsitlevad mitmeid väiksemad õigusrikkumisi, peamiselt liiklusnõuete rikkumisi vahetult haldusasutused, mitte niivõrd kohtuorganid.

Asjakohaste menetlustega tagatakse teie põhiõiguste, eelkõige kaitseõiguse kaitsmine. Lisaks ei saa halduskaristus kunagi kaasa tuua vabadusekaotust.

Karistuse määrab teie vahetult ja *ex officio* pädev haldusasutus, kes on täheldanud õigusrikkumist. Iga otsus, millega määratakse karistus, peab olema põhjendatud ning te võite selle otsuse vaidlustada. Karistus jõustub koheselt isegi juhul, kui te olete otsustanud esitada apellatsiooni.

Kuidas käsitletakse väiksemaid liiklusnõuete rikkumisi?

Liiklusnõuete rikkumisi käsitleb otseselt rikkumist täheldanud ametnik, näiteks politseinik või sandarm. Kui toime on pandud rikkumine, öeldakse teile viivitamata, milline on kohaldatav karistus. Kõigepealt selgitatakse teile karistuse määramise põhjuseid ning teil on võimalik esitada oma märkused. Teile antakse protokoll, milles on nimetatud teie rikkumine ja kohaldatud karistus. Te peate karistuse täitma kohe, kui see on määratud.

Karistuseks on kindlasummaline rahaträhv ja mõnikord konfiskeeritakse ka teie sõiduk.

Teise liikmesriigi kodanikuna liiklusnõudeid rikkudes määratakse teile karistus Prantsusmaal. Kui te ei täida karistust enne kodumaale naasmist, on võimalik, et teie vastu algatatakse menetlus.

Kui te ei ole otsusega nõus, võite te selle 2 kuu jooksul vaidlustada. Te võite olla kindel, et määratud karistust ei saa apellatsioonimenetluse jooksul suurendada.

Vaidlusi käsitleb vahetult haldusasutus ilma mis tahes kohtumenetluseta. Apellatsioon esitatakse ametiasutusele, kes algselt karistuse määras (avaldus läbivaatamiseks), ning kui seda ei rahuldata, võite esitada oma apellatsiooni sellest ametiasutusest kõrgemal tasandil olevale asutusele (kõrgemale ametiasutusele).

Apelleerimise korda kirjeldatakse teile antud protokollis.

Enne halduskohtusse pöördumist peate te ära kasutama kõik need apellatsioonivõimalused.

Kuidas käsitletakse väiksemaid õigusrikkumisi?

Muud haldusõigusrikkumised on tõsisemat laadi, olles seotud finantsturgude reguleerimise, konkurentsioiguse, maksunduse või sisserände-eeskirjadega.

Kas need rikkumised kajastuvad minu karistusregistri andmetes?

Prantsusmaal haldusõiguse raames käsitletavaid õigusrikkumisi, eelkõige liiklusnõuete rikkumisi ei lisata teie karistusregistri andmetele.

Viimati uuendatud: 06/12/2021

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Süüdistatavad (kriminaalmenetlused) - Itaalia

Nendel teabelehtedel selgitatakse, mis juhtub, kui isikut kahtlustatakse või süüdistatakse kuriteos.

Kriminaalmenetluse lühikirjeldus

Allpool on lühidalt kirjeldatud täiskasvanute vastu algatatud kriminaalmenetluse tavalisi etappe.

Üksikasjalikku teavet menetluse kõikide etappide ja oma õiguste kohta leiате teabelehtedelt. See teave ei asenda õigusosalast nõu ning selle eesmärk on vaid anda juhiseid.

Kriminaalmenetlus algatakse siis, kui politsei või prokurör saab teada teost, mida võib pidada kuriteoks.

Kui uurimine on lõppenud, alustab prokurör menetlust kohtumenetluse algatamiseks, välja arvatud juhul, kui ta leiab, et asja võib menetlemata jätta.

Kuritegude puhul, mida peab arutama kollegiaalne kohus, raskete kuriteoasjade kohus (sarnane Ühendkuningriigi raskete kuriteoasjade kohtuga ja USA föderaalne kohturingkonnaga) ja mõnel juhul ainuisikuline kohus, esitab prokurör eelistungil kohtunikule taotluse kohtu alla andmiseks.

Eelistungi lõpus võib kohus anda kahtlustatava kohtu alla või menetluse lõpetada.

Nende kuritegude puhul, mis kuuluvad ainuisikulise kohtu või rahukohtuniku pädevusse, esitab prokurör kas kutse eeluurimisele (*mandato di comparizione*) või kutse ilmuda otse kohtusse (*citazione diretta in giudizio*).

Olemas on ka mitu erimenetlust: lihtmenetlus, karistuse määramine poolte taotluse alusel (kokkuleppemenetlus), lühimenetlus (*giudizio immediato*) või kiirmenetlus (*giudizio direttissimo*) ning kohtuotsus käskmenetluses.

Kriminaalmenetlus toimub tavaliselt kolmes etapis:

esimese astme kohus (raskete kuriteoasjade kohus, kollegiaalne kohus, ainuisikuline kohus või rahukohtunik),

apellatsioonikohus ja

kassatsioonikohus (kõrgeima astme kohus).

Esimese astme kohtus kogutakse kõik tõendusmaterjalid – ütlused tunnistajatelt ja dokumentaalsed tõendid; menetlus lõpeb kas süüdi- või õigeksmõistmisega.

Esimese astme kohtu otsuse peale võib esitada apellatsioonkaebuse.

Apellatsioonikohus teeb oma otsuse, kinnitades esimese astme kohtu otsust või muutes seda osaliselt või täielikult või tühistades selle ja saates asja tagasi esimese astme kohtusse.

Apellatsioonikohtu otsuse saab edasi kaevata kassatsioonikohtusse (kõrgeima astme kohus).

Kassatsioonikohus teeb otsuse, milles ta võib teatada, et taotlus on vastuvõetamatu, või lükata selle tagasi, tühistada vaidlustatud kohtuotsuse ilma asja tagasi saatmata või tühistada kohtuotsuse ja saata asja tagasi esimese astme kohtusse.

Kui kõik menetlusetapid on läbitud, on kohtuotsus lõplik. Kui süüdimõistmisega kaasneb karistus, muutub see täitmisele pööratavaks.

Üksikasjalikku teavet menetluse kõikide etappide ja oma õiguste kohta leiате teabelehtedelt. See teave ei asenda õigusosalast nõu ning selle eesmärk on vaid anda juhiseid.

Kui olete kuriteo ohvriks langenud, leiате kogu teabe oma õiguste kohta [siit](#).

Euroopa Komisjoni roll

Euroopa Komisjonil ei ole liikmesriikide kriminaalmenetluses mingit osa ning seega ei saa komisjon teid kaebuse esitamisel aidata. Nendel teabelehtedel esitatakse üksnes teave selle kohta, kuidas ja kellele kaebus esitada.

Vajaliku teabe leidmiseks klõpsake järgnevatel linkidel

[1 - Minu õigused uurimise ajal](#)

[2 - Minu õigused kohtumenetluse ajal](#)

[3 - Minu õigused pärast kohtumenetlust](#)

Seonduvad lingid

[Justiitsministeerium](#)

[Üldised õigusküsimused](#)

[Kriminaalõigusega seotud küsimused](#)

[Itaalia kriminaalasjadele spetsialiseerunud advokaatide koda](#)

[Inimõigused](#)

Viimati uuendatud: 22/03/2023

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

1 - Minu õigused uurimise ajal

A. Kas uurimist mõjutab see, et ma olen välisriigi kodanik?

Jah, peamiselt seetõttu, et asjakohased on mõned lisaõigused ja -tagatised (vt ka *allpool*).

B. Millised on uurimise etapid?

i. Tõendite kogumise etapp / uurijate volitused

Politsei tegevus kriminaaluurimistes on sätestatud kriminaalmenetluse seadustiku artiklites 347–357; prokuröri tegevust reguleerivad kriminaalmenetluse seadustiku artiklid 358–378.

ii. Kahtlustatavana kinnipidamine

Kriminaalmenetluse seadustiku artiklis 384 on sätestatud, et kui tegemist pole ilmselgete juhtudega – mille korral kriminaalpolitsei vahistab kahtlustatava, kes tabati toime panemast kuritegu, mille eest vahistamine on kohustuslik või valikuline – ning on konkreetseid tegureid, mis kasvõi seoses kahtlustatava tuvastamise võimatusega osutavad sellele, et põgenemise oht on põhjendatud, annab prokurör esialgse vahi alla võtmise korralduse või – enne kui prokurör on uurimise üle võtnud – kriminaalpolitsei võtab omal algatusel esialgselt vahi alla selle isiku, keda põhjendatult kahtlustatakse sellise kuriteo toimepanemises, mille eest on õigusnormides ette nähtud eluaegne vangistus või vähemalt kaheaastane ja kuni kuueaastane vangistus, või sellise kuriteo toimepanemises, mis on seotud sõjaliste relvadega ja lõhkeainetega või mis on toime pandud terrorismi, sealhulgas rahvusvahelise terrorismi, või demokraatliku korra õõnestamise eesmärgil.

iii. Küsitlemine

Isegi kui uurimislune isik on kahtlustatavana või muul põhjusel kinni peetud, osaleb ta vabatahtlikult küsitlemises ning tema suhtes kohaldatakse vajalikke kaitsemeetmeid, et vältida põgenemise või vägivalda ohtu; kasutada ei tohi meetodeid või tehnikaid, mis võivad mõjutada enesemääramisvabadust või muuta võimet asjaolusid mäletada ja hinnata, isegi kui saadud on küsitleva nõusolek.

iv. Eelvangistus

Kriminaalmenetluse seadustiku artiklites 272–315 on sätestatud eelvangistus ja muud tõkendid. Tõkendite süsteemi reguleerivad asjakohasuse ja proportsionaalsuse põhimõtted, mille alusel peab kohtunik meetmete määramisel üldjuhul võtma arvesse ühelt poolt iga meetme konkreetset sobivust asjaomase juhtumi ettevaatusnõuete laadi ja ulatuse seisukohast ning teiselt poolt peab iga meede olema proportsionaalne asjaolude ulatusega ning karistusega, mis on määratud või võidakse määrata.

C. Millised õigused on mul uurimise ajal?

i. Kas mul on õigus kasutada tõlki ja lasta dokumente tõlkida?

Jah, vastavalt kriminaalmenetluse seadustiku artiklile 143.

ii. Kas mul on õigus saada teavet ja tutvuda toimikuga?

Sellega seoses tuleks üldiselt märkida, et kahtlustatavale ja tema valitud kaitsjale esitatakse teade kohtueelse menetluse lõpetamise kohta sisaldab nende asjaolude lühikokkuvõtet, millega seoses menetlus algatati, teavet väidetavalt rikutud õigusnormide kohta ning akti koostamise kuupäeva ja kohta; selles märgitakse ka, et tehtud uurimistega seotud dokumendid on esitatud prokuratuurile ning et kahtlustataval ja tema kaitsjal on õigus nendega tutvuda ja neist koopiaid teha; lisaks esitatakse konkreetset eeskirjad õiguse kohta saada teavet ja tutvuda toimikus sisalduvate dokumentidega, eelkõige seoses küsitlemise korraldusega või tõkendi kehtestamisega.

iii. Kas mul on õigus kaitsjale ja õigus teavitada kolmandat isikut oma olukorrast?

Kahtlustataval/süüdistataval on õigus määrata kuni kaks kaitsjat; kahtlustatavat/süüdistatavat, kes pole kaitsjat määranud või kellel puudub kaitsja, abistab ametlikult määratud kaitsja. Kontrollide ja läbiotsimiste suhtes kohaldatakse konkreetseid sätteid, mis käsitlevad muu hulgas asjaomase isiku õigust esindaja abile, kui see on hõlpsasti kättesaadav ja sobilik.

iv. Kas mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Jah, kui täidetud on asjakohastes kehtivates õigusnormides sätestatud tingimused.

v. Mida on oluline teada seoses järgmisega:

a. süütuse presumptsioon

Itaalia põhiseaduse artiklis 27 on sätestatud, et süüdistatavaid ei tohi käsitada süüdi olevatena enne lõpliku kohtuotsuse tegemist;

b. õigus vaikida ja õigus ennast mitte süüstada

Sellega seoses tuleks muu hulgas märkida, et enne küsitlemise algust tuleb isikuid teavitada, et nende antud ütlusi võidakse alati kasutada nende vastu ja et – kui välja arvata kohustus esitada oma andmed – neil on õigus jätta mis tahes küsimustele vastamata, kuid menetlus jätkub; kui neid sätteid on rikutud, muutuvad küsitletu antud ütlused kasutuskõlbmatuks;

c. tõendamiskohustus

Üldjuhul lasub süüdistusakti, kriminaalvastutuse ja karistuse või tõkendi kohaldamisega seotud asjaolude tõendamiskohustus prokuröri.

vi. Millised on laste menetluslikud eritagised?

Laste või noorte suhtes algatatud kriminaalmenetlust käsitlevad eeskirjad on sätestatud presidendi 22. septembri 1988. aasta dekreedis nr 448, milles on eelkõige sätestatud süsteem, mis on nii kohtueelses menetluses kui ka kohtumenetluses kasulikult kahtlustatavale/süüdistatavale.

vii. Millised on haavatavate kahtlustatavate menetluslikud eritagised?

Üldjuhul kohaldatakse tavapäraseid eeskirju üksikisiku asjaomaste õiguste kaitse kohta.

D. Millised tähtajad on kriminaaluurimisele sätestatud seadusega?

Kui prokurör ei taotle uurimise lõpetamist, siis üldjuhul peab ta algatama kriminaalmenetluse kuue kuu jooksul alates kuupäevast, mil kuriteo eest vastutavaks peetava isiku nimi sisestatakse teatatud kuritegude registrisse; kriminaalmenetluse seadustiku artikli 407 lõike 2 punktis a nimetatud kuritegude korral (organiseeritud kuritegevus, terrorism, tulirelvade või ümismistega seotud kuriteod ja muud rasked kuriteod) pikendatakse seda tähtaega ühe aastani. Igal juhul võib prokurör enne tähtaja möödumist paluda eeluurimiskohtunikul eelnimetatud tähtaega pikendada, kui pikendamine on põhjendatud; prokuröri on üldjuhul võimalik taotleda täiendavat pikendamist eriti keerukate uurimiste korral või kui uurimise lõpuleviimine eelnevalt pikendatud tähtaja jooksul on objektiivselt võimatu; eeluurimiskohtunik võib lubada pikendamist kuni kuue kuu kaupa. Üldjuhul ei tohi aga kohtueelne menetlus, sealhulgas mis tahes pikendused, kesta kokku kauem kui 18 kuud. Maksimaalne kestus on siiski kaks aastat, kui kohtueelne menetlus on seotud artikli 407 lõike 2 punktis a osutatud kuritegudega või kui tegemist on õigusnormides sätestatud muude konkreetsete piiratud juhtudega.

E. Milliseid ettevalmistusi tehakse kohtueelse menetluse ajal, kaasa arvatud eelvangistuse alternatiivid ja võimalus kinnipeetava ülevõimiseks päritoluriiki (Euroopa järelevalvekorraldus)?

Lisaks eelvangistusele võidakse määrata järgmisi tõkendeid: riigist lahkumise keeld, kohustus kriminaalpolitseile aru anda, kõrvaldamine perekonna eluasemelt, keeld minna kohtadesse, kus ohver korrapäraselt käib, keeld või kohustus elada kindlaksmääratud aadressil, koduarest, emade puhul eelvangistus asutustes, kus kehtib leebem kinnipidamiskord, eelvangistus raviautustes.

Viimati uuendatud: 22/03/2023

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

2 - Minu õigused kohtumenetluse ajal

A. Kus toimub kohtumenetlus?

Üldjuhul toimub kohtumenetlus kohas, kus asub kohus, mis on territooriumi ja teema seisukohast pädev asjaomast kuritegu arutama.

B. Kas süüdistust saab muuta? Kui see on võimalik, siis millised on minu õigused saada selle kohta teavet?

Üldjuhul, kui kohtumenetluse käigus osutuvad asjaolud teistsugusteks neist, mida kirjeldati kohtu alla andmise määruses, ja kui need ei kuulu kõrgema astme kohtu pädevusse, muudab prokurör süüdistust ja esitab uue süüdistuse; sama kehtib samaaegse kuriteo ja raskendavate asjaolude korral, mis kohtumenetluse käigus tuvastatakse. Üldjuhul toimib prokurör tavapärasel viisil, kui kohtumenetluse käigus selgub süüdistatava kohta uus asjaolu, mida pole algses määruses esitatud ja mida tuleb *ex officio* käsitleda. Kui aga prokurör seda taotleb, võib kohtunik lubada esitada muudetud süüdistuse samal istungil, kui süüdistatav on sellega nõus ja see ei mõjuta menetlustähtaegu. Kui prokurör jätkab kohe uue süüdistusega, võib süüdistatav üldjuhul taotleda kohtumenetluse peatamist ja uute tõendite vastuvõtmist.

C. Millised õigused on mul kohtuistungil ajal?

i. Kas ma pean kohtus kohal olema? Millistel tingimustel võin ma jätta kohtusse ilmumata?

Süüdistataval on õigus – mitte kohustus – kohtus kohal olla. Kohus võib aga nõuda, et puuduvat süüdistatavat sunnitaks nõuetekohaselt osalema, kui tema kohalolek on vajalik muuks tõendite kogumiseks peale ärakuulamise.

Kas mul on õigus kasutada tõlki ja lasta dokumente tõlkida?

Jah, vastavalt kriminaalmenetluse seadustiku artiklile 143.

iii. Kas mul on õigus kaitsjale?

Süüdistataval on õigus määrata kuni kaks kaitsjat; kahtlustatavat/süüdistatavat, kes pole kaitsjat määranud või kellel puudub kaitsja, abistab ametlikult määratud kaitsja.

iv. Millistest muudest menetlusõigustest ma peaksin olema teadlik? (nt kahtlustatavate ilmumine kohtusse)

Sellega seoses võib märkida, et kriminaalmenetluse seadustiku artikli 523 kohaselt peavad süüdistatav ja tema kaitsja igal juhul kohtuistungil viimasena sõna saama, kui nad seda paluvad; vastasel juhul on menetlus kehtetu. Samuti tuleks märkida, et pooled ja nende kaitsjad võivad menetluse igas etapis ja astmes kohtule kirjalikke seisukohti ja taotlusi esitada.

D. Võimalikud karistused

Kohtunik teeb süüdimõistva kohtuotsuse, kui leitakse ilma põhjendatud kahtluseta, et süüdistatav on süüdi kuriteos, milles teda süüdistatakse, ning kohtunik määrab kohtuotsusega karistuse ja võimalikud tõkendid. Süüdimõistva kohtuotsuse korral teeb kohtunik otsuse ka tagastamis- ja hüvitamisnõuete kohta. Kui kohus otsustab, et süüdistatav peab maksma kahjuhüvitist, määrab ta kindlaks ka selle summa, välja arvatud juhul, kui selle üle peab otsustama teine kohus. Viimati uuendatud: 22/03/2023

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

3 - Minu õigused pärast kohtumenetlust

A. Kas mul on õigus kohtuotsus edasi kaevata?

Jah, üldjuhul – võttes arvesse õigusnormides sätestatud erandeid (vt kriminaalmenetluse seadustiku artikkel 593) – võib süüdimõistva kohtuotsuse peale esitada apellatsioonkaebuse; teise võimalusena võib vaidlustatud esimese astme kohtu otsuse edasi kaevata otse kassatsioonikohtusse.

B. Milliseid muid õiguskaitsevahendeid ma võin kasutada?

Otsuste peale, mis on tehtud apellatsioonimenetluse tulemusel või mille peale ei saa apellatsioonkaebust esitada, saab esitada kassatsioonkaebuse õigusnormides sätestatud alusel (vt kriminaalmenetluse seadustiku artikkel 606) – samuti erisätetes esitatud juhtudel.

C. Millised on süüdimõistva kohtuotsuse tagajärjed?

i. Karistusregister

Üldiselt on lõplikud süüdimõistvad kohtuotsused muu hulgas esitatud asjaomase isiku karistusregistri väljavõttes.

v. Karistuse täideviimine, kinnipeetavate üleviimine, kriminaalhooldus ja alternatiivsed karistused

Karistusest tingimisi vabastamine: üldjuhul, kui kohus määrab kuni kaheaastase vabadusekaotusliku karistuse või rahalise karistuse, mis üksi või koos vastava õigusnormide kohase vabadusekaotusliku karistusega on samaväärne karistusega, mis hõlmab vabadusekaotust kuni kaheks aastaks, võib kohus määrata karistusest tingimisi vabastamise viieaastase katseajaga, kui isik on süüdi mõistetud raskes kuriteos, ja kaheaastase katseajaga, kui isik on süüdi mõistetud kergemas kuriteos; alaealiste ja alla 21aastaste täiskasvanute puhul kehtivad kõrgemad karistuste ülempiirid (vastavalt kolm aastat ning kaks ja pool aastat).

Alternatiivsed karistused: 24. novembri 1981. aasta seaduse nr 689 artikli 53 kohaselt võib kohus süüdimõistva kohtuotsuse tegemisel juhul, kui ta leiab, et vangistuse aeg ei tohi ületada kahte aastat, asendada selle karistuse osalise vangistusega; kui ta leiab, et see aeg ei tohi ületada ühte aastat, võib ta asendada selle karistuse kohtuliku järelevalvega (*libertà controllata*); kui ta leiab, et see aeg ei tohi ületada kuut kuud, võib ta asendada selle karistuse ka proportsionaalse rahalise karistusega.

Karistuse täideviimine: üldjuhul – välja arvatud juhul, kui isik, kes pani toime teo, mis tõi kaasa süüdimõistva kohtuotsuse täideviimise, on lõpliku kohtuotsuse tegemise ajal juba vanglas vahi all – vabastab prokuratuur isiku tingimisi kuni nelja-aastasest vabadusekaotuslikust karistusest (sealhulgas pikema karistuse ülejäänud osast), kui seda pole määratud teatavate raskete kuritegude eest (millele on osutatud kriminaalmenetluse seadustiku artikli 656 lõike 9 punktis a ning seaduse nr 354/1975 artiklis 4 bis), sellekohase määrusega, millest teatatakse süüdimõistetule ja tema kaitsjale ning milles on muu hulgas märgitud, et õigusnormides sätestatud tähtaja jooksul võib esitada taotluse tavapärase vangistuse alternatiivi kohaldamiseks; selliste taotluste heakskiitmise üle otsustavad kohtunikud, kes teevad järelevalvet karistuste täideviimise üle (*Magistratura di Sorveglianza*).

Kinnipeetavate üleviimine: kohaldatakse sätteid, mis on kehtestatud 7. septembri 2010. aasta seadusandlikus dekreedis nr 16, mis võeti vastu kooskõlas 7. juuli 2009. aasta delegeeritud seadusega nr 88 (ühenduse 2008. aasta seadus), et viia Itaalia siseriiklik õigus kooskõlla nõukogu 27. novembri 2008. aasta raamotsusega 2008/909/JSK (vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta kriminaalasjades tehtud otsuste suhtes, millega määratakse vabadusekaotuslikud karistused või vabadust piiravad meetmed, nende Euroopa Liidus täideviimise eesmärgil), või Itaalia sõlmitud kahepoolsete rahvusvaheliste lepingute sätteid selles valdkonnas.

Viimati uuendatud: 22/03/2023

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Süüdistatavad (kriminaalmenetlused) - Küpros

Nendel teabelehtedel selgitatakse, mis juhtub, kui isikut kahtlustatakse või süüdistatakse kuriteos, mida menetletakse kohtus.

Kriminaalmenetluse lühikirjeldus

Allpool on esitatud kriminaalmenetluse tavapäraste etappide lühikirjeldus.

Politsei võib kuriteos kahtlustatava isiku üle kuulata. Politsei vastutab kuriteo uurimise eest.

Kahtlustatava võib kinni pidada kohtumääruse alusel või kuriteolt tabamisel.

Enne ülekuulamist tuleb kahtlustatavat teavitada tema õigusest võtta ühendust kaitsjaga ning teda tuleb hoiatada, et tema ütlusi võidakse kasutada süüdistuseks tema vastu.

Kui kahtlustatava vastu ilmnevad süüstavad tõendid, esitab politsei uurimise lõpus talle ametliku süüdistuse. Raskete kuritegude korral teeb süüdistuse esitamise otsuse peaprokurör (*Genikos Eisaggeleas*). Selle politsei volituse üle teostab alati kontrolli peaprokurör, kellel on põhiseaduse kohaselt õigus algatada kriminaalmenetlus, seda toimetada ja see üle võtta ning menetlust jätkata või see katkestada.

Politsei esitab esimese astme kohtu kohtunikule heakskiitmiseks rikkumist või rikkumisi käsitleva süüdistusakti. Selle heakskiitmise korral peab süüdistatav ilmuma kindlaksmääratud kuupäeval kohtusse.

Sõltuvalt raskusastmest võidakse kriminaalasja menetleda järgmiselt: a) ühe kohtunikuga lihtmenetluse käigus selles esimese astme kohtus (*Eparchiako Dikastirio*), kelle jurisdiktsioonis rikkumine toime pandi; b) peaprokuröri taotlusel kriminaalkohtus (*Kakourgiodikeio*), mis koosneb kolmest esimese astme kohtu kohtunikust ja mida juhib esimese astme kohtu esimees.

Lihmenetluse puhul peab süüdistatav päeval, mil tal tuleb kohtusse ilmuda, kas tunnistama või mitte tunnistama end talle esitatud süüdistus(t)es süüdi. Asja menetlemisel kriminaalkohtus toimub määratud kuupäeval esimese astme kohtu kohtuniku juhtimisel eelistung. Eelistungist võib loobuda, kui peaprokurör kinnitab, et see ei ole vajalik. Praegu on tavaks sellest loobuda.

Kuriteoohvriil on õigus esitada kaebus.

Peaprokurööril on üldine vastutus kriminaalsüüdistuste eest, sealhulgas õigus süüdistus tagasi võtta.

Küprosel ei mõista kohut vandekohtunikud.

Kui kohus otsustab järelepärimise põhjal, et vaimse häire või muu teovõimetuse tõttu ei saa süüdistatav tunnistada või mitte tunnistada end süüdi, võib kohus otsustada saata süüdistatava sobivasse asutusse ravile.

Süüdistatav võib esitada esialgseid vastuväiteid talle esitatud süüdistusele, tuginedes järgmistele alustele: a) sisulise või territoriaalse pädevuse puudumine, b) varasem õigeks- või süüdimõistmine sama teo või samade tegude eest, c) rikkumis(t)e eest armuandmine, d) süüdistus on ebatäielik või korduv.

Seotud kuritegude puhul võib ühes ja samas süüdistusaktis esitada süüdistuse rohkem kui ühele isikule. Kui seda peetakse ebaõiglaseks, võib kohus anda korralduse süüdistused kohtumõistmise eesmärgil eraldada.

Kohtumenetluse alguses esitab prokurör tõendid (*katigorousa archi*). Süüdistuse esitamise järel otsustab kohus, kas menetluseks on alust. Kui see on nii, kutsutakse süüdistatav kohtu ette ennast kaitsma ning teda teavitatakse tema õigusest vaikida või esitada avaldus süüpingist või anda vande all ütlusi.

Süüdistatav võib igal ajal esitada enda kaitseks tõendeid. Vaikimisõiguse kasutamisest ei tohi teha süüdistatavat kahjustavaid järeldusi. Kui kaitse on oma argumentid esitanud, esitavad menetluse pooled oma lõppsõna ja kohus teeb otsuse.

Kõiki vande all ütlusi andvaid tunnistajaid tuleb risküsitleda.

Kohtumenetluse käigus tuleb järgida õiglase kohtuliku arutamise põhimõtteid. Kogu kohtumenetluse jooksul lähtutakse süütuse presumptsioonist.

Tõendamiskohustus lasub alati prokurööril. Kui kohus ei ole kohtumenetluse lõpus täiesti kindel süüdistatava süüs, tuleb süüdistatav õigeks mõista.

Kui süüdistatav mõistetakse süüdi, järgneb karistuse määramine.

Üksikasjalikku teavet menetluse kõikide etappide ja oma õiguste kohta leiab teabelehtedelt. See teave ei asenda õiguslast nõu ning selle eesmärk on vaid anda juhiseid.

Euroopa Komisjoni roll

Euroopa Komisjonil ei ole liikmesriikide kriminaalmenetlustes mingit rolli ja ta ei saa teid kaebuse korral aidata. Teabelehtedelt leiab teavet selle kohta, kuidas ja kellele kaebus esitada.

Vajaliku teabe leidmiseks klõpsake allpool esitatud linkidel

[Minu õigused kuriteo uurimise ajal](#)

[Minu õigused kohtumenetluse ajal](#)

[Minu õigused pärast kohtumenetlust](#)

Viimati uuendatud: 11/03/2024

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Minu õigused kuriteo uurimise ajal

A. Kas uurimist mõjutab see, et ma olen välisriigi kodanik?

Ei.

B. Millised on uurimise etapid?

i. Tõendite kogumise etapp / uurijate volitused

Iga uurija võib nõuda igalt isikult, kelle puhul tal on põhjust eeldada, et isik on kursis uuritava kuriteo faktide või asjaoludega, ilmumist uurija nimetatud mõistlikul ajal uurija määratud kohta ülekuulamisele, et võtta kuriteoga seoses ütlusi.

ii. Kahtlustatavana kinnipidamine

Isikul, kes on kinni peetud ja keda hoitakse vahi all, on õigus nõuda, et talle või tema kaitsjale antaks aegsasti juurdepääs prokuröri käsutuses olevatele, konkreetse juhtumiga seotud olulistele dokumentidele, mis on vajalikud kinnipidamise ja vahi all hoidmise seaduslikkuse tulemuslikuks vaidlustamiseks. „Olulised dokumendid“ on kinnipidamis- ja vahistamismääruse koopia ning selle taotluse ja kirjaliku ütluse koopia, mille alusel määrus tehti.

Kui kohtunikule tõendatakse, et isiku kinnipidamise aluseks olnud kuriteo uurimine ei ole lõpule viidud, on kohtunikul – olenemata sellest, kas tal on volitus menetleda kuritegu, millega seoses ülekuulamine toimub – mõnikord seaduse alusel õigus anda vaneminspektori või kõrgema astme politseiametniku taotlusel korraldus pidada kinni peetud isikut kahtlustatavana vahi all kuni kaheksa päeva, kui kohus peab seda asjakohaseks, kusjuures esimeseks päevaks loetakse sellesisulise määruse tegemisele järgnevat päeva.

ii. Ülekuulamine

Uurija võib ülekuulata isiku ütlused salvestada. Ütlused loetakse asjaomasele isikule ette ja isik allkirjastab need või juhul, kui ta on kirjaoskamatu, märgistab need. Kui isik keeldub sel viisil toimimast, registreerib uurija ütluste andmise lõpus keeldumise, märkides ära keeldumise põhjuse, kui see on välja selgitatud, ning allkirjastab ütlused.

Selliseid ütlusi – kui on tõendatud, et need anti vabatahtlikult – aktepteeritakse ütlusi andnud isiku suhtes algatatud kriminaalmenetluses tõenditena.

Isikut, kes ilma mõjuva põhjuseta keeldub ilmumast uurija nimetatud ajal uurija määratud kohta, loetakse kuriteos süüdi olevaks ning talle võidakse määrata kuni aastane vangistus või kuni tuhandaelane rahaline karistus või mõlemad.

Kui uurija leiab kuriteo uurimise ajal, et uurimise jaoks on vajalik või soovitatav teatav dokument, võib ta anda isikule, kelle valduses või kontrolli all asjaomane dokument (eeldatavasti) on, kirjaliku korralduse esitada selline dokument korralduses nimetatud mõistlikus kohas ja mõistlikul ajal. Kirjalik korraldus esitada teatav dokument loetakse täidetuks, kui korralduse saanud isik on kandnud hoolt dokumendi esitamise eest, tulemata selleks isikult kohale.

Isikut, kes ilma mõjuva põhjuseta keeldub esitama käesoleva artikli kohase korralduse alusel mõnda dokumenti, peetakse kuriteos süüdi olevaks ning talle võidakse määrata kuni kolmeaastane vangistus või kuni tuhande viiesaja naelane rahaline karistus või mõlemad.

iv. Eelvangistus

Kohus võib talle esitatud asja menetlemise edasi lükata, kui ta peab seda asjakohaseks, ning uurimisaluse isiku sellise edasilükkamise alusel vabastada tingimustel, mida ta peab mõistlikeks, või anda korralduse hoida teda kuni kohtumenetluseni vahi all.

C. Millised õigused on mul uurimise ajal?

i. Kas mul on õigus suulisele ja kirjalikule tõlkele?

Kahtlustataval, kes ei mõista politsei või

muu pädeva asutuse kasutatavat keelt, on õigus saada tasuta abi tõlgi. Tõlk

võib aidata kahtlustataval rääkida oma kaitsjaga ning ta on kohustatud hoidma selle vestluse sisu konfidentsiaalsena. Peale selle on kahtlustataval järgmised õigused.

Kui isik peeti kinni väljaspool politseijaoskonda ja seda teostav politseiametnik ei räägi keelt, millest kahtlustatav aru saab, et teda teavitada, või kui tal ei ole väljaspool jaoskonda vajalikke vahendeid kahtlustatava teavitamiseks, teavitab politseiametnik uurijat, kes korraldab kahtlustatava viivitamatu teavitamise, mis peab igal juhul toimuma enne uurimise algust.

Kui kahtlustatav ei saa suhelda enda valitud kaitsjaga keeles, millest ta aru saab, võib asjaomase kaitsja taotlusel viibida vestluste juures tõlk või mõni muu isik, et kaitsja saaks suhelda kahtlustatavaga kahtlustatavale arusaadavas keeles.

Peale selle, kui kahtlustatav ei saa suhelda arstiga keeles, millest ta aru saab, võib arstliku läbivaatuse ning ravi ja järelravi osutamise juures viibida tõlk või mõni muu isik, et arst saaks suhelda kahtlustatavaga kahtlustatavale arusaadavas keeles.

Lisaks on kahtlustataval õigus saada tasuta tõlge kõikidest olulistest dokumentidest (kinnipidamis- ja/või vahistamismäärus, süüdistusakt, menetluse raames tehtavad kohtu otsused ja korraldused ning mis tahes muu dokument, mida pädev asutus peab oluliseks). Teatavatel juhtudel võidakse pakkuda oluliste dokumentide suulist tõlget ja/või kokkuvõtet.

ii. Kas mul on õigus saada teavet ja tutvuda toimikuga?

Kinnipidamise ja vahi all pidamise korral on kahtlustataval ja tema kaitsjal õigus tutvuda oluliste dokumentidega (kinnipidamis- ja vahistamismääruse koopia, selle taotluse ja kirjaliku ütluse koopia, mille alusel määrus tehti), mida nad vajavad kahtlustatava kinnipidamise või vahi all pidamise seaduslikkuse vaidlustamiseks. Kui asi on antud kohtusse, on kahtlustataval ja tema kaitsjal õigus tutvuda asja uurimise käigus kogutud ütluste ja dokumentidega, mis on seotud menetletava kuriteoga.

iii. Kas mul on õigus kaitsjale ja õigus teavitada oma olukorrast kolmandat isikut?

Õigus kaitsjale

Kahtlustataval on õigus vestelda kaitsjaga konfidentsiaalselt. Kaitsja on politseist sõltumatu, kuid politsei võib aidata kahtlustataval kaitsjaga ühendust võtta. Tulenevalt seadusest on kahtlustataval ka järgmised õigused.

Kahtlustataval on õigus võtta kohe pärast kinnipidamist ja ilma tarbetu viivitusega telefoni teel ühendust enda valitud kaitsjaga, ilma et mõni muu isik juures viibiks.

Kahtlustataval on õigus võtta kaitsjaga ühendust järgmistel juhtudel, olenevalt sellest, milline on varaseim:

- a) enne ülekuulamist politseis või muu pädeva asutuse korraldatavat uurimist;
- b) aegsasti enne kohtu ette toomist;
- c) politsei või muu pädeva asutuse poolse uurimise või tõendite kogumise ajal;
- d) tarbetu viivitusega pärast seda, kui kahtlustatavalt on võetud vabadus.

Õigus kaitsjale hõlmab õigust

- a) mis tahes ajal kohtuda nelja silma all ja võtta ühendust end esindava kaitsjaga;
- b) nõuda oma kaitsja viibimist ülekuulamise juures ja selles osalemist, et saada selgitusi järgitava menetluse kohta ja nõu seoses enda menetlusõigustega ülekuulamise ajal;
- c) nõuda oma kaitsja viibimist uurimise või tõendite kogumise juures, kui kahtlustataval on õigus kaitsja juuresviibimisele asjaomasel ülekuulamisel. Politsei austab kahtlustatava ja tema kaitsja vahelise suhtluse, st kohtumiste, kirjavahetuse, telefonivestluste ja muus lubatud vormis suhtluse konfidentsiaalsust.

Kahtlustatavale tehakse pärast kinnipidamist või – kui isik peetakse kinni väljaspool politseijaoskonda – jaoskonda saabumisel kohe kättesaadavaks kaitsjate registris registreeritud kaitsjate nimekiri.

Kinnipidamise ajal on kahtlustataval õigus enda kaitse ettevalmistamiseks kohtuda mis tahes päeval ja kellaajal nelja silma all oma kaitsjaga kinnipidamisasutuse spetsiaalses ruumis, kus ükski politseiametnik neid ei kuule, ning saada nende vestluste käigus oma kaitsjalt konfidentsiaalseid kirjalikke või suuliseid juhiseid.

Kui kahtlustatav ei soovi, et teda esindab kaitsja, teatab ta sellest kirjalikult kinnipidamisasutuse eest vastutavale isikule, täites asjakohase vormi.

Kahtlustatavat teavitatakse sellest, et loobumine oma õigusest kaitsjale võib mõjutada tema kaitse tõhusust.

Kui kahtlustatav on alla 18aastane, toimub ülekuulamine tema kaitsja juuresolekul. Peale selle on kahtlustatava vanemal või eestkostjal õigus viibida kahtlustatava kaitsjaga toimuvate vestluste juures.

Kui kahtlustatav ei suuda oma vaimse või füüsilise puude tõttu kasutada oma kaitsjaga ühenduse võtmise õigust ilma abita, on tal õigus kasutada seda õigust riigi meditsiini- ja/või sotsiaalteenistuse ametniku abiga ja/või juuresviibimisel kohe, kui see on pärast tema kinnipidamist võimalik. Peale selle, kui kahtlustatav ei saa oma vaimse puude tõttu aru oma õigustest, kuulatakse ta üle tema kaitsja juuresolekul.

Ajutine erand õigusest kaitsjale

Ajutine erand kahtlustatava õigusest võtta pärast seda, kui temalt on võetud vabadus, tarbetu viivitusega ühendust kaitsjaga on lubatud vaid erandlikel asjaoludel ja üksnes kohtueelses etapis, kui geograafilise eraldatuse tõttu ei ole võimalik kaitsjaga ühenduse võtmise õigust tagada.

Peale selle võib ajutise erandi tegemine kõnealusel õigusest olla juhtumi konkreetseid asjaolusid arvesse võttes kohtueelses etapis lubatud ühel järgmistest mõjuvatest põhjustest:

- i) kiireloomuline vajadus ära hoida tõsine kahju isiku elule, vabadusele või füüsilisele puutumatusele;
- ii) politsei vajadus kiiresti tegutseda, et ära hoida menetluse tõsisesse ohtu seadmine.

Eespool nimetatud ajutised erandid

- i) peavad olema proportsionaalsed ega tohi minna vajalikust kaugemale;
- ii) peavad olema ajaliselt rangelt piiritletud;
- iii) ei tohi põhineda üksnes väidetava kuriteo liigil või raskusastmel ning
- iv) ei tohi kahjustada menetluse üldist õiglust.

Kui kahtlustataval ei lasta kasutada oma õigust

- i) võtta pärast seda, kui temalt on võetud vabadus, tarbetu viivitusega ühendust kaitsjaga;
- ii) kohtuda näost näkku ja pidada sidet oma kaitsjaga ning
- iii) oma kaitsja viibimisele ülekuulamise juures ja selles osalemisele ning kaitsja viibimisele uurimise või tõendite kogumise juures, võib ta esimest korda kohtusse ilmudes või esimese kohtuistungil kuupäeval paluda kohtul kontrollida põhjuseid, miks tal ei lastud neid õigusi kasutada.

Kolmanda isiku teavitamine kinnipidamisest või vahi all hoidmisest / konsulaadi või saatkonna teavitamine

Kinnipidamise või vahi all hoidmise korral peab kahtlustatav teavitama politseid, kui ta soovib kellegagi, st pereliikme või oma tööandjaga telefoni teel ise ühendust võtta, et anda neile teada oma kinnipidamisest. Teatavatel juhtudel võidakse õigust teavitada teisi isikuid oma kinnipidamisest ajutiselt piirata.

Sellistel juhtudel teavitab neid kinnipidamisest politsei.

Välisriigi kodanik peab teavitama politseid, kas ta soovib pöörduda ise telefoni teel oma riigi konsulaaresinduse või saatkonna poole. Peale selle peab ta teavitama politseid, kas ta soovib võtta ühendust oma riigi konsulaaresinduse või saatkonna ametnikuga. Sellega seoses teavitatakse asjaomast isikut, et

loobumisel õigusest teavitada oma konsulaaresindust või saatkonda ja õigusest võtta oma konsulaaresinduse või saatkonnaga ühendust võivad olla tema jaoks tagajärjed.

Tulenevalt seadusest on kahtlustataval ka järgmised õigused.

Kahtlustataval on õigus võtta kohe pärast kinnipidamist tarbetu viivitusega politseiametniku juuresolekul ise telefoni teel ühendust oma sugulase või tööandjaga või mõne muu enda valitud isikuga ning kui kahtlustatav on alla 18aastane, oma vanema või eestkostjaga, et teavitada neid enda kinnipidamisest ja anda neile teada, millises politseijaoskonnas või kinnipidamisasutuses teda kinni peetakse või kavatakse pidada.

Kui kahtlustatav ei suuda oma vaimse või füüsilise puude tõttu kasutada oma õigust võtta ühendust eespool nimetatud isikutega, on tal õigus kasutada seda õigust riigi meditsiini- ja/või sotsiaalteenistuse ametniku abiga ja/või juuresviibimisel kohe, kui see on pärast tema kinnipidamist võimalik.

Välisriigi kodanikul on lisaks õigus võtta kohe pärast kinnipidamist tarbetu viivitusega politseiametniku juuresolekul ise telefoni teel ühendust oma riigi konsulaar- või diplomaatilise esindusega Kuprose Vabariigis, et teavitada neid oma kinnipidamisest või vahi all hoidmisest ja anda neile teada, millises politseijaoskonnas või kinnipidamisasutuses teda kinni peetakse või kavatakse pidada. Kui asjakohast konsulaar- või diplomaatilist esindust Kuprose Vabariigis ei ole, võib ta ühendust võtta Kuprose Vabariigi haldus- ja inimõiguste kaitse volinikuga (ombudsman). Kui kahtlustatav on kahe või enama riigi kodanik, võib ta ise valida, millist konsulaar- või diplomaatilist esindust vabaduse võtmisest teavitada ja millise esindusega suhelda. Peale selle on kahtlustataval õigus selliste esinduste esindajatega ühendust võtta, vestelda ja kirj vahetust pidada ning õigus lasta neil esindajatel end külastada, samuti õigus lasta neil esindustel korraldada enda esindamine, kui asjaomased esindused ei ole selle vastu.

Kui on selge, et vaimse puude tõttu ei ole kahtlustatav võimeline aru saama või teda ei ole võimalik teavitada sellest, et tal on õigus eespool nimetatud isikutega ühendust võtta, või ta ei ole võimeline nende õiguste kasutamise õigust täielikult mõistma, teavitab politseiametnik sellest vastavalt vajadusele kas konsulaar- või diplomaatilist esindust või Kuprose Vabariigi haldus- ja inimõiguste kaitse volinikku (ombudsman).

Kahtlustatavale antakse teada ka sellest, et loobumisel õigusest teavitada kolmandat isikut, sugulast, tööandjat või asjakohast konsulaarasutust ja võtta nendega ühendust, võivad olla tema jaoks tagajärjed.

Kui on selge, et vaimse puude tõttu ei ole kahtlustatav võimeline aru saama või teda ei ole võimalik teavitada sellest, et tal on õigus eespool nimetatud isikutega ühendust võtta, või ta ei ole võimeline nende õiguste kasutamise õigust täielikult mõistma, helistab politsei kohe pärast kinnipidamist kinnipeetu sugulasele, et teavitada teda kinnipidamisest ja anda talle teada, millises politseijaoskonnas või kinnipidamisasutuses kahtlustatavat kinni peetakse või kavatakse pidada.

Ajutine erand õigusest võtta ühendust sugulasega / enda valitud isikuga / tööandjaga

Õigust võtta ühendust sugulase, enda valitud isiku või tööandjaga ning õigust teavitada vanemlikku vastutust teostavat isikut (kui isik on alla 18aastane) ei anta kohe pärast kinnipidamist, kui see on juhtumi konkreetseid asjaolusid arvesse võttes põhjendatud, ühel järgmistest mõjuvatest põhjustest:

- a) kiireloomuline vajadus ära hoida tõsine kahju isiku elule, vabadusele või füüsilisele puutumatusel või
 - b) kiireloomuline vajadus ära hoida olukord, kus menetlus võidakse seada tõsisesse ohtu, tingimusel et tehtav erand
- i) on proportsionaalne ja ei lähe vajalikust kaugemale;
 - ii) on ajaliselt rangelt piiritletud;
 - iii) ei põhine üksnes väidetava kuriteo liigil või raskusastmel ning
 - iv) ei kahjusta menetluse üldist õiglust.

Kui seda õigustab kiireloomuline vajadus või samaväärne operatiivvajadus, ei anta kahtlustatavale õigust võtta kohe pärast kinnipidamist ühendust kolmanda isikuga (sugulane, tööandja või muu vabalt valitud isik).

Kui isikul ei lasta kasutada oma õigust

- i) teavitada sugulast, enda valitud isikut või tööandjat ning nendega ühendust võtta;
 - ii) teavitada vanemlikku vastutust teostavat isikut, kui kinnipeetu on alla 18aastane, võib ta esimest korda kohtusse ilmudes või esimese kohtuistungil kuupäeval paluda kohtul kontrollida põhjuseid, miks tal ei lastud neid õigusi kasutada.
- Kui eespool nimetatud ajutisi erandeid kohaldatakse isiku suhtes, kes on alla 18aastane, teavitab politsei tarbetu viivitusega sotsiaalteenistust, laste õiguste kaitse volinikku ning mis tahes muud laste kaitse ja heaolu valdkonnas pädevat asutust asjaomaselt isikult vabaduse võtmisest.

iv. Kas mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Kui kahtlustataval ei ole piisavalt vahendeid, et kasutada

kohtueelses etapis oma õigust kaitsjale, võib ta teavitada sellest ülekuulamise eest vastutavat politseiametnikku, allkirjastades asjakohase vormi. Seejärel antakse neile nimekirja, kuhu on märgitud nende kaitsjate nimed ja telefoninumbriid, kes on valmis pakkuma oma teenuseid. Kahtlustatav peab kinnitama, et on nimekirja kätte saanud. Nende valitud kaitsjat teavitab politsei.

Kui kahtlustatav soovib saada kaitsja teenuseid tasuta, võib ta siis, kui asi suunatud kohtusse menetlemiseks, esitada kohtule asjakohase taotluse ja kohus vaatab selle taotluse läbi.

v. Mida on oluline teada seoses järgmisega.

Süütuuse presumptsioon

Isikut, keda kahtlustatakse või süüdistatakse kuriteo toimepanekus, peetakse süütuks seni, kuni ta mõistetakse seaduse alusel süüdi.

Süütuuse presumptsioonis seisnevat õiguspõhimõtet kohaldatakse kriminaalmenetluses füüsilise isiku suhtes alates hetkest, mil teda kahtlustatakse või süüdistatakse kuriteo toimepanekus, kuni menetluse lõpetamiseni, st lõpliku kohtuotsuse tegemiseni.

Õigus vaikida ja õigus ennast mitte süüstada

Politsei või muu pädeva asutuse korraldatud ülekuulamisel ei ole kahtlustatav kohustatud vastama küsimustele väidetava kuriteo kohta. Samuti, kui kahtlustataval palutakse anda ütlusi või vastata küsimustele, ei ole kahtlustatav kohustatud esitama tõendeid, dokumente ega teavet, mis võib kaasa tuua enesesüüstamise.

Tõendamiskohustus

Politsei on kohustatud koguma tõendid, mille põhjal on võimalik põhjendatud kahtlusega tuvastada, et uurimise all olev kuritegu on toime pandud.

Süüdistataval on õigus esitada oma versioon faktiilistest asjaoludest ja teha uurimisasutusele kättesaadavaks ütlused või kaitsevõited, et toetada oma versiooni süütusest.

vi. Millised on laste eritagatised?

Kriminaalvastutus

Alla 14aastane isik ei ole kriminaalkorras karistatav ühegi teo ega tegemata jätmise eest (154. peatükk, artikkel 14) ja seega ei saa teda kinni pidada. Sellisel isikul palutakse tulla koos oma vanema/hooldajaga politseijaoskonda, kui tema kohalolekut peetakse vajalikuks.

2. Kinnipidamine

Võimaluse korral tuleks alaealise kinnipidamist vältida. Alaealise kinnipidamine peab toimuma kooskõlas seadusega, seda tuleks kasutada vaid viimase abinõuna ja selle kestus peaks olema võimalikult lühike.

Alaealise kinnipidamisel järgitakse kinnipidamiskorda (teavitamine, menetlusnormid, õiguste deklaratsioon jne).

Kinnipidamisel tuleb arvesse võtta lapse vanust, küpsust ja haavatavust.

Peale selle peaks iga otsus lapse kinnipidamise kohta põhinema lapse parimatel huvidel.

Kinni peetud last tuleks teavitada järgnevast menetlusest arusaadaval viisil, võttes arvesse lapse vanust ja küpsust.

Käeraudu kasutatakse vaid juhul, kui see on hädavajalik, politseimääruses 5/39 sätestatud tingimustel.

Kumminuia on lubatud kasutada viimase abinõuna ja üksnes politseimääruses 5/38 sätestatud tingimustel.

Isiku läbiotsimise peaks teostama samast soost politseiametnik.

Juriidiline esindamine ja muud õigused

Alaealist teavitatakse tema õigusest suhelda telefoni teel enda valitud kaitsjaga, ilma et mõni muu isik juures viibiks.

Alaealist teavitatakse tema õigusest saada tasuta õigusabi, kui tal ei ole piisavaid vahendeid.

Alaealist teavitatakse tema õigusest võtta politseiametniku juuresolekul telefoni teel ühendust oma vanema/eestkostjaga ning teavitada teda kinnipidamisest ja sellest, millises politseijaoskonnas või kinnipidamisasutuses teda kinni peetakse või kavatakse pidada.

Vanemat/eestkostjat teavitatakse viivitamata. Vanema/eestkostjaga ühenduse võtmine tema teavitamise eesmärgil võidakse edasi lükata kuni 12 tundi kinnipidamisest, kui on põhjendatud kahtlus, et ühenduse võtmise õiguse kasutamine kohe pärast kinnipidamist võib

a) kaasa tuua kuriteo selgitamiseks vajalike tõendite hävitamise või varjamise või

b) takistada mõne teise isiku kinnipidamist või ülekuulamist seoses kuriteoga või kaasa tuua sellise isiku põgenemise või

c) kaasa tuua mõne uue kuriteo toimepaneku või mõne isiku surma või kehavigastuse või

d) kahjustada huve, mis on seotud ohutuse või põhiseadusliku või avaliku korraga Kuproose Vabariigis, või kaasa tuua sekkumise õigusemõistmisse.

Politsei peab teavitama (ka) alaealise vanemat/eestkostjat kinnipidamisest ja kinnipidamisasutusest, kus teda hoitakse või kavatakse hoida. Vastav kanne uurimistoimikus.

Kui seda peetakse vajalikuks ja kui see on alaealise huvides, võidakse teavitada kinnipidamisest ka riigi sotsiaalteenistust.

Ülekuulamine

Uurija ei tohi alustada ülekuulamist enne nimetatud teabe esitamist ja/või teavitamist ning enne, kui alaealine on kasutanud nõuetekohaselt mõnda oma ühenduse võtmise õigust.

Isik, kes on alla 18aastane, kuulatakse üle tema kaitsja juuresolekul.

Kui isik, keda üle kuulatakse, ei mõista või ei räägi kasutatavat keelt, on tal õigus tõlgi abile.

Ülekuulamine peab alati toimuma kooskõlas seadusega, menetlusnormide ja asjakohaste politseimäärustega (3/3, 3/4 ja 5/18).

Alaealine, kes ei ole kinni peetud, kuulatakse üle ja temalt võetakse ütlusi vanema või eestkostja juuresolekul.

Politsei peaks tagama, et ülekuulamine toimub võimalikult kiiresti ja igal juhul 24 tunni jooksul, nii et põhimõtteliselt puudub vajadus taotleda kohtult vahi alla võtmiseks määrust (laste õiguste kaitse voliniku kiri (11. juuni 2014)).

Kinnipidamine / ülekuulamine / kriminaalmenetlus seoses alaealiste õpilastega

Vältida tuleks alaealiste õpilaste kinnipidamist ja ülekuulamist kooli territooriumil. Kui see on siiski vajalik, peab politseiametnik minema kooli erariietes ja eraldusmärkideta politseisõidukiga.

Kinnipidamise ja ülekuulamise juures peab viibima kooli direktor, keda on eelnevalt teavitatud (politseimääruse 5/18 paragrahvi 6 lõige 3).

Kui alaealise õpilase suhtes algatatakse kriminaalmenetlus, peab abivolinik (*Astinomikos Dieftintis*) teavitama haridus- ja kultuuriministeeriumi vaid juhul, kui see on hädavajalik, ja kui ta leiab, et sellise teavitamisega täidetakse Kuproose Vabariigi kriminaal- või kinnipidamispoliitika vajadusi, võttes arvesse

– kuriteo laadi ja asjaolu, et teavitamise eesmärk on kaitsta teisi õpilasi / rahvuskaartlasi (*ethnofroun*);

– probleeme, millega Kuproose ühiskond praegu silmitsi seisab, ning

– iga juhtumi konkreetseid asjaolusid.

On keelatud avalikustada kooli nime ja/või aadressi ning fotot või mis tahes muud teavet, mille põhjal on võimalik alaealiste kohtu (*Dikastirio Anilikon*) ette ilmuv nooruk tuvastada, välja arvatud juhul, kui selleks on olemas kohtu luba.

Kinnipidamistingimused

Lisaks õigustele, mis on antud kõigile kinnipeetavatele (seadus 163(I)/2005), on alla 18aastasel kinnipeetaval seoses enda kinnipidamisega järgmised õigused.

Alaealist hoitakse kambris, mis on teiste kinnipeetavate kambritest eraldatud. Samuti tuleks tagada, et alaealine ei kohtu üldkasutatavates ruumides täiskasvanud kinnipeetavatega.

Alaealist, kellelt on võetud vabadus, tuleb hoida spetsiaalselt selles vanuses isikutele kavandatud kinnipidamisruumides, kus on võimalik harrastada alaealise vajadustele vastavat tegevust, ning asjaomased töötajad peavad olema saanud eriväljaõppe. Sellised ruumid peavad olema piisava suurusega, piisavalt valgustatud ja ventileeritud ning sobivalt sisustatud ning nad peavad pakkuma asjakohaseid visuaalseid stiimuleid. Alaealine võib võtta oma kambriisse mõistliku arvu isiklikke esemeid (Euroopa Nõukogu piinamise tõkestamise komitee standardid), välja arvatud juhul, kui need põhjustavad ohutusprobleeme. Peale selle tagatakse koostöös muude teenistustega lastele sobilikud ajaveetmismeetmed (laste õiguste kaitse voliniku kiri (7. november 2014)).

Alaealise vanemal või eestkostjal on õigus viibida alaealise kaitsjaga toimivate vestluste juures.

Alaealise arstliku läbivaatuse ning alaealisele ravi ja järeldravi osutamise juures peab alati viibima alaealise vanem või eestkostja.

Kinnipidamisasutuse eest vastutav isik peab teavitama igat kinnipeetavat ja kinnipeetava sugulast või muud tema valitud isikut ning kui kinnipeetav on alla 18aastane, kinnipeetava vanemat või eestkostjat neile arusaadavas keeles, et neil on õigus kohtuda iga päev kinnipidamisasutuse spetsiaalses ruumis politseiametniku juuresolekul kokku kuni tund aega.

vi. Millised on haavatavate kahtlustatavate eritagatised?

Lapsi loetakse haavatavateks isikuteks ja seepärast kohaldatakse ka siinkohal punktis vi loetletud eritagatisi.

Kinni peetud isikute ja kinnipeetavate õigusi käsitleva seaduse (seadus 163(I)/2005) kohaldamisel on **haavatav isik** kahtlustatav või süüdistatav, kes oma vanuse või vaimse või füüsilise seisundi või puude tõttu ei saa kriminaalmenetlusest aru või ei ole võimeline selles tõhusalt osalema.

Vaimse või füüsilise puudega isiku kinnipidamise korral antakse asjaomasele isikule **teavet** tema seadusest 163(I)/2005 tulenevate õiguste kohta **lihtsas ja arusaadavas keeles**, võttes arvesse isiku erivajadusi.

Sellisel juhul tagatakse isiku teenused, kes suudab edastada asjaomase teabe kinni peetud isikule või teistele seotud isikutele nii, et nad saavad sellest teabest oma puudest hoolimata aru.

Peale selle, kui peetakse kinni isik, kelle puhul on selge, et ta ei ole oma vaimse või füüsilise puude tõttu võimeline kasutama seadusega (seadus 163(I)/2005) ette nähtud **ühenduse võtmise õigust**, on asjaomasel isikul õigus kasutada seda õigust **riigi meditsiini- ja/või sotsiaalteenistuse ametniku abiga ja/või juuresolekul**, kusjuures selline abi tuleb teha asjaomasele isikule kättesaadavaks kohe pärast tema kinnipidamist ja igal juhul niipea, kui see on võimalik.

D. Milliseid seaduses sätestatud tähtaegu kohaldatakse uurimise ajal?

Isik, kes on peetud kinni kahtlustatuna kuriteo toimepanemises, viiakse 24 tunni jooksul pärast kinnipidamist kohtuniku ette, kui tema kinnipidamise aluseks olnud kuriteoga seotud ülekuulamine ei ole lõpule viidud. Kohtuniku ette viimisel taotleb politsei isiku kinnipidamist teatud ajaks, mis ei tohi ületada korraga kaheksat päeva ega kokku kolme kuud.

Kinnipidamismääruse kehtivuse lõppemisel on politseil juhul, kui ülekuulamine ja uurimine ei ole lõpule viidud, võimalus esitada kohtule taotlus pikendada määrust kaheksa päeva võrra ja määruse pikendamise korral võib seda taotlust korrata iga kaheksa päeva tagant, seni kuni vahi all hoidmise aeg kokku ei ületa kolme kuud.

Kahtlustatava kinnipidamist peetakse tavaliselt vajalikuks siis, kui on oht, et kahtlustatav võib vabastamise korral mõjutada tunnistajaid või hävitada tõendeid. Politsei ülesanne on kohtule piisavalt tõendada, et tingimused kinnipidamismääruse tegemiseks on täidetud.

E. Millised on kohtueelsed ettevalmistused, sealhulgas eelvangistuse alternatiivid ja päritoluriigile üleandmise võimalused (Euroopa järelevalvekorraldus)?

Kriminaalasju lahendav kohus võib anda omal äranägemisel korralduse pidada süüdistatavat tema asja kohtus menetlemise ajal kinni. Vastavalt kriminaalmenetluse seadustiku artiklile 48 (155. peatükk) piirub lihtmenetluse asja menetleva esimese astme kohtu volitus kaheksa päevaga, iga kord, kui kohtuasi edasi lükatakse. Kõrgeima kohtu ja kriminaalkohtu volitus anda korraldus süüdistatavat kriminaalasja kohtus menetlemise ajal kinni pidada sel moel piiratud ei ole.

Kriminaalmenetluse seadustiku artikli 157 lõikes 1 (155. peatükk) on sätestatud, et kriminaalasju lahendav kohus võib anda loa vabastada kinnipeetav kaitsjoni vastu. Kohtul on õigus süüdistatav vabastada, kehtestades teatavad tingimused ja nõudes süüdistatavalt kaitsjoni käsitleva dokumendi allkirjastamist. See õigus tuleneb kriminaalmenetluse seadustiku artiklist 48 ja artikli 157 lõikest 1.

Järelevalvemeetmeid käsitleva kohtuotsuse edastamise tingimused

Küprose Vabariigi pädev asutus võib edastada otsuse, mille ta on teinud järelevalvemeetmete kohta, selle liikmesriigi pädevale tunnustamise eest vastutavale asutusele, kus asub asjaomase isiku seaduslik ja alaline elukoht, kui asjaomane isik nõustub pärast neist meetmetest teavitamist naasma sellesse liikmesriiki.

Küprose Vabariigi pädev otsuse teinud asutus võib asjaomase isiku taotlusel edastada järelevalvemeetmeid käsitleva otsuse mõne teise liikmesriigi pädevale asutusele kui riik,

kus asub asjaomase isiku seaduslik ja alaline elukoht, tingimusel et selle teise liikmesriigi pädev asutus on sellise üleandmisega nõus.

Küprose Vabariigi pädev tunnustamise eest vastutav asutus nõustub järelevalvemeetmeid käsitleva otsuse edastamisega isiku puhul, kelle seaduslik ja alaline elukoht ei asu Küprose Vabariigis, vaid siis,

kui asjaomane isik on viibinud Küprose territooriumil vähemalt kolm kuud.

Küprose Vabariigi pädev otsuse teinud asutus on kriminaalkohus või kriminaalasju lahendav esimese astme kohus, kelle kohtualluvusse kuulub asjaomane kuritegu või kes andis tegi järelevalvemeetmeid käsitleva otsuse.

Küprose Vabariigi pädev tunnustamise eest vastutav asutus järelevalvemeetmeid käsitlevate otsuste puhul, mille on teinud teine liikmesriik, on

- a) esimese astme kohus (*Eparchiako Dikastirio*), kellel on territoriaalne pädevus piirkonnas, kus elab isik, kelle suhtes teine liikmesriik on teinud järelevalvemeetmeid käsitleva otsuse;

- b) Nikosia esimese astme kohus (*Eparchiako Dikastirio Lefkosias*), kui asjaomase isiku elukoht ei ole teada või kui asjaomane isik ei ela Küprose Vabariigis. Viimati uuendatud: 11/03/2024

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastada tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Minu õigused kohtumenetluse ajal

A. Kus toimub kohtumenetlus?

Kui kriminaalasi puudutab kuritegu(sid), mis on karistatav(ad) kuni viieaastase vangistusega, toimub kohtumenetlus esimese astme kohtus (*Eparchiako Dikastirio*) (üks kohtunik). Peaprokuröri (*Genikos Eisaggeleas*) kirjalikul nõusolekul võib esimese astme kohus menetleda ka kuritegu, mis on karistatav enam kui viieaastase vangistusega.

Kui kuritegu on karistatav pikema kui viieaastase vangistusega, toimub menetlus kriminaalkohtus (kolm liiget).

B. Kas süüdistust saab muuta? Kui see on nii, siis kas mul on õigus saada selle kohta teavet?

Süüdistust tohib muuta kohtumenetluse alguses või käigus. Kriminaalmenetluse seadustiku artiklites 83, 84 ja 85 (155. peatükk) on sätestatud süüdistuse muutmise kord ja süüdistatava õigused.

Artikkel 83 – 1) Kui kohus otsustab tõendite põhjal ükskõik millises kohtumenetluse etapis, et süüdistusakt või kriminaalkohtule esitatud süüdistuspunkt on kas sisult või vormilt puudulik, võib kohus anda korralduse süüdistusakti või kriminaalkohtule esitatud süüdistuspunkti muuta, kohandades seda, asendades selle või lisades sellesse uusi süüdistusi, nii nagu kohus peab vajalikuks, et see kajastaks juhtumi faktilisi asjaolusid.

2) Kui süüdistusakti või kriminaalkohtule esitatud süüdistuspunkti sel moel muudetakse, registreeritakse muutmiskorraldus süüdistusaktis või kriminaalkohtule esitatud süüdistuspunktis ja neid dokumente kasutatakse seonduvas menetluses nii, nagu need olekski sellisel kujul esitatud.

Artikkel 84 – 1) Kui süüdistusakti või kriminaalkohtule esitatud süüdistuspunkti muudetakse artikli 83 alusel, kutsub kohus süüdistatavat viivitamata üles esitama kohtule oma kaitseargumendid ja teatama, kas ta on valmis selleks, et tema üle mõistetakse kohut süüdistusakti või kriminaalkohtule esitatud süüdistuspunkti põhjal selle muudetud kujul.

2) Kui süüdistatav teatab, et ta ei ole selleks valmis, vaatab kohus läbi esitatud põhjused ning kui ta leiab, et menetluse kohene jätkamine tõenäoliselt ei avalda kahjulikku mõju süüdistatava kaitsele ega prokuröripoolsele asja menetlemisele, võib ta jätkata kohtumenetlusega nii, nagu muudetud süüdistusakt või kriminaalkohtule esitatud muudetud süüdistuspunkt oleks algselt esitatu.

3) Kui muudetud süüdistusakt või kriminaalkohtule esitatud süüdistuspunkt on selline, et kohtumenetluse kohene jätkamine võib kohtu arvates avaldada süüdistatavale või prokuröri kahjulikku mõju, võib kohus anda korralduse korraldada uus kohtumenetlus või lükata kohtumenetlus edasi nii kauaks, kui ta peab vajalikuks.

4) Kui kohus muudab süüdistusakti või kriminaalkohtule esitatud süüdistuspunkti pärast seda, kui kohtumenetlus on alanud, võib kasutada ütlusi, mis on kohtumenetluse käigus juba antud, ilma et oleks vaja uut ärakuulamist, kuid pooltel on lubatud kutsuda uuesti kohtusse tunnistajaid, kes on oma tunnistuse juba andnud, ja küsitleda või ristküsitleda neid seoses asjaomase muutmisega.

Artikkel 85 – 1) Kui süüdistusakti või kriminaalkohtule esitatud süüdistuspunkti on võimalik tõendada vaid osaliselt ja selles osas tuvastatu kujutab endast kuritegu, võidakse süüdistatav ilma süüdistusakti või kriminaalkohtule esitatud süüdistuspunkti muutmata mõista süüdi kuriteos, mille ta on toime pannud ja mida on õnnestunud tõendada.

2) Kui isikut süüdistatakse kuriteos, võidakse ta süüdi mõista asjaomase kuriteo toimepaneku katse eest, ilma et süüdistusakti või kriminaalkohtule esitatud süüdistuspunkti oleks vaja muuta.

3) Kui on tuvastatud, et isik on toime pannud mis tahes teo eesmärgiga sooritada kuritegu, milles teda süüdistatakse, ja kui selle teo tahtlik toimepanek kujutab endast kuritegu, võib asjaomase isiku, kellele ei ole esitatud selle kuriteoga seoses süüdistust, selles kuriteos süüdi mõista, ilma et süüdistusakti või kriminaalkohtule esitatud süüdistuspunkti oleks vaja muuta.

4) Kui kohus leiab kohtumenetluse lõpus, et tunnistuste põhjal on selgunud, et süüdistatav on toime pannud kuriteo(d), mida ei ole süüdistusaktis või kriminaalkohtule esitatud süüdistuspunktis nimetatud ja milles süüdistatavat ei saa süüdi mõista ilma seda muutmata, ning et selles kuriteos (neis kuritegudes) süüdi mõistmise korral ei määrataks süüdistatavale rangemat karistust kui karistus, mis määratakse süüdimõistmisel süüdistusakti või kriminaalkohtule esitatud süüdistuspunkti põhjal, ning seega ei avaldata kahjulikku mõju süüdistatava kaitsele, võib kohus anda korralduse lisada süüdistusakti või kriminaalkohtule esitatud süüdistuspunkti asjaomas(t)e kuriteoga (kuritegudega) seotud süüdistuse(d) ning teha otsuse nii, nagu selline (sellised) süüdistus(ed) oleks(id) osa algsest süüdistusaktist või kriminaalkohtule esitatud süüdistuspunktist.

C. Millised õigused on mul kohtuistungil ajal?

i. Kas ma pean kohtus kohal olema? Millistel tingimustel võin ma jätta kohtusse ilmumata?

Süüdistatava õigus viibida kohtulikul arutelul on tagatud põhiseaduse artiklite 12 ja 30 ning Euroopa inimõiguste konventsiooni artikli 6 alusel. Peale selle on süüdistataval kohustus viibida kohtulikul arutelul, välja arvatud juhul, kui tema puudumine kuulub kriminaalmenetluse seadustiku artikli 45 lõikes 1 või artikli 63 lõikes 3 (155. peatükk) sätestatud erandi alla.

Artikli 45 lõige 1

Kohtunik või – kui tegemist on sellist liiki kuritegudega, mille kohta esimese astme kohtu (*Eparchiako Dikastirio*) esimees võib teha üldmääruse – määratud kohtusekretär (*Protokollitis*) võib kohtukutses erikorraldusega vabastada süüdistatava kohustusest ilmuda isiklikult kohtusse ning

a) lubada süüdistataval olla kohtus esindatud ja vastata süüdistusele kaitsja kaudu;

kui süüdistatavat süüdistatakse pelgalt ettevõtte juhi või sekretärina ja teda isiklikult ei süüdistata üheski kuriteos, ei pea ta ilmuma isiklikult kohtusse, et vastata süüdistusele, ega ka üheski muus etapis, välja arvatud ärakuulamise etapp, kuid tal on õigus lasta end esindada kaitsjal;

b) lubada süüdistataval, kui ta soovib end süüdi tunnistada, saata kohtule vastus, mille on nõuetekohaselt kinnitanud kohtusekretär või *lochias*, politseiametnik või politsei vanemametnik (kooskõlas politseiseadusega) või kinnitav ametnik (kinnitavate ametnike seaduse alusel) või advokaat (advokatuuriseaduse alusel), kes on kasutanud selleks oma isiklikku templi, millel on selgelt näha kinnitaja täielik nimi ja aadress, või omavalitsuse juht (*koinotarchis*), koos kohtukutses, mille peale vastus saadetakse, ning seda vastust käsitatakse menetluse läbiviimisel süü omaksvõtmisena.

Artikkel 63 – 1) Süüdistataval on õigus viibida kohtus kogu kohtuliku arutelu vältel, tingimusel et ta käitub korralikult.

2) Kui süüdistatav ei käitu korralikult, võib kohus anda oma äranägemisel korralduse isik kohtusaalist eemaldada ja jätta ta vahi alla ning jätkata arutelu ilma isiku kohalviibimiseta, tehes enda hinnangul piisavad korraldused süüdistatava teavitamiseks kõigest, mis kohtuliku arutelu ajal juhtub, et süüdistatav saaks valmistada ette oma kaitse.

3) Kohus võib, kui ta peab seda asjakohaseks, lubada, et süüdistatav võib viibida väljaspool kohtusaali ja ei osale kohtulikul arutelul üldse või teeb seda osaliselt, tingimustel, mida kohus peab asjakohaseks.

Küprose kohtupraktika põhjal võib kohtulik arutelu toimuda ilma süüdistatava kohalviibimiseta, kui see on õigusemõistmise huvides.

ii. Kas mul on õigus suulisele ja kirjalikule tõlkele?

Õigus suulisele tõlkele on tagatud nii põhiseaduse alusel kui ka kooskõlas 2014. aasta seadusega, mis käsitleb õigust suulisele ja kirjalikule tõlkele kriminaalmenetluse ajal (18(I)/2014). Peale selle on õigus suulisele tõlkele tagatud kriminaalmenetluse seadustiku artikli 65 alusel (155. peatükk).

Põhiseaduse artikli 12 lõike 5 punktides a ja e on sätestatud, et

igal kuriteos süüdistataval isikul on vähemalt järgmised õigused:

a) õigus saada talle arusaadavas keeles viivitamata üksikasjalikku teavet süüdistuse laadi ja põhjuste kohta;

e) õigus saada tasuta abi tõlgilt, kui ta ei mõista või ei räägi kohtus kasutatavat keelt.

Põhiseaduse artikli 30 lõikes 3 on sätestatud, et igal süüdistataval on õigus tasuta tõlgile, kui ta ei mõista või ei räägi kohtus kasutatavat keelt.

2014. aasta seadusega, mis käsitleb õigust suulisele ja kirjalikule tõlkele kriminaalmenetluse ajal (18(I)/2014), on ette nähtud õigus suulisele tõlkele.

Õigus suulisele tõlkele

Artikkel 4 – 1) Pädev asutus korraldab kahtlustatavale või süüdistatavale, kes ei räägi ja/või ei mõista keelt, milles kriminaalmenetlus toimub, uurimis- ja/või kohtuasutuses toimetatava kriminaalmenetluse ajaks, sealhulgas politseis toimuva ülekuulamise, kõigi kohtuistungite ja vajalike vahepealsete ärakuulamiste jaoks viivitamata suulise tõlke teenused.

2) Euroopa vahistamismääruse täitmise eest vastutav õigusasutus korraldab kooskõlas Euroopa vahistamismäärust ja tagaotsitavate Euroopa Liidu liikmesriikide vahelise ülemineku korda käsitleva seaduse artikliga 11 viivitamata suulise tõlke teenuste osutamise igale tagaotsitavale, kes ei räägi ja/või ei mõista keelt, milles asjaomast menetlust toimetatakse.

3) Kui see on vajalik õiglase kohtumenetluse tagamiseks, korraldab pädev asutus suulise tõlke teenused, et tagada kahtlustatava, süüdistatava ja/või tagaotsitava suhtlemine oma kaitsjaga, kui selline suhtlus on otseselt seotud kriminaalmenetluse käigus toimuva ülekuulamise ja/või ärakuulamisega ja/või Euroopa vahistamismääruse täimisega ja/või apellatsioonkaebuse ja/või muude menetluslike nõuete, sealhulgas kautsjoni määramise taotluse esitamisega.

4) Selle artikli kohaselt

a) tagatakse suuline tõlge kahtlustatava, süüdistatava või tagaotsitava emakeeles või mis tahes muus keeles, mida asjaomane isik räägib ja/või mõistab, ning b) suuline tõlge hõlmab vajaduse korral täiendavat abi, nagu viipekeele kasutamine, et täita kuulmis- ja/või kõnehäirega kahtlustatavate, süüdistatavate või tagaotsitavate vajadusi.

5) Pädev asutus kontrollib, kasutades mis tahes vahendit, mida ta peab asjakohaseks, kas kahtlustatav, süüdistatav või tagaotsitav räägib ja mõistab kriminaalmenetluses või Euroopa vahistamismääruse täitmise menetluses kasutatavat keelt ning kas asjaomane isik vajab tõlgi abi.

6) Käesoleva artikliga ette nähtud suulise tõlke teenused peavad olema piisava kvaliteediga, et tagada õiglase kohtumenetluse, eelkõige kandes hoolt selle eest, et kahtlustatav, süüdistatav või tagaotsitav saab aru tema vastu algatatud kohtuasjast, et ta saaks kasutada oma õigust kaitsele. Sellega seoses peab pädev asutus pöörama erilist tähelepanu tõlgi abil toimuva suhtluse eripäradele.

7) Vajaduse korral võib pädev asutus korraldada suulise tõlke teenuste osutamise kommunikatsioonitehnoloogia abil, näiteks videokonferentsi, telefoni ja/või interneti teel, välja arvatud juhul, kui õiglase kohtumenetluse tagamiseks on vajalik tõlgi füüsiline kohalolek.

8) Lõike 5 paremaks rakendamiseks võib määrusega näha ette korra või mehhanismi, mille abil kontrollitakse, kas kahtlustatav, süüdistatav või tagaotsitav räägib ja mõistab kriminaalmenetluses või Euroopa vahistamismääruse täitmise menetluses kasutatavat keelt.

Õigus kirjalikule tõlkele

Artikkel 5 – 1) Kandmaks hoolt selle eest, et kahtlustatav või süüdistatav saab kasutada oma õigust kaitsele, ning selleks, et tagada õiglase kohtumenetluse, annab pädev asutus kahtlustatavale või süüdistatavale, kes ei mõista asjaomases kriminaalmenetluses kasutatavat keelt, mõistliku aja jooksul kõigi oluliste dokumentide kirjaliku tõlke.

2) Käesoleva seaduse kohaldamisel loetakse oluliste dokumentide hulka

- a) kõikidel juhtudel vahistamis- ja/või kinnipidamismäärus, süüdistusakt ning menetlusega seotud kohtu otsused ja määrused ning
- b) muud dokumendid, mille pädev asutus tunnistab oluliseks kas *ex officio* või kahtlustatava või süüdistatava või nende kaitsja põhjendatud taotlusel.
- 3) Pädevad asutused ei pea esitama oluliste dokumentide selliste väljavõtete tõlkeid, mis ei aita süüdistataval või kahtlustataval mõista tema vastu algatatud kohtuasja.
- 4) Selleks et tagada õiglane kohtumenetlus, annab pädev asutus Euroopa vahistamismääruse täitmise menetluses tagaotsitavale, kes ei mõista keelt, milles vahistamismäärus on koostatud, või keelt, millesse vahistamismääruse teinud liikmesriik on vahistamismääruse tõlkinud, mõistliku aja jooksul selle dokumendi kirjaliku tõlke.
- 5) Olenemata lõigetest 1, 2 ja 4 võib pädev asutus esitada kirjaliku tõlke asemel oluliste dokumentide suulise tõlke ja/või suulise kokkuvõtte, tingimusel et selline suuline tõlge ja/või kokkuvõtte ei kahjusta menetluse õiglust.
- 6) Kahtlustataval või tagaotsitaval on õigus loobuda õigusest saada käesoleva artikliga ette nähtud kirjalik ja/või suuline tõlge ja/või suuline kokkuvõtte, kui pädevale asutusele esitatakse piisavad tõendid selle kohta, et
- a) asjaomane isik on eelnevalt konsulteerinud kaitsjaga ja/või on muul moel täiesti teadlik sellise loobumise tagajärgedest ning
- b) loobumine on õiguslikult kehtiv ja vabatahtlik.
- 7) Käesoleva artikliga ette nähtud kirjalik ja/või suuline tõlge ja/või suuline kokkuvõtte esitatakse kahtlustatava, süüdistatava või tagaotsitava emakeeles või mis tahes muus keeles, mida asjaomane isik räägib ja/või mõistab.
- 8) Käesoleva artikliga ette nähtud kirjalik ja/või suuline tõlge ja/või suuline kokkuvõtte peavad olema piisava kvaliteediga, et tagada õiglane kohtumenetlus, eelkõige kandes hoolt selle eest, et kahtlustatav, süüdistatav või tagaotsitav on kursis tema vastu algatatud kohtuasjaga ja on võimeline kasutama oma õigust kaitsele.

Kriminaalmenetluse seadustiku **artikli 65** lõikes 1 (155. peatükk) on sätestatud, et

kui avalikul kohtuistungil antakse ütlusi keeles, millest süüdistatav ei saa aru, ja süüdistatav on kohal, tõlgib tõlk need ütlused süüdistatava jaoks keelde, millest süüdistatav aru saab.

Kui on olemas kaitsja, võib tõlkimise kaitsja nõusolekul ära jätta.

2) Kui esitatakse dokumente kui ametlikke tõendeid, on kohtu otsustada, kui suures ulatuses on nende dokumentide sisu tõlkimine vajalik.

iii. Kas mul on õigus kaitsjale?

Põhiseaduse artiklis 12 on sätestatud, et

igal kuriteos süüdistataval isikul on vähemalt järgmised õigused:

c) kaitsta end ise või kasutada enda valitud kaitsjat või kui isik ei saa endale kaitsjat lubada, saada tasuta õigusabi, kui see on õigusemõistmise eesmärgil vajalik.

Lisaks on põhiseaduse artikli 30 lõikes 3 sätestatud, et

igaühel on õigus

d) valida endale kaitsja ja saada tasuta õigusabi, kui see on õigusemõistmise eesmärgil vajalik ja seadusega kooskõlas.

Peale selle on tasuta õigusabi seadusega (seadus 165(I)/2002) ette nähtud, et kui seaduses sätestatud tingimused on täidetud, on süüdistataval õigus kasutada istungi ajal enda valitud kaitsjat ja saada tasuta õigusabi.

iv. Millistest muudest menetlusõigustest peaksin ma teadlik olema? (nt kahtlustatavate ilmumine kohtusse)

Süüdistatava ilmumine kohtusse

Kui süüdistatav jätab lihtmenetluses kindlaksmääratud ajal kohtusse ilmumata ja kui esitatakse tõendid selle kohta, et kohtukutse on asjaomasele isikule kätte toimetatud, võib kohus jätkata kohtuasja arutamist ja teha otsuse ilma süüdistatava kohalolekuta, või kui kohus peab seda asjakohaseks, lükata asja arutamise edasi ja teha määruse süüdistatava vahistamiseks.

Kohtunik või – kui tegemist on sellist liiki kuritegudega, mille kohta esimese astme kohtu (*Eparchiako Dikastirio*) esimees võib teha üldmääruse – määratud kohtusekretär (*Protokollitis*) võib kohtukutses erikorraldusega vabastada süüdistatava kohustusest ilmuda isiklikult kohtusse ning lubada süüdistataval olla kohtus esindatud ja vastata süüdistusele kaitsja kaudu;

lubada süüdistataval, kui ta soovib end süüdi tunnista, saada kohtule vastus, mille on nõuetekohaselt kinnitanud kohtusekretär või *lochias*, politseiametnik või politsei vanemametnik (kooskõlas politseiseadusega) või kinnitav ametnik (kinnitavate ametnike seaduse alusel) või advokaat (advokatuurseaduse alusel), kes on kasutanud selleks oma isiklikku templit, millel on selgelt näha kinnitaja täielik nimi ja aadress, või omavalitsuse juht (*koinotarchis*), koos kohtukutsega, mille peale vastus saadetakse, ning seda vastust käsitatakse menetluse läbiviimisel süü omaksvõtmisena.

Kui süüdistatavat süüdistatakse pelgalt ettevõtte juhi või sekretärina ja teda isiklikult ei süüdistata üheski kuriteos, ei pea ta ilmuma isiklikult kohtusse, et vastata süüdistusele, ega ka üheski muus etapis, välja arvatud ärakuulamise etapp, kuid tal on õigus lasta end esindada kaitsjal.

Süüdistusele vastamine

Kui süüdistataval palutakse vastata süüdistusele, võib ta oma süüd tunnista või mitte tunnista või esitada konkreetsed kaitsevaided ning kohus registreerib tema vastuse.

Selliste kaitsevaidete hulka kuuluvad muu hulgas järgmised väited:

kohtul, kuhu süüdistatavat süüdistusele vastamiseks kutsutakse, puudub pädevus, ning süüdistatav või kuritegu, milles süüdistatavat süüdistatakse, kuulub mõne teise kohtu pädevusse. Kui selle väitega nõustatakse, annab kohus asja edasi sellele Kuproose Vabariigi kohtule, kellele pädevusseoses asjaomase kuriteo või selle toimepanijaga kuulub;

süüdistatav on samade faktiliste asjaolude põhjal või seoses sama kuriteoga varem süüdi või õigeks mõistetud;

süüdistatavale on antud selle kuriteo puhul armu.

Kui kohus otsustab, et süüdistatava esitatud faktilised asjaolud ei tõenda esitatud väidet või et esitatud väide on väär, peab süüdistatav vastama süüdistusele.

Kui süüdistatav tunnistab end süüdi ja kohtul on piisavalt tõendeid selle kohta, et süüdistatav on oma vastuse olemusest aru saanud, võib kohus jätkata nii, nagu süüdistatav oleks süüdi mõistetud kohtu otsusega.

Kui süüdistatav ei tunnista oma süüd, suundub kohus asja arutamise juurde. Kui süüdistatav keeldub vastamast või ei vasta viivitamata või ei ole võimeline vastama oma füüsilise puude tõttu, jätkab kohus nii, nagu süüdistatav ei oleks enda süüd tunnistanud.

D. Võimalikud karistused

Esimese astme kohus menetleb lihtmenetluses kuritegusid, mis on seaduse alusel karistatavad kuni viieaastase vangistusega või kuni 85 000 eurose rahatrahviga või mõlemaga.

Kriminaalkohus (*Kakourgiodikeio*) menetleb kuritegusid, mille eest karistatakse pikema kui viieaastase vangistusega.

Viimati uuendatud: 11/03/2024

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Minu õigused pärast kohtumenetlust

A. Kas mul on õigus otsus edasi kaevata?

Isik, kelle kriminaalkohus või esimese astme kohus on süüdi mõistnud ja kellele on mõistetud vanglakaristus või rahaline karistus, võib süüdimõistva kohtuotsuse või karistuse edasi kaevata kõrgeimasse kohtusse.

B. Milliseid muid õiguskaitsevahendeid ma võin kasutada?

Kohtuotsuse vaidlustamiseks muid võimalusi pole.

C. Millised on karistuse määramise tagajärjed?

I. Karistusregister

Politsei kannab kohtu määratud karistuse toimikusse, mida nimetatakse „varasemate süüdimõistmistest registriks“. Karistuste kustutamine toimub süüdimõistsete karistuste kustutamise seaduse (seadus 70/1981) alusel. Eluaegne või üle kaheaastane vangistus ei kustuta.

ii. Karistuse täideviimine, kinnipeetavate üleviimine, kriminaalhooldus ja alternatiivsed karistused

Vanglakaristust tuleb hakata kandma alates asjakohase otsuse ettelugemise päevast, kuid kui kohus ei otsusta teisiti, võib sellest maha arvata aja, mil isik viibis nimetatud seaduse alusel eelvangistuses.

Kohus teeb määruse kuni kolmeaastase vangistuse täitmisele pööramise peatamise kohta, kui see on kõiki asjaga seotud asjaolusid ja süüdistatava isikliku olukorda arvestades põhjendatud.

Kohus, kes teeb määruse vangistuse täitmisele pööramise peatamise kohta, võib määrata süüdimõistetu kriminaalhooldusametniku järelevalve alla ajaks, mis ei ületa määruse kohaldamisaja (kolm aastat).

Viimati uuendatud: 11/03/2024

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Süüdistatavad (kriminaalmenetlused) - Läti

Nendel teabelehtedel selgitatakse, mis juhtub, kui isikut kahtlustatakse või süüdistatakse kuriteos, mida menetletakse kohtus.

Kui te olete kuriteo ohvriks langenud, leiate kogu teabe oma õiguste kohta [siit](#).

Kriminaalmenetluse lühikirjeldus

Allpool esitatakse ülevaade kriminaalmenetluse tavapärastest etappidest.

Uurimine

Süüdistuse esitamine

Asja arutamine esimese astme kohtus

Asja läbivaatamine apellatsioonikohtus

Asja läbivaatamine ülemkohtus

Kehtivate kohtuotsuste läbivaatamine

Üksikasjalikku teavet menetluse kõikide etappide ja oma õiguste kohta leiate teabelehtedelt.

See teave ei asenda õigusjalast nõu ning selle eesmärk on vaid anda juhiseid.

Euroopa Komisjoni roll

Euroopa Komisjonil ei ole liikmesriikide kriminaalmenetluses mingit osa ning komisjon ei saa teid kaebuste korral aidata. Nendel teabelehtedel esitatakse teave selle kohta, kuidas ja kellele kaebus esitada.

Vajaliku teabe leidmiseks klikkige alltoodud linkidel

 [Minu õigused uurimise ajal](#)

 [Minu õigused kohtumenetluse ajal](#)

 [Minu õigused pärast kohtumenetlust](#)

Seonduvad lingid

 [Kriminaalmenetluse seadus](#)

 [Karistusseadus](#)

 [Läti politsei](#)

 [Riigiprokuratuur](#)

 [Läti advokaat](#)

 [Läti kohtud](#)

Viimati uuendatud: 11/08/2023

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje originaalkeelset

versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

1 - Minu õigused uurimise ajal

Viimati uuendatud: 11/08/2023

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

2 - Minu õigused kohtumenetluse ajal

Viimati uuendatud: 11/08/2023

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

3 - Minu õigused pärast kohtumenetlust

Viimati uuendatud: 11/08/2023

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Süüdistatavad (kriminaalmenetlused) - Luksemburg

Nendel teabelehtedel selgitatakse, mis juhtub, kui isikut kahtlustatakse või süüdistatakse õigusrikkumises, mida menetletakse kohtus. [Teabeleht nr 5](#) leiab teavet selliste väiksemate õigusrikkumiste kohta nagu liiklusnõuete rikkumised, mille eest on tavaliselt ette nähtud kindlaksmääratud karistus, näiteks rahaträhv.

Kui olete kuriteo ohvriks langenud, leiab teie kogu teabe oma õiguste kohta [siit](#).

Kriminaalmenetluse lühikirjeldus

Allpool esitatakse kriminaalmenetluse tavapäraste etappide lühikirjeldus.

Menetlus algab siis, kui saadakse kuriteoteade, kui kannatanu esitab kaebuse või kui politsei esitab raporti kuriteo või õigusrikkumise kohta.

Riigiprokurör annab korralduse eeluurimise toimetamiseks.

Politsei kuulab kahtlustatavat üle ja võib neid kuni 24 tundi kinni pidada.

Kui riigiprokurör määrab uurimiskohtuniku, otsustab viimane teile süüdistuse esitamise üle, s.t selle üle, kas esitada teile ametlik süüdistus õigusrikkumise toimepanemises ning teid seejärel üle kuulata.

Kohtunik võib lasta politseil teid vahistada ja vangistada. Teil on õigus taotleda ringkonnakohtunike kinnisel nõupidamisel enda ajutist vabastamist.

Eeluurimiskohtunik uurib kriminaalasja süüstavaid ja süüst vabastavaid aspekte.

Pärast uurimist annab eeluurimiskohtunik toimiku üle prokurörile, kes teeb soovitusi teie vabastamise kohta (kriminaalasi lõpetatakse edasise tegevuseta) või asja kohtule arutamiseks saatmise kohta. Teil on õigus esitada apellatsioon enda kohtu alla andmise peale.

Kui teile on esitatud süüdistus kuriteo toimepanemises, peate te ilmuma kohtuistungile.

Kohtuotsusega mõistetakse teid õigeks või süüdi.

Teil on õigus esitada apellatsioon ning õigus asja uuesti arutamisele apellatsioonikohtus.

Te leiab üksikasjaliku teabe nende menetlusetappide kohta ja teie õiguste kohta vastavatelt teabelehtedelt. See teave ei asenda advokaadiga konsulteerimist ning selle eesmärk on vaid anda juhiseid.

Euroopa Komisjoni roll

Euroopa Komisjonil ei ole liikmesriikide kriminaalmenetluses mingit osa ning komisjon ei saa teid kaebuste korral aidata. Nendelt teabelehtedelt leiab teavet selle kohta, kuidas ja kellele kaebus esitada.

Vajaliku teabe leidmiseks klõpsake alltoodud linkidel.

1. Õigusnõu saamine

2. Minu õigused uurimise ajal

Ülekuulamine/eeluurimine politseis

Vahistamine (sealhulgas Euroopa vahistamismäärus)

Eeluurimiskohtuniku toimetatav ülekuulamine ja eelvangistuse kohaldamine

Teie vabastamise käsitlemine kohtunike kolleegiumi kinnisel istungil

Kriminaalasja uurimine riigiprokurööri/eeluurimiskohtuniku poolt ning teie kaitseõigused

Uurimise lõpetamise ja asja kohtule arutamiseks edastamise menetlus

3. Minu õigused kohtumenetluse ajal

4. Minu õigused pärast seda, kui kohus on otsuse langetanud

5. Liiklusnõuete rikkumised ja muud väiksemad õigusrikkumised

Viimati uuendatud: 05/04/2016

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

1. Õigusnõu saamine

Kui te olete kaasatud mingil viisil kriminaalmenetlusse, on sõltumatu õigusalase nõu saamine väga tähtis. Teabelehtedelt leiab teavet selle kohta, millal ja millistel tingimustel on teil õigus olla esindatud advokaadi poolt. Samuti leiab teavet selle kohta, kuidas advokaat teid aidata saab. Sellel üldisel teabelehel esitatakse teave selle kohta, kuidas leida advokaat ja kuidas kaetakse tema tasud, kui te ise maksta ei suuda.

Kuidas leida advokaat

Teil on vääramatu õigus kasutada kõikides kohtuasjades advokaadi abi. Te võite pöörduda enda valitud advokaadi poole või võtta ühendust [Luksemburgi Advokatuuriga](#), et saada nimekiri advokaatidest, kelle hulgast valida endale sobiv.

Kui te advokaati ei vali või kui advokatuuri esimees [*Bâtonnier de l'Ordre des Avocats*] peab teie valikut ebasobivaks, määrab advokatuuri esimees teile ise advokaadi. Advokaat on kohustatud järgima talle antud juhiseid, välja arvatud juhul, kui ta seda teha ei saa või kui ilmneb huvide konflikt.

Kui teid on kinni peetud, võite menetluse alguses pöörduda eeluurimiskohtuniku poole taotlusega valveadvokaadi või enda valitud advokaadi kasutamiseks.

Kuidas toimub advokaadile tasumine

Advokaadid kehtestavad ise oma tasud. Kui teie sissetulek ei ole piisav advokaadile tasumiseks, võite esitada kohtute õigusteabe talitusele taotluse õigusabi saamiseks.

Õigusteabe talitus on Luxembourgis, Diekirchis ja Esch-sur-Alzette'is:

Luxembourg: Cité Judiciaire, Bâtiment CR, L-2080, Luxembourg, Tel: 22 18 46

Diekirch: Aler Kiirch, B.P.66 L-9201 Diekirch, Tel: 80 23 15

Esch-sur-Alzette: place de la Résistance, L-4002 Esch/Alzette, Tel: 54 15 52

Teid käsitatakse ebapiisavaid vahendeid omava isikuna, kui teil puuduvad seaduses sätestatud tagatud miinimumsissetulekut ületavad rahalised vahendid.

Seonduvad lingid

[Justiitsministeerium – õigusabi](#)

[Justiitsministeerium – õigusosalane nõu](#)

Viimati uuendatud: 05/04/2016

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

2. Minu õigused eeluurimise ja uurimise ajal ning enne kohtumenetluse algust

Millised on eeluurimise etapid?

Uurimise ja eeluurimise ajal kogutakse tõendeid toimepandud kuriteo kohta ning määratakse kindlaks, kas nimetatud kuriteo pani toime üks kahtlustatav või mitu kahtlustatavat.

Riigiprokurör algatab eeluurimise, mis antakse toimetada politseile, kes kuulab üle teo võimalikud toimepanijad, kogub tõendeid ja kirjeldab asjaolusid oma raportis.

Kui uurimine on lõpule viidud, otsustab riigiprokurör, kas lõpetada kriminaalasi edasisi toiminguid tegemata või anda süüdistatav kohtusse.

Kui pandi toime kuritegu või keeruline väiksem õigusrikkumine, määrab riigiprokurör eeluurimiskohtuniku, kes kogub ja kontrollib süüdistatavat süüstavaid ja õigustavaid tehi- ja asjaolusid. Kohtunik esitab süüdistuse igale süüdistatavale, kui ilmneb tema seos juhtumiga, ning võib ise või politsei kaudu teostada läbiotsimist, konfiskeerida vara või toimetada muid toiminguid. Ta võib otsustada süüdistava vangistada.

Vähemalt kriminaalasja uurimise korral annab kohtunik juhtumi kohta aru riigiprokurörile. Riigiprokurör otsustab, kas lõpetada kriminaalasi edasisi toiminguid tegemata või anda süüdistatav kohtusse. Ringkonnakohtunike kolleegium otsustab kinnisel nõupidamisel, kas järgida riigiprokurööri ettepanekuid või mitte.

Minu õigused uurimise ja eeluurimise ajal

Ülekuulamine / eeluurimine politseis (1)

Vahistamine (sh Euroopa vahistamismäärus) (2)

Ülekuulamine eeluurimiskohtuniku poolt ja eelvangistuse kohaldamine (3)

Teie vabastamise käsitlemine kohtunike kolleegiumi kinnisel istungil (4)

Kriminaalasja uurimine riigiprokurööri/eeluurimiskohtuniku poolt ning teie kaitseõigused (5)

Uurimise lõpetamise ja asja kohtule arutamiseks edastamise menetlus (6)

Ülekuulamine / eeluurimine politseis (1)

Mis juhtub eeluurimise ajal?

Kannatanult kuriteokaebuse või politseilt kuriteo või õigusrikkumise kohta raporti saamisel juhib riigiprokurör eeluurimist ja püüab selgitada välja, kes õigusrikkumise toime pani. Ta võib anda asja eeluurimiskohtunikule, et see koguks teavet õigusrikkumiste kohta. Kuriteo puhul on eeluurimiskohtuniku kasutamine kohustuslik. Võidakse üle kuulata tunnistajaid. Seepärast võidakse teid kutsuda riigiprokurööri juurde, politseisse või eeluurimiskohtuniku juurde andma selgitusi oma osa kohta uuritavas asjas.

Mida tähendab, et mulle esitatakse süüdistus?

Teil tekivad uurimise ja eeluurimise ajal õigused kohe pärast seda, kui eeluurimiskohtunik on teid tunnistanud **süüdistatavaks**, s.t kui teile on esitatud süüdistus kuriteo toimepanemises. Kuid kuni teie süü tõendamiseni ja kohtus kinnitamiseni tuleb teid **käsitada süütuna**.

Mida mulle öeldakse toimuva kohta?

Teil on õigus **saada teavet** süüdistuse laadi ja aluste kohta, s.t süüdistuse aluseks olevate tehioolude ja õigusliku aluse kohta. Selline õigus teavet saada võimaldab teil valmistada enda kaitsmiseks parimal võimalikul moel. Teave peab olema arusaadav ja täielik ning seda annab teile kas politseiametnik või eeluurimiskohtunik.

Kas mul on võimalik kasutada tõlki, kui ma keelt ei valda?

Kui te ei räägi ühtegi kohtuorganites (politsei või eeluurimiskohtunik) kasutatavatest keeltest, kasutatakse tõlki. Tõlk tõlgib teile kõik teile esitatud küsimused ja kõik teie antud vastused.

Vahistamine (sh Euroopa vahistamismäärus) (2)

Mis juhtub, kui kuritegu või õigusrikkumine avastatakse toimepanemise ajal või vahetult pärast seda?

Kui kuritegu või õigusrikkumine avastatakse toimepanemise ajal või vahetult pärast seda, s.t kui õigusrikkumine on äsja toimunud, võib politsei teid koheselt vahistada, kui teid kahtlustatakse kõnealuse õigusrikkumise toimepanemises. Politsei võib teid kinni pidada maksimaalselt 24 tundi. Teilt võidakse konfiskeerida esemed, mida võidi kasutada õigusrikkumise toimepanemiseks. Teilt võidakse võtta sõrmejäljed ning teid võidakse pildistada. Samuti võidakse võtta teie DNA-proov. Seejärel viiakse teid eeluurimiskohtuniku ette.

Millal ja kuidas saan ma rääkida advokaadiga?

Kui politsei peab teid kinni kuriteo või õigusrikkumise toimepanemiselt või vahetult pärast seda või teid kuulab üle eeluurimiskohtunik, on politseiametnik või eeluurimiskohtunik kohustatud teavitama teid teie õigusest kasutada advokaadi abi ning nad peavad võimaldama teil advokaadiga ühendust võtta, et viimane saaks teid aidata. Teile teatakse sellest kirjalikult enne ülekuulamise algust ning teilt võetakse teile mõistetavas keeles kinnitus selle kohta, et teid on teavitatud.

Kas ma võin pereliikme või sõbraga ühendust võtta?

Politsei peab teile kirjalikult teatama teie õigusest rääkida oma olukorras ühele teie valitud isikule, saades teilt kinnituse teile mõistetavas keeles, et teid on teavitatud, ning teil võimaldatakse kasutada telefoni. Selleks isikuks võib olla teie pereliige või sõber, välja arvatud juhul, kui see on vastuolus eeluurimise huvidega.

Kas ma võin vajaduse korral võtta ühendust arstiga?

Kohe pärast kinnipidamist teatatakse teile kirjalikult, et teil on õigus kohesele arstlikule läbivaatusele, ning teilt võetakse teile mõistetavas keeles kinnitus, et teid on sellest teavitatud. Riigiprokurör võib samuti määrata arsti teid läbi vaatama, tehes seda kas omal algatusel või teie pereliikme taotlusel.

Kas ma võin ühendust võtta oma riigi saatkonnaga, kui ma olen pärit teisest riigist?

Te võite võtta ühendust ühe inimesega omal valikul ning selleks võib olla teie riigi saatkonna esindaja, kui te seda soovite.

Kas mind võidakse läbi otsida?

Kui te olete kinni peetud ning teid kahtlustatakse selliste esemete varjamises, mis võivad aidata tõde välja selgitada, või selliste esemete varjamises, mis võivad olla ohtlikud teile või teistele, võib samast soost isik teid läbi otsida.

Kas minu kodu, kontor, auto jne võidakse läbi otsida?

Eeluurimistoiminguna võidakse teie vara läbi otsida üksnes teie sõnaselgel, käsitsi kirjutatud nõusolekul. Kui teid tabatakse kuriteo või õigusrikkumise toimepanemiselt või vahetult pärast seda, ei ole sellist nõusolekut tarvis ning läbiotsimist võib teostada igal ajal ööpäevaringselt. Samuti võidakse läbi otsida teie auto, kui on märke, mis annavad alust arvata, et te olete kuriteo või õigusrikkumise toime pannud.

Eeluurimise käigus võib teie vara läbi otsida ainult ajavahemikul alates kella 6.30-st kuni 20.00-ni. Te võite saada koopiad konfiskeeritud dokumentidest ning taotleda konfiskeeritud vara teile tagastamist. Ametiasutused tagastavad selle vara teile, kui seda ei ole vaja tõe väljaselgitamiseks või menetlusosaliste õiguste kaitseks ning kui vara tagastamine ei kujuta endast ohtu isikutele ega varale. Vara tagastamisest võidakse keelduda, kui konfiskeerimine on seaduses sätestatud.

Kas minult küsitakse DNA-proovi, digitaalseid sõrmejälgi või muid kehavedelikke?

Riigiprokuröri või eeluurimiskohtuniku korraldusega ning teie eelneval kirjalikul nõusolekul võib politseiametnik võtta teilt rakuproove, et koostada võrdlemiseks teie DNA-profiil.

Teid võidakse sundida andma rakuproove, kui teie ja kõnealuste tegude toimepanemise vahel näib olevat otsene seos ning kui need teod on karistatavad vähemalt kaheaastase vangistusega.

Teid ei saa sundida andma vereproovi.

Riigiprokurör võib anda korralduse digitaalsete sõrmejälgede võtmiseks, kui on alust arvata, et te olete osalenud kuriteos või õigusrikkumises, mis avastati toimepanemise ajal või vahetult pärast seda, ning eeluurimise ajal. Neid sõrmejälgi võib politsei kasutada hiljem kuritegude ennetamisel, uurimisel ja avastamisel.

Kui digitaalsete sõrmejälgede võtmine on teie isiku kindlakstegemiseks vältimatu, võidakse teil paluda need anda toimepanemise ajal või vahetult pärast seda avastatud kuriteo või õigusrikkumise suhtes toimetatava uurimistoimingu või eeluurimise osana või ülekuulamise ajal või läbiotsimise ajal, mida viiakse läbi riigiprokuröri või eeluurimiskohtuniku loal kohtuorgani antud läbiotsimismääruse alusel. Neid sõrmejälgi võib politsei kasutada hiljem kuritegude ennetamisel, uurimisel ja avastamisel, kui teie suhtes viiakse läbi politseiuurimist või kohaldatakse jõustamismeetmeid.

Kuidas saab eeluurimiskohtunik mind ülekuulamisele tuua?

Kui te olete vabades, võib eeluurimiskohtunik kutsuda teid ülekuulamisele kirja teel, s.t saata teile kohtukutse. Ta annab teile lihtsalt teada, et te peate kohale ilmuma märgitud kuupäeval ja ajal ning et eeluurimiskohtunik kuulab teid viivitamatult üle.

Kuid eeluurimiskohtunik võib ka paluda politseil teid üles otsida ja teha määruse teie ülekuulamisele toimetamiseks, kui ta leiab, et te võite põgeneda, et tõendid võivad kaduma minna või et te ei ilmu ettenähtud ajal kohale. Kuriteo puhul eeldatakse põgenemisohtu, kui teo eest on seadusega ette nähtud kriminaalkorras karistamine.

Vahistamismäärus võidakse teha juhul, kui süüdistatav on põgenenud või elab välismaal ning kui talle süüks pandavate tegude eest võidakse teda karistada vabadusekaotusega.

Kui ma olen pärit teisest riigist, siis kas ma pean uurimises osalema ning kas ma võin osaleda video kaudu?

Te peate viibima istungil. Seadus ei võimalda teil video kaudu osaleda.

Ülekuulamine eeluurimiskohtuniku poolt ja eelvangistuse kohaldamine (3)

Mis on eeluurimiskohtuniku toimetatava ülekuulamise eesmärk?

Eeluurimiskohtunik teeb kindlaks teie isiku ja annab teile teada, mida on menetluse käigus tehtud. Seejärel teavitab ta teid sellest, et teile on esitatud süüdistus, s.t et alates sellest hetkest olete ametlikult süüdistatav teatavates õigusrikkumistes, ning kuulab teid üle seoses väidetavate tegudega (või tegudega, mille toimepanemises teid süüdistatakse).

Millised on minu õigused eeluurimiskohtuniku toimetatava ülekuulamise ajal?

Teil on õigus saada teavet kõigi õigusrikkumiste kohta, mille toimepanemises teid süüdistatakse, ning menetlustoimingute kohta, mis on seotud kuriteo või õigusrikkumisega, mis avastati toimepanemise ajal või vahetult pärast seda või eeluurimise ajal.

Eeluurimiskohtunik peab teavitama teid teie õigusest kasutada oma valitud advokaadi abi. Ta peab seda tegema kirjalikult enne ülekuulamist ning võtma teilt teile mõistetavas keeles kinnituse selle kohta, et teile on sellest teatatud. Kui te endale advokaati ei vali, peab eeluurimiskohtunik määrama teile valveadvokaadi, kui te seda taotlete.

Teid võib üle kuulata ainult advokaadi juuresolekul, välja arvatud juhul, kui te sellest õigusest sõnaselgelt loobute.

Teil on õigus kohal olla, kuid te võite vastamisest keelduda. Teid tuleb sellest õigusest teavitada.

Teil on alati õigus võtta antud ütlused tagasi; ülestunnistust saab teie vastu kasutada ainult siis, kui see on antud sunduseta ja vabatahtlikult.

Teil on õigus esitada tunnistajatele küsimusi.

Teil ei ole õigust suhelda advokaadiga enne esialgse ülekuulamise lõppu. Kohtunik võib põhjendatud otsusega keelata teil kuni 10 päeva oma sugulaste /sõpradega (kirjalikult) suhelda.

Kas mul on võimalik kasutada tõlki, kui ma keelt ei valda?

Eeluurimiskohtunik peab kasutama ülekuulamisel tõlki, kes tõlgib kõik küsimused ja vastused ning teie ütlused, kui protokoll teile uuesti ette loetakse.

Kas mind võidakse minu päritoluriiki tagasi saata?

Ei. Kui teie päritoluriigi ametiasutused ei otsi teid taga sama õigusrikkumisega seoses ning kui Luksemburgi ametiasutused ei nõustu sellega, et eeluurimine või uurimine toimub teie päritoluriigis, olete sunnitud jääma Luksemburgi ja vajaduse korral vangistusse.

Kas soovitakse saada teavet karistusregistris minu kohta sisalduva teabe kohta?

Praktikas kontrollivad politseiasutused uurimise osana teie tausta ning sellest tulenevalt ka teie karistusregistri andmeid.

Kas mulle öeldakse, millised tunnistajad on süüdistuse toetuseks ütlusi andnud ning milliseid muid tõendeid on minu vastu kogutud?

Kasutades õigust tutvuda toimikuga, mis toimub tavaliselt advokaadi vahendusel, võite saada teavet selle kohta, millised tunnistajad on süüdistuse toetuseks ütlusi andnud ning milliseid muid tõendeid on teie vastu kogutud. Teil on juurdepääs teid käsitlevale toimikule pärast esialgset ülekuulamist. Samuti võite te igal ajal taotleda eeluurimiskohtunikult luba tutvuda toimikus sisalduvate tõenditega.

Kas mind vabastatakse või hoitakse vahi all?

Pärast süüdistuse esitamist ja ülekuulamist võib eeluurimiskohtunik teid vabastada. Samuti võib ta kohaldada teie suhtes eelvangistust, andes välja kinnipidamismääruse. Sellisel juhul viib politsei teid vanglasse. Eeluurimiskohtunik võib keelata teil välismaailmaga suhelda, kui see on uurimise jaoks vajalik. Kui see keeld tühistatakse, võite helistada vanglast oma sugulastele või sõpradele, järgides vangla rangeid eeskirju.

Teil on õigus taotleda ajutist vabastamist igal ajal menetluse käigus. Sellise vabastamise suhtes võib kehtida kautsjoni maksmise kohustus ning teilt nõutakse elukoha valimist Luksemburgis.

Kas ma võin eeluurimise ajal riigist lahkuda?

Üldjuhul lubatakse teil eeluurimise ajal riigist lahkuda, kui te ei viibi vanglas. Kuid kui teile mõistetakse lühiajaline vangistus või teile määratakse rangem karistus (juhul kui maksimaalne karistus on vähemalt kaheaastane vangistus juhul, kui te elate Luksemburgis), võib eeluurimiskohtunik või kohtunike kolleegium kinnisel nõupidamisel anda korralduse kohtuliku kontrolli teostamiseks, mis hõlmab näiteks kohustust mitte lahkuda eeluurimiskohtuniku kindlaksmääratud territooriumilt.

Mulle on teises liikmesriigis sama kuriteo eest juba süüdistus esitatud. Mis juhtub sellisel juhul?

Kui tehioled on samad, võib teid sama õigusrikkumise eest karistada ainult ühe korra, kuid kahekordne kohtu alla andmine on võimalik, kui teie päritoluriigis ei ole lõplikku kohtuotsust tehtud. Kui kõnealuses liikmesriigis on uurimine pooleli, võidakse teid sellele riigile välja anda, et teie üle saaks kohut mõista selles liikmesriigis ning mitte enam Luksemburgis.

Teie vabastamise käsitlemine kohtunike kolleegiumi kinnisel istungil (4)

Kui mind on kinni peetud, siis kuidas ja kellelt saan ma taotleda ajutist vabastamist?

Te võite taotleda enda vabastamist igal ajal eeluurimise käigus. Samuti ei ole piiratud vabastamisaotluste esitamise kordade arv. Tegemist on ringkonnakohtunike kolleegiumi kinnisele nõupidamisele esitatava lihttaotlusega.

Juhul kui te olete ajutiselt eelvangistuses, võite taotleda ka ajutist vabastamist, esitades personalile lihtsa kirjaliku taotluse.

Milline on menetlus ja selle kestus?

Teie taotlust arutatakse kiireloomuliselt ning hiljemalt kolme päeva jooksul pärast ajutise vabastamise taotluse esitamist. Teid kui süüdistatavat tuleb ära kuulata ning kui see on asjakohane, siis tuleb ära kuulata ka teie advokaat. Ringkonnakohtunike kolleegium teeb kinnisel nõupidamisel otsuse eeluurimiskohtuniku kirjaliku ja põhjendatud arvamuse alusel.

Kas mind saab ajutiselt vabastada teatava rahasumma (kautsjoni) vastu?

Jah, kriminaalmenetluse seadustikus on sätestatud kautsjoni tingimused. Kohus võib teid ajutiselt vabastada sellise summa eest, mida ta peab asjakohaseks. See summa tagab, et te ilmute taas eeluurimiskohtuniku ette ja kohtusse, ning aitab tagada karistuse jõustamise ning trahvide ja kohtukulude tasumise.

Kas ajutise vabastamise korral kohaldatakse minu suhtes järelevalvet?

Teid võidakse vabastada tingimusel, et te jääte kohtu järelevalve alla. Ametiasutused võivad kehtestada teile teatavad kohustused, näiteks teatavate inimestega kohtumise või reisimise keeld.

Kas kohtu otsuseid saab edasi kaevata?

Teie vabastamise korral võib riigiprokurör ühe päeva jooksul alates otsuse tegemisest esitada otsuse peale apellatsiooni. Sellisel juhul jääte kuni apellatsioonikohtu otsuseni vahi alla.

Te võite alati esitada apellatsioonikohtule kaebuse kohtu otsuse peale, millega keelduti teie vabastamisest.

Kriminaalaja uurimine riigiprokuröri/eeluurimiskohtuniku poolt ning teie kaitseõigused (5)

Mida saab eeluurimiskohtunik teha?

Eeluurimise ajal võib eeluurimiskohtunik kasutada hulka erinevaid vahendeid toimepandud õigusrikkumise tehiloode kindlaksmääramiseks.

Näiteks võib eeluurimiskohtunik korraldada läbiotsimise, kuulata ära tunnistajad, korraldada vastastamisi või tellida ekspertiisi või isegi lasta telefonikõnesid pealt kuulata või telefonikõne järgi isiku asukohta kindlaks määrata ning korraldada isegi salaoperatsioone.

Kas ma saan esitada apellatsiooni uurimistoimingu peale?

Teil on õigus taotleda ringkonnakohtunike kolleegiumilt kinnisel nõupidamisel uurimistoimingu tühistamist.

Selline taotlus tuleb esitada eeluurimise ajal viie päeva jooksul pärast seda, kui te sellisest toimingust teada saite. Kui te ei esita tühistamisaotlust eeluurimise ajal, siis hiljem ei ole teil võimalik kohtumenetluse ajal sellist taotlust esitada.

Milliseid muid apellatsioone saan ma esitada?

Lisaks kõnealustele tühistamisaotlustele võite eeluurimise ajal samuti taotleda seaduses sätestatud õiguse järgimist või kasutamist. Kui teie taotlust ei menetleta või ei rahuldata, võite selle taotluse seejärel esitada mõnele muule kohtule põhjendusega, et kohtumenetlus ei olnud õiglane.

Mida ma saan eeluurimiskohtunikul teha paluda?

Te võite oma advokaadi kaudu paluda, et eeluurimiskohtunik teeks toiminguid, mis aitaksid teie süütust tõendada. Seega võite te näiteks taotleda läbiotsimist, uut istungit, teatavate teie kaitseks kutsutavate tunnistajate ülekuulamist, vastastamise korraldamist või ekspertiisi algatamist.

Te võite esitada kohtunikule mis tahes dokumente eesmärgiga tõendada oma süütust või taotleda kohtuniku korralduse alusel konfiskeeritud dokumentide ja vara tagastamist või pangakontode vabastamist.

Uurimise lõpetamise ja asja kohtule arutamiseks edastamise menetlus (6)

Mis juhtub siis, kui uurimine on lõpule viidud?

Eeluurimiskohtunik annab määruse eeluurimise lõpetamise kohta. Sellega loeb ta täidetuks kõik oma ülesanded, mida on vaja töö päeavalgele toomiseks ja teo toimepanemises süüdistatava isiku kohtu alla andmiseks.

Millised on minu õigused pärast eeluurimise lõpetamist?

Toimik koos eeluurimiskohtuniku arvamusega tehakse teile ja teie advokaadile kättesaadavaks vähemalt kaheksa päeva enne kuupäeva, mil toimiku peaks läbi vaatama ringkonnakohtunike kolleegium kinnisel nõupidamisel. Teil on õigus näha kogu eeluurimise tulemusena kogutud teavet.

Teil on õigus esitada tähelepanekuid enne seda, kui ringkonnakohtunike kolleegium langetab kinnisel nõupidamisel oma otsuse kas teie vabastamise (süüdistusest loobumine tõendite puudumise tõttu) või asja kohtusse arutamiseks saatmise kohta (süüdistatava kohtu alla andmine).

Teil on õigus esitada eeluurimiskohtuniku ja kohtunike kolleegiumi kinnisele nõupidamise otsuse peale apellatsioon apellatsioonikohtu kolleegiumi kinnisele nõupidamisele.

Kas ma võin ennast enne asja kohtulikku arutamist süüdistuse kõigis või osades punktides süüdi tunnistada?

Luksemburgis ei ole praegu enda süüditunnistamise menetlust.

Kas süüdistust võib enne asja kohtulikku arutamist muuta?

Süüdistust võib enne asja kohtulikku arutamist muuta sõltuvalt uurimise või eeluurimise käigus väljaselgitatud asjaoludest.

Seonduvad lingid

 [Karistuseseadustik](#)

Kriminaalmenetluse seadustik

Viimati uuendatud: 05/04/2016

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

3. Minu õigused kohtumenetluse ajal

Millised on kohtute pädevusvaldkonnad?

On olemas kolme liiki õigusrikkumisi, mida arutavad erinevad kohtud.

Väiksem õigusrikkumine (*contravention*) – arutab politseikohus (üks kohtunik).

Raske õigusrikkumine (*délit*) – arutab lihtmenetluse korras ringkonnakohus (kolm kohtunikku; liiklusnõuete rikkumise korral erandina üks kohtunik).

Kuritegu (*crime*) – arutab ringkonnakohtu kriminaalkolleegium (kolm kohtunikku).

Kohus võib määrata, et asja arutamine on kinnine, näiteks kui kannatanuks on laps.

Mil määral saab süüdistust kohtumenetluse ajal muuta?

Põhimõte on, et juhtumile antud õiguslik kvalifikatsioon on esialgne ning asja arutav kohus võib seda muuta.

Süüdistuse muutmise tingimus on, et kohtuasja aluseks olevad faktid on samad.

Mis juhtub, kui ma tunnistan ennast kohtumenetluse ajal süüdi süüdistuse mõnes või igas punktis?

Te ei saa ennast süüdi tunnistada, kuid te saate õigusrikkumise omaks võtta. Sarnaselt võib kohtunik lükata tagasi omaksvõtmise, mis näib kahtlane. Kuid omaksvõtmine võib minna arvesse kui leevendav asjaolu.

Millised on minu õigused kohtumenetluse ajal?

Kas ma pean kohtumenetluse ajal kohal viibima? Kas see saab toimuda minuta?

Te peate kohtus kohal viibima, välja arvatud juhul, kui teil on mõjuv põhjus, näiteks kui te esitate arstitõendi. Sellisel juhul võib kohtumenetluse edasi lükata. Te võite samuti teha oma advokaadile ülesandeks teid esindada, välja arvatud juhul, kui kohus nõuab teie kohalviibimist. Kuriteo arutamisel peate isiklikult kohal viibima.

Kui ma elan mõnes muus liikmesriigis, kas ma saan osaleda video vahendusel? Kas ma pean nõustuma?

Seaduses ei ole sätestatud võimalust osaleda video vahendusel juhul, kui isik elab teises liikmesriigis.

Kas ma pean viibima kohal kogu kohtumenetluse vältel?

Jah, sest kohtunik võib tahta teid mis tahes ajal küsitleda.

Kas ma saan kasutada tõlgi abi, kui ma ei mõista kohtumenetluse keelt?

Teil on õigus kasutada tasuta tõlgi abi, kui te ei mõista või ei räägi kohtumenetluse keelt. See on põhiõigus, mis on tagatud Euroopa inimõiguste kaitse konventsiooniga. Toimikus sisalduvaid dokumente seevastu ei tõlgita.

Kas mul on vaja advokaati? Kas mulle võimaldatakse advokaat? Kas ma võin advokaati vahetada?

Teil on õigus end kaitsta või kasutada enda valitud kaitsja abi. Kui teil ei ole piisavalt vahendeid kaitsjale maksmiseks, on teil õigus kasutada nn valveadvokaadi abi, s.t saada tasuta õigusabi. Te võite alati advokaati vahetada.

Kas ma saan kohtuistungil sõna võtta? Kas ma pean kohtuistungil sõna võtma või on mul õigus vaikida, s.t õigus keelduda ütluste andmisest enda vastu?

Teil on õigus võtta sõna süüdistuse kõigi punktide kohta. Teil on samuti õigus vaikida teie vastu esitatud süüdistustega seoses.

Mis on selle tagajärjed, kui ma kohtus tõtt ei räägi?

Kui te ei räägi kohtumenetluse ajal tõtt, riskite saada rangema karistuse.

Kas ma võin vaidlustada minu vastu esitatud tõendid? Kuidas? Miks?

Te võite vaidlustada teie vastu esitatud tõendid mis tahes vahenditega, nt tunnistajate, dokumentide, väidete või ekspertide abil.

Mis laadi tõendeid võin ma esitada enda kaitseks?

Kohus peab kaaluma igat laadi tõendeid.

Millistel tingimustel võin ma neid tõendeid esitada?

Selliseid tõendeid võib esitada kahel tingimusel. Esiteks tuleb need lisada toimikule nõuetekohasel viisil ning teiseks peab nende üle olema toimunud poolte avalik arutelu avalikul istungil.

Kas ma võin kasutada enda kasuks kõnelevate tõendite saamiseks eradetektiivit? Kas sellised tõendid on vastuvõetavad?

Detektiivit kasutamine tõendite saamiseks ei ole keelatud, kuid detektiiv peab olema toiminud täiesti õiguspärasel viisil.

Kas ma võin või kas minu advokaat võib esitada küsimusi teistele tunnistajatele? Kas ma võin või kas minu advokaat võib nende sõnad kahtluse alla seada?

Tunnistajate küsitlemise õigus on üks Euroopa inimõiguste kaitse konventsiooni artikli 6 lõikes 3 sätestatud kaitseõigus. Eesmärgiga teid süüst vabastada võib kaitse kutsuda tunnistajaid ja küsitleda neid samamoodi nagu teie vastu kutsutud tunnistajaid.

Kas arvesse võetakse minu kohta karistusregistris sisalduvat teavet?

Kohtumenetluse ajal edastatakse kohtule kõik andmed, mis on kantud karistusregistrisse teie varasemate süüdimõistmiste kohta.

Kas arvesse võetakse varasemaid süüdimõistmisi teistes liikmesriikides?

Korduva rikkumise puhul seda ei tehta. Tingimisi karistuse määramisel võetakse seda arvesse.

Millised on kohtumenetluse võimalikud tulemused?

Teid võidakse kas täielikult või osaliselt õigeks mõista. Teid võidakse ka süüdi mõista. Karistus sõltub sellest, mis liiki õigusrikkumises teid süüdi mõisteti.

Kriminaalkaristused on:

eluaegne vangistus või vangistus 5 aastast 30 aastani;

rahaträhv alates 251 eurost;

erikonfiskeerimine;

tiitli ja kraadi äravõtmine või ülesannetest, töökohalt või avalikust teenistusest vabastamine;

teatavate kodaniku- ja poliitiliste õiguste äravõtmine;

ettevõtte sulgemine või äritegevuse lõpetamine;

süüdimõistva otsuse või selle väljavõtte avaldamine või avalikustamine süüdimõistetu kulul;

teataval tegevusalal tegutsemise keeld.

Karistused raskete õigusrikkumiste eest:

vangistus (8 päevast kuni 5 aastani);

rahatrahv alates 251 eurost;
erikonfiskeerimine;
teatavate kodaniku- ja poliitiliste õiguste äravõtmine;
ettevõtte sulgemine või äritegevuse lõpetamine;
süüdimõistva kohtuotsuse avaldamine või avalikustamine;
teataval tegevusalal tegutsemise keeld;
teatavate sõidukite juhtimise keeld;
vähem kui 6-kuulise vangistuse korral võib kohtunik asendada karistuse 40–240-tunnise üldkasuliku tööga.

Karistused väiksemate õigusrikkumiste eest:

rahatrahv 25 eurost euron, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti;
erikonfiskeerimine;
teatavate sõidukite juhtimise keeld.

Teile määratakse vabadusekaotus. Millised on teie võimalused selle kandmiseks?

Luksemburgis otsustab vabadusekaotuslike karistuste kandmise viiside üle riigiprokurör kohtuniku osaluseta.

On mitu võimalust.

Karistuse kandmine ositi

Karistuse ositi kandmine võimaldab vangil, kes ei kujuta endast ohtu, kanda karistust kindlaksmääratud ajavahemike kaupa.

Osaline vangistus

See süsteem võimaldab vangil tegeleda oma kutsealal või jätkata hariduse omandamist või koolitustel osalemist väljaspool vanglat.

Tingimisi vabastamine

See võimaldab kinnipeetava vabastada enne karistusaja lõppu.

Lühiajaline väljasõit

Lühiajaline väljasõit on luba lahkuda vanglast kas teatavaks osaks päevast või 24tunnisteks ajavahemikeks, kusjuures see aeg loetakse karistusaja hulka.

Tingimisi karistus

Tingimisi või alalist vabastamist silmas pidades võib määrata tingimisi karituse neile kinnipeetavatele, kelle käitumine eelnevalt võimaldatud väljasõidu ajal on hinnatud positiivseks.

Elektronilise valve võru

Selle kasutamist ei reguleerita veel ühegi seadusega.

Milline on kuriteo ohvri roll kohtumenetluse ajal?

Kuriteo ohvrit võib tunnistajana üle kuulata. Ta võib algatada ka tsiviilasja, nt nõuda kahjutasu. Ohver võib esitada märkusi arutatava õigusrikkumise ja selle tagajärgede kohta. Ta võib esitada apellatsiooni kohtuotsuse peale, kuid ainult oma tsiivilhuvide osas.

Seonduvad lingid

[Kohutute korraldus](#)

[Karistusseadustik](#)

[Kriminaalmenetluse seadustik](#)

Viimati uuendatud: 05/04/2016

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [fr](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

4. Minu õigused pärast seda, kui kohus on otsuse langetanud

Kas ma võin edasi kaevata?

Teil on õigus esitada kohtuotsuse peale apellatsioon 40 päeva jooksul alates kohtuotsuse tegemise kuupäevast, esitades kohtule vastava avalduse.

Apellatsiooni võib esitada ka ainult karistumäära või tsiviilhagi summa peale.

Kohutute pädevus

Väiksem õigusrikkumine (*contravention*) – arutab politseikohus; apellatsiooni arutab kriminaalkohus.

Raske õigusrikkumine (*délit*) – arutab kriminaalkohus; apellatsiooni arutab apellatsioonikohus.

Kuritegu (*crime*) – arutab ringkonnakohtu kriminaalkolleegium; apellatsiooni arutab apellatsioonikohtu kriminaalkolleegium.

Mis juhtub, kui ma esitan apellatsiooni?

Apellatsioonist teavitatakse 24 tunni jooksul selle kohtu riigiprokuröri, kus apellatsiooni hakatakse arutama. Määratakse apellatsioonistungi kuupäev ning see tehakse teile teatavaks.

Kui kaua võtab aega apellatsiooni läbivaatamine?

Apellatsiooni läbivaatamine võtab aega mitu kuud.

Kas ma võin apellatsioonimenetluses esitada uusi tõendeid? Milliseid eeskirju kohaldatakse?

Teil on õigus esitada apellatsioonimenetluse osana uusi tõendeid. Kehtivad tõendite suhtes kohaldatavad eeskirjad. Kohus aktsepteerib kõiki talle esitatud õiguspäraselt saadud tõendeid. Kohus ei aktsepteeri siiski menetluslike tõendeid, nagu dokumendi õigustühisus, mis oleks tulnud tõstatada algse kohtumenetluse raames.

Mis juhtub apellatsioonistungil ning millise otsuse võib kohus teha?

Kohtunik vaatab faktid uuesti läbi, kuid põhimõtteliselt tunnistajaid uuesti üle ei kuulata, välja arvatud juhul, kui kohus seda vajalikuks peab. Samaselt võib kohus küsitleda uusi tunnistajaid, kui see on vajalik.

Üldiselt ei saa apellatsioonikohus suurendada madalama astme kohtu määratud karistust, kui kohtuotsuse vaidlustas ainult süüdistatav. Sellisel juhul võib kohus jätta määratud karistuse jõusse või seda vähendada. Karistuse suurendamine on võimalik ainult siis, kui kohtuotsuse on vaidlustanud ka riigiprokurör.

Seda teeb riigiprokurör tavaliselt siis, kui süüdistatav esitab apellatsiooni kohtuotsuse kriminaalosa peale.

Mis juhtub, kui apellatsioon rahuldatakse või kui seda ei rahuldata?

Teil on õigus esitada järgmise astme apellatsioon (kassatsioonkaebus). Kassatsioonikohus piirdub ainult õiguslike aspektide kontrollimisega ning ei aruta enam faktilisi asjaolusid.

Kas ma saan hüvitist, kui esimene otsus oli vale? Millises summas? Kuidas?

Teil on õigus saada hüvitist ainult alusetu vangistuse korral. Seda õigust saavad kasutada kõik isikud, keda on kinni peetud rohkem kui kolm päeva, tingimusel et kinnipidamine või selle jätkamine ei toimunud teie enda süül.

Kui minu apellatsioon rahuldatakse, siis kas minu suhtes langetatud kohtuotsus jääb minu karistusregistri andmetesse?

Kui teie apellatsioon rahuldatakse ja selle tulemusena mõistetakse teid õigeks, ei kanta teie suhtes langetatud kohtuotsust teie karistusandmetesse.

Kas mul on võimalik uuesti apelleerida, kui esimene apellatsioon tulemust ei anna? Kellele? Millistel tingimustel?

Kõik isikud, keda käsitatakse lõplikus otsuses kuriteo või õigusrikkumise toimepanijana, võivad taotleda läbivaatamist järgmistel tingimustel:

pärast kuriteos või õigusrikkumises süüdimõistmist mõistetakse sama teo eest süüdi teine isik ning need kaks süüdimõistmist ei saa koos eksisteerida. Sellisel juhul on nende kahe otsuse vasturääkivus tõend sellest, et üks neist isikutest on süütu;

ütlusi andnud tunnistajad mõistetakse hiljem süüdi valevande andmisest;

pärast süüdimõistmist ilmneb asjaolu või seni teadmata tõend, mis teid osaliselt või täielikult süüst vabastab;

pärast mõrvas süüdimõistmist esitatakse tõendid, mis annavad piisavalt alust arvata, et väidetav ohver on elus;

Euroopa Inimõiguste Kohus sedastab, et isik on kriminaalasjas süüdi mõistetud vastuolus inimõiguste kaitse konventsiooniga.

Läbivaatamistootluste kohta teeb kassatsioonikohtuna otsuse ülemkohus.

Millal muutub süüdimõiste kohtuotsus lõplikuks?

Süüdimõiste kohtuotsus muutub lõplikuks, kui on kasutatud kõik võimalused apellatsiooni esitamiseks, sealhulgas kui on möödunud apellatsiooni või kassatsioonkaebuse esitamise tähtajad.

Kui ma olen pärit teisest liikmesriigist, siis kas mind võib pärast kohtumenetlust riigist välja saata?

Teid kui teise liikmesriigi kodanikku võidakse pärast kohtumenetlust riigist välja saata, kui tõsised rahutused takistavad avaliku korra säilitamist. Kolmanda riigi kodanik võib taotleda enda vabastamist pärast seda, kui ta on kandnud ära poole talle määratud vanglakaristusest, tingimusel et ta esitab kirjaliku lubaduse Luksemburgi enam mitte kunagi tagasi pöörduda.

Te võite esitada enda väljasaatmist käsitleva rändeministeeriumi otsuse peale apellatsiooni halduskohtule.

Mis saab süüdistuse esitamist või süüdimõistmist käsitlevast teabest?

Teave teie süüdimõistmise kohta lisatakse teie karistusregistri andmetesse – fail, kus registreeritakse Luksemburgi kriminaalkohtu süüdimõistvad otsused.

Kuidas ja kus seda teavet hoitakse?

Karistusregistri andmeid hoitakse digitaalse andmebaasina peaprokuratuuris ja selle üle teostab järelevalvet riigiprokurör. Teie kohta sisestatakse andmebaasi teie perekonna- ja eesnimi, teie isa ja ema perekonna- ja eesnimi ning kui see on asjakohane, siis teie abikaasa perekonna- ja eesnimi, teie sünniaeg ja -koht, elukoht ja amet; samuti võidakse teid identifitseerida isikukoodi abil.

Kui kaua seda teavet hoitakse?

Luksemburgi kohtu langetatud süüdimõistvad kohtuotsused kustutatakse karistusregistrist, kui leitakse, et te olete ära teeninud õigusliku või kohtuliku rehabiliteerimise.

Kas seda teavet võib hoida ilma minu nõusolekuta?

Karistusregistri andmete hoidmine on kohustuslik ja seda võib teha teie nõusolekuta.

Kas ma võin esitada vastuväiteid selle teabe hoidmise suhtes? Kuidas? Kellele?

Teil on õigus esitada vastuväiteid karistusregistrisse kantavate andmete suhtes; teil on õigus esitada kaebus ringkonnakohtunike kolleegiumi kinnisele istungile.

Seonduvad lingid

[Karistusregister](#)

[Karistuseadustik](#)

[Kriminaalmenetluse seadustik](#)

Viimati uuendatud: 05/04/2016

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

5 - Väiksemad õigusrikkumised

Liiklusnõuete rikkumised on sätestatud liikluseeskirjas, mis sisaldab eelkõige alkoholi tarbimisega seotud õigusrikkumisi, piirkiiruse ületamisega seotud õigusrikkumisi ning õigusrikkumisi, mis on seotud käitumisega õnnetuse korral.

Millised on alkoholi tarbimisega seotud õigusrikkumised?

Tehakse vahet eri jooeastmete vahel. Jooibes juhtimise eest karistatakse, kui vere alkoholisisaldus on vähemalt 0,5 g liitri vere kohta. Alates sellest tasemest kuni alkoholisisalduseni 1,2 g liitri vere kohta on pädev politseikohus (tõsine väike õigusrikkumine). Sealt edasi on asja arutamine kriminaalkohtu pädevuses (raske õigusrikkumine).

Seaduses kirjeldatakse ka olukorda, kui juht on ilmselt joobetunnustega. Näiteks, kui teie vere alkoholisisaldus on väiksem kui 0,5 g liitri vere kohta, kuid teil on ilmsed joobetunnused, käsitatakse seda nii, nagu oleks teie veres alkoholi vähemalt 0,5 g liitri kohta. Samamoodi juhul, kui see tase jääb vahemikku 0,5–1,2 g liitri vere kohta, kuid juhul on ilmsed joobetunnused, käsitatakse seda nii, nagu oleks tema vere alkoholisisaldus vähemalt 1,2 g liitri kohta.

Millised on võimalikud karistused?

Võimalikud karistused on järgmised: vangistus, rahatravh, juhtimisõiguse äravõtmine (ajutine, alaline, kohene) või konfiskeerimine. Karistus sõltub õigusrikkumise raskusastmest.

Millised on piirkiiruse ületamisega seotud õigusrikkumised?

Piirkiiruse ületamisega seotud õigusrikkumisi on kolme liiki.

Kerged väiksemad õigusrikkumised

Siia kuuluvad kõik kiiruseületamised, mis ei kuulu ühtegi muusse kategooriasse. Kerge õigusrikkumise eest määratakse karistuseks trahvinõude tasumine ning asi lõpetatakse.

Rasked väiksemad õigusrikkumised

Karistuseks on rahatravh (25–500 eurot).

Suurel kiirusel toime pandud (rasked) õigusrikkumised (ainult korduva õigusrikkumise korral pärast esimest raskemat õigusrikkumist)

Karistuseks on rahatravh (500–10 000 eurot) ja vabadusekaotus (8 päeva kuni 3 aastat) või emb-kumb nimetatud karistustest.

Täpsema teabe saamiseks piirkiiruse ületamisega seotud künniste kohta ning kiiruseületamise raskusastmete kohta vt [transpordiküsimustega tegeleva ministeriumi](#) veebisaiti.

Millised on õigusrikkumised, mis on seotud käitumisega õnnetuse korral?

Õnnetuskohalt lahkumine

Õnnetuse korral peate jääma õnnetuskohale (olenemata kahju laadist või ulatusest), kuni kõik uurimistoimingud on lõpule viidud. Vastasel korral olete õnnetuskohalt lahkumisega pannud toime õigusrikkumise.

Õnnetuskohalt lahkumise eest võidakse teid karistada vangistuse, rahatrahvi või juhtimisõiguse äravõtmisega.

Ohus olevale isikule abi andmata jätmine

Ohus olevale isikule abi andmata jätmine on karistatav, kui olukorras, mis ei kujuta tõsist ohtu teile ega teistele, keeldute te minemast appi isikule, kes on suures ohus, olenemata sellest, kas te avastasite sellises olukorras oleva isiku ise või teile kirjeldasid sellist olukorda teilt abi paluma tulnud isikud.

Ohus olevale isikule abi andmata jätmise korral võib teid karistada vangistusega 8 päevast kuni 5 aastani ning rahatrahviga 251–10 000 eurot või ühega neist karistustest.

Tahtmatu kehavigastuse tekitamine ja tahtmatu tapmine.

Neid juhtumeid arutab kohus eraldi kui sõidukijuhtimisega mitteseotud kohtuasju.

Seonduvad lingid

[Transpordi osakond, piirkiiruse ületamine](#)

[Uued arengud maanteetranspordis](#)

Viimati uuendatud: 05/04/2016

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Süüdistatavad (kriminaalmenetlused) - Malta

Käesolevatel teabelehtedel selgitatakse, mis juhtub, kui isikut kahtlustatakse või süüdistatakse kuriteos, mida menetletakse kohtus.

Kui te olete kuriteoohver, leiate kogu teabe oma õiguste kohta siit.

Kriminaalmenetluse lühikirjeldus

Teile esitatakse süüdistus alati magistraadikohtus. Kui teile esitatakse süüdistus siis, kui te olete vahi all, peab kohus kõigepealt otsustama, kas teie jätkuv kinnipidamine on õigusnormide alusel põhjendatud, ning seejärel teatama teile, et te võite taotleda kaitsjoni vastu vabastamist. Kui teile esitatakse süüdistus ja te ei ole sel ajal vahi all, tehakse teile teatavaks süüdistus ning aeg, millal te peate esimeseks istungiks kohtu ette ilmuma.

Kohtumenetlusi on kolme erinevat liiki sõltuvalt sellest, kui tõsised süüdistused teie vastu esitatakse.

Lihlmenetlus magistraadikohtus

Süüdistuse esitamine

Süüdistuskõne, mille esitab politsei

Kaitsekõne

Lõppsõnad

Kohtuotsus

Menetlus magistraadikohtus pärast tõendite kogumist

Süüdistuse esitamine

Süüdistuskõne, mille esitavad politsei ja peaprokurör

Kaitsekõne

Lõppsõnad

Kohtuotsus

Kohtumenetlus vandekohtunikega

Esialsed avaldused ja avaldused seoses tõendite lubatavusega

Süüdistusakti ettelugemine

Prokuröri pöördumine

Süüdistuskõne, mille esitab peaprokurör

Kaitsekõne

Prokuröri vastulause

Kaitse vastulause

Kokkuvõte

Kohtuotsus

Karistus

Üksikasjalikku teavet menetluse kõikide etappide ja oma õiguste kohta leiate teabelehtedelt. See teave ei asenda õiguslast nõu ning selle eesmärk on vaid anda juhiseid.

Euroopa Komisjoni roll

Euroopa Komisjonil ei ole liikmesriikide kriminaalmenetluses mingit osa ning komisjon ei saa teid kaebuste korral aidata. Käesolevatel teabelehtedel esitatakse teave selle kohta, kuidas ja kellele kaebus esitada.

Vajaliku teabe leidmiseks klikkige alltoodud linkidel

[1 - Minu õigused uurimise ajal](#)

[2 - Minu õigused kohtumenetluse ajal](#)

[3 - Minu õigused pärast kohtumenetlust](#)

Viimati uuendatud: 23/03/2023

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

1 - Minu õigused uurimise ajal

A. Kas uurimist mõjutab see, et ma olen välisriigi kodanik?

Kriminaalmenetluse võib algatada iga isiku suhtes, kes paneb toime kuriteo ja kes kuulub Malta ametiasutuste jurisdiktsiooni alla. Uurimise käigus kasutatavad menetlused on samad nii Malta kui ka välisriigi kodanike puhul. Isikutele, kes ei ole Malta kodanikud või elanikud, on õigusnormidega siiski tagatud teatavad õigused, eelkõige õigus kasutada tõlki, kui kahtlustatav ei mõista või ei räägi malta keelt, ning isiku õigus suhelda vabaduse võtmise ajal konsulaarasutustega.

B. Millised on uurimise etapid?

i. Tõendite kogumise etapp / uurijate volitused

Kriminaalmenetlus algatatakse, kui politsei saab teate, teabe või kaebuse. Kui politseid on neil viisidel teavitatud, alustab ta uurimist, kogudes tõendeid, et teha kindlaks, kas kuritegu on toime pandud ja keda tuleb pidada selle toimepanemise eest vastutavaks.

Seepärast on politseile antud seadusega õigus kohustada iga isikut, kellel võib olla teavet uuritava kuriteo kohta, seda teavet esitama. See hõlmab tõendite kogumist ja tunnistajate ütluste võtmist.

ii. Kahtlustatavana kinnipidamine

Kui kindlaks on tehtud, et teatavat isikut on põhjust kahtlustada kuriteo toimepanemises, võib politsei paluda, et kohtunik annaks kahtlustatava suhtes välja vahistamismääruse. Teatavatel asjaoludel võib politsei isiku uurimise eesmärgil vahistada ilma kohtuniku välja antud vahistamismääruseta.

Kohe, kui kahtlustatav vahistatakse, teavitatakse teda talle arusaadavas keeles tema õigustest, sealhulgas tema vahistamise põhjusest, tema õigusest vaikida ja õigusest konsulteerida enda valitud kaitsjaga. Samuti antakse talle koopia kirjast, milles on märgitud tema õigused.

Sel ajavahemikul võib politsei vahi all oleva isiku läbi otsida kuriteoga seotud tõendite leidmiseks või kui kahtlustatakse, et isik võib olla ohtlik endale või teistele või et tal võib olla kaasas midagi, mida ta võib kasutada vahi alt põgenemiseks.

Politsei võib võtta ka bioloogilised proovid ja sõrmejäljed. Asjakohase nõusoleku alusel võidakse võtta ja registreerida DNA-proov. Kui isik keeldub sõrmejälgi andmast, võidakse teda selleks kohustada kohtuniku välja antud määrusega. DNA registreerimine ei saa aga olla kohustuslik.

iii. Küsitlemine

Politsei võib kahtlustatavat seoses uuritava kuriteoga küsitleda. Küsitlemise käigus võib politsei küsida mis tahes küsimusi, mis võivad tal aidata teavet koguda ja mis võidakse esitada tõenditena nii kahtlustatava poolt kui ka tema vastu. Kahtlustatav võib paluda, et küsitlemise ajal oleks kohal tema valitud kaitsja.

iv. Eelvangistus

Kooskõlas Malta seadustekoguga ei tohi isikut hoida vahi all kauem kui vaja ja igal juhul mitte kauem kui nelikümmend kaheksa (48) tundi. Vahi all hoidmise ajal peaks politsei tegema kindlaks, kas ta kavatseb vahi all oleva kahtlustatava otse kohtu ette saata või vabastab isiku, kuna põhjendatud kahtlust enam ei ole või kuna ta peab juhtumit enne asja kohtusse saatmise otsuse tegemist veel uurima.

C. Millised õigused on mul uurimise ajal?

i. Kas mul on õigus kasutada tõlki ja lasta dokumente tõlkida?

Kui te ei räägi või ei mõista politseis või muus pädevas asutuses kasutatavat keelt, on teil õigus kasutada tõlgi abi tasuta.

Tõlk võib aidata teil rääkida kaitsjaga ning ta on kohustatud hoidma selle vestluse sisu konfidentsiaalsena.

Teil on õigus saada tõlge vähemalt oluliste dokumentide asjakohastest lõikudest, sealhulgas kohtuniku või magistraadi määrusest, mille alusel teid vahistati või vahi all hoitakse, süüdistusest, süüdistusaktist ja kohtuotsusest. Teatavatel juhtudel võite saada suulise või kokkuvõtva tõlke.

ii. Kas mul on õigus saada teavet ja tutvuda toimikuga?

Kui teid vahistatakse või kinni peetakse, on teil või teie kaitsjal õigus saada juurdepääs olulistele dokumentidele, mis on vajalikud vahistamise või kinnipidamise vaidlustamiseks.

Kui teie juhtum jõuab kohtusse, on teil või teie kaitsjal õigus tutvuda teid toetavate või teie vastu kogutud tõendusmaterjalidega.

iii. Kas mul on õigus kaitsjale ja õigus teavitada kolmandat isikut oma olukorrast?

Teil on kinnipidamise ajal õigus kaitsjale. See õigus hakkab kehtima kohe, kui teid kinni peetakse, ja enne teie küsitlemist.

Teil on õigus saada kaitsjate ja õigusnõustajate nimekiri, kust võite valida kellegi end abistama, või võite otsustada kasutada tasuta õigusabi andva kaitsja abi. Viimasel juhul on õigusabi tasuta.

Politsei ei saa nimeliselt soovitada ühtegi kaitsjat, keda te saate vahi all olles või kinnipidamise ajal kasutada.

Teil ja teie kaitsjal on õigus saada vähemalt tund aega enne küsitlemise algust teavet väidetava kuriteo kohta, millega teie küsitlemine seotud on. See teave tuleks teha teile kättesaadavaks vähemalt üks tund enne küsitlemise algust.

Kinnipidamise ajal on teil õigus teid esindava kaitsjaga privaatselt kohtuda ja suhelda, ka enne teie küsitlemist politseis.

Teil on õigus kaitsja kohalolekule ja tõhusale osalemisele teie küsitlemisel.

Kogu küsitlemine, kõik antud vastused ja kahtlustatava või süüdistatava küsitlemisega seotud menetlused tuleks audiovisuaalselt salvestada, kui küsitlev ametnik peab seda võimalikuks; teil on õigus saada pärast küsitlemise lõppu salvestise koopia.

Teil on õigus kaitsja kohalolekule järgmiste uurimise ja tõendite kogumise toimingute ajal:

kahtlustatavate ülesrivistamine tuvastamise eesmärgil;

vastastamine;

kuriteopaiga rekonstrueerimine.

Kui kasutate oma õigust kaitsjale, tuleks austada teie ja teie kaitsja vahelise suhtluse konfidentsiaalsust.

Teie vahistamise korral tuleks teid teavitada teie õigusest lasta oma vabadusekaotusest teada anda vähemalt ühele isikule, näiteks sugulasele, õpetajale või muule teie valitud isikule.

Teatavatel seadusega ettenähtud juhtudel võidakse ajutiselt piirata teie õigust teavitada teisi isikuid oma kinnipidamisest.

Sel juhul annab politsei teile sellest teada.

Kui olete välisriigi kodanik, võite teatada politseile, et soovite lasta oma kinnipidamisest teavitada oma riigi konsulaarasutust või saatkonda.

Samuti võite politseile teada anda, kui soovite ühendust võtta mõne oma riigi konsulaarasutuse või saatkonna ametnikuga.

iv. Kas mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Politsei küsib teilt, millise kaitsja või õigusnõustaja abi te soovite kasutada. Politsei küsib teilt ka, kas soovite kasutada tasuta õigusabi andva kaitsja abi. Kui soovite kasutada tasuta õigusabi andva kaitsja abi, pakutakse teile seda abi tasuta.

Vahi all olles on teil enne küsitlemist õigus ühetunnisele õigusnõustamisele. Võite valida ka telefoni teel nõustamise.

v. Mida on oluline teada seoses järgmisega:

a. süütuse presumptsioon

Olenemata võimalikest õigusemõistmise huvides võetavatest ennetusmeetmetest peetakse igaüht süütuks seni, kuni asja arutav kohus teeb lõpliku kohtuotsuse selle kohta, kas isik on kuriteo toime pannud või mitte;

b. õigus vaikida ja õigus ennast mitte süüstada

Politseis või muudes pädevates asutustes küsitlemise ajal on teil õigus vaikida ja ennast mitte süüstada.

Teie kaitsja saab aidata teil selle üle otsustada;

c. tõendamiskohustus

Kahtlustatava või süüdistatava süü tõendamise kohustus lasub prokuratuuril, välja arvatud neil konkreetsetel juhtudel, kus õigusnormides nõutakse teatavate konkreetsete asjaolude tõendamist sellelt isikult.

Kahtlustatava või süüdistatava puhul tuleks arvesse võtta mis tahes põhjendatud kahtlust tema süüs, sealhulgas juhtudel, kui kohus hindab, kas süüdistatav tuleks õigeks mõista.

Kahtlustatav või süüdistatav võib tema vastu esitatud tõendeid vaidlustada. Kui tõendiks on tunnistaja ütlused, võib kahtlustatav või süüdistatav tunnistajat risküsitleda või kutsuda tema ütluste vaidlustamiseks oma tunnistajaid.

Kui tõendiks on dokumendid, võib kahtlustatav või süüdistatav risküsitleda tunnistajaid või kohtueksperte, kes need dokumendid esitasid, või kutsuda tõendite vaidlustamiseks oma tunnistajaid. Te ei või aga ise eksperdiarvamust esitada. Ekspertiarvamust saab vaidlustada üksnes sel teel, et risküsitleda kohtueksperti seoses tema järelduste või pädevusega.

Kahtlustatav või süüdistatav võib ka kutsuda tunnistajaid ja esitada dokumentaalseid tõendeid oma kaitsevaidete tõendamiseks.

Kui kohtumenetlus toimub kriminaalkohtus, on seadusega ette nähtud tähtaeg, mis hakkab kulgema alates süüdistatavale süüdistusakti kättetoimetamisest ning mille jooksul peab süüdistatav andma teada tunnistajatest ja kõigist muudest tõenditest, mida ta kavatses kohtumenetluse ajal enda kaitsmiseks kasutada. Magistraadikohtus sellist tähtaega ei ole.

vi. Millised on laste menetluslikud eritagised?

Kui väidetava kuriteo tunnistaja või ohver on alaealine, on nii politsei kui ka kohtute praktika, et kui võimalik, siis alaealisi kohtusse ei kutsuta; alati see aga võimalik ei ole. Alaealiste ütluste võtmiseks kasutavad kohtud tavaliselt videokonverentsi võimalust. Kui alaealine on ohver, räägib kohtunik – keda abistab lastepsühholoog – temaga selleks ette nähtud ruumis, mis võib asuda kohtuhoones, videokonverentsi teel nii, et alaealine ei ole samas ruumis süüdistatavaga. Õiguslikult on kohtutel, eelkõige alaealiste asjade kohtul, õigus määrata ka lasteadvokaat (peatüki 602 artikkel 25 ja täiendav õigusakt 12.20), kes kaitseb alaealise õigusi olenemata sellest, kas alaealine on ohver või süüdistatav. See õigus tuleneb selgelt ka Malta seadustekogu peatükist 602 ja veel enam lasteseadusest. Nimetatud peatükis on ette nähtud ka mujal kui kohtuhoones asuv vajaliku varustusega koht, mida kutsutakse lastemajaks – seal võivad haavatava alaealise ohvriga rääkida nii kohtunik kui ka rühm väljaõppega eksperte, keda kutsutakse lasteküsitlajateks.

vii. Millised on haavatavate kahtlustatavate menetluslikud eritagised?

Kui kahtlustatava psühholoogilise või füüsilise seisundi või kuriteo laadi tõttu peetakse vajalikuks hoida vahistatut uurimise ajal politseis vahi all, pannakse ta pideva järelevalve alla, mis tähendab, et politseinik valvab kongi vahistatu tervise huvides kohapeal ööpäev läbi. Nagu kõigile kahtlustatavatele või vahistatutele, tagatakse isikule viivitamata mis tahes arstiabi, kui ta seda palub, sealhulgas olenevalt asjaoludest transport kliinikusse või haiglasse. Kui arst teatab pärast selle haavatava kahtlustatava läbivaatamist, et teda ei tohiks hoida kongis, teavitatakse viivitamata uurimisametnikku ja võetakse vastavad parandusmeetmed (näiteks kaitsjoni vastu vabastamine).

D. Millised on seaduses sätestatud tähtajad uurimise ajal?

Seaduses sätestatud tähtajad uurimise ajal sõltuvad eelkõige kuriteo laadist. Iga kuriteo eest on karistusseadustikus ette nähtud karistus. Kuritegude aegumise kohta on Malta seadustekogu 9. peatüki artiklis 688 sätestatud nende õiguslike tähtaegade standardparameetrid, mille jooksul saab kuritegu uurida. Tähtaja möödudes kuritegu aegub ja politsei ei saa seda konkreetset kuritegu enam uurida. Samuti tuleks märkida, et kui kriminaalasjas on kuriteo väidetava toimepanija isik teadmata ja selle põhjuseks ei ole puudujäägid uurimisametniku töös, siis Malta seadustekogu 9. peatüki artikli 692 kohaselt aegumisperioodi arvestama ei hakata. See võib nii olla näiteks mõrvajuhtumi korral, kui leitud on ohver, aga miski ei võimalda mõrvarit tuvastada.

E. Milliseid ettevalmistusi tehakse kohtueelse menetluse ajal, kaasa arvatud eelvangistuse alternatiivid ja võimalus kinni peetava üleviimiseks päritoluriiki (Euroopa järelevalvekorraldus)?

Ettevalmistused, mida politsei peaks tegema, enne kui juhtumit saab kohtus arutama hakata, hõlmavad järgmist:

juhtumit tunnistajate kutsumine;

kui isikule esitatakse süüdistus kohtukutsega, peaks prokurör tagama, et süüdistatavale esitatud süüdistusi sisaldav kohtukutse toimetatakse kätte õigusnormide kohaselt;

kui tegemist ei ole kuriteoga, mis puudutab otseselt peaprokuratuuri, peaks prokurör arutama juhtumit ja täpsemalt süüdistusi peaprokuratuuriga, eriti kui juhtum on keerukas;

kui isikule esitatakse süüdistus vahi all olemise ajal, peaks prokurör teavitama sellest süüdistatava kaitsjat ning politsei saadab süüdistatava kohtusse.

Eelvangistuse alternatiive saab kasutada, kui isikule esitatakse süüdistus kohtukutsega või kui isik vabastatakse kaitsjoni vastu seniks, kuni uurimisametnik viib lõpule oma uurimise, ja isikule esitatakse hiljem süüdistus kas vahi all olemise ajal või kohtukutsega.

Päritoluriiki üleviimise võimalus hõlmab *ad hoc* menetlusi, mis kuuluvad peaprokuratuuri pädevusse. Neid menetlusi kohaldatakse üksnes erijuhtudel, nt kui esitatakse väljaandmistootlus või kui vanglakaristust kandev süüdimõistetu esitab kohalikele pädevatele asutustele ja oma elukohariigi ametiasutustele taotluse jätkata karistuse kandmist oma riigis.

Viimati uuendatud: 23/03/2023

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

2 - Minu õigused kohtumenetluse ajal

A. Kus toimub kohtumenetlus?

Kohtumenetlus toimub Valletta kohtutes. Olenevalt teie vastu esitatud süüdistuste tõsidusest algatatakse teie suhtes menetlus kas magistraadikohtus kriminaalkohtuna, kui kuritegu kuulub selle pädevusse, või magistraadikohtus eeluurimiskohtuna, kui magistraadikohus kriminaalkohtuna ei ole pädev seda arutama.

Kui magistraadikohtus eeluurimiskohtuna on uurimine lõpule viidud, otsustatakse, kas kuriteo kohta teeb otsuse magistraadikohus kriminaalkohtuna või kriminaalkohus, st vandekohus. Igal juhul tehakse kohtuotsus, millega kas mõistetakse isik süüdi ja määratakse asjakohane karistus või mõistetakse isik õigeks.

B. Kas süüdistust saab muuta? Kui see on võimalik, siis millised on minu õigused saada selle kohta teavet?

Jah, süüdistust saab muuta. Kui seda tehakse ja muudatused on märkimisväärsed, siis üldjuhul esitatakse isikule uus süüdistus ja kohus viib ellu uue uurimise. Tõendid esitatakse uuesti, välja arvatud juhul, kui isik sellest võimalusest loobub.

C. Millised õigused on mul kohtuistungil ajal?

Kohtuistungil ajal on teil õigus saada abi enda valitud kaitsjal ja kui teil puuduvad selleks vahendid, siis õigus lasta määrata endale tasuta õigusabi andev kaitsja. Samuti võite otsustada end ise kaitsta. Lisaks on teil õigus sellele, et teid peetakse süütuks seni, kuni kohus pole teinud teie kohta süüdimõistvat otsust. Teil on õigus saada abi tõlgilt ning risküsitleda prokuröri tunnistajaid ja küsitleda enda tunnistajaid. Samuti on teil õigus keelduda teie vastu algatatud kohtumenetluses tunnistuste andmisest.

i. Kas ma pean kohtus kohal olema? Millistel tingimustel võin ma jätta kohtusse ilmumata?

Jah, peaksite alati kohtuistungil kohal olema, kuna meie süsteemis ei tunnistata tagaseljaotsuseid. Kui teil pole võimalik kohtusse ilmuda haiguse, reisi või muu põhjuse tõttu, peaksite esitama oma kaitsja kaudu kohtule taotluse.

ii. Kas mul on õigus kasutada tõlki ja lasta dokumente tõlkida?

Kui kohtunik valdab tunnistaja räägitavat keelt hästi, võib ta tõlkida ütlused kirjaliku menetluse keelde; kõigil muudel juhtudel või teie taotluse alusel kaasatakse vandetõlk.

iii. Kas mul on õigus kaitsjale?

Kohtuistungi ajal on teil õigus saada abi enda valitud kaitsjalt omal kulul või tasuta õigusabi andvalt kaitsjalt, kelle on määranud kohus.

Kui teil pole rahalisi vahendeid enda valitud kaitsja palkamiseks, peaksite esitama taotluse kas kohtunikule, kes registreerib selle toimikus, või Malta tasuta õigusabi ametile, kes esitab teie nimel taotluse tasuta õigusabi andva kaitsja määramiseks.

Lihtmenetluse korral määrab kohtunik pärast teie taotluse ärakuulamist teid abistama tasuta õigusabi andva kaitsja, kes juhtub tol päeval tööl olema.

Tõendite kogumise menetluse ja/või kriminaalkohtumenetluse korral võib taotluse tasuta õigusabi andva kaitsja määramiseks esitada kohtunikule, kes edastab selle tasuta õigusabi ametile, kes omakorda teeb märke teid abistava kaitsja kohta. Võite paluda ka tasuta õigusabi ametil esitada taotluse teie nimel. Tasuta õigusabi andvat kaitsjat ei tohi muuta, välja arvatud põhjendatud takistuse korral.

iv. Millistest muudest menetlusõigustest ma peaksin olema teadlik? (nt kahtlustatavate ilmumine kohtusse)

Isikul on õigus kutsuda oma tunnistajad tunnistusi andma. Tunnistajaks võib kutsuda iga vaimselt terve isiku, kui tema pädevuse suhtes pole esitatud vastuväidet.

Kahtlustatavate või süüdistatavate õiguste kohta leiab lisateavet [Malta seadustekogu 9. peatükis esitatud karistusseadustiku](#) artiklist 534A–534AG.

Lisaks kõigele, mida on mainitud seoses isiku vahistamise või kinnipidamisega kriminaalmenetluse mis tahes etapis, tuleks teha vahistatule või tema kaitsjale kättesaadavaks kõik politsei valduses olevad dokumendid, mis on seotud asjaomase juhtumiga ja olulised vahistamise või kinnipidamise õiguspärasuse tulemuslikuks vaidlustamiseks.

D. Võimalikud karistused

Teie süüdimõistmise korral võidakse määrata järgmisi karistusi:

vangistus;

üksikvangistus;

keeld;

rahaline karistus.

Väärteo toimepanemise eest võidakse teile määrata järgmisi karistusi:

arest;

trahv;

noomitus või hoiatus.

Määrata võidakse ka alternatiivseid karistusi, nagu: kriminaalhooldus, karistusest tingimisi vabastamine ja üldkasulik töö.

Viimati uuendatud: 23/03/2023

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

3 - Minu õigused pärast kohtumenetlust

A. Kas mul on õigus kohtuotsus edasi kaevata?

Süüdimõistetu võib igal juhul edasi kaevata süüdimõistva kohtuotsuse või talle seoses süüdimõistva kohtuotsusega määratud karistuse, välja arvatud juhul, kui see karistus on ette nähtud õigusnormides. Edasikaebamisega ei saa kunagi kaasneda rangemat karistust. Süüdistatav võib süüdimõistva otsuse edasi kaevata ka süüdimatusele tuginedes. Teatavatel juhtudel võib kohus saata asja uuesti läbivaatamisele.

B. Milliseid muid õiguskaitsevahendeid ma võin kasutada?

Pärast süüdimõistmist võite paluda presidendilt armuandmist. See on väga võimas kaalutusõigusel põhinev vahend, mis on reguleeritud Malta põhiseaduse artikliga 93 ning mida saab kasutada riigi täidesaatev võim, täpsemalt Malta president. Armuandmise õigus annab presidendile valitsuse kaudu võimu, mis muidu on riigi kohtuvõimul.

Üldjuhul võib armuandmine peatada süüdimõistva kohtuotsuse mõju, näiteks kui nõutakse vanglakaristust kandva isiku viivitamatut vabastamist. President võib ka kooskõlas põhiseaduse artikliga 93 asendada karistuse leebema karistusega või võtta meetmeid kooskõlas õigusakti muudatusega, millega on asjaomast karistust vähendatud.

C. Millised on karistuse määramise tagajärjed?

Süüdimõistva kohtuotsuse tagajärjed on rahaline karistus või vangistus, karistusregistrisse kandmine ja mainekahju.

i. Karistusregister

Iga kriminaalasju arutava kohtu tehtud süüdimõistev kohtuotsus registreeritakse süüdimõistetud isiku karistusregistri andmete hulgas, välja arvatud juhul, kui toimepandu on väärtegu;

süüdimõistetu oli kuriteo toimepanemise ajal alla 18aastane;

Malta president annab süüdimõistetule seoses selle süüdimõistva kohtuotsusega armu;

välja on antud kriminaalhooldusseaduse kohane määrus;

isik on süüdi mõistetud kuriteos, mille eest on ette nähtud kuni 200 euro suurune rahaline karistus, ja see on tasutud, tingimusel et isiku kohta pole varem tehtud ühtegi süüdimõistvat kohtuotsust.

Süüdimõistvat kohtuotsust ei registreerita pärast [karistusregistrikande puudumise tõendite määruse \(77. peatükk\)](#) teises lisas kehtestatud aja möödumist süüdimõistva kohtuotsuse tegemisest.

Eespool mainitud võimalus, et süüdimõistev kohtuotsus jäetakse registreerimata, puudub isikute puhul, kes on korduvalt toime pannud varguse või pettuse või müünud uimasteid või tegelenud ebaseadusliku uimastikaubandusega, rikkudes ohtlike uimastite määruse või meditsiini- ja seotud valdkondade töötajate määruse sätteid, või isikute puhul, kes on süüdi mõistetud määruse kolmandas lisas loetletud kuritegudes (näiteks valitsuse julgeoleku vastased kuriteod), valeütluste või valevande andmises või muus kuriteos, millele rikuti üldsuse usaldust.

v. Karistuse täideviimine, kinnipeetavate üleviimine, kriminaalhooldus ja alternatiivsed karistused

Lisaks vangistusele ja/või rahalistele karistustele on võimalik määrata ka alternatiivseid karistusi. Need on kriminaalhooldus, karistusest tingimisi vabastamine ja üldkasulik töö.

Välismaalane, kellele on Maltal määratud vabadusekaotuslik karistus, võib teatavatel asjaoludel kanda oma karistuse oma elukohariigis, tuginedes olenevalt juhtumist [kohtulikult karistatud isikute üleandmise Euroopa konventsioonile \(ETS nr 112\)](#) või [nõukogu raamotsusele 2008/909/JSK](#).

Viimati uuendatud: 23/03/2023

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [de](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Järgmised keeleversioonid: [es](#) on juba tõlgitud.

Süüdistatavad (kriminaalmenetlused) - Austria

Nendel teabelehtedel selgitatakse, mis juhtub, kui isikut kahtlustatakse või süüdistatakse õigusrikkumises, mida menetletakse kohtus. Austria õiguse kohaselt olete süüteo toime pannud üksnes siis, kui olete rikkunud konkreetset õigusnormi, mis oli jõus teo toimepanemise ajal. Süüdistuse esitamise õigus on riigil. Prokuratuur ja prokuratuuri juhtimisel tegutsev kriminaaluurimisosakond ning kohtud peavad kindlaks tegema faktid ja kõik faktide hindamisel olulised asjaolud.

Süüdistatava õigused kriminaalmenetluses

Nendel teabelehtedel selgitatakse, mis juhtub, kui isikut kahtlustatakse või süüdistatakse õigusrikkumises, mida menetletakse kohtus.

Austria õiguse kohaselt olete süüteo toime pannud üksnes siis, kui olete rikkunud konkreetset õigusnormi, mis oli jõus teo toimepanemise ajal. Süüdistuse esitamise õigus on riigil. Prokuratuur ja prokuratuuri juhtimisel tegutsev kriminaaluurimisosakond ning kohtud peavad kindlaks tegema faktid ja kõik faktide hindamisel olulised asjaolud.

Järgnevatelt teabelehtedelt saate teavet oma õiguste kohta süüdistatavana, kui teie suhtes algatatakse Austrias kriminaalmenetlus. Menetluse eri etappides on teie õigused erinevad. Esitatakse menetluse olulisemate etappide lühikirjeldus, et teil oleks võimalik kiiresti tutvuda teile vajaliku teabega.

Kriminaalmenetluse lühikirjeldus

Üldjoontes koosneb kriminaalmenetlus Austrias järgmistest etappidest:

uurimine;

kohtumenetlus;

apellatsioonimenetlus.

Üksikasjalikku teavet menetluse kõikide etappide ja oma õiguste kohta leiате teabelehtedelt. See teave ei asenda õiguslast nõu ning selle eesmärk on vaid anda juhiseid.

Kui te olete kuriteo ohvriks langenud, leiате kogu teabe oma õiguste kohta siit.

Vajaliku teabe leidmiseks klõpsake allpool esitatud linkidel

[Minu õigused uurimise ajal](#)

[Minu õigused kohtumenetluse ajal](#)

[Minu õigused pärast kohtumenetlust](#)

Viimati uuendatud: 01/06/2023

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

1 - Minu õigused uurimise ajal

A. Kas uurimist mõjutab see, et ma olen välisriigi kodanik?

Ei, põhimõtteliselt see uurimist ei mõjuta.

Kui te ei suuda saksa keeles piisavalt hästi suhelda, on teil õigus nõuda tõlki, kes määratakse teile ülekuulamise ajaks tasuta. Kui tõlki ei ole, ei pea te küsimustele vastama ega tohikski seda teha. Tõlk tõlgib teile esitatavad küsimused keelde, mida te valdate. Ühtlasi tõlgib tõlk teie vastused saksa keelde. Tõlk peab igal juhul tõlkima õigusküsimusi puudutavad juhised ja teabe, mis tuleb teile õigusnormide kohaselt anda. Teie soovi korral abistab tõlk teid ka teile määratud kaitsjaga suhtlemisel (kuid mitte teie enda valitud advokaadiga suhtlemisel).

Kui teid teavitatakse prokuratuuri korraldusest või kohtu otsusest, siis võite paluda abi ka nende dokumentide tõlkimisel. Kui soovite tutvuda oma toimikuga, abistab teid tõlkija üksnes juhul, kui teil ei ole kaitsjat ja kui ei oleks mõistlik eeldada, et te toimiku asjakohaste osade tõlkimise ise korraldaksite.

B. Millised on uurimise etapid?

Kriminaaluurimise eesmärk on kindlaks teha, kas toime on pandud kuritegu ja kes selle toime pani.

Kui konkreetse süüteo toimepanemises kahtlustatava isiku suhtes alustatakse uurimist, käsitatakse seda isikut süüdistatavana.

Kohus peab tegema uurimise käigus teatavad toimingud. Ta peab süüteo rekonstrueerima ja korraldama nn võistleva kohtumenetluse. Prokurör ja süüdistatav ning tema kaitsja osalevad selles menetluses ja neil on õigus esitada ülekuulatavale isikule küsimusi. Prokuratuur võib ka nõuda, et kohus koguks täiendavaid tõendeid, kui prokuratuur leiab, et see on avaliku huvi seisukohast vajalik.

Prokuratuur ja/või kriminaaluurimisosakond võivad enamiku uurimistoiminguid teha omal algatusel ilma kohtu nõusolekuta. Need toimingud hõlmavad eelkõige päringuid ja ülekuulamisi ning isikute tuvastamist, vara arestimist, isiku riiete ja tema valduses olevate esemete läbiotsimist jne.

Eelvangistuse määramiseks ja pikendamiseks on vaja kohtumäärust. Sama kehtib põhiõigustega seotud kohtulike sunnivahendite kasutamise suhtes (nt majaomanike õigustega kaitstud paikade läbiotsimine, juurdepääs pangakontodele, telefoni pealtkuulamine või telefonianndmete analüüsimine).

Prokuratuur peab uurimise lõpetama, kui kuritegu pole toime pandud või kui kindlaks tehtud faktidest ei piisa süüdistatavale süüdistuse esitamiseks. Muudel juhtudel, kui kindlaks on tehtud piisavad faktid, peab prokuratuur esitama pädevas kohtus süüdistuse.

Prokuratuur võib süüdistuse esitamisest loobuda juhtumite puhul, mille menetlust ei saa peatada, aga mille puhul kohtuliku karistuse määramine ei paista olevat vajalik, kuna süüdistatav maksab (enamasti) rahatrahvi. Seda võimalust ei saa kasutada juhul, kui kuriteoga kaasnes inimese surm või kui see kuulub kohtukaasistujatega kohtu või vandekohtuga kohtu pädevusse, teisisõnu juhtumite puhul, millega kaasneb (üldjuhul) enam kui viie aasta pikkune vangistus.

i. Tõendite kogumise etapp / uurijate volitused

Kohus peab tegema uurimise käigus teatavad toimingud. Ta peab süüteo rekonstrueerima ja korraldama võistleva kohtumenetluse. Prokurör ja süüdistatav ning tema kaitsja osalevad selles menetluses ja neil on õigus esitada ülekuulatavale isikule küsimusi. Prokuratuur võib ka nõuda, et kohus koguks täiendavaid tõendeid, kui prokuratuur leiab, et see on avaliku huvi seisukohast vajalik.

Uurimise läbiviimise eest vastutab kriminaaluurimisosakonda juhtiv prokuratuur. Kriminaaluurimisosakond alustab uurimist omal algatusel, politseile tehtud kolmanda isiku avalduse alusel või prokuröri korraldusel.

Prokuratuur või kriminaaluurimisosakond peab teid igal juhul teavitama teie suhtes algatatud uurimisest ja selle põhjustest. Samuti tuleb teid teavitada sellest, et te ei ole süüdistatavana kohustatud ütlusi andma ja et kui te ütlusi annate, võidakse neid kasutada tõendina teie vastu.

Kui olete toime pannud süüteo, milles teid süüdistatakse, ja tunnistate selle üles (tunnistate end süüdi), siis see on oluline kergendav asjaolu, mida kohus teile karistuse määramisel arvesse võtab. Enda süüdi tunnistamine ei mõjuta siiski kohtumenetluse käiku.

ii. Kahtlustatavana kinnipidamine

Prokuratuur ja/või kriminaaluurimisosakond võivad enamiku uurimistoiminguid teha omal algatusel ilma kohtu nõusolekuta. Need toimingud hõlmavad eelkõige päringuid ja ülekuulamisi ning isikute tuvastamist, vara arestimist, isiku riiete ja tema valduses olevate esemete läbiotsimist jne.

iii. Küsitlemine

iv. Eelvangistus

Eelvangistuse määramiseks ja pikendamiseks on vaja kohtumäärust. Sama kehtib põhiõigustega seotud kohtulike sunnivahendite kasutamise suhtes (nt majaomanike õigustega kaitstud paikade läbiotsimine, juurdepääs pangakontodele, telefoni pealtkuulamine või telefoniandmete analüüsimine).

Teie suhtes võidakse kohaldada eelvangistust üksnes juhul, kui esineb põhjendatud kahtlus, et olete toime pannud süüteo, ja kui vangistus on ühtlasi põhjendatud (põgenemise oht, tõendite hävitamise oht või uue süüteo toimepanemise oht). Teie vahistamiseks (kriminaaluurimisosakonna ametnike poolt) on vaja kohtu nõusolekut (välja arvatud juhul, kui teid tabatakse teolt või kui esineb otsene oht).

Eelvangistuse peab määrama kohus ja seda tuleb kanda vanglas. Kriminaaluurimisosakond võib teid kinni pidada kuni 48 tundi, enne kui teid viiakse põhjendamatu viivitusega kohtu ette.

Õigusnormides pole täpsustatud, kas ja kuidas te võite oma perekonda või sõpru oma kinnipidamisest teavitada. Igas vanglas on kättesaadavad sotsiaalteenused, et teid sellistes küsimustes abistada.

Otsus teie eelvangistuse kohta tuleb teile ette lugeda, vajaduse korral tõlgi abil. Teile tuleb anda selle otsuse koopia. Otsuses peab olema märgitud süütegu, mille toimepanemises teid tõsiselt kahtlustatakse. Samuti peavad selles olema märgitud kõik faktid, mis kohtu hinnangul põhjendavad teie kinnipidamist.

Kogu eelvangistuse ajal peab teid esindama kaitsja. Kui te ise endale kaitsjat ei võta, määratakse teile kaitsja teie eest.

Kohus teeb otsuse eelvangistuse määramise kohta suulise ärakuulamise käigus.

Eelvangistuse määramist või hiljem pikendamist käsitleva otsuse peale võite kolme päeva jooksul esitada apellatsioonkaebuse liidumaa kõrgeimale kohtule.

Kõiki eelvangistust käsitlevaid otsuseid kohaldatakse piiratud aja jooksul. Eelvangistuse määramise otsus kehtib 14 päeva. Otsus, millega teie eelvangistust esimest korda pikendatakse, kehtib ühe kuu. Iga järgmine vangistuse pikendamise otsus kehtib kaks kuud.

Eelvangistus ei tohiks kokku kesta kauem kui kuus kuud, aga seda võidakse pikendada olenevalt süüteo raskusastmest.

C. Millised õigused on mul uurimise ajal?

Teil on erinevad õigused olenevalt järgmistest uurimistoimingutest ja -etappidest:

uurimine ja tõendite kogumine

vahistamine ja eelvangistus

kriminaalsüüdistuse esitamine

kaitsja valmistumine kohtumenetluseks

Olenemata menetluse konkreetsest etapist on teil igal juhul järgmised õigused:

teid tuleb võimalikult vara teavitada asjaolust, et teie suhtes on alustatud uurimist, süüteost, milles teid kahtlustatakse, ja teie peamistest menetlusõigustest; teil on igas menetlusetapis õigus võtta endale omal valikul kaitsja või taotleda tasuta kaitsja määramist. Kui faktid või õigusküsimused on keerukad, võite paluda, et teile määrataks tasuta kaitsja kogu menetluse ajaks. See on tõenäoliselt nii juhul, kui kriminaalmenetlus on algatatud välismaalase suhtes, kes ei tunne Austria õigussüsteemi. Kõigil juhtudel, kui kaitsja osavõtt on kohustuslik, määratakse teile igal juhul kaitsja, kui te ise ei ole teda võtnud. Kui teid ei esinda tasuta kaitsja, peate kandma teile määratud kaitsjaga kaasnevad kulud.

Kõige olulisemad etapid, kus teil peab olema kaitsja, on järgmised: kogu eelvangistuse periood, vaimse tervise häiretega õigusrikkujate institutsionaliseerimismenetluste kogu kestus, kohtukaasistujate või vandekohtuga kohtutes toimuvad kohtumenetlused või ainukohtunikuga kohtumenetlused juhul, kui süüteoga võib kaasneda enam kui kolme aasta pikkune vangistus;

õigus tutvuda oma toimikuga;

õigus vastata teie suhtes esitatud süüdistustele või vaikida;

õigus nõuda tõendite kogumist;

õigus esitada apellatsioonkaebus prokuratuuri või kriminaaluurimisosakonna võetud meetmete peale ja kohtuotsuste peale;

õigus tõlkija/tõlgi määramisele.

i. Kas mul on õigus kasutada tõlki ja lasta dokumente tõlkida?

Kui te ei suuda saksa keeles piisavalt hästi suhelda, on teil õigus nõuda tõlki, kes määratakse teile ülekuulamise ajaks tasuta. Kui tõlki ei ole, ei pea te küsimustele vastama ega tohikski seda teha. Tõlk tõlgib teile esitatavad küsimused keelde, mida te valdate. Ühtlasi tõlgib tõlk teie vastused saksa keelde.

Tõlk peab igal juhul tõlkima õigusküsimusi käsitlevad juhised ja teabe, mis tuleb teile õigusnormide kohaselt anda. Teie soovi korral abistab tõlk teid ka teile määratud kaitsjaga suhtlemisel (kuid mitte teie enda valitud advokaadiga suhtlemisel).

Kui teid teavitatakse prokuratuuri korraldusest või kohtu otsusest, siis võite paluda abi ka nende dokumentide tõlkimisel. Kui soovite tutvuda oma toimikuga, abistab teid tõlkija üksnes juhul, kui teil ei ole kaitsjat ja kui ei oleks mõistlik eeldada, et te toimiku asjakohaste osade tõlkimise ise korraldaksite.

ii. Kas mul on õigus saada teavet ja tutvuda toimikuga?

Teil on süüdistatavana õigus oma toimikuga tutvuda. Sel viisil saate rohkem teada teie vastu kogutud tõendite kohta. Erandjuhtudel ei pruugi toimiku konkreetseid osad olla tutvumiseks kättesaadavad. Teil on õigus mis tahes ajal oma tõendeid esitada.

iii. Kas mul on õigus kaitsjale ja õigus teavitada kolmandat isikut oma olukorrast?

Teil ei pea advokaati olema, välja arvatud juhtudel, kui teid peab esindama kaitsja. Olenemata sellest, kas olete kinni peetud või mitte, on teil siiski õigus soovi korral igal ajal advokaadiga konsulteerida. Teile määratud kaitsjaga suhtlemiseks tuleb teie käsutusse anda ka tõlk.

Kui teid on vahistatud ja te teate enda soovitud advokaadi nime, võite temaga kas otse või politsei kaudu ühendust võtta. Kui te ei tunne ühtegi kaitseadvokaati, võite kasutada advokatuuri valveadvokaatide teenust.

iv. Kas mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Teil on igas menetlusetapis õigus võtta endale omal valikul kaitsja või taotleda tasuta kaitsja määramist. Kui faktid või õigusküsimused on keerukad, võite paluda, et teile määrataks tasuta kaitsja kogu menetluse ajaks. See on tõenäoliselt nii juhul, kui kriminaalmenetlus on algatatud välismaalase suhtes, kes ei tunne Austria õigussüsteemi. Kõigil juhtudel, kui kaitsja osavõtt on kohustuslik, määratakse teile igal juhul kaitsja, kui te ise ei ole teda võtnud. Kui teid ei esinda tasuta kaitsja, peate kandma teile määratud kaitsjaga kaasnevad kulud.

v. Mida on oluline teada seoses järgmisega:

a. süütese presumptsioon

Prokuratuur peab uurimise lõpetama, kui kuritegu pole toime pandud või kui kindlaks tehtud faktidest ei piisa süüdistatava süüdimõistmiseks. Muudel juhtudel, kui on kindlaks tehtud piisavad faktid, peab prokuratuur esitama pädevas kohtus süüdistuse;

b. õigus vaikida ja õigus ennast mitte süüstada

Isikul on õigus vaikida, näiteks kui vastasel juhul on oht, et talle või tema sugulasele (kriminaalmenetluse seadustiku (*Strafprozeßordnung*) paragrahvi 156 lõike 1 punkt 1) võidakse esitada süüdistus, või kui seoses tema suhtes algatatud kriminaalmenetlusega on oht, et ta võib ennast oma varasemate ütlustega võrreldes rohkem süüdistada.

vi. Millised on laste menetluslikud eritagised?

Kui lapsed või alaealised on olnud vägivalda ohvrid või tunnistajad, on neil õigus psühholoogilisele ja õigusabile.

D. Millised on seaduses sätestatud tähtjad uurimise ajal?

Prokuratuur peab uurimise lõpetama, kui kuritegu pole toime pandud või kui kindlaks tehtud faktidest ei piisa süüdistatava süüdimõistmiseks. Muudel juhtudel, kui kindlaks on tehtud piisavad faktid, peab prokuratuur esitama pädevas kohtus süüdistuse.

Viimati uuendatud: 01/06/2023

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

2 - Minu õigused kohtumenetluse ajal

A. Kus toimub kohtumenetlus?

Kohtumenetlus toimub kohtus, kuhu prokuratuur esitas lõpliku süüdistuse. Tavaliselt on selleks kohus, mille alluvusse kuulub piirkond, kus kuritegu toime pandi. Üksikute eranditega on kohtumenetlused avalikud.

Olenevalt karistuse laadist võib otsuse teha ainukohtunik, kohtukaasistujatega kohus või vandekohtuga kohus. Kohtukaasistujatega või vandekohtuga kohtutes osalevad ka tavainimesed.

B. Kas süüdistust saab muuta? Kui see on võimalik, siis millised on minu õigused saada selle kohta teavet?

Kui süüdistus on teie vastu esitatud, pole enam võimalik piirata juurdepääsu toimikutele. Hiljemalt alates sellest hetkest on teil juurdepääs kogu toimikule, mis kohtule kättesaadavaks tehti. Kohus teeb ettevalmistused kohtumenetluse jaoks.

Soovi korral võite taotleda tõendeid, mis aitavad teil kohtumenetluseks valmistuda. Eelkõige võite taotleda luba tunnistajate küsitlemiseks. Kui taotlete tõendeid, peate märkima, milliseid fakte soovite asjaomaste tõendite abil tõendada. Samuti võidakse teil paluda põhjendada, miks te leiate, et teie taotletud tõendid on asjakohased.

Kui kohtumenetluse käigus süüdistatakse teid veel ühe süüteo toimepanemises, võib prokuratuur teie vastu esitatud süüdistusi laiendada ja kohtumenetlust võidakse uute süüdistuste arvessevõtmiseks laiendada, välja arvatud juhul, kui nendega kaasneb karmim karistus kui algsete süüdistustega.

Oma otsuse langetamisel lähtub kohus üksnes süüdistusaktis kirjeldatud faktidest ja mitte ühestki prokuratuuri esitatud õiguslikust hinnangust. Kohus võib liigitada süütegu, milles teid süüdistatakse, erinevalt sellest, kuidas prokuratuur on selle süüdistusaktis liigitanud.

C. Millised õigused on mul kohtuistungil ajal?

Nagu kogu kriminaalmenetluse ajal, on teil õigus ka kohtumenetluse ajal vaikida. Te ei pea teie vastu esitatud süüdistustele vastama.

Kui tunnistate end kohtumenetluse ajal süüdi, võetakse seda ühtlasi arvesse kergendava asjaoluna karistuse määramisel. Enda süüdi tunnistamine ei muuda siiski kohtumenetluse käiku. Teid ei karistata, kui te ei räägi tõtt.

Kohtukaasistujatega ja vandekohtuga kohtud ei tohi menetleda ilma teie kohalolekuta. Samuti peab teid sellistes menetlustes alati esindama kaitsja.

Puuduvad sätted, mis võimaldaksid kohtumenetlust videokonverentsina läbi viia.

Kui te ei saa saksa keelest piisavalt hästi aru, tuleb kohtumenetluses kasutada tõlgi teenuseid. Tõlk tõlgib kohtumenetluse põhisündmused teile arusaadavasse keelde.

Teil on ka kohtumenetluse ajal õigus esitada taotlusi, eelkõige tõendite taotlusi.

Kohtukaasistujatega ja vandekohtuga kohtumenetluses peab teid esindama kaitsja, kuid muude menetluste puhul on kaitsja määramine vabatahtlik.

Võite enda valitud kaitsja igal ajal välja vahetada. See ei tohi aga menetlust ebamõistlikult pikendada.

i. Kas ma pean kohtus kohal olema? Millistel tingimustel võin ma jätta kohtusse ilmumata?

Te ei ole kohustatud kogu uurimise ajal Austrias viibima. Soovi korral võite ka paluda, et teie advokaat tagaks uurimise ajal teie õiguste kaitse.

Üldjuhul peate tulema Austriasse mis tahes küsitlemise jaoks. Uurimise ajal võib kasutada videolinki üksnes juhul, kui Austria prokuratuur seda taotleb, kui nõustute sellise menetlusega ja kui teie riik võimaldab süüdistatavate küsitelmist videolinki kaudu. Süüdistatavat ei tohi aga küsitleda telefoni teel.

ii. Kas mul on õigus kasutada tõlki ja lasta dokumente tõlkida?

Kui te ei saa saksa keelest piisavalt hästi aru, tuleb kohtumenetluses kasutada tõlgi teenuseid. Tõlk tõlgib kohtumenetluse põhisündmused teile arusaadavasse keelde.

iii. Kas mul on õigus kaitsjale?

Kohtukaasistujatega ja vandekohtuga kohtutes toimivas kohtumenetluses peab teid esindama kaitsja, kuid muude menetluste puhul on kaitsja määramine vabatahtlik.

Võite enda valitud kaitsja igal ajal välja vahetada. See ei tohi aga menetlust ebamõistlikult pikendada.

Viimati uuendatud: 01/06/2023

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

3 - Minu õigused pärast kohtumenetlust

A. Kas mul on õigus kohtuotsus edasi kaevata?

Süüdistatav võib süüdimõistva kohtuotsuse kõrgema astme kohtusse alati edasi kaevata. Esimese astme kohtute otsuste ja liidumaade kohtute ainukohtunike otsuste peale võib esitada täieliku apellatsioonkaebuse. Selle eesmärk on vaidlustada nii süüdimõistev kohtuotsus kui ka otsus karistuse kohta. Neis menetlustes võite taotleda ka uute tõendite kogumist või esitada ise uusi tõendeid.

Kohtukaasistujatega ja vandekohtuga kohtute otsuste korral võite esitada apellatsioonkaebuse üksnes karistuse, aga mitte süüdimõistva otsuse peale. Neid kohtuotsuseid saab vaidlustada üksnes apellatsioonkaebusega, milles taotlete kehtetuks tunnistamist menetlusvigade, otsuse põhjendustes tehtud vigade või õigusnormide rikkumise tõttu.

Te ei saa vaidlustada kohtuniku hinnangut tõendite kohta. Uusi tõendeid ei saa esitada.

Peate teatama oma kavatsusest kohtuotsus edasi kaevata kas kohe, kui kohtuotsus välja kuulutatakse, või kuni kolme päeva jooksul. Seejärel väljastab kohus kohtuotsuse kirjalikult ja edastab selle teile või teie kaitsjale. Teie kaitsja peab seejärel nelja nädala jooksul esitama kirjaliku apellatsioonkaebuse.

Prokuratuuril on samasugune kaebuse esitamise õigus.

B. Milliseid muid õiguskaitsevahendeid ma võin kasutada?

Süüdistatav võib süüdimõistva kohtuotsuse kõrgema astme kohtusse alati edasi kaevata. Esimese astme kohtute otsuste ja liidumaade kohtute ainukohtunike otsuste peale võib esitada täieliku apellatsioonkaebuse. Selle eesmärk on vaidlustada nii süüdimõistev kohtuotsus kui ka otsus karistuse kohta. Neis menetlustes võite taotleda ka uute tõendite kogumist või esitada ise uusi tõendeid.

Kohtukaasistujatega ja vandekohtuga kohtute otsuste korral võite esitada apellatsioonkaebuse üksnes karistuse, aga mitte süüdimõistva otsuse peale. Neid kohtuotsuseid saab vaidlustada üksnes apellatsioonkaebusega, milles te taotlete kehtetuks tunnistamist menetlusvigade, otsuse põhjendustes tehtud vigade või õigusnormide rikkumise tõttu.

C. Millised on karistuse määramise tagajärjed?

i. Karistusregister

Viinis asuv föderaalne politseidirektoraat peab kogu Austriat hõlmavat karistusregistrit. See sisaldab eelkõige järgmist teavet:

kõik Austria kriminaalkohtute lõplikud süüdimõistvad kohtuotsused;

kõik välisriikide kohtute lõplikud süüdimõistvad kohtuotsused välismaalaste kohta ja selliste isikute kohta, kelle elukoht on Austrias, ning

kõik siseriiklike ja välisriikide kriminaalkohtute otsused seoses nimetatud süüdimõistvate kohtuotsustega.

Karistusregistri kannete peale pole võimalik esitada apellatsioonkaebust. Olenevalt süüteo raskusastmest kustutatakse karistusregistri kanded pärast teatud aja möödumist.

v. Karistuse täideviimine, kinnipeetavate üleviimine

Teil on võimalik kanda oma karistust oma päritoluriigis, kui te seda soovite või sellega nõustute. Kohaldatavad eeskirjad leiata kohtulikult karistatud isikute üleandmise Euroopa konventsioonist (eelkõige artikkel 3).

Viimati uuendatud: 01/06/2023

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Süüdistatavad (kriminaalmenetlused) - Slovakkia

Nendel teabelehtedel selgitatakse õiguskaitseasutuste menetlust juhul, kui teid kahtlustatakse või süüdistatakse kuriteos.

Ülevaade kriminaalmenetlusest

Allpool esitatakse ülevaade kriminaalmenetluse tavapäraest etappidest Slovaki Vabariigis.

Kohtueelne menetlus koosneb järgmistest etappidest:

süüdistuse esitamise eelsed toimingud;

kohtueelse menetluse ajal tehtavad ettevalmistused (uurimine).

Kohtumenetlus koosneb järgmistest etappidest:

süüdistusakti hindamine ja eelistung;

kohtuistung;

apellatsioonimenetlus (apellatsioon (*odvolanie*) kõrgema astme kohtule, kassatsioon (*dovolanie*) Slovaki Vabariigi kõrgeimale kohtule (*Najvyšší súd Slovenskej Republiky*), teistmisenetlus);

täitemenetlus, mille raames pööratakse täitmisele karistus ja võetakse kaitsemeetmeid.

Vajaliku teabe leidmiseks klikkige alltoodud linkidel

[Minu õigused uurimise ajal](#)

[Minu õigused kohtumenetluse ajal](#)

[Minu õigused pärast kohtumenetlust](#)

Viimati uuendatud: 02/03/2022

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Minu õigused uurimise ajal

A) Kas uurimist mõjutab see, et ma olen välisriigi kodanik?

Kui te süüdistatavana teatate, et te ei räägi keelt, milles menetlus toimub, on teil õigus suulisele ja kirjalikule tõlkele.

B) Millised on uurimise etapid?

i) Tõendite kogumise etapp / uurijate volitused

Kriminaalmenetlus algab süüdistuse esitamise eelsete ettevalmistavate toimingutega, eelkõige kuriteoteate või mõne muu teate vastuvõtmisega, millele järgneb laekunud teate kontrollimine ja edasiste sammude kohta otsuse tegemine.

Kui teil tuleb anda ütlusi isikuna, kes teatavate andmete põhjal pani väidetavalt toime kuriteo, on teil õigus vaikida ja õigus saada tasuta õigusabi.

Kui on alust esitada süüdistus, liigutakse kriminaalmenetluse kohtueelsesesse ettevalmistusetappi. Sõltuvalt kuriteo raskusest võivad kohtueelsed ettevalmistused seisneda uurimises, kiirendatud uurimises või nn ülikiires uurimises.

Seejärel võidakse teile esitada süüdistus. Teid tuleb teavitada sellest viivitamata ja teie kui süüdistatav võite esitada süüdistuse peale kolme tööpäeva jooksul kaebuse.

Kui teile esitatakse süüdistus, on teil süüdistatavana teatavad õigused, sealhulgas õigus anda ütlusi kõigi süüdistuse aluseks olevate faktiliste asjaolude ja seonduvate tõendite kohta, kuid teil on ka õigus vaikida. Te võite esitada enda kaitseks faktilisi asjaolusid, pakkuda, esitada ja hankida tõendeid ning teha ettepanekuid, esitada taotlusi ja edasikaebusi.

Teil on õigus valida endale kaitsja ja temaga konsulteerida, sealhulgas õiguskaitseasutuse või kohtu menetlustoimingute ajal. Ülekuulamise ajal te siiski ei saa pidada kaitsjaga nõu selle üle, kuidas vastata küsimusele, mis teile esitatakse. Te võite nõuda oma kaitsja viibimist ülekuulamise juures ning samuti tema osalemist muudes kohtueelsete ettevalmistuste raames tehtavates menetlustoimingutes.

Te võite kasutada oma õigusi isiklikult või oma kaitsja kaudu.

Kui te ei saa endale kaitsjat lubada, on teil õigus tasuta kaitsele või kaitsele vähendatud tasu eest. Te peate siiski tõendama, et teil on õigus sellisele tasuta kaitsele või vähendatud kaitsetasule.

Õiguskaitseasutused ja kohus peavad alati teavitama teid teie õigustest, sealhulgas ülestunnistamise olulisusest, ning tagama, et te saate oma õigusi täie määral kasutada.

ii) Kahtlustatavana kinnipidamine

Kinnipidamine on menetlustoiming, mis seisneb uurimisel isiku vabaduse lühiajalises piiramises.

Uurimisalusena võidakse teid kriminaalmenetluse käigus kinni pidada, kui on olemas mõni alus, mis õigustab eelvangistuse rakendamist, ja asja kiireloomulisuse tõttu ei ole võimalik kinnipidamisotsust enne hankida. Kinnipidamise viib läbi politseiametnik, kes peab teid teavitama kinnipidamise põhjustest ja teid viivitamata üle kuulama.

Kui teid tuleb pärast seda määrata eelvangistusse, peab prokurör seda taotlema 48 tunni jooksul (terroriakti korral 96 tunni jooksul). Seejärel peab kohus tegema 48 tunni või eriti raske kuriteo korral 72 tunni jooksul otsuse.

iii) Ülekuulamine

Ülekuulamise ajal ei tohi rakendada ebaseaduslikke abinõusid, et sundida teid süüd omaks võtma.

Uurimise ajal tuleb enne ülekuulamist teavitada teie õigusest anda ütlusi või vaikida. Teid tuleb teavitada ka sellest, et keegi ei tohi sundida teid süüd omaks võtma. Samuti tuleb teid teavitada võimalusest valida endale kaitsja või nõuda endale kaitsja määramist ja viibimist ülekuulamise juures.

Teile tuleb anda võimalus anda üksikasjalik vastus teie vastu esitatud süüdistuspunktile ja pakkuda oma ütluste kinnituseks tõendeid.

Teil võidakse paluda täiendada oma ütlusi või selgitada väljajätteid, ebaselget teavet või vasturääkivusi. Küsimused peavad olema esitatud delikaatselt ja arusaadavalt. Teile ei tohi esitada küsimusi, mis on suunavad või eksitavad, ega küsimusi, mis sisaldavad faktilisi asjaolusid, mis tuleb teie ütluste põhjal alles tuvastada. Küsimustega ei tohi põhjendamatult rikkuda teie eraelu puutumatust, välja arvatud toime pandud teo motiivi väljaselgitamisel.

iv) Eelvangistus

Teid saab määrata eelvangistusse vaid siis, kui teie vastu on esitatud süüdistus ja tingimused et tuvastatud asjaolud osutavad sellele, et toimunud on kuritegu, mille toimepanija olete teie, ja teie puhul kohaldub mõni eelvangistuse rakendamise alusest. Nende aluste hulka kuuluvad põgenemise oht, oht, et püüate mõjutada tunnistajaid, kaasosalisi jt, või oht, et võite panna toime uue kuriteo.

Teid tuleb üle kuulata enne eelvangistusse määramise otsuse tegemist. Võite esitada eelvangistusse määramise otsuse peale kaebuse, mille vaatab läbi kõrgem kohus.

Teil on õigus taotleda enda vabastamist. Võite esitada uue vabastamistootluse 30 päeva pärast lõpliku eelvangistusse määramise otsuse tegemist.

Kohtueelsete ettevalmistuste tegemise ajal võidakse teid hoida eelvangistuses kuni 7 kuud (väärteo puhul), 19 kuud (kuriteo puhul) või 25 kuud (eriti raske kuriteo puhul).

C) Millised õigused on mul uurimise ajal?

i) Kas mul on õigus suulisele ja kirjalikule tõlkele?

Teil on õigus tõlgile, kui te ei räägi keelt, milles menetlus toimub. Teil on õigus kasutada kriminaalmenetluses keelt, millest te aru saate. Kui mõni tähtis dokument või otsus vajab tõlkimist, liitub menetlusega tõlkija.

ii) Kas mul on õigus saada teavet ja tutvuda toimikuga?

Kui uurimine või kiirendatud uurimine on lõppenud, on teil ja teie kaitsjal õigus tutvuda kogu toimikuga. Võite seejärel nõuda täiendavat uurimist.

Kohtueelses ettevalmistusetapis ja kohtumenetluse ajal on teil ja teie kaitsjal õigus tutvuda toimikuga ning teha väljavõtteid, märkmeid ja koopiaid.

iii) Kas mul on õigus kaitsjale ja õigus teavitada oma olukorrast kolmandat isikut?

Kui teid on kinni peetud või vahi alla võetud, on teil õigus teha 20minutilise telefonikõne enda nimetatud isikule.

Teil on õigus valida endale kaitsja ja konsulteerida temaga kriminaalmenetluse eri etappides. Te ei saa siiski küsida temalt seda, kuidas vastata küsimustele.

Teil on õigus nõuda oma kaitsja viibimist ülekuulamise ja muude menetlustoimingute juures.

Kui teid on määratud eelvangistusse või kui te kannate oma karistust, on teil õigus vestelda kaitsjaga, ilma et teised isikud juures viibiksid.

iv) Kas mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Võite palgata kaitsja omal kulul. Mõnel juhul on teil õigus lasta endale kaitsja määrata.

v) Mida on oluline teada seoses järgmisega:

a. Süütuse presumptsioon

Iga isikut, kelle suhtes on algatatud kriminaalmenetlus, peetakse süütuks seni, kuni ta kohtu lõpliku otsusega süüdi mõistetakse.

b. Õigus vaikida ja õigus ennast mitte süüestada

Lisaks õigusele anda menetluse käigus ütlusi on teil õigus vaikida. Keegi ei saa sundida teid ütlusi andma või süüd omaks võtma.

c. Tõendamiskohustus

Tõendite kogumise kohustus on õiguskaitseasutustel. Teil kui süüdistataval on õigus koguda tõendeid, kuid te ei pea seda tegema.

Õiguskaitseasutused peavad selgitama nii teie vastu kui ka teie kasuks rääkivaid tegureid.

vi) Millised on laste eritagised?

Kriminaalmenetlust ei saa algatada või jätkata ja see tuleb katkestada, kui see on suunatud isiku vastu, keda ei saa kriminaalvastusele võtta tema vanuse tõttu.

Alaealise seaduslik esindaja võib astuda samme alaealise nimel, näiteks valida kaitsja ning esitada avaldusi, taotlusi ja edasikaebusi. Seaduslikul esindajal on õigus viibida kõigi menetlustoimingute juures, milles uurimisalusene isik osaleb.

Alaealisel peab olema pärast süüdistuse esitamist kaitsja; kui alaealine ei suuda valida kaitsjat ise, määratakse see talle.

Kui alaealine on teo toimepaneku ajal noorem kui 15aastane, tuleb alati uurida, kas ta saab aru oma teo ebaseaduslikkusest ja suudab kontrollida oma käitumist. Kui eespool nimetatud tingimused ei ole täidetud, ei saa alaealist kriminaalvastusele võtta.

Isegi kui õiguslik alus on olemas, võib alaealist kinni pidada vaid juhul, kui kinnipidamise eesmärki ei ole võimalik muude vahenditega saavutada.

Pädev kohus võib anda asja üle kohtule, kelle jurisdiktsioonis alaealine elab, või mõnele muule kohtule, kus menetluse eesmärk saavutatakse tõenäoliselt kõige paremini.

Millised on haavatavate kahtlustatavate eritagised?

Haavatavad isikud kriminaalmenetluse kontekstis on isikud, kes ei ole oma vanuse või vaimse või füüsilise seisundi tõttu võimelised kriminaalmenetlusest aru saama ning ei saa sellises menetluses tõhusalt osaleda.

Neid ei tohi mingil moel diskrimineerida menetlusõiguste kasutamisel.

Raske vaimse või füüsilise/meelepuudega isikud tuleb lugeda haavatavaks.

Haavatavaid isikuid ja nende seaduslikke esindajaid (nt kohtu määratud eestkostja) või sobivaid täiskasvanuid (nt sugulane) tuleb teavitada kõikidest menetluslikest erioigustest.

Ülekuulamisest politseis tuleb teha video- ja audiosalvestis.

Haavatavalt isikult vabaduse võtmist enne süüdimõistmist tuleks kasutada vaid viimase abinõuna. See peab olema proportsionaalne ja see peab toimuma sobivates tingimustes, pidades silmas haavatava isiku erivajadusi.

Kogu kriminaalmenetluse vältel tuleb kaitsta haavatavate isikute eraelu puutumatust, isikupuutumatust ja isikuandmeid.

D) Milliseid seaduses sätestatud tähtaegu kohaldatakse uurimise ajal?

Teil on õigus oma juhtumi menetlemisele mõistliku aja jooksul.

Uurimine tuleks lõpule viia väärtel korral kahe, kuriteo korral nelja ja eriti raske kuriteo korral kuue kuu jooksul. Nende tähtaegade järgimine ei ole siiski õiguslikult siduvad.

Võite esitada prokurörile kaebuse, milles palute kontrollida politsei käitumist ja kõrvaldada viivitused uurimises. Prokurör peab teavitama teid sellise kontrolli tulemustest.

E) Millised on kohtueelsed ettevalmistused, sealhulgas eelvangistuse alternatiivid ja päritoluriigile üleandmise võimalused (Euroopa järelevalvekorraldus)?

Kohtueelsed ettevalmistused on osa kriminaalmenetlusest. Need kestavad kriminaalmenetluse alustamisest kuni süüdistusakti esitamiseni, kokkuleppemenetluse ettepanekuni või õiguskaitseasutuse langetatava lõpliku otsuseni asja põhjendatuse kohta.

Kohtueelsed ettevalmistused seisnevad peamiselt tõendite kogumises ja kaitsmises ning materjalide ettevalmistamises otsustusprotsessi jaoks.

Kriminaalmenetlus algab kas menetluse algatamise määruse tegemisega või menetluse tagamise toiminguga, ühekordse menetlustoimingu või lõpliku menetlustoimingu tegemisega.

Eelvangistuse alternatiivideks on tagatis, lubadus või järelevalve. Sellised alternatiivid on võimalikud vaid juhul, kui eelvangistus määratakse põgenemisohu või tõkendina vahi alla võtmise tõttu. Kohus võib kasutada neid alternatiive, kui kodanike ühendus või mõni mainekas isik tagab teie hea käitumise või kui te annate kirjaliku lubaduse elada seaduskuulekat elu või kui kinnipidamise eesmärki on võimalik saavutada kriminaalhooldusametniku järelevalve kaudu. Kohus võib põgenemisohu tõttu või tõkendina vahi alla võtmise alternatiivina nõustuda ka rahalise tagatisega (kautsjon). Kui rikute reegleid, läheb rahaline tagatis riigile ja teid paigutatakse eelvangistusse.

Kui teie puhul kasutatakse mõnda eelvangistuse alternatiivi, võib kohus kehtestada teile mõistlikud kohustused või piirangud (nt keeld lahkuda riigist või teatavast piirkonnast, kohtuda teatavate inimestega, juhtida sõidukit jne).

Euroopa järelevalvekorralduse eesmärk on edendada avalikkuse kaitset, võimaldades teie elukohariigi ametiasutustel teha ajal, mil te ootate kohtuistungit, järelevalvet teie kui isiku üle, kes elab ühes liikmesriigis, kuid kelle suhtes on algatatud kriminaalmenetlus teises liikmesriigis.

See on kinnipidamise alternatiiv, mille puhul järelevalvemeetmeid kontrollib elukohaliikmesriik. Kui neid meetmeid rikutakse, saadab liikmesriik isiku tagasi päritoluliikmesriiki.

Kuigi järelevalvemeetmeid käsitlev otsus hõlmab kõiki kuritegusid ega piirdu konkreetset liiki või konkreetse raskusastmega kuritegudega, tuleks järelevalvemeetmeid üldjuhul kohaldada kergemate rikkumiste korral.

Viimati uuendatud: 02/03/2022

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Minu õigused kohtumenetluse ajal

A) Kus toimub kohtumenetlus?

Põhimenetlus toimub tavaliselt piirkondlikus kohtus. Mõnel juhul võib menetlus toimuda kriminaalasjade erikohtus [*Špecializovaný trestný súd*] või maakonna keskuses asuvas piirkondlikus kohtus.

Kohtuasja arutab kohus, kelle jurisdiktsioonis kuritegu toime pandi.

Menetlusega võib tegeleda ka kohus, kelle jurisdiktsioonis süüdistatav elab, töötab või ajutiselt viibib, või kohus, kelle jurisdiktsioonis prokurör süüdistuse esitas.

B) Kas süüdistust saab muuta? Kui jah, siis kas mul on õigus saada selle kohta teavet?

Kui prokurör soovib toime pandud teo ümber kvalifitseerida teistsuguseks kuriteoks, kui seda on teinud politsei, peab ta teavitama teid sellest enne süüdistuse esitamist ja küsima teilt, kas te soovite uurimist täiendada.

Kui pärast põhimenetluse algust selgub, et te olete toime pannud veel mõne kuriteo, tagastab kohus kohtuasja täiendavate kohtueelsete ettevalmistuste tegemiseks ja täiendavaks uurimiseks prokurörile, kui prokurör seda taotleb.

Kui kohtul on kavas mõista teid kuriteos süüdi rangemate seadusesätete alusel kui need, mida on soovitanud prokurör, võib ta seda teha. Kohus peab siiski teavitama teid sellest enne, kui ta kuulutab tõendite kogumise etapi lõppenuks.

Kohus annab teile tähtaja oma kaitse ettevalmistamiseks ja lükkab teie taotluse korral põhimenetluse edasi vähemalt viis tööpäeva.

C) Millised õigused on mul kohtuistungil ajal?

i) Kas ma pean kohtus kohal olema? Millistel tingimustel võin ma jätta kohtusse ilmumata?

Teil on õigus (mitte kohustus) viibida istungil. Kohus võib arutada asja, ilma et te kohal viibite, kui te olete sellega nõus või kui te keeldute kohalviibimisest või muudel seaduses kindlaks määratud põhjustel. Sama kehtib apellatsioonimenetluste puhul.

ii) Kas mul on õigussuulisele ja kirjalikule tõlkele?

Teil on õigus suulisele tõlkele, kui te ei räägi keelt, milles menetlus toimub. Kui mõni tähtis dokument või otsus vajab tõlkimist, liitub menetlusega tõlkija.

iii) Kas mul on õigus kaitsjale?

Teil on kogu kriminaalmenetluse jooksul õigus lasta end esindada enda valitud või teile määratud kaitsjal.

Teil peab olema kaitsja alates hetkest, mil teie vastu esitatakse süüdistus, või kui teid on kinni peetud, kui te kannate karistust või olete tervishoiuasutuses jälgimise all, kui teil on piiratud teovõime, kui tegemist on eriti raske kuriteoga, kui olete alaealine või kui menetlus on algatatud teie kui tagaotsitava suhtes. Kui teil ei ole kaitsjat olukorras, kus teil peab ta olema, antakse teile tähtaeg, mille jooksul endale kaitsja valida. Kui te ettenähtud aja jooksul endale kaitsjat ei vali, tuleb kaitsja teile viivitamata määrata.

Kui teil puuduvad piisavad vahendid kaitsjale tasumiseks ja te palute kaitsja määrata, peab kohus määrama teile kaitsja isegi olukorras, kus kaitsja ei ole kohustuslik. Te peate tõendama, et teil puuduvad piisavad vahendid.

iv) Millistest muudest menetlusõigustest peaksin ma teadlik olema? (nt kahtlustatavate ilmumine kohtusse)

Kui kohtumenetlus algab, on teil õigus tunnistada end süüdi või mitte. Kui te tunnistate end süüdi, kontrollib kohus vaid neid tõendeid, mis on vajalikud, et teha otsus karistuse ja/või kahju hüvitamise kohta.

Kohtumenetluse ajal küsitakse prokurör süüdistatavaid, tunnistajaid ning eksperte. Küsimusi võib esitada ka teie kaitsja. Teie tunnistajaid küsitakse teie kaitsja või teie enda ise. Teil on õigus esitada vastuväiteid küsitlemise viisile.

Kui kohus on tõendite kontrollimise lõpetanud, võite esitada oma lõpliku seisukoha. Pärast prokuröri lõpliku seisukoha ärakuulamist võib kohus anda sõna ohvrile, teie kaitsjale või muudele isikutele. Teie sõnavõtt on alati viimane, mida kuulatakse. Teie õiguste hulka kuuluvad õigus vaidlustada süüdistus, kogutud tõendid ja tegu, milles teid süüdistatakse, nimetada kergendavaid asjaolusid ja vaidlustada karistus. Kohus võib katkestada teie sõnavõtu vaid juhul, kui teie avaldusi, mis ei ole seotud teie kohtuasjaga. Pärast lõpliku seisukoha esitamist on teil õigus esineda ka lõppsõnaga, mille ajal teid ei tohi katkestada.

D) Võimalikud karistused

Vangistus – sõltuvalt kuriteo raskusastmest, kuid kõige pikem vangistus on eluaegne vangistus. Surmanuhtlust ei ole. Kui teid mõistetakse vangi kaheks või kolmeks aastaks, võib kohus määrata teile tingimisi karistuse koos katseajaga või ilma ning määrata kindlaks ühe kuni viie aasta pikkuse perioodi, mil te peate elama seaduskuulekat elu. Kui te rikute kohtu kehtestatud kohustusi ja piiranguid, peate kandma oma karistust vanglas.

Koduarest – kestusega kuni aasta väärtel korral. Teie liikumine on piiratud elukohaga ja peate elama seaduskuulekat elu. Kui te neid tingimusi rikute, peate asuma kandma oma karistust vanglas.

Üldkasulik töö – 40 kuni 300 tundi väärtel korral, kuid üksnes teie eelneval nõusolekul. Peate tegema oma vabal ajal üldkasulikke tööd, saamata selle eest tasu. Kui te seda kindlaksmääratud ajal ja ulatuses ei tee, arvutab kohus tegemata töötunnid ümber vangistuspäevadeks (kaks töötundi = üks vangistuspäev).

Rahaträhv, vara konfiskeerimine; vara konfiskeerimist määratakse tahtlike kuritegude korral, mille toimepanekul olete omandanud vara või tekitanud kahju. Trahv jääb vahemikku 160–331 930 eurot. Konfiskeeritakse kogu vara, mille olete omandanud ebaseaduslikult. Vara konfiskeerimine võidakse ette näha juhul, kui te kasutasite asjaomast eset kuriteo toimepanekuks.

Tegutsemiskeeld – üks kuni kümme aastat. Teile keelatakse teatavat liiki tegevus, näiteks teataval ametikohal töötamine, teatava ülesande täitmine või muu tegevus (nt sõiduki juhtimine), mille käigus olete toime pannud kuriteo.

Viibimiskeeld – üks kuni viis aastat. Teil keelatakse viibimine teatavas kohas.

Keeld osaleda avalikel üritustel – üks kuni kümme aastat. Teil ei ole lubatud osaleda seda liiki spordi-, kultuuri- või muudel avalikel üritustel, kus te panite toime kuriteo.

Aunimetuste ja teenetemärkide äravõtmine – jääte ilma eriseaduse alusel saadud teenetemärgist või aunimetusest.

Sõjaväelise või muu auastme alandamine või äravõtmine.

Slovaki Vabariigi territooriumilt väljasaatmine. Teid võidakse karistada 1–15 aasta pikkuse väljasaatmisega, välja arvatud juhul, kui olete Slovakkia, mõne teise ELi liikmesriigi või Euroopa Majanduspiirkonna lepingu osalisriigi kodanik või kui teile on antud varjupaik. Need erandid ei kehti, kui te kujutate endast ohtu riigi julgeolekule või avalikule korrale. Teid ei saa välja saata riiki, kus teie isikuvabadus või elu oleks ohus rassi, kodakondsuse, usutunnistuse või poliitilise kuuluvuse tõttu või muudel sarnastel põhjustel.

Viimati uuendatud: 02/03/2022

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Minu õigused pärast kohtumenetlust

A) Kas mul on õigus kohtuotsus edasi kaevata?

Pärast süüdistusakti esitamist võib kohus teha otsuse käskmenetluses, ilma kohtuliku arutamiseta. Käskmenetluses tehtud kohtuotsuse korral võite esitada kaheksa päeva jooksul pärast seda, kui teid on otsusest teavitatud, vastuväite. Kui te esitate vastuväite, siis käskmenetluses tehtud otsus tühistatakse ja korraldatakse kohtuistung.

Te võite kaevata esimese astme kohtu otsuse edasi kohe pärast karistuse väljakuulutamist või 15 päeva jooksul sellest kuupäevast. Kui te ei olnud kohtus kohal, peate esitama otsuse teinud kohtule kirjaliku apellatsioonkaebuse 15 päeva jooksul otsuse saamisest. Võite edasi kaevata kogu otsuse või vaid osa sellest.

Kui te kaebate kohtuotsuse edasi, ei muutu see lõplikuks ja täitmisele pööratavaks enne, kui apellatsioonikohus teeb otsuse.

Apellatsioonikohus lükkab teie apellatsioonkaebuse tagasi, kui te esitate selle pärast seda, kui apellatsioonkaebuse esitamise tähtaeg on mööda lastud, kui te olete kaotanud õiguse apellatsioonkaebust esitada või kui ta leiab, et esimese astme kohtu otsus on õige ja seaduslik. Apellatsioonikohtu otsus on lõplik ja täitmisele pööratav.

Teine võimalus on, et apellatsioonikohus tühistab kohtuotsuse ja saadab kohtuasja täiendavaks menetlemiseks tagasi madalama astme kohtusse või menetleb seda ise.

B) Milliseid muid õiguskaitselahendusi saan ma kasutada?

Apellatsioonikohtu otsust edasi kaevata ei saa.

Te võite esitada kassatsioonkaebuse [*dovolanie*] kõrgeimale kohtule, taotleda kassatsioonkaebuse esitamist justiitsministeeriumilt või asja uuendamist.

Apellatsioonikohtu lõplik otsus jääb siiski kehtima ja on täitmisele pööratav. Kui teid mõisteti vangi ilma katseaja või tingimisi vabastamise võimaluseta, peate alustama oma karistuse kandmist.

Võite kassatsioonkaebuse kõrgeimale kohtule esitada asja esimeses astmes arutanud kohtu kaudu kolme aasta jooksul alates kuupäevast, mil saite kätte asjaomase kirjaliku lõpliku otsuse. Kassatsioonkaebust saab esitada üksnes konkreetsel alustel, mis on kindlaks määratud kriminaalmenetluse seadustikus.

Võite esitada teistmisavalduse, kui on selgunud uued faktilised asjaolud, mis ei olnud kohtumenetluse ajal teada, ja need uued asjaolud on nii olulised, et need võivad lõplikku otsust muuta.

C) Millised tagajärjed on minu süüdimõistmisel?

i. Karistusregister

Kui teid on süüdi mõistatud, säilitatakse seda teavet karistusregistris. Seda teavet saavad nõuda mitmesugused riigiasutused, näiteks mõne muu kriminaalmenetluse eesmärgil. Karistusregistrisse kantakse kõik süüdimõistvad kohtuotsused, kuid selle väljavõttele kustunud karistusi ei märgita.

v) Karistuse täideviimine, kinnipeetavate üleandmine, karistusest tingimisi vabastamine ja alternatiivsed mõjutusvahendid

Kui kohtuotsus, millega teid vangi mõisteti, muutub täitmisele pööratavaks, nõuab kohus, et te ilmuksite vanglasse oma karistust kandma, või annab kohus korralduse teid vanglasse toimetada.

Tõsise haigestumise korral võite paluda kohtul vangistus edasi lükata. Kui teie vanglakaristus ei ole pikem kui aasta, võib kohus selle olulistel põhjustel edasi lükata kuni kolm kuud (erandlikel asjaoludel pikemaks ajaks).

Kui teile määratakse tingimisi karistus koos katseajaga, peate nõustuma kriminaalhooldusametniku järelevalvega ja kohus jälgib teie käitumist kindlaksmääratud katseaja jooksul. Kohus võib teha otsuse, milles on öeldud, et olete täitnud katseaja tingimusi või et te ei ole neid tingimusi täitnud; viimati nimetatud juhul tuleb teil kanda oma karistust vanglas.

Alternatiivsed mõjutusvahendid on karistused, mida kasutatakse vangistuse asemel. Nende eesmärk on tagada ühiskonna kaitse, võimaldades samal ajal süüdimõistetul viibida väljaspool vanglat.

Alternatiivsed karistused on koduarest, üldkasulik töö, rahaträhv, tingimisi vanglakaristus ja tingimisi vanglakaristus katseajaga.

Viimati uuendatud: 02/03/2022

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Järgmised keeleversioonid: [f](#) on juba tõlgitud.

Süüdistatavad (kriminaalmenetlused) - Soome

Nendel teabelehtedel selgitatakse, mis juhtub, kui isikut kahtlustatakse või süüdistatakse õigusrikkumises, mida menetletakse kohtus. Teavet väiksemate õigusrikkumiste, näiteks liiklusnõuete rikkumise kohta, mille puhul kohaldatakse tavaliselt kindlasummalist karistust, näiteks rahaträhvi, leiab [teabelehel nr 5](#).

Kui te olete kuriteo ohvriks langenud, leiab te oma õiguste kohta [siit](#).

Kriminaalmenetlus

Kriminaalmenetluse tavapärased etapid on järgmised.

Kriminaaluurimine

Süüdistuse esitamise ja prokuröri muude otsuste tegemise kaalumine

Kohtumenetlus

Karistuse täideviimine

Üksikasjad kriminaalmenetluse kõikide etappide ja oma õiguste kohta leiab teabelehtedelt. See teave ei asenda õiguslast nõu ning selle eesmärk on vaid anda juhiseid.

Euroopa Komisjoni roll:

Euroopa Komisjonil ei ole liikmesriikide kriminaalmenetluses mingit osa ning komisjon ei saa teid kaebuste korral aidata. Nendelt teabelehtedelt leiab teavet selle kohta, kuidas ja kellele kaebuse esitada.

Vajaliku teabe leidmiseks klõpsake alltoodud linkidel

[1 – Õiguslaste nõu saamine](#)

[2 - Minu õigused kohtueelse uurimise ajal](#)

Ülekuulamine

Vahistamine

Esimene kohtulik arutelu

Enne kohtuistungit

Politseitoimingute peale kaebuse esitamine

Keelelised õigused

[3 - Minu õigused kohtumenetluse ajal](#)

[4 - Minu õigused pärast seda, kui kohus on langetanud otsuse](#)

[5 – Liiklusnõuete rikkumised](#)

Seonduvad lingid

[Kriminaalmenetlus piirkonnakohtus](#)

Viimati uuendatud: 19/05/2024

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

1. Õiguslaste nõu saamine

Kui te olete kaasatud mingil viisil kriminaalmenetlusse, on sõltumatu õiguslaste nõu saamine väga tähtis. Teabelehtedelt leiab teavet selle kohta, millal ja millistel tingimustel on teil õigus olla esindatud advokaadi poolt. Lisaks leiab te nendelt teavet selle kohta, mida advokaat teie jaoks teeb. Sellel üldisel teabelehel esitatakse teave selle kohta, kuidas leida advokaat ja kuidas kaetakse tema tasud, kui te ise maksta ei suuda.

Kuidas leida advokaat?

Kuriteos kahtlustataval on alati õigus advokaadile. Politsei võib kahtlustatavalt küsida, kas ta vajab advokaati, kuid seaduse kohaselt vajab kahtlustatav advokaati alles siis, kui ta on kinni peetud, vahistatud või vangistatud. Ülekuulataval on tavaliselt õigus oma valitud advokaadile. Kahtlustatavale võib advokaadi määrata ka politsei, kui kahtlustatav arvab, et tal on advokaati vaja, kuid ta ei tea, kuidas advokaati leida.

Soomes ei ole n-ö advokaatide monopoli, st kõik, kellel on õigusteaduse diplom, võivad tegutseda advokaadina (asjaomast seadust vaadatakse praegu läbi).

Kriminaalasjadele spetsialiseerunud advokaati võite otsida [Soome advokatuuri](#) (Suomen Asianajaliitto) veebilehelt. Samuti võite abi saada õigusabibüroolt (õigusabibüroode kontaktandmed leiab [siit](#)).

Advokaaditasu maksmine

Advokaaditasu peate enamasti maksma ise. Vähekindlustatud inimesed võivad saada riigi õigusabi. Sellisel juhul maksab riik advokaaditasu kas täielikult või osaliselt. Kui kahtlustatavat kahtlustatakse sellise kuriteo toimepanemises, mille eest on ette nähtud vähemalt neljakuuline vanglakaristus, võidakse talle tema taotluse korral määrata kaitsja. Kaitsja tasu maksab riik. Kui kahtlustatav mõistetakse kuriteo toimepanemises süüdi, peab ta kaitsja tasu riigile tagasi maksma, välja arvatud juhul, kui tema sissetulek on nii väike, et tal on õigus saada riigi õigusabi. Kahtlustatava makstav tasu määratakse kindlaks samade põhimõtete alusel nagu õigusabi määramise korral.

Kaitsjana võib tegutseda riigi õigusabi pakkuv õigusnõustaja, advokaat või muu jurist. Kui kahtlustatav soovib, et tema kaitsja oleks mõni konkreetne jurist, siis tavaliselt see jurist kaitsjaks ka määratakse.

Lingid

[Suomen Asianajaliitto – Soome advokatuur](#)

[Finnish Bar Association](#)

[Finlands Advokatförbund](#)

[Oikeusaputoimistojen yhteystiedot – Õigusabibüroode kontaktandmed](#)

[Contact information of the public legal aid offices](#)

[Kontaktinformation för rättshjälpsbyråerna](#)

[Oikeusavun myöntämistä koskevat tulorajat – Sissetuleku piirmäärad tasuta õigusabi andmisel](#)

[Inkomstgränser för beviljande av rättshjälp](#)

Viimati uuendatud: 19/05/2024

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

2. Minu õigused kohtueelse uurimise ajal

Mis on eeluurimise eesmärk?

Politseil on kohustus algatada eeluurimine, kui on alust kahtlustada kuriteo toimepanemist. Politsei võib kahtlusest kuulda kuriteoohvri käest. Politsei võib kuriteo toimepanemise kahtlustest teada saada ka muul viisil ning seejärel tuleb algatada eeluurimine (näiteks võib politsei ise avastada kuriteo toimepanemise).

Millised on uurimise etapid?

Eeluurimise käigus püütakse koguda teavet kuriteo toimepanemise ja sellesse kaasatud isikute kohta ning koguda tõendeid, mida on vaja hiljem kohtumenetluse ajal süüdistuse määramisel. Eeluurimist toimetab politsei või mõnel juhul Soome piirivalve, sõjavägi või Soome toll. Kõikidele ametiasutustele, kes võivad toimetada uurimist, viidatakse siinsetel teabelehtedel kui politseile.

Ülekuulamine

Politsei võib teid kutsuda jaoskonda ülekuulamisele. Politsei võib teile ka helistada ja teid telefoni teel üle kuulata. Ülekuulamise eesmärk on teada saada, kas on alust kahtlustada kuriteo toimepanemist ja seda, et selle olete toime pannud teie.

Vahistamine

Teil on kohustus kutse saamisel ülekuulamisele ilmuda. Vastasel korral võib politsei kohaldada sundtoomist. Lisaks võib politsei teid sellisel juhul vahistada.

Esimene kohtulik arutelu

Kui politsei taotleb teie kinnipidamismäärust, peab eelistung toimuma nelja päeva jooksul pärast teie kinnipidamist. Kohus korraldab eelistung ja otsustab, kas teid tuleb kinni pidada või vabaks lasta. Kinnipidamise korral määrab kohus ka hiliseima kuupäeva, millal teile tuleb süüdistus esitada.

Kui politsei ei taotle kinnipidamismäärust, võib teie asja esimene kohtulik arutelu toimuda alles kohtuistungil.

Prokuröri kaalutlused süüdistuste osas enne kohtuistungit

Enne kohtuistungit toimetab politsei eeluurimist ja kogub kõik saadud materjalid eeluurimistoimikusse. See toimik esitatakse prokurörile. Prokurör teeb seejärel otsuse, kas on alust kahtlustada kuriteo toimepanemist ja seda, et kuriteo panite toime teie.

Politsei peab teid ja teie advokaati teavitama eeluurimise käigust ja tõenditest, mille nad on leidnud seoses teie süüga kuriteos. Te võite enda kaitseks tõendeid koguda ka iseseisvalt või advokaadi abiga ning taotleda nende lisamist eeluurimismaterjalidele.

Enne kohtuistungit võib toimuda mitu ülekuulamist. Samuti võib toimuda mitu eelistungit.

Minu õigused uurimise ajal

Täpsema teabe saamiseks teie õiguste kohta uurimise erinevate etappide ajal klikkige allolevatel linkidel.

Ülekuulamine (1)

Vahistamine (2)

Esimene kohtulik arutelu (3)

Enne kohtuistungit (4)

Politseitoimingute peale kaebuse esitamine (5)

Keelelised õigused (6)

Ülekuulamine (1)

Miks võib politsei soovida mind üle kuulata?

Kui politsei kahtlustab, et te teate midagi väidetava kuriteo kohta, võidakse teid üle kuulata. Ülekuulamise eesmärk on saada teavet väidetava kuriteo ja selle toime pannud isiku kohta. Teid võidakse üle kuulata ka siis, kui politsei soovib teada saada kuriteost tulenevaid hüvesid, isegi kui teid kuriteos ei kahtlustata.

Kas mulle tutvustatakse minu õigusi?

Politsei peab teid teavitama teie staatusest ülekuulamisel (kuriteoohver/kahtlustatav/tunnistaja) võimalikult kiiresti, kuid hiljemalt enne ülekuulamise algust. Reeglina on teil õigus advokaadile ülekuulamise ajal, kui olete kas ohver või kahtlustatav. Kui teid kuulatakse üle kahtlustatavana, peab politsei teile selgitama ka seda, milles teid kahtlustatakse.

Kui politsei on teid kinni pidanud seetõttu, et teid kahtlustatakse kuriteos, või kui teid on kinni peetud või vahistatud, peab politsei teile viivitamata teatama teie õigusest kasutada advokaadi abi. Üldiselt ei ole te kohustatud vastama ühelegi küsimusele advokaadi juuresolekuta, juhul kui olete advokaati nõudnud. Teil tuleb ülekuulajale siiski alati esitada oma täpsed isikuandmed, isegi kui advokaat ei ole kohal.

Politseil on kohustus kohelda teid ülekuulamisel rahulikult ja mõistusepäraselt. Politsei ei või esitada teadlikult valeandmeid, aluseta lubadusi või väljamõeldud asjaolusid seoses ühegi spetsiaalse hüvega ega ülekuulatatavat kurnata, ähvardada või sundida ega kasutada muid sobimatuid vahendeid või meetodeid isiku tahtejõu, mälu, otsustusvõime või -vabaduse mõjutamiseks, et saada temalt ülestunnistust või mõjutada esitatavat avaldust.

Mis saab siis, kui ma ei räägi kohaliku keelt?

Kui te ei räägi soome ega rootsi keelt, kutsub politsei teile ülekuulamise ajaks appi tõlgi. Täiendava teabe saamiseks oma keeleliste õiguste kohta vaadake osa [Keelelised õigused \(6\)](#). Mõned politseinikud võivad ülekuulamisel kasutada inglise keelt. Te ei pea tõlgile maksma. Tõlk peab tõlkima politsei küsimused teile ja teie vastused.

Samuti loeb tõlk ülekuulamise lõpus koos teiega ülekuulamisprotokoll läbi ning seejärel on teil võimalus juhtida tähelepanu politsei ebatäpsuste protokoll koostamisel. Protokoll tähelepanelik lugemine koos tõlgiga on väga tähtis, sest seal sisalduvat võib teie vastu kohtus kasutada.

Kas ma võin kasutada advokaati?

Reeglina teil on alati õigus kasutada ülekuulamise ajal advokaati, olenemata sellest, kas teid on vahistatud või mitte. Üldiselt ei ole teil kohustust vastata ühelegi küsimusele advokaadi juuresolekuta. Kui vajate tõlki, võite tema abi kasutada ka advokaadiga suhtlemisel.

Kui teate, millist advokaati te soovite kasutada, võite paluda politseil temaga ühendust võtta. Kui te ei tea ühtegi advokaati, leiab advokaadi teile politsei. Politsei võib teile anda ka kriminaalasjadega tegelevate advokaatide nimekirja või Soome Advokatuuri liikmeteks olevate advokaatide nimekirja. Te võite advokaadi seejärel ise valida ja politsei võtab temaga ühendust.

Kas a pean vastama politsei küsimustele?

Te peate alati esitama politseile oma õiged isikuandmed. Muudele küsimustele te vastama ei pea. Kui teate midagi, mis aitaks kuritegu lahendada ja eemaldada teie suhtes esinevad kahtlused, võib küsimustele vastamine olla mõistlik. Te peaksite küsimustele vastamise osas konsulteerima oma advokaadiga.

Politseil on ka kohustus järgida õigusnorme, milles käsitletakse ülekuulamiseks lubatud aegu. Tavaliselt ei tohi ülekuulamist korraldada ajavahemikul 22.00–7.00. Täiendavat teavet ülekuulamiseks lubatud aegade kohta leiate [siit](#).

Kas politsei võib minu isiku läbi otsida ja võtta minult sõrmejälgi?

Kui teid kahtlustatakse kuriteos, on politseil õigus võtta teilt sõrmejälgi. Politseil on õigus teie isik läbi otsida, st kontrollida teie riietuse sisu või teiega kaasasolevaid asju, kui teid kahtlustatakse kuriteos, mille eest ette nähtud maksimaalne karistus on vähemalt kuus kuud vangistust, või kui väidetavat kuritegu on kuriteona nimetatud [§7 sunnimeetmete seaduse](#) 10. osa 5. peatükis.

Politseil on õigus teie isik läbi otsida, sealhulgas võtta vereproov või muul viisil teid läbi vaadata, kui teid kahtlustatakse kuriteos, mille eest ette nähtud maksimaalne karistus ületab kuuekuulise vangistuse või kui kuritegu on mainitud [§7 sunnimeetmete seaduse](#) 11. osa 5. peatükis. Praktikast võidakse isik läbi otsida selliste tavapärasemate kuritegude puhul, nagu vargus, raskendavatel asjaoludel toime pandud isikuvastane kuritegu ja narkootikumidega seotud kuritegu. Selle käigus võidakse võtta DNA-proov.

Vahistamine (2)

Miks võib politsei mind vahistada?

Vahistamise eesmärk on tagada eeluurimise toimumine. Politsei võib teid vahistada, kui teid kahtlustatakse raskes kuriteos, mille eest ette nähtud maksimaalne karistus on kaks aastat vangistust. Sellisel juhul ei ole politseil vaja ühtegi muud põhjust vahistamiseks, kui piisavalt tõsine kahtlustus, et kuriteo olete toime pannud teie.

Kui teid kahtlustatakse kuriteos, näiteks raskendavatel asjaoludel toime pandud isikuvastane kuritegu või vargus, võidakse teid vahistada, kui lisaks väidetavale kuriteole on neil alus kahtlustada, et te võite:

põgeneda või muul moel uurimisest kõrvale hoida,

muuta asja uurimise raskemaks või

panna toime uusi kuritegusid.

Lisaks võib politsei teid vahistada, kui nad teid ei tunne ja teie keeldute neile oma nime või aadressi teatamast või annate ilmselgelt vale nime või aadressi.

Politsei võib teid vahistada samuti siis, kui teil ei ole Soomes alalist elukohta ja on tõenäoline, et võite riigist lahkuda uurimisest, kohtumenetlusest või karistuse täideviimiseks kõrvalehoidmiseks.

Otsuse teie vahistamiseks teeb sellekohast õigust omav riigiametnik ning kohtumäärust ei ole vaja. Vahistamisotsuseid tegevate riigiametnike hulka kuuluvad kõrgema auastmega politseinikud, prokurör ja kõrgema auastmega tolli- ja piirivalveametnikud. [§7 Sunnimeetmete seaduse](#) 6. osa 1. peatükk sisaldab sätteid vahistamisõigusega riigiametnike kohta.

Mida mulle öeldakse vahistamisest?

Politsei peab teile teatama vahistamise põhjuse kohe, kui teid on vahistamismääruse alusel vahistatud või kinni peetud. Samuti peavad nad teie palvel vahistamisest teatama teie pereliikmele või lähedasele isikule, välja arvatud juhul, kui see võib uurimist raskendada.

Ma ei oska kohalikku keelt. Kas mul on õigus kasutada tõlgi abi?

Kui te ei räägi soome ega rootsi keelt, kutsuvad politsei teile appi tõlgi. Täiendava teabe saamiseks oma keeleliste õiguste kohta vaadake osa [Keelelisest õigusest \(6\)](#). Mõnikord võivad politseinikud viia ülekuulamise läbi inglise keeles, kui te mõlemad leiate, et saate inglise keeles hakkama. Kui tõlki ei ole, ei pea te küsimustele vastama.

Kas ma võin kohtuda oma advokaadiga?

Kui teid on vahistatud, on teil alati õigus kohtuda oma advokaadiga. Teie palvel määratakse teile ka õigusnõustaja. Tema tasu maksab riik. Te võite advokaadi ise valida, kuid tal peab olema akadeemiline kraad õigusteadustes.

Teil on õigus rääkida oma advokaadiga politsei juuresolekuta ning teie jutuajamist ei või pealt kuulata ega lindistada. Kui teil on vaja tõlgi abi, võib ta viibida teie ja advokaadi vahelise vestluse juures.

Kas ma pean vastama politsei küsimustele?

Te ei pea vastama ühelegi politsei küsimusele, kuid peate esitama isikuandmed. Mõnikord on küsimustele vastamine teie huvides, kuna te aitate sellega tuua selgust toimumusse ning kahtlustused teie suhtes võivad väheneda. Kui kohus arutab teie süüd, võidakse arvestada asjaolu, et te ei vastanud küsimustele. Küsimustele mittevastamine ei ole iseenesest siiski piisav põhjus karistuse määramiseks.

Mis juhtub, kui ma ütlen midagi, mis võib kahjustada minu kohtuasja?

See on teie põhiõigus, et te ei pea aitama tõendada oma süüd. See tähendab, et teil puudub kohustus anda teie süüd toetavaid ütlusi.

Kui te siiski otsustate anda ütlusi vaid kohtus, peate olema valmis selgitama varasemat vaikimist. Kohtul on õigus arvesse võtta asjaolu, et te ütlesite alles kohtus, et viibisite kuriteo toimepanemise ajal mujal. See võib kahjustada teie ütluste usaldusväärust.

Kui te mainite ülekuulamisel midagi sellist, mis hiljem osutub teie kohtuasja kahjustavaks, võidakse teie ütlusi kasutada teie vastu. Kui te annate kohtus ja ülekuulamisel erinevaid ütlusi, peate suutma seda selgitada. Kohus ei pea teie ütlusi muidu usaldusväärseks.

Kas ma võin võtta ühendust oma pereliikmetega?

Teil on õigus olla ühenduses oma lähedastega, näiteks pereliikmetega, välja arvatud juhul, kui politseil on tõsine põhjus teie suhtlemist piirata. Samuti peab politsei viivitamata teatama vahistamisest teie lähedastele, välja arvatud juhul, kui see võib raskendada uurimist.

Ma olen pärit teisest liikmesriigist. Kas ma võin ühendust võtta oma riigi saatkonnaga?

Teil on õigus võtta ühendust oma riigi saatkonnaga, välja arvatud juhul, kui politseil on tõsine põhjus piirata teie suhtlemist. Üldiselt teavitatakse saatkonda hiljemalt siis, kui politsei taotleb teie kinnipidamismäärust.

Kas politsei võib võtta minult sõrmejälgi? Kas minu DNA-proov registreeritakse?

Üldiselt võtab politsei teie vahistamise korral teilt alati sõrmejälgi ja registreerib teie DNA-proovi.

Kas politsei võib minu isiku läbi otsida?

Politsei võib anda käsu teie isiku läbiotsimiseks. See võib olla teie personaalne läbiotsimine, et teada saada, mis on teie riietes või teiega kaasas, või füüsiline läbiotsimine, mis hõlmab teie läbivaatust, vereproovi võtmist või teie keha uurimist muul viisil.

Kui teie isiku läbiotsimiseks on vaja teha meditsiiniline ekspertiis, võib seda teha vaid arst. Muudel juhtudel teeb seda politsei või tervisespetsialist.

Õigusaktides on esitatud tingimused, millal on isiku läbiotsimine lubatud; näiteks kahtluse tõsiduse määr. Praktikast on politseil lubatud isik läbi otsida kõikide selliste tavapärasemate kuritegude puhul, nagu vargus, raskendavatel asjaoludel toime pandud isikuvastane kuritegu ja narkootikumidega seotud kuritegu.

Mis juhtub, kui mind vahistatakse Euroopa vahistamismääruse alusel?

Kui teine liikmesriik on teinud Euroopa vahistamismääruse, võib teid vahistada ja pidada kinni eesmärgiga anda teid välja vahistamismääruse teinud liikmesriigile. Eelistungi ajal on teil õigus õigusnõustajale ja tõlgile. Riik maksab nende tasud ning te ei pea neid tasusid riigile hüvitama. Advokaadi võite valida ise samamoodi nagu siis, kui teid kahtlustatakse kuriteos.

Esimene kohtulik arutelu (3)

Miks korraldatakse esimene kohtulik arutelu?

Kui politsei taotleb teie kinnipidamismäärust, peab teie kinnipidamise kohta otsuse tegema kohus. Kui teid ei ole kinni peetud ja politsei ei taotle teie kinnipidamismäärust, toimub esimene kohtulik arutelu tavaliselt alles [§7 kohtuistungil](#).

Kui teid on vahistatud, peab politsei taotlema teie kinnipidamismäärust esimesel võimalusel ja hiljemalt enne kella 12.00 kolmandal päeval pärast teie tabamist. Vastasel korral tuleb teid vabastada. Kohus peab menetlema kinnipidamismääruse taotluse viivitamata.

Kui te olete vahi all, tuleb kinnipidamismääruse taotlus esitada hiljemalt nelja päeva jooksul pärast teie tabamist. Kohus korraldab eelistungi ja otsustab, kas teid tuleb kinni pidada või vabaks lasta. Selle asemel, et otsustada teid kinni pidada, võib kohus kohaldada teie suhtes reisimiskeeldu.

Kinnipidamisega samaaegselt võib kohus anda ka käsu piirata teie suhtlemist. See tähendab, et teie kinnipidamise alguses ei tohi te ühendust võtta ühegi isikuga peale advokaadi.

Soomes ei kohaldata kautsjoni ehk teisisõnu ei saa te maksta kohtule teatavat summat, et kohus lubaks teid kohtuistungini vabaks.

Kas mul on õigus advokaadile?

Eelistungil on teil õigus advokaadile. Teie taotlusel peab advokaadi määrama teie õigusnõustajaks, mis tähendab, et riik maksab esmajärjekorras tema tasud. Teil on ka õigus end ise kaitsta, kuid kui politsei taotleb kinnipidamismäärust, on soovitatav kasutada advokaati. Te võite oma advokaadi ise valida.

Kas mul on õigus kasutada tõlgi abi, kui ma ei mõista menetluse keelt?

Kui te ei mõista soome ega rootsi keelt, leiab kohus teile tõlgi. Tema tasu maksab riik. Täiendava teabe saamiseks oma keeleliste õiguste kohta vaadake osa [Keelelised õigused \(6\)](#). Kohtuliku arutamise ajal tõlgitakse teile kinnipidamismääruse taotlus, kui te ei ole seda oma advokaadi ja tõlgiga enne istungit läbi lugenud. Vajaduse korral tõlgitakse teile kohtuliku arutamise ajal kõik sõnavõttud.

Kas ma pean kohtus rääkima?

Te ei pea kohtus rääkima. Kui teil on advokaat, võib tema vastata teie eest seoses kinnipidamismääruse taotlusega. Teil on siiski õigus olla isiklikult ära kuulatud, kui te seda soovite.

Kas ma pean andma kohtus muud teavet?

Kohtus ja ka eeluurimise käigus ei pea te väidetava kuriteo kohta andma mingit teavet. Sellest võib sageli siiski abi olla. Teie advokaat aitab teil otsustada, kas parem oleks rääkida ja teave esitada.

Kas mind peetakse kinni või vabastatakse pärast kohtulikku arutamist?

Kui kohus leiab, et teie kinnipidamiseks on olemas alus ja reisi keeld ei ole piisav, võidakse teid kinni pidada. Kui teil ei ole Soomes alalist elukohta, ei saa tegelikult reisi keeldu kohaldada.

Kui kohus leiab, et teie kinnipidamiseks ei ole alust, annab ta käsu teid kohe vabastada. Soomes ei ole võimalik rahalist tagatist esitada. Eelistungi lõpus teid kas peetakse kinni, teie suhtes kohaldatakse reisi keeld või teid vabastatakse. Isegi kui kohus otsustab, et teid tuleks kinni pidada, ei või seda teha, kui see ei oleks mõistlik näiteks teie tervisliku olukorra tõttu.

Kui teid peetakse kinni, määrab kohus kuupäeva, millal prokurör peab teile süüdistuse esitama. Seda kuupäeva võib prokuröri nõudmisel edasi lükata.

Puudub maksimaalne aeg süüdistuse esitamiseks, kuid see ei tohi olla pikem, kui on vajalik eeluurimise lõpetamiseks ja süüdistuse koostamiseks.

Kui selgub, et süüdistuse esitamiseks antud aeg on liiga lühike, võib kohus seda prokuröri taotlusel pikendada. Kohus peab andma teile ja teie advokaadile võimaluse olla seoses taotlusega ära kuulatud.

Kas eelistung on avalik?

Tavaliselt on kohtuistungid avalikud ja see kehtib ka eelistungite kohta. Üldiselt võib politsei uurimise huvides siiski esitada taotluse eelistungi kinniseks kuulutamiseks ja asja materjalide salastatuses hoidmiseks süüdistuse koostamise ajaks. Eelistungi tulemus tehakse teatavaks alati avalikult.

Kas ma võin esitada apellatsiooni, kui kohus annab korralduse minu kinnipidamiseks?

Te võite kindlaksmääramata tähtaja jooksul esitada apellatsioonikohtule kinnipidamismääruse peale apellatsiooni. Apellatsioonikohtus arutab teie apellatsiooni kiirkorras. Reeglina on apellatsioonikohtu menetlus kirjalik.

Kohus peab teie taotlusel teie kinnipidamise uuesti läbi vaadata ja tegema seda isegi siis, kui te ei ole esitanud oma kinnipidamise peale apellatsiooni.

Kinnipidamise küsimust ei pea siiski uuesti läbi vaatama kahe nädala jooksul pärast esimest arutelu. Teie advokaat annab teil rohkem teavet tingimuste kohta, mille alusel te võite leida, et on targem nõuda läbivaatamist. Kui teie kinnipidamise küsimus vaadatakse uuesti läbi, võib selle teha ka videolingi vahendusel. Teie olete sel ajal vanglas kas omaette või koos advokaadiga, ja kohtunik on kohtus kas üksi või teie advokaadi juuresolekul, ning te saate suhelda videolingi vahendusel.

Kas ma võin enne kohtumenetlust riigist lahkuda?

Kui kohus otsustab eelistungil, et teid tuleb vabastada, siis te võite riigist lahkuda. Kui kohus kehtestab teie suhtes reisi keeldu, täpsustatakse kohtumääruses keeldu sisu. Kui uurimine teie suhtes jätkub ja te olete riigist lahkunud, võidakse teie puudumisel vajaduse korral otsustada teid kinni pidada ning teie kohta tehakse Euroopa vahistamismäärus, kui teiega ei õnnestu ühendust saada.

Prokuröri kaalutused süüdistuste osas enne kohtuistungit (4)

Mis juhtub enne kohtuistungit?

Politsei toimetab eeluurimist ja kui see on lõpetatud, saadetakse eeluurimistoimik prokuröridele. Kui teile on määratud õigusnõustaja, saadetakse toimik ka talle.

Teil ja teie advokaadil on õigus taotleda täiendavad uurimist, kui leiате eeluurimise mingil moel puuduliku olevat. Teil on õigus saada eeluurimistoimikust koopia. Kui teile ei ole õigusnõustajat määratud, ei saadeta teile ega teie advokaadile eeluurimismaterjale automaatselt.

Pärast seda teeb prokurör otsuse süüdistuse esitamise kohta. Kui süüdistus on esitatud, saate koopia süüdistusaktist ning samuti kutsutakse teid kohtuistungile. Süüdistusaktis loetletakse süüdistused ning samuti tõendid ja tunnistajad, keda prokurör kutsus tunnistama teie süü tõestamiseks väljaspool põhjendatud kahtlust.

Teil on õigus nimetada tunnistajad ja esitada tõendid. Üldiselt on parem, kui politsei küsitleb inimesi eeluurimise ajal enne kohtulikku arutamist. Te peaksite oma advokaadilt küsima, mida tuleb teha, kui soovite kedagi tunnistama kutsuda, kuid prokurör ei ole teda nimetanud.

Kas alati toimub kohtuistung?

Kui prokurör leiab, et teie süü ei ole põhjendatud, otsustab ta süüdistusest loobuda (süüdistust mitte esitada) ja siinkohal asi tavaliselt lõpeb. Kui nii juhtub ja teie olete vahi all, vabastatakse teid viivitamata.

Prokurör võib otsustada süüdistusest loobuda, ehkki ta leiab, et olete süüdi. Sellisel juhul leiab prokurör, et kohtuistung ei ole vajalik. Selle põhjuseks võib olla väiksem õigusrikkumine või teie vanus. Kui arvate, et te ei ole kuriteos süüdi, kuigi prokurör arvab vastupidist, on teil õigus anda asi kohtusse otsuse tegemiseks.

Kuriteoohvril on samuti õigus esitada süüdistus, kui prokurör on otsustanud loobuda süüdistustest teie vastu.

Teatavaid väiksemaid õigusrikkumisi võib [menetleda kirjalikult](#), mis tähendab, et kohtuistungit ei toimugi. Kirjaliku menetluse võib korraldada näiteks siis, kui olete süü omaks võtnud ja nõustunud sellise menetlusega.

Kas ma võin süü omaks võtta enne kohtumenetlust?

Te võite politseile tunnistada, et olete kuriteo toimepanemises süüdi. Teie asi võib siiski jõuda kohtuistungini, kui prokurör esitab süüdistuse ja kirjalik menetlus ei ole võimalik. Kui te tunnistate süüd ja aitate kuritegu uurida, võib see mõnikord aidata vähendada teie karistust, kuid see sõltub kohtulikust arutamisest.

Ülestunnistus ei mõjuta teie apellatsioonioigust ning samuti võite oma ülestunnistuse igal ajal tagasi võtta. Kuid isegi kui te olete ülestunnistuse tagasi võtnud, võib kohus seda teie süü arutamisel siiski arvesse võtta.

Kas süüdistust saab enne kohtumenetlust muuta?

Olenevalt sellest, kuidas uurimine edeneb, võib süüdistust eeluurimise ajal muuta. Samuti võib prokurör esitada teile süüdistuse kuriteos, mis on erinev sellest, milles teid kahtlustatakse, tingimusel et kuriteo peamised asjaolud on tuvastatud eeluurimise ajal (näiteks kahtlustas politsei teid mõrvas, kuid prokurör esitab süüdistuse tapmises). Prokurör võib lisada süüdistusele üksikasju isegi pärast süüdistuse esitamist.

Kas mind võib süüdistada kuriteos, mille eest on mulle teises liikmesriigis juba süüdistus esitatud?

Reeglina ei või teid süüdistada kuriteos, mille eest on teile teises liikmesriigis juba süüdistus esitatud. Kuid sel juhul peab teises liikmesriigis tehtud otsus olema lõplik ja kehtima üks järgmistest tingimustest:

süüdistus tühistati,

teid mõisteti süüdi, kuid teile ei määratud karistust,

karistus on täide viidud või on täitmisel,

karistus on aegunud vastavalt selle riigi õigusnormidele, kus karistus määrati.

Kui leiate, et teile on esitatud süüdistus kuriteos, milles teile on süüdistus juba esitatud teises liikmesriigis, tuleks teil kindlasti sellest rääkida oma advokaadiga.

Politseitoimingute peale kaebuse esitamine (5)

Leian, et politsei on minu suhtes toiminud vääralt. Kellele ma võin kaebuse esitada?

Kui leiate, et politsei on teenistuskohustuste täitmisel toiminud teie suhtes vääralt, võite esitada halduskaebuse. Seejärel uuritakse politsei toiminguid.

Halduskaebus esitatakse kõrgema auastmega politseinikule või seaduse kõrgeimale kaitsjale. Seaduse kõrgeimad kaitsjad on [õiguskantsler](#) ja [parlamentaarne ombudsman](#). Kaebus tuleb esitada kirjalikult vabas vormis.

Kui kahtlustate, et politsei on toime pannud kuriteo, võite esitada politsei kohta sellekohase avalduse. Politseil on kohustus teie teabe põhjal avaldus alati registreerida. Kui politseinikku kahtlustatakse kuriteos, juhib eeluurimist alati prokurör. Sel juhul on vaid prokuröri õigus otsustada, kas on alust kahtlustada kuriteo toimepanemist ja kas tuleb korraldada eeluurimine. Politsei peab saatma kuriteo kohta tehtud avalduse viivitamata asjaomasele prokuröri, et saaks määrata vastutava eeluuriija. Samuti on teil õigus teada, kas eeluurimine algatati ja kuidas eeluurimine edeneb.

Kui politsei kohtles teid vääralt, peaksite alati küsima oma advokaadilt, mida selles suhtes ette võtta.

Keelelised õigused (6)

Kui teid kahtlustatakse kuriteos, on teil õigus kasutada soome või rootsi keelt eeluurimise kõikides etappides. Kui te ei räägi soome ega rootsi keelt, leitakse teile tõlk nii ülekuulamise kui ka kohtumenetluse ajaks. Samuti on teil õigus kasutada tõlgi abi, kui te räägite oma advokaadiga ülekuulamise ajal. Te ei pea tõlgile maksma.

Mõned politseinikud valdavad inglise keelt ja erandjuhtudel ka teisi keeli ning saavad ülekuulamise viia läbi nendes keeltes. Kui leiate, et teie ja politseinik ei saa üksteisest aru vähese keeleoskuse tõttu, on teil õigus nõuda tõlki. Ülekuulamise sisu mõistmine on väga oluline, et saaksite ülekuulamisprotokollile enda nimel kirjutada.

Asutused ei pea kõiki eeluurimise ajal kogutud materjale tõlkima keelde, mida valdate. Eeluurimismaterjale üldiselt ei tõlgita. Seepärast on oluline, et teil oleks advokaat, kes mõistab eeluurimisel kasutatavat keelt. Süüdistusakt tõlgitakse teile kirjalikult või suuliselt.

Seonduvad lingid

[Kohtusüsteem](#)

[Justiitsministeerium](#)

[Eeluurimisseadus \(rootsi keeles\)](#)

[Kriminaalmenetluse seadus](#)

[Kriminaalmenetluse seadus \(rootsi keeles; mitteametlik tõlge\)](#)

[Sunnimeetmete seadus \(rootsi keeles\)](#)

[Politsei](#)

[Kinnipidamisseadus \(rootsi keeles\)](#)

[Soome ja Euroopa Liidu liikmesriikide vaheline leping, mis käsitleb väljaandmist õigusrikkumise alusel](#)

[Soome ja Euroopa Liidu liikmesriikide vaheline leping, mis käsitleb väljaandmist õigusrikkumise alusel \(rootsi keeles; mitteametlik tõlge\)](#)

[Lisateave sunnimeetmete kohta](#)

[Lisateave sunnimeetmete kohta \(rootsi keeles\)](#)

[Politseitoimingute peale kaebuse esitamine](#)

[Politseitoimingute peale kaebuse esitamine \(rootsi keeles\)](#)

[Keeleseaduse teatmik rootsi keeles](#)

Viimati uuendatud: 19/05/2024

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [fi](#) originaalkeelset

versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti

tõlgivad.

3. Minu õigused kohtumenetluse ajal

Kus toimub kohtumenetlus?

Kriminaalmenetlused toimuvad tavaliselt esimese astme üldkohtus. Neid nimetatakse [piirkonnakohtuteks](#). Üldjuhul arutatakse kohtuasja selles kohtus, mille piirkonnas väidetav kuritegu toime pandi. Kohtumenetlus on tavaliselt [avalik](#). See tähendab, et igaüks võib teie kohtumenetluse juures viibida. Kohus võib siiski teatavatel juhtudel, näiteks seksuaalkuritegudega seotud asjade puhul, muuta kohtuistungit täielikult või osaliselt kinniseks. Sama kehtib siis, kui olete süüdistuse esitamise ajal noorem kui 18 aastat.

Kohtu koosseis on kohtuasja olemusest. Teie kohtuasja võib arutada üks kohtunik või üks kohtunik ja kolm [rahvakohtunikku](#) või kaks kohtunikku ja kolm kuni neli rahvakohtunikku või kolm kohtunikku. Reeglina sõltub kohtu koosseis kuriteo raskusastmest.

Kas süüdistust saab kohtumenetluse ajal muuta?

Tavaliselt ei saa süüdistust pärast selle esitamist muuta. Prokurör võib siiski süüdistust laiendada veel ühe teo hõlmamiseks, kui kohus peab seda esitatud tõendite põhjal asjakohaseks.

Kui prokurör kitsendab süüdistust või teatab uuest õigusnormist, mida süüdistusaktis ei mainitud, või esitab uue süüdistust toetava asjaolu, siis seda ei käsitata süüdistuse muutmisenä.

Kui tunnistate end süüdi kõikides või osades süüdistuse punktides kohtumenetluse jooksul, puudub kohtul vajadus ära kuulata nii palju tõendeid. Lihtsamate kriminaalasjade puhul on süüdistatava ülestunnistus kohtuotsuse tegemiseks tavaliselt piisav. Kuid mida raskem on kuritegu, seda rohkem tõendeid on lisaks ülestunnistusele vaja.

Millised on minu õigused kohtumenetluse ajal?

Teil on alati õigus olla kohtumenetluse ajal kohal, välja arvatud juhul, kui teie asja üle otsustatakse nõupidamistoas [kirjalikul menetlusel](#). Sellisel juhul on maksimaalne karistus üheksakuuline vangistus. Kuid kui karistus on kuuekuulisest vangistusest pikem, peab kohus lubama teil teha suulise avalduse.

Mõne väiksema õigusrikkumise puhul võidakse teile määrata karistus isegi siis, kui teid ei ole kohal. Sellisel juhul võib karistuseks olla rahaträhv või maksimaalselt kolmekuuline vangistus ja vara konfiskeerimine kuni 10 000 euro ulatuses.

Kui teid kutsutakse kohtuistungile kohale isiklikult, peate olema kohal kogu kohtumenetluse jooksul, välja arvatud siis, kui kohus lubab teil lahkuda. Kui teil on vaja töögi abi, leitakse teile tõlk. Täiendava teabe saamiseks oma keeleliste õiguste kohta vaadake [Teabelehte nr 2](#).

Teil on õigus korraldada oma kaitse ise. Samuti on teil õigus kasutada advokaadi abi. Kui te ilmute kohtuistungile advokaadita ja kohus leiab, et te ei suuda end ise kaitsta, võib kohus anda advokaadile käsu olla teie õigusnõustaja isegi teie tahte vastaselt. Põhimõtteliselt on teil õigus vahetada advokaati igal ajal.

Teil on õigus, kuid mitte kohustus, kohtuistungil rääkida. Süüdistatavana ei ole teil kohustust aidata kohtul tõendada oma süüd. Kui te tahate, et teid teie asjas ära kuulatakse, ei pea te tõtt rääkima, välja arvatud isikuandmete ja sissetuleku kohta. Kohus võrdleb teie ütlusi teiste asjas ära kuulatud isikute ütlustega ja tõenditega ning seejärel otsustab teie ütluste usaldusväärsuse üle.

Millised on minu õigused seoses minu vastu esitatud tõenditega?

Teil on õigus tõenditega tutvuda, kui see ei ohusta eeluurimist. Põhimõtteliselt võib kohtus teie vastu kasutada kõiki tõendeid. Kohus võib siiski piirata tõendite esitamist ja tunnistajate kuulamist, kui on selge, et need ei mõjuta kohtuotsuse langetamist.

Teil on ka õigus esitada oma tõendid ja kutsuda oma tunnistajad. Te peaksite leidma ja esitama sellised tõendid ja tunnistajad võimalikult vara, kuid te võite need esitada esimest korda ka kohtuistungil või isegi apellatsioonimenetluse ajal. Kuid kui esitate uusi tunnistajaid või tõendeid väga hilises etapis, võivad kohtul tekkida kahtlused nende olulisuse suhtes, kui ta teie süüd arutab.

Teil ja teie advokaadil on õigus esitada küsimusi kõikidele tunnistajatele. Kui kasutate advokaadi abi, esitab üldiselt kohtus küsimusi teie nimel tema.

Soome kohtutel on täielik õigus otsustada tõendite üle. See tähendab, et kohus otsustab iga tõendi ja tunnistaja tähtsuse üle.

Kas arvesse võetakse minu kohta karistusregistris sisalduvat teavet?

Kui teie kohta on Soome [karistusregistris andmed](#), võetakse neid karistuse määramisel arvesse. Karistusregistri andmed võivad mõjutada seda, kas teie karistuseks on reaalne või tingimisi vangistus. Lisaks võib see teie karistust raskendada, kui kohus leiab, et teie eelmised kuriteod näitavad, et te ei austa seadust.

Varasem karistus Soomes võib teie karistust ka kergendada, kui praegu kohtus arutatavat süüdistust oleks saanud arutada koos varasemate süüdistustega.

Kohus võib arvesse võtta teises liikmesriigis määratud reaalselt vangistust ja üldkasulikku tööd, et karistust kohandada.

Mis juhtub kohtumenetluse lõpus?

Kohtuistung lõpeb kohtuotsusega, mis esitatakse kas samal päeval või hiljem nõupidamistoas. Kohtuotsusega võidakse teid süüdi mõista kõikides või osades süüdistuse punktides või võidakse teid süüdistustest vabastada.

Kui kohus tunnistab teid süüdi, on võimalik kohaldada järgmisi karistusi:

Reaalne vangistus

Reaalne vangistus võib ulatuda 14 päevast kuni eluaegse vangistuseni. Kui karistuseks on üle kahe aasta vangistus, siis on see alati reaalne.

Tingimisi karistus

Kuni kaheaastast vangistust võib kohaldada tingimisi, kui kohus peab seda asjakohaseks. Teile võidakse karistuseks määrata rahaträhv ja ka tingimisi vangistus või kui tingimisi karistus on pikem kui üks aasta, siis 20–90 tundi üldkasulikku tööd.

Tingimisi kohaldatava vangistusega kaasneb alati vähemalt ühe- kuni kolmeaastane katseaeg. Kui te ei pane sel perioodil toime uusi kuritegusid, ei pöörata teie vanglakaristust täitmisele. Kui panete sel perioodil toime uue kuriteo ja teile mõistetakse seetõttu reaalne vangistus, võib kohus anda korralduse pöörata ka teie tingimisi karistus täitmisele.

Üldkasulik töö

Kuni kaheksakuulise tingimisi vangistuse võib asendada [üldkasuliku tööga](#). Sel juhul on üldiselt vajalik, et teil oleks Soomes elukoht. Üldkasulikku tööd ei saa kohaldada, kui teid on varem reaalset vangistust või teile on varem määratud üldkasulik töö.

Alaealise karistus

Kui te olete noorem kui 18 aastat ja panete toime kuriteo, võidakse teile määrata [alaealise karistus](#). See on noortele õigusrikkujatele mõeldud spetsiaalne karistus. See on rahaträhvist karmim, kuid reaalsest vangistusest leebem.

Rahaträhv

Väiksemate õigusrikkumiste eest võidakse teile määrata rahaträhv. Rahaträhv määratakse [trahviühikutes](#). Ühikute väiksem arv on üks ja suurim 120. Kui teile määratakse rahaträhv korraga mitme kuriteo eest, võib suurim trahviühikute arv olla suurem.

Ühe trahviühiku suurus sõltub teie sissetulekust kohtumenetluse ajal. Praegu on väikseim trahviühiku suurus 6 eurot.

Kui te ei maksa kohtu määratud rahaträhvi, võib selle asendada vangistusega. Kolm maksmata trahviühikut vastab ühele vanglapäevale.

Milline on kuriteoohvri roll kohtumenetluse ajal?

Soomes on kuriteoohvri ehk kannatanud poole roll kohtumenetluse ajal üsna tähtis. Kannatanud pool võib ühineda prokuröri esitatud süüdistusega või esitada erineva süüdistuse. Tal on samuti õigus esitada süüdistus, kui prokurör on otsustanud süüdistustest loobuda. Lisaks võib kannatanud pool nõuda hüvitist kuriteos kahtlustatavalt isikult

Kannatanud poolelt küsitakse tavaliselt eeluurimise jooksul, kas ta nõuab kahtlustatavale karistust ja/või temalt hüvitist kuriteo eest. Kannatanud pool võib esitada oma nõudmised ka kohtuistungil.

Seonduvad lingid

[Üldkohtutes toimuva kohtumenetluse avalikkuse seadus \(inglise keeles\)](#) ja [rootsi keeles \(mitteametlik tõlge\)](#)

[Kriminaalmenetluse seadus \(inglise keeles\)](#) ja [rootsi keeles \(mitteametlik tõlge\)](#)

[Kriminaalseadustik \(inglise keeles\)](#) ja [rootsi keeles \(mitteametlik tõlge\)](#)

[Justiitsministeeriumi teatmik piirkonnakohtu kriminaalmenetluste kohta \(rootsi keeles\)](#)

[Justiitsministeeriumi teatmik kuriteos kannatanutele](#)

[Kohtumenetluse seadustik, ka rootsi keeles \(mitteametlik tõlge\)](#)

[Õigusregistrikeskus](#)

Viimati uuendatud: 19/05/2024

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta. Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

4. Minu õigused pärast seda, kui kohus on langetanud otsuse

Kas ma võin edasi kaevata?

Teil on õigus piirkonakohtu otsus kaevata edasi apellatsioonikohtule. Kui soovite apellatsiooni esitada piirkonakohtu otsuste peale, mis tehti istungi ajal (kus ei kuulatud tunnistajat), võite seda üldiselt teha vaid siis, kui esitate apellatsiooni kohtuotsuse peale.

Piirkonakohtu otsuse peale apellatsioonikohtule apellatsiooni esitamise tähtaeg on 30 päeva. Teil on piirkonakohtu teavitamiseks aega seitse päeva, kui te ei ole otsusega rahul ja kavatsete edasi kaevata. Apellatsioon tuleb esitada kirjalikult. See tuleb adresseerida ja esitada , kes antud asjas otsuse tegi.

Te võite otsuse peale esitada apellatsiooni, kui leiate, et kohus ei hinnanud tõendeid korrektselt ja/või arvate, et kohtus tõlgendas õigust valesti.

Vastaspooltel, st prokuröriil ja kuriteo ohvritel (nende olemasolul), on samasugune apellatsioonioõigus nagu teil.

Mis juhtub siis, kui ma esitan apellatsiooni?

Kui te esitate apellatsiooni, ei pöörata teie karistust täitmisele, välja arvatud juhul, kui kohus annab selleks käsu. Kui kohus annab käsu teie kinnipidamiseks või kinnipidamise pikendamiseks, võite te erandkorras esitada selle otsuse peale apellatsiooni. Apellatsioonikohus arutab kinnipidamist kiirkorras ja eraldi peamisest kohtuasjast.

Kui te olete apellatsiooni esitamise ajal vanglas ja nõuate vabastamist, võib apellatsioonikohus anda käsu teid vabastada, kuni apellatsioonikohus teeb otsuse peamisest kohtuasjas.

Menetlusaeg apellatsioonikohtus on erinev. Kui teid on kinni peetud, menettatakse teie apellatsiooni tavaliselt kiiremini. Kui te ei nõustu tõenditele antud hinnanguga, peab apellatsioonikohus tavaliselt korraldama kohtuistungit ning tõendid arutatakse uuesti läbi. See tihti peale aeglustab protsessi. Igal juhul võib apellatsioonikohtul apellatsioonide menetlemiseks kuluda mitu kuud.

Kui vastaspool ei ole teatanud, et nad ei ole rahul piirkonakohtu otsusega, ja teie otsustate apellatsiooni esitada, ei ole vastaspoolel vaja vaidlustamissoovist teada anda, kuid neil on endiselt õigus esitada vastuapellatsioon 14 päeva jooksul pärast esialgse apellatsiooniperioodi lõppemise kuupäeva. Vastuapellatsioonis võivad nad näiteks nõuda karistuse või hüvitise suurendamist. Kui te tühistate oma apellatsiooni, langevad ära ka vastuapellatsioonid.

Te võite esitada uusi tõendeid või nimetada uusi tunnistajaid oma apellatsiooni toetuseks. Uute tõendite esitamine on kriminaalmenetluse ajal lubatud isegi kohtuistungit ajal apellatsioonikohtus.

Mis toimub apellatsioonimenetluse ajal?

Pärast apellatsiooni esitamist saadetakse see teavitamise eesmärgil vastaspooltele, st prokuröriile ja kuriteo ohvritele. Vastaspoolel peavad apellatsioonile vastama määratud kuupäevaks. Kui vastaspoolel esitavad apellatsiooni, saadetakse nende apellatsioonid teavitamise eesmärgil ka teile.

Pärast apellatsioonide kirjalikku esitamist otsustab apellatsioonikohus, kas ta korraldab kohtuistungit. Kohtuistung tuleb korraldada siis, kui üks pooltest seda nõuab ja kui apellatsioonikohtu lahend sõltub sellest, kas piirkonakohus hindas suuliste tunnistuste usaldusväärsust nõuetekohaselt.

Kohus võib teie apellatsiooni samuti läbi vaadata, kui kohtuistungit ei ole vaja ja apellatsioonikohtu kolm liiget on veendunud, et piirkonakohtu otsus on õige. Sellisel juhul ei analüüsita teie apellatsiooni edasi ja piirkonakohtu otsus on lõplik.

Mis juhtub, kui apellatsioon rahuldatakse või kui seda ei rahuldata?

Apellatsioonikohus analüüsib piirkonakohtu lahendi vastavust nõuetele apellatsioonis taotletud ulatuses. Kui leiate, et piirkonakohtu otsus oli täiesti vale, võib apellatsioonikohus teie apellatsiooni tulemusena tühistada kõik süüdistused ja hüvitisnõuded. Apellatsioonikohus võib teie apellatsiooni rahuldada ka osaliselt. Näiteks võib apellatsioonikohus leida samamoodi, et olete süüdi, kuid võib teie karistust vähendada.

Kui teie apellatsioon jäetakse rahuldamata, peate tavaliselt tasuma kõik tõendite esitamise kulud, mida riigil tuli kanda, ning samuti kuriteoohvri õigusabi kulud. Kui teie apellatsioon rahuldatakse osaliselt, on olemas võimalus, et te ei pea neid kulusid tasuma. Kui teie apellatsioon rahuldatakse, võite saada ka hüvitist oma õigusabi kulude katteks, välja arvatud juhul, kui need tasus riik.

Kui teie apellatsiooni tõttu süüdistused tühistatakse ja apellatsioonikohtu otsus on lõplik, kustutatakse kõik asjaomased kanded teie karistusregistri andmetest.

Kohtumenetluse kõikidel pooltel on õigus esitada apellatsioon apellatsioonikohtu otsuse peale, esitades Ülemkohtule taotluse saamiseks. Kriminaalasjade puhul antakse apellatsioonimenetluse luba väga harva. Praktika näitab, et apellatsioonimenetluse loa saamiseks peab teie kohtuasjal olema pretsedendi väärtus. See tähendab, et sellel peab olema üldisem tähtsus. Apellatsioonimenetluse luba ei anta üldiselt kunagi lihtsalt seetõttu, et teie leiate, et apellatsioonikohus on tõendeid valesti hinnanud.

Kui menetluluba antakse, vaatab Ülemkohus teie asja uuesti läbi kas täielikult või siis ulatuses, mida menetluluba võimaldab (näiteks karistuse määramine). Reeglina on Ülemkohtu arutelud kirjalikud. Otsus on lõplik, kui Ülemkohus otsustab menetluluba mitte anda või kui luba antakse ja tehakse otsus. Kui keegi ei esita piirkonakohtu või apellatsioonikohtu otsuse peale apellatsiooni, on otsus lõplik hiljemalt apellatsioonitähataja lõppedes. Otsus pööratakse täitmisele hiljemalt siis, kui otsus muutub lõplikuks.

Ma olen pärit teisest liikmesriigist. Kas mind võidakse pärast kohtumenetlust saata tagasi sellesse liikmesriiki?

Kui teile määratakse karistus, võidakse teil keelata Soome sisenemine või teid võidakse saata välja teise liikmesriiki. Seda võib teha siis, kui ametiasutused leiavad, et ohusate avalikku korda ja julgeolekut. Praktika näitab, et teid ei saadeta riigist välja, kui teid ei ole süüdi mõistetud üsna raskes kuriteos. Üksnes seda asjaolu, et olete kuriteos süüdi, ei saa kasutada teie väljasaatmise põhjusena.

 otsustab, kas teid tuleb riigist välja saata. Samal ajal on ametil õigus keelata teil riiki siseneda kuni 15 aasta jooksul. Te võite esitada selle otsuse peale kaebuse .

Süüdistusi ei kanta . Kui teid mõistetakse süüdi, kantakse teie karistusregistri andmetesse järgmised karistused:

reaalne või tingimisi vangistus,

tingimisi vangistus koos rahatrahvi, üldkasuliku töö või käitumiskontrolliga,

üldkasulik töö reaalse vangistuse asemel,

alaealise karistus või trahv alaealise karistuse asemel,

riigiametniku kohalt taandamine,

karistusest vabastamine süüvõimetuse tõttu.

Karistusregistri andmeid hoitakse . Teave ei ole avalik, kui ametiasutused võivad seda teavet näha vastavalt õigusaktides sätestatud korrale. Lisaks võib teavet saata ka väljapoole ELi/EMP ala alusel.

Kõik karistusregistri kanded kustutatakse pärast seda, kui lõplikult muutunud otsuse esialgsest kuupäevast on möödunud kindlaksmääratud aeg. Kanded, mis ei ole seotud reaalse vangistusega, kustutatakse viie aasta pärast. Kuni kahe aasta pikkuseid reaalseid vangistusi ja üldkasulikke tööd kajastavad kanded kustutatakse kümne aasta pärast. 2–10 aasta pikkuseid reaalseid vangistusi kajastavad kanded kustutatakse 20 aasta pärast. Üle viie aasta pikkuseid vangistusi kajastavad kanded kustutatakse, kui isik sureb või saab 90 aastaseks.

Teabe karistusregistris hoidmise peale ei saa vastuväidet esitada. Teil on siiski õigus teatavatel juhtudel [kõigustada](#), millist teavet karistusregister teie kohta sisaldab.

Seonduvad lingid

[Kriminaalmenetluse seadus](#), ka [rootsi keeles \(mitteametlik tõlge\)](#)

[Kriminaalseadustik](#), ka [rootsi keeles \(mitteametlik tõlge\)](#)

[Karistusregister](#), ka [rootsi keeles \(mitteametlik tõlge\)](#)

[Kriminaalkaristuste amet](#), ka [rootsi keeles](#)

[Menetlemine apellatsioonikohtus](#), ka [rootsi keeles](#)

Viimati uuendatud: 19/05/2024

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [fi](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

5. Liiklusnõuete rikkumised

Kuidas käsitletakse väiksemaid liiklusnõuete rikkumisi?

Tavaline karistus väiksema liiklusnõuete rikkumise korral on kindlaksmääratud rahaträhv. Seda võib kohaldada õigusrikkumiste korral, mille eest ette nähtud kõige kõrgem karistus on rahaträhv või kuni kuuekuuline vangistus. Kindlaksmääratud rahaträhv võib olla 10–115 eurot. Sellise trahvi võib määrata politseinik, piirivalvur või tollitöötaja.

Kui te ei nõustu teie suhtes kohaldatud kindlaksmääratud rahaträhviga, on teil õigus esitada asi piirkonnakohtusse. Seejärel peate teavitama selle piirkonnakohtu registriosakonda, kelle piirkonnas õigusrikkumine toimus. Te peate seda tegema ühe nädala jooksul pärast trahviteate kättesaamist. Piirkonnakohtu otsuse peale kindlaksmääratud rahaträhvi kohta apellatsiooni esitada ei saa.

Kui konkreetse liiklusnõuete rikkumise korral ei saa kohaldada kindlaksmääratud trahvi, võib politsei koostada summaarse trahvinõude ja saata selle prokuröörile kinnitamiseks. Sellisel juhul ei ole rahaträhv kindla suurusega. Karistus määratakse [trahviühikutes](#). Teil on õigus esitada vastuväidet summaarse trahvinõude suhtes. Selleks peate esitama vastuväidet prokuröörile.

Kui te esitate summaarse trahvinõude suhtes vastuväidet ja prokuröör otsustab esitada teile süüdistuse, tegeleb piirkonnakohtu sellega kui tavapärase kriminaalasjaga. Sel juhul on teil samuti apellatsiooni esitamise õigus nagu tavapärase kriminaalasja korral (vt [Teabeleht nr 4](#)).

Liiklusnõuete rikkumise eest kohaldatud kindlaksmääratud rahaträhve ja summaarseid trahvinõuete suhtes tehtud otsuseid võib [täitmisele pöörata](#) ka teises liikmesriigis.

Kui te rikute peatumis- ja parkimiseeskirju, tuleb teil maksta viivistasu. Viivistasu otsuse võib teha politsei või omavalitsuse liikluskorraldaja. Viivistasu suurus on 10–50 eurot olenevalt kohast. Näiteks [Helsingis](#) on see kesklinna 50 eurot ja teistes piirkondades 40 eurot.

Teil on õigus viivistasu vaidlustada. Sellisel juhul peate oma vastuväidet esitama liikluskorraldaja büroole kahe nädala jooksul pärast maksenõude kuupäeva. Kui liikluskorraldaja büroo nõustub teie vastuväidetega, tühistab ta maksenõude. Kui vastuväidetega ei nõustuta, on teil õigus esitada selle kohta kaebus [halduskohtule](#). Te peate kaebuse esitama 30 päeva jooksul pärast kuupäeva, millal teid teavitati eitavast otsusest. Halduskohtu otsus on lõplik.

Viivistasu ei saa täitmisele pöörata teises liikmesriigis, kuna see on halduskaristus.

Kas sellised õigusrikkumised kantakse karistusregistrisse?

Rahaträhve ei kanta karistusregistrisse. Kui teie suhtes kohaldata kindlaksmääratud rahaträhvi või teile koostati summaarne trahvinõue, ei kanta neid teie karistusregistri andmetesse. Viivistasu ei ole trahv, vaid halduskaristus ning seega ei kanta ka seda karistusregistrisse.

Seonduvad lingid

[Automaatne kiiruse mõõtmine](#)

Viimati uuendatud: 19/05/2024

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Süüdistatavad (kriminaalmenetlused) - Rootsi

Käesolevatel teabelehtedel selgitatakse, mis juhtub, kui isikut kahtlustatakse või süüdistatakse kuriteos, mida menetletakse kohtus. [Teabeleht nr 5](#) sisaldab teavet väiksemate liiklusnõuete rikkumiste kohta, mille puhul kohaldatakse tavaliselt kindlaksmääratud karistust, näiteks rahaträhvi.

Kui te olete kuriteoohver, leiage kogu teabe oma õiguste kohta [siit](#).

Kriminaalmenetluse lühikirjeldus

Allpool esitatakse kriminaalmenetluse tavapäraste etappide lühikirjeldus.

Politseile antakse teada kuriteost.

Politsei toimetab eeluurimist. Raskemate kuritegude puhul juhib eeluurimist prokuröör.

Enamiku juhtumite puhul on võimalik kasutada riikliku kaitsja abi.

Raskemate või korduvate kuritegude puhul võib prokuröör kohtult paluda luba teid kinni pidada. Sel juhul toimub spetsiaalne eelistung.

Prokuröör esitab süüdistuse piirkonnakohtusse.

Piirkonnakohtu toimub kohtumenetlus (peamine kohtuistung) eesmärgiga uurida, kas on tõestatud, et teie panite kuriteo toime, ning kui see on nii, siis otsustada karistuse jms üle.

Kui mõni menetlusosaline esitab apellatsiooni, uurib apellatsioonikohtus, kas piirkonnakohtu otsus tuleks jätta või tuleks seda otsust muuta.

Vähestel juhtudel võib kohtuotsuse läbi vaadata ka ülemkohus.

Kohtuotsus kuulub seaduslikult täitmisele, st otsus muutub lõplikuks, ning kui on tehtud süüdimõistev otsus, siis pööratakse karistus täitmisele.

Üksikasjalikku teavet menetluse kõikide etappide ja oma õiguste kohta leiage teabelehtedelt. See teave ei asenda õiguslast nõu ning selle eesmärk on vaid anda juhiseid. Kui te vajate abi, siis konsulteerige alati advokaadi või mõne muu eksperdiga, et teha kindlaks, milliseid õigusnorme kohaldatakse konkreetselt teie olukorras.

Euroopa Komisjoni roll

Euroopa Komisjonil ei ole liikmesriikide kriminaalmenetluses mingit osa ning komisjon ei saa teid kaebuste korral aidata. Käesolevatel teabelehtedel esitatakse teave selle kohta, kuidas ja kellele kaebus esitada.

Vajaliku teabe leidmiseks klõkkige alltoodud linkidel

[1. Õigusalase nõu saamine](#)

[2. Minu õigused eeluurimise ajal](#)

Küsitlemine

Vahistamine

Kinnipidamine

Eeluurimise jätkamine

Kaitsja ettevalmistused kriminaalasja arutamiseks

Süüdistuse esitamine

[3. Minu õigused kohtumenetluse ajal](#)

[4. Minu õigused pärast kohtumenetlust](#)

[5. Liiklusnõuete rikkumised](#)

Seonduvad lingid

[Rootsi kohtud](#)

[Rootsi prokuratuur](#)

[Rootsi advokatuur](#)

[Kuriteoohvritele hüvitise maksmise ja toetuse pakkumise amet](#)

[Rootsi vangla- ja kriminaalhooldusamet](#)

Viimati uuendatud: 09/11/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastada tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

1. Õigusalase nõu saamine

Kui te olete mingil viisil kaasatud kriminaalmenetlusesse, on sõltumatu õigusalase nõu saamine väga tähtis. Nendelt teabelehtedelt leiate teavet selle kohta, millal ja millistel tingimustel on teil õigus olla esindatud advokaadi poolt. Lisaks leiate nendelt teavet selle kohta, mida advokaat teie heaks teeb. Käesoleval üldisel teabelehel esitatakse teave selle kohta, kuidas leida advokaat ja kuidas kaetakse tema tasud, kui te ise maksta ei suuda.

Teie õigus kasutada riikliku kaitsja abi

Kui kohus nõuab teie kinnipidamist, määratakse teile viivitamata riiklik kaitsja. Samas kui teid ei peeta kinni, ei ole teil õigust kasutada riikliku kaitsja abi kuni kriminaalmenetluse alguseni. Kuid teil on alati õigus paluda, et teile määrataks riiklik kaitsja, kui teid kahtlustatakse kuriteos, mille eest on minimaalne karistus kuue kuu pikkune vangistus. Teil võib olla õigus kasutada riikliku kaitsja abi ka muudel juhtudel.

Advokaadi leidmine

Kui te soovite kasutada konkreetse advokaadi abi, on teil tavaliselt õigus paluda, et see isik määrataks teie riiklikuks kaitsjaks. Vastasel juhul määrab advokaadi teile piirkonnakohtus. Sellisel juhul määratakse kaitsja nende advokaatide hulgast, kes tegutsevad korrapäraselt riikliku kaitsjana kõnealusel piirkonnakohtus. Igal piirkonnakohtul on kohalike advokaatide nimekiri, kes tavaliselt võtavad vastu ülesande tegutseda riikliku kaitsjana.

Te võite otsida kriminaalasjadega tegelevaid advokaate ka [Rootsi advokatuuri](#) veebisaidilt.

Advokaadile tasumine

Kui teile määratakse riiklik kaitsja, maksab advokaaditasud riik. Kui teid mõistetakse süüdi kuriteos, mille toimepanemises teid kahtlustatakse, võidakse nõuda, et te peate sõltuvalt oma rahalisest olukorrast kinni maksma kõik kulud või osa neist. Selle üle otsustab kohus.

Kui te soovite kasutada sellise advokaadi abi, kes ei tegutse kohtu tööpiirkonnas, vaid töötab riigi muus osas, peate te võib-olla advokaadi reisikulud ja reisimiseks kuluva aja ise hüvitama.

Te võite otsustada ka erakaitsja kasuks. Kui te seda teete, peate te kõik kulud ise kandma. Kuid kui teid mõistetakse õigeks, siis on võimalik, et teile hüvitatakse kõik kulud või osa neist.

Seonduvad lingid

[Rootsi advokatuur](#)

[Riiklik õigusabi amet](#)

Viimati uuendatud: 09/11/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastada tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [sv](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

2. Minu õigused eeluurimise ajal ja enne kohtumenetluse algust

Eeluurimise alustamise eeltingimus on see, et politseid või prokuröri peab olema kuriteost teavitatud. Eeluurimise eesmärk on selgitada, kas toime on pandud kuritegu, ning kui jah, siis keda kuriteo toimepanemises kahtlustada.

Kui tegemist on raskema kuriteoga ja kahtlustatav on teada, juhib eeluurimist prokurör. Muul juhul juhib eeluurimist politsei.

Millised on eeluurimise etapid?

Küsitlemine

Kõigepealt küsitletakse isikuid, kelle puhul on alust arvata, et neil on eeluurimise jaoks kasulikku teavet. Nende isikute hulka võivad kuuluda kuriteoohver, kuriteos kahtlustatav isik – kui kahtlustatav on teada – või tunnistajad. Isik, keda kahtlustatakse kuriteos, võib küsitlemise ajal viibida vahi all või vabades. Samuti võib võtta erinevaid proove ning need proovid võib edastada teistele ametiasutustele analüüsimiseks. Küsitlemise korraldab politsei ning vaid erandkorras tehakse seda prokuröri juuresolekul. Kui te keelt ei oska, peab teie käsutuses olema tõlk. Kui on piisavalt alust kahtlustada, et isik on toime pannud kuriteo, tuleb teda küsitlemise ajal sellest kahtlusest teavitada.

Vahistamine

Kui prokurör leiab, et kahtlus on piisavalt põhjendatud, võib ta otsustada, et teid tuleb vahistada. Sel juhul peab olema ka oht, et te võite takistada eeluurimist või jätkata kuritegude toimepanemist või kaduda, kui teid jätetakse vabadesse. Seejärel peab prokurör teid teatava aja jooksul kas vabastama või esitama piirkonnakohtule taotluse eesmärgiga saada määrus teie kinnipidamiseks.

Kinnipidamine

Kui teid kahtlustatakse raskemas kuriteos ning on ka konkreetne põhjus teie kinnipidamiseks, võib prokurör taotleda piirkonnakohtult määrust teie kinnipidamiseks. Kinnipidamist käsitlev eelistung peab toimuma nelja päeva jooksul alates teie vahistamisest. Sel istungil kaalub piirkonnakohtus, kas teid tuleks kinni pidada või vabastada. Kui teid peetakse kinni, tuleb kinnipidamist käsitlev määrus kindlaksmääratud ajavahemike järel läbi vaadata.

Eeluurimise jätkamine

Olenemata sellest, kas teid peeti kinni või mitte, jätkatakse eeluurimist eesmärgiga selgitada, kas on piisavalt alust teile süüdistus esitada. Eeluurimist tuleb toimetada võimalikult kiiresti. Seda eelkõige juhul, kui teid peetakse kinni. Kui eeluurimine peaks kestma kauem, võib toimuda mitu kinnipidamist käsitlevat eelistungit. Kui eeluurimine on lõpetatud, edastab politsei toimiku prokurörile ning samuti kahtlustatavale ja tema kaitseadvokaadile. Teil ja teie kaitseadvokaadil on õigus paluda, et toimikule lisataks kõik teie arvates olulised materjalid, enne kui prokurör teeb otsuse, kas teile tuleks esitada süüdistus.

Kaitsja ettevalmistused kriminaalasja arutamiseks

Teil ja teie advokaadil on õigus esitada kohtumenetluse käigus kasutamiseks tõendeid. Samuti on teil ja teie advokaadil õigus kohtuda, et kohtuistungiks valmistuda.

Süüdistuse esitamine

Kui prokurör usub, et tal on piisavalt tõendeid teie süüdimõistmiseks, peab ta teile esitama süüdistuse. Süüdistusest peab selguma, millises kuriteos teid kahtlustatakse ning millise teo te toime olete pannud. Samuti peab süüdistus sisaldama teavet selle kohta, milliseid tõendeid kavatses prokurör teie vastu esitada.

Lisateabe saamiseks teie õiguste kohta menetluse eri etappide ajal klikkige allolevatel linkidel.

Küsitlemine (1)

Vahistamine (2)

Kinnipidamine (3)

Eeluurimise jätkamine (4)

Kaitsja ettevalmistused kriminaalasja arutamiseks (5)

Süüdistuse esitamine (6)

Küsitlemine (1)

Miks võib politsei tahta mind küsitleda?

Küsitlemise eesmärk on teha kindlaks, kas toime on pandud kuritegu, ning kui jah, siis kas teil on selle kohta mingit teavet. Seda olenemata asjaolust, kas te olete tunnistaja, kuriteoohver või kuriteos kahtlustatav.

Kes viibivad küsitlemise juures?

Teid küsitleb politsei. Küsimusi võib esitada üks politseiametnik, kuid seda võib teha ka mitu politseiametnikku. Prokurör tavaliselt küsitlemise juures ei viibi. Kui teid kahtlustatakse kuriteos, mille puhul teil on õigus kasutada advokaadi abi, võite te paluda, et teile määrataks advokaat ja et ta viibiks küsitlemise juures.

Kui te keelt ei oska, on teil ka õigus kasutada tõlgi abi. Tõlgi kulud katab politsei. Enne küsimustele vastamist peaksite te tavaliselt ootama, kuni teie advokaat kohale jõuab ja kuni teil on võimalik kasutada tõlgi abi. Prokurör või politsei otsustab, kellel on veel õigus viibida küsitlemise juures.

Kuidas küsitlemine toimub?

Küsitlemise alguses annab politsei teile teada, kas teid küsitletakse kahtlustatavana või mõnel muul põhjusel. Teile ei loeta ette teie õigusi. Teil on küsitlemise ajal nii õigus vaikida kui ka õigus rääkida. Kõike, mida te ütlete, võidakse kasutada teie vastu. Küsitlemine võidakse salvestada või panna kirja teie ütluste kokkuvõtteks.

Milline on advokaadi roll küsitlemise ajal?

Advokaadi ülesanne on olla küsitlemise ajal kohal, et vastata kõikidele teie küsimustele ning tagada, et küsitlemine toimub nõuetekohaselt. Advokaadil ei ole õigust sekkuda küsitlemisse, kui seda viiakse läbi nõuetekohaselt. Tal võib siiski olla õigus esitada teile küsimusi.

Kas küsitlemise ajal on midagi keelatud?

Küsitlemise ajal ei tohi politsei kasutada ülestunnistuse saamiseks teavet, mille puhul on teada, et see ei vasta tõele, või anda lubadusi või pakkuda eeliseid. Samuti ei tohi kahtlustatavat ähvardada, survestada või sihilikult väsitada. Küsitletaval on õigus tavapärastele söögikordadele ja vajalikule puhkusele.

Kui kaua võib mind küsitlemise eesmärgil kinni pidada?

Kui teid ei ole vahistatud, ei tohi teid tavaliselt küsitlemise eesmärgil kinni pidada kauem kui kuus tundi. Erandjuhtudel võidakse teid kinni pidada veel täiendava kuue tunni jooksul. Pärast seda on teil õigus lahkuda, kui teid ei vahistata. Laste suhtes kehtib erikord.

Kuidas küsitlemine lõpeb?

Küsitlemise lõpus pakutakse teile võimalust kuulata salvestist või lasta politsei märkmed teile ette lugeda. Seejärel küsitakse teilt, kas kirjapandu annab õige pildi sellest, mida te küsitlemise ajal ütlesite.

Mis toimub pärast küsitlemist?

Pärast küsitlemist edastab politsei eeluurimist juhtivale prokurörile või politseiametnikule raporti, mis sisaldab küsitlemise käigus selgunud teavet. Kui tegemist on kergema õigusrikkumisega, esitatakse raport prokurörile alles pärast eeluurimise lõppu. Kui teid kahtlustatakse kuriteos, millega võib kaasneda kinnipidamine, saadetakse prokurörile raport sageli pärast iga küsitlemist. Seejärel otsustab prokurör, kas teid tuleks vahistada või vabastada.

Vahistamine (2)

Millal võib mind vahistada?

Kui on alust teie kinnipidamiseks, võidakse teid vahistada selleks ajaks, mil kohus kaalub teie kinnipidamist. Teie kinnipidamiseks vajalikke tingimusi selgitatakse osas „Kinnipidamine“ (3). Teid võidakse vahistada ka siis, kui kinnipidamiseks vajalikud tingimused ei ole täiel määral täidetud, kuid kui on piisavalt põhjust kahtlustada, et teie panite kuriteo toime, ning teie kinnipidamist eeluurimise ajal peetakse väga oluliseks.

Kes teeb vahistamismääruse?

Teie vahistamise otsustab prokurör. Määrusest peab selguma, millise kuriteo toimepanemises teid kahtlustatakse ning miks teid vahistatakse. Kui prokurör ei tühista vahistamismäärust, peab ta esitama piirkonnakohtule taotluse teie kinnipidamiseks hiljemalt teie vahistamismääruse tegemise päevale järgneva kolmanda päeva keskpäevaks. Vastasel juhul peab ta teid vabastama. Piirkonnakohtus peab korraldama kinnipidamist käsitleva eelistungi viivitamata ning mitte hiljem kui neli päeva pärast teie vahistamist või vahistamismääruse täitmisele pööramist.

Kes võib mind vahistada?

Kui on alust teie vahistamiseks, võib politseiametnik teid kiireloomuliste asjaolude korral vahistada isegi vahistamismääruseta. Kui teid tabatakse sellise kuriteo toimepanemiselt, mille eest võib karistuseks määrata vangistuse, või sellise kuriteo toimepanemise paigalt põgenemiselt, võib igaüks teid vahistada. Sama kehtib siis, kui teid otsitakse seoses kuriteoga taga. Teid vahistav isik peab teid siiski võimalikult kiiresti politseiametnikule üle andma.

Kas ma saan kohtuda advokaadiga?

Kui teid vahistatakse, on teil õigus nõuda, et teile määrataks riiklik kaitsja. Seda teeb piirkonnakohtus prokuröri taotluse alusel.

Mis toimub minu vahi all olemise ajal?

Teie vahi all viibimise ajal on politseil õigus teid täiendavalt küsitleda. Sellisel juhul kehtivad samad eeskirjad nagu eelmiste küsitlemisvoorude ajal.

Millised on minu õigused vahi all olemise ajal?

Prokurör võib otsustada, et sel ajal, kui teid hoitakse vahi all, ei lubata teil kellegagi ühendust võtta. Kui te vajate arstiabi või peate ühendust võtma oma saatkonna või konsulaadiga, on politsei ülesanne toimida sel juhul teie vahendajana. Samuti on teil alati õigus võtta ühendust oma advokaadiga ning kohtuda temaga privaatsest. Tavaliselt hoitakse teid vahi all politseijaoskonna kongis.

Kinnipidamine (3)

Millal võidakse nõuda minu kinnipidamist?

Kui on tõenäoliselt alust kahtlustada teid kuriteos, mille eest võidakse karistuseks määrata vähemalt ühe aasta pikkune vangistus, võidakse esitada taotlus teie kinnipidamiseks. Kuid seejuures peab valitsema oht, et te:

põgenete või hoidute kohtumenetlusest või karistuse kandmisest või hävitate tõendeid või takistate muul viisil asja eeluurimist, kui te viibite vabaduses, või panete toime uusi kuritegusid.

Kui kõige kergem karistus kuriteo eest on kahe aasta pikkune vangistus, siis tavaliselt peetakse teid kinni, välja arvatud juhul, kui on ilmne, et kinnipidamiseks puudub alus.

Olenemata sellest, kui raske kuriteoga on tegemist, võib kohus teha määruse teie kinnipidamiseks, kui teie isik ei ole teada ning te keeldute ütlemast oma nime ja aadressi või kui on alust arvata, et teie esitatud teave ei vasta tõele. Teid võidakse kinni pidada ka siis, kui teil puudub Rootsis elukoht ning valitseb oht, et te hoidute riigist lahkudes kõrvale kohtumenetlusest või karistuse kandmisest.

Mõnel juhul võib teid kinni pidada isegi siis, kui on vaid piisavalt alust teie kahtlustamiseks kuriteo toimepanemises. See on madalam kahtluse aste võrreldes tõenäoliste alustega.

Kui on alust arvata, et karistuseks määratakse ainult rahaträhv, siis teid kinni pidada ei saa.

Kas mingil minust tuleneval põhjusel ei saa mind kinni pidada?

Kohus peab kaaluma vajadust teid kinni pidada, võttes arvesse seda, mida kinnipidamine teile tähendab. Kui kinnipidamisega kaasneks teile ülemäärane sekkumine või kahju, siis ei tohi teid kinni pidada. See küsimus võib muutuda asjakohaseks näiteks siis, kui eeluurimine kestab kaua.

Kuidas toimitakse siis, kui ma olen alla 18-aastane?

15–18-aastaste noorte suhtes kohaldatakse erikorda. Selle korra kohaselt on nende kinnipidamiseks vaja täita rohkem tingimusi. Kuritegu peab olema väga raske või peavad olemas olema muud väga olulised alused nende noorte kinnipidamiseks.

Kas mul on õigus rääkida advokaadiga ja kasutada tõlgi abi kinnipidamist käsitleval eelistungil?

Te viibite piirkonnakohtus toimival kinnipidamist käsitleval eelistungil isiklikult kohal ning seal viibib ka teie riiklik kaitsja, kes on elukutseline advokaat. Kui nõutakse teie kinnipidamist, on teil alati õigus kasutada riikliku kaitsja abi. Kui te vajate tõlki, võtab ka tema istungist osa ja tõlgib kõik öeldu.

Mis toimub kinnipidamist käsitleval eelistungil?

Prokurör ütleb istungil, milles teid kahtlustatakse. Ka teil on võimalus sõna võtta. Nii prokuröri, teie advokaadi kui ka kohtunikul on õigus esitada teile küsimusi. On teie otsustada, kas te soovite küsimustele vastata või mitte. Tavaliselt ei küsitleta kinnipidamist käsitleval eelistungil ei kuriteoohvrit ega ka tunnistajaid. Kuid ette võidakse lugeda see, mida te ütlesite, kui politsei teid küsitles. Samuti võib prokurör kirjeldada kohtumeditsiinilise uurimise või arstliku läbivaatuse tulemusi.

Kinnipidamismäärus

Pärast menetlust läheb piirkonnakohtus arutama, kas teid tuleks kinni pidada. Seejärel teeb piirkonnakohtus teie juuresolekul oma otsuse teatavaks. Kui teid ei peeta kinni, on teil õigus viivitamata lahkuda. Kui teid peetakse kinni, otsustab kohus samas, hiljemalt millisel kuupäeval peab prokurör menetlust alustama. Tavaliselt otsustab piirkonnakohtus, et süüdistus tuleb esitada kahe nädala jooksul alates kinnipidamismääruse tegemisest. Piirkonnakohtus toimuvat põhiistungit oodates hoitakse teid vahi all.

Mis juhtub siis, kui eeluurimist ei ole piirkonnakohtu määratud kuupäevaks lõpetatud?

Kui te olete jätkuvalt kahtlustatav sel ajal, kui saabub piirkonnakohtu poolt menetluse alustamiseks kindlaksmääratud tähtpäev, ning eeluurimist ei ole ikkagi lõpetatud, võib prokurör paluda süüdistuse esitamiseks ajapikendust. Selleks et teha kindlaks, kas teie kinnipidamist tuleks jätkata, võib osutada vajalikuks korraldada uus istung. Need uued istungid toimuvad sageli videokonverentsi vahendusel, s.t te osalete istungil kinnipidamiskohas oma advokaadi juuresolekul, prokurör osaleb oma prokuratuuris ning kohtunik istub piirkonnakohtu saalis.

Mis juhtub siis, kui mind peetakse kinni väiksema kahtluse puhul?

Kui teid peetakse kinni, tuginedes piisavale alusele, peab prokurör esitama teie vastu täiendavad tõendid ühe nädala jooksul, nii et kahtlustus tugineks tõenäolistele alustele. Vastasel korral tuleb teid vabastada.

Mis juhtub Euroopa vahistamismääruse tegemise korral?

Kui mis tahes muu liikmesriik teeb [Euroopa vahistamismääruse](#), võib selle taotluse läbi vaadata selle riigi kohus, kus te asute. Seejärel otsustab kohus, kas teid tuleks välja anda seda nõudvale riigile. Teil on ka õigus rääkida advokaadiga ja kasutada neil istungitel tõlgi abi. Enne istungite toimumist võib prokurör otsustada, et teid tuleks vahistada, ning kohus võib otsustada, et teid tuleks kinni pidada, kuni teid on võimalik välja saata. Kohus ei kaalu teie süüd, vaid ainult seda, kas täidetud on väljasaatmiseks vajalikud ametlikud nõuded.

Kuidas võidakse piirata minu õigust võtta ühendust teiste isikutega?

Kui piirkonnakohtus teeb otsuse teie kinnipidamise kohta, otsustab ta ka selle üle, kas prokuröriil on õigus piirata teie kontakte välismaailmaga, s.t lugeda ajalehti ja vaadata televiisorit ning samuti võtta ühendust sõprade ja pereliikmetega. Sama kehtib ka teie võimaluse kohta suhelda teiste kinnipeetavatega. Nende piirangute ulatuse üle otsustab prokurör. Teil on siiski õigus võtta igal ajal ühendust oma advokaadi ja saatkonnaga.

Kas mul on õigus saata või vastu võtta postisaadetisi?

Teil on õigus kirjutada kirju, kellele te soovite, kuid prokurör loeb läbi kogu teie kirjavahetuse. Kui kirjad sisaldavad mis tahes teavet kuriteo kohta, milles teid kahtlustatakse, siis kirja ei edastata saajale või siis muudetakse need osad kirjast loetamatuks. Teie ja advokaadi vahelist kirjavahetust ei loe kirjade sisust olenemata kunagi mitte keegi.

Kas ma võin esitada apellatsiooni kinnipidamismääruse peale?

Kui te ei ole rahul sellega, et teid peetakse kinni, võite te esitada apellatsioonikohtule kinnipidamismääruse peale apellatsiooni. Apellatsioonikohtus uurib siis piirkonnakohtult saadud dokumente, kuid kohtuistungit ei korraldata, ning kaalub, kas teid tuleks kinni pidada või mitte. Apellatsioonikohtu otsuse peale on võimalik esitada apellatsioon ülemkohtule, kuid selleks, et ülemkohtus apellatsiooni arutaks, peavad olema täidetud eritingimused.

Kas miski võib põhjustada minu vabastamise?

Kui ei ole enam alust teid kinni pidada, peab prokurör tegema määruse teie kinnipidamise lõpetamiseks. Seda võidakse teha sellepärast, et teie vastu ei ole enam nii tugevaid tõendeid või ei ole enam alust teie kinnipidamiseks, sest näiteks enam ei arvata, et te võite takistada eeluurimist. Kui kohus otsustab uuel kinnipidamist käsitleval istungil, et teie kinnipidamiseks ei ole enam alust, peab kohus andma korralduse teie viivitamatuks vabastamiseks.

Kas mind võib vabastada kaitsjoni vastu?

Rootsis ei ole teid võimalik vabastada kaitsjoni vastu.

Eeluurimise jätkamine (4)

Kas politsei esitab ainult minu vastu rääkivaid tõendeid?

Politsei on kohustatud eeluurimise jätkamisel esitama tõendeid nii teie vastu kui ka teie kaitseks. Kui te soovite, et politsei küsitleks mõnda konkreetset isikut, peaksite te enne politseile taotluse esitamist arutama seda oma advokaadiga.

Kas politseil on õigus korraldada läbiotsimisi, võtta DNA-proove, sõrmejälgi jne?

Kui politseil on prokurööri määrus, on politseil õigus otsida läbi teie kodu, töökoht, auto või mis tahes muu eeluurimise seisukohast oluline koht. Seda tohib teha ainult siis, kui teid kahtlustatakse kuriteos, mille eest võib karistuseks määrata vangistuse. Samuti võidakse teha määrus teie isiku läbiotsimiseks ja füüsiliseks läbivaatuseks ning DNA-proovide võtmiseks. Mõnel juhul võib arstlik läbivaatus osutada vajalikuks, kui teil on kehal mis tahes vigastusi ning kui need vigastused võivad olla seotud kuriteoga, mille toimepanemises teid kahtlustatakse. Kui teid vahistatakse või peetakse kinni, peate te nõustuma sõrmejälgede võtmise ja pildistamisega.

Kas mul on õigus tutvuda eeluurimise materjalidega?

Eeluurimise käigus kogub politsei materjale, mille alusel oleks prokuröril võimalik otsustada, kas teile tuleks esitada süüdistus. Enne seda, kui prokurör teeb otsuse, on teil õigus tõlgi või tõlkija abiga tutvuda kõigi eeluurimise materjalidega. Tavaliselt ei ole piisavalt aega, et tõlkida kõik eeluurimise materjalid teie emakeelde, kuid teil on õigus tutvuda materjalide sisuga nii, et tõlk loeb teile nende materjalide sisu ette. Ka teie advokaadil on õigus nende materjalidega tutvuda.

Mis juhtub siis, kui kahtlustused eeluurimise käigus muutuvad?

Teie vastu esitatud kahtlustused võivad eeluurimise käigus muutuda. See tähendab, et võidakse lisada täiendavaid kuriteokahtlustusi, samas kui teised kahtlustused võivad osutada alusetuks või on nende tõendamine raske. Lisaks võib muutuda see, millise kuriteo toimepanemises teid kahtlustatakse. Politsei on kohustatud teavitama teid kõigist kahtlustustesse tehtavatest muudatustest.

Kaitsja ettevalmistused kriminaalasja arutamiseks (5)

Kas mul on õigus nõuda eeluurimise materjalide täiendamist?

Teil ja teie advokaadil on õigus nõuda, et politsei käsitleks eeluurimise käigus täiendavaid punkte, mida te peate oluliseks. See hõlmab nii erinevate isikute küsitlemist kui ka kirjalikku teavet või ekspertide toimetatavat uurimist.

On väga oluline, et te tutvuskite hoolikalt kõigi eeluurimise materjalidega, nii et prokuröride otsuse tegemiseks esitatavad materjalid oleksid võimalikult täielikud. Kuigi eeluurimise materjale on võimalik täiendada ka pärast süüdistuse esitamist, võib teie seisukohast olla parem püüda saavutada see, et prokurör lõpetaks asja menetlemise, nii et teil õnnestuks süüdistust vältida.

Kas minu advokaat võib asja ise uurida?

Teil ja teie advokaadil on õigus asja ka ise uurida. Probleem seisneb siiski selles, et tavaliselt on selleks uurimiseks ette nähtud piiratud aeg, eelkõige kui teid peetakse kinni. Peale selle on teie advokaadil üldiselt raske saada kohtult hüvitist sellise uurimisega kaasnevate kulude eest. Kuid puuduvad seaduslikud takistused, mis keelaksid teil asja ise uurida.

Süüdistuse esitamine (6)

Millistel tingimustel on prokuröril õigus esitada süüdistus?

Kui prokurör usub, et tal õnnestub saavutada teie süüdimõistmine, on tal õigus esitada teie vastu süüdistus. Seejärel esitab ta piirkonnakohtule süüdistusakti, mis sisaldab teavet selle kohta, millise kuriteo toimepanemises teid kahtlustatakse, miks teid selles kahtlustatakse ning milliseid tõendeid prokurör kavatseb esitada.

Millal tuleb süüdistus esitada?

Kui teid peetakse kinni, peab prokurör süüdistuse esitama kohtu määratud aja jooksul. Vastasel juhul tühistab kohus kinnipidamismääruse.

Kui teid ei hoita vahi all, peab prokurör esitama süüdistuse enne seda, kui kuritegu aegub. Kuritegu aegub kahe või enama aasta jooksul. Mida raskem on kuritegu, seda pikem on aegumistähtaeg. Nüüd ei ole enam aegumistähtaega teatavate väga raskete kuritegude, näiteks mõrva puhul.

Millal piirkonnakohus asja arutab?

Kui süüdistus on esitatud, saadab piirkonnakohus kohtukutse teile ja teistele isikutele, keda istungil küsitletakse. Kui teid peetakse kinni, toimub kohtuistung võimalikult kiiresti ning mitte hiljem kui kaks nädalat pärast süüdistuse esitamise kuupäeva.

Alla 18-aastaste noorte puhul kehtivad eraldi ajapiirangud. Põhiistung toimub tavaliselt kahe nädala jooksul alates süüdistuse esitamisest.

Kas süüdistuse esitamisele on alternatiiv?

Kui kuritegu ei ole väga raske ja te tunnistate end süüdi, võidakse teile määrata süüdistuse esitamise asemel rahatrahvi lihtmenetluse raames. Prokurör teeb selle kohta määruse ja määrab kindlaks trahvisumma, mille te peate maksma. Kui te esitate avalduse süü omaksvõtmise kohta ja maksate rahatrahvi, siis kohtumenetlust ei toimu. Sel juhul ei saa te esitada kõnealust rahatrahvi käsitleva määruse peale apellatsiooni. Karistusregistri andmetesse lisatakse märke, et te nõustsite lihtmenetluse raames määratud rahatrahvi käsitleva määrusega.

Seonduvad lingid

[Rootsi kohtud](#)

[Rootsi prokuratuur](#)

Viimati uuendatud: 09/11/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [sv](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

3. Minu õigused kohtumenetluse ajal

Kus toimub kohtumenetlus ning kellel on õigus viibida selle juures?

Kohtumenetlus toimub tavaliselt selles piirkonnakohtus, kelle tööpiirkonnas kuritegu toime on pandud. Kohtumenetlus on avalik, välja arvatud teatavate seksuaalkuritegude puhul ning selliste juhtumite puhul, mille puhul kahtlustatav on noor, ning riikliku julgeoleku vastaste kuritegude puhul. Kogu kohtumenetlus või osa sellest võidakse ka teatavatel muudel juhtudel kuulutada kinniseks. Kohtusaalist võib välja saata kõik isikud, kes segavad kohtumenetlust või mõjutavad tunnistajaid.

Kes teeb kohtuotsuse?

Tavaliselt koosneb kohus kohtu eesistujast – kes on jurist – ja kolmest rahvakohtunikust. Rahvakohtunikud ei ole kvalifitseeritud juristid, vaid nad nimetab piirkonnakohtu tööpiirkonna omavalitsuse juht. Lisaks viibib kohal protokolliv kohtusekretär. Piirkonnakohtu ametnikud istuvad ühe laua taga, süüdistaja teise laua taga ning teie ja teie kaitsja istute kolmanda laua taga. Kohal viibivad tunnistajad istuvad eraldi laua taga.

Mis juhtub, kui kohtumenetluse käigus ilmneb uut teavet?

Kui kohtumenetluse käigus ilmnevad uued asjaolud, võib prokurör süüdistusakti muuta. Kui te tunnistate end süüdistuse teatavates punktides süüdi, siis võib see tähendada, et prokurör ei pea nende punktidega seoses esitama teie vastu nii üksikasjalikke tõendeid. Kuid kui te tunnistate end süüdi, ei ole teil siiski võimalik pidada prokuröriga läbirääkimisi kergema karistuse saamiseks.

Kas ma pean kohtumenetluse ajal kohal viibima?

Kergemate õigusrikkumiste puhul, milles te tunnistate end süüdi, võib asja üle otsustada, ilma et te peaksite kohal viibima. Üldjuhul peate te siiski isiklikult kohal olema. Kui te ei osale kohtuistungil, võib kohus määrata teile karistuseks tingimusliku rahaträhvi või otsustada, et politsei peab teid kohale toimetama. Tingimuslik rahaträhv on eelnevalt kindlaksmääratud rahasumma, mille te peate ära maksma.

Kas ma saan kasutada tõlgi abi?

Kui te ei mõista rootsi keelt, on teil õigus saada abi tõlgit, kes tõlgib ära kõik, mis kohtumenetluse käigus öeldakse. Sel juhul on oluline anda piirkonnakohtule piisavalt varakult enne kohtumenetluse algust teada, et te vajate tõlki. Tõlk viibib tavaliselt kohtusaalis kohal, kuid võimalik on pakkuda tõlketeenust ka telefoni teel.

Kas mul võib olla advokaat ja kas mul peab olema advokaat?

Advokaadi määramine ei ole kohustuslik ning teil on õigus end ise kaitsta. Kui teil on õigus kasutada riikliku kaitsja abi ja te ei ole esitanud vastuväiteid selle suhtes, et teile määratakse advokaat, määrab kohus teile advokaadi, kes tegutseb teie riikliku kaitsjana. Kui te soovite kasutada konkreetse advokaadi abi, peate te sellest kohut eelnevalt teavitama. Kui te ei ole oma advokaadiga rahul, võib teataval tingimustel olla võimalik vahetada oma riiklikku kaitsjat.

Kas ma võin kohtumenetluse käigus sõna võtta ning mis juhtub, kui ma seda ei tee?

Süüdistataval on alati õigus võtta kohtumenetluse ajal sõna. Samas teisest küljest ei ole te kohustatud rääkima. See, kas kasulik on rääkida või vaikida, sõltub konkreetsest juhtumist. Süüdistatav ei anna ühtegi vannet ning ta ei ole kohustatud rääkima tõtt. Kui te ei räägi tõtt ning prokurör või kohus avastavad selle, võib see mõjutada kõigi teie ülejäänud ütluste usaldusväärsust.

Mis toimub tõenditega?

Enne kohtumenetluse algust on teil õigus tutvuda prokuröri tõenditega. Tunnistajaid, keda kavatakse kohtumenetluse ajal küsitleda, peab küsitlema ka eeluurimise ajal ning nende ütluseid tuleb uurimistoimikus täies mahus tsiteerida. Teil on õigus esitada oma advokaadi kaudu prokuröri kutsutud tunnistajatele küsimusi ning vaidlustada nende esitatud teavet.

Soovi korral võite te esitada oma tõendeid. See hõlmab nii tunnistajaid kui ka dokumente jne. Ka teie kutsutud tunnistajaid peaks politsei eeluurimise ajal küsitlema. Kui neid tunnistajaid ei ole varem küsitletud, võib prokurör nõuda, et kõigepealt peaks neid küsitlema politsei, s.t kohtuistung võidakse lükata edasi ning see võib toimuda teisel päeval. Teie kutsutud tunnistajaid küsitleb kõigepealt teie advokaat, kuid nii prokuröri kui ka kohtul on õigus esitada neile tunnistajatele küsimusi.

Kohtul on õigus lükata tagasi tõendid, mis ei ole juhtumi puhul asjakohased. Tõenditel, mis näitavad, et te olete korralik inimene, või muudel iseloomustavatel tõenditel on tavaliselt väike väärtus või puudub selline väärtus üldse.

Kuidas kohtumenetlus algab?

Kohtumenetluse alguses loeb prokurör ette süüdistused, milles ta väidab teid süüdi olevat. Seejärel esitab kuriteoohvri advokaat kahjunõude. Teie advokaat ütleb kohtule, kas te tunnistate end süüdi kuriteos, milles teid süüdistatakse, ning milline on teie vastus kahjunõudele.

Seejärel räägib prokurör üksikasjalikumalt sellest, mis tema arvates juhtus, ning analüüsib kõiki kirjalikke tõendeid. Seejärel on teie advokaadil võimalus esitada oma arusaam juhtunust ja analüüsida kirjalikke tõendeid.

Kuidas küsitletakse mind ja kuriteoohvrit?

Kui kohal viibib kuriteoohver (kannatanud pool), siis küsitletakse seejärel teda. Küsitlemist alustab prokurör, kuid kuriteoohvrile võivad küsimusi esitada nii kuriteoohvri advokaat, teie advokaat kui ka kohus. Kui kuriteoohvri küsitlemine on lõppenud, on teie kord ütlusi anda. Soovi korral on teil õigus rääkida enda eest enne seda, kui prokurör hakkab teile küsimusi esitama. Teile võivad küsimusi esitada ka teie advokaat, kuriteoohvri advokaat ja kohus.

Kuidas toimub tunnistajate küsitlemine?

Kui teie küsitlemine on lõppenud, on aeg küsitleda tunnistajaid. Kõigepealt küsitletakse prokuröri kutsutud tunnistajaid ning seejärel teie kutsutud tunnistajaid. Tunnistajatele võivad küsimusi esitada nii prokurör, advokaadid kui ka kohus. Kogu küsitlemine – nii kuriteoohvri, teie kui ka tunnistajate küsitlemine – salvestatakse audiovisuaalselt.

Minu isiklike asjaolude uurimine

Pärast tõendite uurimist on aeg tutvuda teie isiklike asjaoludega. See tähendab, et uuritakse teie rahalist seisut, eluaseme olukorda, perekonnaseisu, mis tahes ainete kuritarvitamisega seotud probleeme ning varasemaid süüdimõistmisi Rootsis või muudes riikides. Seda tehakse eesmärgiga uurida, milline karistus oleks kõige asjakohasem, pidades silmas teie juhtumi puhul olemasolevaid võimalusi.

Kuidas kohtumenetlus lõpeb?

Kohtumenetluse lõpus esitavad prokurör, kuriteoohver või tema õigusnõustaja ning lõpuks teie advokaat lõppsõna. Nii prokurör kui ka advokaadid esitavad oma väited selle kohta, kuidas kohus antud asjas otsustama peaks ning milline karistus tuleks teile süüdimõistmise korral määrata.

Millal ja kuidas saan ma teada, mida kohus otsustas?

Kohus võib teha otsuse kas samal päeval pärast arutelu või anda kohtuotsusest teada umbes nädala pärast. Kohtuotsuse väljakuulutamine tähendab, et kohus loeb teie juuresolekul ette kohtuotsuse kokkuvõtte. Kui kohtuotsus tehakse teatavaks mõnel muul päeval pärast kohtuistungit, ei pea te kohale minema ning kohtuotsus saadetakse teile ja teie advokaadile. Kohtuotsus on alati kirjalik.

Millise karistuse võib määrata?

Vangistus – kindlaksmääratud kestusega, mis võib minimaalselt olla 14 päeva ja maksimaalselt 18 aastat, või eluaegne. Vanglakaristust, mis on pikem kui kuus kuud, kantakse kinnipidamisasutuses. Lühemat vanglakaristust võib teataval tingimustel kanda elektroonilise jälitusseadme kasutamiseks.

Kaitsev kriminaalhooldus – järelevalve tegemine teatava aja, tavaliselt ühe aasta jooksul, millele järgneb kahe aasta pikkune katseaeg. Seda karistust võib kombineerida rahaträhvi, maksimaalselt kolme kuu pikkuse vangistuse, üldkasuliku töö ja/või võõrutus- või haiguse raviga.

Tingimuslik karistus – alla kahe aasta pikkune katseaeg. Tingimuslikku karistust kombineeritakse tavaliselt rahaträhvi või üldkasuliku tööga.

Rahaträhv – konkreetne kindlasummaline rahaträhv või vahenditest sõltuv rahaträhv, mis on seotud kuriteo raskusastme ja teie päevase sissetulekuga.

Minimaalne kindlasummaline rahaträhv on 200 Rootsi krooni (umbes 20 eurot) ja minimaalne vahenditest sõltuv rahaträhv on 30 trahvi päevaühikut suurusega 50 Rootsi krooni (umbes 150 eurot).

Üldkasulik töö – kombineerituna kaitsva kriminaalhooldusega või tingimusliku karistusega. See tähendab tasustamata töö tegemist oma vabal ajal konkreetse arvu tundide ulatuses (40–240 tundi).

Erihooldus – ainete kuritarvitajad võib saata ravile seoses nende sõltuvusega ning isiku, kes kannatab tõsise vaimse häire all, võib suunata kohtumeditatsioonile psühhiaatriaravile.

Noorte suhtes võib kasutada ka muid karistusi: noorte õigusrikkujate rehabilitatsiooniteenistuse kasutamine ja noorte hoolekande kohaldamine.

Viimati uuendatud: 09/11/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

4. Minu õigused pärast seda, kui kohus langetab otsuse

Kas ma võin esitada apellatsiooni piirkonnakohtu otsuse peale?

Piirkonnakohtu otsuse peale võivad apellatsiooni esitada nii prokurör kui ka süüdimõistetud isik. Erandeid kohaldatakse aga siis, kui karistuseks on määratud ainult rahaträhv või prokuröri seisukohast siis, kui teid on õigeks mõistetud kergemas õigusrikkumises. Neil juhtudel on apellatsiooni arutamiseks apellatsioonikohtus vaja eriluba.

Milliste muudatuste tegemist võin ma seoses piirkonnakohtu otsusega taotleda?

Te võite esitada apellatsiooni ja taotleda kas enda õigeks mõistmist või kergemat karistust. Te ei pea apellatsiooni esitamist üksikasjalikult põhjendama, kuid mõnikord on selliste selgituste andmine teile kasulik.

Mida tehakse piirkonnakohtus esitatud tõenditega?

Apellatsiooni esitades peate te ütlema, milliseid tõendeid apellatsioonikohtus peaks uurima. Samuti on teil õigus esitada apellatsioonikohtus uusi tõendeid. Ette mängitakse piirkonnakohtus ära kuulatud isikute küsitamise audiovisuaalne salvestis. Seetõttu neid üldjuhul apellatsioonikohtus uuesti ei küsitleta.

Sama kehtib ka teie küsitamise kohta. Apellatsioonikohtus võidakse esitada mõni täiendav küsimus vaid erandkorras.

Millised on ajapiirangud apellatsiooni esitamisel?

Apellatsioon tuleb esitada kolme nädala jooksul alates kuupäevast, mil piirkonnakohtu otsuse tegi. Kui te olete apellatsiooni esitanud selle aja jooksul, on prokuröri aega üks nädal, et otsustada, kas ta soovib samuti apellatsiooni esitada.

Millal apellatsiooni arutatakse?

Kui teid peetakse apellatsiooni esitamise ajal kinni, peab apellatsioonikohtus alustama menetlust kaheksa nädala jooksul alates kuupäevast, mil piirkonnakohtu tegi otsuse. Muudel juhtudel võib eeldada, et apellatsioonikohtus arutab apellatsiooni 3–12 kuu jooksul.

Mis toimub apellatsiooni arutamisel?

Apellatsioonikohtu põhiistungil järgitakse üldjoontes sama menetlust nagu piirkonnakohtus. Suurim erinevus seisneb selles, et teid ja teisi küsitletud isikuid ei küsitleta uuesti ning selle asemel vaadatakse ja kuulatakse piirkonnakohtus tehtud salvestist.

Kas apellatsioonikohtus võib mulle määrata karmima karistuse?

Kui apellatsiooni esitasite ainult teie, ei saa apellatsioonikohtus määrata piirkonnakohtus määratud karistusest rangemat karistust. Kui apellatsiooni on esitanud ka prokurör, võib apellatsioonikohtus määrata kas leebema või rangema karistuse.

Mis juhtub, kui apellatsioonikohtus minu apellatsiooni ei rahuldata?

Kui apellatsioonikohtus ei rahulda teie apellatsiooni, on võimalik esitada apellatsioon ülemkohtule. Kuid selleks, et ülemkohtus arutaks teie juhtumit, on vajalik apellatsioonimenetluse luba, mis tähendab, et teie asja arutamiseks peavad olema erilised põhjused.

Kas mul on õigus saada hüvitist, kui mind mõistetakse õigeks?

Kui teid mõistetakse õigeks ja kohtuotsuse peale ei esitata apellatsiooni, on teil õigus saada hüvitist vahi all viibitud ja kinnipidamise aja eest. Hüvitis hõlmab saamata jäänud sissetulekut ja tegelikku vabaduse kaotust. Teie hüvitisnõude vaatab läbi õiguskantsleri büroo. Kui teilt ei ole vabadust võetud, hüvitatakse teile vaid teie tõendite esitamisega kaasnevad kulud jmt.

Kas kohtuotsust käsitlevad andmed säilitatakse?

Süüdimõistev otsus kantakse karistusregistrisse. See, kui kaua seal andmeid hoitakse, sõltub teile määratud karistusest. Kui teid on õigeks mõistetud, siis andmed kustutatakse. Te ei saa neid andmeid ise muuta. Andmetele on juurdepääs teil ja teatavatel Rootsi ja muude liikmesriikide kohtusüsteemi kuuluvatel ametiisikutel.

Millal muutub süüdimõistev kohtuotsus lõplikuks?

Süüdimõistev otsus muutub lõplikuks, kui apellatsiooni esitamise tähtaeg on möödunud või ülemkohtus on teinud juhtumiga seoses otsuse, kas siis keeldudes andmast menetlusluba või tehes kohtuotsuse. Teatavatel juhtudel on kohtuotsusega võimalik nõustuda ja seega hakata karistust kandma ka enne apellatsiooniperioodi möödumist.

Kas minu üle võib pärast kohtuotsuse lõplikku muutumist veel kord kohut mõista?

Kui kohus on teie üle kuriteo toimepanemise eest kohut mõistnud, saab teie üle samas asjas veel kord kohut mõista ainult väga erandlike asjaolude korral. Seda juhtub ainult umbes kord aastas. Üldjuhul kehtib see ka selliste kuritegude puhul, mille eest teid on süüdi mõistetud teises liikmesriigis.

Kas ma võin karistust kanda oma päritoluriigis?

Teil võidakse lubada kanda karistust oma päritoluriigis, kui te seda soovite. Te peaksite esitama taotluse [Rootsi vanglate ja kriminaalhooldusteenistusele](#). Vastasel korral peate te karistust kandma Rootsis.

Seonduvad lingid

[Õiguskantsleri büroo](#)

[Rootsi vanglate ja kriminaalhooldusteenistus](#)

Viimati uuendatud: 09/11/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [sv](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

5. Väiksemad õigusrikkumised

Milline on tavaline karistus liiklusnõuete rikkumise eest?

Kui teid süüdistatakse väiksemas liiklusnõuete rikkumises, on karistuseks tavaliselt rahaträhv. Kui politsei on teid sündmuskohal peatanud ja te võtate õigusrikkumise omaks, võib ta väljastada teile trahvinõude.

Mis juhtub siis, kui ma eitan õigusrikkumise toimepanemist?

Kui te eitate õigusrikkumise toimepanemist, korraldab politsei eeluurimise ning pärast seda edastatakse asi prokuröridele, kes teeb otsuse süüdistuse esitamise kohta. Kui alustatakse kriminaalmenetlust, siis seejärel toimub piirkonnakohtu istung. Tavaliselt ei ole teil õigus kasutada selliste juhtumite puhul riikliku kaitsja abi. Samas on teil õigus kasutada advokaadi abi, kui te katate tema kulud ise, ning tõlgi abi, kui te ei oska rootsi keelt.

Mis juhtub raskemate liiklusnõuete rikkumiste puhul?

Kui teid kahtlustatakse raskemas liiklusnõuete rikkumises, näiteks raskes joobes (üle 100 mg/ml) juhtimises, on tavapäraseks karistuseks vähemalt ühe kuu pikkune vangistus. Kui prokurör arvab, et ta suudab teie süüd tõendada, saadetakse asi ka kohtusse. Sel juhul võib teil olla õigus kasutada riikliku kaitsja abi.

Seonduvad lingid

[Rootsi politsei](#)

Viimati uuendatud: 09/11/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Järgmised keeleversioonid: [en](#) on juba tõlgitud.

Süüdistatavad (kriminaalmenetlused) - Inglismaa ja Wales

Pange palun tähele, et need teabelehed kehtivad ainult Inglismaa ja Walesi kohta. Kui te tahate teavet oma õiguste kohta Ühendkuningriigi muudes osades, vaadake eraldi teabelehti Šotimaa ja Põhja-Iirimaa kohta.

Nendel teabelehtedel selgitatakse, mis juhtub, kui teid kahtlustatakse või süüdistatakse kuriteos, mida menetletakse kohtus. [Teabeleht nr 5](#) sisaldab teavet väiksemate liiklusnõuete rikkumiste kohta, mille puhul kohaldatakse tavaliselt rahaträhvi.

Kui olete kuriteo ohvriks langenud, leiata kogu teabe oma õiguste kohta [siit](#).

Kriminaalmenetluse lühikirjeldus

Kriminaalmenetluse tavapärased etapid on järgmised:

[Politsei](#) uurib, kas kuritegu on toime pandud ja kes selle toime pani. Ta kogub tõendeid.

Olles teinud kindlaks kahtlustatava, võib politsei selle isiku vajaduse korral vahistada ja teda kuriteoga seoses üle kuulata.

Kui politsei leiab, et kahtlustatav võib olla kuriteo toimepanija, peab ta nõu [Riigiprokuratuuriga \(Crown Prosecution Service\)](#) selle üle, kas esitada talle süüdistus, s.t esitada ametlik süüdistus, mida arutatakse kohtus.

Riigiprokuratuur teeb otsuse sobiva süüdistuse kohta ja toimetab kahtlustatavale kätte ametliku dokumendi, milles kirjeldatakse tema väidetavat süüd.

Enne kohtumenetlust peetakse kohtuistungid, et selgitada välja, kas süüdistatav kavatseb oma süü omaks võtta, ning kontrollida, kas kohtuasi on kohtulikuks arutamiseks ette valmistatud.

Prokurör esitab kohtumenetluse ajal tõendid. Süüdistatav võib samuti enda kaitseks tõendeid esitada. Tõsiste kuritegude kohta langetavad otsuse vandekohtunikud ja vähem tõsiste kohta rahukohtunikud.

Kui kõik tõendid on ära kuulatud, kuulutavad rahukohtunikud või vandekohtunikud välja kohtuotsuse.

Kui süüdistatav mõistetakse süüdi, määrab kohtunik talle karistuse.

Otsuse võib edasi kaevata.

Üksikasjalikku teavet menetluse kõikide etappide ja oma õiguste kohta leiata teabelehtedelt. See teave ei asenda õigusosalast nõu ning selle eesmärk on vaid anda juhiseid.

Euroopa Komisjoni roll

Euroopa Komisjonil ei ole liikmesriikide kriminaalmenetluses mingit osa ning komisjon ei saa teid kaebuste korral aidata. Nendel teabelehtedel esitatakse teave selle kohta, kuidas ja kellele kaebus esitada.

Vajaliku teabe leidmiseks klõppige alltoodud linkidel

[1. Õigusosalase nõu saamine](#)

[2. Minu õigused kuriteo uurimise ajal](#)

Uurimine ja vahistamine

Ülekuulamine ja süüdistuse esitamine

Enne kohtumenetlust kohtusse ilmumine

Kriminaalasja ettevalmistamine enne kohtumenetlust

[3. Minu õigused kohtumenetluse ajal](#)

[4. Minu õigused pärast kohtumenetlust](#)

Rohkem teavet apellatsioonimenetluse kohta

[5. Liiklusnõuete rikkumised](#)

Seonduvad lingid

[Riigiprokuratuur \(Crown Prosecution Service\)](#)

[Riikliku Kodanikuvabaduste Nõukogu \(Liberty\) inimõigusi käsitlev juhend](#)

Viimati uuendatud: 01/12/2016

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

1. Õigusosalase nõu saamine

Kui teid kahtlustatakse või süüdistatakse kuriteos, on sõltumatu õigusosalase nõu saamine väga tähtis. Sellel teabelehel kirjeldatakse, kuidas leida advokaat ja kes peab selle eest tasuma.

Politseijaoskonnas

Kui teid kuulatakse üle politseijaoskonnas, on teil õigus saada tasuta õigusosalast nõu ka juhul, kui teid ei ole vahistatud. Te võite paluda politseil võtta ühendust teie valitud konkreetse advokaadibürooga või valveadvokaadiga politseist sõltumatu õigusnõustajaga, kes on kättesaadav ööpäev läbi. Mõne kuriteo korral annab sõltumatu õigusnõustaja nõu ka telefoni teel. Raskemate kuritegude korral võib õigusnõustaja tulla teiega politseijaoskonda kaasa.

Kui te soovite teist advokaati, leiata ta [Õigusliidu \(Law Society\)](#), [advokatuuri nõukogu \(Bar Council\)](#), [kodanike nõustamise büroo \(Citizens Advice Bureau\)](#) või [tsiviilõigusosalase nõustamise \(Civil Legal Advice\)](#) veebisaidi kaudu. Kui te otsustate valveadvokaati mitte kasutada, peate arvestama teatavate kuludega.

Kui te soovite õigusosalast nõu, peab politsei enne ülekuulamist ootama, kuni advokaat on teiega rääkinud. Kui te ei soovi advokaati, kuid muudate hiljem oma meelt, võite nõuda advokaati igal ajal.

Kui politsei ei ole teid vahi alla võtnud

Kui politsei ei ole teid vahi alla võtnud, kuid teid süüdistatakse kuriteos, peaksite võtma advokaadiga ühendust võimalikult kiiresti. Kui te ei tea ühtegi advokaati, leiate ta [õigusliidu](#), [advokatuuri nõukogu](#), [kodanike nõustamise büroo](#) või [tsiviilõiguslase nõustamise](#) veebisaidi kaudu. Sõltuvalt teie rahalisest olukorrast võidakse teile õigusabi anda tasuta. Advokaat oskab teile öelda, kas te olete selleks sobiv kandidaat. Igal juhul te peate andma teavet oma rahalise olukorra kohta (nt esitama palgatõendi).

Tasuta õigusabiteenust osutavad ainult [õigusabi ameti](#) (*Legal Aid Agency*) advokaadid või riikliku kaitse teenistuse advokaadid linnades, kus selline teenistus on olemas. Teavet selle kohta, millised advokaadid neisse organitesse kuuluvad ja tasuta õigusabi annavad, leiate [tsiviilõiguslase nõustamise](#) veebisaidilt.

Kohtus

Kui teie asi jõuab kohtusse, on teil õigus seadusjärgsele esindamisele. Õiguslane nõu ja esindamine tagatakse kohtualustele [kriminaalasjades antava õigusabi teenistuse](#) (*Criminal Legal Aid*) kaudu. Õigusabi eest tasu küsimine sõltub kriminaalasja raskusastmest ja teie rahalisest olukorrast. Kui teil ei ole advokaati, taotlege kohe pärast kohtusse saabumist kohtumist valveadvokaadiga.

[Rahukohtus](#) (*Magistrates' Court*) on õiguslane nõu ja esindamine tasuta, kui tegemist on raske kuriteoga. Kui tegemist ei ole raske kuriteoga, võidakse teilt nõuda kulude hüvitamist sõltuvalt arutatavast asjast ning teie vanusest ja sissetulekust. Te saate tasuta õigusesindaja, kui olete alla 18-aastane või saate teatavaid riiklike toetusi. Tasuta nõu ja esindamise saamise tingimusi selgitab teile kohtus [valveadvokaat](#) (*duty solicitor*) või kohtutöötaja.

Kui teie kohtuasja arutab [kroonikohus](#) (*Crown Court*), on teil õigus saada õigusnõu ja kasutada esindajana advokaati. Kui teie leibkonna aastane netosissetulek on 37 500 naelsterlingit või rohkem, siis tuleb teil õigusabi eest tasuda. Olenevalt teie rahalisest olukorrast tuleb teil tasuda õiguslase esindamise eest kas sissetulekul või kapitalil põhinevat tasu või siis mõlemat.

Kui teid kroonikohtus süüdi ei mõisteta, võidakse teie kulud hüvitada. Kui teid mõistetakse süüdi, võidakse teilt nõuda, et te tekkinud kulud hüvitaksite.

Seonduvad lingid

[Õigusabi amet](#)

[Õigusliidu juhised](#)

[Kodanike nõustamise büroo juhendid \(Ühendkuningriik\)](#)

[Kriminaalasjades antava õigusabi teenistus](#)

[Advokatuuri üldnõukogu](#)

Viimati uuendatud: 01/12/2016

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

2. Minu õigused kuriteo uurimise ajal (enne asja kohtulikku arutamist)

Sellel teabelehel ja selle alalehtedel selgitatakse eeluurimise ajal kohaldatavat menetlust ning seda, mis juhtub pärast uurimist ja enne kriminaalkohtumenetlust.

Millised on eeluurimise etapid?

Eeluurimine algab siis, kui politsei kahtlustab kuriteo toimepanemist. Politsei viib läbi uurimise ja kogub tõendeid. Tõsiste juhtumite korral, kui politseil on enda arvates piisavalt tõendeid süüdistuse esitamiseks, võtab politsei ühendust [Riigiprokuratuuriga](#) (*Crown Prosecution Service*), kes tavaliselt otsustab, kas ja milline süüdistus esitada. Selleks võidakse läbi viia täiendav uurimine.

Kui teie olete politsei arvates kahtlustatav, on esimene peamine etapp otsuse langetamine teie vahistamise kohta.

Pärast vahi all ülekuulamist järgneb süüdistuse esitamise üle otsustamise etapp. Kui politseil on vaja läbi viia täiendav uurimine ning teie eelvangistuses hoidmine ei ole vajalik, peab politsei teid vabastama kas süüdistust esitamata või kaitsjoni vastu, paludes teil hilisemal kuupäeval politseijaoskonda tagasi pöörduda.

Kui teile esitatakse siiski süüdistus õigusrikkumises ning politsei otsustab, et teie suhtes tuleks kohaldada eelvangistust, viiakse teid kohtu ette, kes otsustab, kas vabastada teid enne kohtumenetluse toimumist kaitsjoni vastu või ei.

Kui te olete uurimise all seoses väidetava osalemisega terrorismis, siis on teie õigused ja politsei volitused allpool kirjeldatutest erinevad (vt [2000. aasta terrorismivastast seadust](#), mida nendel teabelehtedel ei käsitleta).

Kui te olete noorem kui 18 aastat, on teil täiendavad õigused. Paluge oma advokaadil neid teile selgitada.

Klikkides alltoodud linkidel, leiate rohkem teavet selle kohta, millised on teie õigused enne asja kohtulikku arutamist.

[Uurimine ja vahistamine \(1\)](#)

[Ülekuulamine ja süüdistuse esitamine \(2\)](#)

[Enne kohtumenetlust kohtusse ilmumine \(3\)](#)

[Kriminaalasja ettevalmistamine enne kohtumenetlust \(4\)](#)

[Uurimine ja vahistamine \(1\)](#)

Kas politsei esitab mulle küsimusi?

Kui politsei kahtlustab teid kuriteo toimepanemises või kuriteo kohta teabe omamises, võib ta teile küsimusi esitada.

Kas ma pean politseijaoskonda minema?

Politsei võib teid tänaval või muus avalikus kohas [peatada](#), läbi otsida ja küsida teilt teatavaid küsimusi. Te peaksite ütleva politseile oma nime ja aadressi, kui teilt neid küsitakse. Kui politsei kahtlustab teid kuriteos, võib ta paluda teil minna politseijaoskonda vabatahtlikult. Samuti on politseil õigus teid vahistada ja viia teid politseijaoskonda vastu teie enda tahtmist. Teile tuleb öelda, miks seda tehakse.

Kas ma võin politseijaoskonnast lahkuda?

Kui te viibite politseijaoskonnas kas kahtlustatava või võimaliku tunnistajana, kuid teid ei ole vahistatud, siis võite igal ajal sealt lahkuda.

Mis juhtub siis, kui mind vahistatakse?

Kui politsei tahab teid politseijaoskonnas hoida, tuleb teid [vahistada](#). Teile tuleb öelda, miks seda tehakse. Lisaks peab vahistamine olema vajalik. Politsei võib teid läbi otsida, võtta teilt sõrmejäljed ja DNA-proovi ning teostada muid [siin](#) kirjeldatud läbivaatusi.

Mis saab siis, kui ma inglise keelt ei räägi?

Kui te inglise keelest aru ei saa, peab politsei võimaldama teil kasutada tasuta tõlgi teenuseid. Ilma tõlgita ei tohi teid üle kuulata.

Kas ma saan advokaadi?

Vahistamise korral on teil õigus pidada nõu advokaadiga. Kui te ei tea ühtegi advokaati, võtab politsei ühendust nn valveadvokaadiga. Täiendavat teavet leiate [teabelehel nr 1](#).

Mis saab siis, kui ma olen noorem kui 17-aastane või haavatavasse elanikkonnarühma kuuluv täiskasvanu?

Kui te olete noorem kui 17-aastane või kuulute haavatavasse elanikkonnarühma, ei tohi teid üle kuulata ilma vanema, hooldaja või sotsiaaltöötaja juuresolekuta.

See isik toetab ja nõustab teid politseiga suhtlemisel. See isik ei ole advokaat ega anna õigusalast nõu. Selliseks täiskasvanuks võib olla ka pereliige, sõber, vabatahtlik ning sotsiaal- või hoolekandetöötaja.

Kas politsei võib mind läbi otsida?

Ka juhul, kui teid ei ole vahistatud, võib politsei teid või teie sõidukit [peatada ja läbi otsida](#), kuid seda ainult juhul, kui on põhjendatud alust kahtlustada, et teie valduses on varastatud või keelatud esemeid või et te olete pannud toime kuriteo.

Kas politsei võib võtta minult sõrmejäljed või DNA-proovi?

Kui teid ei ole vahistatud, ei pea te sõrmejälgi või muid proove andma ning politsei ei saa neid ilma teie nõusolekuta võtta. Kuid kui te olete vahistatud, on politseil õigus võtta näiteks [vere-, sõlme- või koeproove](#) ilma teie nõusolekuta.

Kas ma pean osalema äratundmiseks esitamise toimingus?

Kui teid on vahistatud, võib politsei paluda teil osaleda äratundmiseks esitamise toimingus. Sellest keeldumist võidakse kasutada kohtumenetluses teie vastu. Tavaliselt kujutab toiming endast videoülevõtete näitamist ohvrile või tunnistaja(te)le. Advokaat saab teile nõu anda.

Kas politseil on õigus minu auto või ruumid läbi otsida?

Kui teid on vahistatud, võib politsei vanema ametniku loal teie auto ja ruumid läbi otsida ning konfiskeerida mis tahes vara, kui see on uurimise jaoks asjakohane.

Kas ma võin pereliikme või sõbraga ühendust võtta?

Jah, võite küll. Nimelt selleks, et öelda, kus te viibite.

Kas ma võin vajaduse korral kohtuda arstiga?

Kui te vajate arstiabi, on teil õigus kohtuda arstiga.

Olen pärit teisest liikmesriigist. Kas ma võin ühendust võtta oma riigi saatkonnaga?

Jah. Saatkonna esindaja tuleb politseijaoskonda või võtab teiega ühendust, kui te vajate abi. Politsei on isiku vahistamise või kinnipidamise korral kohustatud võtma ühendust järgmiste ELi riikide konsulaaresindustega: Austria, Belgia, Bulgaaria, Hispaania, Itaalia, Kreeka, Poola, Prantsusmaa, Rootsi, Rumeenia, Saksamaa, Slovakkia, Taani, Tšehhi Vabariik või Ungari.

Mis juhtub, kui mind vahistatakse Euroopa vahistamismääruse alusel?

Kui üks liikmesriik on teinud [Euroopa vahistamismääruse](#), võidakse teid vahistada teises liikmesriigis ja saata pärast kohtuistungit tagasi vahistamismääruse teinud liikmesriiki. Kohtuistungil ajal on teil õigus advokaadile ja tõlgile, kui teil peaks neid vaja minema. Täiendavat teavet leiате [teabelehel nr 1](#).

Kas politsei esitab mulle süüdistuse?

Kui politsei leiab, et teie vastu on piisavalt tõendeid, võib ta esitada teile kuriteosüüdistuse. Süüdistuses öeldakse, millise kuriteo te politsei arvates toime panite. Kui teile on süüdistus esitatud, ei või politsei teid selle kuriteoga seoses rohkem üle kuulata.

Kui kaua võib politsei mind pärast vahistamist kinni pidada?

Pärast vahistamist võib politsei teid politseijaoskonnas kinni pidada kuni 24 tundi. Vanemametnik võib seda ajavahemikku pikendada 36 tunnini, kui on alust arvata, et see on vajalik tõendite kogumiseks, kui tegemist on raske kuriteoga ja kui see on vajalik uurimise nõuetekohaseks läbiviimiseks. Pärast selle aja möödumist tuleb teile esitada süüdistus või teid tuleb vahi alt vabastada. Kui politsei soovib teid täiendavalt kinni pidada, peab ta saama selleks rahukohtu loa. Kohus võib pikendada kinnipidamisaega maksimaalselt 96 tunnini.

Politsei vastu kaebuste esitamine

Kui te arvate, et politsei ei kohelnud teid nõuetekohaselt, võite esitada kaebuse kas politseile või [politsei vastu esitatud kaebusi lahendavale sõltumatule komisjonile \(Independent Police Complaints Commission\)](#).

Ülekuulamine ja süüdistuse esitamine (2)

Millal võib mind üle kuulata?

Kui te olete vahistatud ja teid [peetakse kinni politseijaoskonnas](#), peab kinnipidamisametnik tagama, et te olete ülekuulamiseks vaimselt ja füüsiliselt terve. Mis tahes 24-tunnise ajavahemiku jooksul tuleb teile võimaldada vähemalt 8-tunnine periood, mil teid üle ei kuulata. Ülekuulamise ajal tuleb teile võimaldada 15-minutiline puhkepaus iga 2 tunni järel. Tavaliselt võib teie advokaat ülekuulamise juures viibida.

Kas ma pean vastama politsei küsimustele?

Te ei pea küsimustele vastama. Kui teid kahtlustatakse kuriteos, peab politsei esitama teile enne küsimuste esitamist ametliku hoiatuse. Nad hoiatavad teid, et te ei pea küsimustele vastama, kuid kui te otsustate seda teha, võidakse teie sõnu kasutada kohtus tõendina. Lisaks tuleb teile öelda, et kui te jätate ütlemata midagi, mida te soovite hiljem kasutada kohtus enda kaitseks, siis võidakse kohtumenetluses kasutada teie vastu asjaolu, et te ei öelnud seda varem politseile.

Kuidas toimub politseipoolne ülekuulamine?

Politseijaoskonnas toimuvad ülekuulamised ülekuulamistoas ja need helisalvestatakse alati. Enne ülekuulamist tuleb teile salvestusprotsessi selgitada.

Millal politsei mulle süüdistuse esitab?

Kui politsei leiab, et teie vastu on piisavalt tõendeid, võib ta esitada teile kuriteosüüdistuse. Pärast seda ei või politsei teid selle kuriteoga seoses rohkem üle kuulata. Süüdistust võib menetluse hilisemas etapis muuta.

Enne kohtumenetlust kohtusse ilmumine (3)

Millal pean ma esimest korda kohtusse ilmuma?

Kui politsei hoiab teid vahi all, tuleb teid toimetada kohtusse järgmisel istungite päeval. Tavaliselt toimub esimene arutamine rahukohtus.

Kas mul on õigus advokaadile?

Kohtus on teil õigus advokaadile. Kui teil oma advokaati ei ole, tegutseb teie heaks nn valveadvokaat. Täiendavat teavet leiате [teabelehel nr 1](#).

Kas mul on võimalik kasutada tõlki, kui ma inglise keelt ei valda?

Kui te inglise keelt ei räägi, võimaldatakse teil tasuta kasutada tõlki, kes tõlgib teile kogu kohtumenetluse.

Kas mind vabastatakse vahi alt?

Kui teid hoitakse vahi all, võite esitada kohtule taotluse enda vabastamiseks kautsjoni vastu. Kui teile määratakse kautsjon, ei pruugi teil olla vaja raha deposiiti jätta.

Tavaliselt vabastatakse teid kautsjoni vastu, kui teil ei ole varasemast ajast kriminaalkaristusi ning kui kohus leiab, et te ei kujuta endast ohtu ühiskonnale, ei sega vahele tunnistajate ütlustele ja ilmute kohtusse määratud ajal. Kautsjoni vastu vabastamise suhtes võib kehtestada tingimusi, näiteks kindlal aadressil viibimine, politseile oma passi loovutamise või elektroonilise kiibi kandmine.

Kui kohus kautsjoni määramisest keeldub, hoitakse teid kohtumenetluseni vangis.

Kas ma võin vaidlustada otsuse, mille alusel hoitakse mind kuni kohtumenetluseni vangis?

Jah. Küsi oma advokaadil nõu.

Kas ma pean enne kohtumenetlust veel kohtusse ilmuma?

Jah. Teie advokaat nõustab teid selles küsimuses.

Kui kaua võib mind enne kohtumenetlust vangis hoida?

Kui teid hoitakse vangis, peab teie asja kohtulik arutamine toimuma [teatava aja jooksul](#).

Tavaliselt peaks kroonikohtu menetlus algama 182 päeva jooksul teie vangistamisest. Kui sellest kinni ei peeta, võite taotleda enda vabastamist kautsjoni vastu. Vähem tõsiste juhtumite puhul peab kohtumenetlus algama 56 päeva jooksul. Kui sellest kinni ei peeta, vabastatakse teid kautsjoni vastu.

Kriminaalasja ettevalmistamine enne kohtumenetlust (4)

Mis toimub enne kohtumenetlust?

Kohtumenetlusele eelneva aja jooksul jätkab [Riigiprokuratuur](#) selle uurimist, kas on piisavalt alust süüdistuse esitamiseks. Prokurör jagab teie advokaadiga tõendeid, mida kasutatakse kohtus teie vastu. Näiteks, kui tõendeid esitavad tunnistajad, saate nende kirjalikud ütlused. Prokurör peab teile samuti avaldama kõik teile kasuks olevad materjalid, mis võivad prokuratuuri väiteid kahjustada. Prokurör peab tõendid pidevalt läbi vaatama ja avaldama teile kõik materjalid, mis sellesse kategooriasse kuuluvad.

Olen pärit teisest liikmesriigist. Kas ma pean enne kohtumenetlust viibima Inglismaal/Walesis?

Kui teid ei hoita vahi all või kui teid on kautsjoni vastu vabastatud, on teil vaba voli oma kodumaale tagasi pöörduda. Kuid kui prokurör nõuab, et te viibiksite uurimise ajal Inglismaal või Walesis, ei pruugi kohus teid kautsjoni vastu vabastada. Kohus võib teid kautsjoni vastu vabastada tingimusel, et te jääte Inglismaale. Selle tingimuse järgimata jätmine on õigusrikkumine. Kui teid vabastatakse kautsjoni vastu, peate teatama, millisel aadressil saab teiega Ühendkuningriigis ühendust võtta. See võib olla teie advokaadi aadress.

Kui ma läksin oma liikmesriiki, kas ma pean kohtumenetluse ajaks Inglismaale/Walesi tagasi pöörduma?

Tõenäoliselt. Mõne eelistungi puhul võib teie advokaat taotleda teie kohalviibimise nõude tühistamist või võib olla võimalik teie osalemine videolingi kaudu.

Kas minu kriminaalasi jõuab alati kohtusse?

Teie kriminaalasi ei pruugi tingimata kohtusse jõuda. Riigiprokuratuur võib otsustada menetluse lõpetada või võib teha ettepaneku [tingimisi hoiatuse](#) kohaldamiseks, mis võib hõlmata rahaträvi. Kui te sellega nõustute, võtate süü omaks. See lisatakse teie karistusregistri andmetele ning teil puudub apellatsioonioõigus.

Millist liiki tõendeid prokuratuur kogub?

Politsei kuulab üle tunnistajad ning võib samuti koguda asitõendeid ja kohtumeditsiinilisi tõendeid. Näiteks võidakse koguda dokumente teie kodust või tökohast, läbi otsida teie auto või võtta teie DNA-proove (nt juukse- ja sõlmeproov jmt).

Kas ma saan prokuratuuri takistada teatavate tõendite kogumisel?

Mõnikord peab politseil olema [läbiotsimismäärus](#), mida saab vaidlustada. Üldiselt tuleb määruks täpsustada, mida võib läbi otsida ja miks seda tehakse. Kui politsei määruks kinni ei pea, ei pruugi kohus kogutud tõendeid vastuvõetavaks tunnista.

Kas soovitakse saada teavet karistusregistris minu kohta sisalduva teabe kohta?

Prokurör kogub teavet teie karistusregistri andmete kohta, sealhulgas süüdistuste kohta väljaspool Ühendkuningriiki.

Kas minu vastu esitatud süüdistust võidakse enne asja kohtulikku arutamist muuta?

Jah. See sõltub prokuröri poolt tõenditele antud hinnangust. Teie advokaat võib taotleda süüdistuse muutmist.

Mis saab siis, kui minu üle on mõnes teises liikmesriigis sama õigusrikkumise eest kohut mõistetud?

Kui ühe liikmesriigi kohus on langetanud lõpliku otsuse, ei tohi teie üle samade asjaolude põhjal teises liikmesriigis kohut mõista.

Kas ma võin end enne kohtumenetlust süüdi tunnista?

Kui te soovite end enne kohtumenetlust süüdi tunnista, on see enamikul juhtudel võimalik. Kui te end süüdi tunnitate, mõistetakse teile üldjuhul väiksem karistus võrreldes sellega, mis teile oleks mõistetud kohtuvaidluse tulemusena. Kui te otsustate end süüdi tunnista, puudub teil tavaliselt õigus esitada apellatsioon süüdimõistva kohtuotsuse peale ning see lisatakse teie karistusregistri andmetele.

Seonduvad lingid

[Kriminaalmenetluse ja uurimise toimetamise seadus \(1996\)](#) (muudetud kujul)

[Kriminaalkohtumenetluse seadus \(2003\)](#) (muudetud kujul)

[Politsei- ning kriminaalasjadega seotud tõendite seadus \(1984\)](#)

[Toimimisjuhend](#)

[Kautsjoniseadus \(1976\)](#) [\(muudetud kujul\)](#)

[Õigusrikkumistes süüdistuse esitamise seadus \(1985\), artikkel 22](#) (muudetud kujul)

[Raske organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise ja politseiseadus \(2005\)](#)

[Terrorismivastane seadus \(2000\)](#)

Viimati uuendatud: 01/12/2016

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

3. Minu õigused kohtumenetluse ajal

Kus kohtumenetlus toimub?

Kõigi kriminaalasjade arutamine algab [rahukohtus](#). Kohtuasja võidakse seejärel menetleda kolmel moel.

Väiksemate kuritegude puhul toimetab kogu kohtumenetlust rahukohtus kas [kolmest aukohtunikust koosnev kohtukoosseis](#) või piirkonnakohtunik.

Tõsisemate kuritegude puhul viiakse kohtumenetlus läbi kas rahukohtus või [kroonikohtus](#) kohtuniku ja 12 vandekohtuniku osavõtul.

Piirkonnakohtunik või aukohtunikud kuulavad ära teie advokaadi argumentid teie kaitseks, misjärel otsustavad, mis liiki kohtumenetlus on teie asjas kõige sobivam. Võimaluse korral arutatakse teie asja rahukohtus, kuid kui see ei ole sobiv või kui te taotlete asja arutamist kroonikohtus, edastatakse teie kriminaalasi kroonikohtule. Kõik täiskasvanuid käsitlevad kohtumenetlused on avalikud.

Kui teie vastu esitatud süüdistus ei ole seotud väga raske kuriteoga ja kui te olete alla 18-aastane, toimub teie asja arutamine [noortekohtus](#) kohtuniku või kolme eriettevalmistusega aukohtuniku poolt. Avalikkust kohtusaali ei lubata.

Kas süüdistust saab kohtumenetluse ajal muuta?

Süüdistust saab muuta eelistungil, kuid tavaliselt ei ole see võimalik pärast seda, kui kohus on alustanud tõendite kuulamist. Vähem tõsised süüdistused tuleb esitada kuue kuu jooksul pärast kuriteo toimepanemist. Te võite süü osaliselt või täielikult omaks võtta. Prokurör võib nõustuda teiepoolse süü tunnistamisega väiksemas kuriteos, kui see, milles teid algelt süüdistati.

Kas ma pean kohtumenetlusel kohal viibima?

Nõutaval ajal kohtusse mitteilmumine on kuritegu. Peale selle võib menetlus teie puudumise korral jätkuda. Väiksemate kuritegude puhul on sageli võimalik, et teid esindab kohtus advokaat, või tunnistada oma süüd kirjalikult posti teel või lasta kohtuasja menetlemisel jätkuda teie kohalviibimiseta. Kroonikohtus ei saa kohtumenetlus tavaliselt ilma teie kohalviibimiseta jätkuda. Kuid kui te menetlust takistate või põgenete, saab menetlus ilma teieta jätkuda. Kohale mitteilmumine (mõjuva põhjuseta) on kuritegu.

Kas ma saan osaleda kohtumenetluses videolingi kaudu?

Tavaliselt ei ole see võimalik, kuigi mõne istungi puhul võidakse teie osalemine tagada [videolingi](#) kaudu vanglast või politseijaoskonnast. Aukohtunikud või kohtunik ja prokurör viibivad kohtusaalis. Teie õigusnõustaja võib olla kas politseijaoskonnas või kohtus ning tal on võimalik näha ja kuulda teid videolingi kaudu.

Kas mulle antakse tõlk, kui ma ei saa toimuvast aru?

Kui te inglise keelest aru ei saa, võimaldab kohus teil kasutada tõlki.

Kas mul peab olema advokaat?

Üldiselt ei pea teil kohtus advokaat kaasas olema, kuid advokaadi kasutamine on tungivalt soovitatav. Teatavate kohtumenetluste, nagu vägistamisjuhtumite või noori tunnistajaid hõlmavate juhtumite puhul on advokaat nõutav.

Kas ma saan advokaati vahetada?

Jah, täiendavat teavet leiате [teabelehel nr 1](#).

Kas ma pean kohtus ütlusi andma?

Te võite anda ütlusi kohtumenetluse ajal, kuid teid ei saa selleks sundida. Teie advokaat annab teile nõu, kas te peaksite seda tegema. Ütluste mõjuva põhjuseta andmata jätmine võib teile kahjuks tulla, kuid üksnes selle alusel, et te kohtus vaikisite, ei saa teid süüdi mõista.

Millised on minu õigused seoses minu vastu esitatud tõenditega?

Kui te tõenditega nõus olete, võidakse need ette lugeda või nendest kokkuvõtte teha. Kui te vaidlustate tõendid, palutakse tavaliselt tunnistaja kohtusse ütlusi andma, et te saaksite talle küsimusi esitades tema ütlused kahtluse alla seada. Kui prokurör kasutab teie vastu tõendina dokumente, peab ta sellest teie advokaati enne kohtumenetlust teavitama. Teie advokaat saab dokumendid vaidlustada. Teie advokaat saab küsitleda kõiki tunnistajaid, kes teie vastu tunnistavad, et nende väited kahtluse alla seada.

Kas ma saan enda kaitseks tõendeid esitada?

Jah. Tõendiks võivad olla dokumendid või asitõendid. Samuti võite te kutsuda enda kaitseks tunnistajaid ning kohtunik võib nad lasta kohtusse tuua. Teie advokaat ja prokurör küsitlevad neid.

Kas arvesse võetakse minu kohta karistusregistris sisalduvat teavet?

Enne kohtumenetlust kogub prokurör teie karistusregistri andmeid. See võib hõlmata süüdimõistmisi teistes riikides. Teatavates olukordades avaldatakse see teave kohtule, kuid teie advokaat saab selle toimumist vaidlustada. Isegi kui teie karistusregistri andmeid kohtus arvesse võetakse, ei saa teid süüdi mõista ainult selle alusel, et teid on varem kuriteos süüdi mõistetud.

Mis juhtub kohtumenetluse lõpus?

Pärast tõendite kuulamist tehakse kohtuotsus selle kohta, kas te olete süüdi või ei. Rahukohtus langetavad otsuse aukohtunikud. Kroonikohtus langetavad otsuse ainult vandekohtunikud. Kui otsus on õigeksmõistev, kohtuasi lõpetatakse. Kui muid süüdistusi ei ole, võite kohtust lahkuda. Kui otsus on süüdimõistev, teevad advokaadid avaldusi karistuse kohta. Karistus võidakse määrata eraldi kohtuistungil.

Milline karistus mulle määratakse?

Karistus sõltub kuriteo raskusastmest. Kohus järgib [riiklikke suuniseid](#). Iga kuriteo jaoks on kehtestatud maksimaalne karistus; mõne jaoks on ka minimaalne karistus.

Võimalike karistuste kohta leiab täiendavat teavet [siit](#). Need on:

vangistus – see võib olla kindlaksmääratud või määramata ajaks. Kohus selgitab, kui palju sellest te tõenäoliselt peate vanglas kandma. Karistused, mis on lühemad kui 12 kuud, võib määrata tingimisi (kantakse väljaspool vanglat teataval kindlaksmääratud tingimustel). Vanglas enne kohtumenetlust oldud aeg arvestatakse tavaliselt karistuse hulka;

üldkasulik töö (võib hõlmata mitut tingimust, näiteks tasuta töö tegemine kohaliku kogukonna heaks);

rahatrahv (rahaline karistus);

hüvitis (kannatanule makstav rahasumma);

väljasaatmine (tagasisaatmine kodumaale; seda rakendatakse ainult väga raskete kuritegude puhul);

õiguse äravõtmine (nt juhtimisõiguse äravõtmine).

Milline on kannatanu roll kohtumenetluse käigus?

Kannatanu ei ole menetlusosaline, kuid võib kohtus ütlusi anda. Teile karistuse määramisel võib kohtunik võtta arvesse [kannatanu avaldust](#) kuriteo mõju kohta. Kohtunik ei saa teilt tsiviilkahju välja mõista, kuid saab teha [hüvitismääruse](#). Kannatanu võib esitada teie vastu erasüüdistuse.

Seonduvad lingid

[Kohtusse minek](#)

[Kohtumenetlus](#)

[Videolingi kaudu osalemine](#)

[Karistuse määramise suunised](#)

[Vangimõistetute perede abitelefoni](#)

[Elu vanglas](#)

[Laste ja noorte seadus \(1933\)](#) (muudetud kujul)

[Rahukohtute seadus \(1980\)](#) (muudetud kujul)

[Kriminaalõiguse ja avaliku korra seadus \(1994\)](#) (muudetud kujul)

[Kriminaalmenetluse ja eeluurimise seadus \(1996\)](#) (muudetud kujul)

[Kuritegusid ja avaliku korra rikkumist käsitlev seadus \(1998\)](#) (muudetud kujul)

[Kriminaalkohtute volituste \(karistuste määramise\) seadus \(2000\)](#) (muudetud kujul)

[Kriminaalasjades õigusemõistmise seadus \(2003\)](#) (muudetud kujul)

[Ühendkuningriigi piiride seadus \(2007\)](#) (muudetud kujul)

[Kriminaalõiguse ja sisserände seadus \(2008\)](#) (muudetud kujul)

[Koroneride ja kriminaalasjades õigusemõistmise seadus \(2009\)](#) (muudetud kujul)

Viimati uuendatud: 01/12/2016

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

4. Minu õigused pärast seda, kui kohus langetab otsuse

Kas ma võin edasi kaevata?

Kui teid mõisteti süüdi või teile määrati karistus [rahukohtus](#), võite esitada apellatsiooni [kroonikohtule](#). Te võite esitada apellatsiooni ka Londoni [halduskohtule](#), kui teie arvates tõlgendasid aukohtunikud seadust valesti.

Kui teid mõisteti süüdi ja teile määrati karistus kroonikohtus, saate esitada apellatsiooni ainult selleks antud loa alusel, nt kui kohtunik tegi vea. Te võite esitada apellatsiooni Londoni apellatsioonikohtule.

Kuidas ma apellatsiooni esitan?

Kui kohtuasja arutati rahukohtus, peate esitama apellatsiooni 21 päeva jooksul. Kui kohtuasja arutati kroonikohtus, peate esitama apellatsiooni 28 päeva jooksul. Teie advokaat annab teile nõu, kas ja kuidas apellatsiooni esitada.

Millistel alustel saab edasi kaevata?

Te võite esitada apellatsiooni kõigi rahukohtu otsuste peale, kuid peate selleks täitma kohtust saadud vormi ja selle kohtule tagastama.

Kroonikohtuga seotud apellatsioonide korral kehtib ametlikum kord. Apellatsiooni esitamisel peate esitama üksikasjalikud põhjendused. Apellatsiooni aluseks võivad olla järgmised asjaolud:

kohtunik andis vandekohtunikele valed juhised;

kohtumenetluse reeglite vastu eksiti;

tõendeid lubati või ei lubatud kasutada põhjendamatult.

Karistuse vastu esitatud apellatsiooni aluseks võivad olla järgmised asjaolud:

kohtunik eksis õiguse kohaldamisel;

karistus on ülemääraselt pikk.

Mis toimub apellatsioonikohtu istungil?

Rahukohtuga seotud apellatsiooni arutavad tavaliselt kohtunik ja kaks aukohtunikku (algsest kohtumenetlusest erinevas koosseisus). See on uus istung ning selle raames võib esitada uusi või erinevaid tõendeid ja asjaolusid. Kui apellatsioon on esitatud ainult karistuse vastu, võib kroonikohus karistust vähendada, selle muutmata jätta või seda suurendada.

Kui te vaidlustate halduskohtu selle, kuidas aukohtunikud seadust tõlgendasid, ning kohus leiab, et aukohtunikud eksisid, siis kohtuotsus tühistatakse.

Mõnel juhul võidakse asi saata rahukohtule tagasi uueks arutamiseks.

Kroonikohtus tehtud süüdimõistva otsuse peale esitatud apellatsioone arutab apellatsioonikohus. Teie advokaat ja prokurör esitavad oma argumendid teie apellatsiooni kohta. Kohus võib küsida täiendavaid tõendeid. Üldjuhul ei saa te kasutada tõendeid, mis olid kättesaadavad juba kohtumenetluse ajal, kuid mida te otsustasite siis mitte kasutada. Apellatsioonimenetlused on avalikud.

Kui te ei ole vanglas, on teil õigus apellatsioonimenetlusele osaleda. Kui te olete vanglas, on teil õigus osaleda, kui apellatsioon ei käsitle pelgalt õiguslikke aspekte. Kohus võib lubada teil osaleda videolingi kaudu.

Mis juhtub, kui ma olen apellatsioonimenetluse ajal vanglas?

Kui te olete esitanud apellatsiooni, võite taotleda enda vanglast vabastamist kuni apellatsiooniistungi toimumiseni, kuigi vabastamine on sellises olukorras haruldane. Kui on määratud kautsjon, võib selle suhtes kehtestada teatavad tingimused.

Kui kaua võtab aega apellatsiooni läbivaatamine?

Rahukohtu määratud karistuste peale esitatud apellatsioonid vaadatakse tavaliselt läbi kiiresti sellisel juhul, kui te olete vahi all. Muul juhul kulub selleks 3–6 kuud. Kroonikohtu otsuse peale apellatsioonikohtule kaebuse esitamiseks on teil vaja vanema kohtuniku luba. Keskmiselt vaadatakse süüdimõistvate kohtuotsuste peale esitatud apellatsioonid läbi 8 kuu jooksul ja karistuste peale esitatud apellatsioonid 5 kuu jooksul. Te võite apellatsiooni igal ajal tagasi võtta, esitades [kriminaal-apellatsioonibüroole](#) kirjaliku avalduse.

Mis juhtub, kui süüdimõistva kohtuotsuse peale esitatud apellatsioon rahuldatakse / apellatsiooni ei rahuldata?

Kui apellatsioon rahuldatakse, tühistab kohus teie süüdimõistmise ning see kustutatakse ametlikust registrist. Mõnel juhul võib kohus süüdimõistmise tühistada, kuid lubada prokuröriil alustada teie vastu uut kohtumenetlust.

Kui apellatsiooni ei rahuldata, jääb kohtuotsus tavaliselt muutmata, kuid mõnel juhul võib apellatsioonikohus teha uue süüdimõistva otsuse väiksemas kuriteos (seda ei saa tavaliselt teha rahukohtu otsuste peale esitatud apellatsiooni korral).

Mis juhtub, kui määratud karistuse peale esitatud apellatsioon rahuldatakse / apellatsiooni ei rahuldata?

Kui apellatsioon rahuldatakse, määrab kohus uue karistuse. Kui apellatsiooni ei rahuldata, võib kohus jätta jõesse algse karistuse. Samuti võib kohus karistust suurendada.

Kas apellatsiooni saab uuesti esitada kõrgemale/teisele kohtule?

Kui te esitasite apellatsiooni rahukohtu otsuse peale ja kroonikohus seda ei rahuldanud, võite esitada apellatsiooni [kriminaalasjade järelevalvekomisjonile](#), paludes tal saata teie kohtuasja apellatsioonikohtule uuesti läbivaatamiseks. Seda juhtub harva.

Kui te esitasite apellatsiooni halduskohtule või apellatsioonikohtule, on teil õigus asi edasi kaevata Ühendkuningriigi [ülemkohtule](#), kui teie apellatsioon käsitleb üldise mõjuga õigusküsimust.

Kas ma saan hüvitist, kui minu apellatsioon rahuldatakse?

Te võite esitada taotluse hüvitise saamiseks kahe aasta jooksul, täites vastava [vormi](#). Selle otsuse teeb valitsus. Teie advokaat selgitab teile, kuidas see [kord toimib](#).

Kas mul on võimalik uuesti apelleerida, kui esimene apellatsioon tulemust ei anna?

Erandkorras võib teil olla võimalik esitada uus apellatsioon, kui selleks ilmnevad uued alused. Kui te tahate esitada uusi tõendeid, peate selgitama, miks neid ei kuulatud kohtumenetluse ajal.

Kas edasikaebamiseks on muid võimalusi?

Te võite pöörduda [kriminaalasjade järelevalvekomisjoni](#) poole ja paluda neil uurida, kas õigust kohaldati nõuetekohaselt. Komisjon võib saata teie asja arutamiseks vastavale apellatsioonikohtule. Sellisel juhul arutatakse teie kriminaalasja tavapärase apellatsioonimenetluse käigus.

Olen pärit teisest liikmesriigist. Kas mind võidakse pärast kohtumenetlust saata tagasi sellesse liikmesriiki?

Kui teid mõistetakse süüdi ja teile määratakse vanglakaristus, võidakse teid vabastamise korral riigist välja saata. Kui te ei ole Briti kodanik ning karistuse pikkus on 12 kuud või rohkem või kui teile määratakse karistus teatavate raskete kuritegude eest, annab valitsus tavaliselt väljasaatmise korralduse teie vangistusaja lõpus.

Muul juhul, kui võimaliku karistusena on ette nähtud vangistus ja te olete vanem kui 17-aastane, võib kohtunik soovitada, et teid saadetakse välja pärast karistuse kandmist. See on võimalik olenemata sellest, kas teid saadetakse vanglasse või ei. Valitsus teeb otsuse kohtuniku soovitusel põhjal. Kohtuniku soovitus on karistuse osa ning selle peale võib esitada apellatsioonieespool kirjeldatud korras. Valitsus võib taotleda teie väljasaatmist ka ilma kohtu soovituseta, kui see on üldsuse huvides.

Kui te olete teise liikmesriigi kodanik, saab teid välja saata üksnes avaliku korra, avaliku julgeoleku või rahvatervise kaalutlustel. Kuriteos süüdimõistmine ei anna iseenesest alust väljasaatmiseks. Teil on õigus esitada väljasaatmisotsuse peale apellatsioon erikohtule.

Kui mind mõistetakse süüdi, siis kas selle sama rikkumisega seoses saab minu üle taas kohut mõista?

Kui teid on kuriteos süüdi või õigeks mõistetud Ühendkuningriigi mis tahes osas toimunud kohtumenetluse tulemusena, ei saa Inglismaal teie üle sama kuriteo eest kohut mõista, välja arvatud eriolukorras. Sama põhimõtte kehtib juhul, kui kohtuotsus on langetatud pärast kohtumenetlust, kui kohtumenetlus toimus teises liikmesriigis.

Teave süüdimõistmiste kohta

Süüdimõistmised ja [hoiatused](#) registreeritakse riiklikus politsei andmebaasis kuni teie 100 aasta vanuseks saamiseni. Kui leiate, et andmebaasis teie kohta sisalduv teave ei ole õige, võite selle [vaidlustada](#). Teie advokaat nõustab teid, kuidas seda teha. Te võite paluda ka selle piirkonna politsei peakonstaabli, kus õigusrikkumine toime pandi, seda teavet muuta või see kustutada.

Hoiatusi, noomitusi ja lõplikke hoiatusi käsitatakse süüdimõistmistena.

Isegi pärast karistuse kandmist peate vajaduse korral avaldama süüdimõistmise või hoiatuse olemasolu (nt töökoha taotlustel), kuni süüdimõistmise [aegumiseni](#). See aeg sõltub kuriteo ja karistuse liigist.

Kui teile esitati kriminaalõiguslik trahvinõude teatis või trahvinõude teatis avaliku korra rikkumise eest, ei lisata seda karistusregistrisse.

Seonduvad lingid

[Apellatsioonikohus](#)

[Apellatsioonikohtu menetluse alustamise juhend](#)

[Ühendkuningriigi ülemkohus](#)

[Kriminaalasjade järelevalvekomisjon](#)

[Karistusregistri büroo](#)

[Õigusrikkujate rehabiliteerimine](#)

[Kriminaalapellatsiooni seadus \(1968\)](#) (muudetud kujul)

[Õigusrikkujate rehabiliteerimise seadus \(1974\)](#) (muudetud kujul)

[Kautsjonite seadus \(1976\)](#) (muudetud kujul)

[Rahukohtute seadus \(1980\)](#) (muudetud kujul)

[Kõrgemate kohtute seadus \(1981\)](#) (muudetud kujul)

[Kriminaalapellatsiooniseadus \(1995\)](#) (muudetud kujul)

[Politseiseadus \(1997\)](#) (muudetud kujul)

[Inimõiguste seadus \(1998\)](#) (muudetud kujul)

[Politsei- ja õguskorralduse seadus \(2006\)](#) (muudetud kujul)

[Euroopa inimõiguste kaitse konventsioon](#)

Viimati uuendatud: 01/12/2016

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [en](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

5. Väiksemad liiklusnõuete rikkumised

Kuidas käsitletakse parkimis- ja muid samaseid rikkumisi?

Kui te pargite avalikel teedel valesse kohta, võite saada [parkimistrahvi](#). Eri kohtades jälgivad parkimiseeskirjade täitmist erinevad organisatsioonid. Nende hulka kuuluvad kohalikud omavalitsused, politsei, erasektori äriühingud ja [Londoni transpordiamet](#) (*Transport for London*). Tänaval parkimise nõuetest kinnipidamist kontrollivad peamiselt kohaliku omavalitsuse palgal olevad parkimiskorraldajad, kes väljastavad trahvinõude teatise tsiviilkohtusüsteemi kaudu. Liikluskorraldajad on politsei palgal ja sekkuvad siis, kui on tegemist sellise parkimiseeskirjade eiramisega, mille suhtes kohaldatakse kriminaalõigust. Liikluskorraldajad väljastavad trahvinõude teatise kriminaalkohtusüsteemi kaudu.

Tsiviilõiguslikud trahvinõude teatised jäetakse tavaliselt sõiduki esikaasile või antakse üle isikule, kes näib sõiduki eest vastutavat. Neid võib saata ka postiga. Teil on tavaliselt aega 28 päeva, et trahvinõue tasuda või trahvinõude otsus vaidlustada. Kui te tasute trahvinõude kiiresti, võidakse trahvisummat vähendada. Mitteametlikud [kaebused](#) võib esitada kirjalikult: kui te tahate kaebust esitada, ärge selles etapis parkimistrahvi tasuge, sest kui te olete selle tasunud, on peaaegu võimatu seda tagasi saada.

Rattaklambri paigaldamine

Inglismaa ja Walesi kohalikud omavalitsused võivad sõiduki [teatud tingimustel](#) teiselaldada või rattaklambriga liikumatuks muuta. Rattaklambrit tohib paigaldada alles 30 minutit pärast tsiviilõigusliku trahvinõude teatise väljastamist. Kui te leiate, et teie autole paigaldati rattaklamber ebaõiglaselt, on teil õigus see edasi kaevata. Te peate tasuma auto vabastamise eest ja esitama kaebuse hiljem. Kui te saadate kirjaliku edasikaebuse ja kohalik omavalitsus ei vasta teile 56 päeva jooksul alates kaebuse saamisest, peab ta tsiviilõigusliku parkimistrahvi nõude tühistama ja hüvitama teile tasutud vabastamistasu. Lugege [siit](#) nõuandeid selle kohta, mida teha juhul, kui sõidukile paigaldatakse rattaklamber eramaal.

Kas ma võin edasi kaevata?

Kui kohalik omavalitsus lükkab teie poolt parkimise nõude kohta tehtud mitteametliku kaebuse tagasi, võite esitada ametliku kaebuse. Kohalik omavalitsus teatab teile, kuidas seda teha. Kui kohalik omavalitsus jätab teie kaebuse rahuldamata, saadetakse teile omanikule mõeldud teade, milles nõutakse algse trahvinõude tasumist. Samuti täpsustatakse selles, kuidas esitada täiendav kaebus sõltumatule vaidluste lahendajale. On olemas mitu parkimisvaidluste lahendamise teenistust: Londoni teenindab [parkimis- ja liiklusrikkumiste peale esitatud kaebusi käsitlev teenistus \(PATAS\)](#), ülejäänud Inglismaad ja Wales'i teenindab [liikluskaristuste tribunal](#).

Teil on alates omanikule mõeldud teate saamisest 28 päeva aega, et parkimistrahvinõue tasuda või esitada selle nõude peale ametlik kaebus. Kui te ei tee kumbagi, on kohalikul omavalitsusel õigus suurendada trahvisummat 50%. Kui te trahvinõuet ka siis ära ei maksa, saab kohalik omavalitsus algatada raha kättesaamiseks ametlikuma tsiviilmenetluse.

Kriminaalõiguslikke parkimistrahvinõudeid väljastavad politseinikud või liikluskorraldajad ning neid nõudeid käsitletakse kriminaalkohtusüsteemi raames. Ainus ametlik võimalus esitada apellatsioon kriminaalõigusliku parkimistrahvinõude peale on anda asi kohtusse ja oma süüd mitte tunnistada. Kuid mõne piirkonna politsei võimaldab mitteametlikku parkimistrahvi edasikaebamismenetlust, mille korral saate esitada kirjaliku selgituse, miks te arvate, et te ei pea trahvi maksma. Kui see on teie piirkonnas võimalik, sisaldab kriminaalõigusliku trahvinõude teatis sellekohast teavet.

Kuidas käsitletakse kiiruseületamisega seotud ja muid samaseid rikkumisi?

Kui te ületate kiirusepiirangut ning politsei või kiiruskaamera teid sellelt tabab, võib politsei:

anda teile suulise hoiatuse;

saata teid kiiruseületamise probleemist teavitamise kursusele (mille eest te peate ise maksma);

väljastada [kriminaalõigusliku trahvinõude teatise \(Fixed Penalty Notice\)](#) summas 60 naelsterlingit ja lisada teie juhiloale kolm trahvipunkti. See on kõige tõenäolisem karistus;

esitada teile kriminaalsüüdistuse kiirusepiirangu ületamise eest. See tähendab, et te peate minema kohtusse ning teid võib oodata kuni 1000 naelsterlingi suurune trahv (2500 naelsterlingit, kui te ületasite kiirust maanteel) ning teie juhiloale võidakse lisada 3–6 trahvipunkti ning teie juhtimisõigus võidakse tühistada.

Mis juhtub, kui politsei mind peatab?

Politseil on [õigus peatada](#) mis tahes juht ning peatamisest keeldumine on süütegu. Kui politsei teid peatab, võidakse teil paluda esitada juhiluba, kindlustus ja sõiduki registreerimisdokumendid. Kui teil neid kaasas ei ole, peate need 7 päeva jooksul politseijaoskonda viima.

Kui teid peatatakse ja te olete pannud toime liiklusnõuete rikkumise, võib politsei väljastada teile [kriminaalõigusliku trahvinõude teatise](#) või [teatise, milles nõutakse sõiduki tehnilise olukorra parandamist](#).

Kui olete toime pannud väiksema liiklusnõuete rikkumise, näiteks on teil olnud kinnitamata turvavöö või olete juhtinud katkise esitulega sõidukit, võib politsei esitada teile kriminaalõigusliku trahvinõude teatise. Politseil ei ole õigust nõuda teilt trahvisummat sisse kohapeal. Teil on 28 päeva trahvinõude tasumiseks või kohtuliku arutamise taotlemiseks. Vastasel korral suurendatakse trahvisummat 50%. Kui te ei tasu 28 päeva jooksul trahvinõuet, mis tehti automaatse liikluskaamera tuvastatud rikkumise eest, esitatakse teile süüdistus.

[Teatis, milles nõutakse sõiduki tehnilise olukorra parandamist](#), võidakse esitada juhul, kui sõiduk on defektne. Näiteks on katki suunatuli.

Politsei võib lasta teil n-ö puhuda, kui nad kahtlustavad, et olete tarbinud alkoholi. Kui test kinnitab politsei kahtlusi, viiakse teid politseijaoskonda, kus teile esitatakse kuriteosüüdistus ja kogutakse tõendid (puhumistest). Te peate lahkuma autost, kuni olete piisavalt kaine selle äraviimiseks. Teie nõusolekul võib sõiduki ära viia ka teine juht. Kui joove on pisut üle lubatud piirmäära, võite anda vereproovi. Puhumistesti andmisest keeldumine on karistatav. Joobes juhtimine toob kaasa juhtimisõiguse kohustusliku äravõtmise.

Kui te kogute 3 aasta jooksul oma juhiloale 12 trahvipunkti, jääte tavaliselt juhtimisõigusest ilma vähemalt 6 kuuks.

Politseil on õigus sõiduk arestida, kui seda kasutatakse ühiskonnavastasel moel (hirmu, tüli või kannatusi tekitades).

Politsei võib sõiduki arestida, kui juhil ei ole nõuetekohast juhiluba või kindlustust.

Rasked liiklusnõuete rikkumised (nt surma põhjustamine ohtliku sõidukijuhtimisega) võivad tuua kaasa vangistuse.

Kas need rikkumised kajastuvad minu karistusregistri andmetes?

Karistusregistrit peab [karistusregistri büroo](#). Kõik kohtus langetatud süüdimõistmised leiavad kajastamist karistusregistris. Kui teid kohtus süüdi ei mõisteta, siis teie kohta karistusregistri andmed puuduvad: seega kantakse kriminaalõiguslikud trahvinõuded karistusregistrisse üksnes juhul, kui teid mõistetakse süüdi kohtus.

Seonduvad lingid

[Parkimistrahvid ja teie õigused](#)

[Täiendav teave parkimise kohta](#)

[Politsei õigused seoses liiklusnõuete jõustamisega](#)

[Piirkiiruse ületamise eest määratud trahvid ja teie õigused](#)

Viimati uuendatud: 01/12/2016

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.